JAMES FENIMORE COOPER

SON MOHİKAN

ABİS YAYINLARI

ABIS

ABİS Yayınları No: 02 - **Edebiyat:** 01

Özgün Adı
The Last of the Mohicans

Son Mohikan
James Fenimore Cooper

Çevirmen
Okan Özler

Redaksiyon
Gökben Sağnak Özler

Dizgi ve Mizampaj
Abis Yayınları

Kapak Tasarımı
Ali İmren

ISBN *975-978-01604-1-7*

Ağustos 2007

Baskı ve Cilt
Cantekin Matbaacılık
0.312. 384 34 35

ABİS YAYINCILIK
Şehit Adem Yavuz Sokak No: 5/18
06700 Çankaya/ANKARA
Tel: (0.312) 419 63 30
Fax: (0.312) 419 63 31

SON MOHİKAN

JAMES FENIMORE COOPER

Çevirmen: Okan Özler

ABİS
Ağustos 2007

Yazarın Önsözü

Anlatının geçtiği ortamı ve yapılan göndermeleri anlamaya yetecek bilginin, metnin kendi içinde sağlandığına inanıyorum. Yine de yerli kültürlerindeki belirsizlik ve isimlerindeki karmaşa o kadar büyüktür ki, bazı açıklamalar faydalı olabilir.

Kuzey Amerikalı yerli savaşçılar kadar farklılık, hatta tabiri caizse karakter çatışması sergileyen bir grup insan daha bulmak pek kolay değildir. Savaş zamanında gözünü budaktan sakınmayan, yiğit, övüngen, kurnaz, gaddar, ve inançlı bir dava adamı; barışta ise adil, cömert, konuksever, kindar, batıl inançlı, alçakgönüllü ve genellikle iffetlidir. Bunların her bireyde mutlaka bulunan ortak özellikler olmadığı doğru olsa da, bu harikulade insanların karakter denilecek baskın ve yaygın özellikleri bunlardır.

Genellikle Amerika Kıtası yerlilerinin Asya kökenli olduğuna inanılır. Bu görüşü destekleyen çok, yadsıyansa pek az sayıda maddi ve kültürel gerçek vardır.

Yazarın kanaati odur ki, yerlilerin rengi kendilerine özgüdür; elmacık kemikleri Tatar kökenlerinin çok çarpıcı bir göstergesiyken, gözlerinin şekli için aynı şeyi söylemek pek mümkün değildir. İklimin ten rengi üzerinde büyük ölçüde etkili olduğu düşünülebilirse de, diğer konulardaki önemli farklılıklar üzerinde nasıl bir etkiye sahip olabileceğini kestirmek güçtür. Yerlilerin şiir ve söylevlerinde kullandığı mecazlı anlatımın oryantal özellikler gösterdiği ve pratik bilgi

eksikliklerinin de bu dile daha sade bir zenginlik kazandırdığı söylenebilir. Kullandıkları benzetmelerde bulutlara, mevsimlere, kuşlara, hayvanlara ve çevrelerindeki bitkisel dünyaya göndermeler yapar. Bunu yaparken, bu denli ateşli bir hayal gücüne sahip bütün diğer ırklar gibi, 'anlatmak' isteğini deneyimleriyle dizginlemek dışında bir şey yapmamaktadır. Yine de Kuzey Amerika Yerlisi fikirlerini Afrikalılardan çok farklı, özünde oryantal bir kumaşa sararlar. Dilleri Çince'nin özlü ve zengin ifade gücüne sahiptir. Bir tek hece tümcye, bir kelimey bütün bir cümleye karşılık gelebilirken, vurgusundaki en basit değişiklik çok farklı anlamlara gelebilir.

Filologlar, Birleşik Devletleri oluşturan topraklarda yaşamış kabileler arasında, gerçek anlamda birbirinden farklı dil sayısının iki ya da üç olduğu görüşündedirler. Değişik kabilelerin birbirlerini anlamakta çektikleri zorluk ise lehçe ve bozulmalara dayandırılır. Yazar, beraberinde her iki kabilenin dilini de konuşabilen bir çevirmen olduğu halde, Kuzey Amerika'nın iç kesimlerinde kalan büyük kırlığın, Mississippi'nin batısına düşen bölgesinde yaşayan iki kabilenin reisleri arasında geçen bir konuşmaya şahit olduğunda yaşadıklarını unutamaz. Söz konusu savaşçılar son derece samimi davranışlar sergilerken uzun uzun da sohbet etmiş ancak, çevirmene bakılırsa, her ikisi de bir diğerinin neden bahsettiğini kesinlikle anlamamıştı. Amerikan Hükümeti'nin isteğiyle bir araya gelen bu iki savaşçı aslında birbirine düşman kabilelerdendi ve durumun gerektirdiği üzere aynı şeyden bahsediyor ve ikisi de düşmanlarının eline düşmelerine yol açacak bir savaş çıkması durumunda birbirlerine yardımcı olmaları gerektiğini savunuyorlardı. Kuzey Amerika yerlilerinin dillerindeki farklılaşmanın açıklaması ne olursa olsun, bugün birbirine tamamen yabancı diller kadar farklılaştıkları bir gerçektir.

Kendi ulusunu ve kültürünü diğerlerinden üstün gören diğer uluslar gibi Kuzey Amerika yerlilerinin de, kendi kabilesi ve ırkı hakkında anlattıkları diğerlerinin anlattığından çok farklıdır. Musevi inancına özgü yaratılış hikayesini çağrıştıran bir anlayışla kendi meziyetlerini abartırken, rakip ya da düşmanlarınınkileri küçümserler.

Beyazlar da kendilerine özgü bir alışkanlıkla isimleri değişime uğratarak yerli geleneklerinin daha da anlaşılmaz hale gelmesinde büyük rol oynamışlardır. Bu kitabın adında geçen isim de zaman içinde Mohicanni, Mohican ve beyazlar tarafından sıklıkla kullanılan Mohegan olarak değişegelmiştir. Bu günkü New York'a ilk yerleşen Hollandalılardan sonra, İngilizler ve Fransızların da bu hikayenin mekanını oluşturan bölgede yaşayan kabilelere değişik isimler verdikleri; hatta yerlilerin kendilerinin de hem düşmanlarına hem de kendilerine değişik isimler yakıştırdıkları dikkate alındığında bu karışıklığın sebebi daha iyi anlaşılacaktır.

Bu sayfalarda geçen Lenni-Lenape, Lenope, Delaware, Wapanacki ve Mohican isimlerinin her biri, aynı kabileden veya soydan gelen insanlara verilen değişik adlardır. Mengwe, Maqua, Mingo ve Iroquois ise tam anlamıyla aynı olmasa da yukarıda adları geçen yerlilere karşı konfedere bir oluşum içindeki diğer soy ve kabilelerin isimleridir. Mengwe, Maqua ve özellikle de Mingo aşağılayıcı adlardı.

Kıtanın bu bölgesindeki toprakların Avrupalıların işgalinden önceki sahipleri Mohikanlardı. Dolayısıyla ilk yerinden edilen de onlar oldu. Medeniyetin, pekala ilk saldırıları olarak da nitelendirilebilecek, ilerlemesi karşısında yerinden olan bu insanların, yerlisi oldukları ormanların, kışın dondurucu soğuğunda tazeliğini ve canlılığını yitirmesine benzeyen kaçınılmaz kaderi zaten tecelli etmiş gibi nakledilmiştir. Hikayenin geçtiği dönemde bu olayın gerçekleşmiş gibi an-

latılmasını mazur göstermeye yeterli tarihi kanıt mevcut resimde de görülebilmektedir.

Esasen, anlatılacak olan hikayede değinilen tarihi olayların geçtiği bölge, Birleşik Devletler'in tamamında benzer özellikteki diğer bölgelerden ne daha az, ne de daha çok değişikliğe uğramıştır. Şahingöz'ün su içmek için durduğu kaynağın bulunduğu yerde ve yakınlarında bugün çok rağbet gören içmece ve kaplıcalar bulunmaktadır. Şahingöz ve arkadaşlarının bir patika bile olmaksızın yolculuk etmek zorunda kaldıkları ormanlarda ise artık geniş yollar var. William Henry'nin bulunduğu yerde hem adı geçen kaleden, hem de daha sonraki tarihlerde yapılmış ikinci bir kaleden kalanlar ancak harabe halinde günümüze ulaşmışken, Glenn's de ve Horican'ın kıyılarında, birisi büyükçe, iki yerleşim vardır. Yine de, başka bölgeleri büyük ölçüde değiştirmiş olan insan, bu bölgede, bu anlatılanlar dışında pek az değişikliğe yol açmıştır. Anlatılan olayların geçtiği bakir orman, Kızılderili'nin ülkenin bu bölümünü artık terk etmiş olması dışında hâlâ bütünlüğünü korumakta, aynı el değmemişliğini sürdürmektedir. Bu sayfalarda adı geçen bütün kabileler arasında sadece New York'da kendilerine ayrılmış arazi içinde yaşamını devam ettiren yarı-vahşi bir avuç Oneida varlığını sürdürmektedir. Bunlar dışındakiler ya atalarının yaşamış oldukları topraklardan ya da hepten dünyadan silinmişlerdir.

Önsözümüzü sonlandırmadan değinmek istediğimiz bir konu daha var. Şahingöz, *Lac du Saint Sacrament* gölünden bahsederken 'Horican' adını kullanır. Bu adın kökeninin kendimize dayandığına olan inancımızdan dolayı, gerçeğin dürüstçe kabul edilmesinin vakti gelmiştir. Bu kitabı yazarken, yani çeyrek yüzyıl önce, söz konusu gölün Fransızca adının bir romanda sık sık kullanılamayacak kadar

uzun, Amerikalılarca verilen adının fazla alelade, Kızılderililerce verilen adın ise telaffuzunun mümkün olmadığını düşündük. Çok eski bir haritayı incelerken, bu güzelim gölü çevreleyen topraklarda daha önceleri, Fransızlarca 'Les Horicans' adı verilmiş bir kabilenin yaşamış olduğunu kesin bir gerçeklikle gördük. Natty Bumppo'nun ağzından çıkan her sözün tarihi bir gerçek olarak kabul edilmesi de gerekmediğinden, 'Lake George' yerine 'Horican' adını diline doladık. Bu isim hayli rağbet görmüş gibi görünmektedir. Durum böyleyken en güzel kapalı havzalarımızdan birine ad bulmak için House of Hanover'dan[1] medet ummak yerine, bu adı benimsemek de mümkün olsa gerektir. Her ne olursa olsun bu itirafla vicdanımızı rahatlatıp, konuyu oluruna bırakıyoruz.

---

1. House of Hanover: Esasen Brünswick-Lüneburg Dükü olan Ernst August'un ölümüyle Dük olan I. George ile başlayan ve adını başkenti Hannover'dan alan hanedan. 1714 yılında I. George'la başlayıp, 1901'de Kraliçe Victoria'yla sona ermiştir. Alman İmparatoru'nun seçilmesinde söz sahibi olan soylu ailelerden birinden gelen annesi Seçmen Sophia'nın, 1701 yılında İngiltere Parlamentosu'nca çıkarılan Act of Settlement yasası sayesinde, o dönemin İngiltere Kralı III. William ve kız kardeşi Danimarka Prensesi Anne'nin, veliaht bırakmadan ölmeleri durumunda, kraliyet ailesinin en yakın akrabası olarak tahtın varisi olması yoluyla İngiltere tahtına çıkan I. George, aynı zamanda, söz konusu göle adı verilen İngiliz Kralı II. George'un öncülüdür. Dolayısıyla, yazar Lake George adına gönderme yapmaktadır. (Çevirmenin Notu)

Çevirmenin Önsözü

Altmış iki yıllık hayatına yazarlık dışında pek çok uğraş sığdırmayı başarmış bir girişimci olan James Fenimore Cooper'ın hareketli ve iniş çıkışlarla dolu hayatı kadar, babasına ait ormanlarla kaplı arazide geçen gençliği de yapıtlarında kendini göstermekten geri kalmaz. Yale'den atıldıktan sonra eğitim hayatına devam etmek yerine, babasının da teşviğiyle, Avrupa ile Amerika arasında taşımacılık yapan bir gemide işe giren Cooper, sonraki hayatında da uzak duramayacağı maceralardan ilkini teşkil eden bu hareketi sayesinde, Amerikan Donanmasında subay olarak iş bulmuşsa da, bu iş de uzun soluklu olmamıştır. Genç Amerikan toplumunda saygı duyulan bir toprak sahibi ve adil bir yargıç olan babasını bir cinayete kurban veren James, evlendikten sonra da balina avcılığı yapan bir gemi satın almaktan, New York'taki aydınları bir araya toplamayı amaçlayan bir cemiyet oluşturmaya kadar çeşitli profesyonel ve kültürel maceralara atılmış olsa da, hepsi de genç yaşta hayata veda eden kardeşlerinin ailelerine bakmayı ve babasından kalan toprakları idare etmeyi de ihmal etmemiştir.

Okuduğu bir kitap için, "Bundan daha iyisini yazabilirim," demesiyle gündeme gelen ve karısı, Susan Augusta De Lancey'nin de teşvikiyle başlayan yazarlık kariyeri, sırasıyla Jane Austen ve Sir Walter Scott'tan esinlendiği iddia edilen *Precaution* ve *The Spy* adlı romanlarla başlamıştır. Bu romanlardan ikincisiyle elde ettiği başarı hayatının geri

kalan kısmını edebiyatla uğraşarak geçirmeye karar vermesine yol açar. Sömürge Amerika'sındaki öncü yerleşimcileri ele aldığı ve *The Pioneers* ile başlayan seri, *The Deerslayer*, *The Last of the Mohicans*, *The Pathfinder* ve *The Prairie* ile devam etmiştir.

Asıl karakter Natty (Nathaniel) Bumppo ve kadim yoldaşı, Delaware şefi Chingachgook'un maceralarını anlatan bu diziden başka aralarında *Lionel Lincoln* ve *The Red Rover*'ın da yer aldığı çok sayıda eseri bulunan James Fenimore Cooper edebiyat dünyasında ilk Amerikalı romancı olarak tanınır.

Yaklaşık iki yüz yıl önce yazılmış olan romanında bugünün okuyucusunun pek de alışkın olmadığı üzere zaman zaman okuyucuya hitap etmekte sakınca görmeyen yazar, gerek kitabı böldüğü otuz üç bölümün başında, gerek karakterlerin ağzından yaptığı bazı alıntılarda kaynak göstermeye gerek duymamıştır. İlgilenenler için bu görevi üstlenerek yazarın dipnotlar aracılığıyla yaptığı açıklamalara bazı maddeler ekledim. Eğer varsa bunlardaki hatanın bana ait olduğunu söylemek gerekir düşüncesiyle bu dipnotlara çevirmene ait olduklarını gösterecek bir ibare koydum.

Okuyucu romanda yer alan karakterlerin değişik adlarla anıldığı durumlara rast gelecektir. Bunun nedeni yazarın birbirinden son derece farklı tarzlarda konuşturduğu (zira karakter yelpazesi bunu gerektirir) karakterlerin birbirinden uzak özellikleridir. Yerine göre avcı, öncü, Şahingöz ve Uzun Tüfek adlarıyla anılan Natty Bumppo'nun kullandığı dil, doğal olarak, veteran İskoç Albay Munro'nunkinden; aristokrat İngiliz Binbaşı Heyward'ın kullandığı dil, İngilizce'yi kendi dillerinin etkisinde konuşan ve farklı kabilelerden gelen yerlilerin kullandığı dilden ve kutsal metinlerden yaptığı alıntılarla benzerlikler gösteren ağdalı bir dil kullanan David

Gamut'un kullandığı dilden, gerek seçilen kelimeler, gerek de birbirlerine verdikleri adlar açısından oldukça farklıdır.

Son olarak, romandaki diğer karakterler kadar sık anılan ve bir o kadar da önemli bir yer tutan 'killdeer,' yani Natty Bumppo'ya düşmanları tarafından verilen 'Uzun Tüfek' lakabının esin kaynağını oluşturan silah için, iki olası karşılıktan pastoral anlatıma daha uygun olan 'yağmurkuşu'nu değil, sahibinin özelliklerine daha uygun olan 'geyiköldüren'i tercih ettim. Yine de okuyucunun bu tercihten haberdar olmasını uygun buldum.

Amerikan yerlisini layığıyla ele alan ilk yazar olan James Fenimore Cooper'ın hem insani, hem de stoik ve bilge yönüyle alışkın olunan 'vahşi'den farklı bir 'kızıl-derili'nin tanınmasını sağlamış olması açısından da bir başka ilki gerçekleştiren yapıtları arasında en önemlisi sayılan *Son Mohikan*'ı keyifle okuyacağınızı umuyorum.

BÖLÜM I

Kulağım sende, gönlüm rahat;
Olsa olsa dünyevi kayıptır haberini vereceğin:
Söyle, krallığım nicedir?[2]
Shakespeare

Tarafların düşmanla karşılaşmadan önce balta girmemiş ormanların önlerine çıkardığı zorluk ve tehlikelerle boğuşmak zorunda kalması, Kuzey Amerika Sömürge savaşlarının kendine has özelliklerinden biriydi. Hem İngiliz, hem de Fransız yerleşimleri geniş ve geçit vermez ormanlık araziyle yalıtılmış durumdaydı. Gözü pek sömürgeciler ve omuz omuza savaştıkları eğitimli Avrupalılar, genellikle cesaretlerini bir savaşçıya yaraşır bir çarpışma içinde sergileme fırsatı bulamadan önce, delişmen ırmakları ve yalçın kayalıklardaki geçitleri aşmak için çabalamak zorunda kalırlardı. Ancak zamanla tecrübeli yerli savaşçıların sabır ve serdengeçtiliğini benimseyerek her türlü zorluğu alt etmeyi öğrendiler; hatta görünen oydu ki, intikam açlığını bastırmak ya da uzaklardaki Avrupalı hükümdarlarının bencil politikalarını sürdürmek uğruna kanlarını dökmeye ant içen bu

---

2. Kral İkinci Richard (Çev.)

insanlar için hiçbir orman kuytusu yeterince karanlık, hiç bir gizli köşe yaşananları unutturacak güzellikte değildi.

Orta cephenin o geniş sathında, dönemin savaşlarında yaşanmış vahşet ve zulmü, Hudson ve çevresindeki gölleri besleyen ırmakların arasında kalan bölgeden daha canlı resmedecek bir yer bulmak zordur.

Bu ormanlık bölgenin, devamlı hareket halinde olması gereken savaşçılara sunduğu kolaylıklar göz ardı edilemeyecek kadar barizdir. İnce uzun Champlain gölü, Kanada cephesinden, komşu New York yerleşiminin ta içlerine uzanırken, Fransızların kontrol altında tutmak zorunda oldukları bölgenin neredeyse ortasına kadar uzanan doğal bir geçit sağlar. Güneyde sona erdiği noktada ise, sularının berraklığı sebebiyle Cizvit misyonerlerin vaftiz törenlerinde kullandığı, adını da buradan alan *Lac du Saint Sacrament* yer alır. Fransızlar kadar ateşli olmayan İngilizler ise Hanover hanedanının ikinci neslini temsil eden, dönemin hükümdar prensinin adını verdiklerinde, bu gölün kirlenmeden nasibini almamış sularına aynı onuru bağışladıklarını düşünmüşlerdir. Bu iki ulus bir araya gelip, ormanla çevrili bölgenin vahşi sahiplerinin, bu göle kendi verdikleri isim olan 'Horican'ı ebedileştirme hakkını elinden almıştır.

Sayısız adayı barındıran, dağların bağrındaki bu 'kutsal göl' güneye doğru on fersahtan daha fazla uzanır. Suyun daha ileriki kısmıyla bu yarısının arasında yer alan yüksek düzlükte uzunca bir mesafe daha ilerleyen serüvenciler sonunda kendilerini Hudson nehrinin, dönemin ağzıyla 'gedik' denilen engellerin üzerinden süzülerek aktığı ve üzerinde yolculuk yapmaya elverişli hale geldiği kısmında bulurlar.

Hassasiyetleri dillere destan Fransızların, hadlerini aşan askeri harekatları esnasında Allegheny'deki zorlu geçitlere

doğru ilerlerken geçtikleri, az önce betimlediğimiz bölgenin doğal avantajlarını gözden kaçırmış olamayacaklarını tahmin etmek zor değildir. Sömürgelerin hakimiyeti için verilen savaşların çoğunun geçtiği kanlı arena da işte tam burasıdır. Çevreye hakim değişik noktalara kaleler kurulmuş ve bu kaleler zaferin ışığı birbirine düşman sancakların bir birini bir diğerini aydınlattıkça, kaybedilmiş ve tekrar ele geçirilmiş, yakılmış ve yeniden inşa edilmiştir. Bu geçitlere yakın toprakları işleyen rençperler tehlikelerden yılıp eski yerleşimlerin daha güvenli sınırları içine çekilirken, geçmişte anavatandaki hükümdarlarını bile yerinden etmiş olanlara eş büyüklükteki ordular, kendilerini çiftçilerden boşalan ormanlara gömer ve geri döndükleri ender durumlarda bakımsızlıktan ya da yenilmiş olmaktan dolayı bitkin ve ezik olurlardı. Barışa hasret bu bölge yine de insan kaynardı; sayvan ve vadiler marşlarla çınlar; dağların bağrında, gündüzleri yamaçlarında kol gezen ve gafletin karanlığı çöktüğünde koynunda geceleyen gözü pek yiğitlerin neşeli kahkahâlârıyla insafsız çığlıkları yankılanırdı.

Anlatımına giriştiğimiz olaylar, İngiltere ve Fransa'nın kaderlerinde, ellerinde tutmanın yazılmadığı bir ülkenin hakimiyeti için verdikleri savaşın üçüncü yılında, işte bu kanlı ve çekişme dolu ortamda geçmektedir.

Yurtdışında askeri liderlerinin budalalığı, yurtiçinde ise yaşamsal enerjiden yoksun kalmış olması, Büyük Britanya'yı eski savaşçı ve yöneticilerinin girişim ve yetenekleri sayesinde edindiği itibardan yoksun bırakmıştı. Artık düşmanlarının çekinmediği imparatorluğun sömürgedeki tebası da kendilerine olan güvenini hızla kaybetmekteydi. Sömürge yerleşimcilerinin bu utanç verici sürece katkısı olmasa da, imparatorluğun budalaca ve hatalı davranışlarının bir ucu da onlara dokunuyordu. Bir ana gibi benimsedikleri bu

ülkeden gelmiş ve doğuştan gelen askeri dehası sayesinde en seçme savaşçıların arasından sivrilip öne çıkmış bir önderin yönetimindeki seçkin bir ordunun, bir avuç Fransız ve yerli tarafından bozguna uğratıldığına ve tamamen yok olmaktan ancak zamanla artan ünü bugüne kadar ulaşan ve Hıristiyan dünyasının en uç köşelerine kadar yayılan Virginia'lı bir çocuğun[3] soğukkanlılığı ve cesareti sayesinde kurtulduğuna şahit olmuşlardı. Bu beklenmedik bozgun sonrasında çok geniş bir cephe saldırıya açık hale gelmiş ve yüreklerine korku salınan sömürgecilerin gerçek tehlikelerden önce hayallerinde canlandırdıkları pek çok tehlikeyle yüzleşmeleri gerekmiştir. Korku içindeki bu insanlar batının uçsuz bucaksız ormanlarından kopup gelen her rüzgarın uğultusunda yerlilerin çığlıklarını duydukları fikrine kapılmışlardı. Acımasız düşmanlarının korku verici karakterleri savaşın doğal dehşetiyle daha da belirginleşmişti. Yakın zamanlarda gerçekleşmiş sayısız katliam hafızalardaki tazeliğini korumaktaydı. Bütün yerleşimlerde, başrolünü orman yerlilerinin oynadığı bir gece yarısı katliamının anlatımını hevesle içip kanmamış tek bir kulak yoktu.

Heyecan içindeki safdilli yolcular ormanlarda başa gelebilecek tehlikeleri anlattıkça zaten tedirgin olan yerleşimcilerin kanları donuyor, en büyük yerleşimlerin güvenli ortamında yaşayan annelerin bile endişeli gözleri uyumakta olan çocuklarını arıyordu. Kısacası, korku büyütecinin dev-

---

3. Washington: Düşüncesizce atılmakta olduğu büyük tehlike konusunda nafile uyardığı İngiliz generalin ordusundan geriye kalanları cesaret ve kararlılığıyla kurtarmıştır. Daha ileriki bir tarihte Amerikan ordularının başına getirilmesi de bu çarpışmadaki başarısı sayesindedir. Amerika'nın her köşesi bu hak edilmiş şöhretle çınlarken savaşı nakleden Avrupalı kaynaklarda adının geçmemesi dikkate değerdir: en azından yazarın bu konudaki araştırmaları sonuçsuz kalmıştır. İşte anavatan, yönetildiği sistem içinde, şan ve şöhreti kendi bünyesinde aramaktadır. (Yaz.)

leştirdiği tehlikeler aklıselimi küçültmüş, erkek olduklarını unutturduklarını en aşağılık hislerin kölesi haline getirmişti. En yiğit ve kendinden emin kalplerde bile bu mücadelenin galibi şüpheli görülmeye başlamış, Amerika'daki İngiliz tacının tüm varlığının dindaşı olan düşmanlarının eline geçeceği ya da onların acımasız müttefiklerinin saldırılarında yok olacağı korkusunu hissedenlerin sayısı gittikçe artar olmuştu.

İşte bu yüzden Montcalm'ın 'ağaçtaki yapraklar kadar kalabalık' bir ordu eşliğinde Champlain gölünün yukarısına hareket ettiği istihbaratı, Hudson nehriyle göller arasındaki geçidin güney ucunu tutan kaleye ulaştığında, bu haber, düşmanın menzile girdiğini öğrenen bir savaşçının coşkusundan ziyade, korkudan ileri gelen onursuz bir isteksizlikle karşılanmıştı. Haberi getiren Kızılderili ulak yaz ortasında, gün bitimine yakın saatlerde 'kutsal göl'ün kıyısındaki kampa ulaştığında beraberinde kale kumandanı Munro'dan çabuk ve güçlü destek birlikleri talep eden acil bir mesaj daha getirmişti.

Daha önce yapılan açıklamalardan da anlaşılacağı gibi, bu iki nokta arasındaki mesafe beş fersahtan azdı. Başlangıçta sadece ulaklarca kullanılan patika daha sonraları at arabalarının da kullanabileceği şekilde genişletilmişti. Ormanın çocuğunun iki saatte kat ettiği bu mesafe tam teçhizatlı muvazzaf birliklerin gün doğumundan gün batımına kadar olan sürede kat edebileceği kadar kısaydı. İngiliz Kraliyetinin sadık hizmetkarları, birisi William Henry, diğeri Fort Edward olmak üzere, her iki kaleye de dönemin prenslerinin adını vermişlerdi. Bu kalelerden birincisi, tahkimatına doğru ilerlemekte olan Montcalm'ın ordusu karşısında hiçbir varlık gösteremeyecek kadar az sayıda muvazzaf askerle yerli halktan oluşan küçük bir birliğe komuta eden, az ön-

ce adı geçen emektar İskoçyalının idaresi altındaydı. İkinci kale ise Kraliyet'e bağlı kuzey eyaletlerdeki beş bin kişilik orduya komuta eden General Webb'in idaresindeydi. Çeşitli görevlerdeki diğer birliklerini de bir araya toplayarak bu rakamı iki katına çıkarabilecek durumda olan general, kendi ikmal birliklerinden bu kadar uzaklaşmış durumda olan Fransız'a sayıca çok küçük bir farkla karşı koyabilecek durumdaydı.

Bu iki talihsiz subay da, Fort de Quesne'de Fransız ordusunun başarıyla örneklediği gibi düşmanın ilerlemesine izin vermeden, harekata yoldayken direnmek yerine bu çetin rakibin kendi mevzilerine ulaşmasını beklemeyi daha uygun görmüşlerdi.

İlk şaşkınlık yatıştıktan sonra, Hudson nehri boyunca uzanan hatta yer alan bir dizi yerleşimden oluşan kampta bin beş yüz kişilik bir birliğin şafakla birlikte geçidin kuzey ucundaki William Henry'e doğru yola çıkacağı söylentisi yayıldı. Söylenti başkomutanın bu görev için seçtiği birliklere ani yolculuklarına hazırlanma emri vermesiyle gerçeğe dönüştü. Webb'in niyetinin ne olduğuna dair bütün şüpheler ortadan kayboldu ve koşturmaca ve endişe dolu bir kaç saat yaşandı. Savaş sanatında yeni olanlar aşırı telaş ve gayretkeşliklerinden hazırlıklarını kendi kendilerine yavaşlatırken, daha tecrübeli olanlar her türlü aceleciliğe küçümseyerek bakan bir dalgınlıkla hazırlansalar da, yüz ifadeleri ve gözlerindeki endişe daha önce hiç katılmadıkları bu orman içi çatışma konusunda pek de rahat olmadıklarını ele veriyordu. Güneş batıdaki dağların ardından bir zafer seliyle batıp karanlık peçesini bu yalıtılmış bölgenin üzerine çektiğinde hazırlıklar da neredeyse tamamlanmıştı. Ağaçların karanlık gölgeleri kampı ve yatağında kıpırdaşan dereyi yavaş yavaş örterken, etrafa, kendisini çevreleyen ormanda hüküm sürene eşdeğer, derin bir sessizlik çöktü.

Doğudan aydınlanmaya başlayan açık gökyüzünde çevredeki yüksek çamların silueti seçilmeye başlarken, geceden verilen emirler uyarınca çalınan davullar nemli sabah havasında ormandaki her açıklıkta yankılanarak orduyu derin uykusundan uyandırdı. Kamp bir anda hareketlenirken bütün askerler gitmeye hazırlanan yoldaşlarını izlemek ve onların heyecanlarını paylaşmak üzere ayaklanıverdi. Seçilen grubun düzene koyulması uzun sürmedi. Kralın eğitimli paralı askerleri kibirli bir yürüyüşle sıranın sağ tarafına dizilirken davalarında daha samimi olan sömürge yerleşimcileri ağırbaşlılıkla sol tarafa dizildiler. Önce keşif kolu ayrıldı. Arkalarından hem önünde, hem de ardında muhafızların yol aldığı teçhizatı taşıyan konvoy yola koyuldu ve daha sabahın gri aydınlığı güneşle olgunlaşmadan birliğin büyük bölümü, henüz silahlı çatışmalara girmemiş gençlerin içlerine işlemiş korkularını silip atan bir vakarla kamptan ayrıldı. Geride kalanların, mızıkanın son notaları da duyulmaz olana kadar takdirle izlediği yolcular, bağrına aldığı kitleyi yutan ormanda gözden kayboldular.

Yürüyüş kolunun en arkada kalan takipçisi de gözden kaybolup rüzgarın taşıdığı sesler duyulmaz olduktan çok sonra bile, İngiliz generali korudukları bilinen muhafızların etrafında ileri geri yürüdüğü büyükçe bir kulübenin önünde bir başka hareketin telaşı yaşanmaya devam ediyordu. Bu noktada, en azından iki tanesinin ülkenin bu bölgesinde pek sık rastlanmayan yüksek tabakadan bayanları taşımak üzere hazırlandıkları koşumlarını örten kumaştan anlaşılan yarım düzine daha at vardı. Hayvanlardan bir üçüncüsü bir emir subayının nişan ve apoletlerini taşırken, geri kalanların koşumların sadeliğine bakıldığında diğer üç yolcunun ihtiyaçlarını karşılamakla görevli kişiler için hazırlandıkları anlaşılıyordu. Bu alışılmadık gösteriyi saygılı bir mesafeden izleyen işsiz güçsüz takımından kimisi subayın cins savaş atı-

nı hayranlıkla incelerken, diğerleri ya hazırlıkları izliyor ya da belli bir şeye dikkat etmeksizin hedefi belirsiz bir merakla çevresine bakınıyordu. İzleyenler arasında ne işsiz güçsüz, ne de cahil gibi görünen biri, çehresi ve hareketleriyle diğerlerinden ayrılıyordu. Bu kişi herhangi bir deformasyonu olmamasına rağmen kelimenin tam anlamıyla alışılmadık ölçülere sahipti. Her insanda bulunan kemik ve eklemlere, hiçbirinde bulunmayan orantılara sahipti. Dik dururken çevresindekilerin hepsinden daha uzun, oturduğunda ise türünün normal sınırları dahilinde gibi görünüyordu. Aynı tezat bütün uzuvlarında devam ediyordu. Kafası kocaman, omuzları dar, kolları uzun ve sarkık, elleri ise kırılgan değilse de küçücüktü. Bacakları ve baldırları neredeyse bir deri bir kemik denecek kadar zayıf ama olağanüstü uzun, dizleri ise eğer bu farklı insanlardan toplanıp bir araya getirilmiş gibi görünen vücudun üzerine yerleştirildiği daha da büyük kaideler olmasa devasa denebilecek boyuttaydı. Alakasız ve acayip kıyafeti de daha da çarpıcı görünmesine yol açıyordu. Upuzun boynunu ve daha da uzun ve ince bacaklarını dışarıda bırakan, etekleri geniş, kuyruğuysa kısa ceket en acımasız eleştirileri bile haklı çıkaracak cinstendi. Ceketinin altındaysa dizlerinin hizasından beyaz kurdelelerle bağlanmış, deve tüyü rengi pamuklu kumaştan, vücuduna oturan eprimiş bir pantolon vardı.

Vücudunun alt kısmını örten, ama kibirden mi, saflıktan mı bilinmez hiç bir kısmını gizlemeyen, hatta titizlikle gözler önüne seren kıyafetini, lekeli yün çoraplar ve sadece birisinde parlak bir mahmuzun bulunduğu ayakkabılar tamamlıyordu. Kirli ipek yeleğinin gümüş rengi dantel işlemeleri kararmış kocaman ceplerinden birini örten kapağın altından, tasvir edilen savaş ortamına bakılarak kolaylıkla çok etkili ve gizemli bir silah zannedilebilecek bir alet görülüyordu. Ama küçücük olmasına rağmen kamptaki Avrupalıların

çoğunun ilgisini çekmeyi başaran bu alete herkesin bildik bir gereç gibi hiç korkmadan dokunup baktığı görülüyordu. Tüm bunların üstündeyse iyi huylu ama biraz ifadesiz bir yüzün, sahibine gösterilen büyük, hatta sıra dışı saygıyı kaldırabilmek için yardımına ihtiyaç duyacağı, son yirmi otuz yıl içinde din adamlarının giydiği türden, üç köşeli bir şapka duruyordu.

Kalabalığın geri kalanı Webb'in konumuna duydukları saygıyla mesafesini korusa da, az önce tarif ettiğimiz kişi, binicilerini bekleyen hayvanların arasına dalıp, artık hangisini hangi yönde değerlendirdiyse ona uygun olarak övmeye ya da yermeye girişti.

Vücudunun orantısızlığı ne kadar çarpıcı ise, tatlılığı ve yumuşaklığı da o kadar çarpıcı bir sesle, "Kanımca, bu hayvan, sevgili dostum, burada yetişmiş değil. Yabancı diyarlardan, hatta belki de o mavi denizlerin çevrelediği küçük adanın ta kendisinden, getirilmiş olmalı," dedi. "Bu konularda ahkam kesmem, boşboğazlık gibi algılanmasın; ne de olsa, biri Nuh'un gemisi gibi sürü sürü hayvan toplayan brik ve guletlerin dört ayaklı hayvan ticareti ve takası için Jamaika'lara kadar yelken açtığı Thames nehrinin ağzında olup da adını Eski İngiltere'nin payitahtından alan, diğerinin ise adına 'Yeni' eklenmiş olan[4] limanların ikisinde de bulunmuşluğum var. Yine de kutsal kitapta bahsi geçen savaş atını bu mükemmellikte temsil eden bir hayvan görmüş değilim.

4. Bugünkü Connecticut Eyaletinde, 1638 yılında kurulmuş olan New Haven. Liman anlamında kullanılan "Haven" kelimesinin önüne "New" eklenmesiyle oluşan ad, İngiltere'deki isimlerin Amerika'da yeni adlandırılan yerlere verilmesinin sık rastlanan bir örneği. New Haven'ın isim babası olan "eski" Haven, Londra'dadır.
Romandaki en önemli karakterlerden biri olan Şahingöz'le birlikte, fazlasıyla dolaylı bir konuşma tarzına sahip olan David Gamut da bazen dinleyicilerini merakta bırakan göndermelerinden birini yapıyor. (Çev.)

'Ayakları toprağı şiddetle eşer.
Gücünden ötürü sevinçle coşar.
Savaşçının üstüne yürür.
Boru çaldıkça 'Hi!' diye kişner.
Savaş kokusunu,
Komutanların gürleyen sesini,
Savaş çığlıklarını uzaktan duyar.'[5]

Görünen o ki İsrail kavminin atlarının soyu zamanımıza kadar ulaşmış, değil mi dostum?"

Kutsal kitaptan son derece güçlü ve davudi bir tonla yapılan böylesi bir alıntı her ne kadar dikkate değer idiyse de, bu sıra dışı yaklaşımına bir karşılık alamayınca bu kez kendisine karşılık verip veremeyeceğine bakmaksızın hitap ettiği hayvancığa dönen adam, o arada takdire değer başka bir şeyle karşılaştı. Gözleri önceki akşamki kötü havadisleri getiren 'Kızılderili Ulak'ın bir heykeli andıran vücuduna takıldı. Her ne kadar istirahat ediyor ve ırkına özgü soğukkanlılığı ile çevresindeki heyecan ve koşuşturmayı görmezden geliyorduysa da, ulağın sessizliğinde, hayranlığını gizlemeden kendisini izlemekte olan gözlerden daha tecrübeli olanların dikkatinden kaçmayacak vahşi bir hava vardı. Kabilesine özgü motiflerle bezenmiş bir savaş baltası ve bıçak taşımasına rağmen o anki görüntüsü bir savaşçıya benzemiyordu. Görünüşünde yakın zamanda sarf ettiği büyük efordan kaynaklanmış olabilecek, henüz üzerinden atma fırsatı bulamadığı yorgunluğun getirdiği bir umursamazlık vardı. Terle karışan savaş boyası sert yüz hatlarını karanlık bir karmaşaya teslim ederek, esmer yüzünde boyama sa-

---

5. Tevrat'tan alıntı yapıyor, Eyüp 39:21 (Çev.)

natının amaçladığından daha korkunç ve itici bir ifade oluşturmuştu. Sadece alçalmakta olan bulutların arasında ateşten bir yıldız gibi parlayan gözleri doğal haliyle görülebiliyordu. Çok kısa bir anlığına da olsa diğerinin bakışlarıyla kesişen tekinsiz bakışları kısmen şeytani, kısmen de hakir gören bir bakışla boşluğa nüfuz etmek istercesine uzaklara kilitlendi.

Eğer dikkatini çeken başka şeyler ortaya çıkmasa bu nev-i şahsına münhasır ikiliden beyaz olanın, kısa ve sözsüz iletişimlerine dair kimsenin merak etmediği ne gibi yorumlar yapacağını tahmin etmek mümkün değildi. Hayvanların usulca kıpırdanması ve kulaklara gelen latif fısıltılar, kafilenin harekete geçmesi için beklenen önemli yolcuların geldiğini haber verdi. Savaş atını hayranlıkla izleyen adam sessizce sıska ve ince kuyruklu bir kısrağın kendi halinde ordugaha ait solmuş otlaktan özenle seçtiği bir tutam otu mideye indirdiği noktaya doğru çekiliverdi. Buradan, hayvanın sırtındaki eyerlikten çıkmış şeyin üzerine serilmiş olan battaniyeye dayanarak yolcuların ayrılışını izlerken aynı hayvanın diğer yanında bir tay sabah kahvaltısını yapmaktaydı.

Subay üniformalı genç bir adam giysilerinden ormanda yapılacak zahmetli bir yolculuğa hazırlandıkları anlaşılan iki hanımı atlarına bindirdi. Her ikisi de genç olsalar da, daha genç gibi görünen yolcu, kastor şapkasından yüzüne dökülen peçenin sabah rüzgarıyla savrulmasıyla açığa çıkan açık sarı saçları ve parlak mavi gözleriyle hayranlık verici güzellikteki yüzünün görülmesine aldırış etmiyordu. Ne batıda gökyüzünü tırmalayan çamların üst dallarına takılıp kalan tan kızıllığı bu genç kadının narin yanaklarındaki tazelikten daha parlak olabilirdi, ne de doğan gün onun kendisine yardım eden gence bağışladığı gülümsemeden daha mutluluk verici. Genç subayın aynı derecede özen gösterdiği diğer

yolcu dört beş yıl daha büyük olmanın verdiği olgunluğa yaraşır şekilde güzelliğini ortaya dökme konusunda daha dikkatli davranıyordu. Giydiği yolculuk kıyafetlerine rağmen aslından bir şey kaybetmeyen güzelliği ve kız kardeşiyle aynı orantılara sahip olsa da, daha dolgun görünen vücudu aralarındaki birkaç yılı ele veriyordu.

Bu iki yolcu ve onlar eyerlerine yerleşir yerleşmez hafif bir sıçramayla savaş atına binen genç subay başlarıyla kulübesinin kapısında onları yolcu etmek için bekleyen Webb'i selamladılar ve atlarını çevirip kampın kuzey kapısına doğru eşkin bir yürüyüş tutturdular. Webb'in kulübesinden kapıya kadar olan kısa mesafeyi kat ettikleri esnada yolcuların genç olanının Kızılderili ulağın askerlere ait bu güzergâhta gruba rehberlik etmek üzere aniden yanından geçişinin verdiği şaşkınlıkla ağzından kaçırdığı küçük bir şaşkınlık nidası dışında en küçük bir ses bile duyulmadı. Kızılderilinin bu ani atılışı diğer yolcuyu ilki kadar hazırlıksız yakalayamadıysa da yanı başındaki hareketlilikten sakınırken açılan peçesi, yanından uçar gibi geçen yerliyi izleyen, acıma, hayranlık ve korku barındıran tarifi imkansız bir bakışın gelip geçtiği koyu renkli gözlerini ortaya çıkardı. Bu hanımın parlak bukleleri bir kuzgunun tüyleri kadar siyahtı. Saçlarının aksine teni esmer değildi ve ferini bendini yıkıp patlayacakmış gibi duran kanlı canlılığından almıştı. Enfes orantılara sahip bu olağanüstü güzellikteki yüzde ne bir kabalık ifadesi, ne de gizlemeye hacet bir kusur vardı. Bir anlık dikkatsizliğini fark ederek kendi kendine gülümsediğinde en parlak fildişini bile sönük bırakacak beyazlıkta inci gibi dişleri görünüp kayboldu ve açılan peçesini düzelterek, düşünceleri içinde bulunduğu ortamdan çok uzaklardaki biri gibi başını öne eğip sessizce atını sürmeye devam etti.

BÖLÜM II

Sola, sola, wo, ha, ho, sola![6]

Shakespeare

Üstünkörü tasvir ettiğimiz bu iki tatlı varlıktan birisi böyle düşüncelerine gömülmüş haldeyken diğeri ağzından kaçırdığı küçük çığlığa neden olan tedirginlikten çabucak sıyrılıp kendi kendisine gülerek yanı başında at sürmekte olan gence sordu:

"Heyward, bu tür hayaletler ormanda her zaman görülen şeylerden midir, yoksa bu bizim onurumuza düzenlenmiş bir gösteri mi? Eğer ikincisi ise takdir duygusu ağzımızı açmamamızı engeller ama birincisiyse, daha korkunç Montcalm'la karşılaşmadan, varlığıyla çok övündüğümüz kalıtsal cesaretimizin önemli bir sınav vermesi gerekecek."

"Gördüğünüz Kızılderili ordu için çalışan bir 'ulak'tır; kendi insanlarının nezdinde de bir kahraman sayılır," diye cevapladı asker. "Bize göle kadar, yürüyüş kolunun takİp ettiğinden çok daha kısa, dolayısıyla çok daha makbul ve çok az bilinen bir yolda, rehberlik etmeye gönüllü oldu."

Genç hanım, "Onu sevmedim," dedi, azı yapmacık,

---

6. Venedik Taciri'nden (Çev.)

çoğu gerçek bir korkuyla irkilerek. "Herhalde tanıdığın biridir, Duncan, yoksa kendini onun ellerine bu kadar rahat teslim etmezdin, değil mi?"

"Kendimi değil, sizi teslim etmezdim, Alice. Onu tanımasam güvenmezdim, hele ki şu sıralarda. Söylenenlere göre Kanadalıymış ama müttefik uluslardan[7] biri olan Mohawklarla bir olmuş. Duyduğuma göre babanızı da bir şekilde ilgilendiren bazı olaylar sonucunda bizim tarafımıza geçmiş. Hikayeyi anımsayamıyorum ama bu zavallıya da gereken ceza verilmiş. Nitekim, onun dostumuz olduğunu söyleyebiliriz."

"Babamla düşmanlığı olmuşsa onu daha da az seveceğim demektir," dedi iyiden iyiye endişelenen genç kız. "Onunla konuşsanız da sesini duysam olmaz mı, Binbaşı Heyward? Aptalca görünse de benim insanların ses tonundan edindiğim izlenimlere çok güvendiğimi bilirsiniz."

"Muhtemelen tek hecelik bir ünlemle karşılık verilecek nafile bir deneme olacaktır. Anlamasına rağmen, soydaşlarının bir çoğu gibi anlamazlıktan gelip, şu anki gibi tüm dikkatini savaşa vermesi gereken bir zamanda İngilizce konuş-

---

7. New York sömürgesinin kuzey batısında önceleri "Beş Ulus" olarak bilinen ve Kızılderili kabileler arasında uzun süre boyunca varlığını sürdüren bir konfederasyon vardı. Daha sonra bir kabilenin daha katıldığı bu birliğin adı da "Altı Ulus" olarak değiştirildi. Başlangıçtaki konfederasyonda Mohawklar, Oneidalar, Senecalar, Cayugalar, ve Onondagolar vardı. Altıncı kabile ise Tuscaroralardı. Devletin onlar için ayırdığı topraklarda hâlâ bu uluslardan insanlar bulunsa da ölüm ya da kendi yaşantılarına daha uygun bölgelere kaydırılmaları yüzünden günden güne sayıları azalmaktadır. Görünen o ki, kısa süre sonra yüzyıllarca bu bölgede yaşayagelmiş bu sıra dışı insanlardan geriye adlarından başka bir şey kalmayacak. New York da bu uluslardan Mohawklar ve Tuscaroralar dışındakilerin hepsinin adını taşıyan yerler vardır. New York'un ikinci büyük nehri de adını Mohawklardan almıştır. (Yaz.)

maya tenezzül etmeyecektir. Bakın durdu, şüphesiz, takip edeceğimiz patikaya ulaştığımız içindir."

Binbaşı Heyward tahmininde haklıydı. Kızılderili'nin, askerlerin kullandığı yolu saçak saçak çevreleyen, sık çalılıkları işaret ederek dikildiği noktaya ulaştıklarında biraz zorla ve ancak birer birer geçebilecekleri genişlikte ve bir adım ilerisini görmenin bile mümkün olmadığı bir patika gördüler.

"Demek güzergâhımız bu!" dedi genç adam, alçak sesle. "Güvensizliğinizi hissettirmeyin de farkında olduğunuz tehlikelere davetiye çıkarmayalım."

Genç kızlardan sarışın olanı, isteksizce, "Ne dersin, Cora?" diye sordu. "Askerlerle birlikte yolculuk etsek, rahatsız edici olsa bile, en azından güvenliğimizden daha emin olmaz mıydık, sence?"

"Vahşilerin davranışları hakkında fazla bilgin olmadığı için tehlikenin asıl kaynağı konusunda yanılıyorsun, Alice," dedi Heyward. "Geçide ulaşmış olsalar bile -ki bu imkansız, çünkü öncülerimiz her yerdeler- daha çok kafaderisi ele geçirebilecekleri büyük yürüyüş kolunun peşine düşerlerdi. Kaleden ayrılan birliğin izleyeceği güzergâh biliniyor, oysa bizim seçeceğimiz yol ancak son bir saat içinde kararlaştırıldığı için hâlâ herkes için bir sır."

"Bu adama sırf teninin rengi ve davranışları bizden farklı diye güvenmeyecek değiliz, herhalde!" dedi Cora soğukça.

Daha fazla zaman kaybetmeden, Narraganset'ini[8] acımasızca kırbaçlayıp, birbirine girmiş dalları yola sarkan ça-

8. Narangenset, Narraganset ya da Naragansett: Rhode Island Eyaletinde, adını daha önce kıyılarında yaşayan son derece güçlü bir kabileden alan Narraganset adlı bir koy bulunur. Kaza ya da doğanın hayvanlar dünyasında zaman zaman sahnelediği acayipliklerden birinin sonucunda

lıların arasından karanlık patikaya Kızılderili'nin ardı sıra ilk dalan, Alice oldu. Genç adam az önceki sözlerin sahibini saklamaya ihtiyaç duymadığı bir takdir ifadesiyle izlerken, güzelliklerinde birbirlerinden aşağı kalır yanı olmayan yol arkadaşlarından diğerinin kısa bir süreliğine de olsa yalnız kalmasını göze alarak, adının Cora olduğu anlaşılan yolcu için yolu kapatan dalları açarak geçmesini bekledi. Gruba eşlik eden binicisiz üç at, olur da Kanadalı yerliler ordularının ardından buralara kadar gelirse, izlerin yoldan ayrıldığı belli olmasın diye, daha önceden alıştırıldıkları anlaşılan bir hareketle üç yolcunun saptığı ve Heyward'ın dediğine göre, Kızılderili rehberleri tarafından seçilen dar patikaya girmek yerine, yürüyüş kolunun takip ettiği güzergâhta ilerlemeye devam ettiler. Yol arkadaşları herhangi bir konuşmaya fırsat tanımayacak kadar zorlu geçen bir kaç dakikadan sonra yol kenarında büyüyen yoğun çalılardan kurtulup, yollarına ormanın yüksek ama karanlık kubbe ve kemerlerinin altında devam ettiler. Yolun bu kısmında ilerlemeleri daha az kesintiye uğruyordu. Rehber, hanımların bineklerini idare edebileceklerini gördüğü anlarda yürümekle koşmak arasında bir hızla yoluna devam ediyor, bu da yere sıkı basan bu hayvanları hızlı ama rahat bir rahvanda tutuyordu. Genç subay, Cora'yla konuşmak üzere arkasını dönmüştü ki, yolun arkada bıraktıkları kısmından gelen nal sesleri atını durdurmasına yol açtı. Onunla aynı anda diğer yolcular da dizginlere asılınca, bütün grup yolculuklarını sekteye uğratanın kim olduğunu anlayabilmek için durmuş oldu.

---

tüm Amerika'da Narraganset adıyla bilinen bir tür ortaya çıktı. Hızıyla tanınan, ufak tefek doru atlardır. Bu atlar özellikle atılganlıkları ve hareketlerindeki akıcılıktan dolayı çok aranan atlardı ve hâlâ da öyledirler. Aynı zamanda yere sağlam basmalarıyla da tanınan bu hayvanlar, 'yeni dünya'nın ormanlarında olduğu gibi kök ve çukurlarla dolu yollarda seyahat etmek zorunda kalan bayanlar tarafından özellikle tercih edilirdi.(Yaz.)

Biraz sonra kalem gibi dümdüz yükselen çam gövdelerinin arasından bir ceylan gibi sekerek çıkan bir tay görüldü; hemen ardından da geçen bölümde tarif edilen acayip adam çıkageldi. Zayıf atını dörtnala kalkmadan olabildiğince hızla koşturmaya çalışıyordu. Bu garip adam o ana kadar yolculardan hiçbirinin dikkatini çekmemişti. Kendi ayakları üzerindeyken boyu ne kadar dikkat çekiciyse, biniciliği de bir o kadar dikkat çekiciydi. Tek taraflı mahmuzun düzenli olarak böğrüne batmasına karşılık veremeyen merkebin tek yapabildiği, arka ayakları dört nala koşar gibi hareket ederken ön ayaklarını tırısa uygun hareket ettirerek tutturduğu Canterbury koşuşuydu. Dörtnaladan tırısa gidip gelen bu koşuş şekilleri arasındaki hızlı geçişlerden olsa gerek, atlardan çok iyi anlayan Heyward bile takipçisinin bu yılankavi yolu nasıl bir azim ve cesaretle geçtiğini anlayamadı.

Binicinin hareketleri ve gayretkeşliğinin de binekten aşağı kalır yanı yoktu. İkincinin koşuş şekli değiştikçe, birincinin de üzengiler üzerinde bir büyüyüp bir küçülmesiyle oluşan acayip görünüm, binicinin boyu bosuyla ilgili bütün tahminleri boşa çıkaracak cinstendi. Bu manzaraya bir de binicinin tek taraflı mahmuzu sebebiyle bir yanı ötekinden daha hızlı koşuyormuş gibi görünen hayvanın tahriş olan sağrısını her mahmuzdan sonra bir de gür kuyruğuyla dövmesiyle oluşan garabeti ekleyip adam ve ata ait bu resmi tamamlıyoruz.

Yabancıyı daha yakından görünce, yakışıklı yüzü ve çatık kaşları yavaş yavaş gevşeyen Heyward'ın dudaklarına da hafif bir tebessüm yayıldı. Alice durumu ne kadar eğlenceli bulduğunu saklamazken, Cora'nın dalgın gözleri bile alışkanlıkla bastırılan anlık bir neşeyle aydınlandı.

"Birini mi arıyorsun?" diye sordu Heyward, diğerlerine

yetiştikten sonra yavaşlayan adama. "Kötü haber getirmemişsindir, umarım."

"Öyle," diyerek cevap verdi yabancı, çevresini kuşatan dallara rağmen üçgen kastoruyla çizdiği bir daireyle hanımları selamlarken. Dinleyicilerini hangi soruya cevap verdiği konusunda merakta bırakarak biraz soluklandıktan sonra, "William Henry'ye gittiğinizi duydum. Bendeniz de o cenaha gitmek üzere yola koyulmuş olduğumdan, yol arkadaşlığının hepimizin menfaatine olacağına kanaat getirdim."

"Kararı belirleyecek oyu sen vermiş gibisin," diye cevapladı Heyward, "Biz üç kişiyiz ama sen kendinden başka kimseye bir şey sormuş değilsin."

"Öyle, kişi önce kendisini bilmelidir. Ne istediğinden eminse eğer, ki işin içine kadınlar girince bu pek kolay olmayabilir, karar aşamasına gelinir. Ben iki aşamadan da geçtim ve işte karşınızdayım."

"Eğer göle gitmek niyetindeysen, yolunu şaşırmışsın," dedi Heyward kendini beğenmişlikle, "Oraya giden yol en az yarım mil geride kaldı."

"Öyle," dedi bu soğuk karşılamadan hiç cesareti kırılmışa benzemeyen yabancı, "Bir haftadır Edward'daydım ve sorup öğrenmeden yola çıkmam için aptal olmam gerekirdi ve aptal olsaydım sesim çoktan kesilmiş olurdu." Dinleyicilerinin anlayamadığı nükteyi alçakgönüllü bir gülümsemeyle geçiştirip devam etti, "Benim mesleğimi yapanların doğru yolu göstermeye çalıştığı kimselerle fazla içli dışlı olması pek akıllıca değildir; askerlerle birlikte hareket etmememin sebebi budur. Bununla beraber, sizin gibi bir beyefendinin yolculukla ilgili konularda çok daha yüksek bir muhakeme yeteneği göstereceğini zannediyorum. Bu yüz-

den de size katılmaya karar verdim ve yolculuğumuz boyunca daha hoş vakit geçirip, sosyal paylaşımdan da nasibimizi almış oluruz diye düşündüm."

Heyward giderek artan öfkesine boyun eğmekle karşısındakinin yüzüne gülmek arasında kararsız kalarak, "Keyfi ve aceleyle varılmış bir sonuç. Doğru yolu göstermekten ve bir meslekten bahsediyorsun. Yerel birliklere yardımcı olan savunma ya da saldırı uzmanlarından mısın, yoksa matematiksel gizemleri aydınlatmak amacıyla açılar veya çizgiler çizenlerden mi?"

Sorgulayıcısını hayretle inceleyen yabancı, bütün kibrini bir yana bırakarak vakarla cevapladı, "Umarım alınmanıza yol açacak bir harekette bulunmamışımdır, savunmaya gelince son kez Tanrı'nın bağışlayıcı zarafetine sığındığımdan bu yana savunma yapmamı gerektirecek hiçbir günah işlemedim. Açılar ve çizgilerle ilgili imanızı anlamadım ama aydınlatma görevini o kutsal görev için seçilmiş kişilere bırakmayı yeğlerim. Temsilcisi olduğumu iddia ettiğim tek meslek ve sahibi olduğumu iddia ettiğim tek yetenek de mezmurdan ilahiler okumak ve onlar yoluyla şükür ve niyaz etmektir."

"Bu adam, belli ki Apollo'nun müritlerinden biri!" diye bağırdı Alice neşeyle. "Ben ona kefilim. Haydi kaşlarını çatmayı bırak! Zavallı kulaklarımın hatırına izin ver de bizimle yolculuk etsin, Heyward. Hem böylelikle," asık suratlı rehberlerini takip etmekte olan Cora'dan yana kaçamak bir bakış fırlatarak, alçak sesle devam etti: "İhtiyacımız olması durumunda yanımızda fazladan bir dostumuz daha olmuş olur."

"Bir düşün, Alice, bunca sevdiğim insanları bu tür bir ihtiyacın doğacağı bir yola sokar mıydım, sence?"

"Hayır, şimdi bunu düşünmek istemiyorum. Bu yabancı beni güldürüyor, hem 'ruhunda müzik olan' birine böyle sırtımızı dönmemeliyiz." Kamçısıyla izlemekte oldukları patikayı işaret eden genç kız bunları söylerken, Heyward'ın bitmesini istemediği bir an için göz göze geldiler. Genç kızın ısrarlarına dayanamayan asker atını mahmuzladı. Bir kaç adım sonra Cora'nın yanına gelmişti bile.

Alice kendi Narragansett'ini yeniden harekete geçirirken, bir yandan da yabancıya takip etmesi için eliyle işaret etti. "Merhaba arkadaş, sizinle karşılaştığımıza sevindim," diye devam etti genç kız. "Bazı tanıdıklar düet yeteneklerimin fena olmadığını söyler. Belki de yolculuğumuza bu en sevdiğimiz uğraşla biraz renk katabiliriz. Hem bu işin ustasından tavsiyeler almak ve deneyimlerini dinlemek benim için de önemli bir fırsat olabilir."

Şarkıların efendisi genç kızın işaretinin ardından hiç zaman kaybetmeden harekete geçerken, "Niyaz etmek hem bedene hem de ruha huzur verir; akla ise böyle teskin edici bir birliktelikten daha fazla rahatlık veren bir şey bulunmaz. Ancak melodinin mükemmeliyeti için dört unsura birden ihtiyaç vardır. Zengin ve tiz bir sesiniz olduğu belli ve doğru yönlendirmeyle bir tenorun çıkması gereken en uç seslere de çıkabilirsiniz ama bir bas, bir de kontura ihtiyacımız var. Karşılıklı konuşmalardan bu sonuca varmak doğru olsaydı, beni aranıza kabul etmek istemeyen subayın birinci boşluğu doldurabileceğini söyleyebilirdim."

"Anlık ve aldatıcı izlenimlerle karara varmayın," dedi genç hanım gülümseyerek, "Binbaşı Heyward bazı durumlarda bahsettiğiniz bas tonları benimsese de, doğal tonu basa değil tenora daha yakındır."

"Bu konularda çok tecrübe sahibi o zaman!"

"Bence onun ilgi alanına giren şarkılar daha cismani şeyler. Bir askerin hayatında sizinki gibi ağırbaşlı uğraşlara ayıracak fazla zaman olduğunu zannetmiyorum."

"İnsanın sesi de diğer bütün melekeleri gibi faydalansın diye kendisine verilmiştir, o ki kötüye kullanılmasın. Kimse benim sahip olduğum yetenekleri bu şekilde kullandığımı söyleyemez. Şükürler olsun ki, Peygamber'in gençliği gibi benim de çocukluğumu bir yana koyarsak, dudaklarımı kirleten bir tek kelime çıkmamıştır ağzımdan."

"Bütün emeklerinizi kutsal şarkılara mı verdiniz?"

"Öyle, Davut Peygamber'in dili bütün dillerden üstün olduğu için, hikmet sahibi kişilerin ve ilahiyatçıların onlar için yazdığı mezmurlar da, bütün diğer şiirlerden daha üstündür. Mutlulukla iddia edebilirim ki, ağzımdan İsrail Kralı'nın bizzat kendisine ait dilek ve düşüncelerden başka bir şey çıkmaz. Değişen zaman bazı küçük değişiklikleri gerekli hale getiriyorsa da, New England'da kullandığımız bu baskı, ilham sahibi yazarın büyük eserine zenginliği, netliği ve duygusal yalınlığı açısından en yakın olanıdır. Başucumdan bir kopyasını asla eksik etmem. Efendimizin doğumundan 1744 yıl sonra Boston' da basılan bu büyük eserin yirmi dördüncü baskısı, başlığı da, *Eski ve Yeni Ahitten Özellikle New England'da şahsi ya da halka açık olarak okunmak, faydalanmak ve kullanılmak üzere İngilizce'ye uyarlanmış Mezmur, İlahi ve Dualar.*"

Bu resmi methiye sırasında cebinden çıkardığı demir çerçeveli bir gözlüğü burnunun üzerine yerleştiren yabancı, hemşerilerinin çıkardığı bu nadide eserini hak ettiği özen ve hürmetle açmıştı bile. Lafı daha fazla döndürüp dolaştırmadan "Hokka" deyip daha önce tarif edilen acayip aygıtı üfleyerek çıkan tiz sesten bir oktav daha düşük tonda mü-

ziği, şiiri hatta bindiği hayvanın acayip hareketlerini bile bastıran tatlılıktaki gür ve melodik sesiyle aşağıdaki satırları okumaya başladı.

"Ne iyi, ne güzeldir,
Birlik içinde kardeşçe yaşamak!
Başa sürülen değerli yağ gibi,
Sakaldan, Harun'un sakalından
Kaftanının yakasına süzülen yağ gibi."

Bu satırların icrası, yabancının elinin, aşağıda kitabın sayfaları üzerinde, yukarıdaysa ancak bu işin alaylılarının becerebilecekleri bir jestle noktalanan düzenli iniş çıkışları eşliğinde tamamlandı. Gerekliliği, uzun tecrübeler sonucunda sabit bulunduğu her halinden belli olan bu el hareketleri, son kelimenin iki ayrı kelime gibi söylenişiyle sona eren mezmurun son anına kadar devam etti.

Ormanın ıssızlığını bölen böyle bir ses az ileride yol almakta olanların dikkatinden kaçacak gibi değildi. Önce bozuk İngilizce'siyle Kızılderili Heyward'a, sonra Heyward yabancıya sesini hemen kesmesini söyledi.

"Tehlikede olmasak bile bu vahşi ormanda yolculuk ettiğimiz sürece olabildiğince sessiz hareket etmek akıllıca olacaktır. Bu yüzden, Alice, eğlencenizi yarıda kesip bu beyefendiye şarkılarını daha güvenli bir ortama ulaşıncaya kadar kendine saklamasını söylersem kusura bakmazsın sanırım."

Genç kız cilveli bir huysuzlukla, "Gerçekten de yarıda kestin, Duncan," diye cevapladı, "Çünkü inan bana hayatım boyunca çok kötü sesler duydum ama az önce dinlediğim sese duygu ve ifade zenginliği açısından senin bas sesinden daha uzak bir şey duymadım."

Genç kızın sözlerine biraz gücenen Heyward, "Benim için senin ve Cora'nın güvenliği, en iyi Handel bestesinden daha evlâdır," dedi. Susup kuşkulu bakışlarını ciddiyetinden hiç bir şey kaybetmeden ilerlemeye devam eden rehberlerinin daldığı çalılığa çevirdi. Pusuya yatmış bir yerlinin parlayan gözlerine benzettiği şeyin çalılıktaki yabani meyvelerden biri olduğuna inanan genç adam kendi kendine gülümseyerek bu olayla kesilen konuşmasına ve yoluna devam etti.

Binbaşı Heyward tecrübesizliği yüzünden dikkatinin keskinliğine borçlu olduğu bu uyarıyı göz ardı etmekle hata ediyordu. Küçük grubun yoluna devam etmesinin hemen ardından çalılıktaki dallar aralandı ve dizginlenmemiş ilhamın savaş boyalarına el vererek olabildiğince korkunç hale getirdiği bir yerli, saklandığı çalılıktan çıkıp grubun bıraktığı ayak izlerini incelemeye koyuldu. Aralarında boşluğu dolduran karanlık sütunlar gibi dikilen ağaçların arasında gözden kaybolan müstakbel kurbanları her şeyden habersiz yollarına devam ederken, dolambaçlı yolda salınarak ilerleyen kadınların hemen arkalarından giden Heyward ve orantısız vücuduyla mezmurcuyu taşıyan hayvanların bıraktığı izleri inceleyen orman çocuğunun gözlerinden bir mutluluk pırıltısı geçti.

BÖLÜM III

Bu topraklar sürülüp ekilmezden önce
Nehirlerimiz yatağına sığmaz akardı,
Uçsuz bucaksız ormanın sessizliğini
Suyun melodisi bozardı.
Akıntı coşar, dereler oynaşır
Kuytulardan pınarlar fışkırırdı [9]
Bryant

Hiçbir şeyden kuşkulanmayan Heyward'la ona bel bağlamış yol arkadaşları böyle hain sakinleri olan ormanın derinliklerine doğru ilerleyedursun, biz yazar olmanın ayrıcalığını kullanalım ve sahneyi yolcuları son gördüğümüz noktanın bir kaç mil batısına taşıyalım.

---

9. William Cullen Bryant (1794-1878): Henüz onyedi yaşındayken yazmış olduğu Thanatopsis adlı şiiriyle üne kavuşmuş şair. Dünya çapında tanınırlığa sahip ilk Amerikan şairi olması açısından kitabın yazarı ile ortak noktaları olduğu söylenebilir. Genellikle Amerikan edebiyatındaki romantizmin başlangıcı olarak kabul edilen eserleri küçük yaştan beri etkisinde kaldığı İngiliz romantizminden esinlenmiş olsa da kendine has bir tarzı ve zarafeti vardır. Yukarıdaki dizeler 1824 yılında yayınlanmış olan An Indian At The Burial-Place Of His Fathers (Atalarının Gömüldüğü Topraklarda Bir Kızılderili) adlı şiirinden alınmıştır. (Çev.)

Aynı gün, Webb'in kampından bir saat kadar uzakta, hızla akan küçük bir akarsuyun kenarında bir şeyler beklermiş gibi görünen iki kişi oturmuş konuşuyorlardı. Ağaç dallarının oluşturduğu kubbe nehre doğru uzanıp karşı kıyıya doğru eğilirken suyu olduğundan da karanlık gösteriyordu. Pınarlardan yükselen serin nem yaprakların arasından süzülüp havaya karışırken, güneş ışınları giderek daha az yakıcı bir hal alıyor, günün harareti yavaş yavaş hafifliyordu. Haziran ayında Amerika'nın ormanlarında hüküm süren uyutucu ve sıcak rutubetin ayrılmaz bir parçası olan sessizlik, ara sıra iki adamın alçak sesle sürdürdükleri konuşmaları, bir ağaçkakanın tembel tıkırtıları, bir alakarganın ahenksiz gaklamaları, kulaktaki bir çınlama ya da uzaklardan gelen bir çağıldamayla kesintiye uğrasa bile bu gözden uzak noktadaki hakimiyetini sürdürüyordu.

Bu belli belirsiz çıkışlar ormandaki ikilinin dikkatlerini dağıtmayan tanıdık seslerdi. Bir şey beklerken oyalanmaya çalıştıkları her hallerinden belli olan bu ikiliden birisinin öte berisi ve ten rengi orman yerlilerine özgü özellikteyken, diğerinin kaba saba ve yerlilerinkine benzer kılık kıyafetinin maskelemesine rağmen fark edilebilen güneş yanığı ama beyaz teni ve farklı yüz hatları Avrupa'ya dayanan kökenlerini ele veriyordu. Beriki, Kızılderililerin bir konu üzerinde tartışırlarken kullandıkları dingin ancak tesirli el kol hareketleriyle söylediklerinin etkisini pekiştirmesine imkan verecek şekilde yosunla kaplı bir kütüğün ucuna yakın bir noktaya oturmuştu. Neredeyse çıplak denebilecek vücudu siyah ve beyazın birbirine girdiği korkunç bir ölüm amblemiyle süslenmişti. Başında meşhur kafa derisi[10] yüzülürken tutula-

10. Kızılderili savaşçıların savaşta yenik düşmeleri durumunda düşmanlarının kafa derisiyle birlikte kesip almaları amacıyla alınlarında bırakılan bir tutam dışında bütün saçları yolunurdu. Bir savaşçının zaferinin hatı-

cak bir tutam saç ve bu saçlardan aşağı sallanıp sol omzuna değen tek bir kartal tüyü dışında hiçbir süs yoktu. Beyazların yerli yandaşlarına verdiği türden kısa namlulu tüfeğini, güçlü kirişleri açıkça görülebilen dizine özensizce yaslamış, beline sardığı kuşağa ise bir savaş baltası ve kafa derisi yüzmekte kullandığı İngiliz yapımı bir bıçak asmıştı. Geniş göğsü, kaslı uzuvları ve vakur siması bu savaşçının hayatının olgunluk döneminde olduğunu gösteriyorduysa da henüz güçten düştüğüne dair hiçbir yıpranma izi sergilemiyordu.

Beyaz adamın da, elbisesinin açıkta bıraktığı kısımlar itibariyle küçük yaşlardan itibaren çalışmayla geçirilmiş zorlu bir hayatın geliştirdiği bir vücut yapısına sahip olduğu söylenebilirdi. İnce yapılı olmasına rağmen kaslıydı ve vücudundaki her kas ve kiriş bitmez tükenmez bir çalışma sonucunda gerilip güçlenmiş gibi görünüyordu. Üzerinde sarı püsküllü, orman yeşili bir av kıyafeti[11] ve yünü kırkılmış deriden, yazlık bir şapka vardı. Onun da belinde Kızılderili'nin zaten küçücük olan kıyafetinin üzerinde durmasını sağlayana benzeyen boncuklarla işlenmiş bir kuşak ve bu kuşağa takılmış bir bıçak vardı. Ayaklarındaki mokasenler yerlilerin zevkini yansıtan süslerle bezenmişti. Av kıyafetinin altından görülen kıyafeti ise diz üstünden geyik siniriyle bağlanmış, yandan bağcıklı bir çift güderi tozluktan ibaretti. Kişisel teç-

---

rası olarak alabileceği tek şey bu kafa derisiydi. Bu yüzden de kafa derisinin yüzülmesi savaşçının öldürülmesinden bile önemli sayılırdı. Bazı kabileler ölü bir vücuttan alınacak bu tür bir hatıraya çok önem verirdi. Günümüzde Atlantik kıyılarında yaşayan kabileler arasında bu alışkanlığa rastlanmaz olmuştur. (Yaz.)

11. Av gömleği/kıyafeti püsküllerle süslenmiş kısa bir önlüğe benzer. Renklerini gizlenmeyi kolaylaştıracağı düşüncesiyle ormanın renklerinden alır. Bugün Amerikalı piyadelerin çoğunun giydiği bu kıyafet, genellikle beyaz olup, günümüzün göze en hoş gelen üniformalarındandır. (Yaz.)

hizatı bir hartuç, bir boynuz ve ateşli silahların en tehlikelisi olduğu tecrübeyle sabit, namlusu olağanüstü uzun bir tüfekle[12] tamamlanıyordu. Bu, öncü mü yoksa avcı mı bilinmez kişinin, pusuya yatmış bir düşman ya da her an ortaya çıkıverecek bir tehlike beklentisi içindeymiş gibi, konuşurken bile devamlı etrafı kolaçan eden küçük, kıpır kıpır gözleri vardı. Her ne kadar, sürprizlere karşı artık tabiatına işlemiş bu uyanıklığıyla uyuşmasa da, yüz ifadesi özellikle de tarif ettiğimiz o anda son derece güven vericiydi.

Bir zamanlar Hudson ve Potomack arasında kalan bölgedeki herkesin bildiği ve bizim de bir yandan konuşmacıların, bir yandan da dilin kendine özgü özelliklerini muhafaza etmeye özen gösterirken, okuyucunun takip edebilmesi için serbest bir çevirisine başvuracağımız bir dilde, "Senin atalarının anlattığı hikayeler bile benim savımı destekliyor, Chingachgook," dedi. "Ataların güneşin battığı yerden geldi, büyük nehri geçti[13] ve bu topraklardaki insanları savaşta mağlup etti. Benimkiler de sabah göğünün kızıllığından geldi, tuzlu suyu geçti ve sıraları geldiğinde senin atalarının yaptıklarına çok benzer bir şekilde işlerini yaptılar; bunun için hangimizin haklı olduğuna Tanrı karar versin ve dostlar artık bu konuyu kapatsın."

Kızılderili hiç istifini bozmadan, "Atalarım çıplak Kırmızı Adamla savaştı," diye cevapladı aynı dilde. "Taştan yapılma ok ucuyla, sizin kurşunlarınız arasında bir fark yok mu, Şahingöz?"

---

12. Ordunun kullandığı tüfeklerin namlusu kısayken, avcıların kullandığı tüfeklerin namluları her zaman diğerlerinden çok daha uzundur. (Yaz.)

13. Mississippi Nehri. Avcı, Atlantik Eyaletlerinde çok yaygın olan bir inanışa göndermede bulunuyor. Geçmişleri hakkında büyük ölçüde belirsizlik hakim olsa da Kızılderililerin Asya kökenli oldukları tahmin ediliyordu. (Yaz.)

"Doğa kızılderiliyi yaratırken akıl vermeyi de ihmal etmemiş," dedi beyaz adam, muhakemesine başvurulan birinin konuyu tartmasına benzer bir hareketle kafasını sallayarak. Bir an tartışmada kendi tarafının daha az ağır bastığını düşünürmüş gibi sessiz kaldıysa da, karşıtının itirazını cevapsız bırakmadı. "Ben alim değilim, alimlere de pek kulak asmam ama ister sürek avında olsun, ister sincap avında, gördüklerime bakılırsa bir Kızılderili'nin gerdiği ceviz dalı yaydan, bir Kızılderili'nin gözüyle nişan alınıp hedefine gönderilen çakmaktaşından bir ok, atalarının elindeki bir tüfekten daha tehlikelidir."

Kızılderili elini küçümser gibi sallayarak, "Sen hikayeyi atalarından dinlediğin haliyle biliyorsun," dedi. "Senin insanların genç savaşçılara neler anlatıyor? Beyaz adamın Kızılderili'yle karşılaştığında Kızılderili'nin elinde savaş baltası ve silahlarla beklediğini mi?"

İzci bir yandan dışa vurmadığı bir mutlulukla güçlü ellerinin solmuş rengini incelerken, bir yandan da, "Ben, en kötü düşmanımın bile -ki o bir Iroquois'dir- inkar edemeyeceği gibi katıksız bir beyaz olmama rağmen, ne önyargılı, ne de doğanın kendisine verdiği ayrıcalıklarla öğünen biriyimdir," diye cevapladı ve devam etti, "Ve maalesef insanlarımın yaptığı pek çok şeyi onaylamamın mümkün olmadığını itiraf etmeliyim. Beyazların kötü alışkanlıklarından biri, kendini haksız yere övenlerin yaptıklarını ya da gördüklerini, yalanlarının yüzlerine vurulabileceği ya da cesur bir adamın anlattıklarının doğruluğunu kanıtlamak için yoldaşlarının şahitliğine başvurabileceği toplantılarda anlatmak yerine kitaplara yazmalarıdır. Bu kötü davranış yüzündendir ki günlerini kadınların içinde geçirecek karakterdeki bir adam atalarının ne gibi zorlukların üstesinden geldiğini bilmeden yaşayıp gidebileceği gibi onlardan daha büyük işler başar-

mak gibi bir istek de hissetmeyebilir. Kendi adıma küçüklüğümden beri tüfek kullanmaya bir yatkınlığım olduğu için bütün Bumppo'ların silah kullanmayı bildiklerini iddia edebilirim çünkü Kutsal Ahit'imizin söylediği gibi bütün iyilik ve kötülükler nesilden nesile aktarılır. Yine de diğer insanlar için böyle bir kefalette bulunamam. Ama her hikayenin iki farklı yüzü vardır: sorarım sana, Chingachgook, atalarımız ilk karşılaştığında Kızılderili'lerin anlattıklarına göre neler olmuş?"

Kızılderili, sessizlik içinde geçen bir dakikadan sonra anlattıklarını daha inanılır hale getiren bir ağır başlılık ve asaletle kısa hikayesini anlatmaya başladı.

"Dinle, Şahingöz, kulakların yalan içmeyecek. Atalarımın anlattıkları ve Mohikan'ların yaptıklarıdır bu." Bir anlık duraksamadan ve dinleyicisine doğru kısa süreli, ihtiyatlı bir bakıştan sonra sorgulamayla savunma arasında bir ses tonuyla devam etti. "Ayaklarımızın dibindeki bu dere suları tuzlanana ve akıntı yukarı dönene kadar yaza doğru akmaz mı?"

"Bu konuda anlatılanların doğru olduğu inkar edilemez," dedi beyaz adam, "Çünkü bizzat gittim ve gördüm. Ama gölgede tatlı olan suyun güneşte neden tuzluya döndüğü benim açıklayamamayacağım bir acayiplik, doğrusu."

İfadesinin doğruluğuna şahit arayan birinin beklentisiyle "Ya akıntı?" diye üsteledi, Kızılderili. Hem doğruluğundan emin olduğu hem de şaşırdığı belli bir ifadeyle, "Chingachgook'un ataları yalan söylemedi."

"Kutsal Kitap da ancak bu kadar doğru olabilir. Doğadaki en doğru şeydir. Bu yukarı yönlü akıntıya 'meddücezir' derler ki, bu olay hakkıyla açıklanmıştır. Sular altı saat boyunca içeri sonraki altı saat boyunca ise dışarı yönde akar. Sebebi de şudur: denizdeki suyun seviyesi ırmaktakinden

yüksekse sular ırmaktan içeri doğru akar, nehirdeki suların yüksekliği denizdekinden yüksekse bu sefer ırmak denize doğru akar."

"Nehirdeki suyla göllerdeki su kolum gibi hizaya gelene kadar akar," dedi Kızılderili kolunu uzatarak, 'Hizaya geldikten sonra ise akmazlar."

"Aklı başında kimse bunu inkar etmez," diye cevapladı, gelgitle ilgili açıklaması pek ciddiye alınmayınca biraz kızan avcı. "Söylediklerin küçük ölçekte ve arazi düz olduğunda geçerlidir ama her şey olaya hangi boyutta baktığına göre değişir. Küçük ölçüde bakarsan dünya düzdür ama tamamını düşünürsen yuvarlaktır. Aynı şekilde tatlı su gölleri ve su birikintileri durağan olabilir, zaten öyle olduklarını ikimiz de görüp biliyoruz, ama denizlerde olduğu gibi su geniş bir alana yayıldığı zaman dünya yuvarlak olduğuna göre sular nasıl hareketsiz olabilir? Eğer denizler durgun olabilseydi bir mil yukarıda bıraktığımız siyah kayalardan çağlayan suyun da hareket etmeden durabileceğini söyleyebilmen gerekirdi ama suyun çağıltısını buradan bile duyabiliyoruz."

Yoldaşının ortaya attığı fikirlerden tam tatmin olmasa da, inanmadığını göstermeyecek kadar asil olan yerli dinlediklerine ikna olmuş gibi bıraktığı yerden ve aynı ses tonuyla sözlerine devam etti.

"Biz güneşin gece saklandığı yerden geldik, bufaloların yaşadığı büyük düzlüklerden büyük nehre varıncaya kadar durmadık. Orada toprak kanla kırmızıya boyanana kadar Alligewi'lerle savaştık. Büyük nehirden tuzlu göle kadar karşımıza çıkacak kimse kalmadı. Maqua'lar arkamızdan gelirdi. Onlara suyun nehir yukarı akmadığı yerden yaza doğru yirmi güneşin doğup battığı sürede gidilen nehre kadar olan toprakların bize ait olduğunu söyledik. Bileğimizin gücüyle aldığımız toprakları alnımızın akıyla elimizde tuttuk. Ma-

qua'ları önümüze katıp ayılarla birlikte ormana kadar sürdük. Tuzu ancak kayalardan yaladıkları kadar gördüler, büyük gölde balık tutturmadık, onlara artan kemikleri attık."

Yerlinin durakladığını gören beyaz adam, "Bütün bunları daha önce de duydum ve doğru olduğundan şüphem yok ama bunlar İngilizlerin bu topraklara ayak basmasından çok önceydi," dedi.

"Şimdi kestane ağaçları olan yerlerde, o zaman çamlar vardı. Bizim yanımıza gelen ilk soluk benizliler İngilizce konuşmuyordu. Onlar geldiğinde atalarım diğer kızıl derililerle birlikte savaş baltasını toprağa gömmüşlerdi. O zaman," diye devam etti, sesi konuştuğu dili daha da müzikalleştiren, gırtlaktan gelen bir tonla hafifçe değişerek, "O zaman, Şahingöz, hepimiz birdik ve mutluyduk. Tuzlu göl bize balık verirdi, orman geyik, gökyüzü kuş verirdi. Bize çocuklar veren kadınlarımız vardı. Büyük Ruh'a tapardık. Maqua'larıysa zafer şarkılarımızı duyamayacak kadar uzakta tutardık."

"Ailenle ilgili bir şeyler biliyor musun, peki?" dedi beyaz adam, "Sen yerlilerin düsturları uyarınca dürüst bir adamsın. Bu özelliğini onlardan aldığını tahmin ediyorum. Ataların cesur savaşçılar olmalı ve kabilenin toplandığı ateşin başında da bilge kişiler vardı mutlaka."

"Benim kabilem bir sürü milletin atasıdır ama ben safkanım. Damarlarımda büyük reislerin sonsuza kadar saf kalması gereken kanı dolaşır. Hollandalılar geldi ve insanlarımıza ateşsuyu içirdi. O kadar çok içtiler ki yerle gök bir oldu ve onlar Büyük Ruh'u bulduklarını sandı. Sonra topraklarından ayrıldılar. Adım adım kıyıdan içerilere sürüldüler öyle ki bir reis ve Sagamore[14] olan ben, güneşi ancak ağaç-

---

14. Sagamore: Özellikle büyük kabilelerin soylu reislerine verilen ad. (Çev.)

ların arasından görür oldum ve atalarımın mezarlarına hiç gidemedim."

Yoldaşının açık yüreklilikle paylaştığı acısından etkilenen avcı, "Ölüm insana ağırbaşlı olmayı hatırlatır," diyerek cevapladı, "Ve bu duygular da insana iyi işler yaptırır. Bense, kemiklerimin gömülmek yerine kurtlarca parçalanması ya da ormanlarda beyazlaması için açıkta bırakılmasını tercih ederim. İyi de, senin Delaware topraklarından uzaklaşan soydaşların bunca zamandır nerelerde?"

"Nerede o yazlarda açan çiçekler! Hepsi teker teker soldu. Bütün ailem sırayla ruhlar ülkesine göçtü. Ben de artık o tepenin zirvesindeyim ve bundan sonraki yol vadiye doğru inen yoldur. Uncas da benim ardımdan geldiğinde Sagamore'lardan geriye kimse kalmayacak çünkü o son Mohikan'dır."

"Uncas burada," dedi dirseğinin dibinden gelen üçüncü bir ses gırtlaktan gelen aynı yumuşak ses tonuyla, "Uncas'ın adını anan kim?"

Beyaz adam sohbetlerinin bu beklenmedik anda uğradığı kesintiden kaynaklanan istem dışı bir hareketle bıçağını muhafaza eden deri kını gevşetip diğer eliyle de tüfeğine doğru uzanırken, Kızılderili istifini bile bozmadan oturmaya devam etti.

Genç bir savaşçı ikilinin arasından en küçük bir ses bile çıkarmayan dilsiz adımlarla süzülüp hemen yanlarında akmakta olan nehrin kıyısına oturdu. Ne babanın dudaklarından kaçıveren bir şaşkınlık ifadesi, ne çocukça bir sabırsızlık ne de kadınlara yaraşır bir merak sergiledi. Kimsenin bir soru sorup cevap vermediği dakikalar geçti. Beyaz adam da diğerlerinin ağırlığını benimserken, tüfeğine uzanan eli gevşedi ve sessizce bekledi. En sonunda Chingachgook başını oğluna doğru çevirdi ve sordu:

"Maqua'lar ormanda izlerini bırakma cüretini göstermiş mi?"

"İzlerini sürdüm," diye cevapladı genç savaşçı, "Sayıları iki elimin parmakları kadar ama korkaklar gibi saklanıyorlar."

Yoldaşlarının yaptığı gibi Şahingöz diye bahsedeceğimiz beyaz adam, "Hırsızlar kafa derisi ve ganimet peşindeler. O işgüzar Fransız, Montcalm, casuslarını bizim kamplarımıza kadar sokup hangi yoldan gittiğimizi öğrenecek," dedi.

"Bu kadar yeter," dedi bakışları batan güneşe yönelen baba, "Onları da ormandaki geyikler gibi kovalarız. Şahingöz, bu akşam yemek yiyelim ve bu korkaklara nasıl erkek olunur yarın gösterelim."

"Benim için fark etmez. Ama Iroquoislarla savaşmak için önce onları bulmak gerek ve işe koyulmadan önce de yemek yemek. İyi olacak hastanın doktoru ayağına gelirmiş, tepenin eteğindeki çalıları karıştıran boynuzları gördün mü, Uncas. Bu aralar bu kadar büyüğünü görmemiştim." Kendi kendine gülümseyerek, koşullar her ne olursa olsun dikkatli davranmayı alışkanlık edinmiş insanlar gibi alçak sesle, "Senin boncuklarına karşılık barutluğumu üç kere dolduracak kadar barut üzerine bahse girerim ki o geyiği iki gözünün ortasından vurabilirim, hem de sol gözüne sağdan daha yakın olmak kaydıyla!" dedi.

"Bu imkansız," dedi gençliğin verdiği heyecanla ayağa fırlayan savaşçı, "Boynuzlarının ucu bile zar zor görülüyor."

Beyaz adam başını sallarken, genç savaşçının babasına hitap ederek, "Daha çocuk bu," diye güldü. "Bir avcı bir uzvunu gördüğünde hayvanın gerisinin nerede olduğunu tahmin edemez mi sanıyor?"

Tam kendi kendine yere göğe sığdıramadığı yeteneğini sergileyecek bir atış yapmak üzere silahını doğrultmuşken Chingachgook tüfeği eliyle yukarı doğru iterek, "Şahingöz, Maquaları ayağa mı kaldıracak?" diye sordu.

Yaptığı hatayı anlayan ve hemen yanlışından dönen avcı, "Kızılderililer ormanı sanki içgüdüsel olarak anlıyor. Bu işi senin ok ve yayına bırakmak zorundayım, Uncas. Yoksa öldürdüğüm geyik Iroquois'lara yarayacak."

Baba elinin bir hareketiyle söyleneni onaylayınca genç savaşçı yüzü koyun yere yatıp son derece dikkatli hareketlerle hayvanı gizleyen çalılığa doğru ilerlemeye başladı. Aralarında bir kaç metre kalana kadar yaklaşmaya devam eden Uncas, aynı sessizlik ve dikkatle yayına bir ok yerleştirdi. Havadaki kokuyu alan hayvanın boynuzları bir an kımıldamadan durdu. Göz açıp kapayıncaya kadar gerilen kirişin ardından çalılara gömülen beyaz bir çizgi görüldü ve bulunduğu yerden fırlayan hayvan düşmanıyla burun buruna geldi. Yana doğru bir adım atıp boynuzlardan sıyrılan Uncas hızla çektiği bıçağıyla ikinci sıçramasını suya doğru yapmaya hazırlanan hayvanın boğazını kesti. Geyik suyun kenarına yaptığı hamleyi tamamladığında yere yığıldı ve kanı suyu kızıla boyadı.

"Yerlilere yaraşır bir hüner gösterisi," dedi içten içe gülen izci, büyük bir keyifle. "Ok ve yay yakın mesafeden etkili olsa ve işi bitirmek için bir de bıçak gerektirse de, izlemeye değerdi."

"Hugh," dedi diğeri ve av kokusu almış tazı gibi dikkat kesilerek çevresini kolaçan etti.

"Vay canına, bu bir sürü olmalı," dedi gözleri asıl işinin aşkıyla parlayan avcı. "Menzile bir girerlerse, isterse Altı Ulus'un altısı da bizi dinlesin, bir tane indireceğim. Sen ne-

ler duyuyorsun Chingachgook, seninkilere göre benim kulaklarım ormanın sözlerine sağır sayılır."

Kulağını nerdeyse yere değecek kadar toprağa yaklaştıran Chingachgook, "Bir geyik vardı, o da öldü," dedi. "Farklı sesler duyuyorum."

"Belki de geyiği buraya kadar takip eden kurtlar vardı ve şimdi de izini sürerek yaklaşıyorlardır."

Chingachgook, "Hayır. Beyaz adamın atları geliyor," derken ayağa kalktı ve eski yerine geçip yeniden oturdu. "Onlar senin kardeşin, Şahingöz. Onlarla sen konuş."

"Konuşurum, hem de kralın kendisini bile utandırmayacak bir İngilizce'yle," dedi avcı methettiği dile geçerek. "Ama ben hiçbir şey duymuyorum, ne bir insan sesi, ne de hayvan. Bir kızılderilinin beyazların sesini bir beyazdan daha iyi anlaması ne garip. Gerçi şüphesi olanları anlayacak kadar uzun zamandır Kızılderililerle yaşıyorum ama kanına kan karışmamış bir beyaz olduğumu can düşmanlarım bile inkar edemez. Hah, şimdi kuru bir dalın kırıldığını duydum sanki. Ve çağlayanın sesiyle karıştırdığım nal sesleri. İşte geliyorlar, Tanrı onları Iroquoislardan korusun."

BÖLÜM IV

Pekala, git bakalım yoluna,
bu koruluktan çıkamayacaksın
Ben sana yaptıklarının bedelini ödetinceye kadar!
Bir Yaz Gecesi Rüyası

Daha bu sözler avcının dudaklarını terk etmeden, yerlinin keskin kulaklarından kaçmayan sesleri çıkaran grubun öncüsü görüş alanlarına girdi. Geyiklerin ormanda tekrar tekrar geçtiği güzergâhta oluşmuş bir patika yakınlardaki derenin kıyısı boyunca kıvrılarak beyaz adam ve Kızılderili arkadaşlarının konuşlandıkları yerde nehirle birleşiyordu. Ormanda alışılmadık bir hareketlilik yaratan yolcular onları karşılamak üzere öne çıkmış beklemekte olan avcıya doğru ağır ağır yaklaştılar.

Tüfeğini sol kolunun üzerine yatırmış, başparmağı tetiğin hemen üzerinde dursa da hiçbir saldırganlık belirtisi göstermemeye dikkat eden avcı, "Ormanın içinden ve vahşi hayvanların arasından gelenler, kimsiniz?"

Grubun en önünde yer alan binici, "Dinine bağlı, yasalara saygılı ve Krala dost olanlar," diye cevap verdi. "Güneş

doğduğundan beri bu ormanın kuytularında aç susuz yol almış ve zorlu yolculuklarından dolayı çok yorulmuş kişiler."

"Demek kayboldunuz ve sağa mı sola mı gideceğinize karar verememenin çaresizliğini tattınız," diye araya girdi avcı.

"Öyle! Emzikteki bebeler bile aklımızın ermediği bu halimizde birer yetişkin olan bizler kadar başkalarının eline muhtaç değildir. İngiltere tacının William Henry adındaki kışlasına ne kadar uzaktayız biliyor musunuz?"

"Ohoo!" dedi açıktan açığa gülmeye başlasa da çabucak toparlanıp çevrede bulunabilecek düşmanların sesini duyma olasılığına karşı neşesini dizginleyen avcı. "Siz yolunuzdan, izini sürdüğü geyikle arasına koca Horican'ın girdiği tazı kadar şaşmışsınız. William Henry? Eğer krala dostsanız, hem de orduyla bir bağlantınız varsa, nehri aşağı yönde takip edip Edward'a gitmeniz ve bu konuyu şu arsız Fransız'ı çıktığı mağarasına yeniden sokmak yerine orada oturup bekleyen Webb'le konuşsanız daha iyi ederdiniz."

Yabancı bu beklenmedik teklife cevap verecek fırsatı bulamadan çalıların arasından savaş atını yol arkadaşının önüne süren ikinci bir atlı çıkageldi.

"O zaman Edward kalesine ne kadar mesafede olduğumuzu söyle!" dedi sözü alan ikinci yabancı. "Zaten gitmemizi söylediğin yerden geliyoruz. Hedefimiz ise gölün yukarı ucu."

"Desene siz kaybolmadan önce kör olmuşsunuz. Nakliye yolu, dur bakayım, en az on metre genişliğinde olmalı. Londra'daki yollar, hatta Kralın kendi sarayının yolları kadar geniş bir yolu göremediniz demek."

Okuyucunun da tahmin ettiği gibi ikinci konuşmacı

Heyward'dı ve avcıyı hafif bir tebessümle yanıtladı, "Yolu tartışmaya ayıracak vaktimiz yok. Bizi daha kısa ama daha az bilinen bir yoldan götüreceğine inandığımız bir kızılderiliye güvenmiştik ama bilgisine duyduğumuz güven bizi yanılttı diyelim. Açıkçası, nerede olduğumuzu bilmiyoruz."

"Ormanda kaybolan bir Kızılderili mi?" dedi kuşkulanan avcı. "Güneş ağaçların tepesinde cayır cayır yanarken, sular gürül gürül akarken ve ağaçlardaki yosunlar gece göğünde kuzey yıldızının nerede parlayacağını kendisine söylerken ormanda kaybolan bir Kızılderili! Ormanlar kaya tuzunun ve suyun nerede olduğunu gösteren geyik yollarıyla dolu ve kazlar da henüz Kanada'ya yaptıkları yolculuğu tam olarak tamamlamadılar. Bir Kızılderili'nin Horican ve nehrin burada yaptığı dirsek arasında kaybolması pek olacak şey değildir. Yoksa bir Mohawk mı?"

"Doğuştan olmasa da sonradan olma bir Mohawk. Aslında daha kuzeyden gelen biri, sizin Huron dediklerinizden biri."

"Hugh!" Konuşmanın bu bölümüne kadar oturdukları yerden kıpırdamayan ve sessiz kalan, hatta olup bitene hiç ilgi göstermeyen iki Kızılderili, ağırbaşlılıklarını yenen bir ilgi ve şaşkınlıkla ayağa fırladı.

"Bir Huron," diye tekrarladı, güçlü vücudu şüpheyle gerilen avcı. "Bütün soyları hırsızdır ve kim büyütürse büyütsün sinsi berduştan başka bir şey olmaz onlardan. Benim asıl merak ettiğim, canınızı bunlardan birine emanet edip nasıl olup da topluca diğerlerinin eline düşmediğiniz."

"Bu konuda endişeye mahal yok. Hem William Henry'ye de daha bayağı yolumuz var. Rehberimizin artık bir Mohawk olduğunu ve Mohawkların da bizim kuvvetlerimize katıldığını söylemiştim."

“Ben de sana şunu söyleyeyim o zaman: Mingo doğan Mingo ölür,” dedi kendinden son derece emin olan Avcı. “Mohawkmış! Dürüstlükten bahsedeceksen bir Mohican ya da Delawareden haber ver. Savaşırken de, hepsi savaşmaz ya, olur da savaşırlarsa bir Mohikan ya da bir Delaware onları kadınlar gibi kaçırır. Asıl savaşçılar onlardır.”

“Bu kadar yeter,” dedi sabırsızlanan Heyward, “Burada dikilip senin yabancısı olduğun, benimse tanıdığım bir adamın karakteri konusunda seninle tartışacak değilim. Hâlâ soruma cevap vermedin: Edward'daki asıl ordumuzdan ne kadar uzaktayız?”

“Görünüşe bakılırsa bu rehberinizin kim olduğuna bağlı. Böyle bir atla gün doğumundan batımına kadar oldukça uzun bir mesafe kat edilebilir.”

Heyward içinde bulunduğu durumun verdiği sıkıntıyı dizginleyerek daha kibar bir ses tonuyla, “Boş laflarla çene yoracak vaktim yok, dostum,” dedi. “Fort Edward'a ne kadar uzaklıkta olduğumuzu söyleyip bizi oraya yönlendirirsen, zahmetlerin karşılıksız kalmayacaktır.”

“Peki, dediğini yaparsam bir düşmanı ya da Montcalm'ın bir ajanını ordunun karargahına göndermediğimi nereden bileceğim? Her İngilizce bilen krala sadık olacak diye bir şey yok herhalde.”

“Öncülük ettiğini tahmin ettiğim birliklere hizmette bulunduysan, Majestelerinin 60. alayından bahsedildiğini duymuş olman gerekir.”

“60. alay mı? Kırmızı ceket yerine avcı üstlüğü giydiğime bakma. Bu birlikle ilgili birilerinin bilip de benim bilmediğim pek az şey vardır.”

“Eh, bu engin bilginle komutadaki binbaşının adını da biliyorsundur.”

Kendine duyduğu güvenle doğrulan avcı, "Binbaşının mı?" diye sözünü kesti. "Şu koca ülkede Binbaşı Effingham'ı tanıyan biri varsa, o da karşında duruyor."

"Bu birlikte pek çok binbaşı var ve Binbaşı Effingham en kıdemlileri. Ben ise daha genç olanından bahsediyorum. William Henry garnizonundaki birliklere kumanda eden."

"Evet, evet, bu görevin ta güney eyaletlerinden çok varlıklı bir genç adama verildiğini duymuştum. Saçları ağarmaya başlamış bu kadar kıdemli subay dururken bu göreve getirilmek için yaşı da çok küçükmüş ama yiğit bir beyefendi ve kafasıyla da tam bir asker olduğunu söylüyorlar."

"Her ne özellikte ve kafada ise, işte karşında duruyor. Yani korkulacak bir şey yok."

Heyward'ı şaşkınlıkla tepeden tırnağa süzen avcı, şapkasını çıkarıp, hâlâ tam anlamıyla ikna olmamışsa da eskisi kadar da kendinden emin olmayan bir sesle, "Bugün göle doğru yola çıkacak bir grubun kamptan ayrılacağını duymuştum."

"Doğru duymuşsun. Ben de bahsettiğim Kızılderili'nin bilgisine güvenerek daha kısa bir yol diye bu yolu seçmiştim."

"O da sizi kandırıp sonra da ortadan kayboldu ha?"

"Hayır bizi kandırdığını sanmıyorum, terk etmediği ise ortada çünkü grubu arkadan takip ediyor."

"Şunu bir görelim hele, gerçekten Iroquois ise hem sahtekâr bakışlarından, hem de boyalarından tanırım," diyen avcı Heyward'ın atının yanından geçip müzik üstadının bineğinden annelik katkısını almak için bulduğu fırsatı iyi değerlendiren tayın arkasında uzanan patikaya doğru yürüdü. Çalılarla kaplı yolu aça aça biraz ilerledikten sonra olan

biteni endişeyle izleyip bekleyen hanımların yanına geldi. Onların hemen arkalarında da bir ağaca yaslanmış beklemekte olan yerliyi gördü. Avcı kendisini incelerken kılını bile kıpırdatmayan ulağın sadece gözlerindeki bakış bile insanın içine korku salmaya yeterdi. Gördükleriyle tatmin olmuşa benzeyen avcı kısa süre sonra ulağın yanından ayrıldı. Dönüş yolunda tekrar yanlarından geçtiği bayanların güzelliklerini takdir eden bir bakışla bir saniye duraklarken Alice'in gülümsemesine ve başıyla verdiği selama zevkle karşılık verdikten sonra yavrusuyla yolculuk eden atın binicisinin nasıl biri olduğunu anlamaya çalışılarak geçirilen bir dakikalık bir gecikmeyle Heyward'ın yanına geldi.

Konuşmaya başladığı noktaya döndüğünde, söze "Mingo, Mingo'dur. Ve Tanrının Mingo olarak yarattığını ne bir Mohawk, ne de başka bir kabile değiştirebilir," diye başladı. -Yalnız olsaydık ve bu gece bu soylu atı kurtların insafına tek etseydin, seni Edward'a giden yola bizzat ben çıkarırdım ve bir saat bile sürmezdi ama yanında bu hanımlar varken buna imkan yok."

"Neden? Yorgun olmalarına rağmen bir kaç mil daha idare edebilirler."

"Mümkün değil," diye tekrar etti avcı. "Kolonideki en iyi tüfeği de verseler o Iroquois ile gece çöktükten sonra bu ormana adımımı atmam. Buralarda dolaşan çok Iroquois var ve yanınızdaki Mohawk müsveddesi de onları nerede bulacağını çok iyi bilir."

"Öyle mi?" dedi sesini alçaltarak eyerden aşağı eğilen Heyward. Neredeyse fısıltıyla konuşarak ekledi. "Ben de şüphelenmedim değil. Ama yol arkadaşlarımı telaşlandırmamak için şüphelendiğimi belli etmemeye çalıştım. Yine de gördüğün gibi onu izlemekten vazgeçip arkaya gönderdim."

"Onun da diğerleri gibi bir yalancı olduğunu görür görmez anladım," dedi izci işaret parmağıyla sağ şakağına dokunarak yaptığı bir uyanıklık imasıyla. "Şu çalıların üzerinden görünen akça ağaç fidanına yaslanmış durumda bekliyor ve sağ ayağı ağacın gövdesine paralel duruyor." Parmaklarıyla tüfeğinin namlusuna dokunarak devam etti, "Buradan tek atışta bileğiyle dizi arasından vurabilirim bu da en az bir ay ormanda gezmesini engeller. Yeniden yanına gitmeye kalksam açıkgözlü sefil hemen şüphelenip geyik gibi ağaçların arasına dalar."

"Olmaz. Belki de masumdur. Bu plan hoşuma gitmedi. İhanetinden emin olsaydım – "

"Bir Iroquois'in ihanetinden her zaman emin olabilirsin," diyen avcı içgüdüsel bir hareketle tüfeğine davrandı.

"Dur," diyerek avcıyı engelleyen Heyward, "Olmaz. Başka bir yolunu bulmalıyız. Bir yandan da bizi aldattığına inanmama sebep olacak o kadar şey varken..."

Ulağı sakatlamaktan zaten vazgeçmiş olan avcı bir an düşündükten sonra elinin bir hareketiyle iki yol arkadaşını yanına çağırdı. Delaware dilinde ve ciddiyetlerini belli eden bir tonda alçak sesle bir süre konuştular. Beyaz adamın az önce yanına kadar gidip geldiği akça ağacı gösteren el hareketlerinden gizli düşmanlarının konumunu tarif ettiği anlaşılabiliyordu. Arkadaşlarının yapılması isteneni anlaması çok sürmedi. Silahlarını bırakıp çalılığa dalarak iki ayrı yönden belirlenen hedefe yönelirlerken o kadar dikkatli hareket ediyorlardı ki ayak seslerini duymak imkansızdı.

Heyward'a dönen avcı, "Şimdi geri dön," dedi. "Sen o şeytanı lafa tutarken Mohikanlar ruhu bile duymadan onun icabına bakar."

Bu şekilde hareket etmeyi gururuna yediremeyen Heyward, "Hayır," dedi, "Onu kendim yakalayacağım."

"Hişşt! Çalılıklardaki bir Kızılderili'ye karşı at üstünde ne yapabileceğini sanıyorsun?"

"O halde attan inerim."

"Bir ayağını üzengiden ayırsan, öbürünü bekler mi sanıyorsun. Ormana girip yerlilerle uğraşmaya kalkışan kişi onların yöntemlerine başvurmak zorundadır. Gideceksen git ve o alçakla sanki dünyadaki en güvendiğin kişiymiş gibi konuş."

Heyward tiksinerek de olsa avcının dediğini yapmaya hazırlandı. Her an canlarını emanet ettiği kişiye güvenmekle yaptığı hatayı geç fark etmesinin yarattığı baskı artıyordu. Güneş batalı bir hayli olmuştu ve yerlilerin en kanlı ve vahşi saldırılarını gerçekleştirdiği saatler hızla yaklaşırken, ışığın çekildiği orman loş ve gölgelerle dolu haline bürünmüştü.[15] Olan biteni anlamanın verdiği itkiyle avcıdan uzaklaştı. Avcı da gruba daha bu sabah katılmış olan davetsiz misafire yaklaşarak yüksek sesle konuşmaya başladı. Eşlik ettiği hanımların yanından geçerken onlara güven verecek bir kaç laf etmeyi ihmal etmeyen Heyward yol arkadaşlarının bütün gün yolculuk etmiş olmanın verdiği yorgunluk dışında bir sorunları olmadığını, içinde bulundukları durumu ise şanssızlıktan başka bir şeye yormadıklarını görerek biraz da olsa rahatladı. Bundan sonra izlemeleri gereken rotayla ilgili fikir alışverişinde bulunduklarını söyleyerek mahmuzladığı atını hâlâ ağaca yaslanmış halde beklemekte olan yerlinin yanına gelince dizginlere asılarak durdurdu.

Olabildiğince rahat bir tavır takınarak, "Magua, herhalde fark etmişsindir. Kampı güneş doğarken terk etmiştik ama güneş batalı bu kadar zaman geçmesine rağmen William Henry'ye sabahkinden daha yakın değiliz. Sen yolu şaşırdın,

---

15. Hikayenin bu bölümü alacakaranlığın çok kısa sürdüğü 42. enlemde geçmektedir. (Yaz.)

ben de yeniden bulamadım. Şansımız varmış ki ormanın bu bölgesini ve patikaları iyi bilen bir avcıya rastladık. Şimdi şarkıcı dostumuzla konuşuyor ve geceyi güven içinde geçirebileceğimiz bir yere kadar bize eşlik etmeye söz verdi."

Kızılderili çakmak çakmak parlayan gözlerini Heyward'a dikerek "Yalnız mı?" diye sordu.

Heyward hiç utanmadan yalan söyleyemeyecek kadar acemi olduğundan biraz tereddüdün ardından zaman kazanmak için "Yalnız mı?" diyerek soruyu anlamazlıktan geldi. "Tabi ki yalnız değil, Magua, bizim yanımızda."

Koşucu soğuk bir tavırla "Öyleyse Le Renard Subtil gitsin," diyerek durduklarında ayaklarının dibine koyduğu heybesini yerden aldı, "Solukbenizliler de kendi renklerinden başkasını görmesin."

"Ne gitmesi? Renard da kim?"

Koşucu Heyward'ın sorusunu, özel olmanın verdiği gururla "Renard Kanadalı şefin Magua'ya verdiği isim," diye cevapladı. "Munro çağırdığında Le Subtil için günle gece birdir."

"Peki Renard William Henry'deki ateşli İskoç şefe ne diyecek? Magua'nın rehberlik etmeye söz verdiği kızlarını ormanda terk edip gittiğini mi?"

"Kır saçlı şefin kolları uzun, sesi de güçlü ama Magua ormanda onu ne duyacak ne de hissedecek."

"Ya Mohawklar? Onlar ne derler? Magua'ya korkak demezler mi, erkeklere göre bir işi yapamadığı için kadınların çadırına göndermezler mi?"

Pek etkilenmişe benzemeyen koşucu, "Magua Büyük Göller'e giden yolu bilir. Atalarının kemiklerini bulabilir," diye cevapladı.

"Yeter, Magua!" dedi Heyward. "Biz dost değil miyiz? Neden aramızda acı sözler olsun? Munro hizmetini tamamladığında sana büyük bir ödül sözü verdi, bir ödül de benden alacaksın. Heybeni aç, bir şeyler ye de yorgun eklemlerin dinlensin. Az da olsa vaktimiz var, bunu kocakarılar gibi çekişerek geçirmeyelim. Hanımefendiler dinlenince yola koyulacağız."

Kızılderili kendi dilinde "Solukbenizliler kadınlarının köpeği oluyor. Onlar acıkınca erkekler bu tembelleri beslemek için baltasını bir kenara atıyor," diye söylendi.

"Ne diyorsun, Renard?"

"Renard, olur dedi."

Kızılderili göz göze gelip de bakışlarını çevirinceye kadar gözünü dikip Heyward'ı inceledi. Daha önce başlamış olduğu bir yemeğin kalıntılarını çıkarıp yemeye koyulmadan önce hiç acele etmeden ve dikkatle çevresini kolaçan etti.

"Tamam, o zaman," dedi Heyward. "Le Renard sabah yolu bulacak kadar güç ve görüş kazanmış olacak." Hemen yanlarındaki çalılıktan kırılan bir dalın çıtırtısı ve yaprak hışırtısına benzer sesler gelince duraksadıysa da kendisini toparlayıp devam etti: "Gün doğmadan yola koyulmalı aksi halde Montcalm yolumuzu keserek kaleye ulaşmamızı engelleyebilir."

Magua ağzına götürdüğü elini indirdi. Gözlerini yerden ayırmadan başını hafifçe yana eğdi. Genişleyen burun delikleri ve sanki biraz daha dikleşen kulaklarıyla adeta dikkat kesilmeyi simgeleyen bir heykele dönüştü.

Heyward yerlinin her hareketini ihtiyatla izlerken bir yandan bir ayağını üzengiden çekip bir yandan da elini tabancasının ayı postundan yapma kılıfına doğru kaydırdı.Yerli dikkatini yöneltti̇ği noktaya sanki bütün organlarıyla

yöneliyor, vücudu hiç kıpırdamamasına rağmen devamlı olarak çevresindeki değişik nesneleri inceler gibi görünüyordu. Heyward bir sonraki hareketinin ne olması gerektiğini düşünürken Le Renard Subtil öyle yavaş hareket ederek ayağa kalktı ki pozisyonunu değiştirdiğine dair en küçük bir ses bile duyulmadı. Heyward artık kendisinin bir şeyler yapması gerektiğini fark etti. Üzengiden kurtardığı ayağını arkadan boşa alarak eyerden indi. Kendine duyduğu güvenle yaklaşmaya başladığı hain yol arkadaşını yakalayabileceğini düşündü. Yine de gereksiz bir şekilde düşmanını tedirgin etmemek için soğuk kanlı ve arkadaşça konuşarak devam etti.

Kızılderili'nin gururuna hitap ettiğini fark ettiği lakabı kullanarak "Le Renard Subtil yemiyor," dedi. "Herhalde mısırı iyi kavrulmamış ve kurumuş. Bakalım benim kumanyamda daha iyi bir şeyler bulabilecek miyiz."

Magua Heyward'ın isteği üzerine heybeyi ona doğru uzattı. Elleri birbirine değdiği anda bile tepeden tırnağa dikkat kesildiğini açığa vuracak bir harekette bulunmadı. Ancak kendi koluna doğru uzandığını fark ettiği anda Heyward'ın eline vurup ani bir çığlıkla, tek bir harekette karşısındaki çalılığa dalıverdi. Göz açıp kapanıncaya kadar geçen bir süre içinde, yüzündeki boyalar sebebiyle gerçekten çok bir hayalete benzeyen Chingachgook patikanın bir tarafındaki çalılıktan çıkıp Magua'nın peşinden karşıdakine süzüldü. Hemen arkalarından ormanı bir anlığına da olsa aydınlatan avcının tüfeğinin sesi ve Uncas'ın savaş çığlığı duyuldu.

BÖLÜM V

İşte böyle bir gecede
Korkuyla kaçan Thisbe çiy tanesine takılıp düştüğünde
Gölgesini gördü Aslanın kendinden önce
Venedik Taciri

Rehberlerinin ani kaçışı ve takipçilerinin vahşi çığlıkları Heyward'ın bir an donup kalmasına neden oldu. Kaçağın yakalanmasının ne kadar önemli olduğunu hatırlayınca çevreyi saran çalıları aralayarak kendisi de takibe yardımcı olmak üzere ileri atıldı. Ancak daha yüz metre bile ilerlememişti ki takiplerinde başarısız olan üçlünün geri dönmekte olduğunu gördü.

"Neden böyle çabucak vazgeçtiniz?" diye karşı çıktı. "Bu ağaçlardan birinin arkasında saklanıyor olabilir ve onu hâlâ yakalayabiliriz. O serbest kaldığı sürece güvende olamayız."

"Rüzgarın peşinden bulut gönderilir mi?" diye sordu hayal kırıklığını gizlemeyen avcı. "Kaçarken kara yılan gibi kuru yapraklara sürtündüğünü duydum ve şuradaki yaşlı çam ağacının orada bir an görür gibi olunca tahmini hareketine göre ateş ettim ama olmadı. Yine de bu benden baş-

ka herkes için bu şartlar altında-ki bu şartlar altında oldukça tecrübeli olduğum söylenebilir- yapılabilecek en isabetli atıştı. Şu sumak yapraklarına bak! Temmuzda sarı olmaları gerektiğini herkes bilir ama bunlar kırmızı."

"Tamam işte! Le Subtil'in kanı. Bir yerlerde yığılıp kalabilir."

Avcı katılmadığını kesin olarak belirten bir tonla "Hayır, hayır," dedi. "Olsa olsa dalın kabuğunu kaldırmışımdır. O da daha da uzun adımlarla kaçmaya başlamıştır. Sıyırıp geçen kurşunlar koşmakta olan canlılar üzerinde mahmuzun atın üzerinde yarattığına benzer bir etki yaratır yani kasa hayat verir öldürmez. Ama kurşun bir delik açsaydı insan da, geyik de bir ya da iki sıçrayış sonra durulurdu."

"Bir yaralı adama karşı dört sağlıklı adamız!"

"Sen canına mı susadın?" diye çıkıştı avcı. "O kızıl şeytan seni daha takibe ısınamadan yoldaşlarının baltasının menziline sokar. Gecelerini kulaklarında çınlayan savaş çığlıklarıyla geçirmeye alışkın senin gibi birinin yoldaşlarından, pusuyu sezdiği anda yardım alabileceğinden daha fazla uzaklaşması hiç mantıklı bir hareket değil. Ama olan olmuş bir kere. Gelin dostlarım öteberimizi toparlayıp yola koyulmalı, hem de bir Mingo'yu bile yanıltacak bir bilgelikle hareket etmeliyiz ki, kafa derilerimiz yarın bu saatlerde Montcalm'ın otağında rüzgarda kurumaya bırakılmış olmasın."

İçinde bulundukları tehlikeyle yüzleşmekten korkmayan ama mevcut durumun yarattığı risklerin de farkında olan avcının bu açıksözlülüğü Heyward'a kendisine verilen görevin ne kadar önemli olduğunu bir kez daha hatırlattı. Ormanın yapraklardan oluşan kubbelerin altında derinleşmekte olan kasvetli karanlığı delip geçmeye çalışarak çevreye bir göz atınca, her türlü yardım imkanından uzakta,

kendilerini korumaktan dahi aciz yol arkadaşlarının kaderinin kısa süre sonra darbelerinin daha ölümcül kesinlikte olması için, bazı yırtıcı hayvanların yaptığı gibi, mutlak karanlığın çökmesini bekleyen barbar düşmanlarının ellerinde olacağını hissetti. Yanıltıcı ışığın da etkisiyle harekete geçen hayal gücü sallanan her dalı ya da devrik ağaç gövdesini bir insana dönüştürürken, belki yirmi defa grubunun büyük dikkatle hareket eden bireylerinin çevresindeki çalılardan kendilerini gözleyen düşmanlarının vahşi yüzlerini gördüğünü zannetti. Bakışlarını yukarı çevirdiğinde akşamın gökyüzüne çizdiği kuş tüyünden bulutların gül renginin en cansız tonlarını dahi kaybetmekte olduklarını ve ayaklarının dibinden akmakta olan derenin, ancak yatağının iki tarafındaki daha koyu renkteki kıyı şeridi sayesinde ayırt edilebildiğini gördü.

Böyle büyük bir baskı altında kalmanın verdiği umutsuzlukla neredeyse kendi kendine, "Şimdi ne yapacağım?" dedi. "Tanrı aşkına, bizi yalnız bırakmayın. Eşlik ettiğim yolcuları korumam için bana yardım edin ve karşılığında dileyin benden ne dilerseniz."

Biraz ötede aralarında kendi kabilelerinin dilinde konuşmakta olan üçlü bu teklifi duymazlıktan geldi. Konuşma neredeyse fısıltı düzeyinde sürdürülmesine rağmen Heyward, genç Kızılderili'nin büyüklerinin daha temkinli konuşmalarından farklı olarak heyecan ve istek dolu sesini ayırt edebiliyordu. Yolcuların güvenliğini ilgilendiren bir konu üzerinde tartışmakta oldukları anlaşılıyordu. Konunun kendisi için sahip olduğu öneme ve hareketsiz geçen her anın kendilerini tehlikeye bir adım daha yaklaştırmasına daha fazla dayanamayan Heyward vaat ettiği ödülleri biraz daha açıklayabilmek düşüncesiyle konuşmaya dalmış karanlık suretlere biraz daha yaklaşırken içlerinden beyaz ola-

nı tartışılan konuya nokta koyulduğunu belirten bir el hareketiyle kendisinden yana dönüp, "Uncas haklı," dedi. "Korunağın gizliliğini tamamen yok edecek olmasına rağmen bu masumları kendi kaderine terk etmek erkekliğe yakışmaz. Bu nadide çiçekleri sürüngenlerin en kötülerinin pençelerinden kurtarmak istiyorsan, genç adam, kaybedecek ne bir anın, ne de azmin var demektir."

"Bundan eminim zaten. Bunun için size ne dilerseniz-"

"Senin sözünü tutacak kadar, bizimse keyfini sürecek kadar vaktimiz olmayabilir. Boş vaatleri bir kenara bırak da, bize şu ormanda cirit atan vahşilerin kurnazlıklarını alt edecek aklı verebilecek olana dua etmeye başla! Mohikan dostlarımın ve benim, ne kadar güzel olsalar da, asla doğanın bağrında açmak üzere yaratılmamış bu çiçeklerin herhangi bir zarar görmesini engellemek için elimizden gelen her şeyi yapacağımızdan emin olabilirsin. Bunun karşılığında tek beklentimiz Tanrı'nın iyilik yapanlara yaptıklarının karşılığı olarak vermeyi uygun gördüğü şey neyse odur. Ama öncelikle bize iki konuda hem kendin hem de arkadaşların adına söz vermelisin, yoksa size yardım etmeyerek hiçbir şey kaybetmiş olmayız."

"Söyleyin yeter!"

"Bunlardan birincisi bu orman kadar sessiz kalmanız ve olacaklara karışmamanız. İkincisi de sizi bu gece götüreceğimiz yerden asla hiç kimseye bahsetmemeniz."

"Bu iki koşulu da yerine getirebilmek için elimden gelen her şeyi yapacağım."

"O halde hemen bizi takibe koyulun çünkü kaybettiğimiz zaman yaralı geyiğin kaybettiği kan kadar kıymetli."

Heyward koyulaşan gölgeler içinde avcının sabırsızlandığını gösteren el işaretini zorlukla seçebildi ve hemen ar-

dından grubun geri kalan üyelerini bıraktıkları noktaya doğru ardı sıra yürümeye başladı. Beklenti ve kaygı içinde beklemekte olan kadınların yanına geldiklerinde yeni rehberlerinin koşullarını ve fiziksel ya da akli herhangi bir ıstırap karşılığında her ne olursa olsun sessiz olmalarının ne kadar önemli olduğunu kısaca açıkladı. Tehlikeden bahsedişi yeterince korku yaratmamış olsaydı bile ses tonu ve ciddiyeti dinleyicilerinin ve istenmedik olaylara hazırlıklı olmaları gerektiğini açıkça anlatmış olurdu. Sessizce ve hiç vakit kaybetmeden Heyward'ın atlarından inmelerine yardım etmesine izin vererek avcının grubun geri kalanını kelimelerden çok el kol hareketleriyle bir araya topladığı akarsuyun kıyısına yürüdüler.

"Bu hayvancıkları ne yapmalı?" diye sesli düşündü bundan sonraki hareketlerine karar verme yetkisi kendisine devredilmiş gibi görünen beyaz adam. "Boğazlarını kesip nehre atmak zaman kaybı, başıboş bırakıp bulunmalarına yol açmak ise alçak Mingolara sahiplerini çok uzaklarda aramaları gerekmediğini söylemek olur."

Heyward, "O zaman bırakalım ormanda başıboş dolaşsınlar," diyecek oldu.

"Hayır, alçakları yanıltıp kovalamacalarında atların hızında hareket etmeleri gerektiğini düşündürmeli. Evet, evet, bu onların ateş fışkıran gözlerini kör eder. Chingachhişşt! Çalıları karıştıran da ne?"

"Tay."

"En azından tayı öldürmeli," diyen avcı tayı yelesinden yakalamaya çalıştıysa da çevik hayvan kolaylıkla elinden kurtuldu. "Uncas, ok ve yayını kullan."

Kaderi belirlenmiş hayvanın sahibi, diğerlerinin fısıltıyla konuşmalarına bakmaksızın, "Durun!" diye haykırdı. "Miri-

am'ın yavrusunu bağışlayın. Çok sadık bir annenin kimseye zararı dokunmayacak güzel yavrusunu öldürmeyin."

"İnsan Tanrı'nın kendisine bağışladığı yegane canı korumak için savaşırken kendi türünden diğer bireylerin bile ormandaki hayvanlardan farkı olmaz," dedi haşinleşen avcı, şimdi, bir daha ağzını açarsan seni Maqua'ların insafına terk ederim. Yayını ger, Uncas, ikinci bir atışla kaybedecek vaktimiz yok."

Daha sözünü bitirmesine kalmadan önce arka ayakları bükülen yaralı tay, dizlerinin üzerine çöktü. Neredeyse aynı anda harekete geçen Chingachgook, ne olup bittiği anlaşılmadan, ölümünü hızlandırmak için boğazını kestiği tayı nehre yuvarladı. Akıntıyla sürüklenen tayın nefes almaya çalışırken çıkarttığı ses, suyla akıp giden hayatının da sonu oldu. Bu dayanılmaz ama zorunlu acımasızlık gösterisi esnasında olayda sorumluluk alan kişilerin soğukkanlılığı yolcuların üzerine içinde bulundukları büyük tehlikenin bir gölgesi gibi çöktü. İrkilen kız kardeşler birbirlerine sokulup sımsıkı sarılırken, Heyward içgüdüsel olarak kılıfından çıkardığı tabancayla ormanın önlerine geçit vermez bir gibi serdiği gölgelerle kızkardeşlerin arasına vücudunu siper etti.

Kızılderililer ise hiç zaman kaybetmeden dizginlerinden tuttukları korkmuş ve isteksiz hayvanlarla birlikte nehre girdiler. Kıyıdan biraz açıldıktan sonra suyun akış yönünün tersi yönde ilerleyip bir çıkıntının ardında gözden kayboldular. Bu esnada avcı da dallarının uçları suyun yarattığı küçük anaforlarda salınan alçak çalıların gizlediği bir oyuktan ağaç gövdesine oyulmuş bir kano çıkarttı ve kadınların binmesini işaret etti. Kadınlar arkalarında karanlığı giderek artan bir duvar gibi uzanan derenin kıyısına doğru endişe ve korkuyla baka baka söylenene tereddütsüz itaat ettiler.

Alice ve Cora yerlerine oturur oturmaz eni konu içine daldığı suyu görmezlikten gelen avcı narin teknenin bir yanına geçerken Heyward'ı da öbür tarafı desteklemek üzere suya yönlendirdi. Ölen atın mahzun sahibinin isteksizce arkalarına takıldığı ikili tekneyi suyun aksi yönünde çekmeye başladılar. Kendi yürüyüşlerinden çıkan ya da suyun etraflarındaki çırpınışından kaynaklanan şıpırtılar dışında herhangi bir ses çıkarmaksızın bu şekilde uzun uzun yürüdüler. Heyward içgüdüsel bir kararla teknenin yönünün tayinini, izledikleri güzergaha aşina olduğu zaman zaman kıyıya yaklaşıp uzaklaşarak göremedikleri taşlık ve çukurlardan uzak durmasından belli olan avcıya devretmişti. Rehberleri yaklaştıkları şelalenin giderek artan boğuk kükremesinin daha da belirginleştirdiği sanki soluk alıp vermekte olan sessizliğin ortasında ara sıra durup dikkatle derin uykudaki ormanı dinliyordu. Ancak üstün duyularının bile yaklaşmakta olan düşmanlarına dair herhangi bir işaret tespit edemediği, sükunetten emin olduğu durumda yeniden harekete geçiyor ve önceki ihtiyatlı ilerleyişini sürdürüyordu. Heyward'ın her an çevresini kolaçan etmekte olan gözleri uzun süre ilerledikten sonra nehrin kıyısındaki sulara düşen gölgenin diğer yerlerde olduğundan daha koyu renkli göründüğü bir noktada toplanmış bazı şekillere takıldı. Daha fazla ilerlemenin akıllıca olup olmadığından emin olamayınca, eliyle işaret ederek rehberin dikkatini o noktaya çekti.

Avcı hiç istifini bozmadan "Ya," dedi, "Kızılderililer hayvanları yerlilere özgü bir bilgelikle saklamış. Suda iz bırakmamışlar ve bir baykuş bile bu kuytunun karanlığında neyin gizlendiğini göremez."

Az sonra bütün grup yeniden bir araya geldi ve yeni yol arkadaşları bundan sonra izlenecek yolla ilgili fikir alışverişinde bulunurlarken, kaderleri tamamen bu yabancıların

elinde bulunan yolcular da içinde bulundukları durumu daha iyi değerlendirme fırsatı buldular.

Nehir bu noktada sarp kayalıkların arasından akıyordu. Kıpçak kanonun durduğu noktanın hemen üzerinde asılı gibi duran bu kayalar da yukarılarındaki uçurumun yamaçları gibi, uzun ağaçlarla taçlanmıştı. Bütün bu görünüm nehir çok derin ve dar bir vadide akıyormuş izlenimi yaratıyordu. Yıldız dolu zirveye rastgele çizilmiş gibi görünen dağınık ağaç tepeleri ve muhteşem dalların altındaki her şey, göl-gelerin hakim olduğu belirsizlik içinde birbirinden farksızlaşıyordu. Arkalarında kalan manzara da bir ayna gibi çevrelerindeki karanlık orman görüntüsünü yansıtırken önlerinden akıp giden su, az ileride akşam havasını dolduran boğuk gümbürtüyü oluşturan çağlayanın döküldüğü yerde büyük bir mağaranın ağzından içeri yıkılır gibi; yukarıda ise gökyüzüne yaslanmış gibi görünüyordu. Kız kardeşler gerçekten de insana dünyadan kopmuş hissi veren, ne kadar romantik görünse de korkutucu olduğu da inkar edilemeyecek manzarayı seyrederken kendilerini güvende hissettiler. Kılavuzlarının hareketlenmesiyle, gecenin de oluşmasına yardımcı olduğu bu büyüleyici histen uzaklaşan kardeşler içinde bulundukları tehlikeyi yeniden hatırladılar.

Yuvalarından kayalardaki çatlaklardan fışkırıp etrafa yayılmış otlara bağlanmış atlar geceyi geçirmek üzere suyun içinde bırakılmışlardı. Bitkin yolcuları kanonun bir ucuna yerleştirirken kendisi de matah bir taşıttaymış gibi bir edayla diğer uca yerleşen avcı, elindeki değnekle bir kayadan destek alarak bu kırılgan su taşıtını köpüren akıntının tam göbeğine doğru iterken, Kızılderililer de kendi ayak izlerini gerisin geri takip ederek ayrıldıkları noktaya döndüler. Hava kabarcığı kadar narin sandalla hızla akan suyun arasındaki mücadele dakikalarca galibi belli olmaksızın devam et-

ti. Kılını bile kıpırdatmamaları tembihlenmiş ve sandalı suyun öfkesine teslim edeceği endişesiyle nefes almaya bile korkan yolcular yanlarından hızla akıp giden suyu gergin bir beklentiyle izlediler. Kırk defa anaforlara kapılıp yiteceklerini zannettiler ama her defasında dümencinin usta elleri sandalın pruvasını hizada tutmayı başardı. Uzun, zahmetli ve kız kardeşlere umutsuz görünen son bir çaba mücadeleye son verdi. Alice tam çağlayanın dibindeki girdaba sürüklendiklerini düşünüp elleriyle yüzünü kapattığı anda suyla neredeyse aynı hizadaki bir kayanın yanında tekne akıntıdan kurtulup durdu.

Avcının uğraşına bir son verdiğini gören Heyward "Neredeyiz ve şimdi ne yapacağız?" diye sordu.

Çağlayanın kükremesi içinde sonuçlarından çekinmeden yüksek sesle konuşmayı göze alan avcı, "Glenn'in alt başındasınız," diye cevapladı; "Şimdi yapmamız gereken ise sağ salim kıyıya çıkmak. Sandalı alabora etmeden tabi yoksa yukarıya doğru kat ettiğimiz bu zorlu yolu, çok daha hızlı bir şekilde geri inersiniz. Nehir kabardığında oldukça zorlu bir akıntıdır. Hele bunun gibi bir ceviz kabuğunun içinde beş kişiyi bu kargaşadan ıslanmadan geçirmek imkansızdır. Şimdi siz şu kayaya çıkın da ben de Kızılderililerle avladığımız geyiği getireyim. İnsan bolluk içinde açlık çekeceğine kafaderisinden olsun daha iyi."

Yolcular bu isteği seve seve yerine getirdiler. Son ayak da karaya bastığında kayık yanaştığı kıyıdan ayrıldı ve bir an suyun üzerinde kayar gibi ilerlerken görülen avcı hemen sonra gözün nüfuz edemediği karanlıkta kayboldu. Rehberleri tarafından yalnız bırakılan yolcular yanlış bir adımın içlerinden birini çevrelerindeki pek çok mağaradan birine akıp giden suya yollayacağından korkarak ne yapacaklarını bilemeden bir kaç dakika oldukları yerde kalakaldılar. Bu

ikircikli bekleyiş avcının, yerlilerin de katkılarıyla, geri dönüş yolunu bile kat edeceğini tahmin etmedikleri kadar kısa süre içinde, anaforlardan kurtulup su seviyesindeki kayaya yanaşıvermesiyle sona erdi.

"Artık istihkâmımız da var, erzakımız da, karargâhımız da. Bu durumda Montcalm ve yandaşlarını yenebiliriz," dedi keyfi yerine gelen Heyward. "Söyle bakalım, benim yiğit gözcüm, anakarada Iroquois dediklerinden kimseye rastladın mı?"

"Onlara Iroquois diyorum çünkü ben yabancı bir dil konuşan bütün Kızılderilileri düşman sayarım, krala hizmet ettiğini iddia etse bile. Eğer Webb güvenilir Kızılderililer arıyorsa Delaware kabilelerine baksın, bu Mohawk ve Oneidaları da ait oldukları yere yani Fransızların yanına göndersin."

"O zaman savaşçı kabileleri düşmana verip işe yaramazları yanımıza almış oluruz. Delaware'lerin savaş baltasını gömdüğünü ve kendilerine kadın denmesini kabul ettiklerini duymuştum."

"Onları şeytanlıklarıyla kandırıp böyle bir anlaşmayı kabul ettiren Hollandalılarla[16] Iroquois'lara yazıklar olsun. Delaware'leri yirmi yıldır tanırım ve korkak olduklarını söyleyen yalan söylüyor demektir. Onları deniz kenarındaki topraklarından süren sizdiniz, şimdi de düşmanlarınızın siz rahat uyuyun diye anlattığı masallara inanıyorsunuz. Yok yok, bana göre başka bir dil konuşan bütün Kızılderililer Iroquois'dir. Kalesi[17] burada da olsa, Kanada'da da olsa fark etmez."

---

16. Okuyucular New York'un o zamanlar bir Hollanda kolonisi olduğunu unutmamalıdır. (Yaz.)

17. Kızılderililerin büyük yerleşim yerlerine, beyazlar tarafından kale dense de, burada bahsi geçen 'Oneida Kalesi' aslında bir kaç hanelik köyden ibarettir. (Yaz.)

Avcının Delaware ya da aynı soydan gelen Mohikanlar'dan yana sarsılmayacak düzeydeki sadakatini fark eden Heyward konuyu değiştirdi.

"Anlaşma olsun olmasın, dostlarının cesur ve dikkatli savaşçılar olduklarından eminim. Düşman izine rastlamışlar mı?"

Aşağı inen avcı sırtındaki geyiği özensizce yere atıp, "Bir Kızılderili görülmeden önce hissedilen bir canlıdır. Bu yüzden ben bir Mingo'nun peşindeyken gözle görülenlerden farklı işaretlere güvenirim."

"Kulakların bizi takip ettiklerine dair bir ses duydular mı peki?"

"Burası gerekli cesaretle savunulabilecek bir nokta olsa da öyle bir olasılığı düşünmek istemem. Yine de sakladığımız atların kurt kokusu almış gibi birbirlerine yaklaşıp sindiklerini gördüm. Ve kurtlar geyik artıklarından faydalanmak için Kızılderililerin yakınlarında gezen hayvanlardır."

"Ayaklarının dibinde yatan geyik yüzünden gelmiş olmasınlar? Ya da öldürdüğünüz tay yüzünden? Hı? O ses de neydi?"

"Zavallı Miriam," dedi birden yabancı, "Biricik yavrunun kaderinde aç kurtlara yem olmak varmış." Sonra birden akşamın sessiz dinginliğinde yüksek sesle şarkı söylemeye başladı:

Kırdı geçirdi Mısır'da ilk doğan ne varsa,
İnsandan ve hayvandan olan:
Mucizeler gönderildi Mısır'a,
Firavunundan halkına varan!

Avcı, "Tayın ölümünün verdiği acı sahibinin kalbinden gitmemiş. Bir insanın dostu olan hayvanlara böyle önem vermesi iyiye işaret. İşlerin olacağına varacağına da inanıyor ve yakında bir hayvanın dört insanın hayatını kurtarmak için feda edilmesinin gerekli olduğunu anlayacak ve avunacaktır. Dediğin gibi," diyerek Heyward'ın önceki ifadesine geri döndü, "Bir an önce yiyeceğimiz parçaları kesip kalan eti nehrin akışına bıraksak iyi olacak. Yoksa her lokmamızda gözü kalacak kurtlar bütün bu kayalıkları ulumalarıyla doldururlar. Delaware dili Iroquois'lar için bir kitaptan farksızsa da kurtların dilini, ulumanın ne anlama geldiğini anlayacak kadar iyi bilirler."

Bir yandan konuşup bir yandan da gerekli aletleri toplayan avcı ne yapacağını içgüdüsel bir şekilde anlamış gibi harekete geçen yerlilerle birlikte yolcuların yanından sessizce geçip suya olan uzaklığı ve yerden yüksekliğine eşit bir kaç metrelik bir kayanın karanlık tarafında gözden kayboldu.

BÖLÜM VI

Bir zamanlar Siyon'da okunan dizelerden,
Birini seçti büyük dikkatle.
Dua edelim Tanrıya derken,
Takındığı asaletle.
Burns

Şimdiye kadar yaptıkları arasında şüphe uyandıracak tek bir şey olmayan avcının kaba saba tavrı, patavatsızlığı, önyargıları ve yandaşlarının sessizliği, bir önceki kızılderili rehberlerinin ihanetini henüz unutamamış olan Heyward ve kız kardeşleri içten içe kaygılandırmaya başlamıştı.

Olan bitene ilgisiz kalan tek kişi gruba sonradan katılan yabancıydı. Derin derin iç çekerek dışa vurduğu ruhani acısı dışında hiç bir hayat belirtisi göstermeksizin kayalığın bir çıkıntısında oturmaktaydı. Az sonra sanki yerin derinliklerinden gelir gibi boğuk sesler duyulmaya başladı ve dışarıda bekleyenlerin üzerine vuran ışıkla birlikte bu noktanın kıymetli gizemi de kayboldu.

Kayalığın uzak ucunda, bakıldığı açı ve mevcut ışığın etkisiyle gerçekte olduğundan da derin görünen bir mağara ve bu mağaranın ağzında elinde çam ağacından bir meşa-

leyle oturmakta olan avcı göründü. Ateşin güçlü ışığı, gün ışığında sıra dışı kıyafeti, demir gibi sağlam yapısı, çabuk ve tetikteki zekası ve zarif basitliğinin birbiri ardınca kendini gösterdiği hatlarıyla dikkat çekecek avcının her türlü hava koşuluna maruz kalmış hırpani yüzüne ve kıyafetlerine romantik bir yabanilik katıyordu. Hemen önündeyse bütün ihtişamı gözler önüne serilen Uncas duruyordu. Yolcular hareketlerindeki dizginlenmemiş doğallık ve zarafetiyle beyaz adamınkine benzeyen yeşil, püsküllü kıyafeti, hem korkunç hem dingin gözleri, yerlilere özgü ten rengiyle gururlu yüz hatları, alnına yakın bir tutam saçın taçlandırdığı bölüm dışında bütünüyle kazınmış, mükemmel orantılara sahip kafası ve açık alnının asaleti gözler önüne serilen Uncas'ın dik ve yay gibi esnek vücudunu hayranlıkla izledi. Duncan ve yol arkadaşlarının Kızılderili yandaşlarının çarpıcı özelliklerini inceleme fırsatı buldukları bu ilk anda genç savaşçının vahşi ve gururlu ifadesi herkesin şüphesinden kurtulmasını sağladı. Kısmen cehalet vadisinin karanlığında olsa da bu varlığın kendisine lütfedilen özellikleri bilerek ve isteyerek ahlaksızlık ve ihanet için kullanmayacağını hissetiler. Alice genç savaşçının rahat ve gururlu duruşunu bir mucize sonucu hayat bulmuş kıymetli bir antik Yunan yontusuna bakar gibi izlerken, soyları yozlaşmamış yerliler arasında sıkça rastlanılan fiziksel mükemmelliğe alışkın olmasına rağmen insan vücudunun bu kusursuz örneği karşısında duyduğu hayranlığı gizlemedi.

Alice, "Böyle korkusuz ve soylu bir genç nöbet tutarken huzur içinde uyuyabilirim. Çok sık duyup okuduğumuz vahşi cinayetler ve korkunç işkenceler böyle bir varlığın elinden çıkmış olamaz değil mi, Duncan?"

"Bu olağanüstü insanların sahip oldukları söylenen doğal vasıfların mükemmel bir örneği," diye cevapladı Hey-

ward. “Söylediklerine katılıyorum, Alice, bu çehre ve gözler kandırmaca değil gözdağı vermek için yaratılmış gibiler. Yine de bir yerliden kendi anlayışının dışında bir erdemlilik göstermesini bekleyerek kendimizi kandırmayalım. Doğa herkese eşit davransa da, böyle parlak özellikteki örnekler Hıristiyanlar arasında ne kadar yaygınsa yerliler arasında da ancak o kadar sık görülür. Umalım da bu Mohikan bizi hayal kırıklığına uğratmasın ve görüntüsünün düşündürdüğü gibi cesur ve daima dost olacak gibi biri çıksın.”

“İşte şimdi Binbaşı Heyward kendine yaraşır şekilde konuştu,” dedi Cora. “Kim böyle bir insana bakıp da derisinin rengini görür ki?” Bu sözün arkasından gelen uzun ve mahcup sessizliği içeri gelmeleri için onlara seslenen avcı bozdu.

“Bu ateş fazla parlak,” dedi onlar harekete geçerken, “ve Mingoların bizi bulmalarına yol açabilir. Uncas battaniyeyi indir de alçaklar ışığımızı görmesin. Kralın binbaşısına layık bir yemek değil ama yemeklerini tatsız tuzsuz ve çiğ yemek zorunda kalan birlikler de gördüm. Gördüğünüz gibi tuzumuz çok ve hemen bir ızgara yapabiliriz. Hanımların oturmaları için içeride taze sassafras dalları var, her ne kadar onların alışkın olduğu mandaun mobilyaların yerini tutmasa da kokuları her türlü manda derisinden daha iyidir. Sen de buraya gel, dostum ve artık tay için üzme kendini, masum hayvan zorluk çekmemiş oldu. Sırt tutulması ve ayak ağrısı bilmeden gitti.”

Uncas söyleneni yaptı. Şahingöz lafını bitirdiğinde çağlayanın gürültüsü uzak bir uğultu gibi sessizliği doldurdu.

“Burada güvende olduğumuzdan emin misiniz?” diye sordu şüphelenen Heyward. “Herhangi bir baskın durumunda girişi tutan silahlı bir tek kişinin insafına kalırız.”

Avcının arkasında hayalete benzer bir figür hareketlenip, ucu alevler içinde olan bir dala uzandı ve mağaranın uzak ucuna doğru ışık tuttu. Bu hayret verici şey ışığa doğru hareketlenince Alice ufak bir çığlık atarken, Cora da ayağa fırladı. Bu figürün mağaranın diğer ucundaki battaniyeyi kaldırarak ikinci bir girişi gözler önüne seren yol arkadaşları Chingachgook olduğunu fark eden Heyward hemen kız kardeşleri yatıştırdı. Meşale olarak kullandığı dal elinde olduğu halde bu ikinci geçide dik açı yapan daracık üstü açık bir yarıktan içeri süzülen Chingachgook ilkiyle hemen hemen aynı özelliklere sahip ikinci bir mağaraya geçti.

Şahingöz gülerek, "Chingachgook ve benim gibi yaşlı tilkiler genellikle tek girişi olan inlerde kısılıp kalmazlar," dedi. "Ne harika bir yerde olduğumuzu siz de kolaylıkla anlayabilirsiniz. Kayalık gördüğünüz gibi herkesin ne kadar yumuşak olduğunu bildiği siyah kireç taşından. Çalı çırpı bulunmadığı zaman pek de rahatsız bir yatak da olmaz hani. Anlayacağınız, bir zamanlar çağlayan bir kaç metre aşağımıza kadarmış ve Hudson'ın diğer yerleri kadar da güzel bir yermiş burası. Ama bu genç hanımların da ileride öğrenecekleri gibi zaman güzellikleri alıp götürür. Bu kayalıklar da çatlaklarla doludur ve bazı yerler diğerlerine göre daha yumuşak yapıdadır. Akan su zaman içinde bu çatlakları biraz genişletip biraz derinleştirerek aşındırmış ve o zaman aktığı noktadan bir hayli geride kendine yeni bir yol bulmuş. Çağlayanın da ne şekli kalmış ne de güzelliği."

Heyward sordu, "Peki tam olarak neredeyiz şu anda?"

"Aslında ilahi takdirin, yerinde duramayacak kadar isyankar şu çağlayanı yarattığı ilk noktadayız. Görünüşe bakılırsa bu kayanın yanlarındaki kısımlar ortasına oranla daha yumuşakmış ve sular ortada kalan bu kayanın iki yanından yolak yapıp akar olmuş ama daha önce bizim için iki tane delik açmış."

"O zaman bir adadayız!"

"Yaa! İki yanımızda çağlayan alt ve üstümüzde ise nehir akıyor. Gündüz olsaydı suyun nasıl kabına sığmadığını görmek için kayanın üstüne çıkmaya değerdi. Tamamen kural dışı akar, bir sıçrar, bir yuvarlanır, bir fışkırır, bir çalkalanır; bir yerde kar gibi beyazdır, bir yerde çimen gibi yeşil, burada kayalara gömülüp yeri sallar ve kükrer, hemen yukarıda şırıl şırıl şarkı söyler ve yaşlı kayanın bağrında yumuşak kilden yapılmış gibi akaklar yapar. Nehrin tasarımının tamamen dışına çıkar gibidir. Önce olması gerektiği gibi aşağı akar gibi görünür, sonra bir açı yapıp kıyıya yönelir hatta sanki tuzla suya karışmak istemezmiş gibi bu yabanıllıktan ayrılmayı reddedip gerisin geri döndüğü yerler de yok değildir. Evet hanımefendi, olması gereken düzenden kendini kurtarıp her şeyi denemek ister gibi her türlü deseni nakşeden suyun boynunuzdaki örümcek ağına benzer dantellerin bile yanında kaba saba kalacağı şekiller çizdiği yerler gösterebilirim size. Sonunda ne olur peki? Dik kafalı insanlar gibi bir süre istediğini yapmasına izin verildikten sonra biraz aşağıda kendisini yaratan elin hükmüne girip dünyanın kurulmasından bu yana takdir edildiği gibi uysallıkla denize akmaya devam eder."

Avcı Glenn[18] çağlayanını kendine göre tasvir ederken

---

18. Glenn Çağlayanları, Hudson nehri üzerinde, küçük brik ve yelkenlilerin dolaşımına uygun gelgit bölgesinin kırk elli mil yukarısında kalır. Avcının tarifi büyük ölçüde gerçekçi olsa da suyun insanların yaşamına uygun şekilde kullanılmaya başlamasıyla bu pitoresk güzelliğin kaybolduğu söylenebilir. Şimdilerde çağlayandan hemen önceki noktada kurulan bir köprünün desteğini taşıyan suyun ortasındaki kayalık ve mağaralar yöredeki herkesçe bilinir. Şahingöz'ün bu yerin güzelliğini tasvir edişinde insanların en az faydalanılan şeyleri en çok övdükleri dikkate alınmalıdır. Benzer şekilde eski topraklarda ormanlar gibi doğal varlıkların devamını sağlamak için onca çaba sarf edilirken yeni topraklarda iyileştirme adı altında önce bunlar yok edilir. (Yaz.)

saklandıkları yerle ilgili endişelerine son vermiş olduysa da dinleyicilerin bu yerin yabani güzelliğiyle ilgili görüşleri onunkilerden bir hayli farklı olabilirdi. Doğal güzelliklerle ilgili herhangi bir değerlendirme yapacak halde değillerdi. Konuşurken bir yandan da işine devam eden avcının çağlayanda özellikle dikkat edilmesi gereken şeylere işaret etmesi dışında bütün dikkatleri daha bedensel bir ihtiyaca yönelmişti: akşam yemeği. Heyward'ın atlardan ayrılırken yanına almayı ihmal etmediği bir iki şeyle zenginleşen öğün grubun yorgun üyelerine çok iyi geldi. Kızılderili savaşçıların, özellikle kadınlara hizmet etmeyi hor gören adetlerine aykırı bir davranışla hanımların ihtiyaçlarını karşılayan Uncas'ın elinden geldiğince zarafet ve ağırbaşlılıkla hareket etmesi Heyward'ı eğlendirdi. Konukseverliğin kutsal kabul edildiği Kızılderililerde pek karşılaşılmayan, erkekliğin şanından bu küçük uzaklaşma üzerine herhangi bir yorum yapılmadı. Aralarında çevresiyle olan biteni tarafsız olarak gözlemleyebilecek kadar ilgili biri olsaydı davranışlarının her iki bayana karşı aynı olmadığını fark edebilirdi. Tatlı su maşrapasını verirken ya da kara sakız ağacından oyulmuş tabaktaki geyik etini ikram ederken Alice'e de son derece kibar davransa da, kız kardeşlerden diğerine hizmet ederken, gözlerini Cora'nın güzel yüzünden alamadığı çok kısa anlar oluyordu. Gerektiğinde gırtlaktan gelen tek bir sesle konuştuğu, mükemmellikten uzak olsa da son derece anlaşılır ingilizcesine müzikal ve yumuşak bir hava katan Uncas, dinleyicilerinin şaşkınlıkla karışık takdirini toplamayı başarıyordu. Nezaket çerçevesindeki bu konuşmalar sonucunda iki taraf arasında dostane bir ortam oluştu.

Bütün bu olanlar esnasında Chingachgook ağırbaşlılığından hiç ödün vermedi. Korku dolu gözlerle kendisini izleyen misafirlerin, dehşet verici savaş boyalarını değil, yü-

zünün doğal ifadesini daha rahat görmelerini sağlasın diye ateşe yakın bir yere oturmuştu. Baba oğul arasında yaş ve meşakkatli bir yaşamın verdiği farklılıklar bir yana bırakılırsa büyük benzerlik olduğu fark ediliyordu. Yüzündeki öfke şimdi derin bir uykuda gibiydi ve bu öfkenin yerinde bir Kızılderili savaşçıyı diğer uluslarınkilerden ayıran, asıl varlık sebebini oluşturan savaş yeteneklerini kullanması gerekmediği zamanlarda taşıdığı derin dinginlik vardı. Ancak esmer yüzünden şimşek hızıyla geçen bazı bakışlardan kolaylıkla görülebiliyordu ki düşmanlarının yüreğine korku salmak üzere gelişmiş olan bu korkunç mekanizmanın var gücüyle harekete geçmesi için en küçük bir sebep yeterliydi. Chingachgook'un bu dinginliğinin aksine avcının gözleri hiç durmadan çevresini kolaçan ediyordu. Hiç bir tehlikenin bozamayacağı bir iştahla yiyip içmesine rağmen duyularının tetikte olmadığı bir an yok gibiydi. Ağzına götürdüğü eli yarı yolda donakalırken uzaklardan gelen alışılmadık bir sesi dinler gibi başını yana doğru her yatırışında misafirlerine çevrelerindeki yeni koşullarla ilgili düşüncelerinden sıyrılıp orada olmalarına sebep olan büyük tehlikeyi bir kere daha hatırlatıyordu. Arkasından herhangi bir yorum gelmeyen bu hareketlerin yarattığı gerginlikler kısa süre sonra unutuluyordu.

Yemeğin sonlarına doğru yaprakların altından küçük bir fıçı çıkaran avcı, yemek pişirmekteki maharetini teslim eden yabancıya "Gel, dostum," dedi "şundan bir yudum iç! İç de hem zavallı tayı unut hem de biraz yaşama sevinci edin! Aramızda bir parça at etinin lafı mı olur, dostluğumuza içiyorum. Adın nedir?"

Üzüntüsünü orman adamının bol aromalı bol alkollü karışımımda boğmaya hazırlanan terennüm ustası, "Gamut – David Gamut." diye cevapladı.

"Güzel isim, eminim namuslu atalardan kalan bir mirastır. Ben isimler üzerine çok kafa yorarım. Maalesef Hıristiyan isimleri bu konuda Kızılderililerin eline su bile dökemez. Tanıdığım en korkak adamın adı Lyon,[19] insanı yaralı bir geyikten daha hızlı azarlamaya başlayacak karısının adı da Patience'dı. Kızılderililerin kendilerine verdikleri isimler ise genellikle kendilerini nasıl gördüklerini yansıtır. Tabi Chingachgook, yani büyük yılan, kendisini büyük yada küçük bir yılan gibi gördüğünden değil, insan karakterinin dolambaçlı yapısından ve sarmallarından anladığı için, bir de bir yılan gibi düşmanını en beklemediği anda ve sessizce avladığı için. Senin maharetin ne üstünedir?"

"Ben zavallı bir mezmur okuyucusuyum."

"Ney?"

"Conneticut'da gençlere ilahiler öğretiyorum."

"Harcanıyorsun demek ki! Genç hergeleler saklanan tilkilerden bile daha sessiz olmaları gereken yerlerde bağırıp çağırıp koşturarak yeterince gürültü yapıyor zaten. Yivli ya da yivsiz tüfek kullanabilir misin?"

"Tanrıya şükür cinayet aletleriyle haşır neşir olmam gerekmedi hiç."

"Belki de pusuladan, pergelden falan anlarsın. Yolcular verilen isimleri kağıt üzerinde takip edip gittikleri yeri bulabilsinler diye akarsuların ya da dağların haritasını çıkarabilirsin."

"Böyle bir uğraşım da olmadı."

"Uzun mesafeleri kısaltacak upuzun bacakların var. Belki de generalin işlerine koşturuyorsundur."

"Kendi müstesna uğraşım dışında hiçbir şeyle meşgul olmam. O da kutsal müzik öğretmenliğidir."

---

19. Lyon: Aslan, Patience: Sabır (Çev.)

Şahingöz gülmemeye çalışarak, "Başka insanların ağzından çıkan inişli çıkışlı seslerle uğraşmak değişik bir meslek olsa gerek. Olsun dostum, demek ki bu da senin maharetin ve silah kullanmak gibi kayda değer işlerden daha değersiz görülmemeli. O halde neler yapabildiğini görelim. Hem böylece yarın sabah erkenden, Maqualar bile kalkmadan düşeceğimiz uzun ve zorlu yolculuk öncesi hanımlara güzelce iyi geceler demiş olursun. Onların da bu yolculuğa hazırlanabilmesi için artık yatmalarının zamanı geldi."

David cebinden çıkardığı sevgili küçük kitabını Alice'e uzatırken, "Zevkle," dedi. "Böyle tehlikelerle dolu bir günün ardından şükranlarımızı sunmaktan daha uygun bir şey olamazdı."

Alice gülümsedi ancak Heyward'ın kendisine bakmakta olduğunu görünce utanıp kızardı.

"Devam et!" diye fısıldadı, "Saygıdeğer mezmurcunun bu önerisi kabul edilmeye değer."

Heyward'ın teşvikiyle cesareti yerine gelen Alice, dindarlığının ve müziğe olan sevgisinin yol açtığı dürtüye boyun eğerek kitabı aldı. İsrail Kralını yüceltme arzusundan kurtulan yazarın saygın ve iffetli bir konu bulduğu, içinde bulundukları ortama uygun bir ilahi seçtiler. Akort düdüğünün olmazsa olmaz kılavuzluğu ve sistemli David'in doğru sesi bulma uğraşlarının ardından başlayan kutsal ezgiye Cora da katılmadan edemedi.

Ağırbaşlı bir ilahiydi. Ezgi kâh huşu içinde kitaba gömülmüş olan kız kardeşlerin dolgun seslerinin en yüksek perdesine çıkıyor, kâh arka plandan gelen su sesinin derinden derine eşlik ettiği alçak tonlara iniyordu. David'in kulak ve ses bilgisi bu küçük koroyu her köşesi seslerle dolan mağarada olması gerektiği gibi yönetiyordu. Gözlerini mağaranın

kayadan duvarlarına sabitleyen Kızılderililer de onları taşa döndüren bir dikkatle dinliyorlardı. Çenesini elleriyle destekleyip oturmuş, olan bitene aldırmaz görünen avcı da, arka arkaya gelen satırlar ilerledikçe yavaş yavaş gevşeyen yüz hatlarının da ele verdiği gibi kolonideki yerleşimlerden birinde geçen küçüklüğünde böyle seslere alışkın olduğu dönemlere doğru bir yolculuğa çıkmıştı. Gözleri nemlenmeye başladı ve ilahinin sonlarına gelindiğinde kişisel zayıflıkları dışa vuran yaşlardan çok fırtınalı yağmurlarla yıkanmaya alışkın yüzüne çoktandır kuruduğu sanılan pınarlardan birbiri ardına yaşlar akıyordu. İnsanın sanki kaybedip bir daha bulamayacağını sanarak daha derin bir ilgiyle dinlediği, neredeyse duyulamayacak kadar sessiz o bölümlerden birine gelmişlerdi ki dışarıdaki sessizliğin derinliklerinden sadece mağaradaki her kovuk ve çatlağa değil, duyan herkesin de yüreğinin ta derinliklerine işleyen, ne insan ne de dünyadaki başka bir canlının sesine benzeyen korkunç bir çığlık duyuldu. Arkasından sanki suyun akışının bile böyle beklenmedik bir kesintiden dolayı durup duyulmaz olduğu büyük bir sessizlik oldu.

Dayanılmaz bir gerilim içinde geçen kısa bir süre sonunda Alice, "Neydi o?" diye fısıldayabildi.

Heyward "Neydi o?" diye daha yüksek sesle tekrar etti. Ne Şahingöz, ne de Kızılderililer cevap verdi. Ne kadar şaşırdıklarını belli eden bir dikkatle tekrar edilmesini beklermiş gibi sessizce dışarıya kulak kabarttılar. Uzun süre bekleyip kendi aralarında Delaware dilinde kısa bir konuşma yaptıktan sonra, Uncas mağaranın çok sayıdaki çıkışının en korunaklı olanından dışarıya süzüldü.

Avcı, "Neredeyse otuz yıldır ormanlarda olmamıza rağmen bu sesin ne olduğunu bilmiyoruz," dedi. "Ne bir hayvan, ne de bir insandan şimdiye kadar duymadığım bir ses

çıkacağına ihtimal vermezdim ama bu ses gösterdi ki kendini kandıran bir faniden başka bir şey değilmişim."

Bir yandan üzerini düzeltirken bir yandan ayağa kalkan Cora, korku içindeki kardeşinin en küçük bir parçasını bile sergileyemediği bir soğukkanlılıkla, "Savaşçıların düşmanlarını yıldırmak için attığı çığlıklardan değil mi yani?" diye sordu.

"Hayır, hayır," dedi avcı, "Bir kez savaş çığlığı duyan bir insan bir daha bunu asla başka bir şeyle karıştırmaz. Bu ses sanki bir insana ait değilmiş gibi korkunç ve çirkindi." Geri dönen genç şefe dönerek, kendi dilinde, "Ee, Uncas, ışığımız battaniyelerden sızıyor mu?" diye sordu.

Aynı dilde verilen cevap kısa ve kesindi.

"Dışarıdan görülmemize imkan yok," diyen Şahingöz, aklını kurcalayan bir şey varmış gibi kafasını iki yana sallayarak, "Işığımız dışarıdan görülmüyor. Uykuya ihtiyacı olanlar diğer odaya geçip uyumaya çalışsınlar. Gün doğmadan çok önce yola çıkmalı ve Mingoların sabah uykularında olduğu zamanı en iyi şekilde değerlendirip Edward'a doğru yola koyulmalıyız."

Söylenenlere uymak konusunda ürkek kardeşi Alice'e örnek olan Cora, hemen harekete geçti. İçinde bulundukları galeriden çıkarken Duncan'ın da onlarla gelmesini rica etti. Geçebilmeleri için battaniyeyi kaldıran Uncas'a teşekkür etmek için son kez arkalarına baktıklarında, sönmekte olan korların başındaki yerine geri dönmüş olan avcının kafasını elleriyle desteklemiş otururken akşam dualarının bu garip şekildeki bölünüşü üzerinde düşünmekte olduğunu gördüler.

Duncan'ın hanımların yeni odalarına geçerken ateşten aldığı bir dal mağaranın bu bölümünü zayıf ışığıyla aydınlattı. Meşale görevi gören dalı uygun bir yere yerleştirip yan-

larına gelen Heyward'la kızkardeşler Edward Kalesi'nin rahat ve güvenli surlarından ayrıldıklarından bu yana ilk defa yalnız kaldılar.

"Bizi yalnız bırakma, Duncan," diye yalvardı Alice, "O korkunç çığlık hâlâ kulaklarımızda çınlarken burada uyuyamayız."

"Önce bu yerin ne kadar güvenli olduğuna bir bakalım, gerisini sonra düşünürüz," diyen Heyward, mağaranın diğer ucundaki girişe doğru seyirtti. Diğerleri gibi bir battaniyeyle gizlenmiş olan girişi açtığında çağlayandan gelen serin ve taze hava burun deliklerini doldurdu. Birkaç metre üstlerinden olanca hızı ve gücüyle dizginlerinden boşalmış akmakta olan sular, ayaklarının hemen dibinde akıntının açmış olduğu bir oyuğa dolarken o taraftan gelebilecek bütün saldırıları da engelleyen etkili bir savunma duvarı oluşturuyordu.

Battaniyeyi bırakmadan önce eliyle hızla akan sudan bir sütunun işgal ettiği oyuğa işaret ederek, "Doğa burada aşılması imkansız bir barikat oluşturmuş," dedi. "Diğer taraftan da dürüst ve iyi adamların koruması altında olduğunuz düşünülürse, sözüne güvenilir rehberimizin tavsiyelerine uymamak için bir neden göremiyorum. Eminim, Cora da, ikinizin de uykuya ihtiyacı olduğu konusundaki görüşüme katılacaktır."

Sassafras dallarından ibaret sedirde oturan kız kardeşinin yanına oturan abla, "Cora görüşüne sonuna kadar katılsa da bunu uygulamaya geçiremeyebilir," diye cevapladı. "Şu esrarengiz sesin yarattığı endişeden korunmakta olsak bile uykumuzu kaçıran başka sebeplerle de karşı karşıyayız, Duncan. Kızlarının bu vahşi ormanın içinde bir yerlerde ne durumda ve hangi koşullarda gecelediğini bilmeyen bir babanın duyacağı endişeyi unutabilir miyiz?"

"Babanız ormandaki koşulları ve ihtimalleri iyi bilen bir askerdir."

"Yine de bir baba ve çocuklarına karşı duygularını göz ardı edemez."

"Bütün budalalıklarıma karşı ne kadar anlayışlıdır! Bütün şımarıklık ve isteklerimi karşılamak için elinden gelen her şeyi yapar!" diye ağlandı, Alice. "Böyle bir zamanda yanına gitmek için ısrar ederek ne kadar bencilce davrandık, Cora!"

"Böyle zor bir durum karşısında neler hissedeceği konusunda karar verirken aceleci davranmış olabilirim ama içinde bulunduğu zor durum konusundaki hassasiyetini başkaları anlamasa da kızlarının anladığını bilmesini sağlayacağım," diyen Heyward "Edward'a geldiğinizi duyduğunda," diye devam etti, "Kalbinde korku ve sevgi arasında büyük bir savaş yaşandı ama uzun süre ayrı kalmanın daha da derinleştirdiği sevgi, korkusunu çabucak alt etti. 'Onları bana asil yürekli Cora'mın cesareti getirdi, Duncan,' demişti. 'Onun cesaretini kırıp geri göndermeyeceğim. Tanrı yüce Kralımızın onurunu korumakla görevli buradaki temsilcisine onunkinin yarısı kadar bile cesaret verse yeter."

Alice, bir çocuğun kıskançlığıyla, "Benden bahsetmedi mi, Duncan? Küçük Elsie'sini hepten unutmadı ya?"

"Hiç unutur mu?" dedi, Heyward. "Seni de burada tekrar edemeyeceğim ama içtenliğine tanıklık ettiğim binlerce sevgi sözcüğüyle andı. Hatta bir keresinde – "

Gözlerini bir kız çocuğunun derin ilgisiyle kendisine bakmakta olan Alice'in gözlerinden ayıramayan Heyward, daha önce duydukları korkunç çığlık bir kez daha sessizliği yırtarak sözünü kesince cümlesini tamamlayamadı. Tekrarlanması korkusu içinde nefes almaya bile cesaret edeme-

den birbirlerine bakakaldıkları uzun bir sessizlik oldu. Biraz sonra girişi örten battaniye kalktı ve karşı karşıya oldukları tehlikenin ne olduğu konusunda bunca bilgi ve tecrübesi bile yetersiz kalan avcının endişeli yüzü belirdi.

BÖLÜM VII

Uyumuyorlar.
Oradaki tepede, korkunç birlikler,
Oturduklarını görüyorum onların.
Gray

Şahingöz, "Ormanda böyle acayip sesler yankılanırken saklanıp beklememiz iyiliğimiz için verilen bir işareti göz ardı etmek olacak," dedi. "Hanımlar burada kalabilirler. Mohikanlarla ve ben, kayanın üzerinde nöbet tutacağız. Belki 60. tümenin bir binbaşısı olarak bize katılmak istersin."

"Tehlike bu kadar yakınımızda mı?" diye sordu Cora.

"Nasıl bir tehlikeyle karşı karşıya olduğumuzu ancak bu sesleri çıkarıp bize duyuranlar bilir. Bu uyarılar her yerde yankılanırken saklanıp beklemek bana göre değil. Günlerini şarkı söyleyerek geçiren cesareti kuşkulu arkadaşınız bile daha fazla dayanamayıp çıkıp dövüşmeye hazır olduğunu söylüyor. Eğer bir çarpışma olsaydı, anlar ve gereğini yapardık ama yerle gök arasında böyle çığlıklar atıldığında verilmesi gereken savaş başkadır."

"Eğer bütün endişelerimiz böyle tabiatüstü kaygılardan kaynaklanıyorsa, boş yere korkuya kapılıyoruz demektir,"

dedi bu tür bir şeyden korkmayan Cora. "Düşmanlarımızın içimize korku salarak saldırılarını daha etkili kılmak için yeni bir yönteme başvurmadıklarından emin misiniz?"

Avcı, "Hanımefendi," dedi vakarla, "Otuz yıldır ormandaki sesleri hayatı kulaklarının iyi duymasına bağlı olan bir insan nasıl dinlerse öyle dinleyerek yaşadım. Ne bir panterin kükremesi, ne bir alaycıkuşun ötmesi, ne de Mingoların şeytani icatları beni kandırabilir. Ormanların acı çeken insanlar gibi inlediğini duydum. Rüzgarın kuru dallarda çaldığı ıslığı, gökyüzündeki şimşeklerin ateşte kıvılcımlar ve alevler saçarak kırılan odun gibi çatırdadığını da. Asla Tanrı'nın yarattıklarını kullanarak çıkardığı seslerden farklı bir şey duyduğumu düşündüğüm olmadı. Ama ne Mohikanlar, ne de damarlarında atalarının saf kanı dolaşan bir beyaz olan ben, az önce duyduğumuz sesi teşhis edemiyoruz. Bu yüzden de, bunun iyiliğimiz için yapılmış bir uyarı olduğunu düşünüyoruz."

Silahlarını mağaraya girerken bıraktığı yerden alan Heyward, "Çok garip," dedi, "İster barış, ister savaş için olsun, ne olduğuna bakmak lazım. Sen yolu göster, dostum, ben arkandayım."

Gizlendikleri yerden çıkan grubun her üyesi mağaranın basık havasından sonra çağlayanın üzerinde asılı olan serin ve taze havayı soluduklarında minnettarlıkla kabul ettikleri bir canlılık hissettiler. Ağır bir akşam esintisi nehrin yüzeyini yalayıp geçerken, biteviye kükremesi uzaklardan gelen gök gürültüsüne benzeyen çağlayanın sesini altlarındaki mağaraya taşıyıp oradan da yeniden yer üstüne çıkarıyor gibiydi. Ay doğmuştu. Ay ışığı çevrelerinde oynaşan suyun kıvrımlarında yansırken, üzerinde oturdukları kaya hâlâ karanlıktaydı. Hızla akan suyun ve ara sıra güçlü bir esintiyle bedenlerini yalayıp geçen rüzgarın sesi sayılmazsa, bulun-

dukları yere gece ve kimsesizliğin derin sessizliği hakimdi. Duydukları sesin kaynağı olabilecek bir yaşam izi arayışında karşı kıyıyı tarayan gözlerin çabaları boşunaydı. Bakışları ya taşlara ve ağaçlara takılıp kalıyor ya da ışığın oynadığı oyunlara aldanıyordu.

Duncan, "Burada güzel bir akşamın karanlık ve sessizliği dışında görülecek bir şey yok," diye fısıldadı. "Başka zaman olsa adeta soluk alıp veren bu manzaranın güzelliğini nasıl hayranlıkla izlerdik, Cora. Güvende olduğumuzu düşünün, şimdi bize korku veren bu manzara, o zaman zevk aldığımız bir şey olurdu –"

"Dinleyin!" diye kesti Alice.

Bu uyarıya gerek yoktu. Ormanın derinliklerinden dalga dalga yükselerek gelen aynı çığlık çevredeki kayalıklarda yankılandı. Uzaklaşarak giderek zayıfladı ve duyulmaz oldu.

Şahingöz, ormandaki son yankı da sona erince, "Aranızda bu sesin ne olduğunu bilen var mı?" diye sordu. "Bilen varsa beri gelsin! Bana kalırsa bu dünyaya ait bir ses değil."

"Seni bu yanılgıdan kurtarayım, o zaman," dedi Heyward. "Bu sesi çok iyi tanırım. Bir askerin hayatında sık sık bulunduğu savaş alanlarında hep duyduğu bir ses bu. Bir atın çoğunlukla acı bazen de korkuyla feryadı. Süvari atım ya vahşi bir hayvana yem oluyor ya da kaçamadığı bir tehlikeyle karşı karşıya. Mağarada anlayamamıştım ama açık havada yanılmayacak kadar iyi tanıdığım bir ses bu."

Avcı ve arkadaşları bu açıklamaları akıllarının imbiğinden geçirerek dinlerken yeni bir fikre yer açmak için işe yaramayan eski fikirleri kafasından atan insanlar gibi ilgiyle dinlediler. Bu açıklamaları bildik "Hugh" sözüyle karşılayan Kızılderililer akla yatkın buldukları açıklamayla yetinirken, avcı da bu yeni bilgiyi bir an kafasında tarttıktan sonra cevap verme gereği hissetti.

"Yetiştirdiği atlarla ünlü bir yerde doğmuş olsam da atlarla ilgili çok bir şey bilmem. Kurtlar üstlerindeki düzlükte dolaşıyor olmalı. Zavallı hayvanlar da insanlardan medet umarak kişniyorlar." Delaware diline geçerek, "Uncas, hemen sandala bin ve sürünün bulunduğu yere bir meşale fırlat. Yoksa kurtların öldüremediği atlar korkudan ölecek ve bu kadar hızla hareket etmemiz gereken bir anda bizi kendi başımıza bırakacaklar."

Genç Uncas hemen suya indirdiği kanoya binmiş gitmeye hazırlanmıştı ki bu sefer kurtların nehrin aşağısından gelip ormanın derinliklerine işleyen ulumaları duyuldu. Hayvanlar sanki korku içinde geri çekilip avlarından vazgeçmiş gibi uzaklaştılar ve sesleri duyulmaz oldu. İçgüdüsel olarak hızla karar verip geri dönen Uncas ve diğer ikili kısa bir konuşma daha yaptılar.

"Gökyüzündeki işaretleri ve güneşi göremeyen avcılara döndük," dedi diğerlerinden ayrılan avcı. "Şimdi işaretleri yeniden görebiliyoruz ve yolları örten çalılar temizlendi. Şu kayının gölgesinde oturup bekleyin. Çam ağacından daha karanlık bir gölgesi var. Biz de Efendimiz bize bir dahaki sefere ne gönderecekse, oturup onu bekleyelim. Fısıltıdan daha yüksek sesle konuşmayın. Hatta bir süreliğine herkes düşüncelerini kendine saklasa daha akıllıca olur."

Avcının sözleri erkekliğe yakışmayan korkudan arınmış olsa da gerektiği ölçüde etkiliydi. Kendi aklıyla baş edemediği gizemli bir durumla karşılaşmasından doğan anlık zayıflığı yerini karşılarına her ne çıkarsa çıksın göğüslemeye hazır, zorluklara alışkın cesur kişiliğine bırakmıştı. Aynı ruh hali çevrelerine hakim ama kendilerinin görünmesini neredeyse imkansız kılan noktalara yerleşip etrafı gözetlemeye başlayan yerlilerde de görülebiliyordu. Bu koşullar altında Heyward ve diğerlerinin de bilgelikleri tartışılmayan üçlü gi-

bi dikkatli davranması yapılacak en mantıklı şey olacaktı. Genç adam getirdiği sassafras dallarını kullanarak kadınların kaldığı bölümle aralarında bir perde oluşturdu. Dışarıdan gelebilecek saldırılardan kayaların koruyacağı kız kardeşlerin, hiç kimsenin fark edilmeden geçemeyeceği bu basit engel sayesinde içleri de rahat edecekti. Heyward da sesini yükseltmeden ikisiyle konuşabilecek kadar yakın bir noktada beklemekteydi. Avcıyı taklit eden David de dallar ve kayalardan oluşan bir örtünün arkasına gizlenince orantısız vücudunun gözlere verdiği rahatsızlık ortadan kalkmış oldu.

Saatler hiçbir sorun yaşanmadan geçti. En üst noktasına ulaşan ay yumuşak aydınlığıyla birbirlerinin kollarında huzur içinde uyuyan kız kardeşlerin güzel yüzlerine vuruyordu. Duncan hayallerini süsleyen bu görüntüyü Cora'nın büyük şalıyla perdeledikten sonra kendi başını da taştan yastığına koydu. David de uyanık olduğu anlarda kendisini şok edecek sesler çıkararak uyumaktaydı. Avcı ve Mohikanlar dışında herkes her şeyi unutturan uykuya yenik düştü. Bu yiğit muhafızların dikkati ise ne yorgunluk ne de uykuya boyun eğecek gibiydi.

Bir parçası gibi göründükleri kayalar kadar hareketsiz bir şekilde yatıp hiç durmadan nehrin karşılıklı kıyı çizgilerini oluşturan karanlık ağaçlıkları gözetlediler. Hiç bir ses çıkarmıyor nefes alış verişlerini bile duyurmuyorlardı. Düşmanın hiçbir hilesinin alt edemeyeceği bu hassasiyetin tecrübelerinden kaynaklandığı belliydi. Ay batıp, nehrin biraz aşağıdaki bir kıvrımındaki yüksek ağaçların tepesinde gün doğumunun yaklaştığı haberini veren pembemsi bir damar belirene kadar süren bu titiz bekleyiş herhangi bir sonuç vermedi.

Saatler süren heykelvari hareketsizliğin ardından Şahin-

göz kıpırdandı. Emekleyerek yanına kadar geldiği Heyward'ı sarsarak derin uykusundan uyandırdı.

"Yola çıkma vakti geldi," dedi fısıldayarak. "Hanımları uyandır ve sandala binmeye hazırla."

"Gece olaysız geçti mi?" diye sordu Heyward. "Yorgunluğum uyanıklığımı alt etmiş."

"Şimdilik her şey gece yarısı gibi sakin. Sessiz ama çabuk olun."

Duncan mahmurluğundan sıyrılıp, uyumakta olan kız kardeşlerin üzerine örttüğü şalı çekti. Bu ani hareketle uyanır gibi olan Cora, kendini korumak istercesine elini kaldırdı. Hâlâ uyumakta olan Alice ise uykusunun arasında mırıldandı, "Hayır, baba. Terk edilmedik. Duncan yanımızdaydı."

"Evet, masum güzellik," dedi Heyward. "Duncan burada ve tehlike devam ettiği ve hayatta olduğu sürece de sizi asla terk etmeyecek."

Bu hareketine karşılık olarak kız kardeşlerden küçük olanı uyku sersemliğiyle bir çığlık atarken, diğeri korku içinde ayağa fırladı. Daha Duncan bir şey söylemeye fırsat bulamadan damarlarında hızla akan kanı donduran çığlıklar duyuldu. Cehennem zebanileri çevrelerini saran yer ve gökleri ele geçirmiş ve kazandıkları zaferi barbarca seslerle kutluyor gibiydiler. Seslerin kaynağını saptamak mümkün olmasa da çevrelerini saran ormanı doldurduklarına şüphe yoktu. O anda çığlığı duyanlar içinse sadece ormanı değil, dağları, mağaraları, suyu ve havayı da kuşatmış gibiydiler. Her iki kulağını da elleriyle kapatan David, bu şeytani şamatanın ortasında upuzun boyuyla dikilip kalakaldı, "Bu da nesi? Cehennemin kapıları mı açıldı ki insanlar böyle sesler çıkarıyor?"

Bu dikkatsiz arz-ı endama nehrin karşı yakasından gelen cevap aynı anda ateşlenen bir düzine tüfeğin yarattığı ani ışık patlaması ve yoğun duman olurken, talihsiz mezmurcu daha önce uyumakta olduğu yere yığılıverdi. Gamut'un yere serilmesini sevinç çığlıklarıyla karşılayan düşmanlarına cevap olarak savaş çığlıkları atan bu defa da Mohikanlar oldu. Daha sonra birbirini takip eden atışlar sıklaştıysa da iki taraf da herhangi bir uzvunu hedef olabilecek şekilde açıkta bırakmayacak kadar tecrübeliydi. Artık kaçmayı tek çıkış yolu olarak gören Duncan sabırsızlıkla nehirden duyulacak kürek seslerini bekliyordu. Nehir kendi halinde akıp giderken karanlık sularının üzerinde herhangi bir şey görülmüyordu. Tam avcının kendilerini bırakıp gittiğinden şüphelenmeye başlayacaktı ki, hemen altındaki kayalıktan fışkıran bir ışık demeti, Şahingöz'ün tüfeğinden çıkan ölüm meleğinin karşı kıyıda kendine bir kurban bulduğunu ilan eden acı bir çığlıkla cevap buldu. Bu bozgunun ardından içgüdüsel olarak gerileyen saldırganlar, ormanı ani kargaşadan önceki sessizliğine terk ettiler.

Bu anı iyi değerlendiren Duncan, bulunduğu yerden fırlayıp, şuursuz halde yatan Gamut'u kadınları koruyan mağaranın kuytularından birine taşıdı. Bir dakika sonra bütün grup nispeten güvenli bu noktada bir araya toplanmıştı.

David'in alnını kontrol eden avcı, "Zavallının şansı varmış ki kafa derisini kurtarmış," dedi. "Ama insanın dilinin fazla uzun olmasının nelere yol açabileceğinin canlı kanıtı oldu. Çıplak kayalıklarda peşinde yerliler varken iki metrelik boyunu gözler önüne sermek düpedüz delilikti. Ben nasıl hayatta kaldı ona şaşıyorum."

"Ölmedi mi?" diye soran Cora'nın sesi soğukkanlı olmak için verilen nafile çabanın gizleyemediği korkuyla titriyordu. "Bu zavallı ne için yapabiliriz?"

Yerde yatmakta olan bedene bir kez daha baktıktan sonra tüfeğini yeniden doldurmaya hazırlanan avcı, "Yok, yok. Ruhu bedenini terk etmemiş. Bir süre uyuduktan sonra kendine gelecek, vakti gelene kadar da bu sayede daha akıllı bir adam olacak." dedi. "Onu içeri taşı da sassafraslara yatırıver, Uncas. Kendine gelmesi ne kadar sürerse. o kadar iyi. Bu bedeni saklayacak bir yer bulmak kolay değil. Iroquoislara şarkı söylemenin de bir faydası olmaz nasılsa."

"Yani, tekrar saldıracaklarını mı düşünüyorsun?" diye sordu, Heyward.

"Aç bir kurt bir ısırıkla doyar mı? Baskın başarısız olup bir de adam kaybettikleri için geri çekilmek adetten yaptıkları bir şey. Geri dönüp kafa derilerimizi ele geçirmek için yeni hilelere başvuracaklardır. Tek umudumuz," diye başladığı cümle yüzünden geçen anlık endişe bulutuyla gölgelendi, "Munro yardım gönderene kadar kayalığı savunmak. Dua edin de ne yaptığını ve Kızılderili geleneklerini bilen birini göndersin."

Duncan, "İşte başımıza gelebilecek olanlar bunlar, Cora," dedi. "Tek umudumuz da babanızın endişeye kapılıp tecrübelerine yaraşır bir karar vermesi. Şimdi Alice ve sen mağaranın daha iç bölümlerine saklanın ki düşmanın silahlarından korunabilesiniz. Hem böylelikle bu talihsiz arkadaşımıza da ihtiyacı olan nazik bakımı sağlayabilirsiniz."

Kız kardeşler Duncan'ın arkasından mağaranın diğer bölümüne geçerken David'in inlemeleri kendine gelmeye başladığını işaret ediyordu. Onu genç kadınlara emanet eden Heyward geri dönmek üzere hareketlendi.

Mağaranın girişine ancak gelmişti ki, Cora'nın titreyen sesini duydu, "Duncan!" Arkasını döndüğünde hiç vakit kaybetmeden yanına gitme ihtiyacı hissettiği Cora'nın ölü

gibi bembeyaz bir yüz ve titreyen dudaklarla kendisiyle konuşmaya çalıştığını gördü. "Lütfen, senin güvenliğinin bizim güvenliğimiz için de ne kadar önemli olduğunu, bir babanın sana olan güvenini, kısaca her şeyimizin senin sağduyu ve özenine bağlı olduğunu unutma." Bir sırrı açıklıyor olmanın verdiği rahatsızlıkla şakaklarına kadar kızaran bir yüzle devam etti, "Bütün Munro'ların hakkınla kazandığın sevgisini unutma!"

"Kendi değersiz hayatıma anlam katmak için," diyen genç adam bakışlarının sessizce olan biteni dinleyen gencecik Alice'ten yana kaymasına engel olamadı, "Bundan daha iyi bir görev düşünemiyorum. 60. Alayın bir binbaşısı olarak çarpışmadan uzak kalmam mümkün değil ama görevimiz basit! Bu kana susamış köpekleri bir kaç saat buradan uzak tutacağız o kadar."

Bir cevap beklemeden kız kardeşlerin yanından ayrılıp kendisini iki mağaranın ortasında, avcıyla Mohikanların beklemekte olduğu yarığa attı.

"Bak, Uncas!" dedi avcı, Heyward yanlarına gelirken, "Fazla barut kullanıyorsun, hem cephanen erken tükeniyor hem de fazla barutun neden olduğu tepme hedefini ıskalamana yol açıyor. Biraz barut, hafif bir kurşun ve uzun bir kol genellikle bir Mingo'nun ölüm çığlığını duymaya yeter. En azından benim tecrübelerime göre! Gelin, dostlarım. Mağaralara çekilelim. Kimse bir Maqua'nın nereden ve ne zaman saldıracağını bilemez."

Kızılderililer çağlayanın döküldüğü noktaya yaklaşmaya çalışanları tepeden gören kayalıklardaki çatlaklardan ibaret nöbet noktalarına çekildi. Üstünde bulundukları adacığın ortasında bodur bir kaç çam kök salmış ve ufacık bir ağaçlık oluşturmuştu. Şahingöz'ün bir geyik çevikliğiyle buraya

atılmasını, hemen arkasından atılan Duncan izledi. Bu noktadaki dağınık kayalar ve ağaçlardan yararlanıp elverdiğince gizlenerek kendilerini güvenceye aldılar. Tepelerinde çıplak, yuvarlak bir kaya, bu kayanın iki yanında da nehrin daha önce bahsi geçen dehlizlere dökülen iki kolu vardı. Artık şafak söktüğü için karşı kıyı daha aydınlık, ağaçlar ve karanlık göl-gelerdeki nesneler ise nispeten seçilebilir hale gelmişti.

Uzun ve endişeli bekleyiş yeni bir saldırı işareti görülmeksizin devam etti. Duncan atışlarının tahmin ettiklerinden daha etkili olup düşmanlarını kaçırdığına inanmak istiyordu. Aklından geçenleri yoldaşlarıyla paylaştığında bu olasılığın üstünde durmaya bile gerek görmeyen Şahingöz kafasını sallayarak, "Bir Maqua[20] kafa derisi almadan çabucak pes eder sanıyorsan yanılıyorsun," dedi. "Bugün birinin çığlığını duyduysan, duymadığın kırk tanesi daha oradadır. Bizim kaç kişi ve ne durumda olduğumuzu da, bu kadar çabuk vazgeçmeyecek kadar iyi biliyorlar. Bakın! Suyun yukarıda kırıldığı yere bakın! Bu şeytanlar yüzerek deliklerden birine ulaşıp adanın diğer ucuna gelmemişse ben de adam değilim. Saklan! Yoksa kafa derin bir hareketle ellerinde kalacak!"

Kafasını siper olarak kullandığı kayadan biraz çıkarıp bakan Heyward cesaret ve yeteneğin neler yapabildiğine inanamadı. Akıntı kayanın yukarı ucunu şelalelerde normal şartlar altında görmeye alışkın olunandan daha yumuşak bir açıyla yontmuştu. Suyun adanın uç noktasında yol açtığı şıpırtı dışında hiçbir rehberleri olmayan gözü dönmüş düş-

---

20. Şahingöz düşmanlarından bahsederken farklı farklı adlar kullanmaktadır. Mingo ve Maqua aşağılayıcı isimler olarak kullanılırken, Iroquois aynı kabileye Fransızlar tarafından verilen bir başka addır. Bir kabilenin bir başka kabileden bahsederken, onların kendilerine uygun gördüğü ismi kullanması pek sık rastlanan bir durum değildir. (Yaz.)

manları kendilerini akıntıya bırakmaktan korkmamış ve eğer başarılı olurlarsa kurbanlarına ulaşmalarını sağlayacak olan bu yolu yüzerek geçmeyi başarmışlardı. Şahingöz'ün sözünü bitirmeye fırsat bulamadan, akıntıyla sürüklenip adacığın yukarı kıyısında karaya oturmuş böylelikle Kızılderililere ilham vermiş bir kaç kütüğün üzerinden çevrelerini gözetleyen dört kafa belirdi. Hemen ardından suyun yeşile çalan yüzeyinde adacığın biraz açığında beşinci bir figür daha belirdi. Akıntıyı da arkasına almış, yoğun bir çabayla suyun duruldugu, güvenli noktaya doğru yüzen vahşi, tam da uzanıp kayalara tutunmak üzereyken bir girdaba kapılarak adacığın burnundan uzaklaştı. Bir an büyümüş gözleri ve yukarı uzattığı kollarıyla suda yükselir gibi göründüyse de civarında dolaşıp durdukları derin ve aç dehlizlerden birinde gözden kayboldu. İçine gömüldüğü huniden yükselen korku dolu tek bir çığlıktan sonra ortalık yeniden mezar sessizliğine büründü.

Heyward'ın içgüdüsel tepkisi talihsiz yerlinin yardımına koşmak olduysa da kolunu demir bir kelepçe gibi sıkan avcı onu engelledi. Avcı haşin bir sesle, "Yerimizi belli edip işlerini kolaylaştırmaya mı çalışıyorsun?" diye sordu. "Bir atış tasarruf etmiş olduk! Şu anda nefes ciğere nasıl lazımsa cephane de bize öyle lazım. Falya barutunu tazele! Çağlayanın buğusu kükürde yaramaz. Onlar hareket edince ben de ateş açacağım. Yakın dövüşe hazırlıklı ol!"

Bir parmağını ağzına götürüp Mohikanların bulunduğu kayalıktan hemen karşılığı gelen uzun, tiz bir ıslık çaldı. Duncan'ın sürüklenmiş ağaç gövdelerinin üzerinde görür gibi olduğu kafalar göründükleri kadar hızla yeniden kayboldular. Arkasında çok hafif bir hışırtı duyup kafasını çevirdiğinde sürünerek bir metre kadar ötesine kadar gelmiş olan Uncas'ı gördü. Soğukkanlılığını kaybetmeden ve büyük bir

dikkatle siper alan Uncas'la avcı Delaware dilinde kısa bir konuşma yaptı. Avcı genç yoldaşına tüfek kullanımının esaslarına ilişkin bir nutuk çekmek için bula bula, Heyward için gerilim dolu bir bekleyiş anı olan, bu anı bulmuştu.

"Marifetlerini sergilemek için güçlü bir kol, keskin bir göz ve ateş etme konusunda mutlak muhakeme yeteneği istese de, bütün silahlar içinde en iyi silah uzun namlulu, düzgün yivli, yumuşak metalden mamul tüfektir. Silah imalatçıları yabani kuş avında ve süvarilerin at üstünde kullanabilmesi için yaptıkları tüfeklerin aslında – "

Sözleri Uncas'ın ünlemiyle yarıda kaldı: "Hugh!"

"Gördüm, evlat, gördüm. Saldırıya geçmeye hazırlanıyorlar. Yoksa pis sırtlarını göstermezlerdi. Gelsinler bakalım!" diye ekledi, çakmaktaşını kontrol ederken. "Koşmaya en önde başlayan eceline koşuyor olacak. Keşke Montcalm'ın kendisi olsaydı."

Bir anda orman yeni bir çığlıkla çınladı ve kütüğü siper alan dört yerli yay gibi bulundukları yerden fırladı. İçinde bulundukları koşulların verdiği heyecan o kadar dayanılmaz boyuttaydı ki, Heyward karşı saldırıya geçmek için dayanılmaz bir istek hissetti. Avcının ve Uncas'ın kıllarını bile kıpırdatmamasını örnek alarak kendini dizginledi. Aralarındaki tek engeli oluşturan siyak renkli kayaların üzerinden uzun sıçramalarla atlayan düşmanları korkunç çığlıklar atarken çalıların arasından ağır ağır yükselen namlu ölümcül safrasını boşalttı. En öndeki yerli yaralı bir ceylan gibi acıyla sıçrayıp kafa üstü kayalıklara çakıldı.

Uzun bıçağını çeken avcı, "Şimdi, Uncas!" diye bağırırken, gözleri kıvılcımlar saçıyordu. "En arkadaki senin, diğer ikisini biz hallederiz." Söylenene uyan Uncas'ın eşleştiği yerliden sonra alt edilmesi gereken iki rakip daha vardı. Heyward piştovlarından birini Şahingöz'e vermişti. Birlikte

hareket edip bulundukları yerden aşağı doğru aynı anda fırladılar ve aynı anda tetiği çektiler. İki silah da ateş almadı.

“Bildimdi! Ve söyledimdi!” diye söylenen avcı tiksinerek baktığı silahı gürültüyle dökülen sulara fırlattı. Avcının, "Gelin cehennem kaçkınları! Gelin de damarlarında atalarının asil kanı dolaşan biriyle dövüşün!" demesiyle korkunç yüzlü ve dev gibi bir yerliyle burun buruna gelmesi bir oldu. Duncan da kendini diğer yerliyle göğüs göğüse bir mücadele içinde buldu. Şahingöz ve rakibi alışkanlık haline gelmiş bir hareketle birbirlerinin silah tutan kolunu üst yarısından yakaladı. Neredeyse bir dakika boyunca birbirlerinin gözünün içine bakarak karşılıklı güçlerini denediler. En sonunda beyaz adamın yıllarca süren kullanımla güçlenen kasları Kızılderili'nin daha genç kaslarına üstünlük sağlamaya başladı. Avcı kolunu diğerinin yavaş yavaş güçten düşen kolundan kurtardığı gibi bıçağını çıplak göğsüne sapladı. Heyward daha zorlu bir mücadele içindeydi. İnce kılıcı ilk darbede kırılmış ve Heyward'ı kendi bedensel gücü ve azmi dışında silahsız bırakmıştı. Her iki açıdan da küçümsenemeyecek özelliklere sahip olsa da rakibinin de kendisinden aşağı kalır yanı yoktu. Rakibinin de bıçağını düşürmesini sağlamayı başardıktan sonra kavga artık kimin diğerini yanı başındaki baş döndürücü yükseklikteki kayalıklardan aşağı atacağına kalmıştı. Karşılıklı hamleler her ikisini birden uçurumun kenarına yaklaştırıyordu. Duncan da rakibi gibi bitirici hamlenin yapılması gereken zamanı iyi hesap etmişti. İki adam da kalan bütün güçlerini kullanarak birbirlerine yüklendiler. Artık uçurumun eşiğindeydiler. Yerli bir anda Heyward'ın boğazını kavradı. Kendisiyle birlikte Heyward'ı da aşağıdaki korkunç sona götürecek olmanın verdiği intikam hissiyle gülüyordu. Heyward vücudunun artık karşısındakine karşı koyamaz hale geldiğini hissetmenin dehşetiy-

le sarsıldı. Tam o anda esmer bir elin tuttuğu parlak bir bıçak yalımı gözlerinin önünde parlayıp kayboldu. Boğazındaki mengene yerlinin kesilen bileğinden fışkıran tendonları ve kanıyla birlikte gevşedi. Uncas'ın hayat kurtaran kolunun geriye çektiği Duncan gözlerini tek bir ses bile çıkarmadan uçuruma devrilen rakibinin hiddet ve hayal kırıklığı dolu gözlerinden alamamıştı.

Kendi raklbini de o anda yere sermiş olan Şahingöz, "Saklanın, canını seven siper alsın!" diye haykırdı. " Bunun devamı var!"

Genç Mohikan kazandığı zaferi bir çığlıkla kutladıktan sonra arkasından gelen Duncan'la birlikte kendisini, az önce savuşturdukları saldırıyı karşılamak üzere terk ettikleri yokuşun başındaki siperlerinin güvenli ortamına attı.

BÖLÜM VIII

Öyle kolayca vazgeçip gitmez
Anavatanlarının öcünü almak isteyenler.
Gray

Avcının uyarısı boşuna değildi. Az önceki çarpışmalar esnasında suyun çağıltısını bölen bir tek ses dahi duyulmamıştı. Görünen oydu ki karşı kıyıdaki yerliler çarpışmanın sonunu büyük bir heyecan içinde beklerken, zorlu mücadele süresince hızla gerçekleşen konum değişiklikleri yüzünden düşmana olduğu kadar dosta da zarar verebileceği için ateş etmekten çekinmişlerdi. Karşılaşmaların galipleri belli olur olmaz göklere intikam ve vahşet dolu haykırışlar yükseldi. Bu vahşi çığlıkları az önceki ölümcül mücadelenin sergilendiği kayalık sahneye kurşundan elçilerini sağanaklar halinde yağdıran saldırganların nefretini kusan tüfeklerinin namlularından yayılan ani ışık patlamaları takip etti.

Açılan bu ateşe gereken karşılık olan bitenler boyunca kararlılığını koruyarak bulunduğu yerden azıcık da olsa kıpırdamamış olan ihtiyatlı Chingachgook'un şaşmaz tüfeğinden geldi. Uncas'ın zafer çığlığı kulaklarına ulaştığında oğluna tek bir heceyle karşılık veren gururlu baba kendi

mevzisini korumaya devam ediyordu. Saldırganların zaman zaman sağanaklar halinde zaman zaman da ferdi atışlarıyla akıp giden dakikalar göz açıp kapatıncaya kadar geçti. Kuşatılmış olan grup o kadar iyi siper almıştı ki çevresindeki kaya, ağaç ve bitkiler yüz yerinden vurulsa da talihsiz David dışında yaralanan olmamıştı.

Temkinli avcı, uzandığı yerde başının üzerinde ardı ardına vızıldayan kurşunları dinlerken, "Yaksınlar bakalım mermilerini!" dedi. "Bu iş bittiğinde toplanacak çok kurşun olacak ve bu alçaklar kayaların merhamet dilenmeye başlamasını beklemekten er ya da geç sıkılacaklar. Uncas, fazla barut kullanarak çekirdeklerini de harcıyorsun: geri tepen tüfek kurşunu hedefe ulaştırmaz. Seke seke giden şu vicdansızı al bakalım. Beyaz boyanın hemen altına nişan almalısın. Eğer namlu saçının bir teli kadar saparsa kurşun çizginin beş parmak üzerine isabet eder. Mingoların can evi aşağılarda olur. İnsaniyet gereği acılarına çabucak son vermek gerekir."

Genç savaşçının yüzü avcının ne demek istediğini ve İngilizce'yi gayet iyi anladığını ele veren bir gülümsemeyle aydınlandıysa da bu sözleri karşılıksız bıraktı.

"Uncas'ı yetenek ya da muhakeme ile ilgili olarak eleştirmene seyirci kalamam," dedi Duncan. "Soğukkanlılıkla hareket ederek hayatımı kurtardı ve ona olan borcunu asla unutmayacak bir dost edindi."

Uncas kısmen de olsa doğrulup Heyward'la el sıkıştı. Göz göze geldiklerinde Heyward Uncas'ın gözlerinde gördüğü anlam ve akıl dolu bakışlardan dolayı karşısındakinin vahşi karakter ve yapısını unutuverdi. Gençlere özgü bu duyguların ortaya konmasını sakin ve saygılı bir şekilde izleyen Şahingöz, "Yabanda can borcu arkadaşlar arasında

sık sık el değiştirir," dedi. "Uncas'ın geçmişte bana borçlandığı bir kaç durum olduğunu hatırlıyorum. Uncas'ın ise benimle ölümümün arasına dikildiği beş olayı çok net hatırlarım: üçü Mingo'lardan, biri Horican'ı geçerken ve biri de –"

"Bu diğerlerine oranla oldukça yakındı," diyen Duncan arkasına saklandığı kayanın köşesine isabet edip seken bir kurşundan dolayı içgüdüsel olarak biraz daha küçüldü. Seken şekilsiz metali eline alıp inceleyen Şahingöz, kafasını sallayarak, "Düşen merminin bu şekilde düzelmesi için ta bulutlardan inmesi gerekir," dedi.

Tüfeğiyle yukarıya bakmalarını işaret eden Uncas bu esrarın açıklığa kavuşmasını sağladı. Nehrin sağ kıyısında, neredeyse tam karşılarında büyümüş bir kara meşenin dalları nehrin üzerindeki boşlukta bulduğu özgürlükle o kadar uzamıştı ki iyice yukarıdaki dallar neredeyse nehrin karşı kıyısına kadar uzanıyordu. Tepedeki yaprakların örtmekte zorlandığı yamru yumru dalların kısmen gizlediği bir yerli tünediği yerden hain pusunun sonucunu görmek istercesine onları izliyordu.

Şahingöz, "Bu şeytanlar bizi avlamak için gökyüzüne bile tırmanırlar. Ben 'geyiköldüreni' getirene kadar onu oyalayın da, şunun cesaretini siper ettiği dalın her iki yanından birden sınayalım" dedi.

Uncas avcının talimatına kadar ateş etmeden bekledi. Silahlar aynı anda patlayarak meşe yapraklarını ve kırılan dalları rüzgarın da etkisiyle gökyüzüne saçtı. Kızılderili bu başarısız girişime önce gülerek daha sonra da Şahingöz'ün şapkasını başından uçuran bir kurşunla karşılık verdi. Orman bir kez daha yerlilerin çığlıklarına teslim oldu ve ağaca tünemiş savaşçıya daha kolay hedef olmaları için oldukları yerden kıpırdamalarını engelleyen bir kurşun sağanağına daha tutuldular.

Endişelenmeye başlayan avcı, "Hemen bunun çaresine bakmalıyız," dedi. "Uncas, babana seslen! Bu kurnaz alçağı tüneğinden indirmek için bütün silahlara ihtiyacımız olacak."

Hemen gerekli işaret verildi. Şahingöz daha tüfeğini bile dolduramadan Chingachgook yanlarına gelmişti. Oğlu tehlikeli düşmanlarının saklandığı yeri gösterince tecrübeli savaşçının dudaklarından, her zamanki tepkilerini oluşturan "Hugh" ünleminden başka ne şaşırma ne de korku bildiren bir ses duyuldu. Avcı ve yerliler Delaware dilinde kısa bir konuşmanın ardından yaptıkları yeni plan uyarınca sessizce kararlaştırdıkları noktalara konuşlandılar.

Aşağıdaki hareketlenmeyi fark eden ağaçtaki savaşçı çabuk ama etkisiz bir el daha ateş etti. Vücudunun açıkta kalan kısımlarına hiç gecikmeden karşı ateş açan düşmanlarının tetikteliği iyi nişan almasına imkan vermemişti. Yine de kurşun sürünerek hareket etmekte olan grubun çok yakınına düştü. Renkleri yüzünden diğerlerinden daha fazla göze çarpan Heyward'ın kıyafetleri sıyırıp geçen kurşunlar yüzünden bir çok yerinden yırtılmış, hatta bir sıyrık koluna kadar ulaşıp küçük de olsa bir yara açmıştı.

Düşmanlarının uzun ve ihtiyatlı bekleyişinden cüret alan Huron, en sonunda daha ölümcül bir atış yapabilmek için iyi nişan almaya niyetlendi. Dikkatsizlik eseri ağacın gövdesinden bir kaç parmak kadar taşan bacaklarının seyrek yaprakların arasından görülen karaltısı dikkatli Mohikanların gözünden kaçmadı. Tüfekler aynı anda ateş aldı. Yaralanan uzvunu karnına çektiği anda vücudu kısa bir süreliğine de olsa gözler önüne serildi. Şahingöz kimse ne olup bittiğini anlayamadan ölümcül silahını ağacın tepesine doğrultup tetiği çekti. Yapraklardaki karmaşa öncekine oranla çok daha şiddetli oldu ve önce tehlikeyi oluşturan tüfek ha-

kim konumdan aşağı düştü. Çabaları sonuç vermeyen yerli sonunda dengesini kaybedip yerinden kaydı ve can havliyle kilitlenen ellerinden asılı kaldığı dalda rüzgarlı havadaki bir yaprak gibi sallanmaya başladı.

Bir insanı kurtuluşu olmayan bu korkunç durumda görmenin verdiği acıyla bakışlarını kaçıran Duncan, "Acıyın ona, vurun da acısına bir son verin," diye yalvardı.

"Asla!" diye sertçe karşı çıkan avcı, "Böyle çatışmalar günlerce sürebilirken öleceği kesin bir düşmana harcanacak cephanemiz yok. Burada söz konusu olan bizim kafa derimize karşılık onlarınki. Ve bizi yaratan Tanrı, derimizi kafamızda tutma arzusuyla yaratmış!"

Bu kadar geçerli bir gerekçeyle ortaya atılan bu sarsılmaz ve sert fikre karşı söylenecek sözü olan çıkmadı. Bu andan itibaren orman yeniden sessizliğe gömüldü. Tüfekler sustu ve dost veya düşman, bütün gözler yerle gök arasında asılı kalan zavallının umutsuz mücadelesine kilitlendi. Bedeni rüzgarla sallanan yerlinin ağzından tek kelime dahi çıkmıyor ama uzaktan da olsa, esmer yüz hatlarında iliğini donduran korku ve düşmanlarına bakarkenki nefreti seçilebiliyordu. Bir kaç kere merhametine yenik düşen avcı, tüfeğini düşmanının acısına son vermek üzere doğrulttuysa da aklı vicdanına üstün geldiği için ateş etmekten sessizce vazgeçti. Sonunda gücü tükenen Huron'un bir kolu daldan kopup yanına düştü. Umutsuzca yeniden tutunmaya çalıştığı daldan diğer eli de kurtulunca bir an boşlukta çırpınırken görünen yerli, şimşeğin bile hızına yetişemeyeceği avcının tüfeğinden çıkan bir mermiyle sarsıldı. Önce titreyip sonra kasılan bedeni köpüklere kurşun gibi dalıp sulara gömülmeden önce başı göğsüne düştü ve talihsiz Huron bir daha görülmemek üzere kayboldu.

Bu başarıyı kutlayan bir ses duyulmadı ama Mohikanlar bile bu olay karşısındaki sessiz ürpertiyi saklayamadı. Ağaçların arasından tek bir çığlık duyuldu ve sonra her şey yeniden sessizliğe büründü. Neler olup bittiğini bilen tek kişi olan Şahingöz, anlık zayıflığına kızarak başını sallarken bir yandan da herkesin duyabileceği bir sesle kendi kendine söyleniyordu.

"Boynuzdaki son barut ve kesedeki son kurşun da böylece gitti. Bu yaptığımı dünkü çocuk bile yapmaz! Kayalara çarptığında canlı da olsa ölü de olsa fark etmezdi. Zaten bir şey hissedecek fazla zamanı olmayacaktı. Uncas, kanoya git ve büyük boynuzu getir, evlat. Başka barutumuz kalmadı. Eğer Mingoları biraz olsun tanıyorsam onun da son zerresine bile ihtiyacımız olacak."

Kesede kalan işe yaramaz döküntüleri boşlatıp yenilenen hoşnutsuzluğuyla içine barut koyduğu boynuzu baş aşağı çevirip silkeleyen avcıyı geride bırakan genç Mohikan kendisine söyleneni yaptı. Bu keyifsiz uğraşından, Uncas'ın, Duncan'ın bu tür haberleşmeye alışkın olmayan kulaklarına bile beklenmedik ve büyük bir tehlikenin yaklaşmakta olduğunu haber veren kulakları delen şiddetli çığlığıyla ayrıldı. Aklına mağaraya sakladığı hazineden başka bir şey gelmeyen genç adam düşmanlarına görünmenin doğuracağı tehlikeyi hiçe sayarak bir anda ayağa fırladı. Grubun geri kalan üyeleri de sanki ortak bir dürtüyle harekete geçmiş gibi bulundukları yeri terk edip düşmanlarının açtığı yaylım ateşi boşa çıkaran bir hızla mağaralara doğru atıldılar. Bu alışılmadık çığlığın saklandıkları yerden dışarı uğrattığı kız kardeşler ve yaralı David'in de diğerlerine katılmasıyla bir araya gelen grup bunca badire atlatmış genç koruyucularının bile soğukkanlılığını kaybetmesine neden olan felaketle yüz yüze gelmiş oldu.

Üzerinde bulundukları kayalıktan biraz açıkta, akıntı dışında bir gücün yönlendirdiği anlaşılan kıpçakları suyun üzerinde süzülerek uzaklaşıyordu. Avcı hemen o anda içgüdüsel bir hareketle tüfeğini doğrultup tetiği çekti. Ama boş tüfek çakmaktaşının kıvılcımlarına karşılık vermedi.

İşe yaramaz hale gelen tüfeğini indiren avcı büyük bir hüsran içinde "Çok geç, çok!" diyebildi. "İmansız çoktan akıntıya girdi. Barutumuz olsaydı bile kurşun bu hızda giderken ona yetişmezdi."

Gözü pek Huron, akıntıyla birlikte hızla uzaklaşan kanonun korunağından başını çıkarıp el sallayarak zafer anlamına geldiği anlaşılan bir çığlık attı. Bu çığlığa ormandan gelen cevap onlarca iblisin bir Hıristiyanın ruhu cehenneme gidiyormuşçasına sevinerek attığına benzer çığlık ve kahkahâlâr oldu.

Kayalığın bir ucuna çöken avcı, "Gülün, sizi şeytanın piçleri, sizi!" diye bağırdı.

Tüfeği ayaklarının dibine düşerken, "Gülersiniz tabi! Bu ormanların görüp göreceği en keskin ve ölümcül üç tüfeğin üç dal sığırkuyruğundan ve erkek geyiklerin geçen yılki boynuzlarından farkı kalmadı."

"Ne yapmalıyız?" diye sordu ilk hayal kırıklığından sıyrılan Duncan, erkeklere daha çok yakışan bir gayretkeşlikle, "Şimdi ne olacak?"

Şahingöz şahit olan hiç kimsenin yanlış anlayamayacağı bir hareketle elini kafasına götürüp bir şakağından diğerine kadar uzayan hayali bir çizgi çekti.

"Yok, yok o kadar çaresiz olamayız," diye diretti genç subay, "Mağaralara çekilebiliriz, onlara karşı koyabiliriz."

"Neyle?" diye sordu avcı. "Uncas'ın okları ve kadınların

gözyaşlarıyla mı? Hayır, biliyorum gençsin, varlıklısın, arkadaşların ve sevdiklerin var ve bu yaşta ölmek zordur ama maalesef," dedi. Mohikanlara dönerek devam etti, "Unutmayalım ki biz damarlarında saf ve katıksız kan dolaşan insanlarız. Şu orman yerlilerine beyazların da Kızılderililer gibi vakti geldiğinde kanlarını akıtmaktan korkmadıklarını gösterelim."

Duncan diğerinin gözlerinin kilitlendiği tarafa dönünce Kızılderililerde de aynı kabullenişi gösteren bir hava gördü. Bütün vakarıyla başka bir kayanın çıkıntısına bağdaş kurup oturan Chingachgook şimdiden bıçağını ve savaş baltasını belinden çıkarıp yanına bırakmış, kafasındaki kartal tüyünü çıkarıp alnında bırakılan bir tutam saçı mide bulandırıcı son görevine hazırlar gibi düzeltmeye başlamıştı. Koyu renkli gözlerinde hiç sönmeyecek gibi yanan savaş ateşi parlaklığını yavaş yavaş kaybedip karşılaşması an meselesi olan sona daha uygun bir sükunete bürünüyordu.

"O kadar da umutsuz durumda değiliz," dedi Duncan. "Yardım yolda olabilir. Görünürde hiçbir düşman yok. Kazanmaya pek de yakın görünmedikleri bir çarpışmada çok fazla risk almaktan yılmış olmalılar."

"Bu düzenbaz sürüngenler her an üzerimize çullanabilir. Hatta şu anda da bizi duyabilecek mesafede olmalarına hiç şaşmam," dedi avcı. "Ama er ya da geç gelecekler ve geldikleri zaman hiçbir umuda yer olmayacak! Chingachgook," Delaware dilinde devam etti, "Kardeşim, son savaşımızı da birlikte verdik. Mohikanların bilge şefiyle gece karanlığında gündüz gibi gören ve bulutları bahardaki sis gibi yarıp geçen soluk benizlinin ölümü Maquaların elinden olacak!"

"Ölülerin ardından ağlamak Mingoların kadınlarına yakışır," dedi gurur ve sebatından ödün vermeyen Kızılde-

rili. "Mohikanların Ulu Yılanı onların alacıklarında[21] çöreklendi ve onların zaferlerini babası geri dönmeyen çocukların ağlamalarıyla zehirledi. Karlar eridiğinden bu yana karşıma çıkan on bir savaşçı kabilelerinin mezarlarından uzakta yatıyor. Chingachgook'un dili dönmez olduğunda yerlerini kimse bulamayacak. En keskin bıçaklarını çeksinler, en hızlı savaş baltasını sallasınlar! Çünkü en zorlu düşmanları ellerinde. Uncas, soylu ağacın en yüksek dalı! Korkaklara söyle de acele etsinler. Yoksa kalpleri yumuşar ve kadınlara dönerler."

"Ölülerini balıkların arasında arıyorlar," dedi genç reis, alçak ve yumuşak bir tonla. "Huronların cesetleri sümüklü yılan balıklarıyla beraber yüzüyor. Meşe ağacından olgunlaşan ve yenmeye hazır meyve gibi düşüyorlar ve Delawareler onlara gülüp geçiyor."

Yerlilerin bu ilginç çıkışlarını derin bir ilgiyle dinleyen avcı, "Ya, ya!" diye homurdandı. "Kızılderili duyguları depreşti. Birazdan Maquaları kışkırtıp bir an önce saldırmalarını sağlamaya çalışacaklardır. Bana gelince, kanında sadece beyazların kanı dolaşan biri olarak, rengimin şanına yakışır bir şekilde ölmem doğru olur. Ne düşmanımı küçümseyerek ne de içimde bir kötülükle."

O ana kadar korkunun bulunduğu yere mıhladığı Cora öne çıkarak, "Niye ölesiniz ki?" diye sordu. "Her yanımız açık. Ormana kaçıp, yardım etmesi için Tanrı'ya dua edin. Gidin cesur dostlar, size zaten çok şey borçluyuz. Bizim karanlık geleceğimiz sizin de sonunuz olmasın!"

"Eğer Iroquoisların ormana giden yolu tutmadığını zannediyorsanız onları hiç tanımıyorsunuz demektir, genç ba-

---

21. Alacık: Göçebe yaşam tarzını benimsemiş toplumlarda ilkel tarzdaki barınak, çadır ya da baraka. (Çev.)

yan," diyen avcı, her zamanki hesapsızlığıyla devam etti, "Yine de, akıntı kısa sürede bizi tüfeklerinin de seslerinin de ulaşamayacağı bir yere taşıyabilirdi."

"O zaman şansınızı nehirde deneyin. Neden acımasız düşmanlarımıza verilecek kurbanların sayısını artırasınız?"

"Neden mi?" diye tekrar eden avcı gururla devam etti: "Çünkü insanın kendiyle barışık olarak ölmesi, vicdan azabıyla yaşamasından iyidir. Yoksa Munro çocuklarını nerede ve ne durumda bıraktığımızı sorduğunda ne cevap verebiliriz?"

Toplayabildiği bütün cesaretiyle avcıya biraz daha yaklaşan Cora, "Ona gidip kurtarma birliklerinin acele etmesi gerektiğini söyleyebilirsiniz. Huronların onları kuzeydeki yabanıl ormanlara kaçırdığını ama hızla harekete geçilirse, hâlâ kurtarılabileceklerini de. Yine de olur da bize ulaştıklarında iş işten geçmiş olursa," bir hıçkırığın boğup neredeyse duyulamaz hale getirdiği sesi giderek alçaldı, "o zaman da kızlarının sevgisini ve son dualarının onunla olduğunu iletin. Arkamızdan yas tutmamasını ve gerçek bir Hıristiyan gibi çocuklarıyla buluşacağı büyük günü beklemesini salık verin." Avcının yıpranmış sert hatları yumuşamaya başladı ve Cora sözlerini bitirirken çenesini ellerine dayayıp bu beklenmedik öneri üzerinde derin derin düşünmeye başlamıştı bile.

En sonunda sımsıkı kapattığı dudaklarından "Söylediklerinde haklılık payı var," sözleri döküldü. "Öyle! Hıristiyanlığın da özüne uygun. Merhamet dilenmemek ve direnmemek bir Kızılderili için doğru olsa da, bir Hıristiyan için günah olabilir. Chingachgook! Uncas! Kadının söylediklerini duydunuz mu?"

Yoldaşlarıyla kendi dillerinde konuştu. Soğukkanlı ve

üzerinde düşünerek konuşmasından kararlılığı da belli oluyordu. Daha yaşlı olan Mohikan bu sözleri büyük bir ciddiyetle dinledi ve üzerlerine düşen görevin önemini kavrıyor gibi uzun uzun düşündü. Kısa bir tereddüt anının ardından, öneriyi kabul ettiğini bildiren bir el hareketiyle ve kendi insanlarına özgü tonlamasıyla "İyi," dedi. Bıçağını ve savaş baltasını yeniden kemerine yerleştirdikten sonra adanın, kıyıdan bakan gözlerden en uzak bölgesine doğru hareketlendi. Burada bir an durup aşağıdaki ormanı işaret ederek kendi dilinde bir şeyler söyledikten sonra suda gözden kayboldu.

Konuşmasının amacına ulaştığını görmesiyle biraz olsun rahatlayan Cora'nın yanına gelen avcı, "Bilgelik yaşlılarda olduğu gibi gençlerde de görülebiliyor," dedi. "Sözlerin bilgeceydi. İkinizi öldürmeyeceklerdir -en azından bir süreliğine- ormana götürülürseniz, geçtiğiniz yollarda ağaç dallarını kırın ki izlerinizi takip edebilelim. Sizi dünyanın sonuna kadar takip edecek bir dostunuz olduğundan kuşkunuz olmasın."

Cora'nın elini içtenlikle sıktıktan sonra elindeki tüfeği melankolik bir havayla vedalaşıp dikkatle bir kenara bıraktı. Az önce Chingachgook'un suya daldığı yere yöneldi. Suya girdi. Bir kayaya tutunarak son bir kez çevreye göz attıktan sonra, "Barutumuz yetseydi, asla böyle utanç verici bir durumla karşı karşıya kalmazdık," dedi ve elini bırakarak gözden kayboldu.

Bütün gözler kayalıkta kılını bile kıpırdatmadan oturmaya devam eden Uncas'a dönmüştü. Cora bir süre bekledikten sonra nehri işaret ederek, "Yoldaşların fark edilmediler, muhtemelen güvende olacakları bir yere ulaşmışlardır. Senin de onlara katılma vaktin gelmedi mi?"

"Uncas burada kalacak," diye cevapladı genç Mohikan.

"Yakalanışımızın daha korkunç hale gelmesi ve kurtuluşumuzu daha zorlaştırmak pahasına mı?" Cora, belki de içgüdüsel olarak üzerinde ne kadar etkisi olduğunu bildiğinden, gözlerini kaçırarak," Git, yiğit delikanlı!" diyebildi. "Git ve babamı bul. Elçilerimin arasında bize en yakın olan sana da kızlarına güvendiği kadar güvenebileceğini söyle. Dileğim ve umudum budur! Git!"

Genç savaşçının kararlı ve sakin yüzü kabullenmekte zorlandığı bu istekle bir an gölgelendi ama kararını hemen verdi. Sessizce hareket ederek suya daldı. Geride bıraktıkları da, Uncas'la birlikte, nehrin aşağısında nefes almak için suyun yüzeyinde çıkana kadar nefeslerini tutup beklediler. Uzaktan görülen baş tekrar suya daldı ve bir daha görülmedi.

Ani ve başarılı geçen bütün bu ikna turları artık daha da değerli hale gelen bir kaç dakikaya sığmıştı. Son bir kez daha Uncas'tan boşalan yere bakan Cora, titremesine engel olamadığı dudaklarıyla Heyward'a dönerek, "Senin de suda ne kadar yetenekli olduğunu duymuştum, Duncan," dedi. "Sadık ve iyi niyetli dostlarımız gibi, sen de dediğimi yapmalısın."

Üzüntü ve kalp kırıklığına rağmen gülümseyen genç adam, "Cora Munro'nun muhafızına duyduğu güven bu kadarcık mı?"

"Boş nezaketle ve yanlış hükümlerle kaybedecek vaktimiz yok. Vakit, herkesin üzerine düşeni yapmasının vaktidir. Burada bizim için yapabileceğin hiçbir şey kalmadı, oysa başka ve daha yakın dostların için hayatın devam edebilir."

Buna karşılık vermeyen Heyward'ın gözleri bir çocuğun hayata sarılması gibi koluna sarılmış beklemekte olan Alice'in güzelliğine takıldı.

"Düşün ki," diye devam etti, şimdiye kadar verdiği savaşların en büyüğünü veriyormuş gibi acıyla duraksayan Cora, "başımıza gelecek en kötü şey, Tanrı'yla buluşması gereken herkesin tadacağı ölüm olabilir."

"Ölümden daha kötüsü de var," dedi kısılan sesiyle Duncan. Cora'nın ısrarından sıkılmış bir tonla ekledi, "Ama yanınızdaki birinin sizin için ölümü göze almasıyla belki bunların önüne geçilebilir."

Neredeyse kendinden geçmiş gibi görünen Alice'i de yanına alan Cora, ısrarından vazgeçerek mağaranın derinliklerine çekildi.

BÖLÜM IX

Gönlünce eğlen sevgilim,
Açık alnını gölgeleyen korkak bulutlar,
Gülümsemenle dağılsın!
Agrippina'nın Ölümü[22]

Çatışmanın velvelesinden sonra şimdi içinde bulunduğu dingin sessizliğe doğru yaptıkları ani ve büyülü denebilecek geçiş, Heyward'ı heyecanlı bir rüyadan uyanmış gibi etkilemişti. Şahit olduğu olaylar ve görüntüler hafızasına kazınmış olsa da kendisini olup bitenin gerçek olduğuna ikna etmekte zorlanıyordu. Henüz kendilerini akıntının insafına bırakan rehberlerinin akıbetinden habersiz olduğundan, hâlâ iyiye ya da kötüye yorulabilecek bir ses veya uyarı beklentisi içindeydi. Uncas'ın da gözden kaybolmasıyla, atıldıkları maceraya delil teşkil edecek hiçbir şey kalmamış, şimdi neler olacağı konusunda hiçbir fikri olmaksızın kalakalmıştı.

Ne yapacağını bilmez bir halde, daha önce güvenliği açısından çok gerekli görünen kayaların oluşturduğu siperden faydalanmayı da unutarak çevreyi kolaçan etti. Gizlen-

---

22. Death of Agrippina, Thomas Gray'in uzun soluklu trajedisi. (Çev.)

mekte olan düşmanlarının yeni bir girişim hazırlığında olup olmadığını gösterecek en küçük bir işarete dahi rastlamadığı bu aramalarının sonucu da, ayrıldıkları dostlarının akıbetini öğrenme çabaları gibi koca bir sıfır oldu. Ağaçlarla kaplı su kıyısı her türlü hayat belirtisinden yoksundu. Daha demin ormanın kuytularında yankılanmakta olan çağıltı gitmiş, yerini hava akımında eriyen sakin bir akıntı sesinin duyulduğu tatlı bir sükunete bırakmıştı. Olan bitene uzaktan şahit olmuş bir balıkçıl atmaca, güven içinde beklediği ölü çamın en yüksek dalından havalanıp, daireler çize çize avını aramaya başlarken, vahşilerin korkunç çığlıklarının ürküttüğü bir kestane kargası da yabanıl bölgesinin hakimiyetine yeniden kavuşmuş olmanın neşesiyle akortsuz sesini yeniden yükseltmeye başlamıştı. Duncan insanların elini eteğini çekmiş gibi göründüğü ıssız manzara karşısında bir umut kırıntısına kapılır gibi oldu. Yenilenen güveniyle neler yapılabileceğini düşünmeye başladı.

"Görünürde hiç Huron yok," dedi henüz aldığı darbenin sarsıntısını atlatamamış olan David'e, "Mağarada saklanıp, gerisini Tanrının inayetine bırakalım."

"İki güzel hanımla bir olup methiye ve şükran bildiren bir ezgiyi söylemeye başladığımızı hatırlıyorum," dedi neler olup bittiğine hâlâ anlam veremeyen mezmurcu, "Mahşer günü gelmiş ve doğa bütün ahengini yitirmiş gibi korkunç çığlıkların kulaklarımı tırmalamaya başladığı uykuya benzer bir gaflete düşmüş olmalıyım. Bu süre zarfında bütün günahlarımın kefaretini ödedim."

"Gerçekten de sıran gelmiş olabilirdi, zavallı dostum! Şimdi kalk da seni dualarının dışındaki bütün seslerin duyulmaz olacağı bir yere götüreyim."

"Suyun çağıltısında ve akıntının sesinde kulağa hoş ge-

len bir tını var," dedi eliyle alnını ovuşturan David. "Havada lanetlenmiş ruhların çığlıkları"

"Bırak şimdi, bırak!" diye araya girdi sabırsızlanan Duncan, "Çığlıklar kesildi ve çığlıkların sahipleri de, umuyorum ki, gittiler. Su hariç her şey sessiz ve sakin. İçeri geç de duymaktan bu kadar hoşlandığın dizeleri seslendir."

David'in hüzünlü gülümsemesinde sevgili mesleğine yapılan bu göndermeden duyduğu memnuniyetin verdiği mutluluğun da etkisi yok değildi. Bezgin duyularına böyle katışıksız bir ödül vaat eden bölüme doğru yürümek için daha fazla beklemeden Duncan'ın kolundan aldığı destekle mağaranın dar girişine yöneldi. Duncan da topladığı sassafras dallarıyla girişin görülmesini engelleyecek şekilde bir perde oluşturdu. Girişi kapayan bu zayıf engelin hemen arkasına da, orman sakini arkadaşlarının geride bıraktığı battaniyelerden birini çekti. Böylelikle mağaranın, içinden bir başka koluyla bir kaç arşın aşağıda buluşan akıntının geçtiği, girişe yakın kısmı az da olsa ışık alırken dipteki kısım karanlıkta kalmış oldu.

"Yerlilerin umutsuz görünen durumlarda karşı koymadan teslim olmaları geleneği pek hoş değil," dedi bir yandan girişteki düzenlemeyle uğraşırken. "Bizim, 'çıkmadık candan umut kesilmez' deyişimiz hem daha rahatlatıcı hem de bir askerin mizacına daha uygun. Sana cesaret verici sözler söylemeye kalkışacak değilim, Cora. Sarsılmaz aklın ve metanetin sayesinde hemcinslerine yakışan ne varsa onu sergiliyorsun zaten. Ama kucağında ağlamakta olan kız kardeşinin gözyaşlarını kurutmanın bir yolu yok mu?"

Kardeşinin kollarından doğrulan Alice, gözyaşlarının arasından daha güçlü görünmeye çalışarak, "Şimdi daha iyiyim, Duncan," dedi, "Çok daha iyiyim. Bu gizli yerde gü-

vendeyiz ne de olsa. Burada bize bir şey olmaz. Hem, bizim için şimdiden bir çok tehlikeye atılmış o adamların yardımla döneceğine inanmalıyız."

Mağaranın girişine doğru giderken durup Alice'in elini tutan Heyward, "İşte şimdi narin Alice'imiz, Munro'nun kızı gibi konuşmaya başladı," dedi. "Önünde böyle iki cesaret timsali varken bir erkek kahraman olmaz da, ne olur?" Sıkı sıkı tuttuğu kalan son piştovuyla mağaranın ortasında bir noktaya oturdu. Çatık kaşları ve tetikteki bakışları aslında planının ne kadar umutsuz olduğunu ele veriyordu. "Huronlar, eğer gelirlerse, burayı düşündükleri kadar kolay ele geçiremeyecekler," diye mırıldandı. Başını taştan duvara yaslayarak başlarına gelecekleri sabırla beklemeye başlarken gözünü bir an da olsa sığınaklarının girişinden ayırmadı. Heyward'ın sözlerinden sonra sanki içeridekilerin nefes bile almadıkları uzun ve derin bir sessizlik oldu. Mağarayı dolduran taze sabah havası içeridekiler üzerindeki etkisini göstermeye başlamıştı. Kendilerini güvende hissettikleri dakikalar uzadıkça her birinin içinde dile getirildiği anda kaybolmasından korktukları bir umut yeşermeye başladı.

Bu çelişkili hislerden nasibini almayan tek kişi David gibi görünüyordu. Girişten sızan ince bir ışık demeti hem yüzünü, hem de içinde bulundukları duruma şimdiye kadar gözden geçirdiklerinden daha uygun bir mezmur arayarak karıştırmakta olduğu küçük kitapçığını aydınlatıyordu. Sükunetini muhtemelen Duncan'ın yatıştırıcı telkinleri doğrultusunda koruyordu. Neden sonra, aradığını bulmuş olacak ki, doğrudan ve yüksek sesle "Isle of Wight" dedi. Akort düdüğünden uzun ve temiz bir ses aldıktan sonra müzikal sesinin en güzel tonlarıyla ilahisini söylemeye hazırlandı.

Koyu renkli gözlerini Heyward'a çeviren Cora, "Bu tehlikeli olmayacak mı?" diye sordu. Heyward'ın cevabı, "Za-

vallının zayıf sesi suyun sesinden duyulacak kadar yüksek çıkmıyor zaten," oldu. "Hem mağara da sesini kısıtlıyor. Bırak zararsız uğraşıyla biraz avunsun."

"Isle of Wight" diye tekrar etti David, okulundaki fısıldaşmaları kesmek için kullanmaya alışkın olduğu tavırla etrafındakilere bakarken. "Ağırbaşlılıkla kaleme alınmış, cesaret dolu bir parçadır. Gereken saygıyı gösterelim."

Sözlerinin oturması için bir an bekledikten sonra, yaralanmasından ileri gelen zayıflığının bir kat daha heyecan verici bir kırılganlık kattığı sesi önce mağarayı sonra da inceden inceden dinleyenlerin kulaklarını doldurdu. Söyleyen ses zayıflamış da olsa gücünü kaybetmeyen ezgi, hepsinin üzerinde tatlı bir etki yarattı. Hatta David'in benzer özellikteki ikinci seçimini oluşturan şarkı müsveddesinin bile kötülüğüne galip geldi. Farkında olmadan gözlerini kurulayan Alice bile eriyen gözlerini, saklamaya gerek duymadığı huşu içinde bir mutlulukla, David'in solgun yüzüne dikmişti. Cora büyük Musevi Prensi'yle aynı adı taşıyan bu adamın inancı doğrultusundaki çabalarını takdirle karşılarken hissettiği rahatlıkla gülümsüyor, Heyward da yumuşayan bakışlarını David'e ya da ara sıra gözlerini David'den ayıran Alice'e çeviriyordu. Dinleyicilerin bu içten ilgisi müziğin icracısının da kendisini daha iyi hissetmesini sağlamış ve o da dizeleri gizli gücünün kaynağını oluşturan yumuşak ve dokunaklı havasını bozmadan daha güçlü ve zengin bir sesle okumaya başlamıştı. Yenilenen gücünü son zerresine kadar kullanıp bütün mağarayı çınlatırken dışarıdaki sessizliği yırtan bir çığlık, yüreği gerçekten de ağzına gelmiş gibi bir tıkanmayla sesini bıçak gibi kesiverdi.

Alice kendini kardeşinin kollarına atarken "İşimiz bitti!" diye ağlamaya başladı.

"Hayır, henüz değil!" dedi altüst olsa da cesaretini kaybetmeyen Heyward. "Sesler adanın ortasından geldi. Ölülerini bulmuş olmalılar. Burada olduğumuzu bilmiyorlar ve hâlâ ümit var."

Kurtuluş imkanı zayıf olsa da, Duncan'ın sözleri yabana atılmamış olacak ki kız kardeşler kendilerinde, olacakları sükunet içinde bekleyecek kadar güç buldular. Birinci çığlığın duyulmasından biraz sonra bir ikincisi duyuldu. Yukarısının kalabalıklaştığını gösteren sesler adayı baştan başa kapladı ve en uçtaki kayalık bölgeye kadar yayıldı. Mağaraların tam üzerinde ancak barbarlığın son noktasındaki bir tatmin duygusuyla çıkabilecek sesler havayı doldurdu.

Haber her yana yayıldı. Bazıları suyun kenarından, daha yukarıdan cevap veren arkadaşlarına seslendi. İki mağara arasında kalan hayret verici çatlaktan ve suyun içinde kaybolduğu oyuktan yankılanan çığlıklar ve karışık sesler duyuldu. Kısacası, etrafları yerlilerin sesleriyle o kadar çabuk kuşatılmıştı ki, dışarıdan gelen seslerin bu kadar kolaylıkla duyulabildiğine göre kendi seslerinin de dışarıdan kolaylıkla duyulabileceğini hayal etmek zor değildi.

Tüm bu karmaşanın ortasında mağaranın girişine bir kaç metre uzaklıktaki bir noktadan bir zafer çığlığı daha duyuldu. Saklandıkları noktanın keşfedildiğini düşünen Heyward kalan son umudunu da yitirdi. Ama sesler beyaz adamın istemeye istemeye arkasında bıraktığı tüfeğin olduğu noktada yoğunlaşınca yeniden umutlandı. Kızılderililerin konuşmalarında Kanada taşrasında konuşulan ağza mahsus kelimeler hatta cümleler duyabiliyordu. Hep bir ağızdan "La Longue Carabine!" diye bağırmaları, karşı kıyıdaki ağaçlıklardan da aynı ismin tekrar edilmesiyle şaşkına dönen Heyward, yol arkadaşlarından beyaz olanının, düşmanları-

nın bu ismi verdiği ünlü avcı ve İngiliz kamplarının vazgeçilmez öncüsünün ta kendisi olduğunu anladı.

"La Longue Carabine! La Longue Carabine!" ağızdan ağza dolaşan ismin etrafına topladığı ganimet zorlu düşmanlarının da ölmüş olduğu anlamına geliyordu. Zaman zaman vahşi zevk çığlıklarıyla bölünen gürültülü bir fikir alışverişinden sonra tekrar dağılarak Heyward'ın, adını tekrar etmelerinden, adanın bir köşesinde cesedini bulmayı umduklarını anladığı avcıyı aramaya başladılar.

Tir tir titreyen kız kardeşlere, "İşte, şimdi her şey pamuk ipliğine bağlı! Yerimizi bu aramada bulamazlarsa kurtulduk demektir. Hem, ne olursa olsun, dostlarımızın kurtulduğu anlaşılıyor, bu da demektir ki iki saat içinde Webb'den yardım gelecektir."

Heyward'ın yerlilerin araştırmalarını dikkat ve titizlikle sürdürdüğünü bildiği bir kaç dakika geçti. Ayak seslerini bile duyulabileceği kadar yaklaştıkları bir kaç kez sassafras dallarının kırılıp yapraklarının hışırdadığını duydu. Sonunda dallar biraz aralanıp battaniyenin bir köşesi açılınca içeri bir ışık huzmesi girdi. Cora Alice'e sımsıkı sarılırken David ayağa fırladı. O anda mağaranın orta yerinden duyulan bir çığlık ilk bölümün bulunduğunu açıklıyordu. Sonraki bir dakikada duyulan ses ve gürültüden bütün grubun bu gizli yerin çevresinde toplandığı anlaşılıyordu.

Mağaranın daha içerideki ikinci bölümünün girişi de birinciye çok yakın olduğundan artık kurtulmalarının imkansız olduğunu düşünen Duncan, David ve kız kardeşleri arkasına alarak ilk dalgayı kendisi karşılamaya hazırlandı. Umutsuz durumlarına daha fazla katlanamayarak bir kaç metre ötedeki acımasız düşmanlarıyla aralarındaki perdeyi çekip açıklıktan başını uzatıp baktı.

Kol mesafesinde gür ve otoriter sesiyle diğerlerine emirler verdiği anlaşılan devasa bir yerlinin güçlü omzunu görebiliyordu. Onun yüzünün dönük olduğu tarafta ise avcının alçakgönüllü mobilyalarını alt üst etmekle meşgul olan diğer yerliler görülüyordu. David'in yarası sassafras yapraklarını yerlilerin çok iyi bildiği bir renge boyamıştı. Bu başarıyı işaretini kaybettikleri bir izi yeniden bulmuş bir grup köpek gibi uluyarak kutladılar. Bu kutlamadan sonra yatak vazifesi gören dalları mağaranın girişine kadar sürükleyip bunca nefret edip, bir o kadar da korktukları adam onların arasında saklanıyormuşçasına yerlere saçtılar. Vahşi ve acımasız görünümlü bir savaşçı şefin yanına gelip elindeki daldaki kan lekelerini göstererek Heyward'ın anlamadığı ama "La Longue Carabine!" kelimelerinin sık sık tekrar edilmesinden neden bahsettiklerini çıkardığı bir konuşma yaptı. Zafer nidaları sona erince elindeki dalları ikinci bölümü kapatan dallara doğru fırlatıp attı ve Duncan'ın görüşünü kapattı. Onu diğerleri takip etti ve yatağı oluşturan yığından söktükleri dalları aynı yere atarak asıl aradıklarının arkasında saklandığı sözde engeli daha da kalınlaştırdılar. Bu zayıf savunmanın en güçlü yanı çok derme çatma olmasıydı. O hengame içinde yerlilerin her biri oradaki dalların bir başka yerli tarafından fırlatılıp atılarak oraya geldiğini düşünmüştü.

Girişteki battaniye üzerindeki ağırlıkla gerilip üzerine fırlatılan dallar kayadaki küçük çatlaklara girip kendine destek bulunca Duncan rahat bir nefes aldı. Hafifleyen adımlar ve daha da hafifleyen bir kalple az önce ayrıldığı, mağaranın ortasından nehrin bu taraftaki kolunu görebildiği noktaya döndü. O bunları yaparken Kızılderililer sanki içgüdüsel bir şekilde hep birlikte hareketlenerek mağarayı boşaltıp tekrar yukarıya çıkarak ilk geldikleri noktada toplandılar. Burada atılan yas çığlıkları tekrar ölü arkadaşlarının çevresinde toplandıklarını belli ediyordu.

İçinde bulundukları en tehlikeli anlarda, yüzündeki gerginliğin kendi korkularıyla ancak baş edebilen diğerlerini daha da çok korkutmaması için arkasına bakmayan Duncan, ancak bundan sonra yanındakilerle yüzleşebildi.

"Gittiler, Cora!" diye fısıldadı. "Alice, geri döndüler, kurtulduk. Bizi bu kadar acımasız düşmanlardan koruyan, Tanrıya şükürler olsun."

Cora'nın kendisini saran kollarından sıyrılan Alice de, "O zaman Tanrıya şükürler olsun," diyerek yere çöktü. "Ak saçlı bir babanın göz yaşlarını esirgediği ve sevdiklerimin hayatlarını bağışladığı için..."

Hem Heyward, hem de Cora Alice'in duygularını böyle içtenlikle dışa vurmasını şefkatle izlerken, Heyward Tanrı sevgisinin genç Alice'den başkasına bu kadar yakışamayacağını düşündü. Gözleri duyduğu minnetle parlıyordu. Güzelliğinin göz alıcılığı bir kez daha yüzüne vuruyor ve ruhu şükranlarını bedeninin güzelliğiyle ifade ediyor gibi görünüyordu. Ama bu görünümün dışa vurumunu oluşturacak sözler için aralanan dudakları yepyeni bir dehşetle donakaldı. Çiçek gibi açan güzelliği ölümün rengine bürünerek soldu. Fal taşı gibi açılan gözleri korkuyla bir noktaya kilitlenirken gökyüzüne bakan kenetlenmiş elleri iki yanına düşüverdi. Heyward hemen arkasını döndü ve mağaranın eşiğini oluşturan çıkıntıda Le Renard Subtil'in zalim, vahşi ve korkunç yüzüyle karşılaştı.

Bu şaşkınlık anında bile kontrolünü kaybetmedi. Kızılderili'nin boş bakışlarından dışarıdaki aydınlığa alışkın olan gözlerinin henüz mağaranın karanlığında gizlenen figürleri göremediğini anladı. Duvardaki bir oyuğa saklanarak kurtulabileceklerini düşünmeye başlamıştı ki Kızılderili'nin bir anda parlayan gözlerinden artık bunun için çok geç olduğunu ve görüldüklerini anladı.

Fark edildiklerini gösteren sevinç ve zaferle yıkanan bu gaddar yüzdeki ifade gerçekten dayanılmazdı. Her şeyi unutup gençliğinin verdiği ateşle silahına davranan Heyward nişan alıp tetiği çekti. Silah mağarada bir yanardağ gibi patlarken, namludan çıkan duman koyaktan dışarı hareket eden hava akımıyla taşınıp görüntü berraklaştığında, saniyeler öncesine kadar hain rehberlerinin yüzünün görüldüğü yerde yeller esiyordu. Geçide doğru atılan Heyward karanlık bir siluetin bir başka çıkıntının ardına süzülüp gözden kaybolduğunu gördü.

Yerliler yerin dibinden gelmişe benzeyen bu patlamanın ardından korku dolu bir sessizliğe gömüldü. Ancak Le Renard'ın uzun ve ne istediğini açıkça belli eden narasına, sesi duyan her bir Kızılderili ayrı ayrı karşılık verdi.

Ada yeniden yaygaraya boğuldu. Duncan kendine gelecek fırsatı bile bulamadan, tek korunaklarını oluşturan derme çatma perde yerle bir olmuş, mağara dört bir yandan işgal edilmiş, içerideki herkes dışarıya sürüklenmiş ve muzaffer Huronlarca kuşatılmıştı.

BÖLÜM X

Korkarım ki bu gece fazla ayakta kaldığımız gibi,
Yarın sabah da uyuyakalacağız.
Bir Yaz Gecesi Rüyası

Bu talihsizliğin yol açtığı şaşkınlıktan kurtulan Duncan, hiç vakit kaybetmeden kendilerini esir alan grubun görünüm ve davranışlarını incelemeye koyuldu. Zafer sarhoşluğuyla aşırıya gitmeye eğilimli yerliler sadece kız kardeşlerin değil, kendisinin de kılına bile dokunmamıştı. Askeri üniformasını süsleyen ıvır zıvıra göz koyan kabilenin değişik bireyleri bu gösterişli nesneleri yakından inceleseler de, beklenen şiddet gösterisi sahnelenmeden önce daha önce bahsedilen devasa savaşçı havaya kaldırdığı eliyle herkesi hizaya sokmuş ve diğerlerini Heyward'ı daha özel bir an için saklamaya ikna etmişti.

Grubun genç üyeleri bahsedilen boş işlerle meşgul olurken, daha tecrübeli savaşçılar gün ışığına çıkarılan ganimetin iştahlarını tatmin etmekten çok uzak olduğunu belirtircesine mağaraları aramaya devam etmişlerdi. Başka kimseyi bulamayan bu dikkatli intikam savaşçıları bir süre sonra erkek tutsaklarının yanına gelip yanlış anlamaya mahal

vermeyen bir kesinlikle 'La Longue Carabine'ı sordular. Duncan bu ısrarlı soruları anlamazlıktan gelirken, David de benzer şekilde Fransızca bilmemesine sığınarak soruları savuşturdu. Bu yoğun baskıdan yorulan ve fazla sessiz kalarak karşıtlarının sabrını zorladığının farkında olan Heyward çevresine bakınarak gittikçe daha sert ve tehditkâr hale gelen sorulara verdiği yanıtları çevirmesi için Magua'yı aradı.

Magua'nın davranışları grubun diğer üyeleriyle karşılaştırıldığında bir istisna oluşturmaktaydı. Diğer savaşçılar kendilerini avcının mağaradaki derme çatma eşyalarının altını üstüne getirdikleri çocukça bir incik boncuk arayışına kaptırır ya da kana susamış bir halde yana yakıla bu eşyaların sahibini aramaya devam ederken, Le Renard amacına ulaşmış ihanetinin keyfini çıkarmak yerine, tutsakların biraz uzağında sessiz sakin beklemekteydi. Heyward eski rehberiyle göz göze geldiğinde bu soğukkanlı ama tekinsiz bakışlara dayanamayarak gözlerini çevirdi. Cesaretini toplayıp, nefret ve tiksinmesini gizleyen bir yüz ifadesiyle kendilerini alt eden düşmanına seslendi.

"Eminim, Le Renard Subtil silahsız bir adama düşmanlarının ne istediğini açıklamayı reddetmeyecek kadar onurlu bir savaşçıdır."

İnsanın iliklerini donduran belli belirsiz bir gülümsemeyle omzundaki yarayı sarmak için kullanılan yapraklara şöyle bir dokunan Magua, bozuk İngilizce'siyle, "Bu ormandaki yolları avucunun içi gibi bilen avcıyı soruyorlar," dedi. "La Longue Carabine! Asla uyumayan ve ıskalamayan ama beyaz şefin küçük tabancası gibi, mermisi Magua'ya işlemeyen avcı."

"Benim bildiğim Magua savaşta aldığı yaraların da onları açan ellerin de çetelesini tutmayacak kadar cesurdur."

"Yorgun Kızılderili sırtını akçaağaca vermiş mısır ekmeğini yerken savaş mı vardı? Çalılara sürüngen düşmanları dolduran kimdi? Ağzı barış derken, eli bıçak çeken ve yüreği kana susamış olan beyaz şef değil miydi? Savaş baltasını topraktan çıkaran Magua mıydı?"

Magua'nın planlı aldatmacasını hatırlamasından çekinen ve yaptıkları için özür dilemeyi de uygun bulmayan Heyward sessiz kalmayı tercih etti. Yaslandığı kayadan uzaklaşan Magua da hem konuyu, hem de konuşmayı uzatmamayı uygun bulmuştu. Sabırsızlanan yerliler kısa konuşmanın sona erdiğini anlayınca yeniden kendi konuları olan 'La Longue Carabine'a döndüler.

"Duyuyor musun?" dedi, ilgisiz görünen Magua, "Kızıl Huronlar 'Uzun Tüfek'i istiyorlar. Onun hayatına karşılık saklanmasına yardım edenlerin kanını dökecekler."

"O gitti – kaçtı ve artık çok uzaklarda."

Renard küçümseyen gülüşüyle, "Beyaz adam öldüğünde huzura ereceğini düşünür ama Kızılderililer ölülerin ruhuna bile azap vermeyi bilir. Cesedi nerede? Kafa derisi nerede?" diye sordu.

"Ölmedi, kaçtı."

Magua bu söylenene inanmadı, "Kuş olup kanat mı açtı? Balık olup havasız mı yüzdü? Beyaz şef okuduğu kitaplara aldanmış, Huronları aptal sanıyor!"

"Balık olmasa da, Uzun Tüfek yüzebiliyor. Barutu tükenince Huronlar görmeden kendini akıntıya bırakarak uzaklaştı."

Hâlâ Duncan'ın doğruları söylediğinden emin olamayan Magua, "O zaman beyaz şef neden kaçmadı? Taş olup suya batmaktan mı korktu? Yoksa kafa derisi alnını mı yakıyor?"

Sinirlenen genç adam Kızılderili'nin takdir edeceği bir böbürlenmeyle "Sulara gömülen arkadaşın hayatta olsaydı taş olup olmadığımın cevabını verebilirdi," diye cevap verdi. "Beyaz adam der ki 'ancak korkaklar' kadınlarını bırakıp kaçar."

Magua dişlerinin arasında kaybolup giden bir kaç kelime mırıldandıktan sonra, "Delaware'ler çalılarda süründükleri gibi suda da yüzebildi mi? 'Le Gros Serpent' nerede?"

Fransızca lakaplardan, yakın zamana kadar kendilerine yol arkadaşlığı eden üçlünün, Kanada yerlilerince kendilerine göre daha yakından tanınan namlı gezginler olduğunu anlayan Duncan, kararsızlık içinde cevap verdi. "O da kendini suya bırakıp gitti."

" 'Le Cerf Agile' de mi kaçtı?"

" 'Atik Ceylan' dediğin kimseyi tanımıyorum," diyen Duncan biraz da olsa zaman kazanmasını sağlayacak bir mazeret bulduğu için sevindi.

İngilizce konuşurken zorlanan Magua, Delaware dilinde daha da zorlanarak, "Uncas," dedi. "Beyaz adam onu 'Sıçrayan Elk' diye tanır."

Tartışmanın uzayıp gitmesini uman Duncan, "İsimler konusunda anlaşamayacağız gibi görünüyor, Le Renard!"dedi. "Geyik kelimesinin Fransızca'daki karşılığı *daim* olmalı. *Cerf* dediğin de aslında erkek geyik demektir. Yok, bir elkten bahsetmek niyetindeysen, o zaman kullanman gereken kelime *ìlan* olmalıydı."

"Evet," dedi kendi dilinde söylenen Magua, "Kızılderililer sesinin tonlamasıyla anlaşırken, soluk benizliler geveze kadınlar gibi her şeye iki isim verirler." Taşralı öğretmenlerinin türlerin sınıflandırılmasında gösterdiği mükemmeliyetten uzak performanstan bahsetmeye devam ederken yeni-

den İngilizce'ye döndü. "Ceylan hızlı ama güçsüzdür, geyik hem hızlı hem de güçlüdür, ve 'Le Serpent'in oğlu 'Le Cerf Agile'dır. Nehrin üzerinden atlayıp ormana mı kaçtı?"

"Eğer genç Delaware'den bahsediyorsan, o da diğerleri gibi kendini akıntıya bıraktı."

Dinlediği kaçış hikayesinde imkansız görünen bir şey bulamayan Magua, kaçakları ne kadar değersiz gördüğünü belli eden bir tavırla, duyduklarının doğruluğuna ikna olmuş göründü. Grubun diğer üyelerinin onun gibi düşünmediği ise her hallerinden belli oluyordu.

Huronlar bu konuşmanın sonunu da her zamanki sabırlı tavırlarıyla ve giderek derinleşen bir sessizlikle beklediler. Magua sözlerine son noktayı koyduğunda da tek bir vücut gibi hep birlikte olan bitenin bir açıklamasının yapılmasını umdukları bir bekleyişle ona döndüler. Çevirmenleri nehrin aşağısını göstererek kısa bir konuşma ve bir kaç hareketle kaçış hikâyesini anlattı. Hayal kırıklığına uğrayan yerliler korkunç çığlıklar attılar. Soluğu suyun kenarında alan kimileri havaya salladıkları yumruklarıyla, kimileri de suya tükürerek, zafer kazanarak hak ettikleri ödülü ellerinden aldığı için ihanetine uğradıklarını düşündükleri nehre kin kustular. Grubun geride kalanlarıysa, eldeki tutsaklara, kız kardeşlerin cinsiyeti ve güzelliğinin bile önüne geçemeyeceği, ancak Kızılderili savaşçılara has özdenetimlerinin dizginlediği, bir nefretle bakıyorlardı. Yerlilerden birinin Alice'in omuzlarına dökülen gür saçlarını bileğine dolayıp elindeki bıçakla bu güzel tacın nasıl sahibinden ayrılacağını göstermek için yaptığı gösteriyi fark eden genç asker umutsuzca Alice'in yanına doğru atıldı. Elleri bağlıydı ve daha yerinden bile kıpırdayamadan grubu idare eden devasa yerlinin omuzlarını bir mengene gibi sıkan elleriyle karşılaştı. Kendisininkinden bu kadar üstün bir güce karşı koyamayacağını anlayınca ka-

derine razı olarak direnmeyi bıraktı. Bunun yerine kız kardeşlere yerlilerin her zaman gerçekleştirmeye niyetli olduklarından daha fazla tehdit savurduğunu fısıldadı.

Kız kardeşleri teskin etmek için bu yola başvuran Duncan kendini kandıracak kadar aptal değildi. Kaderlerini elinde tutan Kızılderili şefin otoritesinin genellikle sadece fiziksel güce dayalı olduğunu ve bu konudaki uzlaşmanın her an bozulabileceğini biliyordu. Bu yüzden içinde bulundukları tehlikenin boyutları, çevrelerini saran kalabalıkla doğru orantılıydı. Şimdi liderliğini herkesin kabul ediyor gibi göründüğü yerlinin emirleri, kaybettikleri akraba veya arkadaşlarının arkasından bir kurban vermeyi uygun bulan bir başkası tarafından çiğnenebilirdi. Bu yüzden dışarıdan bakıldığında soğukkanlı ve kendinden emin görünmeye çalışıyorduysa da, acımasız gardiyanlarından birisi kız kardeşlere biraz yaklaşacak olsa ya da karanlık bakışlarını savunmasız kızlardan birine yöneltse yüreği ağzına geliyordu.

Grubun lideri bütün savaşçıları yanına toplayınca korkuları az da olsa yatıştı. Konuşma kısa sürdü ve bir çoğunun sessiz kalmasına bakılırsa ortak bir kararla sonuçlandı. Sık sık Webb'in ordugâhını işaret etmelerine bakılırsa oradan gelebilecek bir saldırıdan çekindikleri tahmin edilebilirdi. Bir karara varmalarını hızlandıran ve sonraki hareketlerini belirleyen de muhtemelen bu oldu.

Bu kısa toplantı sırasında korkularından kurtulan Heyward yerlilerin görülen tehdit ortadan kalktıktan sonra bile ne kadar dikkatli hareket ettiklerini izledi.

Adacığın üst kısmının çıplak bir kayalıktan ibaret olduğu ve suyun sürüklediği bir kaç kütük dışında herhangi bir savunma imkanı vermediği açıktı. Ele geçirdikleri kanoyu adanın bu noktasına yanaştırabilmek için şelalenin etrafını

ormanın içinden dolaşmışlardı. Yanlarına tutundukları kanoyu gitmeyi hedefledikleri yöne doğru atılarak hareketlendiren bir düzine yerli, etrafı kolaçan eden iki savaşçının gözetimi altında adaya ulaştılar. Silah ve sayısal üstünlüklerini kullanarak, bu noktaya gelmeye çalışan ilk arkadaşlarının aksine hedeflerine problemsiz ve çabucak ulaştılar. Daha sonra liderleri kayalığı geçip adacığın mağaranın ağzına yakın kenarına taşıdıkları sandala binmelerini işaret etti.

Direnmek imkansız, itiraz etmek ise faydasız olacağından Heyward itaatkâr bir tavırla öne düştü ve kısa süre içinde hâlâ neler olduğunu anlamaya çalışan David ve kız kardeşlerle birlikte sandaldaki yerine oturtuldu. Huronlar akarsuyun anaforlarını ve akıntılarını önceden bilmiyor olsalar da bu tür yolculuklara ciddi bir hata yapmayacak kadar alışkındılar. Dümenci olarak seçilen yerli de yerini aldıktan sonra bütün grup suya atladı. Akıntıyla hareketlenen sandal kısa süre içinde tutsakları bir önceki gece adaya çıkarken yanaştıkları noktanın hemen karşısındaki bir noktaya ulaştırdı.

Paniğe kapılarak sahiplerinin kötü kaderini hazırlayan atlar ağaçların arasından çıkarılıp bu korunaklı noktaya getirilirken kısa bir toplantı daha gerçekleşti. Grup ikiye ayrıldı. Heyward'ın atını alan lider yerli grubun büyük bölümünü de yanına alarak doğruca nehrin karşı yakasına hareket ederken, tutsaklar, başlarında Le Renard Subtil'in bulunduğu altı yerlinin gözetimine bırakıldı. Duncan bütün olan biteni rahatsızlıkla izledi.

Heyward o ana kadar gördüğü müsamahaya bakarak Montcalm'a sunulacak bir esir olarak hayatta tutulduğuna inanıyordu. Baskı altındaki kişilerin kafası durmaksızın çalışıp, hayal gücü umut varken olduğundan daha fazla çalıştığından, Munro'nun babacanlığının istismar edilip vazifesini yapmaktan alıkoyulması için kullanılacağı bile aklına gelmiş-

ti. Gözünü budaktan sakınmayan yapısıyla tanınan Fransız komutan, dönemin Avrupa diplomasisine damgasını vuran politik ayak oyunları söz konusu olduğunda da uzman sayılıyordu.

Heyward'ın kafasından geçen bütün bu olasılıklar esir düştüğü düşmanlarının şimdiki davranışıyla ortadan kalkmış oluyordu. Devasa cüsseli şefle birlikte hareket eden savaşçılar Horican'a doğru yol almaya başlamış ve Heyward ile yol arkadaşları için adi birer esir gibi muamele görmekten başka umut kalmamıştı. Başına gelebilecek en kötü şeye hazırlıklı olmak ve böyle bir durumda paranın neleri değiştirebileceğini sınamak amacıyla Magua'yla konuşma konusundaki isteksizliğini yenmeye çalıştı. Grubun şimdiki lideri olarak ilerideki kararları belirleme konumundaki eski rehberine olabildiği kadar arkadaşça ve güven verici bir tonla, "Sadece Magua gibi büyük bir şefin kulaklarına fısıldanacak bir çift lafım var."

Karşısındakini küçümsediğini gizlemeyen Magua, "Konuş, ağaçların kulakları yoktur," dedi.

"Ama Huronlar sağır değil. Bir liderle yapılacak konuşma onları sarhoş edebilir. Eğer Magua duymak istemiyorsa, Kral'ın subayları susmayı bilirler."

Kız kardeşlerin yolculuğu için atları hazırlamakla meşgul olan yerlilerle üstün körü konuşup uzaklaştıran Magua, Heyward'a konuşmasını işaret etti. "Şimdi söyleyeceklerin Magua'nın duymasına değerse konuş!"

"Le Renard Subtil Kanadalı şeflerin kendisine uygun gördüğü isme layık olduğunu kanıtladı," diyerek söze başladı, Heyward. "Onun davranışlarındaki bilgeliği ve bizim için yaptıklarını şimdi anladım ve ödüllendirme vakti geldiğinde bunları unutmayacağım. Evet! Renard sadece kabile

toplantısında büyük bir şef olmakla kalmıyor, aynı zamanda düşmanlarını aldatmak konusunda da çok başarılı."

"Renard ne yapmış ki?" diye sordu Kızılderili soğukça.

"Ne mi? Ormanın, çevrelerini kuşatan düşmanla dolu olduğunu ve yılanın onlara görünmeden ormandan çıkamayacağını anlayan Renard değil mi? Huronlara izlerini kaybettiren de o olmadı mı? Kendisine kötü davranıp bir köpekmiş gibi aralarına almayan kabilesine geri dönmüş gibi yapmadı mı? Ve ne yapmaya çalıştığını anladığımızda eski dostlar düşman olmuş gibi onun oyununa uygun davranmadık mı? Bunlar doğru değil mi? Le Renard Mohawklara sığınmasına neden olan eski kabilesini, bilgeliğiyle kör ve sağır etmedi mi? Onlar da aptallar gibi kuzeye giderken, esirleri Renard'la birlikte nehrin güney yakasında bırakmadı mı? Renard bir tilki gibi kendi ayak izlerini takip ederek ak saçlı İskoç'un kızlarını babalarına telim etmeyecek mi? Evet, Magua, ne yapmaya çalıştığını çok iyi anladım ve bu kadar bilgelik ve sadakatin nasıl ödüllendirilmesi gerektiğini düşündüm. Önce Fort William'daki şef, Renard'ı büyük bir şefe yaraşır şekilde ödüllendirecek. Magua'nın madalyası[23] demirden değil, altından olacak, barutu boynuzlardan taşacak. Kesesindeki para Horican'ın kıyılarındaki çakıl taşları kadar çok olacak. Ve geyikler ellerini yalayacak çünkü bilecekler ki onun sahip olacağı tüfekten kaçış yok. Bana gelince, İskoç komutanla nasıl boy ölçüşebilirim bilmem ama ben de minnettarlığımı onun kadar cömertçe göstereceğim."

---

23. Madalyalar vermek beyazların Kızılderililer arasındaki önemli kişilerin gönlünü almak için uzun zamandır kullandıkları bir yöntemdi. İngilizler tarafından verilen madalyalarda Kralın, Amerikalılar tarafından verilen madalyalarda ise başkanın resmi olurdu. (Yaz.)

Heyward'ın bir Kızılderili'ye verilebilecek en büyük ödülü telaffuz etmekte tereddüt ettiğini gören Huron, "Güneşin doğduğu yerden gelen beyaz şef ne verecek?" diye sordu.

"Tuzlu suyun ötesindeki adadan gelen ateşsuyunu Magua'nın çadırına bir nehir gibi akıtacak, ta ki Magua'nın kalbi arı kuşunun tüyleri gibi hafifleyene kadar ta ki Magua'nın nefesi yabani hanımeli kadar güzel kokana kadar."

Heyward Kızılderili'yi cezbedecek şekilde ustaca oluşturduğu konuşmasına devam ederken Le Renard sessiz liğini korudu. Genç adam yerlinin kendi insanlarına oynadığına inandığı oyundan bahsederken yüzünden bir gölge geçti. Huron'u kabilesinden uzaklaşmaya zorlayan haksızlıktan bahsederken gözlerinde parlayan kontrol edilemez öfke konuşmacıyı doğru tele dokunduğuna ikna etmişti. Muhatabının intikam isteğiyle, elde edeceği kazanımları en doğru şekilde birbirine bağlayan Heyward en azından yerlinin bütün dikkatini kendisine vermesini sağlamıştı. Le Renard'ın sorusu ilgisizlikle sorulmuş bir soruydu ama cevabın en ince detaylara kadar ölçülüp biçildiği belli oluyordu. Huron bir süre düşündükten sonra elini yaralı omzundaki kaba saba sargıya götürdü.

"Dostlar birbirine böyle mi yapar?"

"La Longue Carabine'ın gerçek düşmanı böyle hafif bir yarayla kurtulabilir miydi?"

"Delaware'ler sevdiklerinin yanına yılanlar gibi sürünerek mi yaklaşır?"

"Le Gros Serpent duyulmak istemediği kulaklara yakalanır mıydı?"

"Beyaz şef silahını dostunun yüzüne doğrultur mu?"

“Gerçekten öldürmeye niyetlense ıskalar mıydı?” dedi Duncan elinden gelen en içten sesiyle.

Bu soruları ve hazır cevapları uzun bir sessizlik takip etti. Duncan Kızılderili’nin tereddüt ettiğini fark etti. Zaferini kesinleştirmek için ödülleri sıralamaya devam etmek üzereyken eliyle onu susturan Magua, “Yeter!” dedi. “Le Renard bilge şef. Ne yapacağını zaman gösterecek. Git ve çeneni kapalı tut. Magua konuştuğu zaman, cevap verme zamanı gelecek.”

Muhatabının gözlerinin grubun kalan üyeleriyle buluştuğunu fark eden Heyward, liderleriyle gizli bir anlaşma yapılıyor şüphelerine yol açmamak için hemen Magua’nın yanından uzaklaştı. Magua atların yanına kadar geldi. Yoldaşlarının maharetli ve titiz çalışmasından memnun olmuş gibiydi. Olağanüstü bir durum olmadığı sürece İngilizce konuşmaya tenezzül etmediğinden, Heyward’a kız kardeşlerin eyerlere yerleşmesine yardım etmesini işaret etti.

Daha fazla oyalanmaları için bir sebep yoktu. Duncan da istemeye istemeye söyleneni yapmak zorundaydı. Muhafızlarının vahşi yüzlerine bakmaya korktukları için bakışlarını yerden kaldıramayan kız kardeşlere yardım ederken, yerlilere duyurmadan yenilenen umutlarından bahsetti. David’in merkebi de devasa cüsseli şefin adamlarınca alıkonulduğundan ikisinin yürümesi gerekecekti. Bu bahaneyle grubun hareketlerini yavaşlatacağını umut eden Duncan’ın bu duruma fazla üzüldüğü söylenemezdi. Zira hâlâ Fort Edward tarafına dönüp bakmaktan kendini alamıyor, o taraftan gelecek bir yardımın işaretçisi olacak bir ses duyar mıyım diye boş yere umutlanıyordu. Bütün hazırlıklar tamamlandığında hareket etmelerini işaret eden Magua gruba bizzat önderlik etmek üzere önlerine düştü. Hemen arkasından, yaralanmasının etkileri kaybolmaya başladıkça için-

de bulundukları durumu gereğince kavramaya başlayan David geliyordu. Onun arkasından yanlarında Duncan'ın yürüdüğü kız kardeşler gelirken, dikkatleri asla dağılmayan yerliler de grubu yandan ve arkadan kuşatmış şekilde ilerliyordu.

Heyward'ın hanımlara güven versin diye söylediği bir iki kelime ve David'in kaderine boyun eğdiğini ifade etme yolu olan iç çekmeleri dışında tam bir sessizlik içinde ilerlediler. İzledikleri güzergâh William Henry'nin tam aksi istikametinde, güneye doğruydu. Kızılderililerin izlediği yolun, özellikle peşlerinde birileri olduğunda, nadiren doğrudan hedeflenen yönde ilerlediğini gayet iyi bilen Heyward, Magua'nın ayrıldıkları grubun belirlediği güzergâhtan ayrılmamasına rağmen önüne atılan yeme bu kadar duyarsız kalabileceğine inanmakta zorluk çekiyordu. Ne gittikleri yönde bir değişiklik ne de ormanın uçsuz bucaksız derinliklerinde yaptıkları yolculuğun sona ermek üzere olduğuna dair bir işaret olmaksızın yol almayı sürdürdüler. Heyward dalların arasından geçen güneş ışınlarını izlerken, umutla Magua'nın rotalarını değiştireceği anı beklemeye devam etti. Tedbiri elden bırakmayan yerlinin, Montcalm'ın ordusuyla karşılaşmamak için kraliyete bağlı ve altı ulusa dost, onurlu bir subayın savunduğu ve yaşadığı sınır boylarında bir yerleşimi hedeflediğini hayal etti. Kanada'nın yabani ormanlarında dolaşmaktansa Sir William Johnson'a teslim edilmeyi tercih ederdi. Ama ikinci tercihinin gerçekleşebilmesi için bile ormanın içinde aksi yönde fersah fersah yol almaları gerekirken, mevcut rota dahilinde attığı her adım, sahibini sadece onurunun değil görevinin de bulunmasını gerektirdiği savaş alanından biraz daha uzaklaşmasına sebep oluyordu.

Sadece Cora avcının ayrılırken tembih ettiği şeyleri ha-

tırlıyor ve fırsat buldukça yanından geçtikleri dallara uzanıp uçlarını kırmaya çalışıyordu. Kızılderililerin her an tetikte olması ise bu işi sadece zorlaştırmıyor, aynı zamanda da daha tehlikeli hale getiriyordu. Çevresini saran yerlilerle göz göze geldiklerinde yalancıktan bir korku çığlığı atıyor ve elini sanki kadınlara has bir refleksle hareket ediyormuşçasına geri çekiyordu. Sadece bir yerde başarılı olmuş ve bir sumak dalını kırmayı başarmış, bunu yaparken de eldivenini düşürmüş gibi yere bırakmıştı. Arkalarından gelenler için bırakılan bu işaret yerlilerden biri tarafından hemen fark edilmiş; eldiveni yerden alınıp geri verilirken çalılıktaki diğer dallar da kırılarak, çalılarda bir hayvanın debelendiği izlenimi verilmişti. Bunları yapan yerli elini savaş baltasına atıp Cora'ya net bir şekilde gözdağı verince yolculuklarının yadigarlarını oluşturacak çabalar kesin bir şekilde son buldu.

Ayrılan grubun her iki yarısında da atlar bulunduğu için ne tarafa gittiklerinin anlaşılmasını sağlama umutları da bu müdahale sonucu kayboluyordu.

Heyward Magua'nın kasvetli sessizliğinden biraz yüz bulsa bir şeyler yapmaya çalışacaktı ama bütün bu süre boyunca nadiren arkasına bakan Magua ağzını bile açmadan yürümeye devam ediyordu. Güneşten başka rehberi olmayan yerli, yerlilerden başkasıyle konuşmayan ormanın ve içgüdülerinin gösterdiği yolda, kuşlar gibi, hedefinden sapmaksızın ilerlerken, sadece çamların yetiştiği kırlardan, küçük verimli vadilerden, dere ve çaylardan ve birbiri ardına yükselen tepelerden geçerken en küçük bir tereddüt yaşamıyordu. İzlediği patikanın apaçık önünde uzanıyor olmasıyla, kısmen ya da tamamen gözden kaybolması hızında fark edilir bir değişikliğe yol açmıyordu. Yorgun tutsaklar gözlerini çiğnedikleri yapraklardan kaldırdığında ilerideki ağaçların arasında yüzü daima ileri dönük ilerleyen

Magua'nın esmer siluetini ve kendi hareketinin yarattığı hava akımıyla kafasında sallanan kartal tüyünü görebiliyordu.

Gösterilen çaba ve hız boşuna değildi. Tabanında bir çayın menderesler çizdiği sığ bir vadiyi daha geride bıraktıktan sonra kendilerini tırmanması çok zor bir yamaçta buldular. Kız kardeşlerin atlarından inip yaya olarak tamamlamak zorunda kaldığı bu tırmanıştan sonra seyrek ağaçlı bir düzlüğe çıktılar. Magua, bütün grubun özlem ve ihtiyaç duyduğu istirahata hazır halde, kendisini ağaçlardan bir tanesinin gölgesine bıraktı.

BÖLÜM XI

Shylock: Onu affedersem,
soyuma yazıklar olsun!
Venedik Taciri

Kızılderili'nin dinlenmek için seçtiği piramit biçimindeki dik yamaçlı tepe Amerika'da vadilerde sık rastlanan insan yapısı izlenimi veren tepelerden biriydi. Söz konusu tepenin üstü de pek çok diğeri gibi düz, sarp yamaçlarından biri diğerlerine oranla daha aşılmaz nitelikteydi. Sürpriz saldırı olasılığını ortadan kaldıran ve savunmayı kolaylaştıran şekli dışında bir mola yeri olarak fazla bir özelliği yoktu. Araya giren zaman ve mesafenin neredeyse imkansız hale getirdiği yardımdan ümidini kesen Heyward bulundukları yerin bu özelliklerini bir yana bırakıp, asıl çabalarını kendisi kadar güçlü olmayan yol arkadaşlarının tesellisine vakfetmişti. Narragansett'ler açlıklarını tepenin zirvesine dağılmış ağaç ve fundalıklardan gidermeye çalışırken, tutsakların tayınından kalanlar yakınlarındaki bir ağacın dallarının oluşturduğu sayvana bırakıldı.

Hızlı kaçışlarına rağmen sürüsünden ayrılmış bir karacayı avlamayı başaran bir yerli uzun yolculukları boyunca

hayvanın en iyi kısmını sırtında taşımıştı. Derin düşüncelere dalmış gibi görünen ve bu mide bulandırıcı yemeğe katılmayan Magua dışındaki yerliler, kendilerine pişirmeye gerek görmedikleri etten esaslı bir ziyafet çektiler.

Kızılderili'nin imkan varken yemekten uzak durması Heyward'ın dikkatini çekti. Huron'un diğer yerlilerin dikkatlerini yemeğe verdiği bu anı beklediğini ümit ederek kayın ağacının altından ayrılıp daha önceki teklifini daha da cazip hale getirerek Le Renard'ın planlarını kendi lehlerine değiştirmesini sağlamak için yanına gitti.

Sanki aralarındaki gizli anlaşmadan eminmiş gibi, "Yüzünü güneşe çeviren Magua Kanadalılardan gelebilecek tehlikelerden uzaklaşmak için yeterince yol almadı mı?" diye sordu. "William Henry'deki şef, kaybettiğini sandığı kızlarının hatırası kalbini taşa çevirip cömertliğini unutturacak bir gece daha geçirmeden, kızlarını görse daha memnun olmaz mı?"

Kızılderili yine buz gibi soğuk bir sesle cevap verdi. "Soluk benizliler çocuklarını gündüzleri geceden daha mı az sever?"

Yanlış bir şey söylemiş olabileceğini düşünen Heyward, "Yok canım," diye toparlamaya çalıştı. "Beyaz adam bazen atalarının gömüldüğü toprakları unutur, bazen sevdiklerini ve mutlu etmesi gerekenleri ihmal eder ama çocuklarına olan sevgisini asla yitirmez."

"Ak şaçlı şefin kalbi bu kadar yumuşak mı? Savaşçılarına karşı taş gibi olan gözleri, kadınların verdiği çocuklara gelince yumuşar mı?"

"Boş gezenlere ve art niyetlilere karşı acımasız olabilir ama kendini bilen ve hak edenlere karşı hem adil, hem de merhametlidir. Pek çok iyi anne baba gördüm, ama çocuk-

larına bu kadar düşkün bir baba daha görmedim. Sen onun savaşçıların karşısında alev saçan gözlerini gördün, Magua, ben ise onun, şimdi kaderleri sana bağlı olan çocuklarından, bahsederken yaş içinde boğulan gözlerini gördüm."

Kızılderili'nin esmer yüzünden geçen ifadeyi nasıl yorumlaması gerektiğinden emin olamayan Heyward duraksadı. Önce, Munro'nun gerçekten çocuklarına düşkün biri olduğuna inanmasını sağlayan konuşmanın canlandırdığı ödülün hayali gibi görünen gözlerindeki ışıltı daha sonra öyle şeytani bir hal aldı ki, Duncan yerlinin açgözlülükten daha kötü bir dürtüye kapıldığını fark etti.

"Git ve kara saçlı kızı çağır," dedi yüzünün bir anlığına ele verdiği niyetini ölüm gibi soğuk bir maskeyle gizleyerek. "Baba kızının verdiği sözü daha iyi hatırlar."

Bu sözlerin vaat edilen ödülün daha sağlama alınması için ek bir teminat isteğinden kaynaklandığını düşünen Duncan sessizce ve istemeye istemeye yorgunluklarını atmaya çalışan kız kardeşlerin yanına gelip Cora'ya, "Kızılderililerin isteklerini anlamalısın," dedi. Beklendiği yere kadar eşlik ettiği genç kadına barut ve battaniye vaatlerinde cömert olmasını tembihledi. "Onun gibi bir savaşçı ateşli bir karaktere sahip insanlara değer verir. Zarafetini kaybetmeden cömertliğini göstermeyi başaracağından kuşkum yok. Hem kendinin, hem de Alice'in hayatı bir yere kadar senin soğukkanlı davranabilmene bağlı."

"Ve seninki Heyward."

"Şu anda düşünmemiz gereken hayat benimki değil. Ben zaten hayatımı kralımıza adadım ve gücü yeten her düşman onu benden alabilir. Beni bekleyen bir baba olmadığı gibi, gençliğimin doymak bilmeyen şan ve şeref açlığını tatmin etmek için göze aldığım kaderin yasını tutacak

dostlarım da sayılıdır. Neyse! İşte geldik. Magua, konuşmayı arzu ettiğin hanım burada."

Kızılderili ayağa kalkıp neredeyse bir dakika hiç konuşmadan bekledi. Eliyle Heyward'a gitmesini işaret ederken, "Huron kadınlarla konuştuğu zaman kabilesi kulaklarını kapar," dedi.

Buna yanaşmayan Duncan, zaman kazanmaya çalışırken, Cora, "Ne dediğini duydun, Duncan, en azından görgü kuralları böyle davranmamızı gerektirir. Alice'in yanına git ve ona yenilenen umutlarımızdan bahset."

Duncan uzaklaşana kadar bekledikten sonra yerliye dönüp, sesinde ve tavrında cinsiyetine yaraşan bir ağırbaşlılıkla sordu: "Le Renard Munro'nun kızına ne söyleyecek?"

Huron Cora'nın dikkatini verdiğinden emin olmak ister gibi kolundan tutarak, "Dinle," dedi. Cora sessizce ama kararlı bir hareketle kolunu çekti. "Magua göl kıyısında yaşayan kızıl Huronlar arasında bir şef olarak doğdu ve bir savaşçı olarak yaşadı. Bir tek soluk benizli görmeden yirmi yazın güneşinin, yirmi kışın karlarını eritip derelere akıttığını gördü; o zaman Magua mutluydu. Sonra Kanadalı şefler geldi ve ona ateşsuyu içirdi; o zaman Magua serseriye döndü. Huronlar atalarının mezarlarının bulunduğu topraklardan avladıkları bizonları kovalar gibi kovdu onu. Göllerin kıyısında yaşadı ve Cannon şehri çıkışına kadar gitti. Orada avlandı ve balık tuttu ama onu oradan da düşmanlarının kucağına attılar. Eskiden Huronların şefi olan Magua, şimdi Mohawkların savaşçısı oldu."

Kötü hatıralarının alevlendirdiği tutkusunu dizginlemeye çalışan yerli susunca, Cora, "Buna benzer bir şeyler duymuştum," dedi.

"Kafası taştan değilse, bu Le Renard'ın suçu mu? Ateş

suyunu veren kimdi? Onu serseriliğe itenler kimdi? Soluk benizliler, senin gibi!"

Cora, heyecanına yenik düşen yerliye, soğukkanlılığını kaybetmeden, "Teninin rengi benimkine benziyor diye, düşüncesiz ve ilkesiz insanların yaptıklarının hesabını benden mi soracaksın?" diye sordu.

"Hayır, Magua aptal değil. Magua bir erkek! Senin gibiler yanan kaynaktan içmezler, Kutsal Ruh sana bilgelik vermiş."

"O halde benim senin – haydi, hatalarınla demeyelim – kötü talihinle ne ilgim var?"

Eski soğukkanlılığına dönen Kızılderili, "Dinle," diye tekrar etti. "İngiliz ve Fransız şefler birbirlerine savaş açtığı zaman Magua, Mohawkların bayrağı altında kendi insanlarına karşı savaştı. Soluk benizliler Kızılderilileri avlandıkları topraklardan kovdu. Şimdi de savaşta Kızılderili onların arkasında savaşıyor. Horican'daki büyük şef, senin baban, savaşa giderken bizi yönetti. Mohawklara şunu yap, bunu yap, dedi, ve dedikleri yapıldı. Bir yasa koydu. Kızılderililer ateş suyu içip savaşçılarının çadırlarına gelirse bunun hesabı sorulacak dedi. Magua aptallık etti. Ağzını ateşsuyuna açtı ve Munro'nun kulübesine gitti. Ak saçlı ne yaptı? Kızı söylesin?"

"Söylediklerini unutmadı ve suçluyu cezalandırarak adaleti yerine getirdi," dedi gözü pek Cora.

"Adalet?" diye tekrar etti yüzü hışımla çarpılan Kızılderili. "Kötülüğü öğretip sonra cezalandırmak adalet mi? O Magua değildi. Ateşsuyu konuştu ve yaptı. Ama Munro ateşsuyuna inandı. Huronların lideri bir köpek gibi bağlandı ve bütün beyaz savaşçıların gözü önünde kırbaçlandı."

Babasının basiretsiz uygulamasını karşısındakine nasıl açıklayacağını bilemeyen Cora sessiz kaldı.

Boyalarla kaplı göğsünü yarım yamalak örten patiska parçasını yırtarak çıkaran Magua, "Bak!" diye bağırdı. "Bunlar bir savaşçının halkının önünde gururla sergileyeceği bıçak ve kurşun yaraları. Ama Ak-saçlı, Huron şefinin sırtında beyazların renkli kumaşlarıyla kadınlar gibi gizlemek zorunda kaldığı izler bıraktı."

"Kızılderili savaşçıların sabırlı olduklarını ve vücutlarının çektiği acıyı ruhlarının duymadığını sanırdım."

Eliyle göğsündeki derin bir izi gösteren Magua, "Chippewalar Magua'yı kazığa bağlayıp bu yarayı açtığında, Huron onlara gülerek karşılık verdi ve dedi ki: kadınlar böyle keser. O zaman Magua'nın ruhu bulutlardaydı. Ama Munro'nun darbelerini aldığında, bedeniyle birlikte ruhu da kırbaçlandı. Huron'un ruhu asla sarhoş olmaz. Hiçbir şeyi unutmaz."

"Ama ruhunun acısı dindirilebilir. Eğer babam sana bu haksızlığı yapmışsa, bir Kızılderili'nin kendisine yapılan haksızlığı affedebileceğini göster ona. Kızlarını geri götürdüğünde, Binbaşı Heyward'ın bahsettiği –"

Magua midesini bulandıran vaatlerin tekrarını duymamak için başını salladı.

Fazla iyimser ve fazla cömert davranan Heyward'ın Kızılderili tarafından kurnazca oyalanmış olduğunu anlayan Cora, acı dolu bir bekleyişten sonra, "Pekala, senin istediğin nedir?" diye sordu.

"Huronlar ne isterse onu, iyiliğe iyilik, kötülüğe kötülük."

"Munro'nun sebep olduğu acının intikamını savunmasız kızlarından mı alacaksın? Karşı karşıya geçip, gerçek savaşçılar gibi kozlarınızı paylaşmanız daha erkekçe olmaz mı?"

Kızılderili, "Soluk benizlilerin uzun kolları, keskin bıçakları var," dedi, zalim bir gülümsemeyle. "Le Renard, Aksaçlı'nın ruhunu ele geçirmişken, neden kendini alaybozan tüfeklerinin önüne atsın?"

Soğukkanlılığını kaybetmemeye çalışan Cora, "Niyetin nedir, Magua?" diye sordu. "Bizi ormanın derinliklerine kaçırmak mı yoksa daha da kötüsü mü? Taşlaşmış kalbini yumuşatacak bir ödül ya da bir özür yok mu? En azından zavallı kız kardeşimi bırak gitsin. Acını benden çıkar! Onu serbest bırakmanın karşılığında bir servet edinmiş beni tutmakla da intikamını almış olursun. İki kızını da kaybetmesi yaşlı adamı öldürebilir. O zaman intikamın nerede kalır?"

Magua bir kez daha, "Dinle," dedi. "Karanlık saçlı, atalarının Büyük Ruhu üzerine yalan söylemeyeceğine yemin ederse, aydınlık gözlü Horican'a dönüp, yaşlı şefe olanları anlatabilir."

Cinsiyetinin ve azminin korumasına yardım ettiği asaletiyle hâlâ muhatabı karşısındaki üstünlüğünü korumakta olan Cora, "Neye söz vermem gerekiyor?" diye sordu.

"Magua halkını terk ettiğinde, onun karısını başka bir şef aldı. Şimdi Magua Huronlarla barıştı ve atalarının gömüldüğü topraklara geri dönebilecek. Munro'nun kızı da onunla gelsin ve sonsuza kadar onun hanesinde kalsın."

Cora aldığı tekliften ne kadar tiksinse de, kendisine hakin olmayı başararak, bir an bekledikten sonra, zayıflığını ele vermeyen bir sesle sordu, "Magua çadırını farklı bir renge ve geçmişe sahip, sevmediği bir kadınla paylaşmaktan ne zevk alacak? Munro'dan alacağı altınların da yardımıyla bir Huron kızının gönlünü almak daha akıllıca olur."

Kızılderili bir dakika kadar cevap vermeden bekledi. Cora bu bekleyiş esnasında hiçbir namuslu kadının taham-

mül edemeyeceği öyle bir bakışla karşı karşıya kaldı ki, utanç içinde başını önüne eğdi. Bir öncekinden daha kötü bir ikinci teklifin kulaklarını kirletmesinden korkarak sinen Cora, Magua'nın nefrete batmış sesiyle irkildi.

"Kırbaç sırtını dağlarken, Magua bu yapılanın öcünü nasıl alacağını düşündü. Munro'nun kızı Magua'nın suyunu taşıyacak, mısırını çapalayacak, aşını pişirecekti. Munro'nun bedeni silahlarının gölgesinde yatarken, kalbi Le Subtil'in bıçağının ucunda olacaktı."

Bir evlat olarak kendisini içinde bulduğu utanca daha fazla dayanamayan Cora, "Seni canavar! Zalim adını hak ettiğin belli!" diye bağırdı. "Bu tür bir intikam ancak şeytanın aklına gelir. Gücüne fazla güvenme! Elinde tuttuğun Munro'nun kalbi, seni ve bütün nefretini yenecek."

Kızılderili bu cesur meydan okumayı, kararının değişmediğini ortaya koyan korkunç bir gülümsemeyle geçiştirdi. Konuyu bir daha açılmamak üzere kapatıp, Cora'ya gitmesini işaret etti. Böyle bir pazarlığa giriştiğine pişman olan Cora, obur yoldaşlarına katılan Magua'nın isteğine uyarak, arkasını dönüp uzaklaştı. Heyward, başından beri, uzaktan ama dikkatle izlediği konuşmanın nereye vardığını öğrenmek üzere alt üst olmuş Cora'nın yanına geldi. Alice'in korkuya kapılmasına engel olmak için sorulara doğrudan cevap vermekten kaçınan Cora, yerlilerin her hareketini korkuyla izlemekten kendini alamıyordu. Kız kardeşinin güzergâhlarıyla ilgili ısrarlı sorularına ise saklayamadığı bir korkuyla yerlileri işaret edip kardeşini bağrına basarak bir kaç kelimeden başka cevap veremedi. "Göreceğiz, kaderimizi onların yüzlerinde göreceğiz."

Cevabı boğazına düğümlenen Cora'nın hareketleri, söylenebilecek her sözden daha büyük bir etki yaratmış,

dinleyicilerinin dikkatlerini ancak bu koşullarda ortaya çıkabilecek hassasiyetle kendi gözlerinin kilitlendiği noktaya yöneltmişti.

İğrenç yemeklerinden aldıkları doyumun keyfiyle hayvanlar gibi yerlerde yatmakta olan yerlilerin yanına giden Magua, bir Kızılderili şefine yaraşır bir asaletle konuşmaya başladı. Daha ilk bir kaç hecede dinleyiciler hemen kendilerine saygıyla çeki düzen verdiler. Esirler, muhafızları kendilerini kollarının uzanacağı kadar yakın mesafede tutmalarına rağmen, konuşmasını anadilinde yapan Huron'un tiradını, ancak her yerlinin belagatını süslediği el hareketlerinin elverdiği oranda anlayabildiler.

Magua'nın sözleri ve hareketleri önceleri sakin ve ağırbaşlı görünüyordu. Yoldaşlarının tüm dikkatlerini kendisine verdiklerinden emin olduktan sonra ise, Heyward, Magua'nın sık sık büyük gölleri işaret etmesinden atalarının topraklarından ve uzaklardaki kabilesinden bahsettiğini tahmin edebildi. Birbirlerine bakıp bakıp, "hugh" ünlemleriyle konuşmacıyı takdir ettiklerini belli eden dinleyiciler, arada bir el çırparak dinlemeye devam ettiler. Le Renard ele geçirdiği avantajdan tam anlamıyla faydalanmayı bilecek kadar kurmazdı. Köylerini ve uçsuz bucaksız ovaları geride bırakıp buraya, Kanadalı şeflerin düşmanlarıyla savaşmaya gelirken kat ettikleri zorlu yoldan bahsetti. Gruptaki her savaşçının meziyetlerini, halkına nasıl faydalı olduklarını, yaralarını ve ele geçirdiği kafa derilerini tek tek saydı. Sıra o andaki küçük grubu oluşturanlardan birine geldiğinde (ki ne yaptığını bilen Magua hiçbirini atlamadı), kendisinden bahsedilen savaşçının esmer yüzü sevinçle aydınlanıyor ve söylenenlerin doğruluğuna yapılan el hareketleri ve el çırpmalar şahitlik ediyordu. Neden sonra konuşmacının sesi alçaldı, ve zaferlerden ve kahramanlıklardan bahsederken ol-

duğundan çok başka bir hale büründü. Glenn şelalesinden, kayalık adanın zapt edilmesi imkansız yapısından, kayalıklardaki çatlak ve mağaralardan, suyun anaforlarından ve akıntısından, en sonunda da 'La Longue Carabine'dan bahsetti. İsmin duyulmasıyla ormanı kaplayan nefret çığlıklarından en sonuncusu da uzaklarda yankılanıp duyulmaz olana kadar bekledi. Genç askeri işaret ederek, bizzat onun elleriyle koyağa itilen cesur savaşçıdan bahsetti. Yer ile gök arasında asılı kaldığı süre boyunca bütün grubun korku içinde seyrettiği savaşçının yaşadıklarını ise sadece anlatmakla kalmadı, içinde bulunduğu durumu, gösterdiği azmi ve ölümünü de baştan sona hareketleriyle canlandırdı. Düşen hiçbir savaşçının hikayesini unutmadı ve hepsinin en önemli özelliklerini ve cesaretlerini övdü. Bu resital sona erdiğinde sesi yeniden önceki coşkusuna kavuştu. Gırtlaktan gelen dokunaklı hatta müzikal bir hale büründü. Sonra öldürülen yoldaşlarının geride bıraktıkları kadın ve çocuklardan, onların yoksunluğundan ve maddi ve manevi sefaletinden ve yerde kalan kanlarından bahsetti. En sonunda korkunç bir enerjiyle çınlayan sesiyle, hepsine hitaben şöyle dedi:

"Biz Huronlar köpek miyiz ki bunları sineye çekelim? Menowgua'nın kafa derisini balıkların aldığını ve savaş arkadaşlarının kanını yerde bıraktığını karısına hangimiz söyleyecek? Wassawattimie'nin zavallı anasının karşısına çıktığımızda, ellerimiz düşmanın kanına boyanmış olmayacak mı? Yaşlılar kafa derileri nerede dediğinde onlara bir tutam bile solukbenizli saçı gösteremeyince, ne cevap vereceğiz? Kadınlar bizi elleriyle gösterecekler! Huronların alnındaki kara leke, kanla temizlenmeli!" Magua'nın sesi sanki bütün Huronlar bir araya gelmiş gibi çığlıklarla sarsılan ormanda duyulmaz oldu. Sonucun en çok ilgilendirdiği kişiler olan

tutsaklar, konuşma süresince Magua'nın her hareketini dikkatle izlediler. Magua'nın başarısı dinleyicilerinin yüzünden okunuyordu. Onun değindiği elem ve hüzüne, duygularını ve acısını paylaşarak karşılık verdiler. Ortaya attığı iddiaları el kol hareketleriyle desteklediler. Övünmesine neşeyle katıldılar. Gözleri, cesaretten bahsettiği anlarda heves ve tutkuyla, kayıplardan bahsettiğinde ise nefretle alevlenirken, sıra kadınlar tarafından aşağılanmalarına gelince utançla başlarını öne eğdiler. Asıl hedefine ise bir Kızılderili'nin asla kayıtsız kalamayacağı intikam konusuna gelince ulaştı. İntikamın dokunabilecekleri kadar yakınında olduklarının ima edilmesi üzerine bütün grup tek bir vücut gibi ayağa fırlayıp öfkelerini dışa vuran korkunç çığlıklarla bıçak ve baltalarına sarılıp tutsakların üzerine yürüdüler. Kendini kız kardeşlerin önüne atan Heyward, en öndeki yerliyle, öfkeyle başlayan hareketi bir anlığına da olsa durduran bir mücadeleye girişti. Bu beklenmedik gecikme çabucak harekete geçen Magua'ya araya girip dikkatleri yeniden üzerine çekme fırsatı verdi. Kullanmayı çok iyi bildiği sözlerle, yerlileri kısa vadeli amaçlarından caydırıp, tutsakların çektiği eziyeti artırmak için esaretlerini olabildiğince uzatmaya ikna etti. Takdirle karşılanan teklif hemen uygulamaya koyuldu.

Güçlü kuvvetli iki savaşçı Heyward'ın üzerine yürürken, daha zararsız görülen David'i de başka bir savaşçı aldı. Her iki adam da sonuca faydası olmasa da direnmeden teslim olmadı. David bile üzerine gelen yerliyi yere sermeyi başardı. Heyward'ı zaptetmek için ise David'in kontrol altına alınmasından sonra diğer ikiliye katılan üçüncü yerlinin yardımı gerekti. Heyward, Magua'nın ağaçtan düşen arkadaşlarının ölümünü canlandırırken dallarına asıldığı akça ağaca bağlandı. Genç asker kendine geldiğinde tutsakların geri kalanının da akıbetinin aynı olduğunu gördü. Sağında ken-

disi gibi solgun ve altüst olduğu halde düşmanlarının hiçbir hareketini gözden kaçırmayan sarsılmaz bakışlarıyla Cora; solundaysa kendisini ağaca bağlayan sazların, titrek uzuvlarının başaramayacağı bir işi başararak ayakta kalmasına yardım ettiği Alice duruyordu. Ellerini kavuşturmuş dua ediyor, ama kurtuluşlarını sağlayabilecek tek güce yönelip gökyüzüne bakmak yerine, bir çocuğun anne babasından medet beklemesi gibi gözlerini Duncan'dan ayıramıyordu. David ise kaderine razı görünüyor, kendini içinde bulduğu bütün bu hengame üzerine daldığı düşünceler sayesinde sessizliğini koruyordu.

Huronların intikam için belirledikleri yöntem değişmiş ve üzerinde yüzyıllarca çalışmış olmanın verdiği bir yatkınlıkla acımasız hazırlıklara başlanmıştı. Bazıları ateşi harlayacak budaklar aramaya girişirken, bir başkası yakacağı uçlarını tutsaklarının vücudunu deşmek için kullanacağı dalları kıymık kıymık sivriltiyordu. İki tanesi, Heyward'ı dalları arasında kollarından germeyi planladıkları iki genç ağacı yere kadar eğmeye çalışıyor, Magua ise intikam açlığını daha büyük bir zulümle tatmin etmeyi planlıyordu.

Grubun en düşük kıdemlileri kurbanların gözü önünde sürdürdükleri işkence hazırlıklarıyla meşgul olurken, Cora'ya yaklaşan Magua, yüzündeki habis ifadeyle hepsini bekleyen sonu göstererek, "Ha! Munro'nun kızı şimdi ne diyor? Le Renard'ın çadırındaki yastığı beğenmeyen başı, bu tepelerde yuvarlanıp kurtların oyuncağı olunca daha mı hoşuna gidecek? Bir Huron'un çocuklarını basmayacağı bağrına Kızılderililer tükürecek!"

Neler olduğunu anlamaya çalışan Heyward, "Bu canavar neden bahsediyor?" diye sordu.

Cora'dan gelen cevap, soğukkanlı bir, "Hiçbir şey!" ol-

du. "Cahil vahşi, ne yaptığını bilmiyor! Son nefesimizde onun doğru yolu bulması ve affedilmesi için dua edelim."

Cora'nın söylediklerini yanlış anlayan Huron "Affedilmek mi?" diye bağırdı. "Kızılderili'nin hafızası solukbenizlinin kollarından, merhameti ise onların adaletinden uzun değildir. Söyle! Sarı saçlıyı babasına gönderirsem, Magua'yla birlikte göllerin kıyısına gelecek misin? Magua'nın suyunu taşıyıp, mısırını yedirecek misin?"

Cora dizginleyemediği bir tiksinmeyle kendisinden uzak tutmaya çalıştığı yerliye bir an duraklamasına sebep olan bir vakarla, "Beni rahat bırak! Tanrımla arama giriyorsun. Hiç değilse dualarımı kirletme!" diye çıkıştı.

Cora'nın tavizsiz duruşunun yarattığı etki kısa süre içinde kayboldu ve alaycı yerli Alice'i işaret etmeye devam ederek, "Bak çocuk nasıl da ağlıyor. Ölmek için çok genç. Onu Munro'ya göndermek elinde. Gönder de babasının saçlarını tarasın. Onu hayata bağlasın," diye devam etti.

Cora merakla açılmış gözleri, yaşama arzusunu inkâr etmeyen küçük kız kardeşine bakmadan edemedi.

Alice titreyen sesiyle, "Neden bahsediyor, Cora? Beni babama göndereceğini mi söyledi?"

Uzun uzun kardeşine bakan ablanın yüzü birbiriyle mücadele eden duygularla dalgalandı. Sonunda konuşmaya başladığında, sesi eskiden sahip olduğu sade ve etkileyici güzelliğinden uzak, daha çok bir anneye yakışacak şefkatle titriyordu.

"Huron ikimizin de, hatta üçümüzün de, sevgili Duncan'ımızın da hayatını bağışlamayı, seni de, onu da dostlarımızın arasına, babamızın, kalbi kan ağlayan babamızın yanına göndermeyi kabul ediyor. Tabi eğer boyun eğmeyen gururumu çiğnemeyi kabul eder ve..."

Sesi bir hıçkırıkla kesilen Alice ellerini birleştirip acı içindeki gözlerini sonsuz bilgeliğine sığındığı Tanrı'ya çevirdi.

"Ve, ne?" diye bağırdı Alice, "Cora? Seni kurtarmak, babamızın acısına son vermek ve Duncan'ı serbest bırakmak için sana yapılan teklif bana yapılsaydı, ölüme bile seve seve giderdim."

"Ölüm mü?" diye yineledi Cora daha soğukkanlı, biraz da olsa toparlanmış bir sesle. "Ölüme gitseydim, gözümü bile kırpmazdım. Ama diğer seçeneğim ölüme gitmek kadar kolay değil. Benden..." diye başladığı cümlenin devamında kendisinden istenilen şeyin sebep olduğu aşağılanmayla giderek kısıldı. "Benden onunla gitmemi, Huronlara katılmamı ve hayatımın geri kalanını onunla geçirmemi, yani karısı olmamı istiyor. Söyle Alice, çocuğum gibi sevdiğim kardeşim, söyle! Sen de Binbaşı Heyward, aciz kalan aklıma fikirlerinle yol göster. Hayatta kalmanız için bu fedakarlığı yapmalı mıyım? Sen, Alice, bu bedel karşılığında elde edeceğin bir hayatı ister misin? Sen de bana yardım et Duncan, ne isterseniz onu yapacağım!"

Hayret ve öfkeye boğulan genç adam, "Cora, çaresizliğimle alay mı ediyorsun? Bu sözleri bir kez daha duymaktansa, bin kere ölürüm daha iyi."

"Bu cevabı vereceğinden asla şüphem olmadı," diyen Cora'nın gözleri, kadınsı bir duygusallıkla ıslanırken, yanaklarına renk gelen genç kadının siyah gözleri yeniden ışıldadı. "Ya sen, sevgili Alice'im?"

Heyward ve Cora acı veren bir sessizlik ve büyük bir dikkatle Alice'in cevabını beklediler. Sanki Alice'in kırılgan ve hassas yapısı kendi içine çökmüş gibiydi. İki kolu yanlarına düşmüş, parmakları belli belirsiz seğiriyordu. Bilinci, yerinde olmasına rağmen, hiçbir şey hissedemiyor gibi gö-

rünen Alice, hemcinslerinin el uzatılan duyarlılığının bir simgesi gibi, öne düşmüş başı ve ağaca bağlı vücuduyla bir heykelden farksızdı. Bir süre sonra kesin bir karşı çıkış okunan yüzüne yeniden can geldi.

"Hayır, hayır. Hayır, yaşadığımız gibi ölmek en iyisi. Hep birlikte yaşadık. Hep birlikte ölmeliyiz."

Grubun en zayıf üyesi olarak gördüğü Alice'in baş eğmez tavrı karşısında öfkesine yenik düşen Magua'nın, "Ölün o zaman," diye bağırarak fırlattığı savaş baltası, Heyward'ın önünden süzülerek Alice'in başını süsleyen bir kaç bukleyi kopardıktan sonra ağaca saplandığında, hâlâ çarpmanın etkisiyle titriyordu. Manzaranın deliye döndürdüğü Duncan, bütün enerjisini toplayıp ellerindeki bağı koparmayı başardı. Aynı atışı daha iyi nişan alarak yapmaya hazırlanan bir diğer yerlinin üzerine atıldı. Çarpışan ve birbirine sarılan bedenler yere yuvarlandı. Heyward'ın bir türlü tutamadığı çıplak bedeninin verdiği avantajı iyi kullanan yerli, rakibinin kollarından sıyrılıp, üzerine çıktı. Devasa bir güçle Heyward'ın göğsüne bastırdığı dizi genç askeri yere çiviledi. Duncan'ın yerlinin bıçağını görmesiyle, nereden geldiği belirsiz bir tüfeğin patlaması bir oldu. Göğsündeki ağırlığın azaldığını ve rakibinin yüzündeki korkunç ifadenin yerini boş bir bakışa bıraktığını gördü. Kızılderili'nin cansız bedeni toprağı örten kuru yaprakların üzerine devrildi.

BÖLÜM XII

Soytarı: Gittim bile efendim.
Ve göz açıp kapayıncaya kadar, efendim, geri dönmüş olacağım.
On İkinci Gece

Huronlar ölümün bu ani ziyareti karşısında donakaldılar. Yine de dosta bu kadar yakın bir düşmana sıkılmış bu kurşunun hedefini bulmasındaki kesinliği fark ettiklerinde hep bir ağızdan, "La Longue Carabine!" diye bağırdılar. Bunu da vahşi çığlıklar takip etti. Bu çığlıklara cevap dikkatli davranmayı elden bırakmış olan yerlilerin silahlarını dibine yığdıkları bir çalıdan, tüfeğine kavuşmanın coşkusuyla fırlayan Şahingöz'den geldi. Tüfeğini doldurmak için bile durmayan avcı namlusundan kavradığı silahını havada geniş daireler çizecek şekilde hızla savurarak düşmanlarının üzerine atıldı. Cesur avcıyı, hafif ve enerji dolu adımlarla uçarcasına geride bırakarak müthiş bir hız ve gözü peklikle Huronların arasına dalan Uncas, Cora'nın hemen önünde durdu ve bir yandan savaş baltasıyla bir yandan da yalımı ışıl ışıl parlayan bıçağıyla düşmanlarını uzaklaştırdı. Tutsaklar daha neler olup bittiğini anlayamadan, genç savaşçının yanında ölümün muhteşem desenleriyle süslenmiş ikinci bir

vücut daha belirdi. İşkenceciler bu cengaverlik karşısında gerilerken her birinin dudaklarından hepsinin çok iyi bildiği ve çekindiği iki isim döküldü:

"Le Cerf Agile! Le Gros Serpent!"

Huronların ihtiyatlı lideri ise bu kadar gafil avlanmadı. Ortasında bulundukları küçük düzlüğü kolaçan ederek uğradıkları saldırıyı bir bakışta çözen yerli, yanındakileri sadece sesiyle değil, uzun ve tehditkar bıçağını çekerek davranışlarıyla da cesaretlendirmeye çalıştı. Şiddetli bir haykırış ve büyük bir hızla, kendisini bekleyen Chingachgook'a saldırması çarpışmanın da başlaması anlamına geliyordu. İki tarafın da ateşli silah kullanmadığı bu çarpışmanın sonucu, hiç bir savunma aracı olmayan savaşçıların sadece saldırıya yönelik silahlarıyla vereceği göğüs göğüse mücadeleyle belirlenecekti.

Huron liderinin çığlığına Uncas cevap verdi ve baltasını iyi hesaplanmış tek bir darbeyle üzerine atıldığı düşmanının kafatasını parçalayacak şekilde indirdi. Magua'nın ağaca saplanan baltasını kapan Heyward'ın da arbedeye katılmasıyla sayıları eşitlenen rakipler her biri karşı gruptan bir başkasıyla eşleşecek şekilde konuşlandılar. Bir kasırganın şiddetiyle savrulan silahlar, bir yıldırımın hızıyla karşılandı. Şahingöz bir an uzanabileceği mesafeye sokulan düşmanını, savurduğu dipçikle savunmasını alt ederek yere serdi. Bitirici vuruş için bekleyemeyen Heyward elindeki baltayı rakibine fırlattı. Yerlinin saldırısı kafasına aldığı isabetle sekteye uğradı. Heyward bu küçük avantajdan aldığı cesaretle çıplak elleriyle rakibinin üzerine atıldı. Fazla aceleci davrandığını anlaması bir an bile sürmedi çünkü rakibine yaklaşmasıyla bir anda kendini, varı yoğuyla, savrulan bıçağın darbelerinden korunmaya çalışırken buldu. Bu kadar yaman bir düşmanı daha fazla atlatamayacağını anladığında üzerine

atılıp hareketlerini kısıtlayacak şekilde ona sarılmaktan başka çıkar yol göremedi. Sarf etmek zorunda kaldığı yoğun çaba yüzünden uzun süre devam ettiremeyeceği belli de olsa mengene gibi sıktığı kollarıyla rakibinin kollarını vücudunun iki yanında tutmayı başardı. Bu hengame içinde hemen yanından gelen bir ses duydu.

"Yok edin alçakları! Lanet Mingolara merhamet göstermeyin!"

Rakibinin, dazlak kafasına inen dipçiğin etkisiyle sarsılan ve sonra da hareketsiz kalan vücudu Duncan'ın kollarından kayarak yere serildi.

Uncas birinci rakibinin beynini dağıttıktan sonra, aç bir aslan gibi etrafına bakarak ikinci bir kurban aradı. İlk çarpışmada kimseyle eşleşmemiş olan beşinci Huron, kendisinden başka herkesin bir ölüm kalım savaşına giriştiğini görmüş ve anlık bir duraksamanın ardından yarım kalan intikam planlarını tamamlamak amacıyla harekete geçmişti. Bir zafer çığlığı atarak savunmasız Cora'ya doğru atılan Huron'un, gelişinin korkunç habercisi olarak savurduğu balta, Cora'nın omzunu sıyırıp genç kadını ağaca bağlayan sazları kopardı ve serbest kalmasını sağladı. Yerlinin ellerinden kıl payı sıyrılan Cora, kendi canını hiçe sayarak kardeşinden yana atıldı. Katılmış ve hissizleşmiş parmaklarıyla Alice'i ağaca bağlayan sazları koparmaya çalıştı. Böyle özgeci bir davranış karşısında ancak bir canavar duyarsız kalabilirdi. Ama Huron'un kalbinde duygusallığa yer yoktu. Omuzlarını örten buklelerinden yakaladığı Cora'yı kardeşinin yanından kopararak aldı ve diz çöktürdü. Asıldığı saçları bileğine doladı ve kol hizasına kadar çekti. Acımasızca alay eden bir kahkahayla bıçağını kurbanının güzel başının çevresinde dolaştırdı. Bu vahşi gösteri ona şeytani emelini gerçekleştirebileceği zamana mal olmuştu. Uncas olan biteni tam da

o anda fark etti. Hızla harekete geçti ve bir an havada süzüldükten sonra rakibinin üzerine çullandı. Huron'u yüzüstü, Uncas'ı ise omzunun üzerine düşüren çarpışmanın etkisiyle uzaklara savrulan savaşçılar aynı anda ayağa fırladı. Karşılıklı hamleler ve yaralanmalar birbirini izledi. Kapışma kısa süre sonra son buldu. Heyward'ın baltası ve avcının dipçiği Huron'un kafasına, Uncas'ın bıçağının kalbine saplandığı anda indi.

Çatışma, "Le Renard Subtil"le "Le Gros Serpent" arasındaki uzatmalı karşılaşma dışında tamamıyla sona ermişti. İki savaşçı da geçmiş çarpışmalardaki marifetleriyle kazandıkları takma adları tam anlamıyla hak ettiklerini göstermişti. Harekete geçtiklerinde hızla ve güçle gerçekleştirilen ölümcül darbelerden kaçınmaları büyük bir çabuklukla olup bitiyordu. Aynı anda birbirlerinin üzerine atıldılar ve yere yuvarlandılar. Her iki savaşçı da yılan gibi diğerinin vücuduna dolanmıştı. Rakiplerine üstünlük sağlamış olan diğerlerinin bulunduğu yerden bakılınca, küçük düzlüğün bu iki tecrübeli ve gözü kara savaşçının karşılaştığı orta bölümünde, bir hortum tarafından savrulurcasına uçuşan yapraklar ve havayı kaplayan toz bulutu ardında göz gözü görmüyordu. Heyward ve diğerleri, vefa, kardeşlik ve minnettarlık gibi birbirinden farklı dürtülerle tozdan bir gölgeliğin altında kalmış noktaya seğirttiler. Toz bulutuna dalan Uncas'ın babasının rakibine saplamaya çalıştığı bıçakla bu, avcının havada asılı kalan tehditkar tüfeği ve Heyward'ın birden gücünü kaybetmiş gibi görünen ellerle Huron'u yakalamaya çalışması bir sonuç vermedi. Kan ve toza bulanan uzuvları hızla devinen savaşçılar tek vücut haline gelmişlerdi. Mohikan'ın ölümcül suretiyle, Huron'un esmer bedeni o kadar çabuk ve karmaşık şekilde hareket ediyordu ki, dostlarının yardım etmek için darbeyi nereye vurmaları gerektiği konusunda hiçbir fikirleri yoktu. Magua'nın ateş saçan gözleri-

nin, etraflarını çevreleyen toz bulutunun içinden masallara konu olan şahmaranınkiler gibi parladığı ve Huron'un kavganın düşmanlarının üstünlüğüyle bittiğini okuduğu kısa anlar olmuyor değildi ama izleyiciler önlerinde beliren kafaya herhangi bir darbe indirecek fırsatı bulamadan yerler değişiyor ve Magua'nın yüzü yerini Chingachgook'un sert simasına bırakıyordu. Bu şekilde devam eden dövüş platonun merkezinden yamaçlarına taşındı. Mohikan bıçağıyla güçlü bir hamle yapma fırsatı bulunca Magua'nın rakibinin bileğine kenetlenmiş eli gevşedi. Yerlinin hareketsiz ve görünüşe göre cansız bedeni sırtüstü yere düştü. Ayağa fırlayan Mohikan'ın zafer çığlığı bütün ormanı çınlattı.

Avcı uzun ve ölümcül tüfeğini havaya kaldırarak, "Yaşasın Delawareler! Zafer Mohikanların!" diye bağırdı. "Damarlarında atalarının soylu kanı dolaşan bir adamın bitirici kurşunu Chingachgook'un zaferini gölgelemeyeceği gibi kafa derisini hak ettiği gerçeğini de değiştirmez."

Avcı tam tüfeğini hedefine doğrultmuştu ki, kurnaz Huron yerde yuvarlanarak tüfeğin namlusundan kaçtı ve kendisini yamaçtan aşağı bıraktı. Göz açıp kapayıncaya kadar geçen zaman içinde yamacın hemen dibindeki bir çalılığa daldı. Düşmanlarının öldüğünü sanan Delawareler şaşkınlıklarını ortaya koyan çığlıkların ardından av peşindeki tazı gibi Huron'un peşine düştüler ancak avcının tanıdık, tiz çığlığı takibe son verip platoya geri dönmelerine neden oldu.

Pek de şaşırmışa benzemeyen avcı, Mingolar söz konusu olduğunda iyi niyetini ortadan kaldıran bir önyargıyla, "Ondan da bu beklenirdi," dedi. "Yalancı alçak. Adil bir dövüşte kaybeden bir Delaware olsaydı, kılını bile kıpırdatmaz ve ölümünden kaçmazdı ama üçkağıtçı Maqualar dağkedileri gibi ölmek bilmezler. Bırakın gitsin, tüfeği, Fransız hami-

lerinden bu kadar uzaktayken, ok ve yayı olmadan, dişsiz bir çıngıraklı yılan kadar zararsız kalacaktır. O toparlanana kadar bizim ayak izlerimiz buralardan çok uzaklara varmış olur." Uncas'a dönerek Delaware dilinde devam etti. "Bak, baban kafa derilerini yüzmeye başlamış, sen de kalanları bir kontrol et de ormandaki sayıları daha da artmasın."

Sözlerini bitiren şüpheci avcı cesetler arasında dolaşarak uzun bıçağıyla her birinin göğsünü sanki av hayvanlarıymış gibi bir umursamazlıkla deşti. Ama baba Mohikan ondan önce davranmış, kazandıkları zaferin göstergesi olan bir tutam saç ve deriyi ölülerin direnç göstermeyen başlarından ayırmıştı.

Uncas ise özünü oluşturan alışkanlıklarını terk ederek Heyward'la birlikte genç kadınların yardımına koşmuş, ve serbest bıraktıkları Alice'i Cora'nın kollarına teslim etmişti. Hayatları kurtulan ve birbirlerine yeniden kavuşan kız kardeşlerin, Kadiri Mutlak Tanrı'nın talihlerini beklenmedik şekilde döndürmesi karşısında kalplerinde duyduğu minnettarlığı tasvir etmeye çalışmayacağız. Şükranlarını içtenlikle ve sessizce dile getirdiler. Kalplerinin gizli sunağı, dupduru ve pırıl pırıl ruhlarının adaklarıyla donandı. Yeniden canlanan dünyevi duyguları ise söze gerek duyulmadan ifade edildi. Cora'yla birlikte diz çökmüş olan Alice, nihayet ayağa kalktığında, kendisini ablasının kollarına bırakıp, yenilenen umutla parlayan yaşlı gözleri ve dilinde yaşlı babalarının adıyla hüngür hüngür ağladı.

"Kurtulduk, kurtulduk, artık kollarına dönebileceğimiz sevgili babamızın kalbi acıyla dağlanmayacak. Ve sen Cora, ablam, abladan da öte, annem! Sen de kurtuldun. Hatta," tarifi imkansız bir gülümsemeyle genç adama dönerek devam etti, "Cesur ve asil Duncan'ımız bile tek bir sıyrık almadan kurtuldu."

Bu coşkulu sözlere karşılık vermeyen Cora, şefkatini gözlerinden taşan yaşlarla üzerine eğildiği genç kızı bağrına basarak gösterdi. Bu manzara karşısında Heyward da gözyaşlarına hakim olamazken, çarpışmanın kızıl kana boyadığı hayat dolu Uncas, her şeyi soğukkanlılıkla izlemekteydiyse de, savaş anında sergilediği korkunç ışığı kaybetmiş olan gözlerinde parlayan duygudaşlık genç savaşçının insanlarının belki de yüzyıllarca ilerisinde olduğunu gösteriyordu.

Böyle bir anda son derece doğal karşılanması gereken bu duygusallık içinde, kolay kolay tatmin olmayan şüpheleri ancak yatışmış olan Şahingöz, bu manzarayı lekeleyen Huron cesetlerinin daha fazla rahatsızlık yaratamayacağına sonunda ikna olmuş ve bütün bu süre boyunca örnek bir sabır gösterisiyle sessizliğini korumuş olan David'i bağlarından kurtarmıştı. "İşte oldu," dedi son bağı da koparırken, "Artık doğduğun günden daha faydalı kullanıyora benzemesen de eklemlerin yeniden emrine amade. Senden daha yaşlı olmasa da, ömrünün çoğunu ormanda geçirdiği için tecrübesi yaşıyla orantılı olmayan birinden tavsiye almaktan gocunmazsan, sana ceketinin cebinde gezdirdiğin o düdüğü karşına çıkan ilk aptala satmanı ve aldığın parayla en kötüsünden de olsa bir silah almanı tavsiye ederim. Çok çalışırsan belki bir işe yararsın. Herhalde sen de bu yaşadıklarından sonra anlamışsındır, bir leş kargası bile bir alaycı kuştan iyidir. Leş kargaları en azından çürümekte olan hayvan leşlerini ortadan kaldırır, diğeri ise duyanları aldatan seslerle ormanın huzurunu bozmaktan başka bir işe yaramaz."

Bağlarından kurtulan David, "Silahlar ve savaş borusu savaşa yaraşır. Şükranlarımızı bildiren ilahiler ise zafere!" diye cevap verdi. Nemli gözlerle, "Sevgili dostum," dedi nazik ve orantısız elini uzatarak, "Saçlarım hâlâ Yüce Tanrı'nın

yarattığı yerde durduğu için sana teşekkür ederim. Başkalarının saçları daha parlak ve gür olabilir ama ben her zaman saçlarımı üzerinde durdukları beyine son derece uygun görmüşümdür. Savaşa katılmamamın sebebiyse isteksizliğimden ziyade bu putperestler tarafından ağaca bağlanmış olmamdandır. Savaş alanında ne kadar cesur ve yiğit olduğunu kanıtladın, diğer vazifemi yerine getirmeden önce sana teşekkürlerimi sunmak istedim çünkü dini bütün bir Hıristiyanın övgüsünü fazlasıyla hak ettin."

Bu dolaysız minnettarlık gösterisiyle müzik adamına iyiden iyiye ısınan avcı, "Bizimle dolaşmaya devam edersen, yakında bu olayın pek de büyütülecek bir olay olmadığını anlarsın," dedikten sonra tüfeğini sıvazlayarak, "Eski dostum 'geyiköldüren'e kavuştum," diye devam etti. "Bu kendi başına bir zafer demektir. Iroquoislar kurnaz yaratıklar olabilir ama silahlarını ellerinin altında tutmayarak aptallık ettiler ve Uncas ile babası ırklarının sahip olduğu sabrı gösterebilseydi, ilk saldırıyı bir değil üç mermiyle yapıp ormana kaçan da dahil bütün Huron'ların işini bitirebilecektik. Ama kader böyleymiş, demek ki böyle olması gerekiyormuş."

"Hem doğru," dedi David "Hem de Hıristiyanlığın özüne uygun konuştun. Olacak olur, ölecek ölür. Gerçeğin öğretisi budur ve gerçek inananlar için büyük bir teselli kaynağıdır."

Şimdi oturduğu yerde tüfeğinin ne durumda olduğuna bir babanın çocuğuna vereceği dikkatle bakmakta olan avcı saklamaya gerek duymadığı bir hoşnutsuzlukla süzdüğü adamın sözünü kesti. "Öğreti möğreti bilmem," dedi aldırmazlıkla. "Bu hilekârların inancı ve dürüst bir adamın talihsizliği! Huron'un ölümünün benim elimden olacağını sandım, gözlerimle görmesem olanlara inanmazdım. Bir mucize eseri kurtuldu, Chingachgook'un başına bir gelecek var!"

Özellikle o dönemde ve coğrafyada kabul gördüğü şekliyle, ilahi sırları aydınlığa kavuşturma çabalarının ve insanlara özgü akıl yürütme yöntemlerinin kişiyi ancak yanlışa ve küfre sevk edeceğine inanmış olan ve hikmeti kendinden menkul Tanrı'nın vahiy ettiği sözlerin sade güzelliğiyle çizilmiş kesin çizgilere alışkın olan David, "Bu söylediklerinizin hiç bir dayanağı yok!" diye atıldı. "Aklınızın kumdan kalesi en küçük bir fırtınada yerle bir olacak. Bu acımasız ifadelerinizi (belli bir fikre bunca gönül veren diğerleri gibi David'in de kelime seçimiyle ilgili bir sorunu vardı) nasıl desteklediğinizi açıklamanızı bekliyorum. Bu söylediklerinizi kutsal kitapların hangi babına, hangi ayetine dayandırıyorsunuz?"

Bariz bir küçümsemeyle söze başlayan Şahingöz, "Kitap mı?" diye sordu. "Beni yaşlı kadınların kucağındaki mızmız çocuklardan mı sandın? Kucağımdaki bu tüfeği, tüy; barut koyduğum boynuzu hokka, hartuç kesemi de çıkın mı sanıyorsun? Kitapmış! Benim gibi yabanda avcılık yapan, ama damarlarında atalarının soylu kanını taşıyan bir adamın kitapla ne işi olur? Biri dışında hiç kitap okumadım. Okuduğum kitap ise kırk zorlu ve uzun yılımı aldıysa da mürekkep yalamayı gerektirmeyen bir kitaptı."

Muhatabını yanlış anlayan David, "Pekala, bu kitabın adı neymiş?" diye sordu.

"Gözlerinin önünde be adam! Hem bu kitabın sahibi, ondan ilham almak isteyenlere karşı hiç de kıskanç davranmaz. Tanrı'nın varlığına inanmak için kitaplara başvuranlar olduğunu duymuştum. Tüccarlar ve rahipler, yabanda bu kadar aşikar olan şeyi, yaşadıkları yerleri değiştire değiştire anlaşılmaz hale getirdilerse bilmem. Bunu anlayamayanlar varsa benimle gün doğumundan gün batımına kadar bir gün geçirsin ve ormanın derinliklerindeki patikalarda be-

nimle dolaşsın, dolaşsın ki gücü ve iyiliğiyle kimsenin boy ölçüşemeyeceği O'nun varlığından şüphe etmenin ne kadar aptalca olduğunu görsün."

Bütün öğretilerden uzak durmayı seçen muhatabının inancının temellerini doğanın ta kendisinden damıttığını gören David, bu tartışmanın ikisine de bir fayda getirmeyeceğini anlar anlamaz tartışmaya kendi rızasıyla son verdi. Avcı konuşurken oturacak bir yer bulup cebinden çıkardığı küçük kitabı ve demir çerçeveli gözlüğüyle ancak az önceki gibi inançlarına yönelik bir saldırının geciktirebileceği vicdani vazifesini yerine getirmek için hazırlandı. David çağlar öncesinde prenslerin ve kralların marifetlerini öven ozanların, içinde bulundukları dönemdeki karşılığıydı ve kendi yaşadığı zamanın temayüllerine uygun olarak kısa süre önce atlattıkları badireler üzerine bir kutlama ya da şükranlarının bir ifadesi olarak zanaatını sergilemeye hazırlanıyordu. Sabırla Şahingöz'ün sözlerini bitirmesini bekledikten sonra gözlerini kitabından ayırıp, sesini yükselterek, "Dostlarım, sizi barbarlardan ve kafirlerden kurtulmamızın yüzü suyu hürmetine 'Northampton' adlı ezgiye katılmaya davet ediyorum," dedikten sonra bir ibadethanede yapmaya alışkın olduğu üzere ilgili mısraların bulunduğu sayfa ve dizeleri dinleyenlere bildirdikten sonra akort düdüğünü dudaklarına götürdü. Ancak bu defa kız kardeşler tarif etmeye çalıştığımız minnet ve şefkat duygularına boğulmuş olduklarından kendisine eşlik edemediler. Aslına bakılacak olursa pek de gönlü olmayan avcı dışında dinleyeninin olmamasından zerre kadar cesareti kırılmayan David, seçtiği ilahiyi baştan sona en küçük bir kesintiye uğramadan okuyup bitirdi.

David'i dinlerken bir yandan da tüfeğini doldurup çakmaktaşını düzelten avcı gerek ortamın gerekse kendisinin bu tür ayinlere yabancı olması nedeniyle ilahiden pek de

etkilenmedi. Daha duyarsız dinleyiciler de görmüş olan David, bir başka deyişle, çağını şaşırmış ozan, içtenliğinin de katkısıyla okuduğu dizeleri aslında kendinden öncekilerin yaklaşamayacağı kadar başarılı bir şekilde layıkıyla bitirdi. Aralarında "boğaz" ve "Huronlar" da bulunan anlaşılmaz bir şeyler mırıldanan avcı, kafasını sallayarak Huronların geride bıraktığı silahlara bakmaya gitti. Hemen ardından ona katılan Chingachgook önce kendisinin sonra da oğlunun tüfeğini buldu. Ele geçen mühimmat arasında Heyward ve David'i de donatmaya yetecek kadar silah ve ihtiyaçları olanın da üstünde cephane mevcuttu.

Üçlü ele geçirdikleri ganimeti bölüştükten sonra, avcı harekete geçme vaktinin geldiğini bildirdiğinde David'in ilahisi sona ermiş, kız kardeşler de kendilerine gelmişlerdi. Kadınlar kısa süre önce çok farklı bir grubun gözetiminde tırmandıkları ve neredeyse sonlarına sahne olacak platoya çıkan sarp yamacı Duncan ve genç Mohikan'ın yardımıyla yavaş yavaş indiklerinde aşağıda kendilerini beklerken çalılarla karınlarını doyuran Narragansettlerle karşılaştılar. Bineklerine kavuşan kadınlar bir kez daha pek çok badirede dostluğunu kanıtlamış olan rehberlerinin ardı sıra yola düştüler. Yolculuk kısa sürdü. Huronların izlediği belli belirsiz patikadan ayrılan Şahingöz fazla uzaklaşmadan sağdaki bir koruluğa saptı. Bineklerinin faydasını gördükleri tek nokta sığ bir dereyi geçip bir kaç karaağacın gölgelediği küçücük bir vadide durduklarında kısa süre önce terk ettikleri ölümcül platonun yamaçlarından ancak bir kaç yüz metre uzaklaşmışlardı.

Bulundukları yere aşina oldukları tüfeklerini bir ağaca dayayıp belli bir noktadaki çalı çırpıyı temizlemeye girişmelerinden belli olan avcı ve yerliler pırıl pırıl bir suyun kaynadığı pınarın kilden künkünü açığa çıkardılar. Beyaz adam ol-

ması gereken yerde bulunmayan bir şeyi arar gibi çevresine bakındı.

"Tanrı'nın cezası Mohawklar ve kardeşleri Tuscarora ve Onondagalar susuzluklarını burada gidermiş. Kabak maşrapayı da kim bilir nereye atmışlar. Böyle kıymet bilmez köpeklere de bu yakışır zaten. Tanrı yabanın ortasında bütün dünyadaki eczanelerde bulunmayan bir şifa kaynağı yaratmış ve yerin derinliklerinden bu suyu çıkarmış, bunlar da hayvanlar gibi kilin içinde debelenip kaynağı kirletmişler."

Uncas en yakındaki ağacın dallarından birine asılı duran ama avcının huysuzluğunun etkisiyle göremediği maşrapayı uzattı. Suyla doldurduğu maşrapayı alıp uzaklaşan ve kendine daha kuru bir yer bularak oturan avcı burada büyük bir keyif ve minnetle susuzluğunu giderdikten sonra omzunda taşıdığı heybeyi açıp, Huronlardan kalan yemek artıklarını dikkatle incelemeye girişti.

Boş maşrapayı verdiği Uncas'a teşekkür ederken, "Bakalım bu ipe sapa gelmez Huronlar pusuya yattıklarında ne yiyip içiyormuş. Şuna bakın! Geyik etinden anladıkları belli, sırt kısmındaki etleri de benim diyen aşçı kadar iyi sıyırmayı biliyorlar. Ama hepsi çiğ, çünkü bunlar gerçekten vahşi. Uncas, şu çakmak taşını al da, bir ateş yak. Bunca yorgunluktan sonra bir yudum sıcak yemek iyi gelir."

Rehberlerinin yemek hazırlığına başladıklarını gören Heyward, kadınların atlarından inmesine yardım ettikten sonra onların hemen yanında yere uzanarak kısa süre önce kendisini içinde bulduğu kanlı sahnenin etkilerinden kurtulmaya can atıyordu. Yemek hazırlıkları sürerken beklenmedik kurtarma harekâtı ve baskının mükemmel zamanlaması aklını kurcaladı. "Nasıl oldu da bu kadar kısa süre sonra tekrar bir araya geldik? Hem neden Edward'ın garnizonundan kimse yok yanınızda?"

“Nehrin kıvrıldığı yere kadar gitmiş olsaydık, kafa derinizi kurtaramasak da cesetlerinizi örten yaprakları süpürmeye belki yetişirdik,” dedi avcı her zamanki açık sözlülüğüyle. "Biz de Edward'ın garnizonuna kadar giderek zamanımızı ve gücümüzü heba etmek yerine çıkabilecek bir fırsatı değerlendirebilmek için Hudson'ın bu yakasında kalarak Huronların ne yapacağını izlemeye karar verdik.”

“O zaman başından beri olan biteni gördünüz?”

“Hepsini değil! Oldukça yakınlarınızdaydık ve gizlenmek zorunda kaldık. Çünkü Kızılderililer hiçbir şeyi kolay kolay gözden kaçırmaz. Zor oldu ama yine de bu çocuğu zaptetmeyi başardık. Ah, Uncas, ah! İz üstündeki bir savaşçı gibi değil, meraklı bir kadın gibi davranıyorsun!”

Uncas bir an bu sözlerin sahibiyle göz göze geldiyse de bir şey söylemedi. Heyward Uncas'ın pişman olmak bir yana, aslında patlamaya hazır bir volkan gibi güçlü bir tutkuyu dizginlemekte olduğunu ama hem yanlarında bulunan yabancılardan hem de beyaz adama olan hürmetinden dolayı sessiz kaldığını fark etti.

Heyward, “Nasıl yakalandığımızı gördünüz mü?” diye sordu.

“Duyduk! Ormanda yaşayan biri için Kızılderili çığlıklarının anlamı kelimeler kadar aşikardır. Ama karaya çıktıktan sonra takibe sürünerek devam etmemiz gerektiğinden uzun süre hiçbirinizi göremedik. Ta ki Kızılderililer hepinizi katliama hazırlar gibi ağaçlara bağlayana kadar.”

“Tanrı bizimleymiş. Diğer yola sapmamış olmanız bir mucize çünkü Huronlar ikiye ayrıldı ve iki tarafta da atlar vardı.”

“Evet Uncas olmasa gerçekten de orada izinizi kaybetmiş olabilirdik. Esirleri alan grubun ormanın derinliklerine

gideceğini tahmin ederek bu yolu seçtik, iyi ki de öyle yapmışız. Ama uzun takibimiz boyunca ne bir kırık dal ne de makosenler dışında bir ayak izi göremeyince bir an şüpheye kapılmadığımızı söyleyemem."

Ayağını kaldırıp güderi ayakkabılarını gösteren David, "Bizi de kendileri gibi giydirdiler de ondan," dedi.

"Öyle, çok da akıllıca. Ama bizim izciliğimiz de böyle bilindik bir yöntemle yanıltılamayacak kadar iyidir."

"Hayatta olmamızı neye borçluyuz o zaman?"

"Kanında Kızılderili kanından eser bile olmayan benim kabul etmekte zorlandığım ama gözlerimle gördüğüme göre doğruluğundan şüphe etmediğim bir şeye: ondan daha iyi olmam gereken bir konuda genç Mohikan'ın aklıyla bana doğru yolu göstermesine."

"İlginç! Neler olduğunu anlatmayacak mısın?"

Kadınların bindiği kısrakların olduğu tarafa dönen Şahingöz, "Uncas, hanımların bineklerinin aynı yandaki ayaklarıyla aynı anda adım attıklarını söyledi. Benim bildiğim, ayı dışındaki hiçbir dört ayaklı hayvan böyle yürümez. Ama şimdi yirmi millik takip sonucunda görüyor ve anlıyorum ki böyle yürüyen atlar da varmış."

"Yani hayvanın sayesinde! Bu atlar Providence Plantasyonları'ndaki küçük bir koy olan Narrangansett'ten geldi. Bu yürüyüş tarzı ve gözü pekliğiyle meşhur bir türdür. Hatta başka tür atlara da böyle yürümeyi öğrettikleri olur."

Bu açıklamaları ilgiyle dinleyen Şahingöz, "Olabilir, olabilir," dedi. "Beyaz olsam da binek hayvanları hakkındaki bilgim, geyik ve kunduz hakkındaki bilgimden daha sınırlı. Binbaşı Effingham'ım bir sürü atı vardı ama böyle yandan çarklı yürüyenini hiç görmemiştim."

"Doğrudur çünkü o atlarını başka özelliklerine göre seçer. Yine de, bu da çok değerli bulunan ve gördüğün gibi değerli yüklerin taşınması için tercih edilen bir türdür."

Yeni yeni alevlenmekte olan ateşin başındaki yerliler bu konuşmaya kulak vermek üzere işlerini bırakmışlardı. Heyward sözlerini bitirince baba, her zamanki ünlemiyle şaşkınlığını dile getirirken oğluyla göz göze geldi. Avcı ise bir kez daha atlara bakarken, yeni edindiği bilgileri sindirmeye çalışıyordu.

"Herhalde yerleşkelerde bunun gibi çok acayiplik vardır," dedi sonunda, "Maalesef insan kontrolü ele geçirdiği zaman doğayı istismar edebiliyor. Her neyse, ister yan ister düz gitsin, Uncas bu özelliği fark edip bizi doğru yola sevk etmeyi başardı ve sonunda bütün dalları kırılmış bir çalıya kadar geldik. Çalının dışa yakın dallarından bir tanesi, kadınların bir çiçeği dalından kopardığı gibi yukarıya doğru bükülerek kırılmıştı. Bütün diğer dallar ise güçlü erkek ellerinin yapacağı gibi aşağı doğru bükülerek kırılmıştı. Ben de buradan, kadının işaret bırakmaya çalıştığını fark eden alçakların, çalıyı erkek geyiklerin boynuzlarıyla deştiğini düşünmemiz için bu hale sokarak bizi yanıltmaya çalıştıklarını anladım."

"Bilgeliğin bir kez daha doğru yolu bulmanı sağlamış, çünkü gerçekten de öyle oldu."

Fark ettiği şeyin ne kadar olağanüstü olduğunun farkında olmayan avcı, "Bu işin kolay yanıydı. Paytak paytak yürüyen bir at ise tamamen farklı bir hikaye. İşte o andan sonra Mingoların bu kaynağa gelmekte olduklarını anladım çünkü onlar da bu suyun ne kadar faydalı olduğunu bilir."

"O kadar meşhurdur, öyle mi?" diye soran Heyward, paslı kahverengi bir çamurun kapladığı gözden ırak vadiyi ve kaynamakta olan suyu daha bir dikkatle inceledi.

"Büyük göllerin bir ucundan diğerine gidip gelen Kızılderililer arasında burayı bilmeyen yok gibidir. Neden kendin deneyip tadına bakmıyorsun?"

Heyward maşrapayı alıp bir yudum su içtikten sonra yüzünü memnuniyetsizlikle buruşturdu. Gördükleri hoşuna giden avcı sessiz ama içten bir gülüşle kafasını salladı.

"Tabi, sen alıştığın tadı arıyorsun. Ben de bir zamanlar sevmediğim bu tadı artık geyiğin tuz yalağı araması gibi arıyorum.[24] Beyaz adam için şarap neyse Kızılderili için bu su odur, hele bir de yaralı ya da hastaysa. Herneyse, Uncas ateşi yakmış, önümüzde de uzun bir yolculuk var. Şimdi ne yiyeceğimizi düşünelim."

Sohbeti yarıda bırakan avcı hemen Huronlardan kurtarabildikleri eti hazırlamaya girişti. Kısa sürede tamamlanan pişirme sürecinden sonra sade yemeklerine gömülen üçlü, dur durak bilmeksizin zor koşullarla mücadele etmeye alışkın kişilere özgü bir sessizlik ve çabuklukla iştahlarını tatmin ettiler.

Bu keyifli ihtiyaç giderildikten sonra, sonraki elli yıl içinde sağlık ve güzellik arayışındaki kalabalıkların işgal edeceği bu ıssız kaynağın[25] üzerine eğilen üçlü kana kana ve içebildikleri kadar su içtiler. Gitmeleri gerektiğini söyleyen yine Şahingöz oldu. Kız kardeşler tekrar atlarına binerken, Duncan ve David tüfeklerini alıp avcının önderliğinde yola koyuldular. Grubun en arkasında ise Mohikanlar ilerliyordu.

24. Kuzey Amerika ormanlarında yaşayan pek çok hayvan kaya tuzlarının bulunduğu yerleri bilir. Dört ayaklı hayvanların ihtiyaç duyduğu minerallerii alabilmek için kayaları yalamasından dolayı bu yerlere yerel dilde 'yalak' ya da 'tuz yalağı' denir. Bu yalakların çevresi ve buralara çıkan patikalar avcıların gizlenmeyi en sevdikleri yerlerdir. (Yaz.)

25. Bugün Ballstone kasabasının bulunduğu bu yer, Amerika'nın en önemli iki kaplıcasından birine ev sahipliği yapmaktadır. (Yaz.)

Dar patikada sessizce ilerleyen grup kuzeye yönelirken, yakınlardaki diğer pınarlardan kaynayan sulara karışarak akmaya devam edecek şifalı suları ve fazla uzak olmadıkları tepede ölen Huronların bedenlerini savaşçılar arasında alışıldığı üzere gömülmeden çürümek üzere geride bıraktılar.

BÖLÜM XIII

Daha iyi bir yol bulacağım.
***Parnell*[26]**

Şahingöz'ün seçtiği güzergâh kumlu düzlükleri, vadileri ve yükseltileriyle aynı günün sabahında Magua'nın rehberliğinde geçtikleri güzergâhla aynıydı. Güneş uzaktaki dağların zirvelerine doğru alçalmaya başlamıştı. Sık ormanda yol aldıklarından sıcaklığın baskısını da hissetmiyorlardı. İlerleyişleri de koşullarla paralel rahatlıkta devam etti ve alacakaranlık çökmeden çok önce geri dönüş yolunda kayda değer bir mesafe kat edilmişti.

Şahingöz de yerini aldığı yerli gibi kendisinden başkalarına görünmeyen bazı işaretleri takip ediyor, içgüdüsel gibi görünen bir kararlılıkla, ne anlık bir yavaşlama, ne de tereddüt yaşıyordu. Ağaç kabuklarındaki yosuna, batmakta olan güneşin o andaki konumuna ya da bata çıka ilerlediği dere yataklarının doğrultusuna şöyle bir bakmak yönünü belirlemesine ve zorlukları atlatıvermesine yetiyor gibiydi. Bu esnada ormanın renkleri değişiyor, başlarını örten kemerlerin

---

26. "A Night-piece on Death", Thomas Parnell. 1722'de yayınlanan, Poems on Several Occasions adlı kitabından. (Çev.)

o canlı yeşili yerini, günün sonuna yaklaştıklarının habercisi olan daha koyu tonlara bırakıyordu.

Kız kardeşler ağaçların arasından çok kısa süreliğine görebildikleri güneşin zümrütten damarların süslediği pırıl pırıl halesini ya da batıdaki tepelerin üzerinde yere yakın bir noktada süzülen bulutların dış hatlarını tezhip eden altından ırmağı gözden kaçırmamaya çalışırken arkasını dönüp gökyüzündeki bu muhteşem tabloyu gösteren Şahingöz, "İşte ademoğluna yiyeceğini ve barınağını aramaya başlamasını hatırlatan an geldi." dedi. "Eğer insan doğanın işaretlerinden, gökyüzündeki kuşlar ve yeryüzündeki hayvanlardan bir şeyler öğrenebilseydi, her şey daha iyi olurdu. Ne var ki gece bizim için kısa sürecek ve ay doğduğunda kalkıp tekrar yola koyulmamız gerekecek. Bir insanın kanını döktüğüm ilk savaşta buralarda Maqualarla çarpıştığımızı hatırlıyorum. Kafa derimizi o aç kurtlardan kurtarabilmek için bir sığınak inşa etmiştik ve işaretlerim beni yanıltmıyorsa o barınak solumuzda kısa bir mesafede olmalı."

Kimseden cevap beklemeyen avcı, her zamanki kararlılığıyla her adımda, aşina olduğu bir nesneyi arayan bir insanın hareketleriyle yerleri kaplayan dalları yanlara ite ite ilerlediği sık ağaçlı bir kestane korusuna daldı. Anıları avcıyı yanıltmamıştı. Birbirine geçmiş yabangülü dallarından bir fırçanın içine dalan avcı bir kaç yüz ayak kadar ilerledikten sonra, bahsettiği koruganın taçlandırdığı alçak ve yemyeşil tümseği çevreleyen bir açıklığa çıktı. Bu harap yapı da, acil bir gereksinim nedeniyle inşa edilip, bu aciliyet ortadan kalktığında terkedilmiş, kendisi de yapılma sebebi gibi unutulup gitmiş bir çoğuna benzer şekilde ormanın kimsesizliği içinde ufalanıp yok olmaya yüz tutmuş müstahkem sığınaklardan biriydi. Üzerinden geçen onca zamana rağmen, bir zamanların dost ve düşman eyaletlerinin sınırını ve dö-

nemin sömürgeci geçmişinin kanıtlarını oluşturan bu tür yapılar, içinde bulundukları kasvetli ortama uygun bir harabiyet içinde beyaz adamın ilerleyişinin ve mücadelesinin ayakta kalmayı başarmış anıtsal şahitleri gibi ormanın derinliklerindeki varlıklarını bugün de sürdürmektedir.27 Çatıyı oluşturan ahşap kirişler çoktan yerle bir olup toprağa karışmıştı ama aceleyle inşa edilmiş yapının asli yapı malzemesini oluşturan devasa çam gövdeleri, rustik yapının geri kalan kısımlarının da nihai akıbetinin bir göstergesi gibi ağırlığa dayanamayıp bel vermiş bir köşe dışında, halen göreceli konumlarını korumaktaydı. Heyward ve yanındakiler bu harap yapıya yaklaşmakta tereddüt ederken, Şahingöz ve Kızılderililer korkmadıkları gibi, büyük bir merakla alçak duvarlı yapıya dalıvermişlerdi. Beyaz avcı her an bir başka anısı canlanan bir insandan bekleneceği üzere yıkık koruganı karış karış dikkatle incelerken, Chingachgook melankolik zafer duygusunun daha da yumuşak ve müzikal hale getirdiği bir sesle oğlunu karşısına almış, bir fatih edasıyla, kendi gençliğinde tam da bu noktada yaşamış oldukları çatışmayı kendi dillerinde anlatmaya koyulmuştu.

---

27. Birkaç yıl önce Ontario Gölü yakınlarındaki Fort Oswego'nun kalıntılarına pek de uzak olmayan bir bölgede geyik avına çıkan yazar, neredeyse elli millik bir alana yayılan ormanda iz sürerken, orman zemininde birbirine çok yakın yedi sekiz adet merdivenle karşılaşmıştı. Uzun süredir orada bulunmanın iyiden iyiye yıpratmış olduğu merdivenler kabaca yapılmış şeylerdi. Bu sıra dışı yığınağa neyin neden olabileceğini merak eden yazar bölgede yaşayan yaşlı bir adama danıştı.
1776 savaşında Fort Oswego İngilizlerin elindeydi. İki yüz mil yol aldıktan sonra kaleye sürpriz bir baskın vermeyi planlayan Amerikalılar kaleye yaklaşık bir mil kala önce kaledekilerin harekâttan haberdar olduğunu fark etmiş, hemen ardından da çevrelerinin kuşatılması korkusuyla beraberlerindeki merdivenleri attıkları gibi geri çekilmişlerdi. İşte o gün geride bırakılan merdivenler geçen otuz yıl boyunca atıldıkları yerde kalmış ve yazarın karşısına çıkmıştı. (Yaz.)

Bunlar olup biterken ancak vahşi hayvanların tehdit edebileceği bir güvenlik duygusu içindeki kız kardeşler atlarından inmiş, akşam serinliğinin ve dinlenme imkanının zevkini çıkarmaya başlamışlardı.

İhtiyatı elden bırakmayan Duncan, çevreyi kolaçan edip gelmiş olan avcıya sordu: "Geceyi daha az insanın bilip ziyaret ettiği ıssız bir yerde geçirmek daha iyi olmaz mıydı, değerli dostum?"

Usulca cevap veren avcıdan aldığı hazin cevap, "Bu koruganın inşa edildiğini bilenler arasında hayatta kalan çok az kişi var," oldu. "Mohikanların Mohawklarla tutuştuğu buradakine benzer savaşlar hakkında yazılmış kitap bulunmaz. Daha gencecik bir çocuktum ve Delawarelerin safında savaştım çünkü aldatılmış ve haksızlığa uğramış bir kabile olduklarını biliyordum. Safkan bir beyaz olmama rağmen bizzat tasarladığım ve kısmen inşasına da katıldığım bu koruganda kırk gün kırk gece kanımıza susamış Mohawklara karşı Mohikanlarla beraber savaştık. Delawareler kahramanca dövüştü ve ona yirmi olan sayımızı eşitledik ve ardından taarruz ettik. Yirmi kişilik gruptan başlarına gelenleri anlatacak bir tek Mohawk bile kabilesine dönemedi. Ya, o zaman gençtim ve ne kan görmeye alışkındım, ne de senin benim gibi ruhu olan bir kişinin hayvanlarca parçalanmak üzere öldüğü yerde bırakılmasına ve kemiklerinin yağmur ve güneşte beyazlamasına. Ölenleri kendi ellerimle üzerinde oturduğunuz tümseğe gömdüm. İnsan kemikleri üzerinde yükseliyor olsa da fena bir oturak da olmadı hani."

Daha ancak saatlerle ölçülebilecek bir süre önce karşılaştıkları korkunç sahnelerin etkisinden tam olarak kurtulamamış olan ve ölü Mohawklarla bu kadar yakın olmanın yarattığı korkuyu yenemeyerek çığlıklara boğulan kız kardeş-

ler ve Heyward çimen kaplı gömütlükten bir anda ayağa fırladılar. Azalmakta olan ışık ve arkasında çam ağaçlarının adeta soluk alıp veren bir sessizlik içinde bulutlara kadar yükseldiği koyu renkli çimenlerle kaplı bu küçük açıklığı çevreleyen sık çalılar, ormanın derin ıssızlığıyla bir araya gelince bu korkuyu daha da derinleştiren bir hale bürünüyordu. Şahingöz korkuyla ayağa fırlayan yol arkadaşlarına bakarak, elini sallarken, "Artık kimseye zarar veremezler," diye devam etti. "Bir daha savaş naraları atamayacak ve savaş baltalarını kullanamayacaklar. Onları şimdi yatmakta oldukları yere gönderenler arasında bugün hayatta kalan sadece iki kişi var: Chingachgook ve ben! Bizim birliğimizi oluşturanlar onun ailesi ve erkek kardeşleriydi. Chingachgook'un ırkından geriye kala kala iki kişi kaldı."

Dinleyenlerin gözleri, farkında olmadan, makus talihlerine üzüldükleri yerlileri aradı. Baba ve onu ancak cesaret ve yerlilere özgü erdemlerini uzun zamandır saygıyla andığı atalarını onurlandıran bir hikayenin uyandıracağı bir merak ve ilgiyle dinlemekte olan oğlun esmer siluetleri barınaklarının gölgeleri arasından zorlukla seçilebiliyordu.

Duncan, "Delawarelerin asla kendileri savaşmayan ve savunmalarını öldürdüğünüz Mohawklara teslim etmiş barışperver bir halk olduğunu sanıyordum," dedi.

"Duyduklarının bir kısmı doğru olsa da temelinde adi bir yalan yatıyor. Uzun yıllar önce kendi yerleştikleri topraklar üzerinde en büyük hakkı iddia edebilecek yerlileri silahsızlandırmayı amaçlayan Hollandalıların kandırmacaları sonucunda böyle bir antlaşma yapılmıştı. İngilizlerle uğraşmakta olan Mohikanlar bu anlaşmaya yanaşmadılar ve gerçek erkekler gibi yaşadılar. Aynı soydan olan Delawareler de neler olabileceğini görerek aynı şekilde davrandılar. Karşınızda gördüğünüz Mohikan şeflerinin büyük şefidir. Bir za-

manlar şimdi Albany valisine ait olan topraklardan bile geniş topraklara hükmeden ailesi deresi tepesi kendilerine ait olan topraklarda geyik avına çıkardı. Bir de şimdi ahfadının sahip olduklarına bakın! Tanrı onu yanına almaya karar verdiği zaman dokuz karış toprağı olursa ne âlâ. O da başını koyacağı mezarı sabanların deşmeyeceği kadar derin kazacak bir arkadaşı varsa."

Narin yol arkadaşlarının rahatı ve güvenliği için çok önemli olduğunu bildiği uyumu tehdit edecek bir tartışma çıkması olasılığını hemen fark eden Heyward, "Yeter!" dedi. "Çok uzun bir yolculuk yaptık ve hiçbirimiz sizin gibi yorgunluk ve zayıflık nedir bilmeyen bedenlere sahip değiliz."

Övgüyü önemsemeyen avcı kaslı uzuvlarını dünyanın en doğal şeyiymiş gibi inceledi. "Bütün bu badireleri atlatmamı sağlayan, etten ve kemikten normal bir insanın yapısı. Yerleşkeleri dolaşırsan benden daha iri ve ağır adamlar olduğunu görürsün, ama iş nefeslenmek için bile ara vermeksizin elli mil yürümeye ya da saatler alan bir sürek avında, köpekleri geride kalmadan takip edebilmeye gelince, böylesine rastlamak için o yerleşkelerde günlerce dolaşman gerekebilir. Ama beş parmağın beşi bir olmaz, nazik yolcular bu kadar şeye tanık oldukları bir günden sonra dinlenmeye ihtiyaç duyuyor olabilir. Uncas, babanla ben şu kestane sürgünlerinden yatacak yer hazırlarken, sen de oradaki pınarı kaplayan çer çöpü temizle."

Avcı ve arkadaşları rehberlik ettikleri hanımların rahat ve güvenliği için gerekli hazırlıklara girişince konuşmalar son buldu. Yıllar önceki çatışma için burasının seçilmesine sebep olan pınarın üzerindeki yaprak ve dalların temizlenmesiyle yeşil tümseğin berisinden kristal gibi berrak sular akmaya başladı. Binanın köşelerinden birisi iklimin sebep olduğu kırağıyı engelleyecek biçimde çatıldı ve hemen altı-

na kız kardeşlerin uzanabilecekleri kuru yaprak ve otlardan bir döşek oluşturuldu.

Hamarat ormancılar bu işlerle meşgul olurken kız kardeşler de ağız tadından çok ihtiyacın yönlendirmesiyle bu kaynaktan faydalandılar. Sonra duvarların içinde kalan istirahatgâhlarına çekilen kız kardeşler önce başlarından geçen olaylardaki koruması için Tanrı'ya şükrettikten sonra bu korumanın önlerindeki gece boyunca da devam etmesi için dua edip güzel kokulu yataklarına uzandılar. Kısa süre içinde doğanın dayatması ve yarınla ilgili umutların tatlandırdığı derin bir uykuya daldılar. Duncan geceyi duvarların hemen dışında nöbette geçirmeyi planlıyordu ama onun niyetini fark eden avcı çimenlerin üzerine uzanırken Chingachgook'u işaret ederek, "Beyaz adamın gözleri bunun gibi bir nöbet için yetersiz kalır. Bu gece nöbetçimiz Mohikan olacak, biz yatıp uyuyabiliriz."

"Dün geceki nöbette nasıl uyuyakaldığımı gördün. Uykuya, bir askere yakışan şekilde davranmayı becerebilmiş olan sizden daha az ihtiyacım var. Bu yüzden nöbeti bu gece ben tutayım da diğer herkes uyusun."

"Eğer 60. taburun beyaz çadırlarının arasında ve Fransızlar gibi bir düşmanla karşı karşıya olsaydık senden daha iyi bir nöbetçi düşünemezdim ama ormanın karanlığında ve kendine has işaretleri karşısında senin hükümlerin bir çocuğunki kadar faydasız, dikkatin ise yetersiz kalır. Bu yüzden Uncas ve benim yaptığım gibi bir an önce ve güvenliğinden endişe etmeden uyumana bak."

Heyward çevresine bakınca onlar konuşurken, dinlenmeye ayrılan kısıtlı zamandan olabilecek en verimli şekilde yaralanmaya çalıştığı anlaşılan Uncas'ın ve yarasının ve yaptıkları yorucu yolculuğun etkisiyle onu örnek almaya

dünden razı olan David'in tümseğin bir yanında çoktan kendilerine bir yer bulup uzandıklarını fark etti. Tartışmanın faydasız olacağını anlayan genç adam, sırtını koruganın kerestelerine dayayıp, yarı oturur bir pozisyonda uyumaya çalışır gibi yaptıysa da değerli emanetlerini Munro'nun bizzat kendisine teslim edene kadar gözünü bile kırpmamaya kararlıydı. Muhatabını ikna ettiğine inanan Şahingöz'ün de çabucak uykuya dalmasıyla dinlenmek üzere seçtikleri bu ücra köşe ziyaretçilerinin gelmesinden önceki sessizliğine yeniden kavuştu.

Duncan uyanık kalmak konusundaki kararlılığını ormanın derinliklerinden gelen her sese kulak verdiği uzun dakikalar boyunca sürdürdü. Akşamki hareketlilik yerini yıldızların süslediği gökyüzünün durgunluğuna bıraktıktan sonra karanlığa iyice alışan genç askerin gözleri çimenlerin üzerine uzanmış yol arkadaşlarını ve oturduğu yerde çevrelerini saran ağaçlar kadar dik ve hareketsiz duran Chingachgook'u seçebiliyordu. Bir kaç ayak uzağında uyumakta olan kız kardeşlerin nefes alış verişlerini duyduğu gibi, yaprakları hışırdatan en hafif rüzgarın fısıltısı bile dikkatinden kaçmıyordu. Ancak zaman geçtikçe, çobanaldatanın sesi baykuşunkine, yorgunluğun etkisiyle ağırlaşan göz kapaklarında titreşen zayıf fer yıldızların kaymasına benzemeye başladı. Dalıp gitmek üzere olduğu bir anda gözü beraber nöbet tuttuğu Chingachgook'a benzettiği bir çalıya takıldı. Önce başı, en sonunda da bedeni yer çekimine yenik düşerken, rüyasında kendisini, kaçırıldıktan sonra kurtarılmış bir prensesin çadırının önünde büyük bir dikkatle gece nöbeti tutarak, bu fedakarlık ve yiğitliğiyle koruduğu prensesin lütfuna ermeyi uman bir eski zaman şövalyesi olarak gördü.

Bu uyku halinin ne kadar sürdüğünü bilmeyen Duncan gördüğü rüya derin uykunun unutkanlığında kaybolduktan

çok sonra omzuna dokunulmasıyla uyandı. Bu hafif temasla uyanan genç adam gecenin başında kendisi için belirlediği görevle bağdaşmayan uyanma halinden dolayı kafası karışık bir halde ayağa fırlayıverdi. "Kim var orada?" diyerek normalde kılıcını taşıdığı kemerine uzanırken, "Dost musun, düşman mı?" diye sordu.

Yumuşak ışığı açık kamplarının üzerine dökülmekte olan yeni doğan ayı işaret eden Chingachgook'un "Dost!" diyen sesini duydu. "Ay doğuyor ve beyaz adamın kalesi çok çok uzak; uyku Fransızların iki gözünü de kapatmışken harekete geçme vakti!"

"Doğru söyledin! Sen arkadaşlarını uyandırıp atları eyerlerken ben de benimkileri uyandırıp yola çıkmaya hazırlayayım."

Koruganın içinden "Biz uyandık ve hızla yola çıkmaya hazırız, Duncan," diyen Alice'in berrak sesi duyuldu. "Biz yorgunluğumuzu alan uykuya sığınırken, sen gün boyunca katlandığın onca zorluk yetmezmiş gibi bir de gece boyunca nöbet tuttun!"

"Güya tutacaktım demek daha doğru çünkü hain gözlerim bir kez daha bana ihanet etti ve bana duyulan güveni hak etmediğimi ikinci kez kanıtlamış oldum."

"Hayır, Duncan, inkar etme!" diye sözünü kesen Alice, tazelenen güzelliğinin bütün tatlılığıyla gölgelerin içinden çıktı. "Kendi canını korumak konusunda pervasız olduğunu biliyorum ama başkalarına gelince her zaman çok dikkatlisindir. Sen de biraz olsun dinlenene kadar burada biraz daha kalamaz mıyız? Sen ve bu cesur adamlar azıcık da olsa uyurken Cora ve ben seve seve nöbet tutarız."

Alice'in kusursuz yüzüne bakıp, alaya alındığına dair içinde beliren kuşkuya kanıt olabilecek en küçük bir iz bula-

mayan sıkıntılı genç adam, "Utanç miskinliğe çare olsaydı bir daha ömrümün sonuna kadar gözümü bile kırpamazdım," dedi. "Gafletimle sizi tehlikeye attığım yetmezmiş gibi, bir askere yakışacağı gibi siz uyurken güvenliğinizi sağlamayı bile beceremedim."

"Ancak Duncan kendisini böyle suçlar. Haydi git uyu, biz zayıf kızlar nöbetimizi layıkıyla tutacağız, inan bana."

Genç adam kız kardeşlere ne kadar güvenilmeye değmez biri olduğunu kanıtlamaya çalışmaktan ancak Chingachgook'un sert ünlemi ve hemen çevreye dikkat kesilen Uncas sayesinde vazgeçti.

Grubun geri kalanıyla birlikte harekete geçmeye hazırlanan Şahingöz, "Mohikanlar düşman varlığını hissetti!" diye fısıldadı. "Rüzgarda tehlike kokusu aldılar!"

Heyward, "Tanrı korusun, yeterince kan döküldüğüne şahit olduk," derken bağışlanabilir de olsa ihmalciliğini telafi etmek için tüfeğine sarılıp öne atılarak kendini yanındakilere siper etti.

Mohikanları tedirgin eden belli belirsiz ve uzaklardan duyulan ses kendi kulaklarına da ulaşınca, "Yemek arayan bir hayvan çevremizde dolaşıyor," diye fısıldadı.

"Şşşt!" dedi avcı. "Bu bir hayvan değil, bir Kızılderili'ninkilere göre zayıf kalan benim hislerim bile bunun insan olduğunu söylüyor. Adımlarını duyuyorum." Çevresinde alacakaranlığa gömülmüş öte beriye bakarak, "Huron kaçarken Montcalm'ın devriye gezen birliklerinden birine rastlamış olmalı. Ben de burada daha fazla kan dökülmesini istemem ama başa gelen çekilir. Atları korugana sakla, Uncas, ve siz de dostlar, aynı yere sığının. Eski ve yıkık da olsa sığınak sığınaktır ve bundan önce de silah sesleriyle çınladığı olmuştur."

Dedikleri zaman geçirilmeden ve bütün grubun büyük bir dikkatle koruduğu sessizlik içinde yapıldı ve Mohikanlar da Narrangansettleri metruk yapıya soktu.

Gizlenmelerine sebep olan ayak sesleri artık hiçbir şüpheye yer bırakmayacak şekilde duyulabiliyordu. Bu seslere kısa süre sonra, avcının Heyward'a Huron dili olduğunu fısıldadığı bir dilde, birbiriyle konuşan insanların sesleri katıldı. İçinde bulundukları yeri çevreleyen geçit vermez görünüşlü çalılara kadar gelen atların izlerini kaybettikleri anda, o ana kadar takiplerini yönlendiren izlerde yanıldıklarını düşündüler.

Seslere bakılırsa aynı noktaya toplanan yirmi kadar adamın bu esrarengiz konu hakkında konuştukları söylenebilirdi.

"Ne kadar güçsüz olduğumuzu bilmeseler," diye fısıldadı, Heyward'ın hemen yanında dikilen ve bir yarıktan olan biteni görmeye çalışan olan Şahingöz, "Bu kadar pervasız bir kocakarı konuşmasına dalmazlardı. Baksana her birinin iki tane dili ve tek bir ayağı var gibi."

Duncan iş savaşmaya geldiğinde ne kadar cesur olsa da, avcının kendine has soğukkanlılığıyla yaptığı değerlendirmelerine cevap veremeyecek kadar gergindi. Giderek artan bir gerginlik içinde izlemekte olduğu dar geçide diktiği gözlerini kırpmadan tüfeğini daha sıkı kavradı. Şimdi duyulan sesin tonu ve konuştuğu anda saygıyla karşılandığını gösteren sessizlik emirlerin ya da tavsiyelerin diğerleri üzerinde yaptırımı olan birinden geldiğini gösteriyordu. Duyulan yaprak hışırtısı ve dal çıtırtılarına bakılırsa kaybedilen izin yeniden bulunmasını amaçlayan grup birbirinden ayrılıyordu. Takip edilenlerin şansına içinde bulundukları harabeye ve çevresine dökülen ay ışığı aldatıcı bir loşluğa gömül-

müş ormanın derinliklerine nüfuz edecek parlaklıkta değildi. Yolcuların patikalardan ayrılıp çalıların arkasında kaybolmaları o kadar kısa sürmüştü ki aramalar sonuç vermedi ve ayak sesleri uzaklaşarak kayboldu.

Yine de başladıkları noktaya geri dönen yerlilerin küçük açıklığı çevreleyen çalıların arasına dalıp genç kestanelerin oluşturduğu doğal savunma hattına sızmaları çok sürmedi.

Tüfeğinin namlusuna kerestelerin arasında bir yer bulmaya çalışan Heyward, "Geliyorlar," dedi. "Yaklaştıkları anda ateş açalım."

"Namlunu gölgede tut," dedi avcı, "Çakmaktaşından çıkacak en küçük kıvılcım ya da en hafif kükürt kokusu hepsinin başımıza üşüşmesine yeter. Kaderde varsa kafa derilerimiz için savaşırız ama yerlileri tanıyan ve savaş narası atıldığında geri durmayan adamlara ve onların tecrübelerine güven."

Arkasına bakan Duncan, yapının uzak köşesinde saklanmakta olan kız kardeşlerin titreyerek birbirine sarıldıklarını ve Mohikanların da ihtiyaç anında harekete geçmeye hazır ve istekli iki payanda gibi gölgelerin içinde beklemekte olduğunu gördü. Sabırsızlığına hakim olmaya çalışarak yeniden gözlerini dışarıya çevirdi ve olacakları beklemeye başladı. Çalıların dallarının aralanmasıyla uzun boylu ve silahlı bir Huron açıklığın ortasına doğru bir kaç adım ilerledi. Sessizliğe gömülmüş yapıyı gördüğü anda yüzüne vuran ay ışığı şaşkınlığını ele verdi. Kızılderililerin şaşkınlık anında çıkardığı bildik sesin ardından alçak sesle bir arkadaşını yanına çağırdı.

Ormanda doğup büyümüş ikili ufalanmakta olan yapıyı işaret edip bir süre kabilelerinin anlaşılmaz dilinde konuştular. Neden sonra merakı tedirginliğine galip gelen bir ge-

yik gibi yavaş ve dikkatli adımlarla yapıya yaklaştılar. Bir tanesi tümseğe adımını attığı anda durakladı ve zemini incelemeye başladı. Heyward avcının kınındaki bıçağına uzandığını fark etti ve namlusunu indirdi. Avcının yaptığı gibi bıçağına uzanarak artık kaçınılmaz gibi görünen çarpışmaya hazırlandı.

Yerliler o kadar yakındaydı ki atların en küçük bir hareketi ya da normalden biraz daha yüksek sesli bir soluk kaçakları ele verebilirdi. Görünüşe bakılırsa üzerine çıkmak üzere oldukları tümseğin yapısı Huronların dikkatini dağıtmıştı. Konuştuklarında sesleri alçak ve şaşkınlıkla karışık bir saygıyla yüklüydü. Metruk duvarlarının arasından ölülerin hayallerinin görünmesini bekler gibi dikkatle izledikleri yıkıntıdan gözlerini ayırmadan yavaş yavaş gerilediler ve geldikleri çalılıkların arasında kayboldular.

Tüfeğinin dipçiğini yere bırakan Şahingöz rahat bir nefes alarak, "Evet, ölülere saygı gösterdiler ve bu sefer hayatımızı ve belki de bizimkinden daha değerli birkaç hayatı da buna borçluyuz."

Heyward bir an avcıya kulak verdiyse de, ona cevap vermek yerine, kendisini daha çok ilgilendiren diğerlerine doğru döndü. İki Huron'un çalıların dışına çıkışını ve diğerlerinin onların yanına gelip gördüklerini anlatmalarını saygılı bir sessizlikle dinlediklerini duydu. Bir kaç dakika devam eden alçak sesli ve ağırbaşlı konuşmaların ardından geldiklerindeki hallerinin aksine sessiz sedasız uzaklaştılar ve duyulan alçak sesli konuşmalar da ormanın derinliklerinde yitip gitti.

Şahingöz Chingachgook'tan gelecek olan, bütün seslerin mesafeye yenik düştüğü işaretini alana kadar bekledi ve sonrasında Heyward'a atları çıkarıp kız kardeşlerin binme-

sine yardım etmesini işaret etti. Bundan sonra yıkık kapıdan geçip bulundukları yeri geldiklerinin aksi istikametindeki bir noktadan çıkarak terk ederlerken, kız kardeşler anbean ufalanmakta olan sessiz ve mağrur yapıya son bir kez baktıktan sonra ayın yumuşak aydınlığını geride bırakarak kendilerini ormanın kasvetli karanlığına gömdüler.

BÖLÜM XIV

Guard.—Qui est la?
Puc.—Paisans, pauvres gens de France.
Altıncı Henry

Korugandan çıkış ve ormanın derinliklerine giden yolculuk süresince herkes kaçışlarını tehlikeye atacak bir kelime bile etmeyecek kadar dikkatliydi. Takipçileriyle aralarındaki mesafeyi iyice açan avcı önceden olduğu gibi grubun önüne düşmüş ilerlerken, çevresini saran ormana yabancı olması yüzünden bu defa öncekine göre daha dikkatli ve yavaştı. Bir kaç kez durup yoldaşları Mohikanlarla ayı ve ağaçların gövdelerindeki yosunları incelediler. Bu duraksamalar sırasında Heyward ve kız kardeşler de enselerindeki düşmanlarının yaklaştığını haber verecek herhangi bir ses duyabilir miyiz diye ormandaki seslere kulak kesildiler. Ne kadar dinleseler de, çok uzakta akmakta olan ve zar zor duyulabilen bir su şırıltısı dışında bütün çevrelerini saran koca orman ebedi bir uykuya gömülmüş gibi sessizdi. Kuşlar, hayvanlar ve tabi etraflarındaki geniş arazide var oldukları farz edilirse, insanlar hep birlikte uyuyormuş gibi sessizdiler. Neyse ki suyun sesi rehberleri içine düşmek üzere oldukları utanç verici durumdan kurtardı ve hemen sesin geldiği yöne doğru ilerlemeye devam ettiler.

Suyun kenarına ulaştıklarında ayağındaki makosen çizmeleri çıkaran Şahingöz, Heyward ve Gamut'tan da aynısını yapmalarını istedi. Daha sonra suya giren avcı beraberindekilerle birlikte sonraki bir saat boyunca suyun içinden ilerleyerek iz bırakmadan yol almalarını sağladı. Sığ dere yatağından çıkıp yeniden ağaçlarla kaplı düz ve sağlam toprağa ayak bastıklarında, ay batı ufkunu kaplayan devasa, kurşuni bulutların arasında kaybolalı hayli olmuştu. Bu noktadan sonra bildiği yerlerde gezen bir insanın kendine güveni ve rahatlığıyla hareket etmeye başlayan avcı yeniden kendi dünyasına dönmüş gibiydi. İzledikleri patika gittikçe daha da dikleşen bir eğim alınca dağlara yaklaştıklarını fark ettiler. Her iki yanlarında yükselmeye başlayan araziye bakılırsa dağ eteklerindeki koyaklardan birine girmekteydiler. Şahingöz diğerleri yetişene kadar bekleyip, sözlerine biraz daha ciddiyet katan bir tonla, "Yabani ortamda akarsu yataklarını, kaya tuzu kaynaklarını ve patikaları bulmak kolaydır," dedi. "Ama burayı görüp de az ötedeki ağaçların altında esaslı bir ordunun konuşlandığını kim bilebilir?"

Avcının yanına giden Heyward, "O halde William Henry'ye iyice yaklaştık, değil mi?"

"Yine de önümüzde uzun ve yorucu bir yol var. En zoruysa o yolu tutturabilmek." Dingin bağrında yıldızların yansımaları oynaşan küçük bir göleti işaret eden avcı, "Bak," dedi, "Buraya 'kanlı göl' derler. Çok kereler gelip geçmekten başka gündoğumundan günbatımına kadar düşmanla savaştığım da oldu burada."

"Çatışmada düşen cesur adamlara mezar olan kasvetli ve durgun su bu demek! Buradan bahsedildiğini duymuştum ama ilk defa gözlerimle görüyorum."

Duncan'a cevap vermekten çok kendi kendine konuşur gibi düşünceli görünen Şahingöz, "Aynı gün üç defa çarpış-

tık Hollandalı-Fransızla[28]," diye devam etti. "Onun ilerlemekte olan birliklerini pusuya düşürmek için başlattığımız hücumu çok sert bir şekilde karşıladı ve hepimizi çil yavrusu gibi dağıttı dar geçitten Horican'ın kıyılarına. Oradan devrik ağaç gövdelerini siper edip karşı saldırıya geçtik ve buradaki olayların sonrasında Sir ilan edilen William'ın idaresinde sabahki utancımızın acısını çıkarttık. O gün yüzlerce Fransız'ın güneşi gördüğü son gün oldu. Esir aldığımız komutanları Dieskau bile o kadar çok bıçak ve mermi yarası almıştı ki daha fazla savaşması mümkün olmadığı için ülkesine geri gönderildi."

"Asil bir karşı saldırı örneğiydi," dedi gençliği kanını tutuşturan Heyward, "Güneydeki ordudayken namı bizim oralara kadar duyulmuştu."

"Öyleydi! Ama o kadarla kalmadı. Bizzat Sir William'ın emriyle, Binbaşı Effingham tarafından hem kalan Fransızların arkasına dolanmak hem de burada olanları geçitten ötedeki Hudson Kalesine rapor etmekle görevlendirilmiştim. Tam da buralarda, şu ağaçların yamaca tırmandığı yerde bize yardıma gelen birliklerle karşılaştım ve onları bu kanlı günün henüz bitmediğinden haberdar olmayan Fransızların yemek için kamp kurdukları yere götürdüm."

"Şaşıp kalmışlardır..."

"Eğer aç karnından başka bir şey düşünmeyen bir insan ölüme şaşıp kalırsa, evet. Nefes alacak vakitleri bile olmadı, ne de olsa sabahki saldırıda da onlar bizi mahvetmişti ve aramızda bir akrabasını ya da dostunu kaybetmeyen yok gibiydi."

"Bu gözler, her şey sona erdiğinde, ölenler ve ölmekte olanların atıldığı bu suyun aldığı rengi gördü. Yerin derinlik-

28. Baron Dieskau, Fransa ordusunda görevli bir Alman. Hikayenin geçtiği dönemden bir kaç yıl önce Johnstown'dan Sir William Johnson'un Lake George civarında yenilgiye uğrattığı subay. (Yaz.)

lerinden çıkan suyun bu renk aktığı hiçbir yerde görülmemiştir."

"Bir asker için uygun ve huzur dolu bir mezar olmuştur herhalde. Anlattıklarına bakılırsa buralarda çok hizmet vermişsin."

Askeri bir havayla daha bir dikleşen duruşuyla cevap veren avcı, "Verdim," dedi. "Bu tepelerde tüfeğimin sesinin yankılanmadığı koyak, Horican'la nehrin arasında da 'geyiköldüren'in, insan olsun hayvan olsun, bir bedeni yere yıkmadığı bir mil karelik bir yer kalmamıştır. Mezarın dediğin gibi sakin ve huzurlu olup olmadığı ise başka mesele. Bu ordugâhta insanların henüz son nefesini vermeden gömülmemeleri gerektiğini düşünenler var ve o günün koşturmacası içinde doktorların kimin ölüp kimin yaşadığını kontrol etmeye fazla vakitleri olduğunu söyleyemem. Dur biraz! Suyun kenarında yürüyen de neyin nesi?"

"Bu ormanda bizim kadar yersiz yurtsuz birileri daha olamaz herhalde."

"Onun gibiler yer yurt yokluğunu dert etmez. Gecenin çiyi günlerini suyun altında geçirmeye alışmış olanları ıslatamaz." Avcının Heyward'ın omzundaki eli öyle büyük bir güçle kasıldı ki genç asker başka koşullar altında hiç bir şeyden çekinmeyen bu adamın nasıl batıl inançlarının etkisine girebildiğini omzundaki acıyla anladı.

"Tanrı aşkına, bu bir insan ve bu yöne geliyor! Silahlarınıza sarılın dostlarım, gelen dost mu düşman mı bilinmez!"

Bu ıssızlığın içinde başka bir dünyadan gelir gibi çınlayan sert bir ses sordu:"Qui vive?"

"Ne dedi bu mahluk?" diye fısıldadı avcı, "Bu ne İngiliz dili ne de Kızılderili."

"Qui vive?" diye tekrarlanan sese bu defa ateş etmeye hazırlanan silahın sesleri ve öfkeli bir tavır eşlik ediyordu.

Ağaçların arasından çıkarak suyun kıyısına, nöbetçinin

bir kaç metre yakınına kadar ilerleyen Heyward "France!" diye bağırdı.

Eski Fransız aksanı ve dilini kullanan bombacı, "D`ou venez-vous –ou allez-vous, d`aussi bonne heure?" diye sordu.

"Je viens de la decouverte, et je vais me coucher."

"Etes-vous officier du roi?"

"Sans doute, mon camarade; me prends-tu pour un provincial! Je suis capitaine de chasseurs Heyward karşısındakinin cephedeki birliklerden birinden olduğunun farkındaydı); j`ai ici, avec moi, les filles du commandant de la fortification. Aha! tu en as entendu parler! je les ai fait prisonnieres pres de l`autre fort, et je les conduis au general."

"Ma foi! mesdames; j`en suis fache pour vous," dedi genç asker, bir yandan kibarca şapkasına dokunarak bayanları selamlarken; "mais – fortune de guerre! vous trouverez notre general un brave homme, et bien poli avec les dames."

"C`est le caractere des gens de guerre," dedi Cora, takdire şayan bir özdenetimle. "Adieu, mon ami; je vous souhaiterais un devoir plus agreable a remplir."

Asker Cora'nın nezaketine karşılık olarak alçak sesle bir şeyler mırıldanırken, "Bonne nuit, mon camarade," diyen Heyward, Cora'yla birlikte uzaklaşarak, nöbetçiyi su kenarında yalnız bıraktı. Bu kadar arsız bir düşmanla yüz yüze gelebileceğine ihtimal vermeyen nöbetçi karşılaştığı beklenmedik güzelliğin etkisiyle uyanan güzel Fransa'sının hayaliyle bir şarkı tutturarak voltasına döndü: "Vive le vin, vive l`amour."

Biraz uzaklaştıktan sonar tüfeğini kolunun altına alan avcı, "Neyse ki ne dediğini anladın," dedi. "Şu korkak Fransızlardan biri olduğunu hemen anladım. Niyetinin ve sözle-

rinin iyi olduğuna dua etsin, yoksa onun kemiklerine de arkadaşlarının yanında bir yer bulmak zor olmazdı."

Gerçekten de küçük göletteki ruhlar ıslak mezarlarından çıkmışlar gibi uzun ve ağır bir inleme duyuldu.

"Bu sesi çıkaran insandan başkası olamaz," dedi avcı, "Ruhların gücü böyle uzun süreli bir işe yetmez."

"İnsan olduğu doğru da hâlâ bu dünyada mı, değil mi, ondan emin değilim," diyen Heyward ortalıklarda görünmeyen Chingachgook'u aradı. İlkinden daha zayıf bir inleme ve suya çarpan bir cismin sebep olduğu bir ses daha duyuldu ve arkasından ortalığı sanki suyun dinginliği yaratıldığı günden beri hiç bozulmamış gibi mutlak bir sessizlik kapladı. Onlar neler olduğunu anlamaya çalışırken kızılderilinin koruluğun derinliklerinden kendilerine yaklaştığını gördüler. Kızılderili şefi tekrar gruba katıldığında bir elinde talihsiz Fransız'ın dumanı tüten kafa derisi, diğerindeyse kana bulanmış savaş baltasıyla bıçağı vardı. Yürüyüş kolundaki yerini yeniden aldığında yüzünde yaptığının bir marifet olduğuna inanan birinin ifadesi vardı.

Bir ucunu yere koyduğu tüfeğinin diğer ucuna yaslanan avcı düşüncelere daldı. Üzüntüyle başını sallayarak: "Aynı şeyi bir beyaz yapsa zalim ve insanlığa sığmayan bir harekette bulunmuş olurdu ama bu Kızılderililerce doğal görülen bir hareket ve bunu inkâr etmenin kimseye faydası olacağını zannetmem. Yine de eski dünyadan gelen gencin yerine bir Mingo'nun başına gelmiş olmasını tercih ederdim."

"Yeter," dedi, kız kardeşlerin gecikmenin nedenini henüz anlamamış olduğunu gören Heyward. Avcı gibi hoşnutsuzluğunu bastırmaya çalışarak, "Olan oldu ve her ne kadar olmamış olmasını dilesek de artık olanları değiştirmenin imkanı yok. Gördüğün gibi düşman devriyelerinin menzilindeyiz. Ne yöne gitmeyi öneriyorsun?"

Yeniden doğrulan avcı, "Evet," dedi. "Senin de dediğin gibi bu konu üzerinde daha fazla düşünmenin bir faydası yok. Fransızlar kaleyi iyiden iyiye kuşatmış ve aralarından geçmek iğne deliğinden geçmek kadar incelik gerektiriyor."

Gözlerini batmakta olan ayı gizleyen buhar kütlelerine çeviren Heyward, "Ve çabukluk," diye katıldı.

"Ve çabukluk," diye tekrarladı avcı. "Talihimiz yaver giderse iki şansımız var. Yoksa imkansız."

"Çabuk ol, zaman daralıyor."

"Birinci seçenek, nazik bayanları atlarından indirip hayvanları serbest bırakmak ve Mohikanları önden gönderip kaleye nöbetçilerin cesetlerini çiğneyerek geçmek."

"Olmaz, olmaz!" dedi avcının sözünü kesen Heyward, "Böyle bir yarma hareketi askerler için uygun olsa bile bizimkisi gibi bir kafile için söz konusu olamaz."

Bu seçenek karşısında kendisi de genç asker kadar isteksiz olan avcı, "Gerçekten de bu narin ayakların bata çıka ilerlemek zorunda kalacağı fazla kanlı bir yol olur," dedi. "Yine de bu seçeneği değerlendirmenin erkekliğimizin gereği olduğunu düşündüm. O zaman geldiğimiz yolda gerisin geri dönüp devriyelerin menzilinden çıkarız ve biraz batıdaki dağlara gidebiliriz. Böylece Montcalm'ın uşaklarının aylarca izimizi bulamayacağı şekilde saklanabiliriz."

"Tamam öyleyse. Yalnız hemen hareket edelim."

Daha fazla söze ihtiyaç olmadığından, "Beni takip edin!" dediği bile zar zor duyulan Şahingöz şimdi içinde bulundukları, öncekinden bile daha tehlikeli noktayı terk ederek kendilerini buraya getiren yolda ters yönde ilerlemeye başladı. Hiçbirisi karşılarına bir devriye kolu ya da nöbetçi çıkmayacağına güvenemediğinden, az önceki konuşma gibi şimdiki yolculuk da dikkatli ve sessiz bir şekilde sürdürülüyordu. Durgun suyun kıyısında ilerlerken Heyward ve

avcı suya dönük kaçamak bakışlarını engelleyemiyorlardı. Kısa süre önce şahit oldukları kanlı eylemin korkunç bir anıtı gibi gözlerine takılan dalganın hâlâ durulmamış olan suda yarattığı hafif sesleri duysalar da bir kaç dakika önce bu sessiz kıyılarda dolaşmakta olan genç askere ait bedeni göremediler. Biraz sonra, kasvetli manzaranın içinde kaybolan diğer bütün şeyler gibi söz konusu su birikintisi de yolcuların arkasındaki karanlığın içinde görülmez oldu.

Ters istikamette takip ettikleri güzergâhtan kısa süre içinde ayrılan Şahingöz'ün seri adımları beraberindekileri içinde bulundukları vadinin batı duvarını oluşturan dağların zirvelerinden ileri gelen gölgeliğin derinliklerine götürdü. Kayaları aşmayı ve koyaklardan geçmeyi gerektiren güzergâhları, acı verici bir hal almış ilerlemelerini de büyük oranda yavaşlatmıştı. Dört bir yanlarını saran karanlık ve kasvetli yamaçlar yürüyüşün artan zahmetini kısmen de olsa telafi eder gibi görünen bir güvenlik hissi veriyordu. Kafile ilerledikçe kayaların ve ağaçların etrafından dolaşan ve yabanda yol almaya alışkın kişilerce açıldığı belli olan patika, bir yamaca tırmanarak yükselirken gündüzün öncüsü olan zifiri karanlık, vadinin zemininden uzaklaştıkça dağılmaya ve çevrelerini saran nesneler doğanın bahşettiği gerçek renklerinde görünmeye başladı. Dağın çıplak yamaçlarına tutunmaya çalışan bodur ağaçlıktan çıkıp, zirvedeki düz ve yosun kaplı kayaya ulaştıklarında Horican vadisinin karşı yakasında yükselen bir tepenin yüksek çamları üzerinde kızaran günle yüz yüze geldiler.

Avcı kız kardeşlere atlarından inmelerini söyledikten sonra yular ve eyer takımlarından kurtardığı bitkin hayvanları bulundukları yüksekliğin ancak elverdiği seyrek bitki örtüsünden karınlarını doyurabilmeleri için serbest bıraktı. “Gidin bakalım, tabiat karnınızı nerede doyuracak? Ama dikkatli olun da bu tepelerdeki yırtıcılara yem olmayın.”

"Onlarla işimiz bitti mi?" diye sordu Heyward.

Dağın doğu yamacına yönelen ve diğerlerini de yanına çağıran avcı, "Gelin de kendiniz bakın," dedi. "Eğer insanların kalbinin derinliklerini görmek, buradan Montcalm'ın ordugâhını görmek kadar kolay olsaydı, dünyada ikiyüzlülük kalmaz, Mingo'ların dalavereleri de Delawarelerin dürüstlüğü karşısında kaybetmeye mahkum olurdu."

Yolcular yamaca geldiklerinde avcının sözlerinin ne kadar doğru, onları bu çevreye hakim noktaya getirme kararının ise ne kadar isabetli olduğunu bir bakışta anladılar.

Üzerinde bulundukları dağ, gölün batı kıyısında, neredeyse üç bin metre yüksekliğinde bir koniye benzeyen yapısıyla, yapraklarını dökmeyen ağaçların seyrek olarak yayıldığı zirveleriyle, aynı sıradağlar içinde kalan ama gölden millerce uzaktaki kardeşleriyle birleşerek dağınık kaya kütlelerinden oluşan bir zincir şeklinde Kanada topraklarına kadar uzayıp gidiyor; hemen ayaklarının dibinde geniş bir yay çizen Horican ise dağların eteklerini dolanırken biraz ötede düzensiz bir yükseltiye dönüşen geniş bir şeridi ortaya çıkarıyordu. Kuzeye doğru bakıldığında 'kutsal gölün,' hadde hesaba sığmayacak çoklukta ve güzellikteki koy ve burunun şekillendirdiği ve sayısız adanın süslediği, bu baş döndürücü yükseklikten bakıldığında uzun, dar bir şerit gibi görünen berrak suları uzanıyordu. Bir kaç fersah öteye bakıldığında ise nehrin suları ya çevresini saran dağlar ya da sabah havasının bağrından kopup gelen sis bulutları arasında kayboluyordu. Ufukta görülen zirvelerin arasındaki açıklıktan, gölün bol ve tertemiz sularını Champlain'e akıtmadan önce kuzeye doğru uzanırken takip ettiği yatak anlaşılabiliyordu. Güneyde, sık sık bahsedilen dar geçit ve dilimlenmiş gibi görünen düzlükler uzanıyordu. Bu yönde miller boyunca hakimiyetlerinden ödün vermeye yanaşmayan dağlar, yine

de gözle görülür bir mesafe dahilinde önce kollara ayrılıp sonra da yavaş yavaş eriyor ve önce bir ucundan diğerine sonra da gerisin geri kat ettikleri yol boyunca kafilemize eşlik ettiğimiz ovalara karışıyordu. Gölü ve gölü barındıran vadinin her iki yakasını çevreleyen yamaçlar boyunca yılankavi çelenkler çizerek yükselen sis bulutları sanki gözlerden uzak dağ evlerinin bacalarından çıkar gibi ıssız ormanın derinliklerinden çıkıyor sonra da ya yamaçlardan yuvarlanarak yok oluyor ya da daha alçaktaki arazileri kaplayan sabah buğusuna karışıyordu. Gökyüzünün vadinin üzerini kaplayan diliminde kar gibi bembeyaz tek bir bulut ağıyor ve gölgesi 'kanlı gölün' sessiz sularını işaretliyordu.

Gölün hemen batıya bakan kıyısında William Henry'nin geniş toprak tahkimatı ve alçak binaları uzanıyordu. Tabyalarından ikisi, temellerini yıkayan göl sularının üzerinde yükseliyormuş gibi görünen kalenin göle bakmayan diğer taraflarınıysa, derin bir hendek ve geniş bataklıklar koruyordu. Kaleyi çevreleyen makul genişlikteki bir arazi içinde kalan ağaçlar temizlenmiş olsa da, hayat dolu manzara, berrak suların tabiatın yeşilliğine bürünerek yumuşattığı alçak yerler ve bitip tükenmeden uzayıp giden dağların sırtlarından başını uzatan çarpıcı kayalar dışında, göz alabildiğine yayılıyordu. Tabyaların hemen dışına dağılmış askerler, kendilerinden çok üstün sayıdaki düşmanlarına karşı devriye nöbeti tutarken, kalenin içinde, çalışılarak geçirilmiş bir gecenin yorgunluğunu taşıyan birileri görülebiliyordu. Güneydoğuya bakan burçlara bitişik, kalenin kendisi için kullanılması daha mantıklı olabilecek bir yükselti üzerine inşa edilmiş korunaklı bir yapıyı işaret eden Şahingöz, kısa süre önce Hudson'u yedeğinde terk ettikleri destek birliklerini gösterdi. Avcı Heyward'a yine güneyden ama ormanın biraz daha içerilerinden yükselen, renkleri itibariyle suyun yüzeyinden

yükselmekte olan buhardan kolaylıkla ayrılabilen çok sayıdaki uçuk gri duman sütununun orada bulunduklarını ele verdiği düşmanlarının yerini de gösterdi.

Yine de genç askeri asıl endişelendiren gölün batı kıyısının güney ucuna yakın kısmında gördüğü manzara oldu: bulunduğu yerden böylesi bir orduyu barındıramayacak kadar dar görünmesine rağmen, Horican'ın kıyılarından çevredeki dağların eteklerine kadar yüzlerce metre genişliğindeki bir banda yayılmış on bin kişilik bir ordunun beyaz çadırları ve askeri teçhizatı. Topçu birlikleri şimdiden yerlerini almış, hatta zirveden ayaklarının altına serilmiş bir haritayı inceler gibi savaş mahallini izleyen yolcuların bakışları altında ateşlenen topların sesi vadiden yükselerek doğu yamaçlarında yankılanmaya başlamıştı.

"Aşağıdakiler için gün yeni doğuyor," dedi düşünceli görünen avcı. "Gözcüler hâlâ uyumakta olanları toplarının sesiyle uyandırıyor. Bir kaç saat geç kalmışız. Montcalm bütün ormanı lanet Iroquois'larıyla doldurmuş bile."

"Kale gerçekten de çok sıkı kuşatılmış," diyen Duncan, "Yine de bir çıkar yol yok mu? Bir kez daha o başıboş Kızılderililerin eline düşmektense askerlere yakalanmak yeğdir," diye devam etti.

"Gördün mü?" diyen avcı farkında olmadan Cora'nın dikkatini babasının karargâhına çekiyordu. "Şu güllenin kumandanın evinin bir köşesini nasıl uçurduğunu gördün mü? Sağlam ve dayanıklı bir yapı olmasına rağmen, bu gidişle Fransızlar bu kaleyi yapıldığından hızlı yıkacaklar."

"Heyward, bu tehlikeye içinde olmadan şahit olmaya dayanamayacağım," dedi gözü pek Cora, "Montcalm'a gidelim ve oraya gitmek için izin isteyelim. Bir evlattan bunu esirgemez herhalde."

Pervasız avcı, "Fransız'ın çadırına kafandaki deriyle ulaşman pek mümkün olmaz. "Eğer o kıyıdaki teknelerden birisi elimizde olsa bir umudumuz olurdu. Bakın, birazdan top ateşi duracak çünkü gündüzü geceye çevirip, gülleleri ok ve yaydan bile daha etkisiz hale getirecek bir sis bulutu yaklaşıyor. Şimdi, eğer cesaretiniz varsa beni takip edin! Zira o kampa girmek istiyorum. Şuradaki huş ağacı korusundaki Mingo'ları dağıtmaktan öte gidemesem bile bir kez denemek niyetindeyim."

"Cesaretimiz var," dedi Cora, "Böyle bir amaç olduktan sonra her tehlikeye atılmaya hazırız."

Cora'ya içten bir takdirle gülümseyen avcı, "Ölümden senin kadar az korkan bin adamım olsa bütün bu geveze Fransızları köpek misali önüme kattığım gibi çıktıkları ine geri kovalardım. Ama," derken grubun diğer üyelerine dönerek devam etti, "Sis çok hızlı ilerliyor ve düzlükte yakalayıp fark edilmemek için faydalanmak istiyorsak hemen harekete geçmek zorundayız. Unutmayın, eğer bana bir şey olursa, rüzgarı sol yanağınızda tutacaksınız – ya da iyisi mi Mohikanları takip edin. Onlar her koşulda yolunu bulabilir."

Sonra kendisini takip etmelerini işaret ederek dikkatli ama kendinden emin adımlarla yamaçtan aşağı yürümeye koyuldu. Heyward kız kardeşlere iniş süresince yardımcı oldu ve bir kaç dakika sonra bin bir zorluk ve sıkıntıyla tırmandıkları dağın zirvesinden epey uzaklaşmışlardı.

Şahingöz'ün seçtiği rota yolcuları Duncan'la konuştukları yere yaklaşık yarım mil mesafede, kalenin batı kanadındaki girişle aynı hizadaki bir düzlüğe çıkardı. Gayrete gelmelerinin yanında yer şekillerinin de yardımıyla sisten önce ulaştıkları düzlükte düşman kampının bu yünden battaniyeye sarınmasını beklemeleri gerekti. Bu duraksamadan faydalanan Mohikanlar ormanın önlerinde kalan kısmına ve

önlerine çıkacak nesnelere bir göz atma fırsatı buldular. Avcı da onları belli bir mesafeden takip ederek onlardan edineceği bilgilerle belli belirsiz de olsa bölgeyle ilgili bir şeyler öğrenmeye çalıştı.

Çok kısa bir süre sonra yeniden yolcuların yanına geldiğinde yüzü sinirden kızarmış halde, uğradığı hayal kırıklığını dile getirirken pek de kibar davranmadı. "Çok bilmiş Fransız tam yolumuzun üzerine bir ileri karakol kurdurmuş. Hem Kızılderililer hem de beyazlar var; Yakalanma şansımız yakalanmama şansımızla eşit."

"Etraflarından dolaşıp yeniden yolumuza dönemez miyiz?" diye sordu Heyward.

"Bu siste yönünü bir kez değiştirip sonra tekrar nerede ve nasıl bulabileceğini kim bilebilir! Horican'dan gelen sis, ne barış çubuğunun dumanına benzer ne de sivrisinekleri uzaklaştırmak için yakılan ateşlerinkine."

Daha konuşacaktı ki önce bir çatırtı duyuldu ardından da çarptığı genç ağaçtan seken bir gülle ilk darbenin yavaşlatmasıyla koruluğun içine yuvarlanıp yakınlarında durdu. Kızılderililer bu korkunç elçiyi dikkatle izlerken Uncas kendi dilinde heyecanlı heyecanlı bir şeyler söyledi.

"Öyle olsun, evlat!" dedi avcı. "Zira umarsız ateşleri diş ağrısı gibi hafife almamak lazım gelir. Haydi, o zaman, sis iyiden iyiye çöküyor."

"Durun!" diye bağırdı Heyward, "Önce niyetinizi açıklayın."

"Fazla sürmez. Pek de umut vaat etmiyor ama hiç yoktan iyidir. Şu gülle," dedi ayağıyla yerdeki zararsız demir topu işaret eden avcı, "Kaleden ateşlendi ve buraya gelene kadar toprağı sürerek bir oluk açtı. Diğer bütün işaretler kifayetsiz kaldığında onun doğrultusunu takip edeceğiz. Artık konuşmaya son verip beni izlemeye başlasanız iyi olur.

Aksi halde sisin ortasında iki ordunun da hedef tahtası oluruz."

Bir kriz anının gelip çattığını ve bu noktada söz değil eylem gerektiğini kavrayan Heyward aralarına girdiği kız kardeşleri kollarından sürüklerken avcının silik görüntüsünü kaybetmemeye çalıştı. Şahingöz'ün sisin yoğunluğunu abartmadığı kısa süre içinde kafiledekilerin birbirlerini seçmekte zorlanır hale gelmeleriyle doğrulandı.

Sola doğru bir yay çizmiş ve Heyward yanılmıyorsa yeniden sağa dönüp eski güzergâhlarına yönelmiş ve sonu dost birliklere çıkacak yolun da yarısını almışlardı ki beş on metre yakınlarından geldiği her halinden belli olan bir ses kulaklarına ulaştı:

"Qui va la?"

"Devam edin!" diye fısıldayan avcı bir kez daha sola yöneldi.

Heyward da avcının sözlerini tekrar ederken duydukları soru da yirmi farklı ve sinirli ses tarafından tekrar ediliyordu.

"C'est moi," dedi Duncan, yanındakileri yönlendirmekten çok sürüklerken.

"Bete!—qui?—moi!"

"Ami de la France."

"Tu m`as plus l`air d`un ennemi de la France; arrete ou pardieu je te ferai ami du diable. Non! Feu, camarades, feu!"

Verilen emir vakit kaybetmeden yerine getirilirken etrafı saran sis elli tane alaybozan tüfeğinin ateşlenmesiyle harelendi. Şans eseri iyi nişan alınmadan ateşlenen tüfeklerin kustuğu kurşunlar kaçaklara isabet etmediyse de o kadar yakından geçtiler ki ıslıklar çalarak geçip giden kurşunlar David ve kız kardeşlerin tecrübesiz kulaklarına sanki etlerini sıyırıp geçmiş kadar yakın gibi geldi. Yeniden bağrışmalar ve bu defa sadece ateş etmek için değil takip etmek için de verilen bir emir duyuldu. Heyward duydukları sözlerin ne

anlama geldiğini açıkladığında Şahingöz durup o anda verdiği kararı soğukkanlılıkla açıkladı.

"Karşı ateş açalım. Bunun bir yarma harekatı olduğunu düşünüp geri çekilecek ve destek çağıracaklardır."

Bu zekice plan maalesef beklenen sonucu vermedi. Silah sesleri duyulur duyulmaz Fransızlar dört bir yanlarını kuşatmış gibi göl kenarından ormanın derinliklerine uzanan bütün alanı yaylım ateşine tuttular.

"Bütün orduyu ayaklandırıp genel bir taarruza sebep olacağız," dedi Duncan. "Devam edin dostlarım, hem kendi hayatınızı hem de bizimkini kurtarmak istiyorsanız yola devam edin."

Avcı bu teklifi kabul etmeye dünden razıydı ama yaşanan hengame içinde yönünü şaşırmıştı. Rüzgarı tespit edebilmek için yüzünü rüzgara verdiyse de iki yanağında da aynı serinliği hissetti. Bu müşkül durumdan kurtulmalarını sağlayan, bir kez daha, yanlarına kadar yuvarlanarak gelen güllenin toprağı bir saban gibi sürerek açtığı karınca yuvarlarına benzeyen aynı hizadaki üç tümseği fark eden Uncas oldu.

"Beni izleyin!" diyen Şahingöz ileri atılmadan önce hafifçe eğilerek gideceği yönde bir şeyler görebilmeye çalıştı.

Bağırış çağırışlar, birbirlerine seslenmeler ve patlayan tüfeklerin sesleri artık dört bir yanlarından ve hiç aralıksız gelmekteydi. Bir anda ortalığı yoğun bir ışık seli kaplarken toprağı örten sis su buharından çelenkler oluşturarak birbirine girdi. Düzlükte ateşlenen sayısız topun kükremesi arkalarındaki yamaçlarda yankılandı.

Olduğu yere çakılıp kalan Şahingöz, "Bu toplar kaleden ateşlendi. Biz de telaşa kapılmış aptallar gibi, ters yöne, ormandaki Maquaların kucağına gidiyorduk neredeyse."

Doğru yolu bulan kafile büyük bir dikkatle gerisin geri geldikleri yönde ilerlemeye başladı. Duncan, gerçekten ih-

tiyaç duyduğu bu yardımı seve seve kabul eden Cora'yı Uncas'a teslim etti. İstim üzerindeki takipçilerinin çok yakınlarında olduğu aşikardı ve her saniye yakalanma, hatta ölüm tehlikesiyle yüklüydü.

Düşman birliklerine komuta ettiği anlaşılan takipçilerden birinin şevkle, "Point de quartier aux coquins!" diye bağırdığı duyuldu.

Diğer bütün sesleri bastıran bir ses, "Sıkı durun, yiğit Altmışlılarım!" diye haykırdı. "Düşmanı görene kadar bekleyin ve yerden ateş edin."

Sisi yararak geçen bir çığlık, "Baba! Baba! Benim, Alice! Elsie'ciğinin ta kendisi. Durun! Bizi kurtarın!"

Ormanı boydan boya kat edip yamaçlarda yankılanan ses bu kez babacan bir acıyla çınladı, "Bekleyin! Onlar! Tanrı beni kızlarıma kavuşturdu. Kapıları açın, dışarı çıkın! Sakın ateş etmeyin Altmışlılarım, kuzularımı vurmayın! Fransızları süngünüzle püskürtün."

Menteşelerin gıcırtısına doğru atılan Duncan arkasındaki araziye doğru ilerleyen koyu kırmızı üniformalı bir dizi askerle karşılaştı. Kraliyete Bağlı Amerikalılardan tanıdığı birliğin öncülüğünü alarak kalenin yakınlarına kadar gelmiş olan takipçileri çabucak püskürttü.

Aniden bir başlarına kalan ve paniğe kapılan Alice ve Cora, daha ne olup bittiğini anlayamadan kendilerini sis bulutunun içinden fırlayan devasa cüsseli bir subayın kollarında buldular. Saçları ordunun hizmetinde geçirdiği yıllar içinde kırlaşmış, yumuşamış ama ihtişamını kaybetmemiş solgun ve kırışık yüzü gözyaşlarıyla yol yol olmuş emektar subay, iki kızını birden bağrına basarken, İskoçlara özgü aksanıyla şükretti:

"Bu günü gösterdiğim için şükürler olsun, Tanrım! Bundan sonra ne olursa olsun, bu kulun hazır!"

BÖLÜM XV

O halde gidip görelim, kulak verelim sayın elçiye
Daha ağzını açmadan dahi,
Bilsek de şu Fransızın ne için kapımıza geldiğini
Beşinci Henry

Munro'nun sonraki bir kaç günü karşısında direnebilmek için ihtiyaç duyduğu araçlardan yoksun olduğu bir gücün kuşatması altında tehlike, çalkantı ve mahrumiyet içinde geçti. Hudson kıyılarında tembellik etmekte olan Webb ve ordusu sanki bu daracık alanda kısılıp kalmış silah arkadaşlarını umutmuş gibiydi. Montcalm kalenin çevresindeki ikmal yollarını, çığlıkları İngiliz ordugahında çınlanan ve zaten içinde bulundukları tehlikenin büyüklüğü altında ezilmekte olan yerleşimcilerin kalbini donduran yerlilerle doldurmuştu.

Kuşatılan kaledeki birlikler için ise durum farklıydı. Liderlerinin konuşma ve davranışlarıyla galeyana gelen askerler, eski şöhretlerine ve komutanlarının haşin karakterine yakışır bir cesaret sergilemekteydi. Askeri meziyetleri tartışılamaz düzeydeki Fransız general ise modern savaş prensipleri gereğince bir an bile geçirilmeden faydalanılacak bir avantaj sağlayarak kuşatmayı kısa sürede başarıya ulaştıracak komşu zirveleri her nedense ihmal ederek, düşmanının

üzerine yürüyüşe kalkmış olmakla yetinir gibi görünüyordu. O dönemin savaş sanatının en büyük zafiyeti bu tür yükseltilerin sebep olduğu zorluklardan yılıp sağlayacağı üstünlüklerden çıkar sağlanamamasıydı. Bu anlayış kalelerin bir elin parmaklarını geçmediği, topların ise kullanışsız hale geldiği yoğun ormanlarda gerçekleşen çarpışmalarda gözlenen Kızılderililerin basit çatışmalarına daha uygundu. Aynı zaaf Bağımsızlık Savaşı'nda da kendini göstermiş ve Birleşik Devletlere, Burgoyne'un ordularına, ülkenin iç bölgelerinin kapısını açan Ticonderoga kalesine mal olmuştu. Bugün geçmişe baktığımızda Mount Defiance'dakine benzer zorlukların fazlasıyla abartılmış olduğunu ve bugün benzer bir coğrafyadaki askeri birliklerin bir tepenin zirvesine değil de eteklerine konuşlanmasının sorumlusu olan mühendisin ve o noktayı korumakla görevli generalin sonu olacağını görüyoruz.

Şimdilerde bütün politik birikimini bu riskli projeye yatırmış bir adamın[29] çabaları sonucunda inşa edilmiş su yolu sayesinde tasvir etmeye çalıştığımız bu yerleri rahatlıkla gezebilen sağlığının derdinde müzmin bir hasta ya da bilgi veya keyif arayışındaki doğa hayranı amatör bir turist, atalarının aynı yerlerde kendisi kadar rahatlıkla hareket ettiğini düşünmekle büyük hata etmiş olur. Bu arazide bir tek ağır silahın bir yerden bir yere taşınması bile, tabi bu zorlu nakliye sırasında, hiçbir şeye faydası olmayan bir demir yığınından ayrılmasını sağlayacak teçhizat ve mühimmat kaybedilmemişse kendi başına bir zafer olarak görülürdü.

İçinde bulundukları durumun zafiyeti William Henry'yi savunmakta olan İskoçyalıyı ziyadesiyle rahatsız ediyordu. Tepeleri ihmal etmiş olan Fransız rakibi, aynı hatayı düzlük-

---

29. Tabi ki kısa süre önce, 1828'de henüz görevini sürdürmekteyken kaybettiğimiz De Witt Clinton. (Yaz.)

te yapmamış ve buraya yerleştirdiği birliklerinin her türlü ihtiyacının büyük bir özenle giderilmesini sağlamıştı. Bu saldırı karşısında kuşatma altındakilerin güvenebileceği tek şey ise ormanın içinde kalakalmış bir kalenin aceleyle hazırlanmış ve mükemmeliyetten uzak savunmasıydı.

Heyward'ın ateşkes sırasında yapılan görüşmelere katılıp, dönüşte su tarafındaki burçlardan birinde, gölden gelen serin havayı soluyarak kuşatmanın gidişatını incelemeye fırsat bulabilmesi, ancak kuşatmanın beş, kendisinin kaledeki birliklere katılmasının ise dördüncü gününde mümkün oldu. Topçu birlikleri de verilen aradan faydalanarak zorlu görevlerinin yorgunluğunu atmak için dinlenmeye çekildikleri için, burçlarda nöbetçi asker ve kendisi dışında kimseler yoktu. Huzur verici, sakin bir akşamdı. Gölün üzerindeki hava temiz ve rahatlatıcıydı. Silahların susmasını fırsat bilen diğerleri gibi, doğa da en ağırbaşlı haline bürünmüş ve büyüleyici bir hal almıştı. Manzara batmakta olan güneşin iklim ve mevsime has yakıcılıktan uzak ışınlarıyla yıkanıyordu. Güneşle aralarında bulutların ağdığı dağlar da bu gölgelerin iyice yumuşattığı mutedil ışığın etkisiyle daha yeşil, daha taze ve güzel görünüyordu. Aralarında muhasara altındaki ordunun balıkçılarının aheste aheste kürek çektiği ya da kayıklarının dinlendiği çok sayıda ada, suyun üzerinde yüzen büyüklü küçüklü kadife tepeler gibi Horican'ın gerdanını süslüyordu.

Manzara bir yandan hareketli bir yandan sakindi. Tabiata mahsus her şey ağırbaşlı ve muhteşem, içinde insanın parmağı olan her şey kıpır kıpırdı.

Biri kalenin kuşatmacılara yakın burçlarında; diğeri ise kuşatmacıların öncü birliklerinin gönderinde dalgalanan pırıl pırıl iki sancağın hemen arkasında Fransa ve İngiltere'nin karşı karşıya gelmiş ordularının düşmanlığının simgeleri haline gelmiş, ağır, ipek bayrakları çırpınıyordu.

Yüz kadar neşeli ve pervasız Fransız gencin, kaledeki suskun topların menzilinde olmalarına aldırış etmeksizin çakıl taşlarıyla kaplı sahilde daha önce suya atılmış ağları kıyıya çekerkenki neşeli çığlıkları karşı yamaçlarda yankılanıyordu. Kimi askerler eğlencelerini suda ararken, kimileri de yine uluslarının meraklı yapısına uygun bir davranışla çevredeki tepelere tırmanıyordu. Bunların dışında kaleyi gözetlemekle görevli olanlar ise bizzat kalede gözetlenmekte olanlar gibi olan biteni ilgiyle izliyordu. Hatta bazıları bir şarkı tutturmuş, bazıları duydukları melodiye uyup dans etmeye başlamış, bazı askerler ormana dağılmış esmer tenli yerlilerin bile açığa çıkmasına neden olmuştu. Kısacası her şey kanlı ve acımasız bir savaşın ortasından çok bir panayır yeri görünümündeydi.

Bu manzarayı izlemekte olan Duncan'ın düşünceleri kale kapısı tarafından duyduğu ayak sesleriyle dağıldı. Burçların üzerinden aşağıyı görebileceği bir yere geçince bir Fransız subayın nezaretinde kaleye doğru yürümekte olan avcıyı gördü. Avcının yüzü düşmanlarının eline düşmüş olmanın sebep olduğu büyük üzüntüyle birlikte bitkinliğini de ele veriyordu. Sevgili silahı elinden alınmış, kolları da geyik derisinden şeritlerle arkasından bağlanmıştı. Son zamanlarda o kadar çok teslim ol çağrısı yapılmıştı ki, bir kez daha flamaları gören Heyward, bunun da benzer şekilde görevlendirilmiş bir düşman subayının gelişini haber vermek için olduğunu sanmış ama uzun ve gürbüz avcıyı görünce bir anlık şaşkınlığın ardından hızla aşağı yollanmıştı.

Bu esnada başka sesler dikkatini çekince şaşkınlığını unutuverdi. Tahkimatın iç tarafında kendisi gibi biraz hava almak ve mahpusluk hissinden sıyrılmak isteyen kız kardeşleri gördü. Güvenliklerinin sağlanması amacıyla onları bırakıp hücuma geçen askerlerle saf tuttuğu o andan beri gö-

rüşmemişlerdi. Ayrıldıklarında yaşadıklarından kaynaklanan yıpranma ve bitkinliğin etkisindeki genç kadınlar tazelenmiş güzellikleri ve endişeli yüzleriyle karşısındaydı. Genç adamın bu şartlar altında başka her şeyi unutmasına şaşmamak gerekir. Genç ve içten Alice'in kendisine seslendiğini duydu:

"Ah! Seni gaddar! Hanımını müsabakada yalnız bırakan korkak şövalye!" diye bağırdı. "Günlerdir, yok yok, yıllardır burada yanlış yola, daha doğrusu yanlış yöne, saptığın için dizlerimize kapanıp bağışlanmanı dilemeni beklerken sen, burada olsa soylu avcı dostumuzun da diyeceği gibi, yaralı bir geyiğin bile yetişemeyeceği bir hızla kaçtın. Neden?"

"Alice ne kadar müteşekkir olduğumuzu anlatmaya çalışıyor," diye ekledi daha düşünceli davranan Cora. "Gerçekten de, kızlarının minnetine kendisininkini de ekleyecek bir babanın gözünden neden bu kadar titizlikle uzak kaldığını merak etmedi değiliz."

"Babanızın da doğrulayacağı üzere, yanınızda bulunamamış olsam da, güvenliğinizi düşünmediğim söylenemez," dedi genç adam. Kalenin bitişiğindeki köyün kulübelerini göstererek, "Şuradaki köyün, denetimini elde tutmak, kaleyi ve içindekileri ele geçirmek açısından son derece önemli. Çok sayıda saldırı oldu. Ayrıldığımızdan bu yana gündüzümü gecemi orada geçirdim, zira görevim orada bulunmamı gerektirirdi. Ama," dedi beceriksizce saklamaya çalıştığı bir hayal kırıklığıyla, "Eğer ayrıldığımız o anda bir askere daha uygun bularak çatışmaya katılmamın bu şekilde algılandığını bilseydim, şüphesiz, ziyaretinize gelemememin sebeplerinin listesinin başında bundan duyacağım utanç olurdu."

Genç adamın hafifçe yana çevirdiği bakışlarını yakalamak için biraz eğilince altın sarısı buklelerinden biri kızaran

yüzünde ağlamaklı olmuş gözlerinin önüne düşen Alice, "Heyward! Duncan! Bu ne dediğini bilmez dilimin seni üzeceğini bilsem sonsuza kadar bir daha konuşmazdım. Yaptıkların için seni ne kadar övdüğümüzü, sana karşı nasıl derin – hatta ateşli denebilecek – bir minnet duyduğumuzu Cora'ya sor da söylesin."

Yüzündeki bulutlar mutlulukla parlayan bir gülümsemeyle dağılan Duncan, coşkuyla, "Cora da buna şahitlik eder mi?" diye sordu. "Kız kardeşlerimizin daha ağırbaşlısı ne diyor? Bir şövalyenin ihmalini mazur gösterecek nedeni, bir askerin görev bilincinde bulabilecek mi?"

Cora bu soruya hemen cevap vermek yerine bakışlarını Horican'a çevirdi. Tekrar göz göze geldiklerinde gözlerindeki elem genç adamın kafasındaki bütün diğer düşünceleri silmeye yetti.

"Siz iyi görünmüyorsunuz, Bayan Munro," dedi, "Siz ıstırap çekerken biz gevezelik ediyoruz."

"Bir şeyim yok," dedi genç adamın desteğini kibarca reddeden Cora. "Bu coşkun ve yapaylıktan uzak çocuk gibi resmin aydınlık yüzünü görememem," derken kız kardeşine sevgiyle dokundu, "Tecrübelerimin, belki de karakterimin bir cilvesi. Bak," dedi, anlık zayıflığından sıyrılmaya kararlı bir sesle, "Etrafına bir bak ve en büyük mutluluğu, onuru ve askeri şöhreti olan bir babanın kızları için burada nasıl bir gelecek gördüğünü söyle."

Duncan bütün içtenliğiyle, "Elinde olmayan koşullardan dolayı asla lekelenmemesi gereken ve lekelenmeyecek bir gelecek." diye cevap verdi. "Ama sözleriniz bana vazifemi bir kez daha hatırlattı. Şimdi babanızın yanına gidip savunmayla ilgili son kararlarını sormalıyım. Ne olursa olsun, Tanrı sizi korusun, asil ruhlu – Cora – böyle dememin sakıncası yoktur umarım." Yüzünün rengi sonunda düzelen Cora,

Duncan'ın elini tutmasına izin verdi. "Her ne olursa olsun, bütün kadınlar için bir onur ve övünç kaynağı olacağından eminim. Alice, adieu!" Sesi hayranlıkla sevecenlik arasında gidip geldi, "Adieu, Alice; kutlamalarda, tekrar karşılaşacağız, savaşı kazanmış olarak."

İkisinin de cevap vermesini beklemeyen genç adam kulenin merdivenlerinden inip, geçit alanını geride bıraktıktan saniyeler sonra Munro'nun yanındaydı. Duncan içeri girdiğinde ne kadar sıkıldığı her halinden belli olan Munro küçücük odasını arşınlıyordu.

"Aklımdan geçenleri okudunuz, Binbaşı Heyward," dedi. "Ben de şimdi sizi rica edecektim."

"Maalesef, hararetle tavsiye ettiğim ulağımız Fransızların eline geçmiş, efendim. Umarım dürüstlüğünden şüphelenmenize yol açacak herhangi bir şey olmamıştır."

"Hayır, Duncan! 'Uzun Tüfek'i sadakatinden şüphe duymayacak kadar iyi tanırım," dedi Munro. "Ama korkarım ki bu sefer şansı yaver gitmemiş. Montcalm onu ele geçirmiş ve ulusuna özgü lanet kibarlığıyla geri gönderip bir de masal anlatmış: 'Ne kadar değer verdiğimi bildiği için onu esir olarak tutmayı aklından bile geçiremezmiş.' Bir adamın talihsizliğini yüzüne vurmanın Fransızcası."

"Ya general ve destek birlikleri?"

"İçeri girerken güneye bakmadın mı? Kimse yok muydu?" dedi yaşlı asker acı bir gülümsemeyle. "Sabırsız bir gençsiniz. Destek birliklerine bile buraya gelmeleri için gereken zamanı tanımıyorsunuz."

"O halde destek yolda! Avcı bir şey söyledi mi?"

"Ne zaman ve nereden? Bu kadarını söylemedi. Görünüşe bakılırsa ortada bir de mektup var. Zaten durumun en ümit verici yanı da bu. Zira, Marki Montcalm – ki kibarlığıyla Lothian'dan bir düzine daha Markilik alabilir – eğer haber

kötü olsaydı, bütün kibarlığıyla avcının bunu bildirmesini sağlardı."

"Elçiyi gönderip mektubu göndermedi yani."

"Evet, öyle. Bu kadar kibar olduğuna bakılırsa, dedelerinin dans öğretmeni olduğunu söyleseler şaşmam."

"Peki avcı ne dedi. Gözleri ve kulakları yok mu? Sözle de olsa bir mesaj getirmedi mi?"

"Gözü kulağı yerinde ve görüp duyduklarını da anlatabilir. Ama söyleyecekleri şundan ibaret. Hudson kıyısında gerçekten de York dükünün adını taşıyan, majestelerine ait bir kale ve bir kale dolusu da asker var. Aynen olması gerektiği gibi."

"Ama yardımımıza gelmek gibi bir hazırlık ya da bir harekat hazırlığı yok, öyle mi?"

"Askerler sabah akşam tekmil veriyor ve – sen de yarı İskoçsun, bilirsin – taşralı ahmaklardan biri yulaf lapasına şeker atarken yanlışlıkla ateşe dökerse yanıyor, hepsi bu!" Bu ironik ve buruk havasını bir anda kaybeden Munro, karamsar ve düşünceli bir tonla sözlerine devam etti. "Yine de o mektupta bir şeyler olmalı."

Havanın değişmesini fırsat bilen Duncan, "Hemen karar vermemiz gereken bir konu daha var, efendim," dedi. "Bilmeniz gerekir ki, kamp daha fazla dayanacak halde değil. Kalede de durumun pek farklı olduğu söylenemez, silahların yarısından çoğu kullanılamaz halde."

"Başka nasıl olmalarını bekliyordun ki! Kimini suyun dibinden çıkardık, kimi ülkenin keşfinden beri burada çürümekte. Hele bir kaçı var ki, silah demeye şahit ister, oyuncaktan beterler. Büyük Britanya'dan üç bin mil uzakta bir Woolwich Warren[30] bulmayı mı bekliyordunuz?"

---

30. Aslen bu adla bilinen ve silah üretimi ve çeşitli askeri araştırmalar yapan Kraliyet Cephaneliği. Güneydoğu Londra'da, Woolwich yakınlarında.

Yenilenen öfke dalgasını dikkate almayan Heyward, "Duvarların ufalanışını adeta duyabiliyoruz ve erzak sıkıntısı başlamak üzere," diye devam etti. "Adamlarımız da gidişattan huzursuz ve tedirginler."

Yılların ve rütbesinin verdiği vakarla genç meslektaşına dönen Munro, "Binbaşı Heyward, bu söylediklerinizi ve içinde bulunduğumuz durumun ne kadar vahim olduğunu zaten bilmesem, majestelerinin hizmetinde geçen elli yılı boşa geçirmiş ve saçlarımı yok yere ağartmış olmam gerekirdi. Yine de kralın ordusuna ve bize yakışır şekilde hareket etmemiz için gereken her şeye sahibiz. Yardım ihtimali olduğu sürece bu kaleyi savunmaya devam edeceğim. Bunun için göl kenarından toplanacak çakıl taşlarını kullanmam gerekse bile... İhtiyacımız olan tek şey mektubun içeriğini bilmek: Loudon Kontunun vekili olarak yerine bıraktığı adamın niyetini öğrenmeliyiz."

"Bu konuda yapabileceğim herhangi bir şey var mı?"

"Aslında, var, beyefendi. Marki Montcalm, bütün diğer nazik davranışlarının yanı sıra bir de davette bulundu. Kalemizle onun ordugahı arasında buluşmamızı önerdi. Söylediğine göre bizimle paylaşmak istediği bazı yeni bilgiler edinmiş. Şu halde, İskoçya'nın evlatlarından daha kibar birileri olabileceği söylentilerine yol açmamak için bu daveti geri çeviremem. Yoksa ulusal onurumuz zedelenir, öte yandan böyle bir buluşma için de fazla hevesli görünmek akıllıca olmayabilir. Dolayısıyla bu görüşmeye benim vekaletimle sizin gitmenizi uygun görüyorum."

Hangi ulusun daha kibar olduğuyla ilgili bir tartışmanın işgüzarlığına girmeye gerek görmeyen Duncan, önlerindeki

---

Thames nehri kıyısındaki 125 000 m2'lik arazi üzerine kurulmuş eski ordu donatım deposunun yerindedir. Bugün kentsel dönüşüm projesi dahilinde inşa halindedir. (Çev.)

görüşmeye tecrübeli üssünün vekili olarak katılmayı seve seve kabul etti. Duncan, komutanının tecrübe ve doğuştan gelen keskin zekasından biraz daha feyiz aldığı uzun bir konuşmanın ardından veda ederek ayrıldı.

Duncan görüşmeye ancak vekaleten katılabileceği için, karşı kuvvetlerin komutanlarının buluşmasında normal şartlarda düzenlenecek tören iptal edildi. Ateşkes hâlâ devam ediyordu ve Duncan, komutanıyla yaptığı görüşmeden on dakika sonra çalan davullar eşliğinde açılan cümle kapısından beyaz bir bayrakla çıktı. Alışık olunduğu üzere bir Fransız subayı tarafından karşılandı ve karşılıklı nezaketin gerekleri yerine getirildikten sonra Fransa'nın kuvvetlerine komuta eden meşhur askerin otağına kadar kendisine eşlik edildi.

Düşman generali genç elçiyi beraberindeki yüksek rütbeli subaylar, değişik kabilelerden çok sayıda savaşçı ve yanında yer almayı seçen kalabalık bir grup Kızılderili şefiyle birlikte kabul etti. Bu esmer kalabalığa çabucak bir göz atan Heyward, aralarında kendisini soğukkanlı ama somurtkan yüzüyle süzmekte olan habis Magua'yı da görünce bir an duraklamadan edemedi. Ağzından kaçırdığı hafif şaşırma ünlemine rağmen, çabucak toparlanıp, üstlendiği görevin gerektirdiği soğukkanlılıkla bütün duygularını bastırdı ve kendisini karşılamak üzere bir adım öne çıkmış olan düşman generale yöneldi.

Marki Montcalm hikayenin geçtiği yıllarda ömrünün olgunluk yıllarında ve servetinin zirvesindeydi. Buna rağmen son derece görgülü biri olarak asla nezaketten ödün vermemesiyle ve sadece iki yıl sonra Abraham Düzlüklerinde ölümüne sebep olacak şövalyelere özgü cesaretiyle tanınırdı. Bakışlarını Magua'nın habis yüzünden ayıran Duncan, Fransız generalin askeri asaletini ve gülümsemekte olan pırıl pırıl yüzünü keyifle süzdü.

"Monsieur," dedi beriki, "j`ai beaucoup de plaisir a—bah!—ou est cet interprete?"

Heyward alçakgönüllülük ederek, "Je crois, monsieur, qu`il ne sear pas necessaire. Je parle un peu français," diye karşılık verdi.

"Ah! j`en suis bien aise," diyen Montcalm, arkadaşça bir hareketle Duncan'ın koluna girerek, büyük çadırın uzak köşesine doğru bu şekilde yürüdüler. Kimsenin duyamayacağından emin olduğu bir yere gelince, "Je deteste ces fripons- la; on ne sait jamais sur quel pie on est avec eux. Eh, bien! monsieur," diyerek yine kendi dilinde devam etti, "Komutanınızla görüşmekten büyük onur duyardım ama sizin gibi müstesna ve cana yakın bir subayı görevlendirmiş olmasından da büyük bir mutluluk duydum."

Majestelerinin çıkarlarını unutmasına yol açacak herhangi bir oyuna gelmemeye kararlı olan Heyward, bu komplimanı hafifçe eğilerek kabul etti. Montcalm da bu kibar hareketi düşüncelerini toplamak için kullandığı bir anlık sessizlikle karşılayarak devam etti: "Komutanınız son derece cesur bir adam ve saldırımızı durdurabilecek kadar da yetkin. Mais, monsieur, artık daha fazla insaniyet ve daha az cesaret göstermenin vakti gelmedi mi? Bir kahramanda bu özellikler eşit öneme sahiptir."

Duncan, gülümseyerek, "Biz bunları birbirinden ayrılmaz iki özellik olarak görürüz," diye cevapladı. "Ama zat-ı alinizin dirayeti karşısında cesaretimizi sergilemek için her gerekçeyi bulsak da, henüz insaniyetimizi deneyecek bir durumla karşılaşmadık."

Bu sözlerdeki mahareti saygıyla karşılayıp eğilme sırası Montcalm'e gelmişti ancak dalkavukluk dilini hemen tanıyacak kadar tecrübeli birisinin farkıyla. Kısa bir süre sessiz kaldıktan sonra devam etti, "Dürbünlerimin beni yanıltmış

olması mümkündür. Belki de savunma duvarınız bize göründüğünden daha fazla dayanacak durumdadır. Kuvvetlerimizin büyüklüğünün farkında mısınız?"

"Bu konuda çelişen bilgilere sahibiz," dedi Duncan, umursamaz görünmeye çalışarak, "Yine de elimize ulaşan bilgiler arasındaki en yüksek rakam yirmi bini geçmiyor."

Fransız dudağını ısırarak düşüncelerini okumak istercesine gözlerini diğerinin gözlerine dikti. Sonra kendine has bir hazırcevaplıkla kuvvetlerinin iki katına denk gelen bu rakamı onaylarmış gibi, "Ne yaparsak yapalım gerçek sayıları saklamaktaki başarısızlığımızın bir kanıtı daha!" dedi. "Olsa olsa burada başarılabilirdi." Yüzüne yayılan geniş bir gülümsemeyle ekledi, "Henüz insaniyete davet için erken olduğunu düşünmenize rağmen kadınlara karşı gösterilmesi gereken inceliği unutacak yaşta olmadığınızı düşünüyorum. Komutanın kızlarının kuşatmayı atlatıp kaleye girdiği bilgisini almış bulunuyorum."

"Evet, monsieur, ama direncimizi kırmak bir yana gösterdikleri cesaretle bize örnek olduklarını söylemek isterim. M. de Montcalm gibi başarılı bir askeri geri çekilmeye zorlamak için gereken tek şey kararlılık olsaydı, William Henry'nin savunmasını bir an bile düşünmeksizin o kızlardan büyük olanına devrederdim."

"Salik buyrukları arasında 'Fransa Hükümdarlığı asla mızrağını kadınlara yöneltmeyecektir' diyen bir tanesi vardır," dedi Montcalm duygusuz ve biraz kendini beğenmiş bir sesle. Eski samimi ve cana yakın havasına dönmesi bir an bile sürmeyen general, "Bütün diğer asil özellikler gibi, inanın bana, cesaret de irsidir ve sınırları vardır. İnsaniyet de unutulmarnası gereken bir meziyettir. Umarım, monsieur, kaleyi teslim etme yetkisiyle gönderilmişsinizdir," diye devam etti.

"Ekselansları savunmamızı bu yola başvuracak kadar zayıf mı görüyorlar?"

"Savunmanızı buradaki Kızılderili dostlarımı kontrol altında tutarak daha ne kadar detaylandırabilirim, bilmiyorum," diye devam etti, Montcalm. Bir an Kızılderililerin olduğu tarafa göz atarak ekledi, "Şimdi bile zor zaptediyorum."

Kısa süre önce atlattıkları tehlikeler bir bir aklına gelen Heyward, bütün çektiklerine ortak olmak zorunda kalmış savunmasız yol arkadaşlarını düşünerek bir süre sessiz kaldı.

Heyward'ın zayıf noktasını yakaladığını fark eden Montcalm, "Ces messieurs-la," diye devam etti, "Aldatıldıklarını anladıklarında ne kadar korkunç olabildiklerini biliyorsunuz; ve bu öfkelerini ne kadar zor dizginlediğimizi de söylemeye gerek olmadığını zannediyorum. Eh bien, monsieur! Artık koşulları konuşsak, daha iyi olmaz mı?"

"Korkarım ki ekselansları William Henry'nin gücü ve garnizonundaki destek birlikleri hakkında yanlış bilgilendirilmiş."

Heyward'ın aldığı kısa ama etkili cevap, "Karşımdaki Quebec değil, altı üstü iki bin üç yüz cesur adamın savunduğu topraktan bir yapı," oldu.

"Surlarımızın topraktan olduğu doğrudur – Elmas burnundaki gibi kayalık bir zemin üzerine inşa edilmiş de değildir ama bütün bunlar Dieskau ve ordusunun mahvına engel olmadı. Ayrıca kaledeki kuvvetlerimize ek olarak bir kaç saat mesafedeki destek birliklerine de güveniyoruz."

Umursamaz görünen Montcalm, "Komutanlarının dışarıda değil içeride kalmalarının daha güvenli olacağını bildiği altı binle sekiz bin arası adamdan bahsediyor olmalısınız."

Şimdi dudağını ısırma sırası muhatabının soğukkanlılıkla bahsedebildiği gücün aslında daha küçük olduğunu bilen Heyward'a gelmişti. İki adam da bir süre sessiz kaldıktan sonra konuşmaya devam eden, ziyaretçisinin geliş sebebinin teslim olma şartlarını tartışmak olduğuna inanan Montcalm oldu. Heyward da buna karşılık türlü türlü iddialarla Fransız generalin ele geçirdiği mektuptan edindiği izlenimlerin yanıltıcı olduğuna ikna etmeye çalıştı. İkisinin planlarının da gerçekleşmediği sonuçsuz bir görüşmeden sonra ayrılan Heyward, her ne kadar düşmanının nezaket ve maharetinden etkilenmişse de geliş sebebi olan mektubun içeriği hakkında öncekinden daha fazla bilgiyle geri dönüyor değildi. Misafirini otağının kapısına kadar geçiren Montcalm kale komutanıyla iki ordunun arasında kalacak boş bir arazide olabilecek en kısa sürede buluşma davetini yineledi.

Burada ayrıldılar ve gelişinde olduğu gibi Fransız askerler eşliğinde ileri karakola kadar gelen Duncan oradan doğruca kaleye ve komutanının ofisine yollandı.

BÖLÜM XVI

Edgar: Savaşa girmeden evvel, bu mektubu okuyun.
Lear

Binbaşı Heyward geldiğinde Munro kızlarıyla baş başaydı. Dizine oturmuş olan Alice, ince uzun parmaklarıyla babasının alnına düşen gri saçlarını okşuyor, babası sözüm ona kızıp kaşlarını çatmaya kalksa kırışan alnına yakut rengi bir öpücük konduruyordu. Hemen yanlarında oturmakta olan Cora ise küçük kız kardeşini, adeta bir annenin şefkatiyle ve sabrıyla izliyordu. Sadece atlattıkları değil, ileriki günlerde atlatmak zorunda kalacakları tehlikeler de bu aile kucaklaşması içinde bir anlığına da olsa unutulmuş gibiydi. Onlar da ateşkesten faydalanıp buldukları bu ender fırsatı karşılıklı korku ve kaygılarını unutturan sevgilerin en katıksızına ayırmaya karar vermişti. Geldiğini haber vermek için doğrudan odaya dalan Duncan bu manzarayı fark edilmeden bir süre izledi ama kısa süre sonra Alice, gözleri aynadaki yansımasını fark edince utançtan yanakları kızararak babasının kucağından fırladı ve, “Binbaşı Heyward!” diye bağırdı.

“Ne olmuş Heyward’a?” dedi Munro. “Şu Fransız’la konuşmaya gönderdim. A, genç olduğunuz kadar hızlısınız da, Binbaşı. Gidin bakayım başımdan, sizi haspalar sizi.

Sanki yaşlı bir askerin başında sizin gibi civelekler olmadan yeteri kadar dert yokmuş gibi..."

Alice orada bulunmalarının yersiz olacağını anlayan kız kardeşini takip ederek odadan çıktı. Munro genç adama görevinin nasıl sonuçlandığını sormak yerine elleri arkasında, başı öne eğik, düşüncelere dalmış bir halde odayı boydan boya bir kaç kez gitti geldi. Sonunda çocuklarına olan düşkünlüğünü ele veren bakışlarını yerden kaldırdı:

"Herkesin sahip olmaktan gurur duyacağı harika çocuklar oldular hep, Heyward."

"Kızlarınızla ilgili düşüncelerimi ilk olarak şimdi öğrenmeyeceğinizi anımsatacağım size, Albay Munro."

"Haklısın, evlat," diye sözünü kesti, "İlk geldiğiniz gün evlilikle ilgili önemli bir konuda benimle uzun uzadıya konuşmak istemiştin ama ben kralımızın düşmanlarının davetsiz misafirler gibi kapımızda bekleyeceği bir düğünden bahsetmenin yaşlı bir askere yakışmayacağını düşünüyordum. Yanılmışım, Duncan, yanılmışım. Şimdi bu konuda seni dinlemeye hazırım, evlat!"

"Bana bu konuda güvenmeniz beni ne kadar mutlu etse de, Montcalm'dan bir mesaj getirdim isterseniz önce –"

"Montcalm'ın da diğer Fransızların da canı cehenneme, bayım!" dedi sabırsızlanan yaşlı adam. "Henüz William Henry'nin komutasını ele geçiremedi ve Webb de erkek gibi davranmaya karar verirse asla da geçiremeyecek. Hayır, efendim, henüz Munro'nun kendi ailesiyle ilgili vazifelerini bir yana bırakmasını gerektirecek kadar dar bir boğazda değiliz. Annen, benim en yakın arkadaşımın tek çocuğuydu, Duncan. İşte bu yüzden Fransa'nın bütün azizleri arkalarında St. Louis'in bütün şövalyeleriyle kalenin kapısına dayanmış bir şeyler söyleyebilmek için beni bekliyor olsalar bile

yine de önce seni dinleyeceğim. Bunların şövalyeliği fıçılara koyulabildiği kadar kıymetlidir, markilik ise beş para etmez. Saygınlık ve kadim köklerin yolu deve dikeninden[31], şövalyeliğinki ise 'nemo me impune lacessit[32] desturundan geçer. Senin ceddinde işte böyle soylu şövalyeler vardı, Duncan, ve her biri İskoçya'nın medar-ı iftiharıydı."

Üstünün Fransız generalin mesajını önemsemiyor olmaktan garip bir haz duyduğunu hisseden Heyward, seve seve katıldığı bu oyunda kısa süreceği belli bir küskünlükle ve elinden geldiği kadar umursamaz görünmeye çalışarak, "Bildiğiniz gibi, bu konudaki talebim, haddim olmayarak, beni oğulluğa kabul etmenizdi, efendim" diyebildi.

"Evet, evlat, evet. Söylemek istediklerini gayet iyi anlatacak sözler buluyorsun. İzin verirsen, bir soru soracağım: Kızımla da bu kadar açıklıkla konuştun mu?"

"Şerefim üzerine, hayır," dedi Duncan, içtenlikle, "Bu tür bir davranış, bana duyduğunuz güvene ihanet ve oluşan şartlar karşısında fırsatçılık etmek olurdu."

"Bir beyefendiye yaraşır bir anlayışa sahipsiniz, Binbaşı Heyward, ki kendiniz de öylesiniz zaten. Ama Cora, bir babanın bile gözetimine ihtiyaç duymayacak kadar gelişkin ve derin bir akla sahip, çok da sağduyulu bir genç kızdır."

---

31. İskoçyanın en soylu şovalyelik ünvanının armasında yer alan mor renkli çiçek (thistle). (Çev.)

32. "Nemo me impune lacessit" İskoçya kraliyet düsturu olarak geçmişte İskoçya Kraliyet ordusunun ambleminde kullanılırdı. Bugün ise Birleşik Krallıklar Kralı ya da Kraliçesinin İskoçya'ya gittiğinde ve Birleşik Krallıklar ordusunun İskoçya'da taşıdığı armada kullanılır olmuştur.

"Kimse benimle uğraşıp, bundan zarar görmeden kurtulamaz" diye çevrilebilir. İskoçlar arasında "Wha daur meddle wi me?" ("Who dares meddle with me?") şeklinde algılanmakta ve kullanılmaktadır.Aynı sloganı kullanan bir başka birlik ise Britanya Ordusunun İskoçya Kraliyet Birliklerinin İskoç Muhafızları olarak bilinen, the Order of the Thistle'dır. Royal Scots, Royal Highland Fusiliers ve Black Watch Alayları gibi başka İskoç askeri birliklerince de kullanılmaktadır. (Çev.)

"Cora!"

"Evet, Cora! Bayan Munro'ya yönelik ilginizden bahsetmiyor muyuz, beyefendi?"

"Ben, ben, ben kızınızdan ismen bahsettiğimi zannetmiyorum," diye kekeledi Duncan.

Onur kırıcı bir harekete maruz kalmış gibi ayağa kalkıp dimdik genç adamın karşısına dikilen yaşlı asker, "O halde kimle evlenmek üzere onayımı istiyorsunuz, Binbaşı Heyward?"

"En az diğeri kadar güzel bir kızınız daha var."

Yaşlı asker, az önce diğer kızının adını tekrar ederken Duncan'ın sesine hükmedene eş bir şaşkınlıkla, "Alice!" diye feryat etti.

"Dileğim bu yöndeydi, efendim."

Genç adam, görünüşe göre hiç beklenmedik bir yön alan konuşmanın sonucunu sessizlik içinde bekledi. Sert yüz hatları sarsılan ve bütün bedeniyle düşüncelere dalmış gibi görünen Munro'nun odadaki sert ve hızlı adımlarla attığı voltası dakikalarca devam etti. Nihayet tam Heyward'ın önünde durdu ve gözlerini dikip titreyen dudaklarıyla, "Duncan Heyward, seni damarlarında dolaşmakta olan kanı sana veren kişinin hatırına sevdim, seni kendi kişiliğin için sevdim, ve seni çocuğumun mutluluğuna katkıda bulunabileceğin için sevdim. Ancak eğer olan biteni doğru anladıysam bütün bu sevgi nefrete dönecektir."

Karşılaştığı delici bakışlar altında bir an bile ezilmeyen genç adam, "Tanrı beni böyle bir değişikliğe yol açacak davranış ve fikirlerden alıkoysun," dedi. Kalbinde saklı duygularını karşısındakinin anlamasının imkansızlığına aldırış etmeyen Munro, bir süre baktığı Duncan'ın kararlı yüzünün sinirlerini yatıştırmasına izin verdikten sonra oldukça makul bir sesle devam etti.

"Oğlu olmak istediğin adamın geçmişinde neler saklı olduğunu bilmeden böyle bir istekte bulundun, Duncan. Otur, genç adam, otur da sana dağlanmış bir yüreğin yaralarını göstereyim, uzatmadan."

İşler bu raddeye geldiğinde Montcalm'ın mesajı sadece elçi değil, alıcı tarafından da unutulmuştu. Birer sandalye çektiler ve yaşlı adam kendi kendisiyle hesaplaşıyormuş gibi üzüntü içinde sessiz kalırken, genç adam sabırsızlığını bastırıp, saygılı bir sessizlik ve ilgiyle bekledi.

"Ailemin kökenlerinin ne kadar eskilere dayandığını ve onurlu bir geçmişe sahip olduğunu bilirsin, Binbaşı Heyward," diyerek söze başladı İskoçyalı, "Maalesef bu geçmişe layık düzeyde varlıklı olmadığını da. Büyük bir arazi sahibinin tek çocuğu olan Alice Graham'la birbirimize sadakat sözü verdiğimizde, belki de senin yaşlarındaydım. Ne yazık ki babası bu birlikteliğe benim yoksulluğumdan ve bazı başka sebeplerden karşı çıktı. Ben de, bu yüzden, her onurlu erkeğin yapacağı gibi, genç kadını verdiği sözden azledip, kralımın hizmetinde ülkeyi terk ettim. Görev icabı Antiller'e çağrılmadan önce pek çok yer gördüm ve çok yerde kan döktüm. Talih burada karşıma daha sonra Cora'nın annesi olacak kişiyi çıkardı. Babası bu adalarda yaşayan soylu ailelerden birindendi. Annesi ise talihsiz bir şekilde bu soyluların isteklerini yerine getirmek üzere köleleştirilmiş insanların soyundandı. Evet, bayım, İskoçya'nın da ticaret ehli yabancılarla birleşmesinin sonu bu olacaktır. Olur da aralarında çocuğuma eş olmayı düşünen biriyle karşılaşırsam, bu babanın hışmını hissedecektir! Ha! Binbaşı Heyward, siz de güneyde doğmuş birisiniz. Sizin çevrenizde de bu insanlar sizin ırkınıza oranla daha değersiz bir ırk olarak görülür."

Daha fazla dayanamayıp gözlerini utançla yere çeviren Duncan, "Maalesef bu doğru, efendim," dedi.

Öfkeli baba, "Ve siz şimdi kızıma bunu mu reva görüyorsunuz? Kızımı, bu haysiyet kırıcı geçmişinden dolayı, Heyward'ların asil kanı karşısında hakir mi görüyorsunuz?" diye çıkıştı.

Duncan ta derinlerde bir yerlerde gerçekten de böyle bir duygunun varlığını fark ederek, "Tanrı beni sağduyudan bu kadar uzak bir önyargıdan korusun!" dedi. "Küçük kızınızın güzelliği, letafeti ve cazibesi, Albay Munro, niyetimi bu haksız suçlamalara mahal vermeksizin açıklamaya yeter."

Sesi yeniden yumuşayan yaşlı adam, "Haklısınız, efendim," dedi. "Annesinin henüz üzüntüsünden hastalanmadan önceki o yıllarındaki güzelliğine sahip. Ölüm Cora'nın annesiyle beni birbirimizden ayırınca, karımdan kalan mirasla İskoçya'ya döndüm. Ve inanabiliyor musun, Duncan? Acı içinde bir melek gibi, yirmi yıl boyunca kendisini unutup giden bir adamın arkasından yas tutan ve kimseyle evlenmeyen Alice'i buldum. Artık eskiden aramıza giren engeller ortadan kalkmıştı. Benim dirayetsizliğimi sorun etmedi ve evlendik."

Duncan Munro'nun kafasının bu kadar dalgın olmadığı bir zaman olsa başını belaya sokacak bir hevesle, "Ve Alice'i dünyaya getirdi?" diyebildi.

"Aynen öyle," dedi yaşlı adam, "Ve bana bağışladığı mutluluğun bedelini de çok ağır ödedi. Ama o, cennetteki azizelerin yanındaki yerini aldı ve benim gibi bir faninin onun gibi bir azizenin ardından yas tutması yakışık almaz. Karım olarak sadece bir yıl yaşadı; bütün ömrünü umarak ve bekleyerek geçirmiş birisi için ne kısa bir mutluluk dönemi!"

Yaşlı adamın hüznü o kadar derindi ki Heyward teselli edici bir şeyler söylemeye cesaret edemedi. Pişmanlığının verdiği acıyla çarpılan yüzünden süzülen yaşlar silinmeden

yanaklarından yere damlarken yalnız olmadığını tamamen unutan Munro neden sonra kendine geldi ve birden ayağa kalkarak odayı bir ucundan diğerine kat edip askerlere layık bir ihtişamla silah arkadaşının karşısına dikildi.

"Binbaşı Heyward, Marki Montcalm'dan bir mesaj getirmemiş miydiniz?"

Bir an hazırlıksız yakalanan Duncan mahcubiyetini ele veren bir sesle yarısını unuttuğu konuşmayı aktarmaya çalıştı. Fransız generalin, Heyward'ın ağız aramalarından kibar ama açık konuşmaya yanaşmayan tavrıyla nasıl sıyrıldığının ya da ne kadar allanıp pullansa da katiyeti belli olan teklifin şahsen komutanın kendisinden başkasına yapılmayacağının anlaşıldığı görüşmenin detaylarına girmek gereksiz olacaktır. Munro Duncan'ın anlattıklarını dinledikçe babalığın verdiği coşku yerini makamının getirdiği kaygılara bıraktı ve anlatacakları sona erdiğinde Duncan'ın karşısında gördüğü adam, onuru zedelenmiş yaşlı bir askerden başkası değildi.

"Bu kadar yeter, Binbaşı Heyward," dedi sinirlenen albay, "Söyledikleriniz Fransız nezaketi üzerine bir ciltlik bir tefsir yazmaya bile yeter. Beyefendi benden bir görüşme talep ediyor ve ona yetkin bir astımı gönderdiğimde, -evet öylesin, Duncan, yaşın genç ama öylesin- bana bir bilmeceyle yanıt veriyor."

"Karşılaştığı vekili sizin kadar muteber bulmamış olabilir, efendim. Hem hatırlarsanız, tekrar ettiği davetini, ilk seferinde de kale komutanına yapmıştı, vekiline değil."

"Vekil demek kendisini atayanın bütün yetkilerine sahip demek değil midir, bayım? Munro'yla konuşmak istermiş. İnanç, bayım, inanç. Sırf sahip olduğu kuvvet karşısında ne kadar kararlı dikilmek niyetinde olduğumuzu göstermek için bile onunla görüşürdüm aslında... Gerçekten de bu fena bir fikir olmayabilir."

Avcının getirdiği mektubun içeriğini bir an önce öğrenmelerinin çok önemli olduğuna inanan Duncan, "Şüphesiz, ne kadar kayıtsız kaldığımızı görünce kendine olan güveni sarsılacaktır," diyerek üstünü bu yönde hareket etmeye teşvik etmeye çalıştı.

"Hiç bu kadar haklı olmamıştın. Keşke gündüz gözüyle bir saldırıya kalksaydı da düşmanının yüzündeki kararlılığı görseydi. Bu yöntem asla başarısızlığa uğramaz. Monsieur Vauban'ınızın taktikleri savaşın ruhundan çok şey götürdü, Binbaşı Heyward. Atalarımız böyle korkakça ayak oyunlarına tenezzül etmezdi."

"Haklı olsanız da, bu tür ayak oyunlarına benzer şekilde karşılık vermek zorundayız, efendim. Görüşmeye gitme konusundaki kararınız nedir?"

"Gideceğim, hem de, kral efendimizin hizmetkarlarına yakıştığı üzere gecikmek veya tereddüt etmeksizin. Gidin, trompetler çalınsın ve bir elçi gönderilsin ki kimin geldiğini bilsinler. Yedeğimizde küçük bir muhafız birliğiyle gideceğiz, zira bulunduğu yerde kralı temsil eden en yüksek rütbeli kişiye böylesi yakışır." Yalnız olmalarına rağmen fısıldayarak ekledi: "Sakın tedbiri elden bırakma, Duncan, bir hıyanet olabilir."

Genç adam aldığı emirleri yerine getirmek üzere dışarı çıktı. Güneşin hızla batmakta olduğunu görerek hemen gerekli hazırlıklara girişti. Bir kaç askeri hizaya sokup, kale kumandanının gelmekte olduğunu gösterecek sancağı taşıyacak merasim alayını oluşturmak için bir kaç dakika yeterli oldu. Bunlar hallolunca korteji kale kapısına yürüten Duncan, üstünün kendilerini beklediğini gördü. Askeri kortejin gerekleri yerine getirilir getirilmez yaşlı asker ve genç yoldaşı beraberlerindeki birliklerle kaleyi terk etti.

Daha yüz metre bile ilerlememişlerdi ki, Fransız gene-

rale eşlik eden birlik, kaleyle kuşatmacıları ayıran dere yatağının berisinden görüldü. Munro'nun davranışları ve yürüyüşü kalesinden ayrıldığı andan beri daha azametli bir havaya ve askerce bir sertliğe bürünmüştü. Montcalm'ın şapkasındaki tüyün ucunu gördüğü anda ise gözleri bambaşka bir ateşle parlamış ve yaşının, hâlâ güçlü vücudunun üzerindeki bütün etkileri ortadan kaybolmuştu.

"Çocuklara dikkatli olmalarını söyleyin, binbaşım," dedi sessizce, "Ve çakaralmazlarıyla kılıçlarına sahip olsunlar, zira Louis'nin uşakları söz konusu olduğunda hiçbir şeye güven olmaz. Hem böylelikle adamlarımızın kendini güvende hissettiğini de göstermiş oluruz. Anladın mı, Binbaşı Heyward."

Yaklaşmakta olan Fransız'ın eşliğindekilere karşılık veren kendi trampetlerinin gürültüsü konuşmasını keserken, iki taraf da beyaz bir bayrak taşıyan alemdarlarını ileri çıkardı. İskoç hemen arkasındaki muhafızlarıyla birlikte olduğu yerde kaldı. Bu kısa selamlaşmanın ardından zarif bir hareketle kendilerine yaklaşan Montcalm, Munro'nun karşısında şapkasını çıkarıp kibarca selam verdiğinde şapkasını süsleyen kusursuz tüy neredeyse yere değiyordu. Munro'nun çevresine daha hakim ve erkeksi tavırları, Montcalm'ın rahatlığından ve inceliğinden yoksundu. İki komutan da konuşmak yerine bir süre ilgiyle birbirini süzdü. Sessizliği bozan rütbesi daha yüksek olduğu ve görüşme talebi kendisinden geldiği için Montcalm oldu. Olağan hal hatır sormalardan sonra, gülümseyerek tanıdığını belli ettiği Duncan'a döndü ve başladığı gibi Fransızca devam etti.

"Bu vesileyle bizi şereflendirdiğiniz için büyük mutluluk duydum, Monsleur. Herhangi bir tercümana ihtiyacımız olmayacak, zira kendimi aracılığınızla bizzat ben konuşuyormuşum gibi rahat hissedeceğim."

Duncan aldığı iltifata teşekkür ederken, Montcalm, düşmanlarının yaptığı gibi kendisine çok yakın konuşlanmıs olan muhafız birliğine dönerek, "En arriere, mes enfants – il fait chaud – retirez-vous un peu," dedi.

Bu güven gösterisine mukabele etmeye niyetlenen Binbaşı Heyward, ortasında bulundukları açıklığı çevreleyen ağaçların hemen ardında kendilerini merakla izlemekte olan Kızılderilileri fark edince bundan vazgeçti.

"Monsieur Montcalm içinde bulunduğumuz durumun bizim için arz ettiği farklılığa anlayış gösterecektir," derken utanarak, çevrelerini saran gölgeler içindeki tehlikeli düşmanlarını işaret etti. "Muhafızlarımızı uzaklaştırırsak, kaderimizi düşmanlarımızın eline teslim etmiş olacağız."

"Monsieur, güvende olacağınıza 'un gentilhomme Français' olarak söz veriyorum," diyen Montcalm, teatral bir hareketle göğsüne dokundu. "Bu yetmez mi?"

"Yeter," diyen Duncan muhafız birliğinin komutasındaki subaya, "Geri çekilin," dedi. "Geri çekilin ve konuşmaları duyamayacağınız bir mesafede emirlerimi bekleyin."

Bu gelişme karşısındaki rahatsızlığını gizlemeyen Munro, Duncan'dan derhal bir açıklama yapmasını istedi.

Pek de alttan almayan Duncan, "Tedirginliğimizi dışa vurmamak bizim çıkarımıza değil mi, efendim?" diye sordu. "Monsieur Montcalm güvende olacağımıza dair söz verdi ve ben de adamlarımıza geri çekilmelerini emrederek verdiği söze ne kadar güvendiğimizi göstermek istedim."

"Yine de markiz midir, marki midir, neyse, bunların şeref sözüne fazla güvenim yok. Asalet unvanları gerçekten onurlu insanlar olduklarını temin edemeyecek kadar yaygın."

"Sadece Avrupa'da değil Amerika'da da mertliğiyle tanınan bir subayla karşı karşıya olduğumuzu unutuyorsunuz,

efendim. Böyle şöhretli bir askerden kuşkulanmamızı gerektiren hiçbir şey olamaz."

Yaşlı adamın durumu kabullendiğini gösteren el hareketine rağmen, herhangi bir gözlemden ziyade atadan kalma bir kibirle karşısındakinin güvenilmezliğine olan inancı yüz hatlarından okunabiliyordu. Montcalm alçak sesle yapılan bu konuşma sona erene kadar bekledikten sonra ikiliye daha da yaklaşarak görüşmenin amacını oluşturan konuyu açtı.

"Üstünüzle görüşmeyi uygun buldum, monsieur," dedi, "Çünkü kendisini prensinin onurunu korumak için gereken her şeyi yapmış olduğuna ve artık insaniyetli davranmanın vaktinin geldiğine ikna edebileceğimi umuyorum. Sergilenen direnişin umutlar tükeninceye kadar devam ettiğine ve yiğitçe sürdürüldüğüne sonsuza kadar tanıklık etmeye hazırım."

Bu girizgâh kendisine tercüme edildiğinde Munro oturaklı ve gerekli nezaketi göstererek cevap verdi, "Monsieur Montcalm'ın bu yöndeki şahadeti ne kadar kıymetli olsa da, bunu daha gerekli olduğu bir zamanda düşünmek uygun olur."

Duncan'ın tercüme ettiği cevabı gülümseyerek karşılayan Fransız general, "Ziyadesiyle takdire şayan bulduğumuz cesaret karşılığında yapılan bu teklif, nafile inat edilirse geri çekilebilir. Belki Monsieur ordugâhımızı, kuvvetlerimizin büyüklüğünü ve bu muhasara karşısındaki direnişin başarıya ulaşmasının mümkün olmadığını kendi gözleriyle görmek ister."

Etkilenmemiş gibi görünen İskoç, Duncan çevirisini bitirir bitirmez cevap verdi. "Fransa Kralına ne kadar iyi hizmet ettiğinizden eminim, ama benim kralımın da aynı sayıda askeri var ve aynı sadakatle krallarına hizmet ederler."

Şevkine yenik düşen Montcalm, tercümeyi beklemeden, "Ama şu anda burada değiller, bizim şansımıza," dedi. "Savaşta, cesur bir adamın düşmanının karşısına dikilmeyi bildiği gibi kabul etmeyi de bilmesi gereken bir yazgı vardır."

Munro'yla atışmalarını hatırlayarak sinirlenen Duncan, "Monsieur Montcalm'ın İngilizce'ye bu kadar hakim olduğunu bilseydim bu acemice tercümeyle vakit kaybetmezdim," dedi.

"Özür dilerim," dedi Fransız hafifçe yüzü kızararak, "Yabancı bir dili anlamakla konuşmak arasında büyük bir fark vardır. Dolayısıyla tercümanlığınıza devam etmenizi rica edeceğim." Kısa bir süre sessiz kaldıktan sonra devam etti: "Bu tepeler kalenin içini gözlemlememize imkan veriyor, baylar, ve ben de en az sizin kadar ne kadar zayıf durumda olduğunuzu biliyorum."

"Fransız generale dürbününün Hudson'ın karşı kıyısını da görüp görmediğini sor," dedi Munro gururla, "ve görüyorsa Webb'in ordusunun ne zaman ve ne yönden geleceğini öğren bakalım." dedi.

Daha sözlerini bitirmeden açılmış bir mektup uzattığı Munro'ya, "General Webb kendi tercümanlığını kendisi yapsın," dedi kurnaz Montcalm. "Göreceğiniz gibi ordumun yüzünü kara çıkaracak bir harekette bulunacak gibi görünmüyor."

Tecrübeli asker Duncan'ın söyleneni tercüme etmesini beklemeden uzanıp aldığı mektubu, ne kadar önemsediğini ele veren bir dikkatle okumaya başladı. Gözleri kelimelerin üzerinden geçtikçe askerce gururu yerini derin bir kedere bıraktı ve dudakları titreyen albayın mağrur başı, bütün umutları tek bir darbeyle yerle bir olmuş bir adam gibi önüne düştü. Duncan Munro'nun parmaklarından kurtulup yere düşen makus mektubu izin bile almaksızın bir nefeste

okudu. Üstleri kuşatmaya direnmelerini teşvik etmek bir yana, olabilecek en açık ifadelerle, derhal teslim olmalarını zira destek için tek bir asker bile gönderemeyeceğini bildiriyordu.

"Burada bir hile yok," diyen Duncan kağıdın arka yüzüne de baktıktan sonra, "İşte Webb'in imzası. Ele geçirilen mektup bu olmalı," dedi.

Munro acı içinde, "Beni yüzüstü bıraktı," diyebildi. "Şerefimi iki paralık etti ve sırtıma şu yaşımdan sonra kaldıramayacağım bir utanç yükledi."

"Böyle konuşmayın," diye haykırdı Duncan. "Henüz kalenin kontrolü ve onurumuz kendi ellerimizde. İzin verin hayatlarımızı düşmanlarımızın en ağır bulacağı bedele satalım."

"Sağ ol, evlat," dedi yılgınlığını atan yaşlı adam, "Bir kez daha Munro'ya görevinin gereğini hatırlattın. Artık geri dönüp istinat duvarımızın arkasında mezarlarımızı kazabiliriz."

"Baylar," dedi içten bir ilgiyle bir adım daha yaklaşan Montcalm, "Eğer böyle bir mektuptan kendisine onursuz bir çıkar sağlayacağını ya da cesur düşmanlarının onurlarını lekelemek için bu oyunlara başvuracağını sanıyorsanız, Louis de St. Veran'ı hiç tanımıyorsunuz demektir. Geri dönmeden şartlarımı dinleyin."

Yaşlı adam ağırbaşlılıkla, "Ne diyor?" diye sordu. "Avcıyı yakalamakla büyük bir başarı sağladığını mı sanıyor? Eğer düşmanını kelimelerle yenmeyi planlıyorsa bu kuşatmayı kaldırsın da gidip Edward'a yerleşsin."

Duncan söylenenleri tercüme ettikten sonra devam eden usta asker, "Dinliyoruz, Monsieur Montcalm," dedi.

"Artık kaleyi elinizde tutmanız imkansız ve benim üstlerimin çıkarları uyarınca yok edilmesi gerekiyor. Ama siz ve

cesur silah arkadaşlarınız için askerlik çerçevesi içinde kabul edilemez bir talep söz konusu değil."

"Sancağımız?" diye sordu Heyward.

"İngiltere'ye götürebilir ve kralınıza sunabilirsiniz."

"Silahlarımız?"

"Sizde kalsın, kimse onları sizden daha iyi kullanamaz."

"Çıkışımız, kalenin teslim edilişi?"

"Onurunuza asla zarar vermeyecek şekilde siz belirleyin."

Duncan konuşulanları kendisini hayretle dinleyen ve beklemediği yüce gönüllülük karşısında duygulanan komutanına aktardı.

"Git, Duncan," dedi, "Git ve Markiliği gerçekten hak eden bu adamla gereken düzenlemeleri yapın. Bu yaşımda asla karşılaşacağıma ihtimal vermediğim iki şey gördüm. Dostuna yardım etmeye korkan bir İngiliz ve sahip olduğu avantajdan faydalanmaya çalışmayan bir Fransız."

Bu sözlerin ardından başı bir kez daha önüne düşen yaşlı asker kalesine yöneldiğindeki duruşu getirdiği kötü haberin bir işaretiydi.

Munro bu beklenmedik darbeden sonra asla tam anlamıyla toparlanamadı ve kararlı karakterine o anda vurulan darbe mezarına kadar yakasını bırakmadı. Duncan Montcalm'la kalarak teslim oma şartlarını görüştü. Gecenin ilk saatlerinde döndüğü kaleden komutanıyla yaptığı kısa görüşmeden hemen sonra yeniden ayrıldı. Bu noktadan sonra savaşın sona erdiği ve Munro'nun düşmanla bir anlaşma yaparak kaleyi teslim ettiği ama silahları, bayrak ve sancakları düşmanın eline geçmeyeceği için askeri temayüllere göre onurlu bir törenle ordugâhını terk edeceği duyuruldu.

BÖLÜM XVII

Argacı dokuduk. İpliği eğirdik. Ağı ördük. İşi bitirdik.
Gray[33]

Horican'ı çevreleyen yabana yayılmış iki ordu 9 Ağustos 1757 gecesini, Avrupa'da herhangi bir düzlükte karşı karşıya gelmiş olsalar nasıl geçirmeleri beklenirse o şekilde geçirdiler. Yenik tarafta yüzler asık ve moraller bozukken, galip gelen tarafta zaferin mutluluğu yaşanıyordu. Ne olursa olsun zafer sarhoşluğunun da, yenilginin kederinin de sınırları vardı ve çevrelerini saran ormanın, sabah nöbetleri başlamadan önceki sessizliği, nadiren de olsa, öncü birliklerdeki galeyana gelmiş bir Fransız'ın zafer nidalarıyla ve devir teslim saatinden önce kimseye göz açtırmamaya kararlı öfkeli bir İngiliz'in ona karşılık veren meydan okumasıyla bozuluyordu. Şafağın sökmesinden önceki o durgun saatler geldiğinde ise bu sesler de çoktan susmuştu. 'Kutsal Göl'ün iki yakasında hüküm süren sessizliğe kulak kabartan birinin uyumakta olan iki ordunun varlığını farkedememesi işten bile değildi.

---

33. Thomas Gray'in Curse upon Edward adlı kitabındaki, "The Bard" adlı şiirden. (Çev.)

İşte bu derin sessizliğin hüküm sürdüğü saatlerde Fransız ordugâhındaki büyük çadırlardan birinin girişini örten ağır kumaş açıldı ve çadırdan dışarı bir adam süzüldü. Ormanın o saatlerde esiri olduğu nemli havadan korunmak için üzerine almış olduğu pelerin kimliğinin anlaşılmasını da engelliyordu. Fransız komutanın çadırının önündeki nöbetçinin yanından, bir asker selamı verdikten sonra en küçük bir gecikme yaşamaksızın geçen adam, önüne çıkan nöbetçilerin sorularına, doğru olduğu, nöbetçilerin uzatmadan geçmesine izin vermelerinden anlaşılan, kısa ve çabuk cevaplar vererek, küçük çadırlardan oluşan bir şehre benzeyen ordugahın derinliklerinden William Henry'ye doğru ilerledi.

Bu mükerrer ama kısa duraksamalar dışında hızla ilerleyen adam kampın içlerinden en dış hattaki gözetleme noktalarına kadar gelmişti. Nöbetçiye yaklaştığında aynı soruyla karşılandı:

"Qui vive?"

Cevap, "France," oldu.

"Le mot d`ordre?"

Nöbetçiye alçak sesle verdiği cevabın duyulmasını sağlayacak kadar yaklaşan diğeri, bu soruyu, "La victorie," diye cevapladı.

"C`est bien," diyen nöbetçi karşısındakine doğrulttuğu tüfeğini tekrar omzuna astı; "vous promenez bien matin, monsieur!"

İngilizlerin kalesine doğru ilerlemeye devam etmeden önce pelerininin yüzünü gizleyen kısmının açılmasına ve nöbetçinin yüzünü yakından görmesine izin veren diğeri, "Il est necessaire d`etre vigilant, mon enfarıt," dedi. Afallayan asker, bir an birbirine dolaşan eliyle ayağının el verdiği en tumturaklı selamı verdi. Muhatabının uzaklaşmasından

sonra yeniden nöbetine dönerken kendi kendine söyleniyordu: "Il faut etre vigilant, en verite! Je crois que nous avons la, un caporal qui ne dort jamais!"

Nöbetçinin şaşkınlıkla söylediklerini dinleyerek zaman kaybetmeyen subay kalenin su kıyısındaki burçlarının tehlikeli sayılabilecek kadar yakınına gelinceye kadar bir daha durmadı. Ay ışığı solgun olsa da şekillerin dış hatlarının seçilebilmesini sağlayacak aydınlığı sağlıyordu. Burada bir ağacın arkasına saklanan adam dakikalarca İngiliz kalesinin karanlık ve sessiz siluetini inceledi. Kalenin burçlarını gözden geçirişi sıradan bir insanın merakından çok bu tür yapıların ne amaçla kullanıldığını bilen birinin seçimiyle belli noktalara odaklanıyor ve sanki bir güvensizlik içindeymiş gibi hareket etmesine yol açıyordu. Gözlerini güneşin doğmasını sabırsızlıkla bekleyen biri gibi doğudaki dağın zirvesine dikti. Şüphelerinden kurtulmuş gibi görünen adam tam gitmeye hazırlanırken kendisine en yakın kuleden gelen belli belirsiz bir ses vazgeçmesine yol açtı.

Surlarda dikilen biri vardı ve belli ki uzaktaki Fransız ordugâhına bakarken onun da kafasından bazı düşünceler geçiyordu. Düşman ordunun kampından ayrılan bakışları, önce gizli gözcüyle aynı sabırsızlığı paylaşıyormuşçasına doğu göklerine sonra da sulara gömülmüş bir gökyüzü gibi binlerce yıldızın ışıltısını yansıtan durgun suyun cam gibi pürüzsüz yüzeyine saplandı. Surlarda dikilen adamın kederi, bu saatte ayakta olması ve iri cüssesi ağaçların arasından kendisini izlemekte olan subayın kafasında muhatabının kimliği konusunda şüpheye yer bırakmıyordu. Bilgeliği kadar kibarlığının da artık uzaklaşması gerektiğini söylemesine kulak vermiş, bir kere daha ayrılmaya hazırlanıyordu ki adımlarını bir kez daha durduran bir ses duyuldu. Bu sefer duyduğu belli belirsiz dalgaların ve birbirine sürten çakıl taş-

larının sesiydi. Birkaç adım mesafede, sudan doğmuş gibi bir anda ortaya çıkıveren karanlık bir siluet dikiliyordu artık. Suyun aynasıyla kendi gözleri arasındaki görüntüye bir de tüfek eklenince hemen uzanarak tetiğin düşmesine engel oldu.

Öldürücü atışı beklenmedik bir engele takılan yerli, şaşkınlığını gizleyemedi:

"Hugh!"

O ana kadar bozmadığı mutlak sessizliğini koruyan adam elini omzuna attığı yerliyi ormanın daha içlerindeki bir noktaya yürüttü. Pelerinin önünü açarak üniformasını ve göğsündeki St. Louis nişanını gösteren Montcalm'la yerlinin arasında geçen konuşma içlerinden birinin niyetinin ne olduğunu açıkça ortaya koyuyordu.

"Bu da ne demek oluyor? Oğlum İngilizlerle Fransızların savaş baltalarını gömdüklerini bilmiyor mu?"

Kendisine yöneltilen soruya bozuk olsa da, aynı dilde cevap veren yerli, "Bundan Huronlara ne? Solukbenizliler arkadaş oluyor. Kızılderili savaşçıların elinde bir tek kafa derisi bile olmuyor."

"Le Renard Subtil! Bu gayretkeşlik daha düne kadar düşmanın yanında yer almış olan birisi için biraz fazla değil mi? Le Renard İngilizlerin totemine savaş açalı kaç güneş doğdu daha?"

"Güneş yok," dedi terslenen yerli. "Güneş tepelerin ardında ve karanlık ve soğuk. Ama tepenin arkasında doğunca yine sıcak ve parlak olacak. Le Subtil de kendi kabilesinin güneşi. Bulutlar onu engelledi ve kabilesiyle arasına tepeler girdi ama artık kabilesinin parlak güneşi, doğdu. Gökyüzü açık."

"Le Renard'ın insanlarının nezdinde ne kadar saygıdeğer olduğunu elbette biliyorum," dedi Montcalm. "Yoksa

düne kadar kendi kafa derilerinin peşinde olan bir savaşçıyı savaş konseylerine almazlardı."

"Magua büyük şef!"

"O zaman ulusuna yeni edindiğimiz dostlara nasıl davranmamız gerektiğini öğreterek bunu kanıtlasın."

Sinsiliğini saklamayan yerli, "Kanadalı şef neden gençlerini ormana getirip İngiliz kalesini topa tuttu, o zaman?" diye sordu.

"Boyun eğdirmek için! Benim efendim bu toprakların sahibi. Ve senin baban bana onları bu topraklardan kovmamı emretti. Onlar gitmeyi kabul ettiler, böylelikle artık düşmanlık sona erdi."

"Olsun. Magua savaş baltasını kanla boyamak için çekti. Şimdi tertemiz. Kırmızıya boyanınca gömecek."

"Ama Magua Fransız zambaklarını kirletmemeye ant içti. Tuzlu suyun öte yakasındaki büyük kralın düşmanları Huronların da düşmanı, dostlarıysa Huronların da dostu oldu."

"Dost!" diye tekrar etti Kızılderili tiksinerek. "Atam elini versin!"

Bir araya topladığı savaşçılar arasındaki hükmünün gücünden ziyade rızaya bağlı olduğunu bilen Montcalm diğerinin isteğine uyarak elini uzattı. Fransız komutanının elini göğsündeki bir yara izine götüren yerli, gururla sordu: "Atam bunu tanıdı mı?"

"Bunu tanımayacak bir savaşçı var mı? Bu bir kurşun yarası."

"Ya bu?" diyerek devam eden yerli normal şartlarda pamuklu bezden bir gömleğin örttüğü çıplak sırtını döndü.

"Bu! – Oğlumun sırtındaki bu üzücü yaraları kim açtı?"

"Magua İngilizlerin çadırlarında yatarken sırtında yatağının izleri kaldı," derken neredeyse boğazını düğümleyen nefrete yenik düşecek gibi görünen yerli, yine de boş bir

kahkaha atmayı başardı. Kendisini çabucak toplayan yerlinin kendi insanlarına özgü vakar ve gururu yeniden kazanması uzun sürmedi. "Sen git; kendi gençlerine barışı öğret! Le Renard Subtil Huron savaşçılara ne demesi gerektiğini kendisi bilir."

Başka bir şey söylemediği gibi, bir cevap da beklemeyen yerli, tüfeğini omzuna asıp askeri kampın kendi kabilesinin dinlenmekte olduğu kısmına yöneldi. Her adımda bir başka nöbetçinin sorgusuyla karşılaşan yerli hiçbirine cevap vermeye tenezzül etmeden yürüyüşüne devam ederken nöbetçiler yürüyüşünden ve tavrından olduğu kadar gözü karalığından da tanıdıkları yerlinin geçmesine izin verdiler.

Montcalm dizginlenemez müttefikinin gösterdiği vahşi yüzünü düşünerek bir süre daha suyun kıyısında oyalandı. Daha önce de benzer koşullarla karşı karşıya gelmiş ve şöhretini lekeleyen korkunç bir sahne yaşanmıştı. Düşündükçe, kontrol edemeyecekleri bir güç odağından faydalanarak belli bir amaca ulaşmaya çalışanların bu yolda başvurdukları aracıların nelere mal olabileceğini unutmakla ne kadar büyük bir sorumluluk altına girdiklerini daha iyi anlıyordu. Sonunda böyle bir zafer anında bir zayıflık belirtisi olarak gördüğü bu nahoş görüntüleri aklının bir köşesine iterek geldiği yoldan geri döndü ve dönüş yolunda ordunun uykusundan kaldırılmasını emretti.

Fransız trampetlerinin ilk darbesi kalenin bağrında yankılanırken, kısa süre sonra bütün vadi askeri mızıkanın inişli çıkışlı ezgileriyle doluverdi. Galip Fransızların kornaları ordudaki son asker de yerini alana dek neşeyle çınladıktan sonra İngilizlerin borazanları çalmaya başlayınca sustu. Bu arada şafak sökmüş, güneşin ilk ışıkları generalinin görüşüne hazırlanmış ordunun pırıl pırıl saflarına düşmeye başlamıştı. Herkesin zaten bildiği zafer resmen ilan edildi ve ka-

lenin cümle kapısını korumakla görevli askerlerden oluşan bir manga yanaşık düzende harekete geçti. Komuta değişiminin bütün formaliteleri, bu askerlerin gelişlerini haber veren borazanlar eşliğinde ve rakip orduların silahlarının gölgesinde gerçekleşti.

Anglo-Amerikan ordusunda yaşananlar ise tamamen farklı cereyan etmişti. İlk uyarıyla birlikte telaşlı bir yolculuk hazırlığı başlamış, askeri temayüllerin gerekleri çerçevesinde bastırdıkları bir yaralanmışlık duygusunun boyunduruğundaki asık suratlı askerler boş silahları omuzlarında olduğu halde sıraya girmişlerdi. Askerlerin yüreği hâlâ gururlarına dokunmakta olan bu yenilginin intikamını almak arzusuyla yanıp tutuşmaktaydı.

Kadınlar ve çocuklar sağa sola koşuşurken, kimi topladıkları eşyalarını sırtlamış harekete hazırlanıyor, kimi de sıraya girmiş askerler arasında güvenlikleri için bel bağladıkları yüzleri arıyordu.

Soğukkanlılığını kaybetmemiş olsa da kederini gizleyemeyen Munro, sessizliğe gömülmüş birliklerinin arasında belirdi. Uğradığı ihanetin acısını erkekliğine yaraşır bir vakarla taşımasına rağmen aldığı darbenin kalbinde açtığı yaranın ne kadar derin olduğu anlaşılıyordu.

Munro'nun kaderine sessizce razı olması Duncan'ı da etkilemişti. Kendi sorumluluğunda olan birliği geride bırakmış, nasıl destek olabileceğini sormak amacıyla yaşlı adamın yanına gitmişti.

Aldığı kısa cevap, "Kızlarım," oldu.

"Aman Tanrım, onların güvenliği için gerekli düzenlemeler zaten yapılmamış mıydı?"

Usta asker, "Bugün sadece asker olabilirim, Binbaşı Heyward," dedi. "Burada gördüğünüz herkes diğer ikisinden farkı olmayan çocuklarımdan biridir."

Duncan duyması gerekeni duymuştu. Bir tek değerli anı dahi boşa geçirmeden Munro'nun dairesine yönelerek kız kardeşleri aramaya başladı. Onları babalarına ait alçak yapının girişinde, çevrelerine toplanmış ağlamakta olan kadınların arasında buldu. Cora solgun görünmesine rağmen her zamanki soğukkanlılığını korumayı başarmış olsa da Alice'in kan çanağına dönmüş gözleri ne kadar ağladığını ele veriyordu. Her ikisi de genç adamı gördüklerine ne kadar sevindiklerini saklamadı ama alışılagelmiş olanın aksine bu defa ilk konuşan kız kardeşlerden büyüğü oldu.

"Kaleyi kaybettik ama," dedi melankolik bir sesle, "Sanırım adımızı ve onurumuzu korumayı başardık."

"Adınıza en küçük bir leke bile sürülmedi. Ama şimdi hem kendinizi, hem de başkalarını düşünerek hazırlık yapmak gerek. Askeri temayüller ve gurur gereği bir süre babanızla birlikte birliklerin başında ilerlemek zorunda kalacağım. Bu süreç içinde sizin güvenliğinizi nasıl sağlayabiliriz, onu düşünmeliyiz."

"Buna gerek olduğunu sanmıyorum," dedi Cora. "Böyle bir anda, böyle bir babanın kızlarına el uzatmayı kim aklından geçirebilir?"

"Sizi kralımızın emrindeki en iyi birliğin komutası için bile olsa bir an bile yalnız bırakmazdım ama..." diyen genç adam, telaşla çevresine bakınarak devam etti, "Unutmamalıyız ki, Alice, sizin kadar metanetli değil ve karşı karşıya kalabileceğimiz dehşete ne kadar dayanabilir bilinmez."

Tekrar gülümsemeyi başarsa da sesi öncekinden de kederli bir tona bürünen Cora, "Haklı olabilirsiniz," dedi. "Duydunuz mu? Talihimiz tam da en çok ihtiyaç duyduğumuz anda bir dostumuzu karşımıza çıkardı galiba."

Bir an çevresine kulak kabartan Duncan, Cora'nın ne demek istediğini hemen anladı. Doğu eyaletlerinde çok iyi

bilinen kutsal dizeler kulaklarına ulaşıp, gerçek sakinleri tarafından terkedilmiş bir binaya yönelmesine neden oldu. Burada sahip olduğu tek müzik aletiyle dindarlığını ifade etmekte olan David'i buldu. Elinin aşağı inmesiyle dizelerin sona erdiğini anladığı ana kadar bekledikten sonra dikkatini çekebilmek için omzuna dokunduğu adama bir kaç kelimeye sığdırdığı ricasını iletti.

Genç adamı dinleyen İsrail Kralının müridi, "Âlâ!" dedi. "Genç hanımlarda kulağa ve akla hoş gelen çok şeyler buldum. Bunca tehlikeden birlikte geçen bizlerin barış zamanında da bir arada kalmaları uygun olur. Bir şükran duasından başka hiçbir şeyin daha uygun olamayacağı sabah duamı bitirir bitirmez onlara katılırım. Siz de bana katılmayı düşünmez miydiniz, dostum? Ölçü hece ölçüsü, ezgi 'Southwell.' "

Kitapçığını açıp, yenilenen şevkiyle araya girmesi kolay olmayan bir ezgiye başlayan adamın dizelerini bitirmesini memnuniyetle bekleyen Heyward, gözlüklerini çıkarıp kitabını kapattığını gördüğü David'e, "Hiç kimsenin kötü bir niyetle yaklaşmasına ya da şerefli babalarına ve adlarına dil uzatmasına izin vermemek sana bağlı. Ayrıca hizmetkârları da sana yardımcı olacaklar."

"Âlâ!"

"Kızılderililerin ya da ordudan birkaç çapulcunun yaklaşmaya cüret etmesi hazırlıklı olman gereken durumlar. Böylesi bir karşılaşma anında teslim olma şartlarını hatırlatıp, Montcalm'e şikayet etmekle tehdit edebilirsin. Bu yeterli olacaktır."

"Yetmezse de ihtiyacım olan her şey işte burada!" diyen David, güven ve uysallık karışımı bir havayla kitabını işaret ederek devam etti. "Burada doğru tonlamayla söylendiğinde, daha doğrusu gürlendiğinde, en hayasız saldır-

ganı bile durduracak sözler var: 'Putperesti daha da sinirlendirmek neden?' "

Karşısındakinin müzikal iştahının yeniden canlanmasına mahal vermek istemeyen Heyward, "Tamam, yeter!" dedi. "Birbirimizi anladığımıza göre artık işlerimizin başına dönmeliyiz."

Gamut neşeyle söyleneni yaptı ve birlikte kız kardeşlerin yanına gittiler. Cora yeni ve biraz da sıra dışı koruyucularını nezaketle karşılarken, Heyward'a teşekkür eden Alice'in solgun yüzü bile Tanrı vergisi güzelliğinin bir parçasıyla aydınlandı. Duncan da bu fırsatı değerlendirerek şartlar elverdiği oranda elinden geleni yaptığını ve güvenlikleri için gerekenleri sağladığını söyledi. Tehlike yoktu. Hudson kıyısı boyunca bir kaç mil ilerledikten sonra seve seve onlara katılacağını bildirerek müsaade istedi.

Bu arada hareket emri verilmiş ve ilk birlikler kaleden ayrılmaya başlamıştı. Borazanların sesiyle irkilen kız kardeşler seslerin geldiği yöne baktıklarında kaleyi devralmış Fransız askerlerinin beyaz üniformalarını gördüler. Tam o anda aniden gökyüzünü kapladığını sandıkları bulutun ise başlarının üzerinde dalgalanmakta olan Beyaz Fransız bayrağı olduğunu fark ettiler.

"Gidelim," dedi Cora, "Bir İngiliz subayının çocukları olarak burada daha fazla kalamayız."

Alice kız kardeşinin koluna girdi ve çevrelerini saran kalabalıkla birlikte kaleyi terk ettiler.

Cümle kapısından çıkarlarken kim olduklarını bilen Fransız subayları tarafından saygıyla selamlandılar. Bütün taşıt ve yük hayvanları yaralılara tahsis edildiğinden, kimseyi yerinden etmeye yanaşmayan Cora yayan yolculuk etmeyi göze almıştı. Zaten bir çok yaralı asker bu yabanıl ortamdaki taşıma imkanlarının kısıtlılığı yüzünden ayaklarını

sürüye sürüye konvoya yetişmeye çalışıyordu. Yine de bir bütün olarak hareket etmeyi başarmışlardı. Yaralılar ve düşkünler inleyerek, daha iyi durumdakiler sessizlik içinde, kadınlar ve çocuklar ise nedenini bilmedikleri bir korkuyla ilerliyorlardı.

Tedirgin ve ne yapacağını bilmez haldeki kalabalık kalenin korunaklı duvarlarını terk ettiğinde her şey göz önüne serilmiş oldu. Montcalm kaleyi devralır almaz birliklerini harekete hazırlamıştı. Kaledeki Fransız askerleri, askeri görgü kurallarının gerektirdiği bütün saygıyla ilerlemekte olan asker ve sivilleri izlemiş, kendileri kadar şanslı olmayan düşmanlarına en küçük bir hakarette bulunmamışlardı. Sayıları üç bine yaklaşan İngilizler daha önce iki ordunun arasında kalan düzlüğün ortalarına geldiğinde kaleye doğru yürüyüşe geçmiş olan Fransız askerlerle karşılaştılar. Bu noktada Hudson'a çıkan bir yol ormana dalıyor ve ağaçların arasında kayboluyordu. Ormanın hemen içindeyse sadece daha güçlü bir ordunun varlığının harekete geçmekten alıkoyduğu akbabalar gibi beklemekte olan karanlık gölgelere benzeyen yerliler bu geçidi izliyorlardı. Hatta bir kaçı teslim alınmış olan askerlerin yanı başına kadar sokulmuş şimdilik pasif kalmalarına rağmen memnuniyetsizliklerini belirten bir tavırla gruptan ayrılmışlardı.

Heyward'ın başını çektiği kortej düzlüğün sonuna ulaşmış, öncüler ağaçların arasında gözden kaybolmaya başlamışlardı ki, grubu arkadan takip edenlerin oradan gelen bazı münakaşa sesleri Cora'nın dikkatini çekti. Sahip olduğu malı mülkü geride bırakamadığı için bile bile gruptan geride kalmış bir yerleşimci bu hareketinin bedelini ödemek zorunda kalıyordu. Adam oldukça güçlüydü ve eşyalarından mücadele etmeden ayrılmayacak kadar da mala mülke düşkündü. İki taraftan da arbedeye katılanlar oldu. Birin-

ci grup kavgayı engellemeye çalışırken, ikinci grup soyguna yardım etmeye gelmişti. Sesler iyice yükselip kızgın bağırışlara döndüğünde, daha önce bir düzine yerli varken yerden biter gibi bir anda yüz kadar yerli ortaya çıkıverdi. Cora da savaşçılarıyla ölümcül ve etkili bir konuşmaya dalmış olan Magua'yı o anda gördü. Kadınlar ve çocuklar ürkmüş bir kuş sürüsü gibi birbirine girmişti. Magua'nın herkesi kontrol altına almayı hedefleyen konuşması kısa sürede etkili olunca tekrar düzene giren kortej yoluna devam etti.

Yerliler şimdilik tatmin olmuşa benziyorlardı ve düşmanlarının daha fazla tacize uğramadan yollarına devam etmelerine izin verdiler. Ancak kadınlardan oluşan yürüyüş kolu önlerinden geçtiği sırada kadınlardan birinin rengarenk şalı Huronlardan birinin dikkatini çekti. Bir an bile düşünmeden kadının üzerine yürüyüp şala uzandı. Kadın şala olan düşkünlüğünden değil de korkunun etkisiyle, kucağında taşıdığı çocuğuna dolayısıyla da onu sarmalayan şala daha sıkı sarıldı. Cora kadına şalı bırakmasını söylemeye hazırlanıyordu ki ucundan tuttuğu şalı bırakan yerli kadının kucağındaki çocuğu annesinin kucağından söküp aldı. Taşımakta olduğu her şeyi bir anda fırlatıp attıktan sonra korku dolu bir yüzle çocuğunu geri almak üzere ileri atılan kadının geride bıraktıkları etrafını saran açgözlü yerliler tarafından talan edildi. Pazarlığı hızlandırmak için ayak bileğinden baş aşağı tutmakta olduğu çocuğu başının üzerinde şöyle bir savuran yerli fidyesini almak için boştaki elini uzattı.

"İşte – işte – hepsi – ne varsa – hepsi burada!" diye haykıran kadın zorlukla hakim olduğu elleriyle üzerinde başında Kızılderili'nin isteyebileceği ne varsa çıkarıp ayaklarının dibine attı, "Hepsini al! Yeter ki bebeğimi geri ver!"

Değersiz kumaş parçalarını ayağıyla karıştıran ve asıl istediği şalın bir başkasının eline geçtiğini gören vahşinin yü-

zündeki zevk bir anda öfkeye döndü. Ayaklarından tutmakta olduğu bebeği savurarak kafasını bir kayada parçalayan adam hâlâ seyirmekte olan cansız bedeni annesinin ayaklarının dibine fırlattı. Yeise kapılan anne biraz öncesine kadar sevgiyle bağrına bastığı bebeğinin parçalanmış bedenine bakarak bir an donakaldı. Sonra Tanrı'dan bu hain eylemin failini cezalandırmasını diler gibi bakışlarını gökyüzüne çevirdi. Kadının bu büyük günaha girmesini engelleyen, yine aynı vahşinin hayal kırıklığı ve gördüğü kanın verdiği heyecanla kadının kafasına indirdiği baltası oldu. Bebeğine yaşarken gösterdiği kabına sığmayan sevgiyi ölümde de gösteren anne başına aldığı darbeyle olduğu yere çökerken kolları çocuğunun üzerine düştü.

Bu gerilim yüklü anda elini ağzına götüren Magua'nın akıllara durgunluk verecek kadar korkunç ve ölümcül savaş çığlığı duyuldu. Etrafa dağılmış olan Kızılderililer duydukları bu sesle ipinden boşalmış av köpekleri gibi koşmaya başlayarak, ormanı ve düzlüğü insan ağzından o güne kadar duyulmamış bir çığlık seliyle inletti. Çığlıkların duyanların kalbine saldığı korku mahşer günü duyacakları surun salacağı korkudan pek de aşağı kalmayacak türdendi.

Sağa sola yayılmış halde bulunan iki bin yerli içgüdüsel bir hareketle ormandan fırlayıp düzlüğe hışım gibi daldı. Bunu takip eden korkunç sahnelerin detayına girmeyeceğiz. Ölüm her yerdeydi; hem de en korkunç ve mide bulandırıcı yüzüyle. Karşı koymaya çalışmak ancak katilleri daha beter galeyana getiriyor, ölümcül darbeler kurbanlar artık hiçbir şey hissedemeyecek hale geldikten çok sonra bile devam ediyordu. Akan kan ancak sel sularıyla karşılaştırılabilirdi zira gördükleri manzara karşısında iyice çığırından çıkan yerliler kana susamışlıklarını bu kırmızı, cehennemi membadan kana kana giderdiler.

Eğitimli birlikler yerlileri korkutmak ümidiyle hemen saf tutup caydırıcı bir askeri hat oluşturdular. Bu girişim, sonunda bir çoğunun boş tüfekleri ellerinden alınmış olsa da yerlilerin açgözlülüğünü tatmin etmek açısından bir ölçüde başarılı sayılabilirdi.

Böyle bir olay karşısında kimse zaman tutmuş değildi. Yıllar kadar uzun gibi görünse de belki topu topu on dakika süren katliam boyunca kız kardeşler korku içinde oldukları yerde donup kaldılar. İlk saldırı gerçekleştiği anda panik içindeki hemcinslerinin kaçış yolu üzerinde kaldılar. İlk anda imkansız hale gelen kaçışları etraflarını saran kalabalığın korku ya da ölümle dağılmasına rağmen yine imkansız görünüyordu zira gidebilecekleri tek yön düşmanlarının baltalarına doğru olandı. Dört bir yanı inleme, intizar ve çığlıklar sarmıştı. Bu karmaşa içinde, Alice babasının düzlüğü boydan boya geçerek Fransız ordusuna doğru ilerleyen iri siluetini seçebilmişti. Kendisine söz verilen korumayı talep etmek amacıyla doğrudan Montcalm'a yönelen babasının rütbesi ve gözü kara ilerleyişi karşısında defalarca karşı karşıya geldiği yerliler bile geri çekilmiş, çekilen silahlar ya Munro'nun korkusuz elleriyle yana itilmiş ya da kimsenin gerçekleştirmeye cesareti olmadığı tehditler olarak havada asılı kalmış ve indirilmişti. Neyse ki kindar Magua kurbanını yaşlı askerin az önce terk ettiği saflar arasında aramaktaydı.

Alice çok uzakta olmamasına rağmen kendilerini görmeden geçen babasına seslendi, "Baba – baba – buradayız! Buraya gelmezsen bizi de öldürecekler!"

Alice'in buzdan bir kalbi bile eritecek yardım çağrısı defalarca tekrarlandıysa da çağrılarına cevap alamadı. Yaşlı adam bir an sanki bu yakarışı duymuş gibi duraksayıp etrafına bakmışsa da Alice baygın, Cora da bitmek tükenmez bir anaçlıkla onun yanı başında yere çömelmiş olduğundan

başını sallayıp görevinin getirdiği zorunlulukla ezilerek de olsa yoluna devam etmişti.

"Hanımefendi," dedi, hiçbir şeye ve hiç kimseye faydası olmasa da asla kendisine verilen emaneti terk etmeyi aklına getirmeyen Gamut, "Şeytanların bayram yerinde kaldık. Hıristiyanların burada kalması doğru olmaz. Kalkın, kaçmalıyız."

"Gidin, kendinizi kurtarın!" dedi gözlerini hâlâ baygın olan kız kardeşinden ayıramayan Cora, "Artık bizim için yapabileceğiniz bir şey kalmadı."

David genç kadının kararlılığını sözlerine eşlik eden basit el hareketinden anladı. Zaten uzun boylu biri olan David, bir an çevrelerinde kanlı eylemlerini sürdürmekte olan karanlık şekillere göz attıktan sonra daha da dik bir duruşa geçti. Ciğerlerini havayla doldurup tüm benliğine hakim olan inancının etkisiyle konuşmaya başladı.

"Eğer küçük Yahudi, Saul'un ruhunu kutsal şarkı sözleri ve harpıyla ehlileştirmeyi başarabilmişse, burada da müziğin gücüne başvurmak yersiz olmayacaktır."

Sonra en yüksek perdeden şarkısına başladı. Sesi o kadar güçlüydü ki o kanlı keşmekeşin içinde bile her köşeden duyulabiliyordu. Kız kardeşlerin sahip oldukları diğer şeylerle birlikte kafa derilerine de göz dikmiş, üzerilerine gelmekte olan bir kaç vahşi bu garip adamın karşı karşıya kaldığı tehdit karşısındaki tavizsiz duruşundan etkilenerek duraksadılar. Baştaki tereddüt sonra ölümü soğukkanlılıkla karşılamayı bildiği için duyulan takdire dönüştü ve yerliler daha korumasız gördükleri diğer kurbanlara yöneldiler. Başarısını yanlış yorumlayarak kutsallıkla bağdaştıran David ise şarkılarına daha da büyük bir şevkle devam etti. Bu sıradışı ses namına yakışır bir kurban arar gibi konvoydaki sıradan yolculara dokunmaya tenezzül bile etmeyen bir vahşinin dikkatini çekti. Bu yerli eski tutsaklarının yeniden eline düştü-

ğünü fark ederek zafer çığlığını yenileyen Magua'dan başkası değildi.

"Gel," dedi kanlı elleriyle elbisesinden çektiği Cora'ya, "Huron'un çadırı hâlâ sana açık. Burada olmaktan daha iyi değil mi?"

Önündeki tabloya bakmaya bile dayanamayan Cora, "Git buradan!" diye bağırdı.

İstihzayla gülen yerli, buharı tüten elini gösterip, "Kan kırmızı ama geldiği damarlar beyazlara ait," dedi.

"Canavar! Kan senin ruhuna bulaşmış, hem de okyanusları doldurmaya yetecek kadar çok kan! Bütün olayları sen başlattın."

Yaptıklarıyla iftihar eden vahşi, "Magua, büyük şef!" dedi. "Siyah saçlı kabilesine gelecek mi?"

"Asla! Beni öldür ki intikamın alınmış olsun." Bir an hareketsiz kalan Magua, ani bir kararla Alice'i kucaklayıp ormanın diğer kıyısına doğru hareketlendi.

Onun arkasından delirmiş gibi koşmaya başlayan Cora, "Dur!" diye bağırdı. "Çocuğu bırak! Alçak! Ne yapmaya çalışıyorsun?"

Ama ya Magua'nın kulakları Cora'nın sesine karşı sağırdı ya da vahşi ele geçirdiği kozu sonuna kadar kullanmaya kararlıydı.

"Bekleyin, hanımefendi, bekleyin!" dedi Cora'nın arkasından seslenen Gamut. "İlahi kudret kendini göstermeye başladı ve birazdan bu keşmekeş sona erecek, göreceksiniz."

Kimseye sesini duyuramama sırasının şimdi de kendisine geldiğini gören David, bir yandan uzun kolunun havayı yaran hareketleriyle desteklediği şarkısına devam ederken bir yandan da kendinden geçmiş olan genç kadının arkasına düştü. Bu şekilde ölülerin, yaralıların ve kaçmaya ça-

lışanların doldurduğu düzlüğü geride bıraktılar. Huron her durumda hem kendi, hem de kucağında taşımakta olduğu rehinenin başının çaresine bakabilecek durumdayken, Cora, arkasında yerlilerin koruyucu ruhunun himayesinde olduğuna inanmaya başladıkları acayip adam olmasa şimdiye kadar çoktan bir darbeye hedef olmuş olurdu.

Hem tehlikelerden uzaklaşmak hem de takip edilmekten kurtulmak için ne yapması gerektiğini gayet iyi bilen Magua hemen bir koyağa yöneldi ve kız kardeşlerin kısa süre önce geride bırakmış oldukları Narragansett'leri ve başlarında nöbet tutan kendisi kadar zalim yüzlü yerliyi buluverdi. Alice'i atlardan birinin eyeri üzerine yatıran vahşi, Cora'ya da diğer ata binmesini işaret etti.

Tekrar eline düştüğü yerlinin yarattığı korkuya rağmen, düzlükte devam etmekte olan katliamdan uzaklaşmış olan Cora'nın bu rahatlamaya tamamen duyarsız olduğu söylenemezdi. Diğer ata bindi ve Huron'un bile inkar edemeyeceği bir şefkatle üzerine titrediği kardeşini kendi yanına vermesi için kollarını uzattı. Bunun üzerine Alice'i ablasıyla aynı hayvana bindiren Magua, yularından tutarak yönlendirdiği hayvanla birlikte ormanın kuytularına daldı. Öldürmeye değmez görülen David de yalnız kalınca diğer hayvana binerek arazinin elverdiği ölçüde hızla kız kardeşleri takip etmeye koyuldu.

Kısa süre sonra arazi yükselmeye başladıysa da, hareket ettikçe kendine gelmeye başlayan kız kardeşini rahat ettirmekten başka bir şey düşünmeyen Cora'nın dikkati kız kardeşinin iyiliği için sessiz kalmakla, hâlâ duyulmakta olan çığlıklar arasında bölünmüş olduğundan gittikleri yönü saptayacak hali yoktu. Yine de dağın zirvesindeki düzlüğe çıkıp, doğudaki yamaca yanaştıklarında, avcı dostlarının rehberliğinde kısa süre önce geldikleri yerde bulunduklarını fark etti. Magua genç kadınların atlarından inmelerine yardım etti.

Korkunun can yoldaşı merak yüzünden, ikisi de aşağıdaki mide bulandırıcı sahneye bakmadan edemedier.

Katliam hâlâ kontrol altına alınamamıştı. Teslim olan kaleyi terk etmiş bulunan yerleşimciler acımasız katillerinin önünden kaçmaya çalışıyor, kendisi de bir Hıristiyan olan kralın askerleri ise olan bitenler karşısındaki kayıtsızlığını sürdürerek liderlerinin o ana kadar özenle korumuş olduğu şerefine sürülen lekeye seyirci kalıyorlardı. Katliam, açgözlülük intikam açlığını alt edinceye kadar devam etti. Nihayet yaralıların ve katillerin korku veren çığlıkları dinleyenlerin kulaklarındaki yerlerini vahşilerin zafer çığlıklarına bırakarak duyulmaz oldu.[34]

34. Bu olayda hayatını kaybedenlerin sayısı kayıtlara beş yüz ila bin beş yüz arasında olarak geçmiştir. (Yaz.)

BÖLÜM XVIII

Eğer bir şey diyecekseniz; onurlu bir katil deyin,
Zira ne yaptıysam onurum için yaptım, nefretle değil.
Othello

Bir önceki bölümde tasvir edilmemişse de değinilmiş olan kanlı ve insanlık dışı sahne, Amerika'nın sömürgeleştirilme tarihinde "William Henry Katliamı" olarak anılır. Bu olayın, daha önce yaşanmış benzer bir olayla birlikte, Fransız kumandanın itibarında bıraktığı leke o kadar büyük olmuştur ki genç yaşta ölmesi bile bunu unutturamamıştır. Üzerinden geçen onca zamanın unutulmasına neden olduğu ve Montcalm'ın Abraham Düzlüklerinde nasıl kahramanca savaşarak hayata veda ettiğini bilen binlerce insanın da bilmesi gereken bir şey vardır: Hiç kimse Fransız kumandanda eksikliği açıkça görülen ahlaki cesaret olmaksızın gerçekten büyük bir şahsiyet olamaz. Bu yaşananlardan yola çıkarak, ince fikirlilik, kibarlık ve cesaretin, bencillik rüzgarları karşısında nasıl biçare kaldığını ve ikincil özellikler açısından kusursuz olabilecek bir insanın prensiplerin çıkarlardan daha önemli olduğunu kanıtlamasının zamanı geldiğinde nasıl yetersiz kalabildiğini gösterecek sayfalar dolusu yazı kaleme alınabilir. Ama bu tür bir çaba bizim önceliklerimiz arasında olmadığı gibi, tarihin bünyesindeki kahra-

manları hayali bir pırıltıyla sarmaladığı düşünüldüğünde, gelecek nesillerin Louis de Saint Veran'ı vatanının yiğit bir koruyucusu olarak hatırlayacağı ve Oswego ve Horican kıyılarındaki zalim kayıtsızlığının unutulacağı söylenebilir. Bir anlamda edebiyata kardeş sayılabilecek olan tarihin bu zaafını üzülerek de olsa bir kenara bırakmamız ve kendi faaliyet alanımıza dönerek mütevazı anlatımıza devam etmemiz daha doğru olacaktır.

Kalenin ele geçirilmesinin üzerinden geçen üçüncü günün de sonuna gelinirken, 'kutsal göl'ün kıyılarında biraz daha kalmak icap edecektir. Son kez bakıldığında vahşet ve velvelenin devam etmekte olduğu kale mıntıkasında şimdi ölüm ve sessizlik hüküm sürüyordu. Eli kanlı fatihlerin kısa süre öncesine kadar zafer nidalarıyla çınlayan kampları terkedilmiş geriye kala kala kimsesiz bir barakalar şehri kalmıştı. Eskiden kalenin olduğu yerde şimdi hâlâ dumanı tüten bir eski yangın yeri vardı. Yerle bir olmuş toprak surların kalıntıları arasında parçalanmış toplar ve karmakarışık bir alan içine yayılmış kırık dökük ahşap malzeme görülüyordu.

Hava da korkutucu ölçüde değişivermişti. Her yer içinden güneş ışınlarının bile geçemediği yoğun bir sisle kaplanmış ve kavurucu Ağustos güneşi altında kararmış yüzlerce ceset vakitsiz bir Kasım soğuğunu beraberinde getiren rüzgarlar yüzünden kaskatı kesilmişti. Batıdaki tepeler üzerinde kuzeye doğru süzülürken görülen şişman beyaz bulutlar, bir fırtınanın önüne kapılıp kurşuni bir gökyüzü beraberinde geri gelmişti. Yüzeyi aynayı andıran Horican, berrak sularına akıtılan kirliliği geri getirip sahilin yüzüne vuran yeşilimsi ve öfkeli bir su birikintisine dönmüş, eski ihtişamından geriye kala kala ancak gökyüzündeki gam ve kasveti yansıtan bir yüzey kalmıştı. Çevresindeki manzaranın sert köşelerini yumuşatan ve haşinliğini bir peçe gibi gizleyen

nemli ve hoş hava kaybolmuştu. Kuzey gökleri o kadar yoğun bir yağış bırakıyordu ki orada olup bitenlere ne göz, ne de hayal gücü şahitlik edebiliyordu.

Dört unsurun en yıkıcısı ise ovadaki yeşilliği bir yıldırım gibi kavurmuştu. Yine de sağda solda insan kanıyla sulanan toprağın ilk mahsulünü oluşturan koyu yeşil bir küme yeşillik göze çarpıyordu. Daha ılımlı bir havada ve uygun bir ışıkta son derece güzel görünen bu manzara, artık yaşamın en küçük bir yumuşaklık taşımayan, en haşin renkleri kullanılarak yapılmış alegorik bir resim gibi görünüyordu.

Esmekte olan korkunç rüzgar kavrulup kalan tek tük çimeni havalandırıyordu. Kayalık ve sarp dağlar çıplaklıklarıyla olduklarından da uzak gibi görünüyordu. Gökyüzünün sonsuz boşluğundan medet umarak yukarı çevrilen bakışlar bile gölden yükselen sis kümelerinden öteye geçemiyordu.

Rüzgâr, kah ölülerin kulaklarına matemini fısıldar gibi alçaktan ve ağır ağır esiyor; kah tiz çığlıklarla yasını haykırır gibi önüne kattığı çalı çırpıyla ormana dalıveriyordu. Mevsimsiz sağanaklar arasında rüzgarla boğuşan bir kaç kuzgun altlarındaki yeşil okyanusu geçtikten sonra aşağıdaki korkunç şölene katılıyordu.

Kısacası manzara terkedilmişliğin ve vahşetin manzarasıydı ve bu resme girme saygısızlığını gösteren herkes ölümün aman vermez darbesiyle yere serilmiş gibiydi. Bu hayasız saldırıyı gerçekleştirenlerin sahneyi terk etmelerinden bu yana geçen süre zarfında resme giren ilk insanlar da işte bu anda görüldü.

Bahsedilen günün batımından bir saat kadar önce ağaçların arasından Hudson yönüne ilerleyen patikadan kalenin kalıntılarına doğru ilerleyen beş kişi çıkageldi. Önceleri yaşanan dehşetin tekrarlanmasından ve katliam mahallinin korkusunu yeniden yaşamaktan korkar gibi dikkatli ve

tedirgin hareketlerle ilerlediler. En önde, izlemeyi en akıllıca bulduğu güzergâhı el kol işaretleriyle ardındakilere tarif eden, ilerlerken de her tümseği bir yerli gözüyle inceleyen hareketli bir figür vardı. Kafiledekilerin geri kalanı da ormanda yaşanabilecek bir tehlikenin farkında olmanın verdiği dikkat ve özende ondan geri kalır gibi değildi. İçlerinden bir diğeri, ki o da bir kızılderiliydi, bir cenaha doğru az da olsa açıktan ilerliyor ve en küçük bir tehlike işaretini dahi gözden kaçırmayacak kadar dikkatli gözlerle ormanın sınırını kolluyordu. Kalan üç kişi ormanda bir orduyu takip etmek olarak özetlenebilecek görevlerine uygun renk ve özelliklerdeki kıyafetler giymiş üç beyaz erkekti.

Akıllara durgunluk veren sahnenin üzerlerinde yarattığı etki, grubu oluşturan bireylerin karakteri kadar farklılık gösteriyordu. Hislerini dışa vurmak istemese de, hiç etkilenmemiş gibi görünemeyecek kadar toy olan öndeki genç sessiz ve yumuşak adımlarla ilerlediği düzlükte karşısına çıkan parçalanmış cesetlere kaçamak ve kaygılı bakışlar atıyordu. Aralarındaki diğer Kızılderili ise böyle bir manzaradan bile etkilenmekten uzak görünüyordu. Karşılaştığı cesetlerin arasından ancak meşakkatle edinilmiş ve özümsenmiş tecrübeden ileri gelen bir soğukkanlılık ve kararlılıkla geçiyordu. Hepsinin içini keder kaplamış olsa da beyazlar da birbirinden farklı duygular içindeydi. İçlerinden ormancı kılığına girmiş olsa da beyaz bukleleri ve kırışık çehresi göze çarpan, askerce hareketlerinden ötürü ömrünü savaş alanlarında geçirdiği anlaşılan en yaşlıları bile karşılaştığı olağanüstü vahşet karşısında hıçkırıklarına engel olamıyordu. Hemen yanında yol almakta olan genç adam ise geçirdiği ürpertileri yoldaşına hissettirmemeye çalışıyordu. Kafilenin en arkasında yol alan beyaz adama gelince aralarında hareketlerinin görülmesinden ya da sonuçlarından en

az kaygı duyan oymuş gibi görünüyordu. Önüne çıkan en şaşkınlık verici sahneye bile sarsılma nedir bilmeyen sinir ve gözlerle bakıyor ama bunu yapan düşmanlarını esefle ve acıyla kınıyordu.

Okuyucular bu karakterlerin Mohikanlar, beyaz dostları, avcı ve beraberlerindeki Munro ve Heyward olduğunu zaten anlamıştır.Gerçekten de kafile kızlarını aramakta olan baba, onların mutluluğu kendi mutluluğu açısından çok önemli olan genç adam ve atlatılan onca badirede yeteneklerini ve güvenilirliklerini defalarca kanıtlamış olan cesur ve sadık orman ehillerinden oluşmuştu.

Önden ilerleyen Uncas'ın düzlüğün ortasına vardığında attığı çığlık hepsini bir araya topladı. Genç savaşçı birbirine girmiş bir cesetler yığını önünde dikilmekteydi. Munro ve Heyward hiçbir bozulmanın yok edemeyeceği bir sevgiyle aradıkları kişilere ait bir eşya olup olmadığını anlamak üzere çürümekte olan cesetlere doğru atıldılar. Baba ve aşık daha aramalarında başarısız olmanın verdiği rahatlığı yaşamaya fırsat bulamadan, en korkunç gerçek kadar zorlu bir yük olan belirsizliğin boyunduruğu altında ezilmeye başladılar. Avcı yanlarına geldiğinde bu kederli yığının hemen yanında dikilmekteydiler. Acıklı sahneyi öfkeli bir yüzle bir süre seyreden sebatkar avcı düzlüğe girdiklerinden beri ilk defa anlaşılır ve duyulabilecek bir şeyler söyledi:

"Çok savaş alanında bulundum ve kan kaybeden insanların peşinde uzun mesafeler kat ettim ama şeytanın elinin bu kadar açık seçik görüldüğü bir yer daha görmedim. İntikam Kızılderililere has bir duygudur ve beni bilenler kanımda bir damla Kızılderili kanı olmadığını bilirler ama şu inleyen ormanda Tanrı'nın huzurunda şu kadarını söyleyeyim – eğer bu adi Fransızlar bir kez daha menzile girecek olursa, tüfeğim çakmağı çaktığı ve barutu yandığı sürece hak ettik-

leri karşılığı verecektir. Bıçağı ve savaş baltasını doğuştan bunları kullanma yetenekleri olan dostlarıma bırakıyorum. Ne dersin Chingachgook," dedi Delaware dilinde, "Kar dizlerimize kadar yükseldiğinde Huronlar hâlâ bu yaptıklarıyla öğünebilecekler mi?"

Yüzünden bir garez gölgesi gelip geçen Mohikan şefi kınında tuttuğu bıçağını bir yokladıktan sonra tutkunun ne kadar kışkırtıcı olabileceğini bilen biri gibi kendini kontrol ederek, ağır ağır arkasını döndü ve yüzü bir kez daha eski dinginliğine kavuştu.

Kızılderili yoldaşı kadar nefretle dolu ama onun kadar kendine hakim olamayan avcı, "Montcalm! Montcalm!" diye devam etti, "Derler ki insanlann gözlerinin bütün zaaflarından kurtulacağı o gün geldiğinde, hayatında işlediği bütün günahlar da gözlerinin önüne serilecekmiş. O gün gelip ruhunda bu kabahatin yüküyle bu düzlüğe bakan gözlerin sahibinin vay haline! Ha – ben beyazım ama şurada yatan bir Kızılderili. Hem de kafa derisi yüzülmüş. Bak bakalım, Delaware, belki senin kabilenden biridir. Öyleyse yiğit bir savaşçı gibi gömülmeyi hak ediyordur. Bakışlarından belli, Sagamore, rüzgar kanın kokusunu dağıtmadan bir Huron bunun bedelini canıyla ödeyecek."

Chingachgook, sakatlanmış bedene doğru ilerleyip, yüzünü çevirdiğinde, İngilizlerin safında dövüşürken düşman oldukları altılı ittifaka mensup kabilelerden birinin kendine özgü işaretlerinden biriyle karşılaşınca ayaklarının dibindeki cesede bir köpek leşi gibi tiksintiyle bir tekme atıp uzaklaştı. Gördüklerinin ne anlama geldiğini iyi bilen avcı da bir yandan arayışına bir yandan da Fransız komutana yönelik nefretini kusmaya devam ediyordu.

"Böyle toplu kıyımlara sebep olmamalı, zira böyle bir şeye hükmedebilecek olan Tanrı'dan başka herkes yanılır.

Tanrının kullarının yerini kendilerinden başka ne tutabilir? Birini yemeden ikinci geyiği öldürmek bile günahtır tabi eğer uzun bir yol veya bir pusu söz konusu değilse. Savaşçılara gelince işler değişir ne de olsa beyaz olsun, Kızılderili olsun bir savaşçıya elinde tüfeği ya da baltasıyla göğüs göğüse dövüşerek ölmek yaraşır. Uncas, bu yana gel evlat, gel de kargalar da Mingo'lardan sebeplensin. Kargaların Oneida'ların etinden bilhassa hoşlandığını defalarca görmüşlüğüm vardır. Bırakalım da hayvan doğanın ona verdiği iştahı körlesin."

Genç Mohikan ise ayak uçlarında uzanarak ileriye bakarken, "Hugh!" ünlemiyle kargaların kaçışmasına neden oldu.

Sıçramaya hazırlanan bir panter gibi çömelen avcı, "Ne oldu evlat?" diye fısıldadı. "Dua edelim de, ganimet peşinde oyalanan bir Fransız olsun. Bugün 'geyiköldüren'in olağanüstü bir atış yapacağını hissediyorum."

Avcıya cevap vermeyen Uncas, adeta uçarak daldığı çalıların arasından elinde Cora'nın ata binerken kullandığı yeşil şalıyla çıktı. Genç Mohikan'ın hareketleri ve yinelediği çığlığı ise herkesi başına topladı.

Kendinden geçen Munro, "Yavrum, yavrumu kurtarın!" diyebildi.

"Uncas kurtarmaya çalışacak."

Elindeki tülbende sımsıkı sarılan baba genç yerlinin basit ama güvenilir vaadini unutmuş bir halde çevrelerini saran çalıları korku dolu gözlerle incelerken açığa çıkacak bir sırrın korku ve umudunu bir arada yaşıyordu.

"Burada ölen olmamış," dedi Heyward, "Fırtına buraya uğramamış sanki."

Pek şaşırmışa benzemeyen avcı, "Bariz, tepemizdeki gökyüzü gibi açık seçik. Ya kendisi ya da onu soyan bir hır-

sız buradan geçmiş. Herkesin bakmaktan hoşlandığı yüzünü bu peçenin ardına sakladığını gördüğümü hatırlıyorum. Haklısın, Uncas! Siyah saçlı buradan geçmiş ve ürkek bir kuş gibi ormana kaçmış. Zaten kaçabilen kimse durup da öldürülmeyi beklemezdi. Mohikanları takip edelim. Bazen bana kuşların havada bıraktığı izi bile takip edebilirlermiş gibi geliyor."

Genç Mohikan bu sözler üzerine ok gibi fırladı ve avcı sözlerini bitirmeye fırsat bulamadan düzlüğün ormanın içinde kaybolduğu sınırdan bir zafer çığlığı duyuldu. Hemen o noktaya yönelen kafile yeşil şalın alçak bir kayın dalında dalgalanmakta olan ikinci parçasını buldu.

Uzun namlulu tüfeğiyle ileri atılmaya hazırlanan Heyward'ın önünü kesen avcı, "Ağır ol, ağır ol!" dedi. "Artık ne yöne gittiklerini biliyoruz ama yine de izlerin karışmaması lazım. Aceleyle atacağımız bir adım saatler kaybetmemize neden olur. Artık elimizdeler, bu kadarından emin olabiliriz.."

"Tanrı seni korusun, asil genç!" dedi Munro, "Pekala ne yöne gitmişler, bebeklerim nerede?"

"Gidebilecekleri pek çok yol var. Eğer kendi başlarına kaçmışlarsa düz gitmiş olabilecekleri gibi daire çizmiş de olabilirler. Aramızdaki mesafe on – on iki mil kadar olabilir. Lakin Huronlar ya da diğer Fransız yardakçısı kabilelerden birinin elindeyseler çoktan Kanada sınırına varmışlardır." Söylediklerini duyan beyaz adamların ne kadar umutsuz ve endişeli göründüklerini fark eden avcı, "Ama ne olursa olsun!" dedi. "İzlerini bulduk ve Mohikanlarla ben bu izlerin bir ucundaysak, diğer uca ulaşmamız sadece zaman meselesi, isterse yüz fersah uzağa gitmiş olsunlar. Uncas, sakin ol, yerleşkelerdeki beyaz adamlar gibi sabırsızsın! Unutma kibar ayaklar silik izler bırakır."

Ormanın kıyısındaki çalılıkların arasında birilerinin geçtiği belli olan bir açıklığı gözden geçirdikten sonra ayaklarının dibindeki iğrenç bir sürüngeni gösterir gibi bir yüz ifadesiyle "Hugh!" diyen Chingachgook dimdik durmuş eliyle çalıları işaret ediyordu.

"Kızılderili'nin işaret ettiği yeri incelemek üzere çömelen Heyward, "Bu ayak izlerinin bir erkeğe ait olduğu aşikar. Bakın bu su birikintisinin çevresinden dolanmış. Esir düştüklerine şüphe yok."

"Öyle olması ormanda açlıktan ölmelerinden iyidir," dedi avcı. "Hem böylece daha fazla iz bırakmış olurlar. Elli parça kunduz postu, bir o kadar da çakmaktaşına bahse girerim ki bu ay dolmadan soluğu çadırlarında alırız. Yakından bak, Uncas, Bakalım makosenlerden bir şey çıkarabilecek misin? Zira ayakkabı olmadığı belli makosen giyiyormuş."

Yere eğilip etraftaki yaprakları temizleyen genç Mohikan, önündeki izleri, kalpazanların kol gezdiği şu günlerde eline geçen bir senedi inceleyen bir tefeci gibi dikkatle inceledikten sonra gördüklerinden tatmin olmuş bir havayla ayağa kalktı.

"Ee, evlat!" dedi sonucu merakla bekleyen avcı, "İzler kulaklarına bir şeyler fısıldadı mı? Gammaz ne diyor?"

"Le Renard Subtil!"

"Ha! Yine mi aynı şeytan! Belli ki 'geyiköldüren' bir çift laf etmeden bundan bize rahat yok!"

Duyduklarına inanmak istemeyen Heyward, şüphelendiğinden değilse de yanılmış olmaları umuduyla sordu, "Bu makosen çizmeler birbirine benzer ne de olsa değil mi? Belki de yanılıyorsunuzdur."

"Birbirine benzer mi? Makosenler mi? Oldu olacak 'ayak ayağa benzer' de de, tam olsun. Biri uzun, biri kısa; biri dar biri geniş; kiminin kavisi yüksek kimininki alçak; ki-

minin başparmağı içeriye kiminin ki dışarıya dönük değil mi? Bir makosen bir diğer makosene bir kitabın bir diğer kitaba benzediği kadar bile benzemez. Birini okuyan bir başkasını okuyamayabilir. Neyse ki herkese farklı farklı yetenekler verilmiş. Bir de ben bakayım, Uncas, ne olursa olsun, ne kitaplar ne de makosenlerle ilgili ikinci bir görüşten kimseye zarar geldiği görülmemiştir." Diz çöken avcının değerlendirmesi çabuk geldi: "Haklısın, evlat. Önceki takipten tanıdığımız yama izi burada açıkça görülüyor. Bir şey daha söyleyeyim mi? Bu herif içki içebileceği bir fırsat bulursa kaçırmayacaktır. İçkiye alışan Kızılderililer başparmakları daha açık yürümeyi hemen öğrenirler. Ne de olsa sarhoş bir adamın ayakta kalabilmek için yapması gereken şeyler, teninin rengine göre değişmez. Eni boyu da önceden takip ettiğimiz izlerle aynı. Bak, Sagamore, sen de Glenn'den şifalı suların kaynağına kadar olan takipten tanırsın bu izleri."

Chingachgook da diğerleri gibi yakından incelediği ayak izinin kime ait olduğu konusunda hükmünü çabucak verdi. Ayağa kalkarken tek bir kelime söylediği duyuldu:

"Magua!"

"Artık emin olabiliriz. Siyah saçlı ve Magua buradan geçmişler."

"Ya Alice?" diye atıldı Heyward.

Etraflarını saran çalıları, ağaçları ve zemini dikkatle inceleyen avcı, "Henüz ona ait bir iz bulmuş değiliz," diye cevap verdi. Şuradaki ne? Uncas, o dikenli çalılıktaki şeyi getir de bir bakalım."

Avcının dediğini yapan Kızılderili bulduğu şeyi getirdiğinde avcı içten ama sessiz kahkahâlârından birini atmaktan kendini alamadı.

"Şarkıcının düdüğü! Şimdi aramamız gereken şey, bir rahibin bile takip edebileceği bir patika. Uncas, neredeyse

iki metrelik dengesiz bir vücudu taşıyan ayakkabı izleri aramaya başlayabilirsin. Dostumuz kuşlar gibi şakımayı bir kenara bırakıp işe yarar bir şeylerle uğraşmaya karar verdiğine göre biraz gözüme girdi."

"En azından," dedi Heyward, "Kendisine duyulan güveni boşa çıkarmamış. Alice ve Cora'yı yalnız bırakmamış."

"Evet!" dedi tüfeğinin dipçiğini yere dayayıp destek alarak. "Onlara bol bol şarkı söyler artık." Sesindeki küçümseme açıkça sezilebilecek düzeydeydi. "Yesinler diye bir geyik avlayabilir mi? Yosunlara bakarak yolunu bulabilir mi? Bir Huron'un boğazını kesebilir mi? Hayır mı? O zaman karşılaştığı ilk alaycı kuş[35] kadar bile aklı yok demektir. Ee, evlat, bir şeyler bulabildin mi?"

"Burada ayakkabı izine benzer bir iz var. Dostumuza ait olabilir mi?"

"Yapraklara dokunurken dikkatli olmazsanız, izi tahrip edersiniz. Bu mu? Hayır, bu siyah saçlının ayak izi; hem dostumuzun boyutlarındaki birinin olamayacak kadar küçük. Şarkıcının topuğu bile bu izden büyüktür."

Kaybolmaya yüz tutmuş ayak izine bakabilmek için çalıları yararak yanlarına kadar gelen Munro, "Nerede? Ben de göreyim çocuğumun ayak izlerini," dedi. Oluşturan adım ne kadar nazik olsa da, bıraktığı iz hâlâ görülebilecek durumdaydı. Heyward'ın ağladığını anladığı yaşlı askerin, ayak izinden bir türlü ayıramadığı bakışları, gözlerinden süzülüp ezilmiş yaprakları ıslatan ateşten bir damla yaşla bu-

---

35. Alaycı kuşun marifetleri genellikle herkesçe bilinir. Asıl alaycı (mocking bird – orpheus polyglottus – Çev.) kuş New York eyaletinin bu kadar kuzeyinde bulunmasa da, bu bölgede de benzer yeteneklere sahip iki alt tür (Dumetella carolinensis – Çev.) bulunabilir. Avcının sık sık göndermelerde bulunduğu bu iki kuş türü de bülbül ve tarlakuşundan üstün olsalar da Avrupa'daki ötücü kuşlar kadar kulağa hoş gelen bir yanı yoktur. (Yaz.)

lanıklaştı. Korunması için onca çaba sarf edilen metanetin kaybolmasına yol açabilecek büyüklükte bir ıstırapla başa çıkabilmesi için yaşlı askere zaman kazandırmak ve aklını meşgul edecek bir şey sağlamak isteyen Heyward avcıya dönerek,

"Artık izlerin kime ait olduğundan emin olduğumuza göre harekete geçebiliriz. Bizim için göz açıp kapayıncaya kadar geçen süre, tutsaklar için bir yıldan farksız olmalı."

"En hızlı koşan geyik en iyi takipçidir diye bir şey yok," dedi gözlerini önündeki izlerden ayırmayan avcı, "Alçak Huron'un, şarkıcının ve siyah saçlının buradan geçtiğini biliyoruz ama sarı bukleli, mavi gözlü kız nerede? Hem küçük, hem de ablası kadar gözü pek olmasa da, o da güzeldi. Onun başına neler geldiğini merak eden biri, bir dostu yok mu?"

"Tanrı şahidimdir ki, istemediği kadar çok var. Zaten onu da takip etmiş olmuyor muyuz? Kimseyi bilmem ama ben onu bulana kadar durmamaya kararlıyım."

"O halde ayrılmamız gerekebilir, zira o buradan geçmemiş, onunkiler kadar küçük ve hafif bir ayak izi yok." Bütün şevkini kaybetmişe benzeyen Heyward durakladı. Bu ani değişimin üzerinde durmayan avcı bir an düşündükten sonra devam etti.

"Bu ormanda bu izi bırakabilecek başka bir kadın olmadığını biliyoruz. Siyah saçlı buradan geçtiyse diğeri nerede olabilir? İzleri biraz daha takip edelim. Eğer bir şey bulamazsak geri dönüp takip edebileceğimiz başka bir koku ararız. Düş önümüze, Uncas, ve gözlerini de kuru yapraklardan ayırma. Ben çalılıklara bakarken, baban da burnunu yerden kaldırmayacak. Gidelim, dostlarım, güneşin tepelerin ardına gizlenmesine az kaldı."

Çaresizliğe kapılan Heyward, "Benim yapabileceğim bir şey yok mu?" diye sordu.

“Senin mi?” dedi Kızılderili yoldaşlarıyla şimdiden takibe başlamış olan avcı, “Evet, var. Arkada kal ve izleri bozmamaya gayret et!”

Çok geçmeden duraklayan Kızılderililer, yerdeki bir takım izleri diğerlerine oranla daha büyük bir ilgiyle incelemeye başladılar. Yüksek sesle ama kısa bir konuşma yapan baba oğul, önce hakkında aynı yargıya vardıkları ize, sonra da başarılarından aldıkları zevki gizlemeyen bir gururla birbirlerine baktılar.

İşin kendisine düşen kısmına boş veren avcı, “Küçük ayak izlerini buldular,” dedi. “Bakalım elimizde neler var? Burada pusu kurmuşlar! Yok, yok. Cephedeki en iyi tüfek üzerine bahse girerim ki burada yine yandan çarklı atlara binmişler. Şimdi anlaşıldı. Her şey gece göğündeki kutup yıldızı kadar açık. Evet burada ata binmişler. Hayvanlar binicilerini beklesinler diye şu kayınlara bağlanmış. İşte kuzeye, dosdoğru Kanada’ya çıkan geniş patika da orada.”

“Ama hâlâ Alice’ten, yani genç Bayan Munro’dan bir iz yok,” dedi Duncan.

“Uncas’ın yerde bulduğu şu süslü heykelcik olmasa yoktu, evet. Getir de bir bakalım, evlat.”

Heyward bulunan nesnenin Alice’in takmaktan hoşlandığı bir kolye ucu olduğunu fark ederken, katliamın gerçekleştiği günün sabahında sevdiği kadının narin boynunda salınırken gördüğü kolyeyi ancak aşık bir erkeğin hafızasına kazınabileceği şekliyle hatırladı. Bu eşsiz hazineyi ellerine alan Heyward, hatırladıklarını diğerleriyle paylaşırken küçük kolye avcının gözleri önünde kayboluverdi. Heyward’ın kaşla göz arasında iç edip, bağrına bastığı kolyenin düştüğünü sanıp yerde aramakta olan avcı, “Hayret!” dedi. Bir yandan yerdeki yaprakları karıştırırken bir yandan da söylenmeye devam etti. “Gözler zayıflamaya başladıysa kişi de

yaşlanıyor demektir. O kadar cicili bicili bir şey olsun da şurada görünmesin. Neyse, hâlâ dumanı tüten bir namlu üzerinden nişan alabiliyorum, bu da benimle Mingolar arasındaki her türlü anlaşmazlığı çözmeye yeter. Küçük heykeli bulsam da sahibine versem güzel olurdu aslında. Böylece bu uzun yolun başıyla sonunu da buluşturmuş olurduk. Herhalde şimdiden büyük St. Lawrence nehrini hatta belki de gölleri bile geçmişlerdir."

"Daha fazla oyalanmamamız için bir neden daha," dedi, Heyward, "Haydi devam edelim."

"Tez canlılıkla delikanlılık aynıdır derler. Koyulmak üzere olduğumuz takip ne bir sincap avına benzeyecek, ne de Horican da son bulacak bir geyik süreğine. Çok az insanın ayak bastığı topraklarda günler ve geceler boyu sürecek bir takip olacak bu. Üstelik de böyle bir takipte hayatta kalmanı sağlayacak olan bilgi öyle kitaplarda bulabileceğin türden değildir. Hiçbir Kızılderili ateş meclisinde oturup da çubuğunu tüttürmeden böyle bir takibe başlamaz. Beyaz olsam da akıllıca bulduğum bu geleneklerine ben de büyük saygı duyarım. Bu yüzden şimdi geri döneceğiz ve kalenin kalıntıları içinde ateşimizi yakıp geceyi orada geçireceğiz. Sabaha dinlenmiş ve vazifemizi yerine getirmek için hazır olacağız. Bu takibe geveze kadınlar veya toy delikanlılar gibi değil, gerçek savaşçılar gibi çıkacağız."

Heyward avcının konuşmasından tartışmanın kararlarını değiştirmeyeceğini anladı. Munro, bir kez daha, başlarına gelen büyük belanın yol açtığı ve ancak büyük ve yeni bir heyecanla yenilebileceği anlaşılan derin karamsarlığına gömülmüştü. Genç adam bir türlü geri dönemeyen yaşlı adamın koluna girdi ve şimdiden geldikleri yolu takip ederek düzlüğe yönelmiş olan avcıların arkasından yola koyuldu.

BÖLÜM XIX

Salarino: İyi ama, eminim, kaybetse bile,
canını almak istemezdin.
Söylesene onu öldürmen neye yarar?
Shylock: Balıkları doyurmaktan başka hiçbir şeye, hiçbir şeye yaramaz. Tabi intikama olan açlığımı saymazsak.
Venedik Taciri

Kafile William Henry'ye vardığında akşamla gelen gölgeler zaten kasvetli olan ortamı daha da karamsar bir havaya bürümüştü. Avcıyla yoldaşları geceyi burada geçirmek üzere hazırlıklara girişmek için hiç zaman kaybetmeseler de hareketlerinde gözlenen sessizlik ve ağırbaşlılıktan, kısa süre önce şahit oldukları vahşetten etkilenmiş oldukları belli oluyordu. Kararmış bir duvara yaslanan kalaslar, Uncas üstlerini biraz çalı çırpıyla örtünce gecelemek için ihtiyaç duydukları çatıyı sağlamış oldu. Uncas işini bitirince derme çatma kulübesine işaret ederek geri çekildi. Bu hareketin manasını çabucak kavrayan Heyward kibarca yaşlı adama kulübeye girmesini işaret etti. Sevdiklerinden ayrı düşmüş yaşlı adamı kederiyle baş başa bırakan Heyward ihtiyar yoldaşının ihtiyaç duyacağını düşündüğü dinlenme fırsatını kendisi kullanamayacak kadar heyecanlı olduğundan, hemen açık havaya, diğerlerinin yanına geri döndü.

Şahingöz ve Kızılderililer kurutulmuş ayı etinden ibaret akşam yemeklerini yerken, o da yıkık kalenin Horican'a bakan kalıntılarına kadar yürüdü. Rüzgar durulmuş, dalgalar kumsalı daha uysal ve düzenli halde okşamaya başlamıştı. Bulutlar bile yeni sona ermiş olan çılgınca kovalamadan yorulmuş paramparça olmuşlardı. Daha koyu renkli olanlar uzaklarda kümelenirken, açık renkli bulutlar yuvalarının üzerinde uçuşan kuş sürüleri gibi dağ tepelerinde ya da suyun üzerinde ağıyordu. Ufka doğru kaymaya devam eden bulutların arasından zaman zaman parladığı görülen kırmızımsı bir yıldız göğün mat yüzeyine korkutucu bir ışık kakıyordu. Etraflarını saran tepelerin bağrına zifiri bir karanlık çökmüştü. Çevrelerindeki düzlük ise talihsiz sakinlerinin son uykusunda rahatsız olacağı hiçbir kıpırtının duyulmadığı bir gömütlük gibi uzanıyordu.

Duncan yakın geçmişle uyum içindeki bu manzarayı dalgınlıkla izledi. Gözleri orman ehlinin yanıbaşında oturmakta olduğu ateşin yandığı kalenin iç avlusundan günün son ışıklarının eser miktarda gözlenebildiği gökyüzüne, oradan da cesetlerin yatmakta olduğu taraftaki iç karartıcı boşluğa kaydı. Bir süre sonra nereden geldikleri bir yana, gerçekliklerinden bile emin olunması mümkün olmayan belli belirsiz bazı sesler duyduğunu sandı ve aklının oynadığı bu oyundan utanarak yüzünü gölden yana çevirdi ve suyun yüzeyinde yansımaları oynaşan yıldızlarla meşgul olmaya çalıştı. Ne yaparsa yapsın, rahatsız edici sesler bitip gitmeyi reddediyor ve kulakları genç adamı gizli bir tehlike karşısında uyarır gibi mesailerine devam ediyordu. Bir süre sonra karanlığın içinden sert bir ayak sesi duyuldu. Bu sesler karşısında daha fazla duyarsız kalamayan Duncan, sessizce avcıya seslendi ve yanına toprak yığınına çıkmasını işaret etti. Tüfeğini almayı da ihmal etmeyen Şahingöz istenileni

yaptı ama soğukkanlı ve rahat hareketlerinden bulundukları yerin güvenliğinden çok emin olduğu anlaşılıyordu.

Diğeri yanına gelip dirseğine yaslanarak durduğunda, "Dinle!" dedi, Duncan. "Düzlükten belki de Montcalm'ın burayı tamamen terk etmediğine işaret edebilecek sesler duydum."

Büyük bir parça ayı etini çiğnemekte olan avcı alçak sesle ve ağzı haddinden fazla dolu biri gibi konuşarak, "Kulaklar gözlerden daha yararlı demek ki," dedi. "Zira gözlerim onu ve yanındaki bütün adamlarını Ty'da gördü. Bu Fransızlar bir işte başarılı oldukiarında geri dönüp, kadınlı erkekli kutlamalar ve danslar düzenlemeyi severler."

"Onu bunu bilmem! Kızılderililer savaş sırasında pek uyumazlar ve ganimet peşindeki bir Huron kabilesi ayrılmasına rağmen buralarda kalmış olabilir. Belki de ateşi söndürmeli ve nöbet tutmalıyız. Bak! İşte bu sesleri diyorum, duydun mu?"

"Kızılderililer ölüler arasında dolaşmayı pek sevmez. Öldürmeye her an hazırdırlar, üstelik de nedenine pek kulak asmazlar ama çok kızgın ya da sarhoş değillerse genellikle kafa derisiyle yetinmeyi bilirler. Hatta çok kızgın veya sarhoş oldukları zaman bile ruh bedeni terk ettikten sonra düşmanlıklarını unutur, ölüleri de ebedi istirahatlarında rahat bırakırlar. Ruh demişken Kızılderililerle beyazların cenneti bir ve tek midir, sizce?"

"Şüphesiz – şüphesiz. Sanırım yine duydum. Yoksa kayınların yaprakları mıydı hışırdayan?"

Bir an adet yerini bulsun diye Heyward'ın işaret ettiği yöne şöyle bir bakan Şahingöz "Bence," diye devam etti, "Cennet mutluluk verecek şekilde yaratılmıştır ve her kişi kendi eğilimlerine uygun bir meşgaleye sevk edilecektir. Bu yüzden de Kızılderililerin öldükleri zaman geleneklerinde

öngörülen geniş av arazilerine kavuşacaklarına inanmalarının gerçeklikten uzak olmadığını düşünüyorum. Hatta kanında tek damla Kızılderili kanı bulunmayan kişilerin de."

"İşte, duydun mu?"diye araya girdi, Duncan.

"Evet, evet. Kurtlar yemek kıtlaştığında da bollaştığında da fazla cesaretli olabilirler," dedi etkilenmemiş görünen avcı. "Zaman ve ışık elverse, bir iki tanesi postu deldirirdi de asıl diyeceğim, binbaşı, yerleşkelerdeki vaizlerin ölümden sonraki hayattan bahsederken cennetin huzur dolu bir yer olduğunu söylediklerine şahit oldum. Şimdi, mutluluk insandan insana değişen bir şeydir. Örneğin ben, Tanrının hikmetine olan bütün saygım bir yana, doğam gereği hareketten ve kovalamacadan hoşlanırım ve vaizlerin bahsettiği büyük malikanelere hapsolmak beni mutlu etmez."

Artık duyduğu seslere anlam verebildiği için avcıyı daha dikkatli dinlemeye başlamış olan Duncan, avcıya onun konuya yaklaşımına uygun bir cevap verdi. "Son büyük dönüşümün insan üzerinde nasıl bir etki yaratacağı hakkında tahminde bulunmak zor!"

Hâlâ kendi bildiğini okumakta olan avcı, "Gerçekten de bütün hayatını açık havada geçirmiş biri için büyük bir değişiklik olurdu," dedi. "Orucunu Hudson'ın kaynağında açan, Mohawk'ın uğultusu eşliğinde uyumaya alışmış biri için. Yine de merhametli bir Tanrı'nın kulları olduğumuzu bilmek rahatlatıcı, her ne kadar hepimiz kendimize göre bir yol tuttursak da, aramızda bunca mesafe – neydi o?"

"Kurtlar değil mi işte?"

Şahingöz başını yavaşça iki yana salladı ve ateşin aydınlığının ulaşmadığı bir yere giderken kendisini takip etmesini işaret etti. Gerekli önlemi aldıktan sonra duyduğu beklenmedik sesin tekrarını işitebilmek için çevreyi uzun uzadıya ve dikkatle dinledi. Gayretleri boşa çıkmış olacak

ki, bir süre sessiz kaldıktan sonra Duncan'a dönerek, "Uncas'ı çağırmalıyız. Ben bir beyaz olarak aslımı inkar edecek değilim. Bize gölge görünen, onun kızılderili duyularına ayan görünebilir." diye fısıldadı.

Ateşin başında babasıyla konuşmaya dalmış olan genç Mohikan, duyduğu baykuş sesiyle irkilip ayağa fırladı. Sesin nereden geldiğini anlamaya çalışır gibi kalenin dış duvarını oluşturan toprak yığınına doğru baktı. Duncan, avcı çağrısını yineleyince, Uncas'ın dikkatli bir şekilde bulundukları noktaya doğru yaklaştığını gördü.

Şahingöz Delaware dilinde bir kaç kelimeyle ne istediğini anlattı. Uncas'ın neden çağrıldığını anlamasıyla harekete geçmesi bir oldu. Duncan yüzüstü yere uzanan Uncas,'ı yattığı yerde bir süre izledi. Genç savaşçının uzun süre hareketsiz kalmasına, dahası kendisinden beklenen bilgiye hangi yeteneğini kullanarak ulaşacağına akıl erdiremeyen Duncan, gözlerini hiç ayırmadığı karaltıya doğru bir kaç adım atıp eğildiğinde Uncas'ın ortadan kaybolduğunu ve deminden beri yerdeki hafif bir yükseltiyi izlemekte olduğunu fark etti.

Hayretler içinde geri çekilirken, avcıya "Mohikan nereye kayboldu?" diye sordu. "Şuraya yattığını gördüm. Ondan sonra da orada yatmaya devam ettiğine yemin edebilirdim."

"Şşşt! Sessiz ol! Kimin kulağı açık bilmiyoruz ve Mingolar kulağı delik bir cinstir. Uncas'a gelince, orada düzlükte. Eğer çevrede Maqua'lar varsa, birazdan belalarını bulacaklar."

"Montcalm bütün Kızılderilileri geri çekmemiş mi diyorsun? Diğerlerini de uyaralım da silahlarımızı hazır tutalım. Düşmanla karşılaşmaya yabancı olmayan beş kişiyiz ne de olsa!"

"Hayır, ikisine de bir kelime bile etme. Sagamore'a baksana, nasıl da büyük şefler gibi ateşin başında oturmaya devam ediyor. Eğer karanlıkta bizi izleyen birileri varsa, onun bu sükunetine bakarak tehlikenin farkında olmadığımızı sanacaktır."

"Ama onu görmeleri sonu olur. Ateşin yanında çok kolay bir hedef teşkil ediyor. İlk ve en kesin hedefleri o olacak."

"İşte şimdi haklı olduğunu kimse inkar edemez," diyen avcı, Duncan'ın görmeye alışkın olduğundan daha büyük bir telaşa kapılarak, "Ne yapsak? En küçük bir şüphe uyandırırsak karşılamaya hazır olmadığımız, hızlı bir saldırıya sebep olabiliriz. Uncas'ı çağırmamdan dolayı burnumuza kötü bir koku geldiğini anlamıştır. Mingo'ların izi üzerinde olduğumuzu söyleyeyim. Kızılderili tabiatı nasıl davranması gerektiriyorsa, öyle davranacaktır."

Avcı ağzına götürdüğü parmaklarıyla, Duncan'ın bir yılanın tıslamasını duyduğunu sanarak sağını solunu kolaçan etmesine yol açan bir ses çıkardı. Düşüncelere gömülmüş oturmakta olan Chingachgook'un eliyle desteklediği başı, adını taşıdığı hayvanın sesini duymasıyla birlikte kalkarken, oturuşu da değişti ve daha dik bir hal aldı. Aldığı uyarıya bu istemsiz hareketle verdiği tepki, aynı hızla hiç olmamış gibi sona erdi. Hemen yanı başında duran tüfeğine yönelmemesi, silahın orada bulunduğunun anlaşılmasına engel oldu. Biraz daha rahat edebilmek için gevşettiği kuşağındaki Tomahawk'ı da askısından kurtarıp yere bırakırken, oturuşu da istirahata hazırlanan bir insanın rahat etmek için yapacağı şekilde gevşedi. Eski oturuşuna dönerken ellerinin yerini sadece rahatlamak amaçlıymış gibi görünen bir hareketle değiştiren yerli, ancak bir Kızılderili savaşçının sergileyebileceği bir cesaretle olacakları beklemeye koyuldu.

Heyward, daha tecrübesiz bir göze uyuklamaktaymış

gibi görünen yerlinin burun deliklerinin genişlediğini, başının sanki daha iyi duyabilmek için hafifçe yana yattığını ve gözlerinin görüş açısındaki çevreyi hızla kolaçan ettiğini fark etti.

Bir yandan Heyward'ın kolunu sıkan Şahingöz, "Ne kadar soylu," diye fısıldadı. "Farklı bir hareketin ya da bakışın bizim planlarımızı suya düşüreceğini ve bu alçakların insafına kalacağımızı anladı – "

Avcının sözleri duyulan silah sesiyle yarım kaldı. Heyward'ın hâlâ hayranlık ve hayretle izlediği Chingachgook'un oturduğu yer bir kıvılcım topunun ardında görülmez oldu. Ortalık durulduktan sonra Chingachgook'un artık orada olmadığını fark etti. Bu arada ateş etmeye hazırlanmış olan avcı da bir düşmanın görüntüye girmesini bekliyordu. Chingachgook'un canına kasteden saldırı ise başladığı gibi aniden bitmişe benziyordu. Kulaklarına uzak çalı ve yaprakları hışırdatan, gözden uzak bazı bedenlerin sesleri geldiyse de, avcının bu seslerin topraklarına giren yabancılardan ürken kurtların yol açtığı sesler olduğuna karar vermesi çok sürmedi. Nefesleri kesen gergin bir sessizliğin ardından, önce ağır bir nesnenin çarpmasıyla sıçrayan suların sesi, ardından da bir tüfeğin patladığı duyuldu.

"Uncas'ın tüfeği," dedi avcı. "Güzel tüfektir. Sesinden tanırım zira daha iyisini bulana kadar benim tüfeğimdi."

"Bütün bunlar ne anlama geliyor?" diye sordu Duncan, "İzleniyor muyuz? Peşimizde bizi öldürmek için gönderilen birileri mi var?"

"Peşimizdeki herkimse, orada yatan cesetler iyi niyetli olmadığını göstermeye yeter herhalde." Tüfeğini yeniden kolunun boşluğuna kaydıran avcı, karanlıklardan çıkıp yeniden ateşin aydınlattığı alana dönen Chingachgook'a yönelirken, "Herhalde amacına ulaşamadı," dedi. "Ne dersin,

Sagamore? Mingolar eni konu peşimizdeler mi, yoksa beyazlara yaptıklarıyla övünmek için ölülerin kafa derilerini yüzmeye gelmiş yalancı sürüngenlerden biri mi?"

Sessizce oturduğu yere dönen Chingachgook, az kaldı ölümüne neden olacak olan kurşunun bıraktığı izi incelemeden cevap vermedi. İncelemesini bitirdiğinde, parmağıyla da işaret ederek, tek kelimelik cevabını verdi.

"Bir."

"Bana da öyle gelmişti," dedi avcı arkadaşının yanına otururken. "Uncas yetişemeden kendini göle attığına göre gidip iki Mohikanla bir beyaz avcının izindeyken nasıl pusuya düştüğünü anlatacaktır. Zaten askerler de böyle bir yalana hemen inanır. Neyse, ne yaparsa yapsın. Aslında her ulustan dürüst adam çıkar da, Maqua'lardan biraz az çıkar. Tanrı biliyor ya, böyle atıp tutan bir fırlamaya haddini bildirecek birinin çıkması ihtimali pek düşük. Kurşun da kulağını sıyırdı geçti galiba, değil mi, Sagamore?"

Kurşunun çarptığı noktaya bir kez daha bakmak için şöyle bir dönen Chingachgook, böyle bir tehlikenin bile bozamadığı fiyakasıyla eski pozisyonuna döndü. Tam o anda ateşin başına dönen Uncas da hiçbir şey olmamış gibi davranan babasından aşağı kalmayacak bir rahatlık ve doğallıkla gelip yerine oturdu.

Heyward olan biteni ilgi ve hayretle izlemekteydi. Sanki kendisinin gözden kaçırdığı bir şey varmış da diğer herkes bunun farkındaymış gibiydi. Genç savaşçı için, ormanın karanlığında böyle bir macera yaşayan beyaz bir gencin büyük ihtimalle abartarak ve heyecan içinde anlatmaya başlayacağı hikayenin aynasının söyledikleri değil yaptıkları olması kendisine yetiyormuş gibi görünüyordu. Heyward'ın akıl erdiremediği şey aslında içinde bulundukları durumun ve zamanın bir savaşçının yaptıklarından gururla bahsetme-

sine uygun olmadığıydı. O sormasa, bu konu muhtemelen hiç üzerinde hiç konuşulmadan kapanacaktı.

"Düşmanımıza ne oldu, Uncas? Ateş ettiğini duyduk ve ıskalamadığını ummuştuk."

Genç şef önlüğünün eteğini kaldırıp zaferinin hatırası olarak aldığı kafa derisini gösterdi. Chingachgook eline alıp kısaca incelediği kafa derisini yüzünden ve sesinden aynı oranda okunan bir tiksintiyle geri bırakırken, tükürür gibi, "Oneida!" dedi.

Kızılderili yoldaşları gibi olup bitene duyduğu ilgisini kaybetmiş görünen avcı, kendisinden beklenmeyecek bir merakla, "Oneida mı?" diye sorarken kafa derisini ilgiyle evirip çevirmeye koyuldu. "Vay canına eğer ordunun arkasında kalmışlarsa, her yanımız Oneida'larla kaynıyor olmalı. Biz beyazlar için bir Kızılderili'nin derisiyle diğeri arasında fark yoktur. Ama Sagamore onun bir Mingo'ya ait olduğunu pat diye söyleyiveriyor. Bununla da kalmayıp, saç telleriyle yazılmış bir kitap gibi okuduğu kafa derisinden zavallı şeytanın kabilesini bile öğreniyor. Bir vahşi beyazların en akıllısı için bile tam bir muamma olan bir dili bu kadar kesinlikle okuyabilirken, beyazlar ne diye okuyup yazmasıyla övünür ki! Ee, Uncas, adamı asıl gören sensin, hangi kabiledendi?"

Başını kaldırıp avcıyla göz göze gelen Uncas, o yumuşak sesiyle cevap verdi: "Oneida."

"Oneida! Bir Kızılderili bir şeyi kesin bir dille söylediğinde genellikle yanılmıyordur. Ama iki Kızılderili aynı şeyi söylediğinde tanrı kelamı gibi doğru olduğundan emin olabilirsin."

"Zavallı bizi Fransız sanmış olmalı," dedi Heyward, "Yoksa ne diye kendisi gibi bir kızılderiliye ateş etsin."

"Bir Kızılderili boyalarını sürünmüş bir Mohikan'la bir

Huron'u karıştıracak, ha! Sen Montcalm'ın beyaz ceketli askerlerinin, kırmızı ceketli İngilizlerle ne kadar karıştırırsan o da ikisini o kadar karıştırır," dedi avcı. "Karıştırma falan değil. Sürüngen ne yaptığını gayet iyi biliyordu zira beyazlara karşı kim kimin yanında savaşırsa savaşsın, Mingo ve Delaware'ler birbilerini sevmezler. Nitekim, Oneida'lar da, benim de hükümdarım ve efendim olan majestelerinin hizmetinde olsalar da, karşıma çıksaydı ben de 'geyiköldüren' de çekip gitmesini izlemezdik."

"Bu antlaşmalara karşı gelmek ve onuruna leke sürmek olurdu."

"Bir adam başka bir adamla çok zaman geçirirse, ve bunlardan biri dürüst bir adamken, diğeri alçağın teki değilse birbirlerine muhabbet duyarlar. Beyaz adamın bütün kabileleri birbirine düşürdüğü, kimin dost kimin düşman olduğu konusunda kafaları karıştırdığı doğrudur. Bu yüzden aynı dili konuşan, hatta aynı soydan gelen, Huronlar ve Oneidalar birbirinin kafa derisini yüzerler. Delawareler de kendi içlerinde bölünmüştür. Kimisi kendilerine ait olan nehrin kenarındaki meclis ateşlerinden kopmadan yaşamını sürdürüp Mingolarla aynı saflarda dövüşürken, kimisi de Maqualarla olan husumetin doğal bir sonucu olarak Kanada'da yaşamaktadır. Böyle olunca kimin kime düşman olduğunu anlamak zorlaşıyor. Yine de bir Kızılderili'nin politik gerekçelerle değişmesi olacak şey değildir ve bir Mohikan bir Mingo'yu, bir beyazın bir yılanı sevdiğinden daha fala sevmez."

"Bunu duyduğuma üzüldüm. Ben Kızılderililerin bizi adil ve liberal gördüklerini ve bu yüzden bizim aramızdaki savaşlara isteyerek katıldıklarını sanıyordum."

"Kendi davasına öncelik vermek insanın doğasında var. Bana gelince adaletli olmak iyidir. Zaten Mingolardan nef-

ret ediyorum demek ne tenimin rengine, ne de inancıma uyar. Yine de o sinsi Oneidanın ölümünün benim elimden olmamasının tek sebebi havanın karanlık olmasıdır."

Söylediklerinin bıraktığı etkiyle değil kendinin tatmin olmasıyla amacına ulaşan dürüst ama acımasız avcı bu kadar konuşmanın yeterli olacağına hükmetmiş olacak ki, susup ateşten yana döndü. Ormanda cereyan eden çarpışmalarda doğal olarak görülmesi gereken bu tür baskınlara ve pusulara alışkın olmayan Heyward da rahat rahat oturup dinlenemeyeceğinden, yıkık surlara geri döndü. Avcı ve Mohikanlar ise hiç de rahatsız görünmüyordu. İnanılması zor hassasiyetteki duyuları ve geniş tecrübeleriyle tehlikenin boyutlarından ve artık geride kaldığından kesinlikle emindiler. Bundan sonra ne yapacaklarına karar vermek için meclis ateşinin çevrelerinde toplanmalarına bakılırsa güvenliklerine yönelik tehdit tamamıyla ortadan kalmış olmalıydı.

Şahingöz'ün değindiği uluslar ve kabileler arasındaki karmaşa o dönemde en üst düzeydeydi. Dil ve soy birliğinin sağladığı bağlar kopmuş ve bunun sonucunda da Delawarelerle Altı Ulus olarak anılan Mingolar arasında husumet baş göstermiş, ve aynı saflarda savaşmalarına rağmen Delawareler, kendileriyle aynı ataların torunu olan Huronların düşmanı olmuştu. Delaware kabilesi kendi içinde de bölünmüştü. Sagamore ve yanındaki az sayıda adamı atalarının topraklarına olan bağlılıklarından dolayı İngiliz Kralının tarafında yer alırken, ulusunun çok daha kalabalık olan diğer bölümü Montcalm'ın müttefikleri arasındaydı. Okuyucunun bildiği ya da şimdiye kadar anlatılanlardan da anlaşılacağı gibi, Delaware ya da Lenapeler, bir zamanlar Kuzey Amerika'nın kuzeyini kaplayan geniş topraklara hakim olan çeşitli kabilelerin ortak atası olduklarına inanıyorlardı. Bu kabileler arasında kökleri en eskiye dayanan ve en itibarlı olanı ise Mohikanlardı.

Avcı ve can yoldaşları, bundan sonra nasıl hareket edeceklerini kararlaştırırken, kardeşi kardeşe düşman eden ve eski düşmanların omuz omuza savaşmasını sağlayan ayak oyunlarını ve bunca kabileyi birbirine düşman eden çıkar ilişkilerini de hesaba katmak zorundaydı. Duncan Kızılderili gelenekleri hakkında ateşin neden yakıldığını ve Şahingöz'ün de katıldığı Kızılderili savaşçıların neden bu denli büyük bir ağırbaşlılıkla ateşin dumanının içinde toplandıklarını anlayacak bilgiye sahipti. Olanları izleyebileceği bir yere oturup elinden geldiği kadar sabırlı bir şekilde bekledi.

Kısa bir süre hiçbir şey yapmadan oturduktan sonra Chingachgook, haznesi bölgenin yumuşak taşlarından birinden oyulmuş, ağızlığı ise ahşap bir pipo çıkarıp tüttürmeye başladı. Teskin edici ottan kafi miktarda duman çektikten sonra pipoyu avcıya devretti. Bu şekilde elden ele dolaşan pipo kimsenin sessizliğini bozmadığı üç dört tur attı. Nihayet yaş ve mertebe olarak en kıdemlileri olan Sagamore, ele alacakları konuyu asil ve kısa bir konuşmayla açıkladı. Avcının kendisine söylediklerine karşılık verdi ve bir süre tartıştılar. Genç Uncas, avcı kendisine bir yandaş bulmak umuduyla fikrini sorana kadar sessizce ve saygıyla konuşulanları dinledi. Heyward konuşmacıların hareketlerinden baba ile oğlun, ele aldıkları konunun avcının yaklaşımından farklı bir yönüne baktıklarını anlayabildi. Tartışma giderek hararetlenirken söylenenlere konuşmacıların hislerinin de katıldığı anlaşılıyordu.

Tamamıyla dostluk çerçevesinde devam eden tartışmada, en ağırbaşlı Hıristiyan meclisinin bile karşıt görüştekileri dinlerken kullanmak üzere alması gereken dersler vardı. Uncas'ın sözleri de en az babasınınkiler kadar ciddiye alınarak dinleniyor ve herhangi bir sabırsızlık belirtisi göstermek bir yana, bir kişi sözünü tam olarak bitirip söyledikle-

rinin değerlendirileceği bir kısa sessizlik anı geçmeden başka kimse ağzını açıp cevap vermiyordu.

Mohikanların konuştuğu dil, kullandıkları beden diliyle öylesine örtüşüyordu ki, Heyward tartışmayı takip etmekte fazla zorlanmadı. Avcı ise yerlilere oranla daha kararsız gibiydi. Yüzünden anlaşıldığına göre bütün İngiliz kökenli Amerikalılar gibi katılmadığı görüşe karşı kayıtsız kalmaya çalışıyordu. Avcının, sık sık tespit ettikleri izleri işaret eden Kızılderililerin karadan sürdürmeyi teklif ettikleri takipten farklı olarak, sudan yürütülecek bir takibi tercih ve teklif ettiği, Horican'ı işaret eden el kol hareketlerinden anlaşılıyordu.

Tartışmayı kaybetmek üzereymiş gibi görünen beyaz adam, ayağa kalktı ve yerlilerin ustalaştığı bir gelenekte, onların coşkulu konuşmasında kendi önerisini destekleyecek görüşler ortaya koymaya başladı. Kolunu kaldırıp güneşin gün içinde takip ettiği yolu işaret ederek, teklif ettiği güzergâhta geçirilecek her gün için aynı hareketi tekrarladı. Ardından kayalık arazi ve geçilmesi gereken nehir yataklarının üzerinden alınacak uzun ve zorlu yolu tarif etti. Şüphe götürmeyecek bir şekilde Munro'nun yaşlılığına ve güçsüzlüğüne dikkat çeken el hareketleri yaptı. Duncan, kendi yetenek ve gücünün bile yetersiz kalacağının düşünüldüğünü, avcının, yerli kabileleri arasında cömertliğinden ötürü kendisine uygun görülen 'açık-el' adına istinaden avuç içini göstermesinden ve takip eden hareketlerinden anladı. Yorgun ve güçsüz kişilerin ilerleyişini gösteren bu hareket ve konuşmaları, bir kanonun su üzerinde kolaylıkla yol alışını canlandıran yeni bir bölüm izledi. En sonunda da Oneida-nın kafa derisini işaret ederek bir an önce ve arkalarında iz bırakmadan harekete geçmeleri gereğine işaret etti.

Mohikanlar avcının mütalaasını dikkat ve ağırbaşlılıkla dinlediler. Avcının ikna gücü sonunda etkisini göstermeye

başladığında, cümleleri Kızılderililerin bildik ünlemleriyle onaylanmaya başladı. Sonunda hem Uncas hem de babası, daha gelişmiş ve medeni bir toplumun meclisinde olsalar politik tutarlılıklarını sonsuza kadar zedeleyecek bir samimiyet ve serbest fikirlilikle avcının söyledikleriyle ikna olarak kendi fikirlerinden vazgeçtiler.

Karar verilir verilmez, varılan sonuç dışındaki bütün fikir ayrılıkları ve tartışmalar unutulmuş gibiydi. Zaferinin tadını çıkarmakla zaman kaybetmeyen avcı ferini kaybetmekte olan korların berisinde son bir kez gerinerek kendini uykunun kollarına bıraktı.

Zamanlarının çoğunu başkalarının dertleriyle uğraşarak geçiren Mohikanlar, bu fırsatı kendilerine zaman ayırmak için kullanmaya karar verdiler. Bir Kızılderili reisinin vakur ve sert havasından bir anda uzaklaşan Chingachgook keyifle çınlayan şefkat dolu bir sesle oğluyla konuşmaya daldı. Uncas da babasının iyi bildiği bu yüzünü sevinerek karşılarken, babasından aldığı sıcaklıkla kendi sert havasından da kurtuldu. Avcının derin derin nefes almaya başlaması uykuya daldığını haber verirken yoldaşları çoktan bambaşka bir havaya bürünmüştü.

Dillerinin özellikle neşeli ve sevgi dolu konulardan bahsederken edindiği melodik tınısını bizzat duymamış olanlara tarif etmek maalesef imkansız. Özellikle genç savaşçının ses yelpazesi kadınsı denebilecek bir yumuşaklıktan en pes seslere uzanan bir mükemmellikteydi. Oğlunun hayat ve enerji dolu hareketlerini izleyen babanın gözlerindeki mutluluk hiç eksilmiyor, baba da oğlunun bulaşıcı neşesine kapılıp onun gibi sessiz ama içten kahkahâlâr atmaktan geri kalmıyordu. Sagamore'un bu duyguların etkisiyle yurnuşayan çehresinde şiddetle bağdaştırılabilecek en küçük bir iz yoktu. Vücudunu örten bir zırh gibi taşıdığı ölümcül dövme,

şimdi, adım attığı yere getireceği yıkımın bir habercisi değil de, eğlenmek için giyilmiş bir kostüm gibi görünüyordu.

Bu duygular içinde geçirilen bir saat sonunda artık uyumaları gerektiğine karar veren Chingachgook'un yere uzanıp battaniyesine sarınmasıyla sessizliğe bürünen Uncas, ateşin kalan korlarını babasının ayaklarını sıcak tutacak şekilde dizip yıkıntılar arasında uyuyabileceği bir yer aramaya gitti.

Orman ehli yoldaşlarının keyfini sürdüğü güvenlik duygusundan nasiplenen Heyward da onlar gibi uyumaya karar verdi. Çok geçmeden, kalenin yıkıntıları içinde geceleyen kafiledeki herkes düzlükte kemikleri ağarmaya yüz tutmuş yüzlerce ölü kadar derin bir uykuya gömüldü.

BÖLÜM XX

Arnavutluk! Bir kez olsun göreyim seni, vahşi insanların cefakar anası!

Childe Harold[36]

Şahingöz uyumakta olan yol arkadaşlarını uyandırmaya başladığında gökyüzü hâlâ değerli taşlarla işlenmiş gibi yıldızlarla doluydu. Munro ve Heyward geceyi içinde geçirdikleri derme çatma barınağın hemen dışından kendilerine seslenen avcı lafını bitirmeden ayaklanmışlardı bile. Dışarı çıktıklarında, yanı başlarında kendilerini beklerken buldukları ihtiyatlı liderleriyle aralarındaki selamlaşma sessiz olmalarını işaret eden bir el hareketiyle sınırlı kaldı.

Askerlere yaklaşarak, "Dua edecekseniz," diye fısıldadı, "İçinizden edin. Zaten dualarınızı duyacak olan Tanrı, ağızdan çıkanları duyduğu gibi kalpten geçenleri de duyacaktır. Aman, tek kelime de olsa konuşmayın, şarkıcı dostumuzda görüldüğü üzere, bir beyazın sesinin ormanda uygun seviyede kalması mümkün değildir. Şimdi, gelin," derken, yapının kısmen ayakta kalmış duvarlarından birine yöneldi, "Bu taraftaki hendekten ilerleyelim. Yürürken taşlara ve tahtalara basmaya gayret edin."

---

36. Lord Byron'ın ünlü Childe Harold'ının ikinci kantosundan.

İkili bu tedbirlerin nedenini anlamamış da olsa hep birlikte avcının dediği şekilde harekete geçtiler. Toprak surların üç tarafını çeviren hendekte bir süre ilerledikten sonra yollarının bir noktada neredeyse tıkanmış olduğunu gördülerse de avcının arkasından emekleyerek de olsa Horican'ın kıyısına ulaşmayı başardılar.

Geride bıraktıkları zorlu patikaya bakan avcı, elde edilen sonuçtan memnun, "Geride ancak burunlarıyla takip edebilecekleri bir iz bıraktık zira otlar, takip edilenler için hain bir gammazcı gibi izleri muhafaza ederken, taşlar ve tahtalar, üzerlerine basan makosenleri ele vermez. Üniformanızla giydiğiniz çizmeleri giymiş olsaydınız aynı şeyi söylemek mümkün olmazdı ama iyi tabaklanmış geyik derisinden yapılma makosenlerle taşların üzerinde iz bırakmadığınızdan emin olabilirsiniz. Kanoyu kıyıya getir, Uncas, ama dikkatli ol, kumsal karinanın izini tereyağındaki bıçak gibi belli eder. Yavaşça, evlat, kumlara değdirmeden; yoksa nasıl yolculuk yaptığımızı anlarlar."

Genç adam avcının istediği hassasiyetle hareket edecek kanoyu kıyıya yanaştırdı. Avcı yıkıntılardan çıkarttığı bir keresteyi kanoya borda ederek iki subaya kanoya binmelerini işaret etti. Askerler denileni yaptığındaysa, kereste rastgele düşmüş gibi göründüğü eski yerine aynı şekilde koyuldu. Nihayet Şahingöz de, çok çekindiği izleri bırakmamaya dikkat ederek huş ağacından oyulmuş kanodaki yerini aldı. Heyward, dikkatle kürek çeken Kızılderililerin, kanoyu kaleden bir hayli uzağa, batıdaki dağların yansımalarının suyun bir ayna kadar pürüzsüz yüzeyine düştüğü bölgeye getirene kadar sessiz kaldı. Nihayet, "Bu gizliliğin sebebi nedir?" diye sordu.

"Bir Oneida'nın kanı üzerinde yol aldığımız bu berrak [illegible] sevdi, cevabı kendi gözlerin [illegible] Uncas'ın [illegible] sürüngeni unuttun mu?"

"Tabi ki, hayır. Ama yalnız olduğunu söylemiştiniz. Ölülerden korkmak için ise bir neden yok."

"O şeytani uğraşında yalnızdı. Yine de o kadar çok savaşçısı olan bir kabilede, ölen birinin kanının yerde kalmasından korktuğu baki değildir."

"Ama bizim -Albay Munro'nun varlığı- gereken korumayı sağlardı. Özellikle de o alçağın başına gelenleri hak ettiği düşünülürse. Umarım bizi böyle yersiz bir korkudan dolayı asıl gitmemiz gereken yönden saptırmamışsındır."

"Kralın bizzat kendisi dahi burada olsa, o alçağın eli titrer miydi sanıyorsun? Eğer beyazların sözleri Kızılderililer üzerinde bu kadar etkiliyse, büyük Fransız, Kanada'nın koskoca başkomutanı, savaş baltasını neden toprağa gömdüremedi?"

Heyward'ın vermeye hazırlandığı cevap Munro'nun inlemesiyle kesildiyse de, yaşlı yoldaşının acısına olan saygısı yüzünden bir süre sessiz kalan genç asker, "Marki Montcalm bu olanların hesabını ancak Tanrı'ya verebilir."

"Bak burada haklısın, zira bunun ucu dine ve şerefe dokunur. Tutsaklarla vahşilerin arasına bir alay asker göndermekle, oğlum diye hitap ettiğin öfkeli bir yerliyi silahını bırakmaya ikna etmek arasında büyük fark var." Kendine özgü sessiz ama içten gülüşüyle devam eden avcı, "Şimdi aramızda sudan bir yol var. Eğer balıklarla konuşup bu s[illegible] [illegible]ı üzerlerinden kimin geçtiğini öğrenemezlerse, onlar daha ne yöne gideceklerini kestiremeden biz Horican'ı geçmiş oluruz."

"Önümüz arkamız düşmanlarımızla çevriliyken, her halükarda tehlikede olacağız demektir."

"Tehlike! Asla! Gözlerini ve kulaklarını dört açarak ilerledikten sonra onların bir kaç saat önünde ilerlemeyi başarabiliriz. İş başa düşer de silah kullanmak gerekirse aramız

da kimsenin eline su dökemeyeceği üç kişi var. Tehlikeli olmasa da hareketli bir yolculuk olabileceğini söyleyebiliriz. Muhtemelen bazı yerlerde çok yakınımızdan geçerler, hatta belki bir çatışma bile olabilir ama en azından korunaklı bir siperde ve bol mühimmatla olur."

Heyward'la avcının tehlike anlayışları arasında önemli bir fark olsa gerekti ki kanonun altından akıp giden mesafe uzadıkça uzamasına rağmen Heyward sessiz kalmayı tercih etti. Şafak sökmek üzereyken, gölün daraldığı yerlerden birine ulaştılar. Sayısız adanın arasından sessizce ve hızla geçtiler[37]. Kafiledekilerin bilmediği bir şey vardı ki, o da Montcalm'ın da Kanada'ya dönerken bu yolu kullandığı ve hem arkalarını güvenceye almak hem de geride kalan kaçakları toplamak için bu bölgede pusuya yatmış yerliler bıraktığıydı. Bu bölgeden geçerken her zamanki gibi ihtiyatla hareket ediyorlardı.

Chingachgook küreğini sudan çıkardı. Kanoyu her an ortaya çıkabilecek tehlikelerle dolu eğri büğrü ve daracık kanallardan geçirmek Uncas'a kalmıştı. Sagamore yanından geçtikleri her adacığı, bu adacıklardaki her çalıyı ve görüş açıldığı anlarda dar geçidi çatık kaşlar gibi tepeden gören sarp yamaçları ve ağaçlıkları keskin ve dikkatli gözlerle izliyordu.

---

37. Lake George'un güzelliği Amerika'ya gitmiş bütün turistlerce bilinir. Çevredeki dağların yüksekliği ve civardaki yapılar açısından olmasa da, sularının berraklığı ve gölün çevresi bakımlarından İtalya ve İsviçre'deki en güzel göllerden aşağı kalır yanı yoktur. İş içindeki adalara geldiğinde ise hepsinden daha üstün bir güzelliğe sahiptir. Otuz millik bir mesafede yüzden fazla ada barındırdığı söylenir. Aslında iki ayrı göl olduğu söylenebilecek bu oluşumu birbirine bağlayan dar geçitlerde o kadar çok ada ve adacık mevcuttur ki aralarındaki suyun genişliği bazı yerlerde birkaç metreye kadar düşer. Gölün kendi genişliği ise bir milden üç mile kadar değişir. (Yaz.)

Hem çevrenin doğal güzellikleri hem de içinde bulundukları durumun doğal bir gereği olarak aynı dikkatle etrafı izleyen Heyward, tam da avcının boş yere telaşa kapıldığına kanaat getirmeye başlamıştı ki, Uncas, Chingachgook'tan gelen bir işaretle kürek çekmeyi bıraktı. Babasının tehlikede olduklarını işaret etmek için kanonun kenarına dokunmasıyla neredeyse aynı anda Uncas'ın "Hugh" dediğini duydu.

"Ne?" diye sordu avcı. "Göl bir çarşaf kadar hareketsiz ve millerce ötesini bile görebiliyorum. Bir tek kuş dahi yok."

Kızılderili elindeki küreği ağır ağır kaldırarak kendi gözlerini ayırmadığı yeri işaret etti. Duncan bu hareketi gözleriyle izledi. Biraz önlerinde üzerinde küçük bir ağaçlık bulunan küçük bir ada vardı olmasına ama dünya yaratıldığından bu yana hiçbir insan ayak basmamış gibi ıssız görünüyordu.

"Ben hiçbir şey görmüyorum. Sadece toprak ve su; güzel de bir manzara hani."

"Hişt!" diye kestirip attı avcı. "Evet, Sagamore, her zamanki gibi nedensiz iş yapmıyorsun. Belli belirsiz de olsa doğal görünmüyor. Adanın öbür yüzünden yükselen bulutu görüyor musun, Binbaşı? Sis değil daha çok – "

"Sudan yükselen buhardır."

"O kadarını çocuklar da bilir de alt kısmındaki karartı ne? Başlangıcını şu kestaneliğe kadar takip etmek mümkün. Bu bir ateşin varlığına işaret, hem de, usul usul yakılan bir ateş bana kalırsa."

"O halde bir an önce gidip bakalım," dedi sabırsız Duncan, "Bu kadarcık bir toprak parçasında ne kadar kalabalık olabilirler ki?"

Avcı, kendisini diğerlerinden ayıran dikkat ve hassasiyetle çevredeki diğer işaretleri incelerken cevap verdi, "Kı-

zılderilileri, kitaplarda yazılanlara ya da beyazların anlayışına göre yargılarsan, bu sana pahalıya mal olur, hayatına mal olmamışsa tabi. Eğer bu konudaki fikrimi soracak olursanız, iki seçeneğimiz var derim. Birincisi: geri dönüp Huronları takip etmekten vazgeçmek – "

Heyward fark edilmemek için o ana kadar gösterdikleri hassasiyete ters düşen bir haykırışla, "Asla!" diye atıldı.

"Tamam, tamam," diyen avcı elleriyle sessiz olmasını işaret ederken, "Ben de bunu yapmaktan yana değilim zaten de, yine de konuyu bütün açıklığıyla ortaya koymak gerektiğini düşündüm. O halde, yolumuza devam eder, geçittekilerin yerliler mi yoksa Fransızlar mı olduğunu görür ve şansımızı deneriz. Ne dersin, Sagamore, sözlerim akla yatkın mı?"

Kızılderili cevap vermek yerine küreğini suya daldırıp kanoyu hareket ettirdi. Normalde ona düşen kürek çekmek değil kanonun yönünü tayin etmek olsa da bu hareketiyle ne yapmak niyetinde olduğunu belli etmişti. Kafiledeki herkesin küreklere asılmasıyla, kısa süre içinde, adanın o ana kadar göremedikleri kuzey kıyısını bütünüyle görebildikleri bir noktaya ulaştılar.

"İşte işaretlerden tahmin ettiğimiz gibi oradalar," diye fısıldadı avcı. "İki kano ve ateşten yükselen duman. Henüz bizi fark etmemiş olmamalılar yoksa çoktan uğursuz çığlıklarını duyardık. Ha gayret, geçtik sayılır, daha şimdiden neredeyse kurşunların ıslığının ulaşamayacağı [illegible]

Avcının sözleri bir patlama ve kamışlıktan fırlayan mer[illegible] [illegible], takip eden tiz çığlık fark edildiklerini haber veriyordu [illegible]nda kanolarına doluşan yerlilerin [illegible] bir kova[illegible]

[illegible]rişmeleri çok sürmedi. Muhtemel [illegible]

fesi sayılabilecek bu an, rehberlerinin hareketlerinde ya da yüzlerinde Duncan'ın fark edebileceği bir değişikliğe yol açmadı. Değişen tek şey küreklerin sudaki mesaisinin biraz daha uzadığı ve hareketlerinin daha da eşgüdümlü bir hal almasıyla hayat bulmuş gibi görünen kanonun ileri atılması olmuştu.

"Bu mesafeyi koru, Sagamore," dedi Şahingöz, omzunun üzerinden arkasına bakarken kürek çekmeye de devam ederek, "Bu mesafeyi koru. Huronlar arasında bu mesafeden atış yapabilecek bir tüfeği olanına rastlamadım ama 'geyiköldüren'in yabana atılmayacak bir namlusu vardır."

Mohikanların kendisi olmadan da güvenli mesafeyi koruyabildiklerinden emin olduktan sonra küreğini bir kenara bırakan avcı ölümcül silahına uzandı. Üç kere omzuna dayadığı dipçiği yoldaşlarının ateş etmesini beklediği anda yeniden indirip Kızılderililere düşmanlarının biraz yaklaşmasına izin vermelerini söyledi. Nihayet mesafeyi gözüne kestirdiğinde sol eliyle desteklediği namluyu bir kez daha kaldırıp nişan aldı. Tam ateş etmek üzereyken Uncas'tan gelen bir uyarıyla bir kez daha durakladı.

"Ne var, evlat?" diye sordu Şahingöz, "Bu hareketinle bir Huron'un hayatını kurtardın, umarım iyi bir nedenin vardır."

Uncas biraz ilerilerindeki kayalık bir burnun arkasından yollarını kesecek şekilde ilerleyen diğer bir kanoya işaret etti. İçine düştükleri tehlike kelimelere dökülmesi gerekmeyecek kadar barizdi. Avcı tüfeğini bırakıp tekrar küreğe sarılırken, yeni ortaya çıkan düşmanlarıyla aralarındaki mesafeyi uzatmayı amaçlayan Chingachgook da kanonun burnunu batı kıyısına çevirdi. Arkalarındaki takipçiler ise varlıklarını unutturmamak için çabalarcasına vahşi çığlıklar atıyordu. Bu hengame içinde Munro bile kapıldığı kayıtsızlıktan sıyrılmışa benziyordu.

Yaşlı asker, "Anakaradaki kayalıklara," dedi yılların yorgunu bir edayla, "Orada onlarla çarpışabiliriz. Tanrı beni ya da mahiyetimdekileri bir daha Louis'nin hizmetkârlarına güvenmekten korusun."

"Yerlilerle savaşıp galip gelmek istiyorsanız, gururu bir kenara bırakıp yerlilere kulak vermelisiniz. Kıyıya biraz daha yaklaşalım, Sagamore, mesafe iki katına çıktı ama, yine de uzun vadede önümüze çıkmaya çalışabilirler.

Şahingöz haklıydı. Belirledikleri ilk rotanın, geride kalmalarına neden olacağını anlayan Huronlar, farklı bir rota izlemeye karar vermiş ve mesafe uzadıkça, hedeflerine dikeyden ziyade yatay bir hat üzerinde ilerlemeye başladıklarından, iki kano bir süre sonra birbirine yaklaşık yüz metre mesafede paralel gitmeye başlamıştı. Artık iş kimin daha hızlı yol aldığına kalmıştı. Hafif taşıtlar suyun yüzünde o kadar hızlı hareket ediyordu ki önlerinde kırılan su dalgalanıyor; kanolar da kendi hızlarından kaynaklanan iniş çıkışlarla ilerliyordu. Belki de kürek tutan her ele duyulan bu ihtiyaç yüzünden Huronlar da silahlarına davranamamıştı. Kaçakların sarf ettiği çaba uzun süre devam ettirilemeyecek kadar yoğundu ve takipçileri sayıca da kendilerinden üstündü. Duncan, avcının daha hızlı gitmelerine yardım edecek bir şey arar gibi etrafına bakınmaya başladığını fark etti.

Asla vazgeçmeyerek, "Güneşten biraz daha uzaklaştır, Sagamore," dedi. "Yerlilerden biri küreği bırakıp tüfeğe sarıldı. Bir tek kırık kemik kafaderilerimize mal olabilir. Güneşten biraz daha uzaklaşalım ve şu adayı arada bırakacak şekilde ilerleyelim."

Kestirme işe yaradı. Önlerinde fazla yüksek olmayan uzun bir ada vardı ve takipçiler kaçakların saptığı yana geçemeyerek adanın diğer tarafında kaldılar. Avcı ve yerliler bu avantajın farkında olmalarına rağmen, peşlerindeki yer-

liler kendileriyle göz temasını kaybettikleri anda zaten insanüstü görünen çabalarını bir kat daha artırdılar. Ada geride kaldığında iki kano son sürat koşan iki av köpeği gibi arka arkaya gidiyordu. Birbirine daha yaklaşmışlar ama öncekinin aksine kaçaklar öne geçmeyi başarmışlardı.

Biraz da olsa artan kaçış imkanından çok liderliği ele geçirdiği için sevinmişe benzeyen avcı, "Huş ağacından bir kanonun nasıl olması gerektiğini bilerek bunu seçmekle akıllılık ettin, Uncas," dedi. "Yine bütün güçleriyle küreklere asılıyorlar. Biz de kafa derimiz için keskin gözümüze ve namlumuza değil tahta parçalarına kaldık. Haydi, dostlar, hep beraber, asılın."

"Biri ateş etmeye hazırlanıyor," dedi Heyward, "Aynı hizada olduğumuz düşünülürse ıskalaması zor."

"O halde yere yatın," dedi avcı, "Sen ve albay! Hedefi önemli ölçüde küçültmüş oluruz."

Heyward gülümseyerek cevap verdi, "Savaşçılar ateş altındayken en yüksek rütbeli subayın saklanması uygun olmaz."

"Tanrım," dedi avcı, "İşte beyaz adamın cesaret anlayışı. Bu da pek çok diğer anlayışı gibi mantıksız. Sence Sagamore, Uncas ya da kanında bir damla Kızılderili kanı olmayan ben, öylece ortada durmanın faydalı olmayacağını gördüğümüz bir çatışmada siper almakta tereddüt eder miydik? Savaşlar hep açık alanlarda yapılacak olsa Fransızlar Quebec'te yaptıklarını yapar mıydı?"

"Ne kadar haklı olsan da," dedi Heyward, "İsteğini yerine getirmek adetlerimizle uyuşmaz."

Avcıyla Heyward'ın konuşmaları Huron'lardan gelen bir yaylım ateşi sonrasında çevrelerinde vızıldayan kurşunlarla sekteye uğradı. Duncan arkasını dönüp Munro'yla kendisine bakan Uncas'ın yüzünde düşmanın bu kadar yakın ol-

masının kendisi için yarattığı tehlikeyi değil, kendilerinin bu kadar gereksiz bir tehlikeye atılıyor olmalarının yol açtığı şaşkınlığı gördü. Beyaz adamların adetlerine daha aşina olan Chingachgook ise gözlerini yönlerini belirlemekte kullandığı noktadan bir an olsun ayırmamıştı. Tüfeklerden birinden fırlayan bir kurşun şefin elindeki küreğe isabet edip uçurunca böylelikle bir kez daha ateş etme fırsatına da kavuşmuş olan Huronlardan bir kutlama çığlığı yükseldi. Uncas elindeki küreğin yardımıyla hızla giden kanoya bir yarım ay çizdirince, elinden uçup giden küreği yanından geçtikleri anda sudan alıp yeniden işinin başına dönen Chingachgook, Huronların çığlığına Mohikanların çığlığıyla cevap verdi.

Takipçiler birbirine karışan "Le Gros Serpent!" "La Longue Carabine!" "Le Cerf Agile" nidalarıyla birlikte küreklerine daha bir istekle asılmaya başladılar. Avcı da buna karşılık olarak sol eline aldığı tüfeğini başının üzerinde sallayarak bir zafer işareti yaptı. Bunu bir hakaret olarak gören yerliler öfkeli bir çığlık ve bir seri ateşle karşılık verdi. Çevrelerindeki suyu döven kurşunlardan biri küçük kanolarında bir delik açacak kadar yakına gelmesine rağmen Mohikanlarda herhangi bir tehlike ya da heyecan belirtisi görülmezken, Heyward'a dönen avcı, kendine has gülüşüyle, "Sefil yaratıklar tüfek sesini severler ama aralarında beşik gibi sallanan bir kanodan doğru şekilde nişan alacak göz yoktur. Bak bir kişiyi tüfekleri yeniden doldurmaya ayırdılar ve nereden baksan üçe iki oranında daha hızlı yol almaya başladık."

Aradaki mesafe söz konusu olduğunda yoldaşları kadar rahat olamayan Duncan yine de rehberlerinin mahareti ve rakiplerinin dağınıklığı sayesinde arayı açmaya başladıklarına sevindi. Biraz sonra yeniden ateş etmeye başlayan Huronlardan biri zarar veremese dahi Şahingöz'ün küreğini vurmayı başardı.

Küreğindeki belli belirsiz izi şöyle bir inceleyen avcı, "Bu kadar yeter," dedi. "Bu kurşun, bırak bizim gibi Tanrı'nın gazabına tanık olmuş kimseleri öldürmek, bir bebeğin bile derisini delemez. Ama yine de, şu küreği biraz da sen çekersen, binbaşı, ben de 'geyiköldüren'i alıp şu sohbete katılayım diyorum."

Görevi devralan Heyward maharetteki eksikliğini kapatan bir gayretle kürek çekmeye başlarken Şahingöz tüfeğinin falya barutunu yokladıktan sonra seri bir hareketle nişan aldı ve ateş etti. En yakın kanonun burun kısmında aynı amaçla ayağa kalkmış ateş etmeye hazırlanan Huron gerisin geri düşerken tüfeğini de suya düşürdü. Hemen ayağa kalkıp deli gibi tepinmeye başladı. Onu izleyen arkadaşları kürek çekmeyi bırakınca kanolar hareketsiz kaldı. Chingachgook ve Uncas bu aradan faydalanıp nefeslenirken Heyward azimle ve hızla kürek çekmeye devam etti. Baba oğul, yaralansalar bile böyle bir hengamede kimsenin çığlık atmayacağını ya da şikâyette bulunmayacağını bildiklerinden birbirlerini tepeden tırnağa süzüp diğerinin açılan ateşte yara alıp almadığını kolaçan etti. Sagamore oğlunun gözlerinin omzundan sızmakta olan kana biraz uzun süre takılıp kaldığını görünce omzunu bir avuç suyla yıkamak gibi basit bir hareketle aldığı yaranın önemli bir şey olmadığını ima etti.

Tüfeğini yeniden doldurmakta olan avcı, "Ağır ol, binbaşı, ağır ol," dedi. "Zaten bir tüfeğin marifetlerini göstermesine imkan olmayan bir uzaklığa ulaştık. Hem bak, ne yapacaklarına karar vermek için toplandılar. Bırakalım da menzile girsinler – bu konuda gözüme güvenebilirsin – girsinler de Horican'ı boylu boyunca gidelim, onların tüfeklerinin bir sıyrığa bile yol açamadığı mesafede 'geyiköldüren'ın üç atıştan ikisinde birinin canını alacağına kalıbımı basarım."

Gayrete gelen Duncan, "Asıl amacımızı unutmayalım, Tanrı aşkına bu durumdan faydalanıp aradaki mesafeyi açmaya bakalım."

Munro da boğuk boğuk gelen sesiyle, "Çocuklarım," dedi, "Bir babanın acısını uzatmayın, bebeklerimi geri getirin."

Avcı uzun yıllardır üstlerinin taleplerine karşı çıkmama alışkanlığı edinmiş biri olarak itaatkârlığın ne demek olduğunu iyi bilirdi. Arkalarındaki kanolara son bir kez baktıktan sonra tüfeğini indirip asla yorulmayan kollarının mesaisini kürek çekmeye vakfetti. Mohikanların da kendisine katılmasıyla birlikte kısa sürede açılan mesafeyi gören Duncan rahat bir nefes aldı.

Genişlemeye başlayan gölün burasında bir kez daha sarp dağların arasında kalan bir boğazda ilerliyorlardı. Neyse ki adalar daha seyrek ve birbirlerinden uzak kalmalarını mümkün kılacak kadar mesafeliydi. Küreklerin suya batıp çıkmaları daha yavaş ve düzenli bir hal alırken, kürekçiler sanki hızlı hareket etmelerini gerektiren tehlikeli, hatta umutsuz, bir durumdan değil de, eğlenceli bir yarıştan çıkmış gibi rahat bir havayla hareket etmeye başlamıştı.

İhtiyatı elden bırakmayan Mohikan kanonun yönünü gitmeleri gereken batı kıyısına değil de, heybetli Ticonderoga kalesine giden Montcalm ve ordusunun takip ettiği rotayla aralarında kalan tepelere doğru çevirdi. Huronlar takipten vazgeçtiklerine göre bu kadar tedbirli hareket etmeye gerek yok gibi görünüyorduysa da gölün kuzey ucundaki bir koya gelene kadar tedbiri elden bırakmadan hareket ettiler. Bu noktada kano kıyıya çekildi ve kafile karaya çıktı. Şahingöz ve Heyward hemen yanı başlarındaki bir yükseltiye tırmandılar. Gözlerinin önüne serilen geniş gölün yüzeyinde bir burnun biraz açığında zorlukla görülen küçük bir noktaya işaret eden Şahingöz, "Şunu görüyor musun?" di-

ye sordu. "Eğer burada tek başına yolculuk eden bir beyaz olsan onun ne olduğunu düşünürdün?"

"Bu mesafeden, bu kadar küçük görünmesine istinaden bir kuş olduğunu tahmin ederdim. Başka bir şey mi diyorsun?"

"Huş ağacı kıpçağı diyorum. Küreklerde de işini bilen Mingolar olduğundan eminim. İlahi takdir, ormanda yaşayan kullarına, başka türlü aletlere sahip olan yerleşkelerde yaşayanların ihtiyaç duymayacağı keskinlikte gözler bahşedilmesini sağlamışsa da, şu an içinde bulunduğumuz bütün tehlikeleri görebilen bir göz de olamaz. Şimdi akşam yemeklerini yiyor gibi görünseler de, hava kararır kararmaz, iz üstündeki köpekler gibi peşimize düşeceklerine şüphe yok. Onları ekemezsek, Le Renard Subtil'i unutabiliriz. Göller hızlı hareket etmek gerektiği zaman çok faydalı olur," diyen avcı kaygılı gözlerle çevreyi kolaçan etti. "Ama balıklardan başka kimseye saklanacak bir yer vermez. Yerleşim yerleri nehirlerden uzaklarda olsa bu ülkenin neye benzeyeceğini Tanrı bilir. Ne avın ne savaşın tadı olurdu herhalde."

"Eğer geçerli bir nedenimiz yoksa daha fazla zaman kaybetmeyelim."

"Kanonun yanı başındaki dumanı sevmedim. Hayatım üzerine bahse girerim ki dumanı biz görebiliyorsak başkaları da görebiliyordur. Neyse konuşmanın bir şeye faydası yok, harekete geçmeliyiz."

Gözetleme noktasından ayrılırken düşünceliydi Şahingöz. Gözlemlerini yoldaşlarına aktardıktan sonra başladığı gibi Delaware dilinde devam eden kısa bir konuşma oldu. Konuşmaları sona erdiğinde ise zaman kaybetmeden kararlaştırdıkları şekilde harekete geçtiler.

Omuzladıkları kanoyla birlikte ormana dalarken olabildiğince açık izler bırakmaya gayret ettiler. Bir dere yatağa

gelene kadar yollarına devam ettiler. Dereyi geçtikten sonra büyük bir kayaya yaklaştılar. Artık ayak izlerinin görünmeyeceğine ikna olunca büyük bir dikkatle kendi izlerini takip ederek gerisin geri dereye döndüler. Göle ulaşana kadar dereden yürümeye devam ettiler. Göle ulaşınca kanoyu tekrar suya indirdiler. Arkasına gizlendikleri küçük yükselti ve çevrelerini saran çalılıklar görünmelerini engelliyordu. Bu doğal paravandan faydalanarak bir kez daha yola koyuldular. Kafile, avcı tekrar karaya çıkmanın güvenli olduğuna ikna olana kadar sabırla ilerledi.

Verdikleri mola karanlık bütün nesneleri örtene kadar devam etti. Tekrar yola koyulduklarında karanlıktan da faydalanarak batı kıyısına doğru sessizce ama hızla ilerlediler. Yönlerini belirleyen dağın kayalık zirvesi Duncan'ın görebileceği bir suret oluşturmasa da, Chingachgook deneyimli bir dümenciden beklenecek bir hassasiyetle belirledikleri küçücük koya kolaylıkla yanaştı.

Tekrar omuzladıkları kanoyu ormana taşıdıktan sonra dikkatle bir çalılığın altına gizlediler. Herkes silahlarını ve mühimmatını sırtladı ve avcı, Munro ve Heyward'a, nihayet takibe koyulmaya hazır olduklarını bildirdi.

BÖLÜM XXI

Orada olur da birini görürsen, bir böcek gibi öldür onu.
Windsor'un Şen Kadınları

Kafile, Birleşik Devletler vatandaşlarınca bugün bile Arap çöllerinden ya da Tatar steplerinden daha iyi bilinmeyen bir bölgede karaya çıkmıştı. Bu bölge Champlain'a akan ırmakları Hudson, Mohawk ve St. Lawrence'a akanlardan ayıran engebeli ve ıssız topraklardan oluşuyordu. Bu bölge hikayemizin geçtiği dönemden bu yana yoğun yerleşim kuşaklarıyla kuşatılmış ancak avcılar ve yerliler dışında ayak basılmamış olma özelliğini korumuştur.

Yine de yıllarını bu toprakları arşınlayarak geçirmiş Şahingöz ve Mohikanlar kendine özgü zorluklarına aşina oldukları ormana gözü kapalı dalmakta bir beis görmediler. Zorlu güzergâhlarında, kâh bir yıldızın, kâh bir akarsu yatağının rehberliğinde saatlerce yol alan yolcular, mola veren avcının Kızılderililerle yaptığı kısa süreli bir görüş alışverişinin ardından geceyi bulundukları yerde geçirmek üzere alışkın oldukları hazırlıklara giriştiler.

Kendilerine oranla daha tecrübeli olan rehberlerini örnek alan Munro ve Duncan da huzurlu olmasa da güvenliklerinden endişe duymadan uykuya daldılar. Yeniden yola koyulduklarında, çiy düşmüş orman, güneşin berrak ve

güçlü ışınlarıyla aydınlanmış, daha erken saatlerde oluşan sis de güneşin bu etkisiyle çoktan dağılmıştı.

Bir kaç mil yol aldıktan sonra grubun önünde ilerlemekte olan Şahingöz'ün hareketleri daha temkinli bir hal almaya başladı. İkide bir durup ağaçları inceliyor; hiç bir dereyi akıntının miktarını, hızını ve suyun rengini incelemeden geçmiyordu. Kendi muhakemesinden şüphe ettiği anlarda sık sık Chingachgook'un görüşüne başvuruyordu. Yine böyle bir anda Duncan'ın gözü hevesli görünümüne rağmen sessizliğini ve sabırlı bekleyişini bozmayan Uncas'a takıldı. Genç şefe yaklaşıp ilerleyişleriyle ilgili fikirlerini sormak için büyük bir istek duysa da, Uncas'ın serinkanlı ve asil tavırları, kendileri gibi onun da bütün varlığını kafiledeki büyüklerinin eline bırakmış olduğunu anlamasına yetti. En sonunda avcı kendilerine dönerek İngilizceyle içinde bulundukları tatsız durumu açıkladı.

"Huronların kuzeye yöneldiklerini anladığım andan itibaren, Hudson'la Horican arasındaki arazide, kaynakları Kanada'da olan akarsulara ulaşana kadar vadi boyunca ilerleyeceklerini ve akıntıyı ters yönde takip ederek Fransız topraklarına kadar bu güzergâhta kalacaklarını tahmin etmek için yılların getirdiği tecrübeye bile gerek yok diye düşünmüştüm. Scaroons'a[38] geldik sayılır ama henüz bir tek ize bile rastlamadım. İnsan aklı bazen yetersiz kalır: yanlış bir kokuyu takip etmiş olabiliriz."

"Tanrı korusun!" diye atıldı Duncan. "Kendi izimizi takip ederek geri gidelim de daha dikkatli bakalım. Uncas'ın bu dar boğazdan çıkmamızı sağlayacak bir gözlemi yok mu?"

---

38. Schroons: Natty Bumppo'nun (Son Mohikan'da Şahingöz adıyla maceralarına tanık olduğumuz Şahingöz'ün, üçlemenin diğer bölümlerindeki adı) demesiyle 'Scaroons', Champlain ve Placid gölleri arasında kalan ıssız bölgeye verilen ad. (Çev.)

Kısa bir an için babasına bakan genç Mohikan sakin ve sessiz tavrını bozmadı. Chingachgook bu kaçamak bakışı yakalamıştı, eliyle oğluna konuşmasını işaret etti. Bu izin verilir verilmez Uncas'ın bakışlarındaki ciddiyet yerini neşe ve zeka pırıltılarına bırakarak kayboldu. Bir ceylan gibi sekerek, bir kaç metre uzaktaki bir yükseltinin eteğine kadar ilerledi. Burada durup, büyük bir hayvan basmış gibi ters yüz olmuş avuç büyüklüğünde bir noktayı iftiharla gösterdi. Bu beklenmedik hareketi izleyen kafile genç adamın takındığı zafer havasında kendi başarılarını gördü.

Uncas'ın gösterdiği noktaya kadar gelen avcı, "İşte izler!" diye bağırdı. "Çocuk dikkatli ve yaşından beklenenden daha akıllı."

"Bu bilgiyi bunca zaman kendisine saklamış olması ne garip," dedi, hemen yanında dikilen Duncan.

"İzin almadan konuşmuş olsaydı daha garip olurdu. Yok, yok! Bütün bilgisini kitaplardan edinen beyaz gençler bilgisini okuduğu sayfalarla ölçtüğü için, aklıyla da bacaklarıyla olduğu gibi atalarını geçeceğini zanneder. Ama asıl öğretmenin tecrübe olduğu yerde okuyan öğrenci yılların kıymetini bildiği gibi gereken saygıyı göstermeyi de öğrenir."

"Bakın," dedi iki yanında uzayıp giden izleri işaret ederken bir koluyla kuzeyi bir koluyla da güneyi gösteren Uncas, "Siyah saçlı ormana doğru gitmiş."

"Köpeklerin bile daha iyi iz sürdüğü görülmemiştir," diyen avcı gösterilen yönde hızla yürümeye koyulmuştu bile. "Şans bizden yana, hem de tam anlamıyla, artık kafamızı yerden kaldırıp hızla takibe koyulabiliriz. İşte atların ikisinin de izleri burada: Huron beyaz generaller gibi yolculuk ediyor. Kafasını takmış bir şeye, gözü başka bir şey görmüyor. Sagamore, bundan sonra tekerlek izleri için gözlerini dört aç," derken arkasına bakıp bir zafer edasıyla güldü. "Biraz

ilerde bir faytona bindiyse, şaşmam. Adamın izinde ülkedeki en iyi üç çift göz varken yaptığına bak."

Hem avcının neşesi, hem de kırk mili aşkın bir mesafedir sürdürmekte oldukları dolambaçlı takibin elle tutulur bir sonuç vermesi bütün grubun bir nebze de olsa ümitlenmesini sağladı. Hem hızla, hem de bir şehri diğerine bağlayan geniş yollarda yol alan bir yolcunun rahatlığıyla ilerliyorlardı. Uzayıp giden bir ip gibi takip ettikleri izleri kesintiye uğratacak küçük bir dere, bir kayalık ya da normalden daha sert bir zeminle karşılaştıklarında, avcının keskin gözleri izlerin devamını bir an bile yitirmeden bir başka noktada yeniden buluveriyordu. Magua'nın güzergâhtan şaşmamak için gerekli gördüğü vadiden ayrılmama ilkesi de ilerleyişlerini bir kat daha kolaylaştırıyordu. Ne olursa olsun arkasında düşmanlarının olduğunu bilen her yerlinin alacağı bazı önlemleri de almıyor değildi. Takipçiler, zeminin ya da yollarını kesen bir akarsuyun elverdiği her noktada ani dönüşler ve yanıltıcı izlerle karşılaşıyorlar, ne var ki, ne zaman, ne de mesafe kaybetmeden bu yanıltıcı izlerdeki kusurları fark ediyorlardı.

Öğleyin Scaroons'u geride bırakmış, güneşin batarken izlediği yönde ilerlemekteydiler. Hızla akıp giden bir derenin derinleştirdiği bir yamaçtan indikten sonra Le Renard ve yanındakilerin mola verdikleri anlaşılan bir yere geldiler. Yanı başında sönmüş bir ateşin kalıntıları görülen bir pınar, pınarın etrafında da bir geyikten arta kalan sakatat ve atların uçlarını yediği dallarla karşılaştılar. Heyward biraz ileride altında Cora ve Alice'in gecelediklerini düşünerek duygusallaştığı bir çardak buldu. Ancak bu mola yerindeki iyice ezilmiş zeminde hem hayvanlara, hem de insanlara ait ayak izleri açıkça görülebilse de, izler bu noktadan sonra aniden sona eriyor gibiydi.

Narragansettleri takip etmek kolaydı kolay olmasına ama izler, hayvanların binicileri yokmuşçasına, otlamak dışında bir amacı olmaksızın dolaştığını gösterir gibiydi. Nihayet babasıyla birlikte karman çorman olmuş izleri incelemekte olan Uncas atların taze izlerini bulmayı başardı. İzleri takibe başlamadan önce bulduğu izi yoldaşlarına gösteren Uncas, berikiler bu izlerin ne anlama geliyor olabileceğini tartışırken, izlerin peşinden daldığı ağaçların arasında kayboldu ve çok geçmeden beraberinde gemlerinden tuttuğu, koşum takımları günlerdir bir başlarına gezmektelermiş gibi darmadağın atlarla çıkageldi.

Beti benzi atan Duncan, sanki yapraklardan ve dallardan korkunç bir sır duymayı bekler gibi, "Bu da ne demek oluyor?" diye kekeledi.

"Yürüyüşümüz kısa sürdü ve artık düşman topraklardayız demek oluyor," dedi avcı. "Telaşa kapılmış olsaydı ve kadınlar atlar olmaksızın onun hızına yetişemeyecek durumda olsalardı, çoktan kafa derilerini yüzmüş olurdu. Ama arkasından gelen kimse yoksa bu hayvanlar olsun olmasın saçlarının bir teline bile zarar vereceğini sanmam. Ne düşündüğünü biliyorum, ve beyazlar olarak bu fesatça düşüncelerimizden kurtulamamamamız utanç verici ama, Mingo bile olsa, herhangi bir Kızılderili'nin kadınlara kötü davranacağından şüphelenen insan ne Kızılderililer ne de bu ormanlarda geçerli olan kanunlar hakkında hiçbir şey bilmiyor demektir. Neyse, Fransızlara bağlı yerlilerin bu bölgelere avlanmaya geldiklerini duymuştum. Zaten Ty'ın topları her yerden duyulabilecek kadar yakın. Ne de olsa Fransızlar Kanada'yla Kral'a ait topraklar arasındaki sınırı yeniden çiziyorlarmış. Biz de artık burunlarının ucunda sayılırız. Atlar burada, Huronlar ise çoktan gitmiş doğru, artık hangi yöne gittiklerini bulmaya bakmalı."

Şahingöz ve Mohikanlar yeni hedeflerine yönelik çalışmalara başlamák için hiç zaman kaybetmediler. Birkaç yüz ayak çapında bir daire içinde yürüttükleri arama sonuç vermedi. Buldukları ayak izleri ileri geri yürüyüp belli bir amaç ya da buradan ayrılma gayesi gütmeyen kişilere aitmiş izlenimi veriyordu. Avcı ve arkadaşlarının her birinin önündekini takip edecek şekilde başlayıp mola yerinde sona eren ikinci araması da ilki gibi sonuçsuz kaldı.

Yardımcılarının hayal kırıklığıyla dolu yüzlerini gören Şahingöz, "Bu işin içinde bir iş var!" dedi.

"Sagamore, bu iş ciddi! Pınardan başlayarak santim santim yeniden kontrol etmeliyiz. Hiçbir Huron kabilesinin karşısına geçip de 'ben yürüdüğüm yerde iz bırakmam' diye övünememeli."

Avcı bu seferki arayışına daha bir şevkle başlayarak başı çekti. Her yaprağın altına bakıldı. Kızılderililerin attıkları her adımı gizlemek için bıkıp usanmadan bu tür gizleme taktiklerine başvurduğu hepsince bilindiğinden, her dal parçası, her taş yerinden kaldırıldı. Gençliğinin ve tez canlılığının etkisiyle kendisine düşen görevi diğerlerinden önce tamamlayan Uncas, ellerini boz bulanık akmakta olan dereciğe daldırarak suyun akış yönünü değiştirdi. Küçücük akak susuz kalınca dikkatini çeken bir şey görmüş gibi iyice eğilerek yakından inceledi. Bu hareketi başarısını kutlayan bir sevinç çığlığı takip etti. Bütün kafile Uncas'ın başına ve çamurlu zemindeki makosen izinin etrafına üşüştü.

Bulunan ize bir doğabilimcinin bir mamut dişi ya da bir mastodon kaburgasına göstereceğine yakın bir hayranlıkla bakmakta olan Şahingöz, "Bu oğlan halkının iftihar ettiği biri olacak," dedi. "Huron'lara da bir diken gibi batacak. Yalnız bu bir Kızılderili'nin ayak izine benzemiyor. Ağırlık topukta toplanmış, parmaklarda bir uzunlukta gibi; sanki bir

balerin gibi sıçramış olmalı. Koş, Uncas! Şarkıcının ayak ölçüsünü al da gel. Şuradaki kayaların yanında tam bir iz bulacaksın. Tepeden indiğimiz yerde."

Delikanlı bu işe koştururken avcı ve Chingachgook da dikkatle izleri inceliyordu. Ölçüler de birbirini tutunca izlerin bir kez daha çizmelerini çıkarıp makosen giymeye mecbur bırakılmış olan David'e ait olduğundan emin oldular.

"Şimdi her şey anlaşılıyor, Le Subtil'in mahareti açık seçik görülüyor. Sesinden ve ayaklarından başka bir şeyi olmayan şarkıcıyı önden yürütmüşler, arkasından gidenler de onun ayak izlerine basarak takip etmiş."

"Ama," diye atıldı Duncan, "Ya – "

"Kadınlar!" diye kesti avcı. "Peşindekileri ektiğinden emin olana kadar onları bir şekilde taşımış olmalı. Hayatım üzerine bahse girerim ki çok geçmeden onların izlerini de göreceğiz."

Bütün kafile dere yatağındaki izleri takip ederek ilerlemeye koyuldu. Akıntı çok geçmeden eski akağını bulduysa da suyun iki yakasında kalan zemini de dikkatle inceleyerek ilerleyen izciler takip ettikleri izin suyun altında devam ettiğinden emin olabiliyordu. Dereciğin dibinde çırpındığı büyük bir kayaya geldiklerinde yarım milden fazla yürümüşlerdi. Bu noktada durup Huronların suyun yatağından ayrılıp ayrılmadığını kontrol ettiler.

İyi de ettiler; zira Uncas'ın Kızılderililerden birinin dikkatsizlik sonucu bastığı yosun kaplı bir taş bulması uzun sürmedi. Bu keşfin yönlendirmesiyle yakındaki bir fundalığa dalan Uncas pınar başındaki kadar taze ve bariz izlerin devamını bulmakta zorlanmadı. Bir çığlık daha atarak iyi giden talihinden diğerlerini de haberdar eden genç savaşçı böylece arayışa da bir son vermiş oldu.

"Tam da Kızılderililere yaraşacak bir şekilde hareket et-

mişler," diyen avcı izlerin bulunduğu noktaya üşüşen yoldaşlarına dönerek devam etti: "Beyazların gözlerine görünmeyecek izler bırakarak."

"Artık devam edebilir miyiz?" diye sordu Heyward.

"Ağır ol, ağır ol! Yolu biliyor olsak da çevredeki işaretleri incelemekte fayda var. Benim aldığım eğitim bunu gerektirir, binbaşı, ve eğer işleri kitabına göre yapmazsan Tanrı'nın önümüzde açık bir kitap gibi uzanan topraklarını okuyamazsın. Bir tek konu dışında her şey açık seçik ortada: kızcağızları bu yoldan nasıl aşırdı? Bir Huron bile onların nazik ayaklarını suya sokturmaz."

Ağaç dallarının kabaca bir araya getirilip söğüt sürgünleriyle bağlanmasıyla oluşturulmuş, el arabasına benzeyen kaba bir tahtırevanın daha fazla gerek duyulmadığı için bir kenara fırlatılıp atılmış kalıntılarına işaret eden Heyward, "Belki bu durumu açıklar!" dedi.

"Anlaşıldı!" dedi rahatlayan Şahingöz. "İzlerini aldatmacalarla bezeyerek bizi bir dakika geciktirdilerse, kendileri bir saat kaybetmiştir. Gerçi ben bu kadarcık bir şey için bütün gün üşenmeden çalıştıklarını da bilirim ya, neyse. İşte burada üç çift makosen, iki çift de küçük ayak izi var. İnsan bu kadarcık ayaklar üzerinde nasıl durur? Uncas, şu geyik derisinden bağcığı ver bakayım. Tanrı aşkına, kendileri boylu boslu ama ayak ölçüleri bir çocuğunkinden farksız. Yine de aramızdaki en yetkin kişi bile Tanrı'nın kime neyi ne kadar uygun gördüğü konusundaki hikmetine güvenmeli."

Babacan bir hüzünle çocuklarının ayak izlerine bakıp kalan Munro, "Kızlarımın narin bedenleri bu tür zorluklara katlanabilecek güçten yoksun. Bu çölde eriyip gitmeden bulmalıyız onları."

"Bulacağımıza şüpheniz olmasın," derken başını iki yanı salladı avcı. "Bu adımlar ne kadar nazik olsa da dik ve

güçlü bir iz bırakmış. Bakın, topukların yere teması belli belirsiz. Siyah saçlı şuradan karşıya sıçramış. Yok yok, ikisi de pek bayılacak gibi değil bana kalırsa. Şarkıcı derseniz, evet, izlerine bakılırsa ayakkabısı ayağına vurmaya başlamış ve yorulmuş. Bakın şurada ayağı kaymış; şurada sendelemiş ve kayıp duran ayakları sanki kar ayakkabısıyla yürür gibi geniş izler bırakmış. Ya, işte, sadece gırtlağını kullanan biri olarak ayaklarına pek söz geçirememesine şaşmamalı."

Tecrübeli avcı burada olup biteni, gördüğü izlere dayanarak öyle bir anlatmıştı ki, eğer olaylara gerçekten şahit olsaydı ancak bu kadar kesin bir tasvirde bulunabilirdi. Bu telkinle ve duruma getirilen açık seçik ve basit açıklamayla neşesi yerine gelen kafile, açlıklarını körledikleri kısa bir moladan, sonra yoluna devam etti.

Yemek sona erdikten sonra batmakta olan güneşi tartan avcı, Heyward ve gücünden kuvvetinden hâlâ bir şey kaybetmemiş olan Munro'nun yetişmekte zorlandıkları bir tempoyla ilerlemeye koyulmuştu. Şimdiki güzergâhları daha önce bahsedilen vadi boyunca uzanıyordu. Huronlar bu noktadan sonra izlerini gizleme ihtiyacı duymadan ilerledikleri için takipçilerinin yürüyüşü de herhangi bir tereddütle kesintiye uğramıyordu. Ne var ki bir saat bile olmadan Şahingöz'ün ilerleyişi elle tutulur ölçüde yavaşlarken, gittiği yönden ayırmadığı yüzü sanki bir tehlike hissediyormuşçasına çevreşini tedirgin bakışlarla kolaçan etmeye başlamıştı. Çok geçmeden bir kez daha durdu ve arkasındakilerin kendisine yetişmesi için bekledi.

Mohikanlara dönerek, "Huronların kokusunu alıyorum," dedi. "Bakın şu ağaçların arasından açık gökyüzü görülüyor. Kamplarına iyice yaklaştık. Sagamore, sen sağ tarafı, şu tepenin eteklerini al. Uncas soldaki derenin yaptığı kavisi dolansın. Ben de izi takip etmeye devam edeceğim. Bir şey olursa, işaretimiz, karga gibi üç kere gaklamak ol-

sun. Şuradaki kuru meşenin tepesinden dönenen bir karga gördüm zaten – ki bu da kampa yaklaştığımıza dair bir başka işaret."

Şahingöz yanındakilerle birlikte ihtiyatla ilerlemeye koyulurken, Kızılderililer tek bir kelime etmeksizin kararlaştırılan farklı yönlerde yola koyuldular. Heyward bunca zorluk ve endişe içinde takip etmekte oldukları düşmanlarını bir an önce görebilmek amacıyla rehberini iyiden iyiye yakından takip etmeye başladı. Yol arkadaşı, Heyward'a, şüpheli gördüğü bazı izlere göz atmak üzere kısa süreliğine yanlarından ayrılacağını, o gelene kadar, çoğu yerde olduğu gibi burada da ormanın sınırını bezeyen çalılıklarda erketeye yatıp beklemesini söyledi. Söyleneni yapan Duncan kendini daha önce hiç görmediği, sıra dışı bir manzarayla karşı karşıya buldu.

Onlarca dönüm genişliğindeki arazideki bütün ağaçlar kesilmişti; ortaya çıkan açıklık ormanda hüküm sürmekte olan boz bulanık ışıkla tezat oluşturan yumuşak bir yaz akşamının aydınlığıyla yıkanmaktaydı. Duncan'ın gizlendiği çalılıklardan çok da uzak olmayan bir noktada genişleyerek küçük bir göle dönüşen dere, arazinin alçakta kalan kısmına yayılmış yamaçların arasını doldurmuştu. Bu geniş yataktan taşan su o kadar muntazam ve zarif bir şelale oluşturmuştu ki, sanki doğal süreç değil de, insan eliyle düzenlenmiş gibiydi. Gölün kıyısına, hatta bazı noktalarda doğal sınırını aşmış gibi görünen suyun içine kadar sokulmuş yüz kadar toprak dam vardı. Değişik hava koşullarına karşı korunaklı olması için kubbe şeklinde inşa edilmiş çatıları Kızılderililerin avlanmak ya da savaşmak üzere inşa ettikleri geçici yapılar bir yana, kalıcı yerleşimlerinde göstermeleri beklenenin bile çok ötesinde bir özen ve öngörü sergiliyordu. Kısacası, ister köy ister kasaba densin, bu yer, beyaz adamın Kızılderili yerleşimlerinde görmeye alışkın olduğu-

nun çok üstünde bir intizam ve başarı ile yapılanmış gibiydi. Ancak bu yer terkedilmiş gibi görünüyordu. En azından Duncan, kendisine doğru emekleyerek yaklaşan, hem de beraberlerinde da acayip bir alet çekmekte olan birilerini görür gibi olana kadar öyle zannediyordu. Tam o anda evlerden uzanan bir kaç esmer kelle göründü ve bütün köy bir anda canlanıverdi; köydekiler bir kulübeden diğerine geçerken o kadar seri ve görülmemeye dikkat ederek hareket ediyorlardı ki ne yapmaya çalıştıklarını söylemek neredeyse imkansızdı. Anlam veremediği hareketlerden tedirgin olup karga sesiyle diğerlerini uyarmayı düşünürken kulağına gelen yaprak hışırtıları dikkatini başka bir yöne çekti.

Şaşkınlıkla bir kaç adım gerileyen genç adam daha önce hiç görmediği bir kızılderilinin kendisine doğru geldiğini gördü. Şaşkınlığından çabucak sıyrılarak canına mal olabilecek uyarı sinyalinden vazgeçip, olduğu yerde, dikkatle diğerinin neler yapacağını izlemeye karar verdi.

Soğukkanlılığını muhafaza etmesi sayesinde Kızılderili'nin kendisini görmediğini fark etti. O da kendisi gibi köydeki diğer Kızılderililerin gizemli hareketlerini izliyora benziyordu. Grotesk bir maske gibi yüzünü kaplayan boyadan dolayı yüz ifadesini seçmek mümkün olmasa da Duncan, Kızılderili'nin yüzünde vahşi değil melankolik bir ifade olduğu izlenimine kapıldı. Yıpranmış üç dört şahin tüyü bağlanmış bir tutam saçın süslediği tepesi dışında kafası, kızılderililer arasında sıklıkla görüldüğü üzere, tıraşlıydı. Yıpranmış patiskadan kıyafetinin yarım yamalak örttüğü bedenine normalde daha geniş bir bezle yapılan bir işleve ayrılmış bir mintan geçirmişti. Ayaklarındaysa iyi geyik derisinden yapılmış bir çift makosen çizme vardı. Genel görünümü itibariyle oldukça pejmürde olduğu söylenebilirdi.

Avcı sessiz sedasız geri döndüğünde hâlâ yeni komşu-

sunu incelemekte olan Duncan, "Bak kamplarına mı yoksa köylerine mi, neyse, gelmişiz. Şurada bir yerli var ve ona görünmeden harekete geçmemiz imkansız."

Şahingöz elinde tüfeği, şaşkın bir halde yol arkadaşının işaret ettiği yöne bakınca yerliyi gördü. Namlusunu indirip zaten tek bir detayı dahi kaçırmayan gözlerine biraz daha iyi bir bakış imkanı sağlayabilmek için boynunu uzattı.

"Bu bir Huron değil," dedi. "Hatta Kanadalı kabilelerden hiçbirine mensup değil. Ama kıyafetlerine bakılırsa bir beyazın mallarını yağmalamışa benziyor. Montcalm taarruza geçmeden önce bütün ormanı tarayıp ne kadar çığırtkan katil bulduysa bir araya getirmişti. Tüfeğini ya da yayını nereye bıraktığını gördün mü?"

"Silahsız gibi görünüyor. Hatta kötü niyetli olduğundan da şüpheliyim. Su kenarında bir şeyler karıştıran arkadaşlarını uyarmaya kalkışmazsa ondan bir zarar geleceğini sanmam."

Avcı Heyward'a dönerek bakışlarındaki hayreti gizleyemeden bir süre baktı. Sonra koca ağzını açıp içten ama çoktandır birlikte yaşamaya alışkın olduğu tehlikelerin çok iyi öğrettiği sessizliğini bozmayan kahkahâlârından birini attı.

Heyward'ın sözlerini tekrar ederek ekledi, "Bir şeyler karıştıran arkadaşlar! İşte okulda öğretilenler ve şehirlerde geçirilen bir çocukluğun insanı getirdiği nokta. Neyse, adamın pergelleri uzunmuş, bunlara güvenilmez. Ben çaktırmadan arkasındaki çalılığa dolanıp onu canlı yakalamaya çalışacağım, sen de gözünü üzerinden ayırma. Ama ne olursa olsun asla ateş etme."

Heyward avcının kendisini çalılığa gizlemesine ses çıkarmasa da son anda uzanıp kolundan yakaladığı adama sormadan edemedi: "Tehlikede olduğunu görsem de ateş etmeyeyim mi?"

Şahingöz bir süre bu soruya nasıl bir yanıt vermesi gerektiğini bilemezmiş gibi baktıktan sonra başını sallayarak ve sessizce gülerek cevap verdi, "Edin Binbaşı, o durumda bütün müfreze ateş etsin."

Göz açıp kapayıncaya kadar yaprakların arasında gözden kayboldu. Duncan'ın avcıyı tekrar görmeden önce dakikalarca süren ikircikli bir bekleyişe katlanması gerekti. Avcı süründüğü zeminden ayırt edilmesi neredeyse imkansız kıyafetleriyle ortaya çıktığında Kızılderili'nin hemen arkasına kadar gelmişti. Bir metre kadar yakınına sokulduğunda sessizce ayağa kalktı. Tam o anda sudan yükselen şapırtılara doğru dönen Duncan, belki yüz tane yerlinin hep birlikte altı üstüne gelmiş sulara daldığını gördü. Tüfeğini sıkı sıkı kavrayıp tekrar yanı başlarındaki yerliye döndü. Safiyane bir merakla başını dalların arasından uzatarak olan biteni izlemeye çalışan yerli gölde gerçekleşen olay karşısında telaşlanmış gibi görünmüyordu. Bu arada dibine kadar sokulan avcının eli kızılderilinin başının üzerinde yükselmişti ama her nedense avcı hazırlandığı vuruştan vazgeçerek yeni bir histeriye kapılmış gibi gülmeye başladı. Kendine özgü gülüşü sona erdiğinde ise kurbanını alaşağı etmek yerine omzuna hafifçe dokunmakla yetindi.

"Ee, dostum! Müzik dersi sırası şimdide kunduzlara mı geldi?"

Cevap gecikmeksizin geldi, "Öyle! Bütün yarattıklarına bahşettiği aklı kullanmayı öğreten Tanrı'nın bu yaratıklara seslerini kullanarak şükredebilmeleri için gereken konuşma yeteneğini de vermemesi için bir sebep yok!"

BÖLÜM XXII

Bottom: Herkes geldi mi?
Quince: Ta-taam! İşte prova yapmamız için mükemmel bir yer.
Bir Yaz gecesi Rüyası

Okuyucu Heyward'ın şaşkınlığını bizim tarif edebileceğimizden daha iyi hayal edecektir. Sürüne sürüne hareket eden Kızılderililer bir anda dört ayaklı hayvanlara, göl sandığı su birikintisi kunduzların inşa ettiği bir bende, şelalesi bu akıllı ve çalışkan dört ayaklıların inşa etmiş olduğu bendin su yoluna ve tekinsiz yabancı da pek çok badirede sadakatini kanıtlamış olan mezmurcu dostu David Gamut'a dönüşüvermişti. Bu karşılaşma kız kardeşlerin akıbeti ile ilgili o kadar umut verici bir gelişmeydi ki, bir anda pusuya yattığı noktadan fırlayan genç adam sahnedeki iki ana karakterin yanında bitiverdi.

Şahingöz'ün neşesi de öyle saman alevi gibi geçici değildi. Resmiyeti bir kenara bıraktığı gibi kucakladığı yumuşak başlı adamı çevresinde şöyle bir döndürdükten sonra kıyafetine bakıp bakıp Huronların hakkını teslim etti. Nihayet yeni durumuyla ilgili tebrik ettiği zavallı David'in elini o kadar içten ve güçlü bir şekilde sıktı ki berikinin gözleri doldu.

Demek şimdi de kunduzlara şarkı söyleyecektin, ha?" dedi. "Gördüğün gibi kurnaz şeytanlar kuyruklarıyla ritim tutmayı zaten biliyor. Gayet de başarılıydılar hani; yoksa ilk notayı çalan 'geyiköldüren' olabilirdi. Okuma yazmayı bilip de ihtiyar bir kunduz kadar aklı olmayan çok adam gördüm görmesine ama iş kelam etmeye gelince hayvancıklardan medet umma. Pekala bu şarkıya ne dersin?"

David duyduğu sese daha fazla katlanamayıp kulaklarını tıkarken, Heyward, kararlaştırılan işaretten haberdar olmasına rağmen tepelerinde öten gerçek bir karga olup olmadığını görmek için başını yukarı çevirdi.

"Gördün mü?" dedi hâlâ gülmekte olan avcı, sesi duyup yanlarına dönmekte olan diğer iki rehberi göstererek, "Bu da kendine has meziyetleri olan bir müzik; zira bu müzik yanıma iki güvenilir tüfek gelmesini sağlıyor. Bıçakları ve baltaları da saymıyorum. Neyse seni sağ salim gördük de, hanımlara ne oldu, anlat!"

"Hâlâ o kafirin elindeler," dedi David. "Ruhen müşkül durumda olsalar da bedenen afiyetteler."

"Her ikisi de, değil mi?" diye atıldı heyecandan nefes almakta zorlanan Heyward.

"Öyle! Seyahatimiz meşakkatli, kumanyamız kıt olsa da, bu şekilde tutsak edilip uzak diyarlara sürüklenmiş olmanın ruhumuza verdiği eza dışında başkaca bir şikâyetimiz olmadı."

Munro, "Tanrı bu sözlerinden dolayı senden razı olsun," dedi titreyerek, "O zaman kaybettiğim gibi - pürü pak melekler gibi, geri alacağım bebeklerimi."

Bundan pek o kadar emin olamayan David, "Bunun öyle şıp diye olacağını sanmam. Vahşilerin başındaki adam, ancak her şeye kadir olan Tanrı'nın ıslah edebileceği şeytani bir ruha sahip. Uykusunda da, uyanıkken de ona ulaşmayı denedim, ama onun ruhuna ne ses, ne söz tesir ediyor."

Nerede o alçak?" diye kesti avcı.

Bugün genç savaşçılarıyla geyik avına çıktı. Duyduğuma göre yarın da yeniden yola çıkıp ormanı geçerek Kanada sınırına gidecekmiş. Kızlardan büyük olanını şuradaki siyah tepeli kayalığın dibinde yaşayan komşu kabilelerden birine emanet etti. Daha küçük olan ise, bir kaç mil uzaklıkta, baltanın yapacağını yangının yaptığı bir platoda Huron kadınlarıyla birlikte."

"Alice, zavallı Alice'im," diye mırıldandı, Heyward. "Kız kardeşinden aldığı destekten de mahrum kalmış."

"Öyle, ama en azından ıstırap çeken ruhuna dua ve şükür etmenin vereceği huzurdan mahrum kalmadı."

"Müzik dinleyecek halde mi yani?"

"Daha ağır ve vakur telden. Ve itiraf etmeliyim ki bütün çabalarıma rağmen güldüğünden çok ağlıyor. Tabi bu durumlarda mezmur okumuyoruz. Ne de olsa yerlilerin semaya yükselen seslerimizi duymadığı zamanlarda da iletişim kurmak mümkün."

"Peki, nasıl oluyor da seni böyle başıboş bırakabiliyorlar?"

Elinden geldiği oranda alçakgönüllü bir havaya bürünen David, ağırbaşlılıkla cevapladı, "Maalesef elimden gelenler belli. Yine de, geride bıraktığımız kıyım sırasında etkisiz kalan mezmurlar buradaki kafirler üzerinde kudretine yeniden kavuştu, böylelikle benim istediğim zaman gidip gelmeme ses çıkarmaz oldular."

Avcı tekrar güldü. Parmağının ucuyla alnına dokunarak, duruma "Kızılderililer akli dengesi olmayanlara asla zarar vermezler," sözleriyle daha mantıklı bir açıklama getirerek devam etti. "İyi de geldiğin yol gözünün önünde uzanıp giderken neden geri dönmedin? Bıraktığın izleri bir sincap bile takip edebilir. Neden Edward'a haber ulaştırmaya çalışmadın?"

Aslında avcı herkesin kendisi gibi zorluklara alışkın ve demir gibi bir bünyeye sahip olduğunu zannediyor olacak ki, David'den yapması asla mümkün olmayan bir şey bekliyordu. Neyse ki David, alçakgönüllülüğünü kaybetmeden cevap vermekle yetindi, "Her ne kadar bir kez daha Hıristiyan topraklarına hatta putperest Cizvitlerin yurduna bile ayak basmak ruhumu şad edecektiyse de, ayaklarım, bana emanet edilen iki zavallı hanımı kendi kaderlerine ve kederlerine terk edip gitmeyi reddetti."

David'in mecazlı anlatımı pek anlaşılır türden değilse de gözlerinde ve yüzündeki ifade kimsenin kafasında soru işareti bırakacak türden değildi. Uncas bu sözleri, sahibine duyduğu saygıyla karşılayıp David'in yanına giderken, Chingachgook da kısa ama öz bir ünlemle yapılan seçimi doğru bulduğunu ifade etmeyi seçti. Avcı da başını sallayarak, "Tanrı bir insanı daha faydalı diğer uğraşları bir yana bırakarak, varsa yoksa gırtlağını çalıştırsın diye yaratmaz. Ama ormanın içinde ve gök kubbenin altında büyümek varken akılsız bir kocakarının elinde büyümüş olması da onun suçu değil. Şu düdüğünü al, dostum, belki ateş yakmaya yarar diyordum ama senin senin için ne kadar kıymetli olduğunu biliyorum. Al, istediğin gibi öttür."

Gamut akort düdüğünü başından geçen bunca olayın elverdiği oranda büyük bir coşkuyla kabul etti. Akort düdüğünü ve sesini defalarca sınayıp herhangi bozukluk olmadığını iyice kontrol ettikten sonra sık sık anılan küçük kitapçığındaki en uzun mezmurlardan birinden aldığı dizelerle içini döktü.

Ancak bu mukaddes girişim konuşmanın başında esiri olduğu duygusallıktan birazcık da olsa sıyrılabilmiş gibi görünen ve daha fazla sabredemeyen Heyward'ın diğer tutsakların şu anki ve şu ana kadar geçen zaman içindeki du-

rumlarıyla ilgili sorularıyla yarıda kaldı. Hasret kaldığı aletten gözünü ayıramayan David, kayıtsız kalınamayacak kadar kaygılı görünen Munro'nun, hatta bir fırsatını bulduğunda kendi sorularını sıralamaktan geri kalmayan avcının da bu sorulara katılmasıyla terennümünü yarıda kesip cevap vermek zorunda kaldı. Bu şekilde devam eden ama ara ara yeniden kavuştuğu aletin cazibesine karşı koyamayan David'in yenilenen girişimleriyle kesintiye uğrayan bu konuşma sayesinde kız kardeşlerin kurtarılması için giriştikleri zorlu takipte işlerine yarayacak bazı bilgiler edinmeyi başardılar. David'in anlattıkları çok yüzeysel, bunlar içinde işe yarar gerçekler ise az sayıdaydı.

Magua uygun bir fırsat yakalayıncaya kadar dağdan inmemiş ve fırsatını bulduğunda da Horican'ın batı kıyısı boyunca ilerleyerek doğruca Kanada'ya yönelmişti. Kurnaz Huron izleyeceği yolu ve hemen başlayacak bir takibin de söz konusu olmadığını gayet iyi bildiğinden bezdirici olmaktan uzak bir tempoda yol almışlardı. David'in aslına sadık kalarak anlattığı hikayeye bakılırsa kendi varlığı arzu edilen değil katlanılan bir şey olmuş, ama Magua bile kendisine Kızılderililerin Büyük Ruhun aklına girdiği kişilere gösterdiği hoşgörü ile yaklaşmıştı. Gece olduğunda tutsakların kaçmasını engellemekle birlikte ormanın neminden kaynaklanacak bir rahatsızlıkla karşılaşmamaları için gereken her şey yapılmıştı. Pınara geldiklerinde atlar tahmin edildiği üzere salıverilmiş ve yolun zorlukları ve nihai güzergâhlarına işaret edebilecek her türlü izden kaçınmak amacıyla daha önce bahsedilen taşıma araçlarından faydalanılmıştı. Kabilesinin kampına ulaşan Magua sık başvurulan bir tedbir uyarınca tutsakları birbirinden ayırmıştı. Cora geçici olarak yan vadide konaklamakta olan bir kabilenin yanına gönderilmişti. Ne var ki David, yerliler ve onları birbirinden ayır-

maya imkan sağlayan gelenekler hakkında çok az bilgi sahibi olduğundan kim olduklarına dair bir bilgi verecek durumda değildi. Tek söyleyebildiği Montcalm'ın yanında yer alsalar da William Henry taarruzunda yer almamış bu kabilenin, tesadüfen ve geçici olarak yakın temasa geçtikleri savaşçı Huronlarla ihtiyatlı ve uyumlu bir ilişki kurmuş olduklarıydı.

Mohikanlar ve avcı gitgide artan bir ilgiyle dinledikleri kırık dökük hikayeyi Cora'nın yanlarında alıkoyulduğu kabile ile ilgili kısımda bölerek, "Bıçakları, bıçaklarını gördün mü? İngiliz işi miydi, yoksa Fransız mı?" diye sordular.

"Bütün dikkatimi hemşirelerin rahatına vermiştim, böyle boş işlere ayıracak zamanım yoktu."

"Bir gün gelir Kızılderililerin bıçaklarını hakir görmemeyi öğrenirsin," dedi avcı diğerinin hiçbir şey bilmiyor olmasını küçümseyerek. "Mısır hasadı kutlandı mı – kabilenin totemi neye benziyordu?"

"Çok mısır yedik, hem de süt mısır. Hem tadı güzeldi hem de sindirimi kolaydı. Totem motem bilmem. Eğer Kızılderililerin müziğinden bahsediyorsan o başka. Elleriyle çaldıkları dışında bir müzik de yok zaten. Şükretmek için bir araya gelip terennüm etmiyorlar. Herhalde bütün putperestler arasında bunlardan beteri bulunmaz."

"İşte orada yanılıyorsun. Mingolar bile tek ve sevgi dolu bir tanrıya inanır. Bütün beyazlar adına kendimden utanarak söylüyorum: Kızılderililerin kendi yaptıkları putlara taptığı, tamamen beyazların uydurduğu bir yalandır. Kötü ruhlara atfen totemler yaptıkları doğrudur – kim yenemediği kötülükle ateşkes yapmak istemez ki! Ama iş iyilik ve yardım istemeye gelince sadece ve sadece Büyük ve İyi Ruha yönelirler."

"Olabilir," dedi David. "Ama vücutlarına çizdikleri aca-

yip şekillerden ruhani bir zevk aldıklarını gördüm. Hem de korkunç ve kötü bir tane vardı ki özellikle ondan – "

"Bir yılan mı?" diye atıldı avcı.

"Kesinlikle. Sürünmekte olan sefil bir kaplumbağaya benzetilmişti."

Kulak kesilen Mohikanlar bir ağızdan, "Hugh!" derken, avcı önemli ama pek de hoş olmayan bir keşifte bulunmuş gibi başını iki yana salladı. Bundan sonra Delaware dilinde konuşmaya başlayan baba bu dili anlamayanlar tarafından bile büyük bir dikkatle dinlendi. Vücut dili de en az konuşma dili kadar etkileyici ve heyecan vericiydi. Anlamı hareketle pekiştirmek ister gibi bir anda kolunu kaldırdı ve katlar halinde dökülen harmanisi göğsüne değen işaret parmağını gözler önüne serdi. Kızılderili'nin hareketini takip eden Duncan, bahsedilen hayvanın şefin esmer göğsüne uçuk mavi renkte, büyük bir incelikle dövülmüş suretiyle karşılaştı. Delaware kabilelerinin birbiriyle ters düşüp kanlı bir şekilde ayrılmalarıyla ilgili duyduğu bütün hikayeler bir anda aklına üşüşüverdi. Konuyla ilgili hassasiyeti yüzünden dayanılmaz gelen bir sabırla uygun anı kollarken bakışlarını Kızılderili arkadaşından ayıran avcı durumu fark etti.

"Öyle bir durumla karşı karşıyayız ki, iyi mi, kötü mü, ancak Tanrı bilir. Sagamore Delawareler arasında asil bir kana sahip olanlardan Kaplumbağaların büyük şefidir. Şarkıcının bahsettiği topluluk içinde bazılarının bu kabileye mensup olduklarına şüphe yok. Eğer borazan gibi kullandığı gırtlağını birazcık olsun akıllıca konuşmalara saklamış olsaydı, kaç savaşçıları olduğunu öğrenmiş olurduk. Ne olursa olsun, tehlikelerle dolu bir durumla karşı karşıyayız; zira senden yüz çevirmiş bir dostun aklı bir düşmanınkinden daha kanlı bir intikam peşindedir."

"Anlat!" dedi Duncan.

"Hüzünlü, uzun ve üzerinde kafa yormaktan da hoşlanmadığım bir hikâyedir zira içinde barındırdığı kötülüklerin tamamı beyaz adam tarafından yapılmıştır. Ve bir yandan kardeşler arasında savaş baltalarının çekilmesiyle bir yandan da Mingo'yla Delaware'in yollarının kesişmesiyle sonuçlanmıştır."

"Yani Cora'nın bu kabileden bir gruba teslim edildiğini düşünüyorsun."

Avcı başını sallayarak onaylasa da bu tatsız konuyla ilgili daha fazla konuşmak istemez gibiydi. Sabırsızlanan Duncan kız kardeşlerin serbest kalması yönünde girişimlerde bulunmak için teklif üzerine teklif sunuyordu. Kayıtsızlığını üzerinden atmış gibi görünen Munro da, ağaran saçlarına ve geride bıraktığı yılların getirdiği tecrübeye rağmen, Duncan'ın uçuk kaçık planlarını ilgiyle dinliyordu. Genç aşığın gayrete gelmesine anlayışla yaklaşan avcı, soğukkanlılık ve metanet gerektiren bir tutum içinde muhatabını acele hareket etmenin ne kadar yanlış olduğuna ikna etti.

"Adamımızı hiçbir şey olmamış gibi geri gönderip, kızlara geldiğimizi haber vermek ve tekrar görüşmek için bir işaret vererek buraya çağırmak iyi olabilir. Bir kargayla çobanaldatanın ötüşlerini ayırt edebilir misin, dostum?"

"Güzel bir kuştur," dedi David. "Ölçüsüz olsa da güzel bir de ötüşü vardır."

"Çayırköpeğini diyor," dedi avcı, "Tamam, onu seviyorsan, senin işaretin de o olsun. Unutma, o zaman, çobanaldatan üç kere ötünce, kuşun saklanıyor olabileceği çalılara gelecek – "

"Buna gerek yok!" diye kestirip attı Heyward. "Ben de onunla gideceğim."

"Sen mi?" dedi avcı hayretle, "Güneşin doğup battığını görmekten bıktın herhalde!"

"David, Huronların merhametli olabildiklerinin yaşayan bir kanıtı."

"Öyle de, David, aklı başında kimsenin yapmayacağı bir iş yapıp her meseleyi sesini kullanarak halletmeye çalışıyor."

"Ben de deli rolü yaparım. Soytarı ya da kahraman rolü de... Sevdiğim kadını kurtarmak için gereken her şeyi yaparım. Daha fazla konuşmaya gerek yok, ben kararımı verdim."

Şaşkınlıktan ağzı açık kalan Şahingöz genç adama bakakaldı. O ana kadar maharet ve hizmetlerinden ötürü karşısındakinin aldığı kararlara uygun hareket etmiş olan Duncan, şimdi karşı koyması zor bir tavır takınmış, tekrar üstün konumdaki rolüne dönmüştü. Herhangi bir itiraz girişimine karşı elini şöyle bir sallayıp, daha soğukkanlı bir sesle devam etti: "Nasıl kılık değiştirmek gerektiğini biliyorsunuz. Benim de kılığımı değiştirin, gerekirse boyayın. Bir soytarı gibi görünmem için gereken ne varsa yapın."

Hâlâ bu işe aklı yatmamış olan avcı, "Yaratanın bu şekilde yarattığı birinin kılık değiştirmeye ihtiyacı var mı, yok mu, karar vermek bana düşmez. Askerlerinizi sefere gönderirken dostu düşmanı ayırabilmeleri için en azından diğer karakolların ve ordugâhların yerini söylersiniz."

"Dinle," diye kesti Duncan, "Bu sadık takipçiden, kız kardeşlerin iki ayrı ulus olmasa da iki ayrı kabilenin yanında olduklarını duydunuz. Siyah saçlı dediğiniz, Delaware'lerin bir boyu olduğunu düşündüğünüz kabileyle birlikte. Daha genç olanı ise azılı düşmanlarımız Huronların elinde. Bu maceraya atılması gereken biri varsa, yaşım ve rütbem gereği bu ben olmalıyım. Dolayısıyla, siz kızlardan birinin serbest kalması için pazarlık ederken, ben de diğerinin serbest kalmasını sağlayacak ya da bu uğurda öleceğim."

Genç askerin alevlenen ruhunun ateşi gözlerine vuruyordu. Duruşu bile bu ateşin etkisiyle daha görkemli bir hal almıştı. Kızılderililerin düzenbazlıkları hakkında, bu girişimin ne kadar tehlikeli olduğunu bilecek kadar bilgi sahibi olan Şahingöz, yine de bu tür bir kararlılık karşısında nasıl davranması gerektiğini kestiremedi.

Bu planda, bir bakıma yaşamaktan keyif alabilmek için ihtiyaç duyar hale geldiği tehlikeli maceralara karşı tecrübeleriyle birlikte artan gizli düşkünlüğüne ve kendi gözü pek yapısına pek de yabancı olmayan bir şey vardı. Belki de bu yüzden Duncan'a karşı çıkmaktan vazgeçip planın uygulamasına koyuldu.

"Gel bakalım," dedi iyi huylu bir gülüşle, "Suya giden geyiğin ardına değil önüne düşmek gerek. Chingachgook'da, istihkâm subayının doğayı kağıda döken, dağları saman yığını, gökyüzünü de kol mesafesindeymiş gibi çizen karısında bile olmayan boyalar var. Sagamore onları kullanmayı iyi bilir. Şu kütüğe iliş de seni nasıl bir soytarıya dönüştürüyor gör."

Duncan söyleneni yapar yapmaz konuşulanları dinlemekte olan Chingachgook da işe koyuldu. Kendi halkına özgü sanatlarda ustalaşmış eller büyük bir çabukluk ve hünerle Kızılderililerce zararsız ve şakacı bir mizaca sahip olduğu düşünülen acayip bir gölge çizdi. Savaşı anımsatabilecek her çizgiden özenle sakınırken dostluğu çağrıştıracak figürlerin üzerinde durdu.

Uzun lafın kısası savaşçıya yaraşacak her türlü imgeyi maskaralığa berdel etti. Kızılderililer böyle kimselere alışkın bir topluluktu ve kıyafetleri zaten rolüne uygun olan Duncan'ın Fransızcasının da yardımıyla Ticonderoga'dan gelen ve bir müttefik kabileden diğerine dolaşıp duran bir Fransız şarlatan gibi görülmesi olmayacak şey değildi.

Avcı Duncan'ın gereğince boyandığına karar verince kararlaştırılan işaretler ve başarılı olunması durumunda buluşulacak noktayla ilgili bazı tavsiyelerde bulundu. Munro daha aklı başında olduğu bir zamanda asla yanaşmayacağı plan gereği kendilerinden ayrılan Heyward'ın gidişini uysallıkla karşılasa da, ayrılma anı yine de dokunaklı oldu. Avcı Heyward'ı kenara çekip, Uncas'la birlikte Delaware olduklarına inandıkları yerlilerin arasına karışmayı, Munro'yu ise Chingachgook'la birlikte daha güvende olacağı bir yerde tutmayı planladığını anlattı. Daha önce yaptığı uyarıları ve verdiği tavsiyeleri son bir kez daha tekrar ettikten sonra huşu içinde söylediği sözler, Duncan'ı derinden etkiledi:

"Bundan sonra, Tanrı yardımcın olsun! Genç yaşına ve özellikle delikanlılık ve mertliğine yakışır bir işe soyundun. Yine de, söylediği her sözün doğruluğundan emin olan birisi olarak, sana hiçbir kitapta bulamayacağın son bir tavsiyede bulunayım: bir Mingo'ya pabucunu ters giydirmeye ya da cesaretini kanıtlamaya kalkmadan önce rüştünü ispat etmek için bundan sonra daha çok fırsatın olacağını unutma. Tanrı seni korusun! Olur da Mingolar kafa derini alırlarsa, arkasında iki cesur savaşçı olan biri olarak sana söz veriyorum. Saçının her teli için bir can verecekler. Genç adam, bu iyi niyetli seferde Tanrı'nın inayeti seninle olsun. Unutma ki bu alçakları aldatabilmek için beyazların pek alışkın olmadığı şeylere başvurmak gerekebilir."

Duncan kendisi için endişelenmekte olan değerli dostunun elini muhabbetle sıkıp, yaşlı dostuna kendine dikkat etmesini hatırlattıktan sonra David'e yola koyulmasını işaret etti. Şahingöz gözüpek genç adamın arkasından hayranlıkla baktı. Neden sonra başını sallayarak döndü ve ormanın içinde gizlenecekleri noktaya doğru öne düştü.

Duncan ve David'in izledikleri güzergâh kunduzların

düzlüğünün tam ortasından, suyun hemen kıyısından geçiyordu.

Acil bir durumda elinden hiçbir şey gelemeyecek kendi halinde biriyle baş başa kalan Duncan atıldığı maceranın zorluklarını ilk defa serinkanlılıkla değerlendirdi. Giderek kaybolan aydınlık dört bir yanında uzanan nahoş ve vahşi ıssızlığın kasvetini bir kat daha artırdı. İçinde hayatın kaynaştığı küçük kulübelerin terkedilmiş görüntüsünde bile tekinsiz bir şeyler vardı. Takdire şayan yapıları ve akıllı sakinlerinin aldığı önlemleri görünce, ormandaki hayvanların bile kendi aklıyla boy ölçüşebilecek içgüdülerle donandığını ve düşünmeden kalkıştığı bu zorlu işte ne denli yetersiz kalacağını anladı. Daha sonra Alice'in ışıldayan yüzünü, içinde bulunduğu dehşet ve tehlikeyi düşününce kendisini çevreleyen tehlikeleri unutuverdi. David'i de neşelendirmeye çalışarak, gençliğin ve gözü pekliğin verdiği şevkle yoluna devam etti.

Göletin çevresinde bir yarım daire çizdikten sonra suyun yatağından uzaklaşıp hafif bir tepeye tırmanmaya başladılar. Yarım saat kadar sonra bir sebepten şimdiki yurtlarına göçmüş olan aynı akıllı hayvanlarca açıldığı her halinden belli olan yeni bir düzlüğe geldiler. Duncan zorlu bir işe koyulmadan önce daha sonra ihtiyaç duyacağından emin olduğu bütün enerjisini toplamak isteyen biri gibi, içinde bulundukları korunaklı çalılıklardan açıklığa çıkmadan önce doğal bir itkiyle duraksadı. Bu kısa süreli duraksamadan çevreyle ilgili bilgi edinmek için faydalandı.

Açıklığın karşı ucunda derenin kayaların üzerinden küçük bir şelale oluşturarak döküldüğü yere yakın bir noktada ağaç gövdeleri, dallar ve toprak kullanılarak yapılmış elli altmış kadar yuva görülüyordu. Herhangi bir düzene sadık kalınmaksızın ve özensizce yapılmışlardı. Burada gördüğü ya-

pılar daha önce gördüklerine oranla o kadar derme çatmaydı ki, Duncan kendini daha önceki gibi bir sürprizle karşılaşmaya hazırladı. Daha bu beklentiden sıyrılamadan, alacakaranlıkta yuvaların önündeki uzun otların arasından görünüp sonra sanki yeniden toprağın altına giriyormuş gibi kayboluveren yirmi otuz kadar kelle gördü. Bu anlık karşılaşmada görebildiği kadarıyla bunlar etten ve kemikten sıradan yaratıklara değil de karanlık hayaletlere benziyorlardı. Birdenbire zayıf çıplak bir beden gördüğünü sandı. Kollarını açıp çırpınan her neyse, ortaya çıktığı gibi bir anda kayboldu. Daha sonra aynı hareketi tekrarlayan benzer şekiller farklı noktalarda ve birbiri ardına bir görünüp bir kaybolmaya başladılar. Yol arkadaşının durakladığını fark eden David, Heyward'ın bakışlarını takip ederek düşüncelerine de bir ölçüde tercüman oldu.

"Burada ıslah edilmeyi bekleyen verimli toprak çok," dedi. "Kendimi övmek gibi olmasın ama dinsizliğin hüküm sürdüğü bu topraklardaki kısa konukluğum süresince pek çok tohum ektim bu topraklara."

Bu acayiplikten bir türlü gözlerini alamayan Duncan, rüyadaymış gibi konuşarak, "Bu topluluklar toprak işçiliğinden ziyade avcılığa önem veriyor," dedi.

"Şükretmek için yükseltilen ses ruha yük olmaz, keyif verir. Lakin bu yavrular kendilerine verilen ne varsa kötüye kullanıyorlar. Aralarında mezmur okuma yeteneğine sahip gibi görünenine rastlayamadım. Ama bu kadar boş vermelerinden farklı bir şey beklemek de boşa olurdu. Üç gecedir gelip gidiyorum. Kaç kere topladım afacanları ama bütün çabalarıma karşılık uluma ve çığlıklardan başka bir şey elde edemedim."

"Kimden bahsediyorsun?"

"İşte tüm vaktini maskaralıkla geçiren şu çocukların-

dan. Bu kaderlerine terkedilmiş insanlar arasında nefsine hakim olmakla ilgili en küçük bir çaba dahi yok. Bunların arasında iman edecek birini bulmak samanlıkta iğne aramak kadar zor. Tanrı'nın kullarına verdiği en müstesna yeteneklerin buralarda harcandığını görmek çok da şaşırtıcı değil aslında."

David tam o anda feryat figana boğulan yavruların çığlıklarını duymamak için elleriyle kulaklarını kapattı. Duncan da kendini vesveseli addetmesine dudak bükerek, "Devam edelim," dedi.

Müzik adamı elleri hâlâ kulaklarında olduğu halde yürümeye başladı ve David'in ilk zamanlarında 'Philistines'lerin[39] çadırları' dediği hedeflerine doğru ilerlemeye devam ettiler.

---

39. Bugünkü Filistin'in güney kıyısındaki eski Philistia'lılar için kullanılan isim. Aynı tabir 12. yüzyılda bu bölgeye yerleşen halkın eski kültüre ya da entelektüel arayışlara ilgi göstermemesine istinaden cahil, kafir, gibi anlamlarda da kullanılır. (Çev.)

BÖLÜM XXIII

Takip ayrıcalığı av hayvanının da olsa
Tazıları salmadan ve yaylarımızı germeden
Geyiğe bir fırsat versek ve kuralları belirlemesine
izin versek de, kurnaz tilkinin nerede, ne zaman ve nasıl
yakalanıp vurulduğu kimin umurunda?
Gölün Hanımı

Yerlilerin yerleşimleri arasında beyazlarınkiler gibi silahlı adamlarla korunanını bulmak çok sık rastlanan bir durum değildir. Yerliler ormanın verdiği işaretleri okumayı bildikleri için aralarında zaten zorlu ve uzun mesafeler bıraktıkları düşmanlarının gelişinden onlar daha çok uzaklardayken haberdar olur ve bu yüzden de köyünde dinlenirken huzur içindedir. Ama düşman talihi yaver gidip de bu öncü işaretlerden sakınmayı bir şekilde başardıktan sonra büyük ihtimalle diğerlerini uyaracak başka bir nöbetçiyle karşılaşmayacaktır. Bütün bunlara ek olarak, Fransızların yanında yer almış olan kabileler, vurulan darbenin büyüklüğünü bildikleri için, İngiliz Kraliyetine bağlı kabilelerden bu kadar çabuk bir karşı saldırı da bekliyor değillerdi.

Duncan ve David bir anda yaklaştıklarını hiçbir şekilde fark etmeyen, acayip oyunlarına devam etmekte olan çocukların arasında buldular kendilerini. Yabancıların varlığını

fark eder etmez bir anda ayağa fırlayan çocuklar hep bir ağızdan attıkları tiz bir çığlığın ardından kendilerini bir kez daha yere atıp kayboluverdiler. Çömelen çocukların sıska vücutları o alacakaranlıkta etraflarını saran otlar ve çalı çırpı arasında o kadar iyi kamufle olmuştu ki sanki gerçekten yer yarılıp içine girmişlerdi. Duncan, şaşkınlığından kurtulup, biraz daha dikkatli baktığında ise heryerde fırıl fırıl dönen gözbebekleriyle karşılaştı.

Eğer artık bu kararı vermek için çok geç olmasaydı, yetişkin yerlilerin, şüphesiz, daha detaylı ve dikkatli davranacağı değerlendirmelerinin, ancak bir provası olabilecek bu rahatsız edici ilgi bile genç askeri caydırmaya yetecekti. Çocukların çığlıkları bir düzine kadar savaşçının en yakın kulübenin önünde toplanmasına yetmiş de artmıştı bile. Burada sağı solu belli olmayan karanlık bir topluluk halinde davetsiz misafirlerini karşılamaya hazırlandılar.

Bu tür karşılamalara bir nebze de olsa alışmış olan David, hiçbir şeyin bozamayacağı bir sükunet içinde doğruca bir kulübeye yollandı. Ağaç kabuğu ve dallardan yapılmış olan bu kulübe aslında İngiliz sınırında konakladıkları süre boyunca kabile meclisinin toplandığı ana binaydı. Duncan kulübeye girerken eşikte neredeyse sürtünerek geçtiği güçlü savaşçılar arasında umursamaz bir tavır takınmakta zorlansa da, hayatının, korkusunu kontrol altına alabilmesine bağlı olduğunu kendi kendine hatırlatarak, adım adım takip ettiği yoldaşının sağduyusuna güvenmeye ve kendi düşüncelerine karşı koymaya çalıştı. Kendini bir anda amansız düşmanlarının arasında bulunca kanı dondu. Yine de bu zayıflığını dışa vurmayan bir tavır takınıp kulübenin orta yerine kadar durmadan yürüdü. Gamut'un yaptıklarını taklit ederek köşedeki hoş kokulu yığından bir tutam ot çekip sessizce oturdu.

Misafirlerinin ardından içeri dolan Kızılderililer, vakur yabancının etrafını sarıp, sabırla konuşmaya başlamak için seçeceği anı beklemeye koyuldu. Çoğunluk, acayip çatıyı destekleyen kolonlara yaslanıp beklemeyi tercih ederken, aralarından en yaşlı olan birkaçı diğerlerinin önünde çıplak toprağa oturdular.

Meşalelerin alevleri dalgalandıkça içeridekilerin yüz ve bedenlerinde kızıl yansımalara neden oluyordu. Duncan bu ışıktan faydalanıp gelişinin ev sahipleri üzerinde bıraktığı etkiyi anlamaya çalıştı. Ancak karşılaştığı yüzlerdeki ifadesizlik yüzünden bu fikirden pek az faydalanabildi. Önde oturmakta olan şefler nadiren kafalarını kaldırıp bakıyorlardı. Bu davranışları saygıdan olabileceği kadar güvensizlikten de ileri geliyor olabilirdi. Gölgede kalanlar daha rahat davranıyordu. Çok geçmeden Duncan tepeden tırnağa süzüldüğünü, kıyafetlerinin, yüzünün, hareketlerinin, duruşunun, süründüğü boyanın açıktan açığa ama sessizce gözlemlendiğini gördü.

Sonunda, saçlarına ak düşmeye başlamış olsa da gücünden kuvvetinden hiçbir şey kaybetmediği her halinden belli olan bir savaşçı, belki de o dakikaya kadar sessizce gözlemlerini sürdürdüğü gölgelerin içinden öne çıkıp konuştu. Wyandot yani Huron dilinde konuştuğu için Heyward söylenenleri anlamasa da, konuşmasına eşlik eden beden dilinden öfkeyle konuşmadığı anlaşılıyordu. Başını sallayarak sorulan soruya cevap veremeyeceğini anlatmaya çalıştı.

"Kardeşlerimden hiçbiri Fransızca ya da İngilizce bilmiyor mu?" diye sordu Fransızca. Olumlu bir cevap anlamına gelebilecek bir bakış ya da kafa sallama arayarak çevresindeki yüzlere tek tek baktı.

Bir kaç bakışla karşılaştıysa da cevap veren olmadı.

Son derece hakim olduğu dili olabildiğince basitleştirerek konuşmaya devam etti. "Böyle bilge ve cesur bir halkın, Büyük Kralın çocuklarıyla konuşurken kullandığı dili bilmemesine çok üzüldüm. Kızıl savaşçılarının kendisine bu konuda saygı göstermediklerini bilmek onu da çok üzerdi."

Hiçbir gözde söylenilen sözleri anladığını ele veren bir bakış, hiçbir bedende en küçük bir kıpırdanmanın görülmediği uzun ve ağır bir sessizlik oldu. Duncan da ev sahipleri arasında bir erdem sayılan sessizlikten faydalanarak düşüncelerini toplama fırsatı bulduğundan seve seve onlara katıldı. Sonunda sorusunu cevaplayan yine kendisiyle ilk konuşan yerli oldu. Kanada da konuşulan dilde, ifadesizce, "Büyük Şef kendi insanlarıyla Huron dilinde mi konuşuyor?"

"Büyük Şef çocuklarının derisi kırmızı mı, siyah mı, yoksa beyaz mı diye düşünmez," dedi Duncan yan çizerek, "Ama Huronları sever."

"Koşucular beş gün önce Yengee'lerin[40] kafasında biten saçları gösterdiğinde nasıl konuşacak?"

Farkında olmadan omuz silken Duncan, "Onlar onun düşmanlarıydı. Şüphesiz 'iyi' diyecek. 'Huronlarım çok cesur,' diyecek"

"Kanadalı babamız böyle demiyor. Kızılderililerini ödüllendirmek yerine, onların yüzüne bakmıyor. Ölen Yengeeleri görüyor, Huronları değil. Bunun anlamı ne?"

"Onun gibi büyük şeflerin aklındakiler, dilindeki kelimelerden fazladır. Huronların yüzüne bakmıyor çünkü arkasından gelen düşmanları var mı diye geriye bakıyor."

"Ölü savaşçılar Horican'da kürek çekmez," dedi yerli. "Bizim dostumuz olmayan Delawarelere kulak veriyor. Onlar da kulaklarını yalanla dolduruyor."

---

40. Kızılderililerin İngiliz sömürge yerleşimcilerine verdiği ad. Daha sonraki dönemlerde de 'Yankee' adının türediği kelime olmuştur. (Çev.)

"Böyle şey olmaz. Bakın, beni çocuklarına bunun için gönderdi – ki ben bir şifacıyım. Bana, 'Büyük göllerin kızıl Huronlarına git ve aralarında hasta olan var mı, sor!' dedi."

Duncan'ın büründüğü rolü açıklamasını bir başka sessizlik takip etti. Bütün bakışlar sözlerinin doğruluğundan emin olmak istercesine üzerine çevrildi. O kadar delici bakışlarla karşılaştı ki varacakları sonucu beklerken tir tir titredi. Bir kez daha konuşmaya karar veren yerli imdadına yetişti.

"Kanada'lı bilgeler vücutlarını boyar mı?" diye sordu, Huron, soğuk bir sesle. "Onların yüzlerinin beyaz olmasıyla gurur duyduklarını duyuyorduk."

"Kızılderili şefler beyaz atalarının yanına gelirken," dedi Duncan, bozuntuya vermeden, "Bizon derisini bir kenara bırakıp, kendisine verilen gömleği giyer. Ben buraya gelirken de dostlarım bana boyalar verdiler, ben de süründüm."

Kabilenin onayını aldığını gösteren hafif bir mırıltı bütün odayı dolaştı. Orta yaşlı şef odadakilerin pek çoğunun ileri uzattıkları elleriyle birlikte keyifli bir nida ile mukabele ettiği bir el hareketiyle söylenen sözleri beğendiğini belirtti. Sınavı geçtiğine hükmeden Duncan, rahat bir nefes aldı. Bu rolünü destekleyecek önceden tasarlanmış bir hikâyesi olduğundan, başarı umutları biraz daha artmıştı.

Yine sessizlik içinde geçip giden kısa bir sürenin ardından misafirlerine karşılık vermeye karar veren bir başka yerli ayağa kalkıp öne çıktı. Daha ağzını açmaya fırsat bulamadan, ormanın derinliklerinden, önce boğuk ve korkunç bir ses, hemen ardından da en hüzünlü kurdun ulumasını aratmayacak kadar şiddetli ve tiz bir çığlık duyuldu. Duyduğu dehşet verici çığlıktan başka her şeyi unutuveren Duncan bu ani ve beklenmedik kesintiyle yerinden sıçradı. Bir anda kulübeden dışarı uğrayan savaşçılar hâlâ ormanın kemerle-

rinde yankılanmakta olan ürkütücü sesleri bastıran bir velvele kopardılar. Daha fazla dayanamayan genç adam da kendini dışarı atıp, köydeki neredeyse her canlının katılmış olduğu hengamenin bir köşesinde kendine bir yer bulmaya çalıştı. Kadın, erkek, çocuk, yaşlı, sakat, sağlam, güçlü, zayıf kampta kim varsa toplanmış, deliler gibi, kimi çığlıklar atarak kimi elini çırparak seviniyor, beklenmedik bir olayı kutluyorlardı. Önce bütün kabilenin galeyana gelmesinden dolayı afallayan Heyward'ın olup bitene anlam verebilmesi için gelişen olaylara şahit olması gerekti.

Henüz gökyüzü düzlüğün sınırını oluşturan ağaçların arasından ormanın derinliklerine giden çeşitli patikaların seçilebilmesine imkan verecek kadar aydınlıktı. Bu aralıklardan birinden çıkıp gelmekte olan bir grup savaşçı köye yaklaşmaktaydı. Öncülerden biri daha sonra görüleceği üzere kafa derileriyle süslenmiş bir sırık taşıyordu. Duncan'ın duyduğu sesler ise beyazların boş yere 'ölüm-selamı' demedikleri, her biri kabilenin bir düşmanının akıbetini duyuran çığlıklardı. Heyward'ın gördüğü kadarıyla zaferle eve dönen bu savaşçı grubunun gelişiyle bütün kaygılar unutulmuş, tam da ihtiyaç duyduğu anda dikkatlerin kendinden uzaklaşmasını ve rahat bir nefes almasını sağlamıştı.

Kulübelere yüz metre kadar yaklaşmışken birden duran savaşçılarla birlikte; hem muzaffer savaşçılarını kutlamaya, hem de savaşta düşenlerin yasını tutmaya yönelik çığlıklar da tamamen kesilmişti. İçlerinden biri öne çıkıp, anlaşılması az önceki çığlıklardan daha da zor olan bir konuşma yaptı. Verilen bu haberin nasıl bir sevinçle karşılandığını tarif etmek neredeyse imkansızdı. Bütün köy bir anda olabilecek en coşkun şamataya boğuldu. Köydeki erkekler bıçaklarını çekip, savaşçıların bulunduğu yerden köyün içlerine kadar uzanan karşılıklı iki sıra oluşturdular. Kadınlar o an-

da ellerine geçen ilk silahı kapıp sergilenmek üzere olan oyuna katılmak üzere yerlerini almak için koşturdular. Babalarının kemerlerinde asılı duran savaş baltalarını kapan silah kullanamayacak kadar küçük çocuklar bile sıraya girip ebeveynlerinin vahşi eğlencelerini taklit etmeye çalışıyordu.

Yaşlı bir kadın çevrede bulunan öbek öbek otları tutuşturarak beklenen gösteri için meydanı olabildiğince aydınlatmaya çalıştı. Alevler yükseldikçe, tan yerinden daha aydınlık hale gelen meydandaki her şey daha bariz ve korkunç bir hal aldı. Karanlıklar içinde kalmış upuzun çam ağaçlarının çevrelediği manzara çok çarpıcıydı. Seferden dönen savaşçılar en uzakta kalırken, yaklaşmakta olan gösteride başrolleri oynamak üzere seçilen iki kişi biraz önlerinde dikiliyordu. Işık yüzlerinin görülmesine elverecek düzeyde olmasa da, birbirinden çok farklı duygular içinde oldukları hemen anlaşılıyordu. Biri kaderine bir kahraman gibi göğüs germeye hazır dimdik dururken, diğeri korkudan felç olmuş ya da utançtan yerin dibine batmış gibi başını önüne eğmişti. Duncan birinciye karşı takdirle karışık bir merhamet hissetse de hissettiklerini dile getirme fırsatı olmayacaktı. Başlamak üzere olduğu, tehlikelerle dolu bu koşudan canlı çıkabilecek tek bir kişi varsa onun da en küçük hareketini bile gözden kaçırmadan dikkatle incelediği yaşam dolu bu muntazam bedenin sahibi olacağını düşündü. Karşısındaki manzaranın büyülediği genç adam farkında olmadan Huronların oluşturduğu sıralara iyice yaklaşmış neredeyse nefes alamayacak kadar heyecanlanmıştı. Tam o anda verilen işaretin ardından gelen kısacık sessizlik daha öncekilerden bile şiddetli çığlıklarla bozuldu. Zaten sefil görünen adam yerinde kalırken, diğeri çığlığı duyar duymaz bir ceylan gibi sekerek öne atıldı. Beklendiği üzere düşman saflarının arasına dalmak yerine karşılıklı sıraların hemen başına kadar geldikten sonra keskin bir dönüşle çocukların üzerinden at-

layan savaşçı bir anda korkunç koridorun daha güvenli olan dış tarafına ulaşıverdi. Bu aldatmacayla deliye dönen kalabalık, hep bir ağızdan söverek çil yavrusu gibi dağıldı.

Meşalelerin kan rengine boyadığı meydan, artık azgın iblislerin kanlı ve kural tanımaz ayinlerini gerçekleştirmek üzere toplandıkları korkunç bir arenaya dönmüştü. Arka planda dalgalanan siluetler anlamsız hareketlerle havayı döven dünya dışı yaratıklara benziyor, ateşin berisinde kalanlarsa çırpınan alevler tarafından ürkütücü bir keskinliğe bürünüyordu.

Anlaşılacağı üzere böyle kinle dolu bir düşman güruhu arasında kalan kaçağın nefes almaya bile vakti olmadı. Bir an ormana ulaşacak gibi görünen savaşçı yolunu kesen kalabalık yüzünden gerisin geri peşindekilerin kucağına dönmek zorunda kaldı. Bunun üzerine bir ok gibi fırlayarak çatal dilli alevlerin içine daldı. Meydanın öbür yakasına ulaştığında kalabalığın içinden bir kez daha yara almadan çıkmıştı. Burada da ormana giden yolu diğerlerine oranla daha tecrübeli ve ihtiyatlı bir kaç Huron tarafından kesildi. Bir kez daha geri dönüp kimin ne yaptığı belli olmayan kalabalığın arasına daldı. Karmaşadan faydalanmak isteyerek daldığı kalabalığın arasında kaybolunca Duncan genç ve cesur savaşçının sonunun geldiğini zannetti.

O hengame içinde birbirine girmiş esmer bedenler dışında bir şey seçilmiyordu. Kollar, bacaklar, parıldayan bıçaklar, sopalar inip kalkıyor, darbeler hedef gözetmeksizin devam ediyordu. Bu korkunç manzara kadınların çığlıkları ve savaşçıların naralarıyla daha da dehşet verici bir hal alıyordu. Duncan ara sıra umutsuz bir hamleyle kalabalığı yarmaya çalışan bir vücudun ileriye atıldığını görür gibi oluyor, inanmakta güçlük çekse de savaşçının hâlâ mücadelesine devam ediyor olmasını umuyordu. Kalabalık bir anda yer

değiştirip bulundukları yere yaklaştı. Kadınlar ve çocuklar üzerlerine gelen etten ve kemikten yumağın çarpmasıyla yerlere yuvarlandı. Bu karmaşada yabancı bir an serbest kaldı. İnsanın böyle bir sınamaya uzun süre dayanması mümkün değildi ve genç tutsak da bunun farkında gibiydi. Bu anlık boşluktan faydalanarak savaşçıların arasından fırlayarak ormana ulaşabilmek için son bir hamle daha yaptı. Kaçak, genç askerden zarar gelmeyeceğini bilirmiş gibi neredeyse sürtünerek yanından koşarak geçti. Her nasılsa gücünü muhafaza etmeyi başarmış iri yarı bir Huron hemen arkasından koşuyor, havadaki kolu ölümcül darbesini indirmeye hazırlanıyordu. Duncan ayağını uzatıp Huron'a takip ettiği kaçağın bir kaç adım önüne kadar uçmasına neden olan bir çelme taktı. Göz açıp kapayıncaya kadar geçen bu zaman içinde ele geçirdiği fırsattan faydalanan kaçak, Duncan'ın gözleri önünde bir yıldız gibi kayarak uzaklaştı. Kendine gelmeye çalışan Huron kurbanının nerede olduğunu anlayabilmek için çevresine bakındığında onu kabile meclisinin kullandığı kulübenin önünde çeşitli renklere boyanmış toteme yaslanmış beklerken buldu.

Kovalamada oynadığı rolün hayatına mal olabileceğini gayet iyi bilen Duncan hiç vakit kaybetmeden olay yerinden uzaklaştı. Bir idam töreninde hayal kırıklığına uğramış her kalabalık gibi sıkıntılı ve suratları asılmış halde kulübelere doğru gitmekte olan kalabalığı takip etti. Belki merak, belki de bilmediği başka bir nedenden dolayı yabancıya yakından bakmak istedi. Savaşçıyı bir kolunu kendisine dokunmazlık sağlayan direğe dolamış nefeslenmeye çalışırken bile herhangi bir zayıflık emaresi göstermemeye özen gösterir halde buldu. Artık kabile meclisi toplanıp kaderinin ne olacağına karar verene kadar kadim ve kutsal kabul edilen bir kural gereği güvendeydi. Yine de meclisi oluşturacak olan ka-

labalığın ruh haline bakılırsa sonucu tahmin etmek çok da zor değildi.

Huron kadınları akıllarına gelen her türlü sövgüyle sınavı geçen yabancıyı aşağıladılar. Gösterdiği çabayla alay ettiler; ayaklarının ellerinden daha çok işe yaradığını, ne ok ne bıçak kullanabilen eller yerine kanatları olsa kendisine daha çok yakışacağını söylediler. Tutsak bu aşağılamalara karşılık vermek yerine küçümsemeyle karışık vakarını muhafaza etmeyi tercih etti. Hem karşılarındakinin gurur dolu duruşu hem de yaver giden talihi nedeniyle iyiden iyiye sinirlenen kadınların sözleri anlaşılmaz bir hal almaya ve çığlıklara dönmeye başlamıştı ki, meydandaki ot yığınlarını ateşe veren kadın kalabalığı yararak kendine tutsağın karşısında bir yer açtı. Öyle pis öyle çökmüş bir haldeydi ki insandan başka her şeye benziyordu. Cüppesini sıyırıp bir deri bir kemik kolunu uzatıp parmaklarını şıklatarak, duruma daha uygun bulduğu Lenape dilinde, "Bana bak, Delaware," dedi. "Senin soyun karı soyudur. Ellerine de silah değil çapa yakışır. Sizin karılarınız geyik doğurur. Ola ki aranızdan bir ayı, bir yaban kedisi ya da yılan çıksa, nereye kaçacağınızı bilemezsiniz. Huron kızları sana etek diksin de, sana bir koca bulalım."

Bu sözlerin ardından kopan kahkaha tufanında genç kızların sesi daha yaşlı kadınların seslerinin arasında yumuşak ve müzikal bir çınlama yarattı. Yabancı ise bütün bunları duymuyor gibiydi. Ne başını çeviriyor ne de etrafındakileri gördüğünü belli eden bir harekette bulunuyordu. Arka planda nefret dolu bir sessizlikle olan biteni izleyip volta atan savaşçılara göz attığı anlar dışında gözlerinde bile herhangi bir hareket görülmüyordu.

Tutsağın özdenetiminden dolayı daha da dellenen kadın karşısındakini ne kadar küçümsediğini göstermek için

kollarını göğsünde kavuşturup, hakkıyla kağıda dökmeyi başaramayacağımız yeni bir sözlü saldırıya girişti. Ama nefesini boşa harcıyordu; zira kendi halkı arasında sövgü yeteneği açısından müstesna bir yeri olsa da, sinirden, gerçek anlamda, köpürene kadar konuşmasına rağmen, sarf ettiği sözlerin bu tutsak üzerinde en küçük bir tesiri olmamıştı. Tutsağın kayıtsızlığı kalabalığın geri kalanını da çileden çıkarmaya başlamış olacak ki, çocukluktan yetişkinliğe adım atmak üzere olan bir genç, kendi şişinmelerini de eklediği cadaloz kadının dırdırına bir de baltasını savurarak katıldı. Bu girişim gerçekten de etkili oldu ve tutsak ilk defa başını çevirip hakir görmeyi bile aşan bir duyguyla onlardan yana baktı. Hemen ardından eski soğukkanlı duruşuna dönse de duruşundaki bu anlık değişim Duncan'ın Uncas'ın delici ve kendinden emin bakışlarını yakalamasına yetti.

Şaşkınlıktan nefes almakta zorlanan ve arkadaşının içinde bulunduğu tehlikeden dolayı sarsılan Duncan, birbirlerini tanıdıkları anlaşılır da tutsağın sonunu hızlandırabilir korkusuyla hemen bakışlarını kaçırdı. Neyse ki kimse durumun farkında değildi. O anda bir savaşçı çılgına dönmüş kalabalığı yararak öne çıktı. Sert bir hareketle kadınları ve çocukları uzaklaştırdıktan sonra kolundan tuttuğu Uncas'ı meclisin toplandığı kulübeye sürükledi. Heyward ikiliyi takip eden şefler ve ayrıcalıklı savaşçılardan oluşan kalabalığın arasında dikkat çekmeden kulübeye sızmanın yolunu bulmakta zorlanmadı.

Kabile meclisindeki bireylerin kabile içindeki silsileye uygun şekilde yerleşmeleri bir kaç dakika aldı. Bir önceki toplantıda olduğu gibi karanlıkta göz kamaştıran meşalenin aydınlattığı orta alanda yaşlı ve seçkin şefler, onların arkasında da esmer ve ciddi yüzlü astlarının oluşturduğu karanlık saflar oluştu. Kulübenin tam ortasında bir iki yıldızın ışı-

ğının kulübeye sızdığı tavandaki açıklığın altında ise kendini toplamış, gururlu ve kendinden emin Uncas duruyordu. Dimdik, mağrur duruşu, amaçlarından bir nebze olsun uzaklaşmamış olsalar da, sergilemiş olduğu cesareti takdir etmekten kendilerini alamayan düşmanlarının bakışları altında ezilmiyordu.

Duncan'ın bütün bu hengamenin öncesinde dostunun yanında dikilirken gördüğü diğer yerli ise Uncas'ın atlattığı takibe daha başından katılmamış, olan bitenler esnasında bir utanç abidesi gibi büzülüp küçülmüştü. Kimse onun ne yaptığıyla ilgileniyor gibi görünmese de, alnına yazılmış kadere razı olup Uncas'ın ardından kulübeye girmişti ve görünen oydu ki başına gelebilecekleri daha şimdiden kabullenmişti. İçten içe bir başka tanıdık yüz görmeyi bekleyen Heyward, fırsattan istifade onu da incelediyse de gördüğü yüz tamamen yabancı birine aitti. Anlaşılmaz olan ise bu ikinci tutsağın tepeden tırnağa bir Huron savaşçısının emarelerini taşıyor olmasıydı. Buna rağmen kabilesinin diğer üyelerinin arasına karışmak yerine bir köşeye sinmiş, olabildiğince az yer kaplamak istercesine diğerlerinden uzak bir yere ilişmişti. İçerideki düzen yerli yerine oturup da sessizlik sağlandıktan sonra daha önce bahsi geçen kır saçlı savaşçı Lenni Lenape dilinde konuşmaya başladı.

"Delaware," dedi, "Halkından sadece kadınlar çıksa da, sen bir erkek olduğunu kanıtladın. Sana yemek verirdim ama bir Huron'la ancak bir dostu yemek yiyebilir. Son sözü söyleyeceğimiz gün doğumuna kadar huzur içinde dinlenebilirsin."

"Huronların izinde yedi gece ve yedi yaz günü oruç tuttum," diye soğukça yanıtladı Uncas. "Lenape'nin çocukları doğru bildikleri yolda yemek yemeye tenezzül etmeden yürümesini bilir."

Tutsağın böbürlenmesini dikkate almayan beriki, "İki

genç savaşçım yoldaşının peşinde," diye devam etti. "Bilgelerimiz sana, onlar döndüğü zaman, 'öl' ya da 'yaşa' diyecekler."

"Huronların kulakları yok mu?" dedi Uncas, dudak bükerek. "Esir edildiğinden beri Delaware'in kulakları tanıdığı bir tüfeğin iki kere patladığını duydu. Gènç adamlarınız geri dönmeyecek."

Bu gözü pek çıkışı kısa ve habis bir sessizlik izledi. Duncan, Mohikan'ın avcının ölümcül silahına gönderme yaptığını anlayınca bunun Huronlar üzerinde yaratacağı etkiyi merak ederek hafifçe öne eğildiyse de Huron şefi, "Lenapeler bu kadar hünerliyse en cesur savaşçılarından biri neden burada?" diye terslemekle yetindi.

"Kendinden kaçmakta olan bir korkağın peşindeydi. Ava giden avlandı," diyen Uncas bir yandan da diğerlerinden ayrı durmakta olan Huron'u gösterse de bu kadar değersiz bir şeyin üzerinde daha fazla durmaya da gerek görmedi. Hem söylenen sözler hem de bu sözlerin söylendiği tavır dinleyiciler üzerinde büyük bir hareketliliğe neden oldu. Kalabalıktaki bütün gözler işaret edilen ezik savaşçıya dönerken tehdit dolu bir mırıltı bütün odayı dolandı. Meşum mırıltı dış kapıya kadar ulaştı. Kadınların ve çocukların da kalabalığa giderek daha da sokulmasıyla bir bedenin sıkışmadığı ya da bir yüzün kapatmadığı herhangi bir boşluk kalmamıştı.

Bu esnada ortadaki kıdemli şefler kesik kesik cümlelerle fikir alışverişinde bulundular. Konuşmacının aktarmak istediği mesajı en güçlü haliyle taşımayan bir tek kelime bile edilmedi. Ardından yine sıkıntılı bir sessizlik oldu. Bu tür sessizliklerin önemli ve ciddi bir kararın habercisi olduğunu herkes biliyordu. Arka saflardakiler neler olduğunu görebilmek için ayakuçlarında dikiliyordu. Kabilenin yüzkarası bile

bir an içinde bulunduğu durumu unutup kıpırdanarak endişeli gözlerle ortada toplanmış şeflere baktı. Sessizliği bozan yine aynı tecrübeli savaşçı oldu. Ayağa kalkıp dimdik duran Uncas'ın karşısına dikildi. Aynı anda harekete geçen yaşlı cadı da elinde bir meşaleyle bir çeşit büyü olabilecek anlaşılmaz bazı sözler mırıldanarak dans eder gibi yavaş hareketlerle ortadaki boşluğa süzüldü. Bu davetsiz misafir göz ardı edildi.

Uncas'a yaklaşıp yanmakta olan meşaleyi, ışığı üzerine düşecek şekilde tutarak yüzünde belirecek herhangi bir değişikliği yakalamaya çalıştı. Mohikan mağrur ve dik duruşunu bozmadığı gibi yaşlı kadının merak dolu bakışlarına karşılık vermeye tenezzül etmeden önündeki engelleri delip geçercesine uzaklara bakmaya devam etti. Yaptığı incelemeden tatmin olan kadın, belli belirsiz bir şeyler söyleyerek aynı incelemeyi tekrarlamak üzere kendi halkından olan bitik savaşçıya yöneldi.

Genç Huron savaş için boyanmıştı ve muntazam vücudunun pek azını örten bir kıyafet giymişti. Işığın gözle görülür kıldığı her eklem ve uzvun bastırılması mümkün olmayan bir acıyla kıvrandığını gören Duncan korkuyla yüzünü çevirdi. Yaşlı kadın gördüğü acıklı ve utanç verici manzara karşısında ulur gibi bir ağıt yakarken, Kızılderili şef elini uzatıp onu hafifçe itti.

"Eğilen Sazlık," dedi kendi dilinde hitap ettiği suçluya, "Büyük Ruh seni göze hoş yaratmış olsa da doğmamış olman daha iyi olurmuş. Köyde çok konuşan dilin, savaşta tutuk. Gençlerim arasında baltasını savaş direğine bu kadar hızlı, Yengeelere bu kadar yavaş vuran biri daha yok. Düşman sırtının neye benzediğini biliyor ama gözlerinin rengini görmüş değil. Üç kere çağrıldın, üç kere öne çıkamadın. Bu kabile bundan sonra senin adını anmayacak – senin adın çoktan unutuldu."

Şef her cümleyi sindire sindire söylerken, suçlu karşısındakine hürmeten bakışlarını yerden kaldırıp ona baktı. Yüzünde utanç, korku ve gurur karışımı bir ifade vardı. Istırapla dolu gözleri kalabalığı dolaştı sonunda gurur diğer duygularına baskın çıktı. Ayağa kalkıp, amansız yargıcının havaya kaldırmış tutmakta olduğu parıldayan bıçak karşısında göğsünü örten bezi açtı. Bıçak yavaşça kalbine gömülürken, sanki ölüm beklediği kadar korkunç değilmişçesine gülümsedi ve kılını dahi kıpırdatmamış olan boyun eğmez Uncas'ın ayaklarının hemen dibine yüzüstü düştü.

Yaşlı kadın şiddetli ve acı dolu bir çığlık attı ve meşaleyi yere çalarak herkesi ve her şeyi karanlığa gömdü. Kalabalık içeride sadece Duncan'ı ve Kızılderili hükümlerince infaz edilen genç Huron'un hâlâ seyirmekte olan bedenini bırakarak hayalet gibi kulübeden dışarı süzüldü.

BÖLÜM XXIV

Böyle buyurdu bilge: Kral derhal konseyi dağıtsın,
ve başlarındaki söyleneni yapsın.
Iliad – Pope

Heyward'ın yanıldığını anlaması uzun sürmedi. Koluna dokunan güçlü bir el ve ardından gelen Uncas'ın yumuşak sesi yalnız olmadığını kanıtlıyordu.

"Huronlar köpektir. Bir korkağın kanı bir savaşçıyı korkutmaz. Kır Saçlı ve Sagamore güvende. Şahingöz'ün tüfeği de boş durmuyor. Şimdi git: Uncas ve 'Açık-el' artık birbirine yabancı. Bu kadar yeter."

Heyward'a kalsa biraz daha orada kalıp hikayenin kalanını da dinlerdi ama arkadaşının nazik itişi ile kapıya yöneldi ve fark edilmesi sonları olacak konuşma da böylelikle sona erdi. İstemeyerek de olsa kulübeyi terk edip fazla uzakta olmayan kalabalığa karıştı. Meydanda küllenmekte olan ateşlerden, düzlüğü tek kelime etmeden ileri geri arşınlayan belli belirsiz siluetlerin üzerine ölgün bir ışık vuruyordu. Zaman zaman kısa süreliğine de olsa parlayan alevler kabile meclisinin yapıldığı kulübeyi ve ölü Huron'un yanında hâlâ dimdik durmakta olan Uncas'ı görebilmesini sağlıyordu.

Bir süre sonra bir grup savaşçı terkedilmiş kulübeye döndü ve içeriden çıkardığı genç Huron'un bedenini yakın-

daki ormana taşıdı. Bu şekilde noktalanan hadiselerden sonra Duncan, ne bir soru ne de bir bakışla karşılaşmadan uğrunda bunca riske girdiği kişiyi bulabilmek umuduyla kulübeler arasında dolaşmaya başladı. Böyle bir niyeti olsaydı, kabilenin şu anda içinde bulunduğu durumdan faydalanarak kaçıp yoldaşlarının arasına dönmesi işten bile değildi. Ama hem Alice'in başına gelenler konusundaki bitmek tükenmek bilmeyen endişesi, hem de Uncas'ın akıbetine duyduğu ilgi onu bulunduğu noktaya mıhlıyordu. Böylece köydeki bütün kulübeleri tek tek dolaştı ama bu arayış her kulübeden, bir öncekine eklenen bir hayal kırıklığıyla ayrılmaktan başka işe yaramadı. Bu sonuçsuz arayışın ardından David'le konuşmak ve durumu açıklığa kavuşturmak üzere kabile meclisinin toplandığı kulübeye dönmeye karar verdi.

Hem yargı hem de infaz makamı olarak kullanılan yapıya yaklaştığında akşamki heyecanın çoktan geride kalmış olduğunu gördü. Savaşçılar tekrar bir araya gelmiş, dingin bir ruh hali içinde pipolarını tüttürürken, bir yandan da kısa süre önce Horican'ın kaynağına doğru yaptıkları yolculukta başlarından geçen olayları tartışıyorlardı. Duncan'ın tekrar aralarına katılması kimliği ve ziyareti hakkındaki şüpheleri yeniden canlandırmış olsa gerekse de gözle görülür bir tepki verilmedi. O ana kadar olup bitenler kendi planları açısından faydalı olmuştu ve bu beklenmedik fırsattan istifade etmek için harekete geçip geçmemek konusunda kendi hislerinden başka güvenebileceği hiçbir şey yoktu.

Tereddüt etmeksizin içeri dalıp evsahiplerinin vakarına yakışır bir kararlılıkla kendine bir yer bularak oturdu. Çaktırmadan etrafı kolaçan eden bakışları Uncas'ın hâlâ aynı yerde dikilmekte olduğunu ama David'in henüz geri dönmediğini anlamasına yetti. Uncas'ın başında dikkatle kendisini izlemekte olan genç bir Huron dışında muhafız yoktu. Ama kulübenin zaten dar olan kapısını oluşturan kirişlerden biri-

ne yaslanmış bekleyen silahlı bir savaşçı daha vardı. Bunun dışında her açıdan özgür gibi görünen tutsak, yine de her türlü konuşmanın dışında tutuluyor ve etten kemikten bir adamdan ziyade gerçeğe çok yakın bir heykele benziyordu.

Heyward'ın eline düştüğü insanların beklenmeksizin infaz edilen korkunç hükümlerine şahit olmasının üzerinden daha o kadar az zaman geçmişti ki şimdilik işgüzarlık edip dikkat çekmeye cesaret edemedi. Bulunduğu yere gelişindeki gerçek amacın açığa çıkmasındansa sessiz kalmayı tercih ederdi. Ne var ki bu bilgece tutumu evsahipleri tarafından paylaşılmıyordu. Biraz gölgede kalan yerini alalı çok olmamıştı ki orta yaşlı savaşçılardan biri Fransızca konuşarak söze girdi:

"Kanadalı atalarımız biz çocuklarını unutmamış. Onlara teşekkür ederiz. Genç adamlarımdan birinin karısı kötü ruhun esiri olmuş. Bilge yabancı bu ruhu uzaklaştırabilir mi?"

Heyward yerliler arasında yaygın olan gösterişli ruh çıkarma ayinlerine az da olsa aşina sayılırdı. Bu durumdan kendi çıkarlarına hizmet edecek şekilde faydalanabileceğini düşündü. O anda kendisi açısından daha doyurucu bir cevap vermemek için kendini tutması gerekti. Büründüğü karaktere daha uygun kaçacak bir ağırbaşlılıkla ve gizemli bir şekilde cevap verdi:

"Ruhlar çeşit çeşittir, bazıları bilgelik karşısında boyun eğer bazılarıysa karşı koyabilecek kadar güçlüdür."

"Kardeşim büyük şifacı," dedi kurnaz yerli, "Bir kere denemez mi?"

Cevap olumlu bir baş işareti oldu. Bu cevaptan memnun olan yerli harekete geçmek için doğru anı beklerken bir yandan da piposunu tüttürmeye devam etti. Yerlilerin sükuneti korumaya bu kadar önem veren adetlerine içten içe lanet eden sabırsız Heyward, aslında söz konusu kadının yakın bir akrabası olan yerlinin takındığı soğukkanlı tavrı sergi-

leyebilmekten uzaktı. Yerli nihayet piposunu bir kenara bırakıp hastanın kulübesine giden yola düşmeye niyetlenir gibi pelerinine sarılana kadar geçen dakikalar şarlatanlıkta acemi olan Heyward'a saatler kadar uzun geldi. Tam o anda kapıdan içeri sızan ışık yapılı bir savaşçının gelişiyle engellendi. Sessizce içeri giren savaşçı Duncan'ın da üzerinde oturmakta olduğu otların oluşturduğu sedirin diğer ucuna yerleşti. Daha fazla beklemeye dayanacak sabrı kalmayan berikinin yeni komşusuna şöyle bir bakmasıyla bütün vücudundaki tüylerin diken diken olması bir oldu zira Magua'yla burun buruna gelmişti.

Korkuyla karışık bir saygı duyulan bu maharetli şefin gelişi diğer savaşçının hareketinde yeni bir gecikmeye yol açtı. Söndürülmüş çubuklar yeniden yakıldı. Yeni gelen de, tek kelime etmeden kılıfından çıkardığı baltasının içi boş sapının uç kısmındaki hazneyi doldurup iki günlük yorucu ve tehlikelerle dolu yolculuktan dönen kendisi değilmiş gibi bir dinginlikle, pipolarını tüttüren diğerlerine katıldı. Duncan'a on yıl gibi gelen on dakika boyunca bu şekilde oturdular ve konuşmaya başladıklarında hepsini saran beyaz bir bulutun ortasında kaybolmuşlardı.

"Hoş geldin! Arkadaşım geyiği bulabildi mi?"

"Gençler sırtlarındaki yükle geliyor," dedi Magua, "Söyleyin de 'Eğilen Sazlık' gidip avlak yolunda karşılasın gelenleri."

Yasaklanan adın telaffuz edilmesini derin ve korkunç bir sessizlik izledi. Bütün pipolar aynı nefeste aynı kötü tat alınmışçasına dudaklardan çekildi. Başlarının üzerinde kümelenen duman küçük dönenceler oluşturarak tavandaki açıklıktan dışarı süzülürken kulübedekileri çevreleyen esrar perdesini de alarak götürdü ve oturanların esmer yüzleri yeniden görülebilir hale geldi. Savaşçıların çoğunun bakışları yere perçinlenmiş gibiydi. Daha tecrübesiz bir kaç sa-

vaşçının ateşler saçan bakışları ise aralarındaki en seçkin iki şefin ortasında oturmakta olan beyaz saçlı şefe yöneldi. Bu yerlinin kıyafetinde ya da davranışlarında kendisini diğerlerinden ayıracak herhangi bir şey yoktu. Yerlilerde genellikle görülenden daha düşünceli bir havası, kendi halkı arasında yaygınca kullanılan türde giysileri vardı. Çevresindekilerin bir çoğu gibi, onun da bakışları bir dakika kadar yerde kaldı. Bir an çevresine göz atınca bütün ilginin üzerinde toplandığını anladı. Ayağa kalkıp sessizliği bozdu.

"Yalandı," dedi. "Bir oğlum olduğu yalandı. Bu adla çağrılan, artık unutuldu. Kanı bozuktu ve bir Huron'un damarlarından gelmiyordu. Chippewa'lar benim kadınımı baştan çıkarmış. Büyük Ruh Wiss-Entush'un soyunun daha fazla sürmesini istemedi. Soyundaki kötülüğün kendisiyle sona erdiğini bilene ne mutlu. Diyeceklerim bu kadar."

Korkak gencin babası sözlerini bitirdikten sonra soğukkanlılığının takdir edilmesini bekler gibi dinleyicilerinin yüzlerine baktı. Ne var ki kabilesinin acımasız gelenekleri yaşlı adamdan verebileceğinden fazlasını alıp götürmüştü ve gözleriyle yüzünden okunan acı, sözlerindeki katılıkla örtüşmüyordu. Acı zaferinin hükmünü sürdüğü bir dakika boyunca kalabalığın ortasında dikilen yerli, daha sonra gördüğü yüzlerden iğrenmişçesine yüzünü battaniyesine gömerek, bir Kızılderili'nin sessiz adımlarıyla meclisi terk etti ve kendisi gibi yaşlı, bedbaht ve çocuksuz birinin duygudaşlığına sığınacağı kulübesine yöneldi.

Kişinin erdemleri ve kusurlarının nesilden nesile aktarıldığına inanan yerliler bu sessiz gidişe seyirci kaldılar. Daha gelişmiş toplumlarda olsa kişinin büyük faydasını göreceği bir ruhsal dönüşümle bu zilletin verdiği ağırlıktan sıyrılan bir yerli, gençlerin dikkatini şahitlik ettikleri zafiyetten uzaklaştırarak, adeta neşeli bir sesle, Magua'ya döndü.

"Delaware'ler peteğin peşindeki ayı gibi köyün etrafın-

da dolanıyorlar. Ama bir Huron'un gafil avlandığı görülmüş şey mi?"

Magua'nın yüzündeki ifade fırtınadan önce gökyüzündeki bulutlardan daha karanlık bir hal aldı. "Gölün Delawareleri."

"Hayır, kendi nehirlerinde kalıp, etek giyenler. Hatta bir tanesi kabile geçidine katıldı."

"Gençlerimiz kafa derisini yüzdü mü?"

"Elleri savaş baltasından çok çapaya layık olsa da bacakları kuvvetli çıktı," diyen şef eliyle Uncas'ı işaret etti.

Nefret etmek için bunca sebebi olduğu bilinen bir kabileden alınmış esiri görmek için kadınca bir meraka kapılmak yerine, hitabet yeteneğine ve aklına ihtiyaç duyacağı durumlarda olduğu gibi soğukkanlılığını korumayı bilen Magua, piposunu tüttürmeye devam etti. Yaşlı şefin verdiği haber ne kadar hayret verici olsa da merakını dizginlemeyi başaran Magua, sorularını daha uygun bir zamana saklamaya karar verdi. Yeteri kadar zaman geçtiğine hükmettikten sonra piposundaki külleri boşaltıp, baltasını taktığı kuşağını sıkılaştırdı ve hemen arkasında dikilmekte olan tutsağa ancak o zaman baktı. Dikkatinden bir şey kaybetmese de, kendisini olup bitenden soyutlamış gibi görünen Uncas, bu hareketi gözden kaçırmadı ve birden başını çevirerek kendisine yönelen bakışları karşıladı. Karşılaştığı nefret dolu bakıştan bir parça olsun çekinmeyen bu iki gözü kara ve vahşi ruh yaklaşık bir dakika birbirinin gözlerine bakarak hareketsiz durdular. Gerilen vücudu ve köşeye sıkışmış ve saldırmaya hazırlanan bir kaplan gibi genişleyen burun deliklerine rağmen mukavim ve kıpırtısız duruşunu bozmayan Uncas birazcık hayal gücüyle kabilesinin savaş ilahlarından birinin kusursuz ve detaylı bir heykeli sanılabilirdi. Magua'nın seğiren yüz hatları daha çabuk çözüldü ve yüzündeki cüretkarlık yerini gaddar bir sevince bıraktı. Herkesin nefret etti-

ği lakabı telaffuz etmeden önce olabildiğince derin bir nefes aldı:

"Le Cerf Agile!"

Bu lakabı duyan bütün savaşçılar bir anda ayağa fırladı ve meşhur soğukkanlılıklarının şaşkınlıklarına yenik düştüğü bir an yaşandı. Hepsinin nefret ettiği ama saygı duymaktan da kendini alamadığı bu adın bir ağızdan tekrar edilmesiyle çıkan ses kulübenin dışına kadar taştı. Girişe yakın duran çocuk ve kadınların da kendi aralarında oluşan bir koroyla bir kez daha aksettirdiği isim çığlık ve ulumalara karıştı. Erkekler şaşkınlıklarını bastırmış olsa da dışarıdaki karmaşa devam ediyordu. Kapıldıkları telaştan utanan savaşçılar yeniden yerlerine otursalar da, kendi uluslarının en seçkin ve cesur savaşçılarının karşısında rüştünü defalarca ispat etmiş bu savaşçıyı merakla inceleyen gözlerine hakim olabilmeleri için biraz daha zaman geçmesi gerekti.

Magua kolunu kaldırıp, bileğindeki gümüş boncukların şıngırdamasını sağlayacak şekilde salladı. Kindar bir sesle ve İngilizce konuşarak, "Geber, Mohikan!" dedi.

"Şifalı sular ölü Huronları hayata döndürmeyecek," dedi müzikal Delaware dilini tercih eden Uncas. "Kayadan kayaya atlayan sular kemiklerini yıkıyor, erkekleri kadın, kadınları baykuş olan Huronların. Git, topla Huron köpeklerini! Topla ki gözleri gerçek bir savaşçı görsün. Mideme dokunuyorsunuz, korkakların kanının kokusunu alıyorum."

Son gönderme yerini bulmuş ve yarayı deşmişti. Aralarında Magua'nın da bulunduğu, bu dili bilen Huronlar söylenenleri anlamıştı. Kurnaz yerli hemen ortaya çıkan fırsattan istifade etmek üzere işe koyuldu. Omuzlarındaki ince deri kıyafeti söküp attı ve el kol hareketleriyle desteklediği kana susamış bir nutka başladı. Zaman zaman nükseden zayıflıkları ve kabilesini terk edip gitmiş olması halkı üzerinde eskiden sahip olduğu etkiyi kısmen de olsa kaybetme-

sine neden olmuşsa da, cesareti ve konuşma becerisi inkâr edilemezdi. Konuştuğu zaman mutlaka dinletir, dinleyenleri ikna etmeyi de bilirdi. Mevcut olaylar karşısında kabaran intikam duyguları da doğuştan sahip olduğu bu yeteneği daha da keskinleştiriyordu.

Bir kez daha Glenn şelalelerindeki adada yaşananları anlattı; ölen adamlarını yad etti ve can düşmanlarının kaçışını hatırlattı. Ardından ellerine geçirdikleri tutsakları götürdükleri tepeden bahsetti. Nefreti yüzünden kontrolden çıkan hareketlerinden ve genç kızlarla ilgili planlarından hiç bahsetmeyerek, 'La Longue Carabine'ın gafil avladığı gruptan bahsetti. Bu noktada durup artık aralarında olmayanlara duyduğu saygı gereği bir süre sustu ama asıl amacı yarattığı etkiyi görmekti. Her zamanki gibi herkesin dikkatini üzerine çekmeyi başarmıştı. Her dinleyici soluk alıp veren bir heykel gibi büyük bir dikkat ve ilgiyle söylenenleri dinlemekteydi.

O ana kadar gürleyen sesini alçaltıp ölenlerin meziyetlerinden bahsetti. Bir Kızılderiliden takdir görecek hiç bir özelliği atlamadı. Birinin bir takipten eli boş döndüğü görülmüş değildi, bir diğeri düşmanının izini sürerken yorgunluk nedir bilmezdi. Öteki cesur, beriki cömertti. Kısacası o kadar hünerli bir konuşma yaptı ki, bu kadar az sayıda aileden oluşan topluluktaki herkesin teline dokunmayı ve her birini yanına çekmeyi başardı.

"Genç adamlarımın kemikleri," dedi sözlerini sonlandırırken, "Huronların gömütlüklerinde mi? Değiller. Onların ruhları batan güneşe doğru yola çıktı ve çoktan kutlu avlaklara ulaştı. Ama giderken yanlarında yemek olmaksızın, silah ve bıçakları olmaksızın, makosenleri olmaksızın, doğdukları gibi yoksul gittiler. Böyle mi olmalıydı? Onların ruhları, adil olana ait ülkeye aç Iroquoislar gibi, korkak Delawareler gibi mi gitmeliydi, yoksa kendilerinden sonra gelen

dostlarını sırtlarında kaftanlarla ve ellerinde silahlarla mı karşılamalıydılar? Atalarımız Wyandot kabilesine ne oldu demez mi? Torunlarına karanlık gözlerle bakacaklar ve 'Git! Sen Huron kılığında bir Chippewasın,' diyecekler. Kardeşlerim, ölenleri unutmamalıyız. Kızılderililer asla unutmazlar. Bu Mohikan'ı ölen gençlerimizin peşinden göndermeden önce sırtına öyle bir yük vurmalıyız ki cömertliğimizin altında ezilsin. Kulaklarımız onların çağrılarını duymasa da bizden yardım istiyorlar ve 'Bizi unutmayın' diyorlar. Arkalarından zorlukla gelen Mohikanı ve sırtındaki yükü gördüklerinde onları unutmadığımızı anlayacaklar. Çocuklarımız ondan sonra yolculuklarına neşeyle devam edecek ve 'İşte babalarımız silah arkadaşları için bunları yaptı, biz de onlar için aynını yapmalıyız,' diyecekler. Yengee nedir? Pek çoğunu öldürdük ama toprak hâlâ onların benizleri gibi solgun. Bir Huron'un adına sürülmüş lekeyi ancak bir başka Kızılderilinin kanı çıkartabilir. Bu Delaware ölmeli!"

Bir Huron hatibinin ateşli beden diliyle desteklenen böyle bir tiradın amacına ulaşmaması olacak şey değildi. Magua dinleyicilerinin batıl inançlarıyla, giden yoldaşlarının ardından duydukları üzüntüyü o kadar başarılı bir şekilde harmanlaşmıştı ki, zaten adetleri gereği gidenlerin arkasından bir düşmanlarını kurban etmeye yatkın yapıda olan yerliler bütün insancıl duygularından sıyrılıvermişti. Özellikle vahşi görünümlü bir tanesi konuşmacının her sözüne abartılı tepkiler vermiş ve her aşamada değişen yüzü en sonunda ölümcül bir nefret maskesine bürünmüştü. Magua sözlerini bitirir bitirmez ayağa kalkan yerli şeytani bir çığlık eşliğinde kuşağından çıkardığı baltasını başının üzerine kaldırdı. Hem hareketi, hem de çığlığı kimsenin engelleyemeyeceği kadar ani gelişmişti. Bir anda parlak olan birincisi, daha koyu renkli ve güçlü olan ikincisi tarafından kesilen iki ışık huzmesi odanın içinde kesişen iki şimşek gibi çaktı. Bi-

rincisi bahsedilen savaşçının elinden çıkan savaş baltası, ikincisi ise baltanın yönünü değiştirmek üzere atılan Magua'nın kolu. Magua'nın zamanlaması mükemmeldi. Hedefinden sapan ve Uncas'ın kafa derisindeki saçlara bağlı savaş tüyünü kesen balta, bir namludan fırlamış gibi bir hızla kulübenin ince duvarını delerek gözden kayboldu.

Olan biteni an be an takip eden Duncan, arkadaşı için ne gerekiyorsa yapmak üzere kabarmış yüreği ağzında, ayağa fırlamıştı. Baltanın hedefinden saptırıldığını görünce korkusu bir anda takdire dönüştü. Düşmanının gözüne duygusallıktan uzak bir ifadeyle bakmakta olan Uncas hâlâ dimdik duruyordu. Bu hain ve ani saldırı karşısında mermer kadar sert, korkusuz ve sağlam durabilmişti. En sonunda hayatını borçlu olduğu sapmayı küçümser gibi gülümsedi ve kendi dilinde birkaç kelime söyledi.

"Hayır," dedi Magua, tutsağa zarar gelmediğine emin olduktan sonra, "Rezilliğini güneş ışığı herkese göstermeli, kadınlar korkuyla titrediğini görmeli, intikamımız çocukların oyunları gibi olmalı. Götürün onu! Sessiz bir yere koyun. Bakalım bir Delaware gece uyuyup, gündüz ölebilir mi?"

Muhafız rolündeki gençler hemen ağaç kabuğundan yapılmış kirişlerle bağladıkları Uncas'ı derin ve kötücül bir sessizliğin içinden geçirerek kulübeden çıkardılar. Duncan kapıda durup düşmanlarından oluşan kalabalığa küçümseyerek baktığı an dışında asla duraksamayan Uncas'ın gözlerinde henüz olaylardan umudunu kesmediğini gördü.

Magua, ya elde ettiği sonuçtan duyduğu memnuniyetten ya da kafası kendi hain planlarıyla meşgul olduğundan daha ileri gitme gereği duymadı. Cüppesini silkeleyip omzuna aldıktan sonra yanı başındaki kişi için ölümcül sonuçlara yol açabilecek konu üzerinde daha fazla konuşmaksızın kulübeyi terk etti. Heyward kabaran öfkesine ve Uncas hakkındaki endişesine rağmen bu kadar güçlü ve

kurnaz bir düşmanla daha fazla yüz yüze kalması gerekmediği için memnundu. Magua'nın konuşmasının yarattığı heyecan yerini yavaş yavaş sükunete bırakırken savaşçılar tekrar yerlerine döndü ve kulübe bir kez daha dumana boğuldu. Şiddet ve karmaşanın hakim olduğu her sahnenin ardından dingin ve ağırbaşlı bir sessizliğe bürünme adetleri olan, bir yandan fevri, diğer yandan nefsini kontrol etme konusunda ustalaşmış bu insanlar neredeyse yarım saat daha tek bir kelime etmeksizin gözleri yerde oturmaya devam ettiler.

Duncan'dan yardım isteyen şef piposunu söndürdükten sonra bir kez daha kulübeden çıkmaya yeltendi ve bu sefer başardı da. Bir parmak hareketiyle kendisini takip etmesini işaret ettiği sözde şifacıyla birlikte duman bulutları arasından geçerek kulübeyi terk etti. Duncan yaz akşamının tazeleyici havasını soluduğu için dışarıya çıktığına memnundu.

Rehberi, Heyward'ın daha önce yürüttüğü başarısız arama esnasında dolaşmış olduğu kulübeler yerine köye tepeden bakan bir dağın eteklerine yöneldi. Buradaki arazi çalılarla kaplıydı ve yılankavi bir patika izlemek zorunda kaldılar. Yerli çocuklar oynamakta oldukları açıklığa geri dönmüş, kısa süre önce şahit oldukları geçidin bir benzerini oluşturarak aralarından seçtikleri ebeyi kovalıyorlardı. Olabildiğince gerçekçi olsun diye aralarında en cesur olanlar şimdiye kadar her nasılsa yanmamış çalı çırpıyı toplayıp getirmişti. Ateşe verilmiş çalı çırpı yığınlarından bir tanesi Duncan'ın ve takip etmekte olduğu şefin yolunu aydınlatıyor, içinde bulundukları kaba saba sahnenin daha da tekinsiz görünmesine neden oluyordu. Dazlak bir kayanın karşısında uzayıp giden çimenlik bir alana girdiler. Tam o anda beslenen ateşten yükselen alevlerin çevreye yaydığı aydınlık bulundukları yere kadar ulaştı. Karşılarındaki yamacın

beyaz yüzeyine çarpan ışık, oradan yansıyarak yollarının üzerine dikilmiş koyu renkli ve acayip bir yaratığın üzerine vurdu. Yola devam etme konusunda tereddüt eden yerli duraklayınca arkasından gelen Duncan ona yetişti. Önce hareketsiz bir nesne gibi görünen toparlak siyah cisim Duncan'ın anlam veremediği bir takım hareketler sergilemeye başladı. Arkalarında bıraktıkları ateş bir kez daha parladı ve önlerindeki nesne daha net olarak görüldü. O zaman Duncan bile, belinden yukarısını devamlı hareket ettiren ve aslında oturmakta olan şeyin bir ayı olduğunu anladı. Ara sıra homurdansa ve gözleri arkalarından vuran ışığın etkisiyle parlasa da saldırganlık göstergesi sayılabilecek başka bir hareket sergilemiyordu. En azından Huron bu hayvanın kimseye zarar vermek istemediği konusunda kendisinden emin olmalıydı ki önce dikkatle incelediği hayvanın yanından geçerek hiçbir şey yokmuş gibi yoluna devam etti.

Ayıların bazen Kızılderililierce evcilleştirildiğini bilen Duncan da rehberinin yaptığı gibi hayvanın yanından geçip giderken hayvanın yemek arayışı içinde ormana gitmiş olduğunu tahmin etti. Garip ziyaretçilerini ilk anda dikkatle inceleyen yerli herhangi bir saldırı olmaksızın yanından geçtikleri hayvana bir kez daha dönüp bakmaksızın daha fazla zaman kaybetmeden yola devam etse de, Duncan gelebilecek bir saldırıya karşı ara ara arkasını kolaçan ederek yürüyordu. Hayvan peşlerine düşüp yol boyunca onları takip etmeye koyulunca bu tedirginliği de artarak devam etti. Tam bir şeyler söyleyecek olduğu anda ağaç kabuğundan, derme çatma bir kapıyı açan yerli, yamacın içine doğru uzayan bir mağaraya girdi.

El altında böyle bir sığınak bulunmasına son derece memnun olan Duncan yerlinin ardından girdiği mağaranın uyduruk kapısını kapatmak üzereydi ki daracık geçidi karartan bir gölgenin kapıya aksi yönde asıldığını hissetti. Kaya-

lardaki çatlaklardan oluşan uzun ve düz bir koridordaydılar ve artık bulundukları yeri hayvanla karşı karşıya gelmeden terk etmek imkansızdı. Genç adam elinden başka bir şey gelmeyeceğini anlayarak rehberini olabildiğince yakından takip etmeye başladı. Hırlamasını ensesinde hissettiği ayı zaman zaman ilerleyişini engellemek istercesine kocaman pençeleriyle omuzlarından yakalayıp geri geri çekiyordu.

Heyward bu duruma daha ne kadar dayanabileceğinden emin değildi. Neyse ki kısa süre içinde rahatladı. Mağaraya girdiklerinden beri ileride parladığını gördükleri ışığın kaynağına ulaşmışlardı.

Kayalığın derinliklerindeki bu yer bir kaç farklı bölüm oluşturacak şekilde kabaca biçimlendirilmiş bir indi. Bölmeler taş, odun ve ağaç kabukları kullanılarak oluşturulmuş basit ama iş görür nitelikte paravanlarla birbirinden ayrılmıştı. Mağaranın tavanını oluşturan kısımdaki delikler gündüz güneş ışığının içeriyi aydınlatmasını sağlıyor gibiydi. Geceleri ise aynı iş meşaleler tarafından yerine getiriliyordu. Huronlar kıymetli olabilecek, özellikle de halkları için önemli kabul edilen neleri varsa buraya saklamış gibiydiler. Doğa üstü güçlerin tesiri altında olduğuna inanılan hasta kadın da kayalıkların derinliklerindeki bu yerde, derme çatma kulübesinde olduğundan daha fazla güvende olacağı düşüncesiyle buraya getirilmiş olmalıydı. Duncan ve kılavuzunun girdikleri ilk bölüm bütünüyle ona ayrılmış gibi görünüyordu. Etrafında kadınların toplanmış olduğu yatağa doğru ilerleyen Duncan, kayıplara karışan dostu David'i de onların arasında otururken buldu.

Sözde doktorun kadının içinde bulunduğu durumun kendi sağaltıcı güçlerinin çok ötesinde olduğunu anlaması için bir tek bakış yeterli olmuştu. Çevresinde olan biten hiçbir şeyin farkında olmayan kadın acı çekmesini de engelleyen bir felç geçirmiş gibi görünüyordu. Heyward şifacılık

becerilerinin, sonuçları değerlendirecek hali olmayan biri üzerinde sınanacak olmasından üzüntü duyacak halde değildi. Sahtekârlığının neden olduğu kısa süreli iç çekişmenin ortadan kalkmasıyla rolüne uygun bir havaya bürünüp, görevine odaklanmaya hazırlanıyordu ki, malum yol arkadaşının çabalarına müzikle destek vermeye hazırlandığını fark etti.

Diğerleri odaya girdiklerinde içini dökmeye hazırlandığı mezmuru bir anlığına erteleyen Gamut, akort düdüğünden bir kılavuz ses alarak özünde sağaltıcı bir güç olsa mutlaka mucizeler yaratacak şarkısına başladı. Akıl sağlığının yerinde olmadığına inanan yerlilerin müdahale etmediği Gamut, Duncan'ın da beklemeye dünden razı olmasıyla son dizelere kadar rahatsız edilmeden icraatını sürdürdü. Son hecelerde perde perde inmekte olan sese yarı insan yarı hayvan bir sesin eşlik ettiğini fark eden Duncan korkuyla sıçradı. Çevresine bakındığında bir köşede insanlar gibi oturmuş iki yana sallanmakta olan kürkü kabarık tüylerle kaplı canavarın, kelimelerle olmasa da benzer bir melodi taşıyan hırlamalarla mezmura eşlik etmekte olduğunu gördü.

Bu tür bir aksin David üzerinde yarattığı etki ise ancak hayal edilebilecek türdendi. Gerçekliğinden şüphe ettiği bu ses karşısında o ana kadar kapalı duran gözleri açılırken, açık olan ağzı kapanıverdi. Birden aklına Heyward'a söylemesi gereken korkunç bir şey gelmişçesine irkilen David, kendisini toparlayıp, "Kadın burada ve seni bekliyor," dedikten sonra mağarayı aceleyle terk etti.

BÖLÜM XXV

Snug.—Aslan'ın repliklerini yazabildin mi? Yazdınsa, yalvarırım bir an önce ver ki çalışayım, zira ezberim zayıftır.
Quince.—Doğaçlama yapabilirsin!
Ne de olsa kükremeden ibaret.
Bir Yaz Gecesi Rüyası

Sahnede komiklikle ciddiyet arasında acayip bir gelgit yaşanıyordu. Yorulmak bilmez gibi görünen hayvan aynı hareketlerine devam etse de David'in çıkışıyla birlikte mezmuru taklit etme çabasına son vermişti. Gamut'un kendi dillerinde söylediği sözler Duncan'a başka bir şeyler söylemeye çalıştığını düşündürse de, elinde neler döndüğünü anlamasını sağlayacak bir ipucu yoktu. Şefin yeni şifacılarının marifetlerine tanıklık etmek için toplanmış kadınları bir el hareketiyle savıp hastanın yatağına yaklaşmasıyla bu konudaki akıl yürütmelerine ara vermek zorunda kaldı. Herkes söylendiği gibi odadan çıktı. Dışarıdaki kapının kapandığını bildiren ses uzun koridorda yankılanıp kaybolduktan sonra kızını gösteren Kızılderili, "Artık kardeşim maharetini göstersin!" dedi.

Her anlama gelebilecek bu çağrı karşısında göstereceği en küçük bir gecikmenin bile tehlikeli sonuçlar doğurabileceğini bilen Heyward kafasını toparlayıp, Kızılderili büyü-

cülerin aczini ve cehaletini gizlemek için başvurduğu efsunlu sözler ve acayip ritüellerden birini taklit etmeye hazırlandı. Ayı ani bir öfkeyle hırlamaya başlamasa kafası allak bullak olan Duncan'ın henüz sergilemeye başladığı performansının ölümcül olmasa bile büyük bir hatayla sona ereceği neredeyse kesindi. Duncan'ın tekrar tekrar başlamaya yeltendiği sözde tedavisi her defasında daha da tehditkâr hale gelen hırlamalarca kesildi.

"Bilgeler yeteneklerini kıskandılar," diyen Huron, "Ben gidiyorum. Bu kadın en cesur savaşçılarımdan birinin kadınıdır. Ona iyi davran," dedikten sonra, huysuzlanan hayvana dönüp, "Sakin ol!" diye ekledi.

Dediğini yapan yerli gittikten sonra Duncan kendini bu acayip mekanda hasta bir kadın ve tehlikeli bir hayvanla baş başa buldu. Odadan çıkan Kızılderili'nin hareketlerini türüne özgü bir dikkatle izleyen ayı, kapıdan gelen ve Kızılderili'nin uzaklaştığını bildiren çarpma sesinin yol açtığı yankı da duruldukta sonra harekete geçip o paytak yürüyüşüyle Duncan'ın yanına kadar gelip karşısına oturdu. Genç adam artık iyiden iyiye yaklaştığını düşündüğü saldırıya karşı koymak için bir tür silah arayışıyla çevresine bakındı.

Hayvanın ruh hali ise birden değişmiş gibiydi. Huzursuz hırıltılar ve öfke belirtileri yerlerini tüylü vücudunun oturmakta olduğu yerde duramıyor gibi gösteren içten gelen bir sarsılmaya bırakmış gibiydi. Orantısız büyüklükteki patileriyle yüzünü ovuşturur gibi bir kaç hareket yaptıktan sonra, Heyward'ın hayret dolu bakışları arasında yana devrilen kafa, yerini, keyiflendiği zaman ruhunun deriliklerinden gelen o kendine özgü sessiz gülüşüne kapılmış avcının esmer yüzüne bıraktı.

Heyward'ın şaşkınlık nidasını bastırmak için atılan avcı, "Hişşt!" dedi. "Çakallar fazla uzakta değil. Büyücülerden

duymaya alışkın olduklarından farklı herhangi bir ses bir anda başımıza üşüşmelerine neden olabilir."

"Bana bütün bu maskaralığın ne demek olduğunu ve neden böyle bir işe kalkıştığını anlatmayacak mısın?"

"Nedenler ve planlar çok zaman tesadüfler karşısında yenilgiye uğrar," dedi avcı. "Yine de her hikâye baştan sona aktığına göre, ben de sana olanları sırasıyla anlatayım. Seninle yollarımızı ayırdıktan sonra Sagamore'la kumandanı, henüz kürk ticaretine bulaşmamış olan kuzeybatılı Kızılderililerin hâlâ kutsal kabul ettiği kunduzların Edward garnizonundan bile daha güvenli eski yuvalarından birine yerleştirdim. Sonra da Uncas'la daha önce kararlaştırdığımız gibi köye doğru yola çıktık. Onunla görüştün mü?"

"Maalesef! Esir edilmiş ve gün doğumunda idam edilecek."

Neşesini ve kendine güvenini kaybeden avcı, "Ben de bundan korkuyordum," dedi. Kısa sürede kendini toparlayıp, doğasında olan soğukkanlılıkla devam etti, "Burada olmamın asıl sebebi de onun bu kötü talihi zaten. Onun gibi bir çocuğu Huronların insafına terk etmek olmaz. Hem 'Le Cerf Agile'yi, hem de 'La Longue Carabine' dedikleri bendenizi aynı direğe bağlamak Huronlar için bulunmaz nimet olurdu. Bana da ne demeye böyle bir lakap taktıklarını anlamam. 'Geyiköldüren'le gerçek Kanada karabinaları arasındaki benzerlik, kızıl kille çakmaktaşı arasındaki benzerlikten öteye gitmez aslında."

Sabırsızlanan Heyward, "Sadede gel," dedi. "Huronların ne zaman geri dönmeye karar verecekleri belli olmaz."

"Onlardan korkmana gerek yok. Büyücülerin de yerleşimlerdeki papazlar gibi zamana ihtiyacı vardır. Bir vaiz iki saatlik bir konuşmanın başındayken rahatsız edilmekten ne kadar uzaksa, biz de o kadar uzağız. Uncas'la birlikte bir

grup çakalın peşine düştük. Kanı kaynayan çocuk takip ettiğimiz gruba biraz fazla yaklaştı. Ama pusuya düşmesi onu fark eden Huronlardan birinin ödleklik edip kaçmaya kalkışması yüzünden oldu."

"Huron korkaklığının bedelini fazlasıyla ödedi."

Avcı, "Anladım," dercesine, eliyle boğazını boydan boya geçen bir yarım daire çizdi. Yine gülerek anlaşılması zor konuşmasına döndü.

"Çocuğu kaybettikten sonra yeniden Huronların peşine düştüm, tahmin edebileceğin gibi. Hatta sürüden ayrılan bir ikisiyle ufak tefek arbedeler de yaşadım. Onları temizledikten sonra daha fazla patırtı çıkarmaksızın köyün epey yakınlarına kadar geldim. Sonra da şans eseri kendimi büyük büyücünün Şeytan'a karşı savaş vermek üzere hazırlanmakta olduğu noktada buluverdim. Buna şans demek doğru mu bilmem, besbelli kader bizi burada bir araya getirdi. İyi hesaplanmış bir darbeyle alaşağı edip ağaca bağladığım yalancı şifacıya uyandığı zaman yaygara etmemesi için bir avuç ceviz bırakıp, kostümüne el koydum ki operasyona devam edebileyim."

"Hatta öyle bir taklit ettin ki, hayvanın kendisi olsa daha iyisini yapamazdı."

"Sayın Binbaşım," dedi gururu okşanan ormancı, "Eğer öğrenim hayatını yabani ortamda geçiren biri olarak bu hayvanın hareketlerini taklit edemeseydim, kötü bir öğrenci olduğumu kabul etmem gerekirdi. Hatta bu hayvan ayı değil bir yaban kedisi ya da panter de olsa, izlemeye değer bir gösteri koyabilirdim ortaya. Ayı gibi ağır bir hayvanın hareketlerini taklit etmenin asıl zorluğu rolünü abartmadan yapmaktadır. Tabi! Ölçünün kolayca kaçırılabileceğini, doğayı taklit edebilen herkes bilmez. Neyse, işimize bakalım. Hanım kız nerede?"

"Tanrı bilir! Köydeki her kulübeye girdim çıktım ama varlığına işaret edebilecek en küçük bir iz bulamadım."

"Şarkıcının, ayrılmadan önce dediklerini sen de duydun, hazır ve nazır bekliyorlarmış."

"Herhalde bu zavallı kadından bahsediyordu."

"Şaşkın korkmuştu ve lafı dolandırdı durdu ama yine de bu derece yanılacağını zannetmem. Dur bakalım, bu mağarada bütün köyü yerleştirebileceğinden daha fazla galeri var. Ayılar tırmanabilir, ben de tırmanayım bakalım. Belki buralarda saklanmış bal küpleri vardır. Ne de olsa tatlıya düşkünlüğüyle tanınan bir hayvanım."

Bulundukları bölmeyi diğerlerinden ayıran duvara tırmanırken kürkünü giydiği hayvanın ağır hareketlerini taklit etmekten geri kalmayan avcı tepeye ulaşır ulaşmaz sessiz olmasını işaret etti ve gerisin geri kayarak aşağı indi.

"Burada," diye fısıldadı. "Şu geçitten geçersen tam karşında bulacaksın. Ben seve seve gider bir iki laf ederdim ama böyle bir canavarla karşı karşıya gelmek aklını kaçırmasına neden olabilir. Sana gelince bu halinle sen de pek çekici sayılmazsın."

Çoktan yerinden fırlamış olan Duncan bu sözleri duyunca durakladı. "O kadar kötü mü görünüyorum?" diye sordu kırılgan bir sesle.

"Bir kurdu ya da Kraliyete bağlı Amerikalıları caydıracak kadar korkunç olmasan da daha iyi göründüğün zamanlar olmuştu. Damar damar boyanmış yüzün bir Kızılderili kadınına itici gelmiyordur belki ama beyaz kadınlar genellikle kendi ten renklerini tercih eder. Bak," diye ekledi, kayalar arasındaki bir çatlaktan damlayıp bir başka çatlakta kaybolan incecik sızıntıyı işaret ederek. "Sagamore'un boyalarını suyla çıkarabilirsin. Geri geldiğin zaman da ben yeniden boyarım. Ne de olsa büyücülerin boyalarını değiştirmeleri,

süslü delikanlıların ziynetlerini değiştirmesi kadar sık görülen bir şeydir."

Ormancının bu fikirlerini daha fazla desteklemesi gerekmedi. Daha sözlerini bitiremeden, Duncan temizlenmeye başlamıştı bile. Bir anda her türlü şekil ve boyadan temizlenen yüz doğanın çizdiği çizgilere geri döndü. Sevdiği kadınla buluşmaya hazır olan genç adam, yoldaşından ayrılıp, işaret edilen geçitte kayboldu. Arkadaşının ardından gülümseyerek kafasını sallayan avcı, kendi kendine diğerleri için her şeyin yolunda gitmesini dilerken bir yandan da, bir çok işlevinin yanında avlayıp topladıkları nesneler için bir nevi kiler olarak da kullanılan mağarayı keşfe çıktı.

Duncan'ın aşık ruhuna kutup yıldızı gibi yol gösteren uzak ve ölgün bir ışıktan başka rehberi yoktu. Bu ışığın yardımıyla bir müddet ilerledikten sonra William Henry'nin kumandanının kızı gibi önemli bir tutsağa ev sahipliği yapacak şekilde düzenlenmiş tek bir odacıktan ibaret olan bölüme geldi. Oda talihsiz kaleden yağmalanmış öte beriyle doluydu. Aradığını bütün bu eşyaların arasında solgun, endişe dolu, hatta korkmuş olmasına rağmen güzelliğini kaybetmemiş halde buldu. David sayesinde bu ziyaretten haberdar olan Alice, kendi sesinin aksinden bile korkacak halde olmasına rağmen "Duncan!" diye bağırdı.

"Alice!" diyerek ileri atılan Duncan etrafa dağılmış mobilya ve sandıklar arasında tökezleye tökezleye ilerleyerek genç kadının yanına kadar gelmeyi başardı.

Kederli yüzünde parlayan anlık ışıltıyla, "Beni asla terk etmeyeceğini biliyordum," dedi. "Ama yalnızsın. Tanrıya şükür ki unutulmamışım ama böyle yalnız olmadığını umuyorum."

Titreyişinden ayakta durmakta zorlandığını anladığı genç kadını, kibarca ganimetler arasındaki bir koltuğa yerleştiren Duncan, bir yandan da nakletmeyi vazife edindiği-

miz olaylardan ayrılmalarından bu yana geçenleri anlatmaya koyuldu. Anlatılanları katıksız bir ilgiyle dinleyen genç kadın, Duncan'ın acılı babanın çektikleri üzerinde fazla durmadan, dinleyicisinin, üzerine düşülmesine duyduğu ihtiyacı göz önünde bulundurarak sürdürdüğü dikkatli konuşmaya rağmen daha önce hiç ağlamamış gibi gözyaşı döküyordu. Duncan'ın karşısındakini teskin etmeye yönelik çabaları sayesinde başlangıçtaki duygusal boşalmayı atlatan Alice, hikayenin kalanını sükunetle olmasa da merakla dinlemeye devam etti.

"Şimdi, Alice," diye ekledi, "Hâlâ sana çok iş düştüğünü bilmelisin. Eşsiz dostumuz avcının yardımları sayesinde bu vahşi insanlardan kaçabiliriz ama bunun için metanetinin her zerresine ihtiyacımız var. Unutma ki muhterem pederine kavuşabilmen ve her ikinizin de mutluluğu kendine hakim olabilmene bağlı."

"Benim için bunca zorluğa katlanan babam için bu kadarcık olsun çaba sarf etmez miyim?"

"Bunu benim için de yapmalısın!" diyen Duncan, iki eliyle birden tuttuğu narin eli göğsüne bastırdı. Hareketinin karşılığında aldığı masum ve şaşkın bakışlar daha açık olması gerektiği anlamına geliyordu.

"Kişisel duyguların ne yeri, ne de zamanı, biliyorum," dedi. "Ama benimki kadar dolu bir kalp duygularına yol vermeyip ne yapsın? Istırabın bütün bağlardan daha güçlü olduğu söylenir. Senin başından geçenler karşısında çektiğimiz ortak ıstırap babanla aramızda daha fazla açıklamaya hacet bırakmadı."

"Ya sevgili Cora? Duncan, Cora'yı unutmadınız herhalde."

"Unutmak! Tabi ki, hayır. Onun arkasından tutulan yas da hiçbir kadının arkasından tutulmamıştır. Muhterem pederiniz çocuklarını birbirinden ayrı tutmaksızın seviyor, ama ben – Alice, bunu söylediğim için beni affedin ama siz söz

konusu olduğunuz da benim için diğer herkes önemini kaybediyor – "

Elini çeken Alice, "Bu durumda, sevgili kardeşimin kıymetini bilmiyorsunuz demektir," dedi. "Oysa o sizden hep en kıymetli arkadaşı olarak bahseder."

"Ben de ondan aynı şekilde bahsetmekten mutluluk duyarım," diye açıklamaya çalıştı Duncan aceleyle, "Belki ondan da çok, ama siz, Alice... Sizinle olan yakınlığımızda bir arkadaşlıktan fazlasını ümit etmek için babanızdan izin istedim."

Bir an eli ayağına dolaşan Alice, hemcinslerine özgü bir duyguyla başını önüne eğdiyse de, hemen toparlanarak duygularına değilse de amacına sadık kalmayı başardı.

"Heyward," dedi doğrudan, masumiyet ve güven dolu bir bakışla gözlerinin içine bakarak, "O muhterem babaya kavuşup onayını almadan, benden başka bir şey istemeyin!"

"Benim de istediğim ne bir eksiği, ne de bir fazlasıdır," demeye hazırlanan genç adam, omzuna dokunulmasıyla ayağa fırladı. Arkasını döndüğünde ise Magua'nın esmer ve zalim yüzüyle burun buruna geldi. Yerlinin gırtlaktan gelen kahkahası Duncan'a bir cehennem zebanisinin alaylı gülüşü gibi geldi. Kendini o anki ani hışım ve telaşa kaptırmış olsa, Huron'un üzerine atılıp ölümcül bir mücadeleye girmesi işten bile değildi. Ancak hiçbir silahı olmaksızın, silahlı olup olmadığı konusunda en küçük bir fikri olmadığı kurnaz rakibine saldırmak, o anda hiç olmadığı kadar yakın olduğu genç kadının güvenliğini bir kez daha riske atmak anlamına geleceğinden, bu anlık dürtüyü hemen bastırdı.

Bir anda gardiyanını karşılarkenki alışıldık soğuk ve mesafeli havasına bürünen Alice, Heyward'ın yakalanışının yol açtığı telaşı belli etmemeye çalışarak, ellerini göğsünde kavuşturdu ve sanki hiçbir şey olmamış gibi sordu: "Ne istiyorsun?"

Genç adamın ateşli bakışları karşısında ihtiyatlı davranarak bir kaç adım gerileyen yerlinin yüzü yeniden soğuk ve ciddi havasına kavuştu. Sayısı ikiye çıkan tutsaklarını bir süre süzdükten sonra kendi kullandığı ve Duncan'ın geldiğinden farklı ikinci kapıdan giriş çıkışı engellemek için içerideki bir kütüğü açıklığı kapatacak şekilde devirdi. Nasıl olup da bu kadar gafil avlandığını şimdi daha iyi anlayan Duncan, sevdiği kadının yanında olduğu için hiçbir üzüntü hissetmeksizin ve artık her şeyin bittiğini düşünerek Alice'i bağrına bastı. Magua ise o anda bir kötülük yapmayı planlar gibi görünmüyordu. Öncelikli amacı yeni tutsağının kaçışını engellemek gibi görünüyordu. Kendi kullandığı girişi tamamen kapatıp oradan çıkmayı imkansız hale getirene kadar mağaranın ortasında hareketsiz durmaya devam eden ikiliye dönüp bakmadı bile. Onun hareketleri ise defalarca alt ettikleri bir düşmandan aman dilemeyi gururuna yediremeyen Heyward tarafından an be an takip ediliyordu. Kaçışı engelleyecek yığınağı yaptığına inanan Magua, Heyward'a ve hâlâ sımsıkı sarılmakta olduğu Alice'e dönerek,

"Solukbenizliler kunduzları, Kızılderililer ise Yengee'leri kapana kıstırmayı bilir."

"Elinden geleni ardına koyma, Huron!" diye atıldı söz konusu olanın sadece kendi hayatı olmadığını unutan Heyward, "Senden de, yapacaklarından da iğreniyorum."

"Beyaz adam kazığa bağlandığında da bu sözleri söyleyebilecek mi?" dedi, Magua, karşısındakinin sözlerini ne kadar ciddiye aldığını ortaya koyan istihzalı bir tonla.

"İşte yüzüne karşı söylüyorum, gerekirse tüm halkının önünde de söylerim."

"Le Renard Subtil büyük şeftir. Gidip genç savaşçılarını getirsin de beyaz adam işkenceye ne kadar dayanabiliyor görelim."

Arkasını dönmüş, Duncan'ın geldiği taraftan çıkmaya hazırlanırken duyduğu hırlamayla bir an durakladı. Olduğu yerde duramayan, sağa sola sallanan ayı geçidi kapatmıştı. Magua da, aynı hasta kadının babası gibi durup ayıyı dikkatle inceledi. Kabilesinde oldukça yaygın olan batıl inançlara fazla itibar etmeyen Magua, karşısındakinin gerçek bir ayı değil kabilenin büyücüsü olduğunu anlayınca gizlemeye gerek duymadığı bir küçümsemeyle yanından geçip gitmeye hazırlanırken ayının öncekinden daha tehditkâr gelen ikinci hırlamasıyla bir kez daha duraksadı. Nihayet bu saçmalıkla daha fazla zaman kaybetmemek için kararlı bir şekilde ayının üzerine yürüdü.

Bir kaç adım ilerlemiş olan ayı biraz geri çekildiyse de mağaranın diğer bölümüne açılan geçitte durup iki ayağının üzerinde ayağa kalktı ve büyük pençeleriyle havayı dövmeye başladı.

"Aptal!" diye çıkışan Huron, "Git çocuklarla ve kadınlarla oyna. Bırak erkekler işlerine baksınlar," dedikten sonra bir kez daha mağaradan çıkmaya yeltendi. Ayıyı yolundan çekilmeye ikna etmek için belindeki kuşağa asılı duran bıçağıyla baltasını çekecekmiş gibi bir harekette bile bulundu. Bir anda kollarını, daha doğrusu ön ayaklarını uzatan ayı, yakaladığı yerliyi gerçeğine taş çıkartacak bir güçle sıkmaya başladı. Heyward olan biteni dikkatle izliyordu. Önce sıkı sıkı sarıldığı Alice'i bıraktı sonra da yakınlarındaki bir bohçayı sarmak için kullanılmış geyik derisinden şeridi alıp, Magua'nın avcının çelik gibi kaslarının iki yanına yapıştırdığı kollarına doladı. Bizim olayı anlattığımızdan daha kısa sürede yerlinin elleri, kolları ve ayakları yirmi kere dolanan deriyle sımsıkı bağlanmış oldu. Huron'un eli kolu tanı anlamıyla bağlandıktan sonra avcı kollarını açtı ve Duncan çaresiz düşmanını sırt üstü yere yatırdı.

Karşısındakinin gücünün kendi gücünün çok üstünde olduğunu anlayana kadar var gücüyle mücadele eden Magua, olan biten süresince gıkını bile çıkarmamıştı. Şahingöz kostümünün kalın tüylerle kaplı başlığını çıkarıp yıpranmış yüzünü Huron'un gözleri önüne sererek her şeyi açıklığa kavuşturduğu zaman ise Kızılderili her zamanki tepkisini verdi: "Hugh"

"Vay, demek dilini yutmamışsın," dedi muzaffer rakibi. "Şimdi başımıza iş açmaman için konuşmanı engellemek lazım."

Kaybedecek zamanı olmayan avcının hemen işe koyulup, bu çok gerekli önlem uyarınca susturduğu Huron tam anlamıyla 'hors de combat[41] kalmıştı.

İşini bitiren avcı, "İyi de nereden geldi bu çakal?" diye sordu. "Sen gittiğinden beri kimse geçmedi bu taraftan.

Duncan eliyle Magua'nın bir anda içeri daldığı, kendileri için ise hızlı bir çıkışa imkan vermeyecek şekilde önü doldurulmuş geçidi gösterdi.

"Getir bakalım hanım kızı," diye devam etti avcı. "Diğer çıkıştan ormana ulaşmaya çalışmalıyız."

"Bu imkansız!" dedi Duncan. "Korku elini kolunu bağladı, çaresiz durumda. Alice, tatlı Alice'im, kendini toplamalısın. Zaman geldi. Faydasız, dediklerimi duyuyor ama hareket edemiyor. Git, kendini kurtar, aziz dostum. Bizi kaderimizle baş başa bırak."

"Her yolun çıkacağı bir yer, her felaketten çıkarılacak bir ders vardır," dedi avcı. "Al, şu Kızılderili işi kumaşlara sar onu. Her yerini ört. Bütün ormanda ona benzer bir ayak daha yok, onu ele verecektir. Bütün her yerini örtmelisin. Şimdi kucakla bakalım onu, gerisini de bana bırak."

Duncan, anlaşılacağı üzere kendine söylenenleri bir bir yerine getirdi. Beriki lafını bitirince Alice'i kolaylıkla kucakla-

---

41. hors de combat: savaş dışı (Çev.)

yıp, avcının ardına düştü. Hasta kadın aynen bıraktıkları durumdaydı, sessizce yanından geçip başlangıçta kullandıkları girişe yöneldiler. Girişe iyice yaklaştıklarında, çevreye toplanmış, tekrar içeri çağırılacakları anı bekleyen hasta yakınlarının sesleri duyulmaya başladı.

"Ben ağzımı açacak olursam, beyazların dili olarak görecekleri İngilizce, aralarında bir casus bulunduğunu anlamalarına neden olur. Göster kendini, binbaşı, onlara kötü ruhu mağaraya hapsettiğini ve kadını iyileştirecek bitkileri bulmak üzere ormana gittiğimizi söyle. Bütün kurnazlığını kullanmalısın, yaptığımız şeyde haklı olsak da, işimiz kolay olmayabilir."

Sanki içerdeki sesleri dinlermiş gibi kapıyı aralayan bir yerli avcının sözlerinin yarıda kalmasına neden oldu. Bu davetsiz kulak misafiri öfkeli bir kükremeyle savuşturulduktan sonra, hızla kapıya yürüyen avcı, gerçek bir ayı gibi yürümeye başladı. Hemen arkasından gelen Duncan'la birlikte bir anda neredeyse yirmi kişilik meraklı bir kalabalığın ortasında kalakaldılar.

Kalabalık biraz açıldı ve kadının babası ve kocası olduğu anlaşılan iki kişiye yer açtı. "Kardeşim kötü ruhu kovdu mu?" diye sordu, baba. "Kollarında taşıdığı nedir."

"Çocuğun," dedi Duncan, büyük bir ciddiyetle. "Hastalık onun bedenini terk etti ve kayalıklara hapsedildi. Kadını bundan sonraki saldırılara karşı güçlenebilmesi için buradan uzaklaştıracağım. Güneş tekrar doğduğunda genç adamın çadırında olacak."

Baba yabancının sözlerini Huron diline çevirdiğinde haberin iyi karşılandığını belli eden bir mırıltı oluştu. Şef Duncan'a gitmesini işaret ettikten sonra, yüksek sesle ve mağrurlanarak, "Gidebilirsin. Ben bir erkek gibi kayalığa girip, kötü ruhla dövüşeceğim." Mutluluk içinde yolu yarılamış olan Duncan olduğu yere çakılıp kaldı.

"Kardeşim aklını mı kaçırdı?" diye çıkıştı. "Bu kadar zalim mi? Hastalıkla yüzleşecek ve hastalık onun da bedenine girecek ya da hastalığı mağaradan kaçıracak ve o da gelip tekrar kızını ele geçirecek. Hayır, çocuklarım, dışarıda bekleyecekler, Eğer ruh dışarı çıkacak olursa da sopalarla alaşağı etsinler. Ama kötü ruh aptal değildir, dışarıda kendisini bekleyen bunca savaşçı varken dağın derinliklerinde kalacaktır."

Bu uyarı beklenen etkiyi gösterdi. Baba ve koca savaş baltalarını çekip karılarına kızlarına zulmeden bu hayali düşmanla karşılaşmaya hazırlanırken kadınlar ve çocuklar da ellerinde çevreden topladıkları taş ve sopalarla beklemeye başladılar. Sözde büyücüler de bu arada gözden kayboldu.

Kızılderililerin batıl inançları konusunda bu kadar bilgisi olan Şahingöz, bilge şeflerin bu inançları benimsemediğini, sadece katlandığını bilecek kadar da tecrübe sahibiydi. Dolayısıyla içinde bulundukları durumda zamanın ne kadar kıymetli olduğunun farkındaydı. Kandırmaca ne kadar kapsamlı olursa olsun, bu batıl inançlar ne kadar işlerine gelirse gelsin, kurnaz Kızılderilileri şüphelendirecek en küçük şeyin ölümcül sonuçlar doğuracağının farkındaydı. Bu yüzden göz önünde olmayacakları en uygun patikayı seçip köyün eteklerinden geçmeyi, içinden geçmeye tercih etti. Sönmeye yüz tutmuş ateşlerin başında bekleşen savaşçılar hâlâ bir kulübeden diğerine gidip gelirken görülebiliyordu. Çocuklar ise oyunlarına bir son vermiş kürkten yataklarında uykuya dalmışlardı. Bu kadar hareketli bir akşam geçiren köyün üzerine gecenin sessizliği iyiden iyiye çökmeye başlamıştı.

Açık havanın insanı kendine getiren etkisi Alice'in üzerinde de kendisini gösterdi. Esiri olduğu zayıflık akli değil bedensel olduğu için, her şeyden haberi olan Alice'in olan biteni başkalarından duymaya ihtiyacı yoktu.

Ormana girdikten sonra, "Artık kendim yürümeyi denesem iyi olacak," derken Duncan'ın kollarından ayrılmakta gecikmesinden dolayı yüzü kızardı. "Gerçekten daha iyiyim."

"Hayır, henüz kendine gelmiş değilsin."

Genç kadın Duncan'ı kibarca itince, Heyward kıymetli yükünden ayrılmak zorunda kaldı. Ayı kılığındaki avcı sevgilisini kollarından tutan Heyward'ın içini kaplayan eşsiz duyguya olduğu kadar, masum da olsa durumundan dolayı utanıp sıkılan Alice'in hislerine de yabancıydı. Ancak kulübelerden yeterince uzaklaştıklarına kanaat getirdikten sonra gerçekten de uzmanı olduğu konuda bir kaç laf etmek üzere durakladı.

"Bu patika sizi dereye kadar götürür," dedi, "Dereye ulaştıktan sonra da kuzey kıyısını takip edip, şelalelere gelinceye kadar yürümeye devam edin. Sağınızda kalan tepeye tırmanın ve orada ateş yakmış birilerini görürseniz gidip yardım isteyin. Gerçek Delaware'lere rastlarsanız güvendesiniz demektir. Yanımızda küçükhanım varken uzun mesafeli bir kaçış başarısız olmaya mahkum olur. Daha on mil gidemeden yetişen Huronlar kafa derilerimizi yüzüverirler. Şimdi gidin, Tanrı yardımcınız olsun."

"Ya sen?" diye sordu Heyward, "Böyle ayrılmayacağız herhalde."

"Delawarelerin gururu, en asil Mohikan Huronların elinde," diye cevap verdi avcı. "Onun için ne yapabileceğime bir bakayım. Eğer ele geçirdikleri sen olsaydın ve kafa derini yüzselerdi, binbaşı, o derideki her tel saçı bir Huron'un hayatıyla ödeyeceğine söz vermiştim. Ama eğer genç Sagamore'u kazığa götürecek olurlarsa, katıksız bir beyazın da kahramanlar gibi ölmeyi bildiğini gösteririm onlara."

Heyward avcının bir bakıma evlatlığı sayılabilecek gence gösterdiği bağlılığı anlayışla karşılasa da, durumun ne

kadar umutsuz olduğunu anlatmaya çalıştı. Avcıyı bu kadar umutsuz bir maceraya atılmaktan alıkoymaya çalışan Alice de Heyward'a katıldı. Ne var ki karşılarındakini ikna etmenin yollarını arayan ikili boş yere dil döküyordu. Onları dikkatle dinleyen avcı sonunda daha fazla sabredemeyerek Alice'i hemen oracıkta çabalarından vazgeçiren, Heyward'a ise itirazlarının faydasız olduğunu anlatan bir ses tonuyla, "Bir erkeği kadına, babayı oğluna bağlayandan bile güçlü bir bağ oluşabildiğini duymuştum. Belki de doğrudur. Ben benim ırkımdan kadınlarla hemen hemen hiç bir arada bulunmadım ama yerleşkelerde bu işler farklı olabilir. Sen hayatını ve her şeyini bu kadını içine düştüğü durumdan kurtarmak için tehlikeye attın. Bunun temelinde böyle bir bağ olduğunu tahmin ediyorum. Bana gelince bu çocuğa tüfeklerle ilgili bildiği her şeyi ben öğrettim ve bunun da karşılığını fazlasıyla aldım. Defalarca omuz omuza kanlı çatışmalara girdim ve bir kulağımda onun, bir kulağımda da Sagamore'un tüfeğinin sesi duyulmaya devam ettiği sürece arkamın sağlam olduğunu bilirdim. Gece gündüz, yaz kış demeden yabanda dolaştık; aynı kaptan yedik, birbirimizin nöbetinde uyuduk uyandık. Ben hayatta olduğum sürece Uncas işkenceye götürülemeyecek. Eğer Uncas beyaz dostu yaşarken böyle ölürse, derimizin rengi ne olursa olsun hepimizin ortak Tanrısı şahit olsun ki, dünyada sadakat diye bir şey ve 'geyiköldüren'in şarkıcının düdüğünden evlâ yanı kalmamış demektir."

Duncan'ın bu sözler üzerine kolunu bıraktığı avcı sessizce geri dönüp kulübelere doğru uzaklaştı. Bir an uzaklaşan dostlarının arkasından bakan buruk ama muzaffer ikili uzaktaki Delaware köyüne doğru yola koyuldular.

BÖLÜM XXVI

Bot: Ben de aslanı oynayayım
Bir Yaz Gecesi Rüyası

Şahingöz ne kadar kararlı olsa da, büyük tehlike ve zorluklarla karşı karşıya kalacağının farkındaydı. Köye döndüğünde, kendinden aşağı kalır yanı olmadığını bildiği düşmanlarının herhangi bir şeyden şüphelenmelerine mahal vermemek için ne yapıp edip açık vermemeliydi. Magua ve köyün asıl büyücüsünün hâlâ hayatta olmalarının tek sebebi, ne kadar işine gelse de, damarlarında dolaşan kanda bir damla bile Kızılderili kanı bulunmamasıyla övünen biri olarak, Kızılderililerin aksine, böyle bir hileden faydalanmayı gururuna yediremememiş olmasıydı. Tutsaklarını sıkı sıkı bağlamış olduğuna da güvenerek doğruca köy meydanına yöneldi. Kulübelere yaklaşırken hareketleri daha temkinli bir hal almıştı, olan biteni dikkatle izliyordu. Diğerlerinden biraz ötede muhtemelen daha fazla su ya da tahta gerektiği için tamamlanmadan terkedilmiş gibi görünen bir kulübe vardı. Mükemmellikten uzak duvarlarındaki çatlaklardan sızan zayıf ışık kulübenin harap halde olsa da boş olmadığına işaret ediyordu. Avcı da büyük tarruzu başlatmadan evvel düşmanının son konumunu saptamak için ileri karakollarını denetleyen kurnaz bir general gibi bu kulübeye yöneldi.

Kılığına girdiği hayvana yakışır şekilde hareket ederek içeridekileri görebileceği bir yere oturdu. Görünüşe göre kulübe David Gamut'a aitti. Sofu mezmurcu bütün kederi, düşünceleri ve Tanrı'nın inayetine olan inancıyla baş başaydı. Biçimsiz vücuduyla avcının görüş alanına giren kimsesiz David'in derin düşüncelerini meşgul eden de avcının ta kendisiydi.

David'in kadim mucizelere olan inancı tam olsa da içinde bulunduğu dönemde ahlak ve imanla ilgili konularda insanüstü güçlerin müdahalesine pek inanmazdı. Diğer bir deyişle Ballam'ın katırının[42] konuşmuş olduğundan asla şüphe etmezdi ama bir ayının şarkı söyleyebileceğine de asla inanmazdı. Gel gör ki kendi kulaklarıyla duymuştu mağaradaki ayının şarkı söylediğini. Avcı David'in kafasının ne kadar karışmış olduğunu açıkça görebiliyordu. Arasıra zayıf ateşi beslemek için arasından bir dal çekip ateşe attığı bir yığın otun üzerinde, başını bir eliyle destekler halde oturmaktaydı. Kıyafetleri dazlak kafasına giydiği ve henüz evsahiplerinden hiçbirinin iştahını kabartmayı başaramamış üç köşeli kastor şapkası dışında son kez bahsedildiğinden farklı değildi.

Hasta kadının yanından nasıl bir telaşla ayrıldığına tanıklık etmiş olan avcı bu derin düşüncelerin sebebinden emin olamadı. Kulübeyi şöyle bir tavaf edip diğerlerinden ne denli kopuk olduğuna ve hane sakininin misafirlere pek de cazip gelmeyecek karakterde olduğuna kanaat getirdikten sonra ancak eğilerek geçilebilecek kapıdan içeri daldı. Kulübenin ortasında yanmakta olan ateş ikilinin arasında kalmıştı ve Şahingöz'ün Gamut'un karşısındaki yerini almasını takip eden bir dakika boyunca ikili tek söz etmeden bir-

42. Aksi emredildiği halde, dile gelen merkebi tarafından azarlanınca, lanetlemeye gittiği İsrailoğullarını kutsayan Mezopotamyalı aziz. (Çev.)

birlerini süzdüler. Bu acayip ve ani sürpriz David'in aklı ve sedasını sekteye uğratmaya yetip artmıştı bile. Nihayet müzikal bir şeytan çıkarma törenine niyetlenmiş gibi beceriksizce akort düdüğünü yokladı.

"Karanlık ve gizemli canavar!" diye bağırırken bir yandan da gözlüklerini takıp, ne zaman zorda kalsa başvurduğu sevgili kitabını arandı. "Neyin nesisin ve neyin peşindesin bilmiyorum. Ancak eğer mabedin bu mütevazı hizmetkârına kötülük etmekse niyetin, İsrail'in sözlerine kulak ver ve nedamet getir."

Ayı uzun tüylü kürkünü şöyle bir silkeledikten sonra tanıdık bir sesle cevap verdi: "Şu öttürdüğün silahı bir kenara bırak da, gırtlağın sessiz kalmanın erdemini öğrensin. Şimdi edeceğin üç beş aklıselim kelime bir saat şarkı söylemenden daha faydalı olur."

Başlangıçtaki amacından onulmaz şekilde uzaklaşıveren David, zorlukla nefes alarak sordu: "Sen ne biçim bir şeysin?"

"Etten kemikten ve bir ayıyla olduğu kadar, bir Kızılderiliyle de hiçbir kan bağı olmayan senin gibi bir adam. Elindeki abuk sabuk aleti kimden aldığını bu kadar çabuk mu unuttun?"

"Bu gerçek olabilir mi?" diye söylendi nispeten daha rahat nefes almaya başlayan David, "Bu imansızlar arasında çok acayiplik gördüm ama bu kadarını asla."

"Tamam, tamam," diyerek yoldaşının güvenini daha fazla sarsmamak adına başlığını çıkaran avcı, "Bak da gör, güneşin ve rüzgarın neden oldukları dışında tek bir kızıl leke tanımayan derimi. Şimdi işimize bakalım."

"Önce genç kıza ve onu kurtarmak için hayatını ortaya koyan gence ne oldu onu söyle," diye araya girdi David.

"Mutlu mesut uzaklaştılar bu çakalların baltalarından.

Onlar için endişelenmeye gerek yok artık. Sen beni Uncas'a götürebilir misin, ondan haber ver!"

"Genç adamın eli kolu bağlı ve korkarım ki ölümü kesin. Onun gibi müstesna bir gencin imansız ölecek olması beni derinden yaralıyor. Onun durumuna uygun bir mezmur buldum aslında – "

"Beni ona götürebilir misin?"

"Ondan kolay ne var!" diyen David tereddütle devam etti, "Ancak korkarım ki senin varlığın makus talihini düzeltmek bir yana, daha da kötüye götürecektir."

"Bu kadar konuşmak yeter, düş önüme!" diyen avcı, başlığını bir kez daha kafasına geçirip, hiç vakit kaybetmeden dışarı çıktı.

Sonrasında, muhafızlardan, az da olsa İngilizce bildiği için dini konulardaki sohbet arkadaşı olarak seçtiği birinden yardım alan David'in biraz da akıl sağlığının yerinde olmadığına kanaat getirildiğinden Uncas'la görüşmesine izin verildiğini anladı. Huron'un bu yeni arkadaşının söylediklerini ne ölçüde anladığı tartışılır olsa da, söylediklerinin dikkatle dinleniyor olması bir yerli kadar, bir beyaz için de gururu okşayıcı özellikte olduğundan olsa gerek, David bu sohbetlerden büyük keyif alıyordu. Avcının bu detaylar karşısında takındığı tutumu tarif etmeye ve dahi gereken her şeyi öğrendikten sonra David'e verdiği talimatları aktarmaya kalkışmayacağız, zira hikayenin devamında okuyucular gerekli açıklamayı bulacaklardır.

Uncas'ın hapsedildiği kulübe köyün tam ortasında ve muhtemelen fark edilmeden girilip çıkılması en zor olanıydı. Zaten Şahingöz'ün de saklanarak hareket etmek gibi bir niyeti yoktu. Büründüğü kılığın gereklerine uyarak hareket etmeye devam ederek olabilecek en açık ve dolambaçsız yoldan kulübeye yöneldi. Günün bu saatlerine denk gelmiş olması pek tenezzül etmese de ihtiyaç duyabileceği koru-

mayı sağlıyordu. Çocuklar çoktan uyumuş, kadınlar ve çoğu savaşçı da geceyi geçirmek üzere kulübelerine çekilmişti. Hâlâ ayakta olup Uncas'ın hapishanesinin önünde nöbet tutan üç beş savaşçı, tutsaklarının hal ve tutumunu yakından izledikleri tedirgin bir bekleyiş içindeydiler.

Beraberinde en saygın büyücü olduğu halde kendilerine doğru gelmekte olan Gamut'u görür görmez geçmeleri için yol verdilerse de bu tür beklenmedik bir ziyaretin yaratacağı değişikliği de merakla izlemek üzere kulübeye biraz daha sokuldular. Huronlarla konuşması mümkün olmayan avcı bütün konuşma işini David'e devretmek zorunda kaldı. David de aldığı talimatları akıl hocasının beklentilerinin çok üzerinde bir başarıyla yerine getirdi.

"Delawareler kadınlardan farksız," dedi, konuştuğu dili az da olsa bilen yerliye hitap ederek, "Benim akılsız halkım, Yengeeler, onlara savaş baltalarını alıp Kanadalı atalarına saldırmalarını söyledi, onlar da erkek olduklarını unuttular. Kardeşim, kazığa bağlanan 'Le Cerf Agile'in eteklik giydiğini ve Huronların önünde ağladığını görmek istemez mi?"

Onaylayıcı tonda sarf edilen "Hugh!" ünlemi, bunca korkulan ve nefret edilen bir düşmanın böyle bir zayıflık sergilemesinin ne kadar büyük bir mutlulukla karşılanacağını ortaya koyar nitelikteydi.

"O halde kardeşim kenara çekilsin de, bilge adam esip gürlesin. Diğer kardeşlerime de söyle bunları."

David sözlerini arkadaşlarına anlatan Huron'un vahşi ruhunun vaat edilen su katılmamış mezalimden aldığı tadın onlarca da paylaşıldığını gördü. Hep birlikte geri çekilerek sözde büyücünün geçebilmesi için kulübenin girişini açtılar. Ne var ki ayı kendisi için açılan yoldan kulübeye girmek yerine oturduğu yerden hırlamaya başladı.

"Bilge adam nefesinin kendi kardeşlerini etkilemesinden ve onların da cesaretini kaybetmelerinden korkuyor,"

dedi mesajı alan David. "Kardeşlerim kulübeden iyice uzaklaşmalı."

Bu tür bir felaketi başlarına gelebilecek felaketlerin en korkuncu olarak değerlendiren Huronlar topluca geri çekilip, konuşulanları duyamayacak kadar uzak ama kulübenin girişini de görüş alanlarında tutacak kadar yakın bir yere toplandılar. Bunun üzerine artık güvende olduğuna kanaat getiren avcı da oturmakta olduğu yerden kalkıp kulübeye girdi. Sessiz ve kasvetli kulübede tutsaktan başka kimse olmadığı gibi, yemek pişirmek için yakılmış ve artık küllenmekte olan ateşin yaydığı cılız aydınlık dışında ışık da yoktu.

El ve ayakları acı verecek oranda sıkıca bağlanmış olan Uncas bir köşede sırtını duvara vermiş dikilmekteydi. Korkunç hayvan kulübeye girdiğinde dönüp bakmadı bile. İzlenmediklerinden emin olmak için David'i girişte bırakan avcı tamamen yalnız olduklarından emin olana kadar kıyafetini çıkarmamaya kararlıydı. Bu yüzden hemen söze girmek yerine kendini kürkünü taşıdığı hayvana özgü hareketlerle gösterdi. Düşmanlarının kendisine saldırması için gerçek bir ayı gönderdiklerini düşünen genç Mohikan'ın, Heyward'a aslından farksız gibi görünen hareketlerde, sahteliğini ele veren bir acayiplik olduğunu fark etmesi bir an bile sürmedi. Şahingöz Uncas'ın ne kadar aptalca bulduğunu bilseydi bu maskaralığa bir süre daha devam edebilirdi. Ama genç adamın yüzündeki ifade o kadar çok anlama gelebilecek türdendi ki aslının ne olduğunu anlamak için zaman harcamaya değmezdi. Bu yüzden David daha önce kararlaştırdıkları işareti verir vermez ayının korkunç hırlamaları yerini güçlükle duyulabilen bir tıslama sesine bıraktı.

Uncas sırtını duvara vermiş ve bu kadar çirkin ve basit bir numara karşısında midesi bulanmışçasına gözlerini yummuştu. Ne var ki yılana özgü tıslamayı duyar duymaz

ayağa kalkıp çevresine bakınmaya başladı. Hafifçe yana eğdiği başıyla kulübeyi köşe bucak kolaçan ettikten sonra ateş saçan gözleri büyülenmişçesine kürklü yaratığın üzerinde sabitlendi. Hayvandan geldiği şüphe götürmeyen ses tekrarlandı. Bir kez daha çevresini kontrol eden genç, bakışları bir kez daha ayının üzerinde sabitlendiğinde, gırtlaktan gelen alçak bir sesle konuştu:

"Şahingöz!"

Şahingöz içeri giren David'e, "Bağlarını çöz," dedi.

Şarkıcı söyleneni yapınca Uncas'ın kolları ve ayakları serbest kalırken kulübenin bir diğer köşesinde oturmakta olan ayı kostümü içindeki Şahingöz de silkinerek ayağa kalktı. Dostunun kendisini kurtarmak için giriştiği planı çözen Uncas ise şaşkınlık emaresi olarak yorumlanabilecek ne bir söz, ne de bir başka davranış sergiledi. Şahingöz bir kaç bağcığın çözülmesiyle kolayca çıkarılabilen kostümünden kurtulur kurtulmaz yanında getirdiği uzunca bir bıçağı Uncas'ın eline tutuşturdu.

"Kızıl Huronlar hemen dışarıdalar, hazırlıklı olmalıyız," derken, akşamki karşılaşmada alt ettiği iki Hurondan almış olduğu Uncas'ınkinin eşi ikinci bir bıçak daha çıkardı.

"Gidelim!" dedi Uncas.

"Nereye?"

"Kaplumbağalara; onlarla aynı ataların torunlarıyız."

Biraz düşünceli olduğu zamanlarda farkında olmadan yaptığı gibi İngilizce'ye dönen avcı, "Öyle, evlat! Damarlarınızda dolaşan kanın aynı olduğuna inanmasına inanıyorum da zaman ve uzaklığın bu kanın rengini biraz değiştirdiğini tahmin ediyorum. Dışarıdaki Mingolar ne olacak? Altı kişiler. Bizim şarkıcının da varlığıyla yokluğu bir."

"Huronlar övüngen olur," dedi Uncas hor görerek, "Totemleri geyik ama salyangoz gibi koşarlar. Delaware'ler kaplumbağanın çocukları ama geyikleri geride bırakırlar."

"Sözlerinde doğruluk payı var. Koşuda bütün Huronları geride bırakırsın. İki millik düz koşuda ise daha onlar köyden çıkmadan sen çoktan koşuyu bitirmiş olursun, nefesin ise düzelmiş olur. Ama beyaz adamın gücü bacaklarında değil kollarındadır. Mesela ben bir Huron'un kafasını kırmaya geldi mi, zorluk çekmem ama koşmamız gerekirse onlara rakip bile olamam."

Yola koyulmak üzere kulübenin kapısına varmış olan Uncas geri dönüp yere oturdu. Yoldaşlarından çok kendisiyle konuşmakta olan Şahingöz ise olan biteni fark etmemiş gibi devam etti.

"Yine de bir kişi kaçamıyor diye bir diğerinin elini kolunu bağlamak da akıl karı değil. Sen önden git, Uncas, ben de tekrar büyücünün kılığına girip, hızdan kaybettiğimi akıldan kazanmanın bir yolunu bulayım."

Genç Mohikan cevap vermek yerine kulübenin tavanını destekleyen kirişlerden birine yaslandı ve kollarını göğsünün üzerinde birleştirdi.

"Haydi, ne demeye oyalanıyorsun?" dedi, onu izleyen avcı. "Öncelikle senin peşine düşeceklerine göre benim yeterince vaktim olacak demektir."

Aldığı cevap, "Uncas hiçbir yere gitmiyor," oldu.

"Niçin?"

"Babasının kardeşinin yanında savaşmak ve Delawarelerin dostuyla beraber ölmek için."

"Haklısın, evlat!" dedi, çelikten parmaklarıyla Uncas'ın elini sıkarken, "Beni bırakıp gitmen Mohikanlara değil Mingolara yaraşır bir hareket olurdu. Yine de gençlerin yaşama bağlılıklarını düşünerek teklif edeyim dedim. Savaşta cesaretin yetmediği işler için kurnazlık etmek gerekir. Postu sen al, ayı taklidini benden iyi yapabileceğinden şüphem yok."

Uncas'ın ciddi yüzünden bu konuda üstünlük sahibi olduğu anlamına gelebilecek bir ifade geçmese de, denileni

yaptı ve postu giyip tecrübeli yoldaşının söylediği minvalde hareket etmek üzere beklemeye koyuldu.

Avcı, "Şimdi, dostum," dedi David'e dönerek, "Yabanıl ortamda yol almak pek sana göre olmadığına göre bizim de kılık değiştirmemizde fayda var. Benim av kıyafetlerimi ve şapkamı al, bana senin battaniyeni ve şapkanı ver. Kitabın ve gözlüklerinle de vedalaşman gerekecek. Olur da bir kez daha görüşürsek bütün bu eşyalarını büyük bir teşekkürle iade edeceğim."

David bu değiş tokuştan bir çok açıdan karlı çıkmış olmasaydı, yapılan öneriyi bu kadar tereddütsüz kabul edişi cömertliğine yorulabilirdi. Şarkıcıdan ödünç aldığı kıyafetleri üzerine geçirmekte gecikmeyen avcı, gözlüğü takıp kastor şapkayı da başına geçirince, gece karanlığında, neredeyse aynı boyda olduğu yoldaşından ayrılması neredeyse imkansız bir görünüm aldı. Bu takas ve hazırlıklar tamamlanır tamamlanmaz David'e dönen avcı son talimatları vermeyi de ihmal etmedi.

Kafasındakileri açıklamadan önce durumu tam olarak anladığından emin olmak için, "Korkak mısındır?" diye sordu.

"Naçizane, hayatıma yön veren arayış ve karakterim merhamet ve sevgiden müteşekkildir," dedi erkekliğine böyle doğrudan dil uzatılmasından biraz rahatsız olan David, "Yine de en zorlu koşullar altında dahi, kimse Tanrı'ya olan inancımdan bir nebze olsun feragat ettiğimi iddia edemez."

"En tehlikelisi, yerliler aldatıldıklarını anladıkları ilk an olacaktır. O anı atlatırsan, akli dengenin bozuk olduğunu düşünmeleri sana zarar vermelerini engeller. Ondan sonra da yatağında öleceğin günü bekleyebilirsin demektir. Burada kalırsan, karanlıkta Uncas'ın durduğu yerde durmalısın, ki olan biteni anlamaları zaman alsın. Ondan sonra da dediğim gibi ecelinle öleceğin ana kadar rahatsın demektir.

Şimdi bir seçim yapman gerekiyor. Ya dışarı çık ve şansını kaçmaktan yana kullan ya da dediğim gibi burada kal."

Gerçekten de korkmayan David, "Âla," dedi. "Delaware'in yerini alacağım. O benim hayatımı kurtarmak için nasıl cesurca savaştıysa, ben de onun için en azından bu kadarını yapabilirim."

"İşte şimdi tam bir erkek gibi konuştun. Hem de doğru eğitimi almış olsa daha iyi bir yerde olacak bir adam gibi. Başını eğik, bacaklarını ise karnına yakın tut ki numaramızı çabucak ele vermesinler. Olabildiği kadar uzun bir süre sessiz kal ve konuştuğun zaman da öyle bir bağır ki senin akli ehliyetinin olmadığını hatırlasınlar. Olur da kafa derini yüzerlerse, ki böyle bir şey olmayacağından eminim, Uncas ve benim yaptığın fedakarlığı unutmayacağımızdan ve gerçek birer dost ve savaşçı gibi bunun intikamını alacağımızdan emin ol!"

Bunların ikiliden duyacağı son sözler olduğunu gören David, "Durun!" dedi. "Ben intikam duygusunu reddeden bir ustanın, değersiz ve aciz bir müridiyim. Eğer helak olursam, benim intikamımı almayın, hatta katilimi affedin. Eğer ara sıra aklınıza gelirlerse de, hidayete ermeleri ve ebediyen refah içinde olmaları için dua edin."

Bir an duraklayan avcı bu sözler üzerinde düşünüp, "Bu da ahlaki bir yaklaşım," dedi. "Ormanda geçerli saydığımız yasalardan farklı ama dikkate alınması gereken asil bir düşünce." Terk edeli çok uzun zaman olan bu tür bir ilke üzerine kafa yorarken derin bir nefes alarak devam etti, "Kanında bir damla dahi Kızılderili kanı olmayan ben de böyle düşünebilmeyi ve davranabilmeyi isterdim ama Kızılderililerle karşı karşıya olmak bir Hıristiyanla karşı karşıya olmaktan çok farklı. Tanrı yardımcın olsun, dostum. Gerektiği gibi bakıp, sonsuz yaşamı göz önünde bulundurunca, doğuştan gelen yetenekler ve nefsimizin gücü ne kadar önemli olsa

da, senin izlediğin yol da yanlış gibi görünmüyor," diyen avcı geri gelip içtenlikle David'in elini sıktı. Bu arkadaşlık gösterisinin hemen ardından da kulübeyi terk edip yeni ayı taklitçisine katıldı.

Huronların gözlerini üzerinde hisseden Şahingöz, sırtını dikleştirip David gibi yürümeye çalıştı. Kolunu sallayarak tempo tutarken, bir yandan da uydurma bir mezmur okumaya koyuldu. Başarısı pamuk ipliğine bağlı girişimlerinin bu konuda pek az tecrübesi olan kulaklarca sınanıyor olması büyük şanstı; zira farklı bir dinleyici grubu önünde foyalarının ortaya çıkması işten bile değildi. Bir noktada yerlilerin iyiden iyiye yakınından geçmeleri gerekiyordu. İki grup birbirine yaklaşırken avcı da sesini giderek yükseltti. Burun buruna gelmişlerdi ki İngilizce konuşan yerli kolunu uzatıp yollarını kesti.

"Delaware köpeği," dedi, bir yandan da karanlıkta diğerinin yüzünü görebilmek için başını eğerek, "Korktu mu? Ağladığını görecek miyiz?"

Ayı o kadar korkutucu ve gerçekçi bir hırlama koyuverdi ki yanı başındaki yaratığın gerçek bir ayı değil de köyün büyücüsü olduğundan emin olamayan genç Kızılderili korkuyla geriledi. Sesinin kendilerini ele vereceğinden korkan avcı, kurnaz düşmanlarının boşluğuna gelen bu beklenmedik çıkıştan faydalanarak toparlandı ve ara verdiği müzikal performansına öyle bir şevkle geri döndü ki daha gelişkin bir toplumda buna olsa olsa 'etrafı velveleye vermek' denirdi. Bu çıkışın o anki dinleyicileri üzerindeki etkisi ise akıl sağlığı şüpheli kimselere göstermekten geri kalmadıkları hoşgörünün boşuna olmadığını bir kez daha gördüklerini düşünmeleri oldu. Küçük grup, büyücü ve eserli yardımcısının yoluna devam edebilmesi için geri çekildi.

Uncas ve avcının kulübeler arasındaki yürüyüşlerine başladığı gibi soğukkanlı bir şekilde devam etmesi fazladan

bir çaba gerektirmedi; zira sözde büyücünün efsununun tutsakları üzerindeki etkisine karşı duydukları merak korkuya ağır basmış ve ikiliden uzaklaşan savaşçılar kulübeye iyiden iyiye yaklaşmışlardı. David'in yapacağı en küçük bir hata hepsini ele verebilir ve avcının güvenliği açısından hayati öneme sahip olan, şimdilik sahip oldukları kısıtlı zamanı kaybetmelerine yol açabilirdi. Avcının faydalarına olacağını düşünerek koparttığı yaygara herkesi kulübelerinden çıkarmış, hatta öfkelenmişe benzeyen bazı savaşçılar merakla yollarına çıkmıştı. Neyse ki gecenin karanlığı ve cüretkar planları herhangi bir engellemeyle karşılaşmadan ilerlemelerine imkan vermişti.

Köyden epey uzaklaşmış olan ikili, ormanın sağlayacağı sığınağa doğru hızla ilerlerken Uncas'ın hapsedildiği kulübeden uzun ve şiddetli bir çığlık yükseldi. Mohikan iki ayağı üzerine kalkıp taklit ettiği hayvan bir saldırıya hazırlanıyormuş gibi silkindi.

"Dur!" dedi, yoldaşını kolundan yakalayan avcı, "Bir kez daha bağırana kadar bekle. Az önceki çığlık şaşkınlıktan kaynaklanıyordu."

Fazla beklemeleri gerekmedi; zira köy bir anda sayısız çığlıkla çınlamaya başladı. Giydiği posttan kurtulan Uncas tekrar bedeninin muntazam çizgilerine kavuştu. Şahingöz hafifçe omzuna dokunduktan sonra yola koyuldu.

"Şimdi peşimize düşsünler de görelim," diyen avcı, bir çalılığa gizlediği iki tüfekten 'geyiköldüren'ı şöyle bir tartarak devam etti, "En azından ikisi layığını bulacak."

Ava çıkmış iki arkadaş gibi kollarının boşluğuna yerleştirdikleri tüfekleriyle ormanın koyu karanlığında kayboldular.

BÖLÜM XXVII

Antony: Bundan sonra asla unutmamalı:
Caesar bir şey dediğinde mutlaka yapılır.
Julius Caesar

Uncas'ın hapsedildiği kulübeyi gözetmekle görevli yerlilerin merakı, anlaşıldığı üzere, büyücünün nefesinden gelebilecek zararın korkusuna baskın çıktı. Yürekleri ağızlarında, sessiz sedasız sokuldukları kulübenin, içerideki ölgün ışığın dışarı sızdığı duvarlarındaki çatlaklardan birinden içeri baktılar ve dakikalar süren bir yanılsamayla David'i asıl tutsakları sanarak beklediler. Ancak ne olduysa, avcının korktuğu gibi, daha fazla derli toplu oturamayan David'in uyuşan ayaklarından birini uzatıp közlerden birine temas etmesiyle oldu ve foyaları ortaya çıktı. Huronlar önce Delaware'in büyü yoluyla bu şekle sokulduğunu zannetseler de, izlendiğinden bihaber David, başını çevirip, tutsağın kendini beğenmiş ve sert yüz hatlarının olması gerektiği yerde soluk benizli ve boş bakan kendi yüzünü gözler önüne serdiğinde artık yerlilerin batıl inançlılığı bile bu aldatmacanın daha fazla sürdürülebilmesine yetmedi. Hep birlikte içeri dalıp pek de nazik olmayan elleriyle yokladıkları kişinin tutsakları olmadığını anladılar. Kaçakların duyduğu ilk çığlık bu anda yükselen çığlıklardan biriydi. Bunun arkasından yükse-

len çığlıklar ise en ölümcül öfke ve intikam duygularıyla yükselen savaş çığlıkları oldu. Arkadaşlarının kaçabilmesi için ne gerekiyorsa yapmayı göze almış olan David ise artık sonunun geldiğine inanıyordu. Akort düdüğü ve kitabından ayrı düşmüş olsa da bu gibi durumlarda kendisini nadiren yüzüstü bırakan hafızasına başvurdu ve tutkulu ve yüksek bir sesle diğer dünyaya geçişine uygun bulduğu bir cenaze duasını icra etmeye koyuldu. Bu hareket Kızılderililere ellerindeki adamın akıl sağlığının yerinde olmadığını hatırlatmış olacak ki topluca kulübeden dışarı uğrayan savaşçılar daha önce aktarıldığı üzere bütün köyü ayağa kaldırdılar.

Kızılderili savaşçıların dövüşmesi de uykusu da aynıdır: korunmaya yönelik hiçbir tedbir alınmaz. Durum böyle olunca, daha çığlıklar kesilmeden iki yüz kadar savaşçı gereken takibi ya da dövüşü başlatmaya hazır şekilde bir araya gelmişti. Kısa süre içinde firar haberi yayıldı ve bütün kabile meclisin toplandığı kulübenin önünde şeflerinin vereceği kararı beklemeye koyuldu. Böyle bilgelik gerektiren bir durumda Magua'ya ihtiyaç duyulmaması düşünülemezdi. Magua çağırıldı ve ortaya çıkmayınca herkes şaşkınlıkla etrafına bakındı. Nihayet meclise çağrılması için kulübesine elçiler gönderildi.

Bu arada kabilenin en hızlı ve en akıllı gençleri şüpheli komşuları Delawarelerin bir şeyler çevirip çevirmediğine bakmak üzere köyü çevreleyen ormanı kolaçan etmeye gönderildiler. Kadınlar ve çocuklar sağa sola koşuşurken köy bir kez daha yerlilere özgü vahşi bir karmaşaya teslim oluyordu. Peyderpey azalan bu karmaşa bir kez daha durulurken, en yaşlı ve bilge şefler ciddiyet içinde birbirlerini dinledikleri meclisteki yerlerini almışlardı.

Dışarıdan gelen sesler bu şaşırtıcı olayın esrarını aydın-

lığa kavuşturacak haberler getiriyor olması muhtemel bir grubun yaklaşmakta olduğunun işaretçisiydi. Kalabalık yarılarak yol verdi ve kulübeye beraberlerinde uzun zamandır avcı tarafından alıkonulan büyücü olduğu halde bir gurup savaşçı girdi.

Gerek içten içe gizli güçleri olduğuna inananlar, gerekse üçkağıtçının teki olduğunu düşünenlerin gözünde, bütün Huronlar arasında farklı bir yere sahip bu adamın sözleri büyük bir dikkatle dinlendi. Kısa hikayesinin sonuna geldiğinde ayağa kalkan hasta kadının babası da başından geçenleri kısaca nakletti. Bu iki hikaye sonrasında Kızılderililerin akıllıca yönelttiği bazı sorulara yol açtı.

Paldır küldür mağaraya seğirtmek yerine en güçlü ve akıllı on adam mağaradaki araştırma için görevlendirildi. Kaybedilecek zamanları olmadığından, seçilenler hemen ayaklanıp tek kelime etmeden kulübeyi terk etti. Mağaranın girişine ulaştıklarında ise önden giden gençler kendilerinden daha kıdemli olanlara yol verdi ve neyle karşılaşacaklarını bilmeseler de, çoğunluğun güvenliği için kendilerini feda etmeye hazır savaşçılara özgü bir tavırla birbiri ardına karanlık galeriye daldılar.

Mağaranın çıkışa en yakın bölümü sessiz ve karanlıktı. Hasta kadın ise, aralarındaki bazılarının bizzat şahit olduğunun aksine 'beyaz adamların şifacısı' tarafından ormana taşınmamış, her zamanki yerinde her zamanki gibi yatmaktaydı. Bütün gözler anlattığı hikaye, ortaya çıkan gerçekle bu kadar açık ve net şekilde ters düşen babaya çevrildi. Bir anda töhmet altında kalmış olmaktan rahatsızlık duyan ve de bu beklenmedik olay karşısında ne yapacağını bilemeyen baba, şilteye sokulup öz kızının yüzüne gerçekliğinden şüphe eder gibi bir müddet baktı. Kızı ölmüştü.

İnsan doğasının şaşmaz duygusallığı bir an her şeyi alt

edince yaşlı savaşçı gözlerini kaçırdı. Kendini toparladığı zaman bir kez daha yoldaşlarıyla yüzleşti ve döşekteki cansız bedene işaret ederek konuştu:

"Genç adamımın karısı bizi terk etti! Büyük Ruh çocuklarına kızgın!"

Acı haber ağırbaşlı bir sessizlikle karşılandı. Kısa süren bu sessizlik yaşlı Kızılderililerden bir başkası tarafından bozulmak üzereydi ki bitişik galeriden koyu renkli bir nesnenin yuvarlana yuvarlana içinde bulundukları odanın ortasına kadar gelmesiyle bir şaşkınlık daha yaşandı. Neler olduğundan habersiz grup bir adım geri çekildi. Dikkatle baktıklarında Magua'nın öfkeyle çarpılmış, korkunç ve somurtkan ifadesinden bir şey kaybetmemiş yüzüyle karşı karşıya geldiler. Bu yeni keşif bir ağızdan yükselen hayret nidalarıyla karşılandı.

Şefin durumu anlaşılır anlaşılmaz ortaya çıkıveren çok sayıda bıçak hem uzuvlarındaki hem de ağzındaki bağları kesiverdi. Ayağa kalkan Huron, yelesini havalandıran bir aslan gibi silkindi. Ağzından tek kelime çıkmayan Magua'nın eli farkında olmadan bıçağına giderken, tehditkâr bakışları öfkesine vereceği ilk kurbanı arar gibi bütün odayı dolaştı.

Uncas, avcı ve hatta David için o anda orada bulunmamak büyük bir şanstı zira neredeyse soluğunu kesen bir öfkeye kapılan Huron'un ilk eline geçirdiği tutsağı öldürmesini daha sonra uygulanması planlanan işkencelerin vaat ettiği zevk bile engelleyemezdi. Nereye baksa arkadaşı olarak tanıdığı bir yüzle karşılaşan Kızılderili öfkesini, acısını çıkarabileceği bir kurban bulana kadar, mengene gibi sıktığı dişlerinin gıcırtısıyla bastırdı. Magua'nın bütün benliğini saran öfke açıkça görülebiliyordu ve zaten çığırından çıkmış olan bu öfkeye hedef olma korkusuyla sessizlik içinde geçen zaman uzayıp gitti. Gerektiği kadar sessiz kaldıktan sonra grubun en yaşlısı konuştu:

"Kardeşimin bir düşmanı var. Bu düşman Huronların intikam alabileceği kadar yakında mı?"

"Delaware ölsün!" diye haykırdı Magua.

Öncekinden de uzun ve anlamlı bir sessizlik oldu. Sessizliği bozan yine aynı şef oldu.

"Mohikan ayağına çabuk ve uzağa sıçrayabiliyor. Ama genç adamlarım peşinde!"

Magua ta ciğerlerinden gelen bir sesle sordu, "Kaçtı mı?"

"Aramıza kötü bir ruh girdi ve Delaware gözlerimizi kör etti."

"Kötü ruh!" diye tekrar etti beriki, alay ederek, "Bu kötü ruh daha önce pek çok Huron'un canını alan, 'gümbürdeyen sular'da adamlarımı öldüren, 'şifalı kaynakta' kafa derilerini yüzen ve şimdi de Le Renard Subtil'in elini kolunu bağlayan ruh."

"Kimden bahsediyorsun?"

"Beyaz derisinin altında bir Huron'un cesaretine ve aklına sahip bir köpek – "La Longue Carabine."

Bu ismin anılması dinleyiciler arasında her zamanki etkiyi yarattı. Biraz zaman geçip de en azılı düşmanlarının köylerinin bağrına kadar gelip türlü dolaplar çevirdiği düşüncesi kafalarda oluştukça, Magua'nın göğsünü yakan öfke ve nefret dalgası bütün gruba yayılarak ilk şaşkınlığın yerini aldı. Kimi savaşçılar dişlerini gıcırdatmakla yetinirken, kimileri öfkesini çığlık atarak ve sanki öfkelerinin sebebi karşılarındaymışçasına havayı döverek gidermeye kalkıştıysa da bu hezeyan da kısa süre içinde yerini harekete geçmeden önce takındıkları dingin tavra bıraktı.

Kendisi de olan biteni kafasında evirip çevirme fırsatı bulan Magua, ilk baştaki çılgınlığından sıyrılıp bu gibi durumlarda ne yapılması gerektiğini bilen bir şef havasına büründü.

"Gidip halkımızı görelim. Bizi beklerler."

Gruptakilerin hepsi bu görüşe katılarak mağarayı terk etti ve hep birlikte kabile meclisinin toplandığı kulübeye doğru yola çıktılar. Meclisteki yerlerini aldıklarında bütün bakışların kendisine çevrilmesiyle olayı nakletmenin kendisine düştüğünü gören Magua ayağa kalktı ve olan biteni anlattı. Duncan ve Şahingöz'ün çevirdiği dolaplar bütün çıplaklığıyla gözler önüne serildi ve kimsenin kafasında olan bitenle ilgili bir soru işareti kalmadı. Aşağılayıcı, utanç verici ve yüz kızartıcı bir şekilde aldatıldıkları ortadaydı. Söyleyeceklerini bitirip yerine oturduğunda etrafına toplanmış olan kabile mensupları – ki savaşabilecek durumdaki bütün erkekler oradaydı – düşmanlarının galebe çalması ve kurnaz davranışları karşısındaki şaşkınlıklarını gizleyemiyordu. Kafalardan geçen bir sonraki düşünce ise nasıl intikam alınabileceğiydi.

Firarilerin izini sürmek üzere gönderilen savaşçılara takviye olarak başkaları da gönderildi ve geride kalanlar kendilerini fikir alışverişine verdiler. Tecrübeli savaşçılar birbirinden farklı pek çok öneride bulunurken Magua sessiz ve saygılı bir şekilde söylenenleri dinledi. Kurnaz yerli kendine olan güvenine kavuşmuş ve her zamanki akıl ve hitabet yeteneğine güvenerek amacına uygun bir hareket tarzı benimsemişti. Söyleyecek sözü olan herkesi dinledikten sonra kendi teklifini ortaya koymaya hazırlandı. Gönderilen izcilerden bazılarının geri dönüp, kaçakların maznun komşuları, Delaware'lere sığındığına şüphe olmadığını rapor etmeleri, söylediklerinin önemini biraz daha artırmış oldu. Gelen yeni bilgilerin ışığında teklifini dile getiren Magua, kurnazlığından ve hitabet yeteneğinden bekleneceği üzere, tek bir itirazla karşılaşmadan istediğini elde etti. Magua'nın planı aşağıdaki gibi kısaca özetlenebilirdi.

Kız kardeşlerin nadiren terk edilen bir alışkanlık uyarınca Huron köyüne gelir gelmez birbirlerinden ayrıldığına değinmiştik. Magua Cora üzerindeki en güçlü boyunduruğun Alice'i elinde tutması olduğunu anlamıştı. Bu yüzden asıl değer verdiği Cora'yı müttefik kabileye emanet ederken Alice'i elinin altında tutmaya karar vermişti. Magua dışındaki herkes bu düzenlemenin geçici olduğunu ve her zamanki uygulamanın sıradan bir tekrarı olduğunu düşünmüştü.

Bir yandan yerli savaşçılarda asla küllenmeyen intikam ateşiyle yanarken, bir yandan da o anda neler yapılması gerektiğiyle ilgileniyordu. Eskiden mensubu olduğu bu kabilede itibarını geri kazanabilmesi gençliğinde göstermiş olduğu sadakatsizlik ve aptallıklarının kefaretini ödemesi uzun zaman alacak ve meşakkatli bir süreç gerektirecekti. Bu bedel ödenmeden kimse kendisine bir kez daha güvenmezdi. Kızılderililer arasında güven duyulmayan birine itaat etmek düşünülemezdi. Kurnaz yerli bu kritik ve güç süreçte bile halkı arasındaki itibarını artırmanın yollarını aramaktan geri kalmamış ve en sonunda güçlü ve tehlikeli komşularının teveccühünü kazanmayı başarmıştı. Bu kazanım sayesinde uzun vadeli planları için ihtiyaç duyduğu zemine kavuştu zira Huronlar da bütün diğer insanlarla aynı doğa kanunlarına tabiiydi: bir Huron da kendisini başkalarından gördüğü kadar saygıdeğer hissederdi.

Ne olursa olsun Magua bu göstermelik fedakarlıklarda bulunurken dahi bir an bile bireysel çıkarlarını göz ardı etmemişti. Bu yüzden de bütün tutsaklarının kontrolünü kaybetmesine neden olan istenmedik olaylar karşısında öfkeden deliye döndü ve kendisini kısa süre içinde emri altına almayı planladığı kabile mensuplarının yardımına muhtaç durumda buluverdi.

Meclisteki şeflerden bir çoğu Delawarelere yapılacak ani bir baskınla hem köyün kontrolünü hem de bütün tut-

sakları ele geçirmek niyetindeydiler; zira şerefleri, çıkarları ve ölmüş atalarının huzur ve mutluluğu, hiç zaman kaybetmeden intikamlarının alınması ve suçluların kurban edilmesini gerektiriyordu. Ne var ki Magua bu denli tehlikeli ve başarıya ulaşacağı şüpheli önerileri saf dışı bırakmakta zorluk çekmedi. Her zamanki becerisini kullanarak bu şekilde hareket etmenin ne tür riskler ve sonuçlar doğuracağını açıkladı. Kendi hareket planını ise ancak ileri sürülebilecek bütün itirazları bir bir boşa çıkardıktan sonra ortaya koydu.

Dikkatleri üzerinde toplamak için asla şaşmayan, insanların kendini beğenmişliklerini kullanma metoduna başvurdu. Huronların daha önce uğradıkları benzer hakaretler karşısında cesaret ve yiğitliğini kanıtladığı bir kaç olaydan bahsettikten sonra lafı erdemlilik ve bilgelik üzerine uzun bir methiyeye çevirdi. Kunduzla diğer hayvanlar, hayvanlarla insan ve nihayet Huronlarla diğer halklar arasındaki farkı vurguladı. Fevri davranmanın yanlışlığı üzerinde yeteri kadar durduktan sonra, o anda içinde bulundukları durumda sağduyulu davranabilmenin neden bu kadar önemli olduğunu anlatmaya koyuldu. Bir yanda savaş baltalarını kızıla boyadıklarından beri kendilerinden yüz çeviren Kanadalı atalarının, diğer yanda ise sayıca neredeyse eşit oldukları ve iyice gözden düşmeleri için her türlü yola başvurmaktan zevk alacak, başka bir dil konuşan, başka başka çıkarları olan ve kendilerinden hazzetmeyen komşularının olduğunu söyledi. Sonra sözü ihtiyaçlarına ve geçmiş hizmetlerinden dolayı hak ettikleri ödüllere getirdi. Kendilerine ait olan topraklara ve avlaklara hasret kalmalarından ve buna benzer durumlarda karar verirken duygularıyla değil sağduyuyla hareket etmelerinin ne kadar önemli olduğundan bahsetti. Yaşça olgun olanları avucunun içine almış olmasına rağmen daha genç ve itibarlı savaşçıların bu sözlerini istediği ilgiyle

dinlemiyor olduklarını fark edince, bir kez daha lafı en sevdikleri konuya getirdi. Bilgece davranmalarının vereceği meyvelere değindi. Düşmanları karşısında nihai ve mutlak bir zafer kazanacaklardı. Gereken özeni gösterdikleri takdirde haklı olarak nefret ettikleri diğer ulusların da sırasının geleceğini bile ima etti. Netice itibarıyla delişmenlikle ihtiyatlılığı, her iki karakterdeki dinleyicilerini de pohpohlayarak öyle bir harmanladı ki, her iki taraf da kendini yenik hissetmedi.

Bu tür hatipler ve politikacılar sonraki kuşaklar arasında değişik oranda takdir görseler de, kendi çağdaşları arasında her zaman tutulmuşlardır. Magua'yı dinleyen herkes kelimelere dökülenlerden daha fazlasının vaat edilmekte olduğunun farkındaydı. Asıl önemlisi bu sözlerin bir yerlerinde her biri kendi yeteneklerine uygun ya da tercihlerine paralel bir gizli mesaj olduğuna inanıyordu.

Durum böyle olunca da Magua'nın hareket planının benimsenmesi sürpriz olmadı. Bütün kabile acele karar vermemek gerektiği konusunda birleşirken, bu kadar akıllıca ve münasip önerilerde bulunan şefin önderliğini oybirliğiyle tanıdılar.

Magua başından beri peşinde olduğu amaçlardan birisine böylelikle ulaşmış oldu. İnsanlarının nezdindeki itibarını tam anlamıyla yeniden kazanmakla kalmamış, işin başına geçmeyi de başarmıştı. Artık bütün kabilenin reisi sayılırdı ve kendi topraklarından sürülmüş bir kabilenin reisi, popülerliğini kaybetmediği sürece, ne yaparsa yapsın zorbalık olarak görülmezdi. Bunun üzerine danışma meclisindeki bir şefe değil elde ettiği mevkie uygun ve buyurgan bir havaya büründü.

Koşucular köşe bucak her yere dağılmış, Delaware kampını gözlemek üzere casuslar gönderilmiş, yakında hizmetlerine ihtiyaç duyulabileceği belirtilen savaşçıların kulü-

belerine çekilmesine izin verilmiş ve kadınlara ve çocuklara artık ortalıkta dolaşmamaları ve sessiz olmaları emredilmişti. Bütün bu düzenlemelerden sonra köyü baştan başa dolaşan Magua ziyaretinin gurur vereceği bazı savaşçılara uğradı. Zaten yakın olduğu arkadaşlarıyla birebir görüşerek güven tazeledi, sallantıda olan dostluklarını pekiştirdi ve hepsinin gururunu okşayacak sözler söyledi. Nihayet kendi kulübesine döndü. Kabilesinden sürüldüğü zaman geride bıraktığı karısı ölmüştü. Çocuğu yoktu ve kulübesi tam anlamıyla kimsesizdi. Bu kulübe, nadiren karşılaştıkları zamanlarda, kendini beğenmişlikle tahammül gösterdiği David'in daha önce içinde görüldüğü harap kulübeden başkası değildi.

Politik temasları sona eren Magua da sonunda işte buraya döndü. Başka herkes dinlenirken, o ne uyudu ne de dinlendi. Eğer gereken sabrı gösterebilecek bir gözlemci olsaydı, kulübesine girdiği andan savaşçılara toplanmalarını söylediği ana kadar geçen zamanı, bir köşesinde bağdaş kurup oturduğu kulübesinde gelecek adımlarını planlayarak geçirdiğini görecekti. Ara sıra duvardaki çatlaklardan giren bir esintiyle ya da kendiliğinden parlayan alevler münzevi yüzüne vuruyor ve kolaylıkla yapacağı kötülükleri planlayan Karanlıklar Prensine benzetilebilecek çehresini aydınlatıyordu.

Şafak sökmeden çok önce sayıları yirmiyi bulan savaşçılar birbiri ardına geldikleri Magua'nın kulübesinde toplandı. Her biri tüfeği ve savaşta kullanılabilecek teçhizatıyla gelmişse de yüzlerindeki boya savaş boyası değildi. Magua gelenlerin yüzlerine bakmazken, arka arkaya içeri giren savaşçılar ya gölgeler arasında bir yer bulup oturuyor ya da bir köşeye geçip bir heykel gibi hareketsiz bekliyordu.

Bütün kafile bir araya gelince ayağa kalkan Magua en önde yola koyuldu. Beraberindeki savaşçılar da meşhur tek

sıra[43] halindeki yürüyüşleriyle onun arkasına düştüler. Diğer uluslarda savaşa giden askerlerin alışkanlıklarının aksine, Kızılderililer inanılmaz cesaret gösterileriyle nam salmaya giden savaşçılar değil de, bir grup hayalet gibi kimseler görmeden, gösterişsiz bir şekilde köyden çıktılar.

Doğruca Delaware köyüne giden yola düşmek yerine peşindeki adamları kıvrıla kıvrıla akıp giden dere boyunca ilerletip kunduzların oluşturduğu göletin kıyısından yürüttü. Gün ağarmaya başladığında bu akıllı ve çalışkan hayvanlarca açılmış olan düzlüğe ulaşmışlardı. Eprimiş kıyafetini giymiş olan Magua'nın cüppesinde resmini taşıdığı hayvan tilki olsa da grup içinde bir simge ya da 'totem' olarak kunduz resmi taşıyan bir savaşçı da vardı. Bu savaşçı üzerinde suretini taşıdığı bu hayvanları selamlamadan geçip gitmiş olsaydı kutsal saydığı değerlere de saygısızlık etmiş olacaktı. Bu yüzden durup akıl sahibi canlılarla konuşur gibi dostane sözler sarf ettiği bir konuşmaya girişti. Kuzenim diye hitap ettiği kunduzlara hâlâ hayatta olmalarını kendisine borçlu olduklarını; zira pek çok avcının Kızılderilileri kunduz avlamaya teşvik ettiklerini söyledi. Onları korumaya devam edeceğini ve bu yüzden kendisine minnettar olmaları gerektiğini söyledi. Daha sonra çıktıkları seferden bahsetti ve gereken özeni ve laf kalabalığını da ihmal etmeden meşhur irfanlarının bir kısmını da bu akrabalarına bahşetmelerini rica etti.[44]

---

43. Metinde 'tek sıra' anlamında kullanılan kelime, 'indian file,' tipik Kızılderili yürüyüş düzeninden gelir. 'Indian' kelimesinin Kuzey Amerika yerlileri için kullanılagelmiş olması Amerika'nın keşfinde, çıkılan toprakların Hindistan sanılması dolayısıyla, burada yaşayan insanların da Hintli kabul edilmesinden kaynaklanan bir yanlışlıktır. 'file' kelimesi de yürüyüş kolu anlamında kullanılmıştır. (Çev.)

44. Kızılderililer de hayvanlarla bu tür diyaloglara girmek sık görülen bir davranıştır. Kurbanlarıyla da çektikleri acı karşısında takındıkları tavra göre, korkaklığını yermek yan da cesaretini övmek adına, benzer diyaloglara girerlerdi. (Yaz.)

Bu konuşma esnasında yanında bulunan herkes bu davranışı çok yerinde bulmuşçasına ciddi ve saygılı davranarak beklemişti. Ara sıra suyun yüzeyinde belirip kaybolan şekilleri memnuniyetle gözetleyen yerli sözlerinin boşa gitmediğine inanarak keyiflendi. Tam sözlerine son verdiği anda, toprak duvarlarının harap durumuna bakarak boş olduğunu düşündükleri yuvalardan birinden kafasını uzatan kocaman bir kunduz konuşmacı tarafından iyiye işaret olarak yorumlandı. Hayvan ortaya kadar çıktığı hızla kaybolduysa da Kızılderili teşekkürlerini sunmakta cimri davranmadı.

Söz konusu savaşçının ailevi ilişkileriyle yeteri kadar zaman kaybedildiğine hükmeden Magua bir kez daha yürümeye başladı. Sıradan bir insan için duyulması mümkün olmayan adımlarla yola koyulan yerliler uzaklaşırken aynı saygıdeğer kunduz bir kez daha başını uzatıp uzaklaşan grubu izledi. Huronlardan biri arkasına dönüp baksa hayvanın kendilerine gösterdiği ilginin pek de hayvani olmayan bir niteliği olduğunu düşünebilirdi. Gerçekten de bu dört ayaklı canlının hareketleri o denli sıra dışıydı ki, Huronlar ormanın derinliklerinde kaybolduktan sonra yuvadan tamamıyla çıkıp giymiş olduğu kostümü çıkaran Chingachgook'un ciddi yüzü her şeyi açıklamasa kimse olan bitene akıl erdiremezdi.

BÖLÜM XXVIII

Kısa kesin, rica ederim,
zira gördüğünüz üzere çok meşgulüm.
Much Ado About Nothing

Mevcut kampları Huronların köyüne bu kadar yakın olan Delaware kabilesi, ya da artık kabileden geriye ne kalmışsa, Huronlara eşit sayıda savaşçı çıkarabilecek durumdaydı. Savaşta komşuları Huronlar gibi Montcalm'ın yanında saf tutan Delawareler, Mohawklara ait topraklara av amaçlı seferler düzenlemekten geri kalmamakla beraber en çok ihtiyaç duyulduğu anda Fransızlara verdikleri desteği geri çekmişlerdi. Zaten Fransızlar da müttefiklerinden bu tür bir ihanet bekliyordu. Yaygın görüşe göre bu davranışlarının sebebi bir zamanlar kendilerini korumaları için Altı Ulus'la yapmış oldukları anlaşmayı hâlâ tanıdıkları için eski hamilerine karşı savaşa girmeye isteksiz olduklarıydı. Kabileye gelince, Montcalm'ın elçilerine, kızılderililere özgü tavırlarıyla, savaş baltalarının uzun süredir körelmiş olduğunu ve artık bileylenme zamanının geldiğini söylemişlerdi. Kanada'nın kurnaz yöneticisi ise yanlış bir karar verip düşman edinmektense dost bir kabilenin pasif kalmayı yeğlemesini anlayışla karşılamanın daha akıllıca olacağını düşünmüştü.

Magua'nın adamlarıyla kunduzların bölgesinden geçerek sessizce ormanda kaybolduğu gün, güneş Delaware kampına günün en civcivli anında birden ortaya çıkmış da herkesi bir şeylerle meşgulken yakalamış gibi doğdu. Kadınlar ya sabahki öğünün hazırlıkları içinde bir çadırdan diğerine koşturuyor ya da ihtiyaç duyacakları şeyleri hazırlamakla uğraşıyor, bu arada da birbirleriyle konuşuyorlardı. Savaşçılar öbekler halinde değişik yerlere dağılmış, nadiren konuşuyor ama daha çok bir şeyler düşünüyor gibi görünüyordu. Nereye bakılsa bir sefer hazırlığı göze çarpıyorduysa da, kimse harekete geçmiş değildi. Bazı savaşçılar vahşi hayvanlar dışında hiçbir düşman için gösterilmeyen bir özenle silahlarını inceliyordu. Zaman zaman gruplar halindeki savaşçıların bakışları, akıllarında her ne varsa onunla ilgiliymişçesine köyün merkezinde yer alan büyük bir kulübeye dönüyordu.

Derken, köyün üzerinde kurulmuş olduğu kayalık zeminin yükseklik kazandığı uzak köşesinde birisi belirdi. Silahsızdı ve sürünmüş olduğu boya yüz hatlarındaki doğal sertliği artırmayı değil azaltmayı amaçlayan cinstendi. Bütün Delawareleri görebileceği bir noktaya gelince durup, kollarını gökyüzüne doğru açıp, etkileyici bir tavırla göğsünün üzerinde buluşturmak suretiyle bir dostluk gösterisinde bulundu. Köy sakinleri bu selama aynı hareketlerle ve belli belirsiz bir mırıltıyla karşılık verdiler. Bu karşılamadan cesaret alan esmer tenli savaşçı kızarmakta olan gökyüzüyle sert bir tezat oluşturan kayalıktan ayrılıp köyün merkezine doğru yürümeye başladı. Yabancı yaklaştıkça ağırlaşan sessizliği bozan tek şey kolunu boydan boya süsleyen gümüş takılarıyla, deri makosenlerine bağlı çıngırakların çıkardığı seslerdi. Yanından geçtiği erkekleri saygıyla selamlayarak ilerlerken iyi ilişkiler içinde olması işine yaramayacak olan

kadınları fark etmemiş gibi davranıyordu. Hal ve tavırlarından en kıdemli ve saygıdeğer şeflerin oluşturduğu anlaşılan topluluğun önüne kadar gelip durduğunda, herkes karşılarındakinin meşhur Huron şefi Le Renard Subtil olduğunun farkındaydı.

Ciddi, sessiz ve ihtiyatlı bir şekilde karşılandı. Öndeki savaşçılar geri çekilerek aralarında kuzeydeki yerliler arasında konuşulan bütün dilleri bilen ve hitabeti en kuvvetli olan arkadaşlarına yol açtılar.

"Bilge Huron hoş geldi!" dedi Maqua dilinde konuşan Delaware. "Göl kardeşleriyle 'succotashını'[45] yemeye geldi."

"Geldi," diye tekrar eden Magua, prenslere yakışır bir zarafetle başını eğdi.

Her iki şef de elini uzatıp karşısındakini bileğinden tutarak bir kez daha iyi niyet gösterisinde bulundu. Daha sonra Delaware misafirini kulübesine ve sabah öğününü paylaşmaya davet etti. Davet kabul edildi ve iki şef yaşlıca beş altı kadar daha savaşçıyla birlikte ağır ağır yürümeye başladı. Arkalarında bu beklenmedik ziyaretin nedenini merak etseler de hiçbir telaş veya sabırsızlık belirtisi göstermeyen bütün bir kabile bıraktılar.

Alçakgönüllü yemeklerini yedikten sonra giriştikleri sohbet son derece temkinli ve ağırlıklı olarak Magua'nın daha yeni dönmüş olduğu av çerçevesinde devam etti. Orada bulunan herkes bu ziyaretin kendilerini de ilgilendiren önemli bir konuyla alakalı olduğunu biliyor olsa da, modern bir toplumdaki en donanımlı ev sahibi bile bu ziyareti son derece doğal bir olaymış gibi karşılamayı onlardan iyi beceremezdi. Nefisler körlendikten ve kadınlar kap kacağı kaldırdıktan sonra her iki taraf da karşısındakinin kıvrak zekasını sınamaya hazırdı.

---

45. Patlamış mısır ve fasulyeden oluşan bir yemek. (Yaz.)

"Kanadalı atalarımız evlatları Huronlara yüzünü göstermeye başladı mı?" diye sordu Delaware şefi.

"Ne zaman yüz çevirdi ki?" diye cevapladı Magua. "Halkımdan 'göz bebeğim' diye bahseder."

Aksini düşünse de hak verir gibi başını sallayan Delaware devam etti:

"Genç savaşçılarının baltaları kırmızıya boyandı."

"Evet, ama baltalar artık temiz ve kör. Çünkü 'Yengeeler' öldü ve Delawarelerle komşuyuz."

Misafirinin gizli komplimanına bir el hareketiyle cevap veren şef sessiz kaldı. Bunun üzerine Magua, sözün dönüp dolaşıp katliama gelmesiyle birlikte, o anda aklına gelmiş gibi sordu, "Tutsağım kardeşlerime zorluk çıkarıyor mu?"

"Burada olmasından memnunuz."

"Delawareler ve Huronlar yakın komşu. Zorluk çıkarıyorsa halkımın kadınlarına gönderin."

"Burada olmasından memnunuz." dedi Delaware üzerine basa basa.

Cora'yı geri alma girişiminin geri çevrilmesi karşısında afallayan Magua, aldırmaz görünse de birkaç dakika bir şey söylemedi.

Nihayet devam ettiğinde, "Genç savaşçılarım Delawarelere dağlarda yeterince alan bırakıyor mu?" dedi.

"Lenapeler kendi topraklarının tek hakimdir," dedi beriki mağrurlanarak.

"İyi. Kızılderililer adalete saygılıdır. Bahardaki kırlangıçlardan daha fazla beyaz adam varken, Kızılderililer baltalarını birbirine karşı mı kullansın?"

"İyi!" dedi dinleyicilerden birkaçı hep bir ağızdan.

Magua sön sözlerinin Delawareleri sakinleştirmesi için bir süre bekledikten sonra ekledi, "Ormanda yabancı ayaklar yürüdü mü son zamanlarda? Kardeşlerim beyaz adamın kokusunu aldı mı?"

"Kanadalı atalarımız gelecekse gelsin," dedi diğeri anlamazlıktan gelerek, "Çocukları onu gördüğüne sevinir."

"Büyük şef geldiğinde, Kızılderililerle çubuk tüttürmeye gelir. Huron da ona 'hoş geldin' der. Ama Yengee'lerin elleri uzundur ve bacakları yorulmaz. Genç savaşçılarım Delaware köyü yakınlarında Yengee'lerin izlerini gördüğünü zannetmişler."

"Lenapeleri uykuda yakalayamazlar."

"İyi! Gözü açık savaşçı düşmanını görür!" dedi bir kez daha karşısındakini istediği konuya getirmekte başarısız olan Magua. "Kardeşime hediyeler getirdim. Halkın doğru bulmadığı için savaş yoluna çıkmadı ama dostları onların beklediği yeri unutmadı."

Bu sözlerle birlikte ayağa kalkan kurnaz yerli ev sahiplerinin şaşkın bakışları arasında hediyeleri bir bir yere serdi. Hediyelerin çoğu William Henry katliamında öldürülen kadınların takılarından oluşan pek de kıymetli olmayan incik boncuktan ibaretti. Seçilen incik boncuk kadar hediyelerin paylaştırılmasında da kurnazlığını göstererek daha kıymetli olanlarını birisi aynı zamanda ev sahibi olan dinleyicileri arasındaki en nüfuzlu iki savaşçının önüne bırakırken diğerlerine ayırdığı hediyeleri de o kadar methetti ki onların da şikayet edecek bir şeyi kalmadı. Öyle kazançlı ve aynı zamanda gurur verici bir görüşme olmuştu ki, eli 'açık ziyaretçi övgüyle bezediği cömertliğinin karşılığını alacağını dinleyicilerin gözlerinden anlayabiliyordu.

Magua'nın zamanlaması da uygulaması kadar başarılı olan girişimi hemen sonuç verdi ve Delawareler önceki ağırbaşlılığını kaybetti. Özellikle ev sahibi olan yerli, ganimetten kendi payına düşerı aslan payını beğeniyle izlediği bir sürenin sonunda, "Kardeşim, büyük şef! Hoş gelmiş!" dedi.

"Huronlar Delawareleri sever," diye karşılık verdi Magua. "Neden sevmesinler. Derilerini karartan güneş aynı ve öldükten sonra aynı avlakları paylaşacaklar. Kızılderililer dost olmalı ve beyazlara karşı gözlerini açık tutmalı. Kardeşim ormanda hiç casuslarla karşılaştı mı?"

Fransızların 'le Cour – dur' diye çağırdıkları, 'Taş Kalpli' adlı Delaware, adını hak ettiğini kanıtlamak istercesine başlangıçtaki ketum tavırlarından bir anda sıyrılıp açıkça cevap verdi:

"Köyün çevresinde yabancıların makosenleri yürümüş. Benim kulübeme kadar gelmişler."

"Kardeşim köpeklere haddini bildirmiş mi?" dedi Magua, karşıtının az önceki politik cevaplarını hatırlatmaya gerek görmeden.

"Bu olmaz. Lenapeler yabancıları her zaman misafir eder."

"Yabancıları ama casusları değil!"

"Yengeeler kadınlarını casusluk etmeye gönderir mi? Huron şefi kadını savaşta esir aldım demedi mi?"

"Dedi ve doğru söyledi. Yengeeler benim haneme de girdi. Ama kendilerine hoş geldin diyecek birini bulamadılar. Sonra da kaçıp Delawarelere sığındılar çünkü Delawareler bizim dostumuz, Kanadalı atalarından yüz çevirdiler diye düşündüler."

Daha gelişmiş toplumlarda başarılı bir diplomatik hamle olarak değerlendirilebilecek bu sözler yerini buldu. Kabilelerinin kısa süre önce sergilediği tutumun Fransız müttefikleri arasında hoş karşılanmadığını bilen Delawareler bundan sonraki her hareketlerinin bu olaydan kaynaklanan güvensizlikle değerlendirileceğinin farkındaydı. Dolayısıyla ilerideki kararlarının ne yönde olursa olsun bir takım önyargılarla karşılanacağını bilmek için olağanüstü ileri görüşlülük

gerektiği söylenemezdi. Köylerinin bazıları, avlaklarının belli bir kısmı, hatta kadın ve çocukların yanında askeri güçlerinin de hatırı sayılır bir bölümü Fransızların kontrolü altındaki topraklardaydı. Bu şartlar altında Magua'nın sarf ettiği sözler telaş değilse de, hoşnutsuzluk yaratmıştı.

"Atalarım yüzüme baksınlar," dedi, Le Cour-Dur, "Değişmediğini görecekler. Genç adamlarımın sefere katılmadığı doğru bunun için kendilerine göre sebepleri vardı. Yine de büyük beyaz şefe karşı sevgi ve saygı duyarlar."

"En büyük düşmanının çocuklarının kampında yiyip içtiğini duyduğunda da böyle mi düşünecek? İğrenç bir Yengee'nin kamp ateşinin etrafında oturup çubuğunu tüttürdüğünü ve bir çok çocuğunun kanını döken solukbenizlinin Delaware kampına girip çıktığını duyduğunda? Hadi oradan, Büyük Kanadalı şef aptal mı?"

"Delawarelerin korktuğu Yengee de kim? Kim genç adamlarımın kanını dökmüş? Kim büyük şefin bu amansız düşmanı?"

"La Longue Carabine!"

Bu adı duyan Delaware savaşçıları, Fransız yandaşı kabileler arasında bu kadar namlı bir beyazın ellerinde olduğunu duyunca ne kadar şaşırdıklarını saklayamadılar.

"Kardeşim ne demek istiyor?" diye diretti, Le Cour-Dur, ırkının genellikle sergilemekten uzak olduğu bir şaşkınlık içinde.

Soğuk bir sesle, "Huronlar yalan söylemez," diyen Magua kafasını kulübenin girişine doğru hafifçe çevirerek, cüppesine sarınarak devam etti: "Delawareler tutsaklarını kollasınlar. Görecekler birinin derisinin ne kırmızı ne de beyaz olduğunu."

Uzun bir sessizlik oldu. Şef yanındakilerle bir şeyler konuştu ve kabiledeki diğer önemli şeflerin çağırılması için adamlar gönderildi.

Bu olayı takip eden süre içinde kulübeye giren her savaşçı konuyla ilgili bilgilendirildi. Her savaşçı Magua'nın getirdiği bu bilgileri bir anlık şaşkınlık ve bildik ünlemleriyle karşılarken ağızdan ağıza yayılan haber bütün köyde heyecan yarattı. Yakınlarındaki savaşçıların ne dediğini duymaya çalışan kadınlar işlerini güçlerini bıraktı. Çocuklar oyunlarını bırakıp babalarının ayakları arasında dolaşırken bunca nefret edilen düşmanlarının göstermiş olduğu cesaret karşısında dile getirilen şaşkınlık dolu sözleri dinlediler. Hasılı, yaptığı işi bir kenara bırakmış ve bütün kabile pek sık görülmeyen bir davranışla, o anda hissettiklerini dile getirmeye vakfetmişti kendini.

İlk şaşkınlık atlatıldıktan sonra bir araya toplanan ihtiyarlar bu kadar çetrefilli ve kritik bir durumda kabilenin çıkarlarına uygun hareket tarzının hangisi olduğunu belirlemek üzere bir araya toplandılar. Bütün olanlar süresince yaslandığı duvar kadar hareketsiz ve alınacak karara ilgisiz görünmeyi başaran Magua, sessiz sedasız ve hareketsiz bir heykel gibi kendisini çıkacak sonuçtan soyutlamıştı sanki. Aslında ev sahiplerinin bundan sonra ne yapacağını belli edecek hiçbir hareketi gözden kaçırıyor değildi. Muhatap olduğu insanları yakından tanıyan Magua alınacak kararı bazen kararı alacak olanların kendilerinden bile önce görebiliyordu.

Delaware meclisi uzun sürmedi. Dağılırlarken bütün kabilenin katılacağı bir başka toplantı yapılacağı duyuruldu. Bu tür toplantıların nadiren ve olağanüstü öneme sahip konularla ilgili olarak toplandığını bilen Huron olayların dışındaymış gibi göründüğü kulübede oturmaya devam ediyor ve bundan sonraki hareketlerinin amaçladığı sonuca ulaşmak için ne kadar kritik olduğunu biliyordu. Sessizce ayağa kalkıp savaşçıların yavaş yavaş toplanmaya başlamış olduğu alana yöneldi.

Köydeki kadınlar ve çocuklar da dahil herkesin bir araya gelmesi neredeyse yarım saat sürdü. Bu gecikmenin nedeni toplantıya verilen önemden dolayı büyük ciddiyetle yapılan hazırlıkların zaman almasıydı. Yine de güneş Delaware köyünün bağrına kurulduğu dağların zirvelerini aştığında, hemen herkes yerini almış ve zirveleri şekillendiren ağaç tepelerinin arasından süzülüp gelen ışınlar, o ana kadar burada gördükleri arasında en büyük, en ciddi, en dikkatli ve alakadar kalabalığın yüzlerine vurmuştu. Meydanda toplananların sayısı binin üzerindeydi.

Böyle bir kalabalık içinde bile kişisel menfaatleri uğruna dinleyicilerini bu kadar önemli bir konuda acele karar vermeye teşvik edecek kadar sabırsız ve olgunlaşmamış bir kişi olması düşünülemezdi. Böyle bir hareket o kişiye ve onun aklı selimine duyulan güveni artırmak bir yana, itibarını yerle bir edecek bir davranış olarak değerlendirilirdi. Konuyu kabilenin tamamına duyurmak ancak en tecrübeli ve yaşlı savaşçılara düşerdi. Bu kişilerden biri harekete geçene kadar bir başkası tarafından girişilecek aceleci bir davranışı, ne kavgada çatal yürekli olmak, ne olağanüstü yeteneklere sahip olmak, ne de hitabetteki yetenekler haklı gösterebilirdi. Mevcut şartlar altında konuşma görevi kendisine düşen ihtiyar savaşçı sorumluluğunun ağırlığını hissediyormuşçasına sessiz ve düşünceliydi. Bu sessiz bekleyiş her konuşmadan önce alışkın oldukları süreyi bir hayli aşsa da, kalabalık içinde en küçük çocuk bile herhangi bir sabırsızlık ya da merak göstermiyordu. Ara sıra yere dönük yüzler hafifçe çevriliyor ve hava koşullarına karşı daha korunaklı hale getirilmiş olmanın dışında ayırt edici bir özelliği görünmeyen bir kulübeye baktıktan sonra tekrar diğer herkesinki gibi önüne dönüyordu.

Nihayet bütün kalabalığı harekete geçiren bir mırıltı du-

yulunca herkes ayaklandı. Söz konusu kulübenin aynı anda açılan kapısından çıkan üç adam meclisin toplandığı meydana doğru harekete geçti. Hepsi de meydandaki diğerlerine kıyasla oldukça yaşlıydı. Özellikle ortalarında, yürümek için yanındakilerin desteğine ihtiyaç duyan bir tanesi insan ırkının eriştiği sayının çok üzerinde yıllara ermiş biriydi. Bir zamanlar bir sedir ağacı gibi uzun ve güçlü olan vücudu yüzden fazla yılın ağırlığı altında iki büklüm olmuştu. Kızılderililerin tüy gibi hafif adımları yerlerini kendisini zorlukla taşıyan ve tabanlarını yerde sürüyen bir hareket tarzına bırakmıştı. Esmer, kırışık yüzü, omuzlarına dökülmüş ve son kesildiğinden bu yana nesiller geçmiş gibi duran gür ve upuzun saçlarının beyazlığıyla tam bir tezat içindeydi.

Geride bırakmış olduğu yıllar, gördüğü ihtimam ve halkı üzerindeki nüfuzuna bakarak pederşah diyebileceğimiz bu yerlinin kıyafetleri kabilenin genelinde görüldüğü üzere sade ama yine de etkileyiciydi. Cüppesi çoktan geride kalmış yıllarda sergilemiş olduğu kahramanlıkların betimlenebilmesi için tıraşlanıp tabaklanmış en iyi deriden mamuldü. Göğsünde uzun ömrü boyunca hizmetinde bulunduğu Hıristiyan hükümdarlar tarafından verilmiş olan, bazıları altın bazıları gümüşten, büyüklü küçüklü pek çok madalya ve nişan görülüyordu. Kollarında ve ayak bileklerinde de yine altından yapılmış pazıbentler ve halhallar vardı. Savaşçılık çağlarını artık geride bıraktığı için sadece alnının üzerinde değil bütün kafasında uzattığı kar beyazı saçları, aşağı doğru dökülen parlak siyah renkte üç adet devekuşu tüyünün arasından göz alan, değerli taşlarla bezenmiş bir taçla süslenmişti. Sapı som altından bir bıçak ve gümüş kaplaması içinde demir kısmı zorlukla görünen bir savaş baltası taşıyordu.

Muazzam bir saygı gösterilen bu ihtiyar savaşçının ku-

lübesinden çıkmasıyla ortaya çıkan heyecan ve mutluluk nidaları arasında sık sık 'Tamenund' adı telaffuz edilmişti. Büyük ruhun sırdaşı olma mertebesi verilmiş bu bilge ve haktanır yerlinin kabilenin sınırlarını aşan namı Magua'ya da ulaşmıştı. Tamenund adı kulaktan kulağa dolaştığı süre içinde küçük bir değişime de uğramış ve beyazlar arasında eskiden sahibi olduğu topraklarda hüküm sürmekte olan büyük bir imparatorluğun hamisi olarak kabul edilmişti.[46] Magua da, vereceği karar kendi geleceğini de yakından ilgilendiren bu adamı daha yakından görebilmek için kalabalığın bir adım önüne çıktı.

Yaşlı adamın gözleri, bunca zamandır taleplerine karşılık vermiş uzuvları artık yorulmuş da dinleniyormuş gibi kapalıydı. Teni çevresindekilerin çoğundan daha koyu ve daha renkliydi. Böyle olmasında yıllarca maruz kaldığı iklimlerin etkisi kadar derisini süsleyen karmaşık ve incelikli dövmelerin de katkısı vardı. İleri çıkmış da olsa, yanından geçtiği Magua'yı fark etmedi. Yanındakilerden destek alarak sürdürdüğü yürüyüşü bir hükümdar ve bir baba havasıyla oturduğu, kalabalığın tamamının görebileceği yüksek bir noktada sona erdi.

İnsanlarının kendilerininkinden başka bir dünyaya aitmiş gibi gördüğü bu kişinin beklenmedik ziyaretinin uyandırdığı ilgi ve saygı başka bir yerde veya durumda eşi görülemeyecek kadar yoğundu. Yeteri kadar bekledikten sonra pederşahlarının yanına giden kabilenin en saygın şefleri inayetini almak için yaşlı adamın elini saygıyla başlarının üzerine koydular. Daha genç ve tecrübesiz olanlar arasında ise

---

46. Amerikalılar zaman zaman, burada adı geçen büyük şefin adının değişime uğramış bir hali olarak, Tamenay'dan, koruyucu azizleri olarak bahsederler. Gerçekten de Tamenund'un kahramanlıkları ve gücünden bahseden pek çok halk hikayesi mevcuttur. (Yaz.)

ancak en seçkin savaşçılar bu kadar yaşlı, adil ve cesur bir savaşçının elbiselerine dokunmakla ya da sadece aynı havayı solumalarına yetecek kadar yaklaşabildiler. Kalabalığın geri kalan çoğunluğu ise bu kadar içten bir sevgi ve saygı duydukları bu kişiye bakmakla yetinmek zorundaydı. Bu sevgi ve saygı gösterileri tamamlandıktan sonra herkes yerli yerine çekildi ve bütün köyü derin bir sessizlik kapladı.

Kısa bir bekleyişten sonra Tamenund'a eşlik eden yaşlıların kulaklarına bir şeyler fısıldadığı bir kaç savaşçı yerlerini terk edip sabahtan beri herkesin ilgisinin odağında bulunan kulübeye girdi. Bir kaç dakika içinde yeniden ortaya çıktıklarında yanlarında bütün bu hazırlıklara ve mahkemenin toplanmasına neden olan kişiler vardı. Kalabalık yeni gelenlerin geçmesi için bir koridor oluşturacak şekilde aralandı ve arkalarında tekrar kapanmadan önce yoğun bir insan kuşağından müteşekkil bir ucu açık bir daire oluşturdu.

BÖLÜM XXIX

Meclis toplandı, ve ayağa kalkan Achilles,
halkın kralına seslendi.
A.Pope, İlliad

Sevgiyle sarmaladığı Alice'le kol kola yürümekte olan Cora tutsakların en önünde yer alıyordu. Çevrelerini saran öfke ve nefret dolu yerlilerin oluşturduğu kalabalığa rağmen fedakar ablanın bütün derdi kardeşinin güvenliğiydi. Başlarına her şeyin gelebileceği böyle bir ortamda iki kız kardeş için de hemen hemen aynı kaygıyı taşıyan Heyward da hemen yanlarındaydı. Yanındakilerin rütbe ve asaletini asla unutmayan Şahingöz ise kendisine onların biraz arkasından gelmeyi uygun bulmuştu. Tutsakların arasında Uncas görülmüyordu.

Bir kez daha mutlak sessizlik sağlandığında, her zamanki etkileyici bekleyişi takiben pederşahın yarenlerinden bir tanesi ayağa kalkarak son derece anlaşılır bir İngilizce'yle sordu:

"Tutsaklarımdan Hangisi La Longue Carabine?"

Soruya ne Duncan, ne de avcı cevap verdi. Etraflarını saran sessiz ve karanlık topluluk arasında Magua'nın da olduğunu fark eden Duncan bir ürperti hissetti. Kabilenin huzurunda olmalarının kendi hain planlarını uygulayabilmek

için elinden gelen her şeyi yapmaya kararlı olan bu kurnaz yerlinin marifeti olduğunu anlaması uzun sürmedi. Kızılderililerin çabucak infaz edilen cezalarına bir kez şahit olmuştu ve yoldaşının da benzer bir cezaya çarptırılacağından korkuyordu. Bir anda kendisini tehlikeye atmak pahasına da olsa hakkını ödeyemeyeceği dostunu koruyabilmek üzere öne çıkmaya karar verdiyse de o konuşmaya fırsat bulamadan aynı sorunun daha kararlı ve açık bir şekilde tekrar edilmesi üzerine, "Bize birer tüfek verip ormana bırakın da, görün kimin kim olduğunu," diye cevap verdi genç asker.

Heyward'ı, yiğitliği ya da işlediği bir suç; erdemleri ya da başına gelen bir kaza; nedeni her ne olursa olsun adı duyulmuş biriyle ilk karşılaşma anında duyulan türden bir merakla süzen şef, "İşte adı kulağımıza çalınan savaşçı!" dedi. "Beyaz adamı Delaware'lerin köyüne hangi rüzgar attı?"

"İhtiyaç! Yemek, barınak ve dostlarım için buradayım."

"Hayır, orman av hayvanlarıyla dolu. Gerçek bir savaşçı ise bulutlu bir gökyüzünden başka barınak aramaz. Dostluğa gelince, Delaware'ler Yengee'lerle dost değil düşmandır. Ağzın konuştu ama kalbin bir şey söylemedi."

Nasıl davranması gerektiğini kestiremeyen Duncan bir süre sesiz kaldı ve konuşulanları dikkatle dinlemiş olan avcı bir adım öne çıktı.

"La Longue Carabine dendiğinde cevap vermemiş olmam ne korkudandır, ne de utançtan. Zaten mert bir adamda bunlar bulunmaz. Cevap vermedim çünkü Mingo'ların bu kadar yakından tanımaları gereken 'geyiköldüren'e istinaden bana taktıkları ismi tanımıyorum. Zira bu bir karabina değil yivli tüfektir. Bununla birlikte, atasından Nathaniel adını, hâlâ kendi topraklarında yaşamakta olan Delawarelerden Şahingöz lakabını, ve konuyu en çok ilgilendiren adama sormamış olsalar da, Iroquoislerden de 'Uzun Tüfek' namını almış olan kişi benim."

O ana kadar Duncan'ı incelemekte olan bütün gözler bir anda söz konusu lakap üzerinde hak iddia eden, demir gibi dimdik duran ikinci adama çevrildi. Bu kadar büyük bir onura ortak olmaya çalışan iki kişinin birden ortaya çıkması sahtekârlara yabancı olmayan yerliler için pek de şaşırtıcı değildi. Yine de adaleti yerine getirmeye kararlı olan Delawareler için bu konuda hata yapılmaması önemliydi. Köyün ihtiyarları kendi aralarında bir şeyler konuştuktan sonra misafirlerine danışmaya karar verdiler.

"Kardeşim köyüme çöreklenen bir yılan olduğunu söyledi," dedi yaşlı şef Magua'ya hitaben, "Yılan hangisi?"

Huron avcıyı işaret etti.

Kadim düşmanının bu işte bir parmağı olduğundan artık tamamıyla emin olan Duncan, "Bilge Delaware'ler havlayan bir kurda mı inanacak?" diye araya girdi. "Köpekler yalan söylemez ama kurtların da doğru söylediği görülmüş değildir."

Delawarelerin bu karmaşık durumu açıklığa kavuşturmakta başarısız olmayacaklarını ve bulunduğu konumda sakin kalabilmesinin ne kadar önemli olduğunu çok iyi bilen Magua gözlerinden okunan öfkeyi bastırmayı başardı ve karşısındakini hor gördüğünü belirtecek şekilde başını çevirdi. Yanılmamıştı da zira köyün ihtiyarları kısa bir konuşmanın ardından kararlarını açıkladı.

"Kardeşime yalancı dendi. Arkadaşları buna kızdı. Doğru söylediğini kanıtlayacak. Tutsaklara silah verilecek ve her ikisi de kendini ispat edecek."

Aslında kendisine güvenilmediğini ortaya koyan bu teklifi akıllıca bulmuş gibi davranan Magua, avcının keskin nişancılığının kendisini hayal kırıklığına uğratmayacağını bilmenin rahatlığıyla bu kararı beğendiğini gösteren bir harekette bulundu. Çabucak silahlandırılan iki arkadaştan elli

metre kadar uzaklıktaki bir kütüğün üzerinde unutulmuş bir testiye ateş etmeleri istendi.

Heyward avcıyla nişancılık konusunda yarışmak düşüncesi ne kadar komik gelse de, Magua'nın neyin peşinde olduğunu anlayana kadar ısrarını sürdürmeye kararlıydı.

Son derece dikkatle üç kere sil baştan nişan alarak ateş etti. Kurşun kütüğün testiye bir parmak kadar yakın bir noktasına isabet etti. Yerliler arasında yükselen uğultu bu atışla silahın büyük bir ustalıkla kullanıldığına ikna olduklarını gösteren cinstendi. Şahingöz bile beklediğinden daha iyi bir atış olduğunu kabul edercesine başını salladı. Başarılı rakibiyle yarışmak için hemen harekete geçmek yerine, dipçiğini yere dayadığı silaha yaslanarak bir dakika kadar düşünceli düşünceli bekledi. Bu dalgınlığından ilk elde silahları aldıkları yerlinin kırık dökük bir İngilizce'yle sorduğu soruyla uyandı:

"Solukbenizli daha iyisini yapabilir mi?"

"Evet, Huron!" diyen avcı kısa namlulu tüfeği, bir dal parçası gibi kolaylıkla Magua'ya doğru sallayarak devam etti, "Seni şu an vurabilirim ve bunu hiçbir şey engelleyemez. Kumruyu kovalayan şahin avını ıskalayabilir ama ben seni buradan ıskalamam. Yine de kalbine bir kurşun göndermedim, pekiyi neden? Çünkü bir beyaz olarak bunu yapmam uygun olmaz. Buradaki herhangi birinin masum kafasına da bir kurşun gönderebilirim ama Tanrı'ya şükredin, tabi Tanrı tanırsanız; zira bunun için çok iyi bir gerekçeniz var."

Avcının öfkeyle kızaran yüzü ve gözlerinden fışkıran alevler dinleyen herkeste su yüzüne vurmayan bir şaşkınlık yarattı. Delawareler nefeslerini tutarak olacakları beklediler. Magua düşmanının mertliğine pek güvenmese de, soğukkanlılığını korumayı ve etkilenmemiş görünmeyi başardı.

"Daha iyisini yapabilir misin?" dedi tekrar yakınındaki Delaware.

Tüfeği hâlâ kızgınlıkla sallamakta olan avcı, gözlerini Magua'dan ayırıp "Neyin daha iyisini aptal herif?" diye bağırdı.

"Eğer beyaz adam iddia ettiği kişiyse," dedi araya giren yaşlı şef, "Daha iyisini yapabileceğini göstersin."

Heyward'ın pek de alışık olmadığı 'duyulabilir' bir kahkaha atan avcı seri bir hareketle tüfeği doğrultup ateşledi ve parçalanan testinin her parçası ayrı bir yere savruldu. Daha testinin kırılmasının yol açtığı ses sona ermeden avcının iğrenerek yere çarptığı tüfeğin sesi duyuldu.

Olanların yarattığı ilk izlenim akıllara durgunluk veren bir şaşkınlıktı. Daha sonra bütün kalabalığı saran uğultuysa her kafadan ayrı bir ses çıktığının göstergesiydi. Kimileri için gördükleri yeterli olurken kimileri avcının testiyi vurmuş olmasını şansa bağlıyordu. Heyward da kendi çabalarına destek veren bu görüşü destekler görünmekte gecikmedi.

"Şans eseri vurdu," dedi, "Kimse nişan almadan hedefi vuramaz."

"Şans mı?" diye çıkıştı avcı. Sonucu ne olursa olsun kimliğini kanıtlamaya kararlı görünen avcı, Heyward'ın zaman kazanmak için giriştiği oyuna kendisini de davet eden kaş göz işaretlerini fark etmekten de uzaktı. "Huron da bunun şans olduğuna mı inanıyor? Ona da bir tüfek verin, ve siper almaksızın karşı karşıya gelelim de bırakın aramızdaki meseleyi halledelim. Aynı teklifi sana yapmıyorum Binbaşı çünkü kanımızın rengi de hizmet ettiğimiz efendi de aynı."

"Huron'un yalan söylediği açık," dedi Heyward sakin bir sesle, "Sen de duydun La Longue Carabine diye seni gösterdiğini."

Yaşlı şef bir kez daha araya girmese kimliğini kanıtlamayı kafaya koymuş olan dik kafalı avcının nasıl bir cevap vermek üzere olduğunu Tanrı bilir.

"Göklerde süzülen Şahin istediği zaman gelir, istediği zaman gider. Tüfekler!"

Bu sefer tüfeğe dört elle sarılan avcıyı hasetle izleyen Magua'nın endişe etmesini gerektiren bir durum yoktu.

Sayısız tetik çekmiş parmağıyla tüfeğin namlusuna dokunan avcı, "Delaware kabilesinin önünde kimin daha iyi olduğu ortaya çıksın," dedi. "Şu ağacın dalında asılı duran maşrapayı görüyor musun, Binbaşı? Hudutlarda görev yapacak kadar iyi bir nişancıysan, onu vur da görelim."

Avcının işaret ettiği hedefi gören Duncan ateş etmeye hazırlandı. Hedefleri, deri bir bağcıkla yüz metre mesafedeki kuru bir çamın dalına asılmış, Kızılderililer arasında yaygın şekilde kullanılan türden küçük bir kepçeydi. İnsan doğasının garipliğinden olsa gerek, yarışmanın sonucunun ne olacağını unutmuşa benzeyen genç asker vahşi hakemlerinin kanaatinin hiçbir önemi olmadığını bile bile kazanma arzusuna kapılarak nişan aldı. Keskin nişancılık konusunda avcıya rakip olamayacağı daha önceki atıştan kolaylıkla anlaşılabilse de elinden gelenin en iyisini yapmaya kararlıydı. Duncan ucunda hayatı dahi olsa daha iyi ve dikkatli nişan alamazdı. Ateş etmesinin hemen ardından yerlerinden fırlayan bir kaç yerli hep bir ağızdan bağırarak kurşunun hedefin hemen yanındaki bir noktadan ağaca saplandığını bildirdiler. Memnuniyetlerini bildik ünlemleriyle ifade eden savaşçıların bakışları avcıya döndü.

"Kraliyete bağlı bir İngiliz için fena değil!" dedi Şahingöz eski sessiz gülüşlerinden birini sergileyerek, "Ama benim kurşunlarım da bu kadar sapsaydı, şimdi kürkü hanımefendilerin şapkalarını süsleyen pek çok sansar hâlâ ormanda dolaşıyor olurdu. Son yolculuğuna gönderdiğim bir çok Mingo da şeytanlıklarına devam ediyor olurdu. Umarım bu maşrapanın sahibinde bunlardan başka vardır; zira bu bir daha su tutmayacak."

Bir yandan konuşurken diğer yandan falya barutunun fazlasının üfleyip, horozu kaldırmış olan avcı bir ayağını bir adım geriye atarak vücudunun ve silahın yönünü birbirine paralel hale getiren tek bir hareketle namluyu doğrulttu. Kısa bir süre için tüfek ve insan bu şekilde bir heykel gibi hareketsiz durdu. Tüfek namlusunun içindekileri bir alev patlaması eşliğinde kustu. Genç yerliler bir kez daha yerlerinden fırladılar ama aceleyle başladıkları arayışları kurşunu bulamamalarıyla çabucak sona erdi.

"Hadi oradan!" dedi yaşlı şef, avcıya tiksintiyle. "Sen köpek postuna bürünmüş kurtsun. Ben Yengee'lerin 'Uzun Tüfek'iyle konuşurum."

"Eğer elimdeki bana o adın verilmesine neden olan tüfek olsaydı, o maşrapayı tutan bağcığı koparır maşrapayı da ziyan etmemiş olurdum," diyen Şahingöz, karşısındakini duymamış gibi devam etti, "Sizi gidi akılsızlar! Eğer bu ormanda bir keskin nişancının kurşununu arıyorsanız, hedefin içine bakmalısınız, sağına soluna değil!"

Genç yerliler kendi dillerinde konuşan avcı sözlerini bitirir bitirmez maşrapayı asılı olduğu daldan alıp başlarının üzerine kaldırdıklarında kurşunun maşrapanın açık kısmından girip deldiği alt kısmında açtığı deliği göstererek neşeyle bağırdılar. Bu atışa şahit olan bütün savaşçılardan da aynı anda bir hayranlık nidası yükseldi. Sorun böylelikle çözülürken Şahingöz de tehlikeli kimliğini kanıtlamış oluyordu. Daha önce Heyward'a yönelmiş olan basit ve cahil kalabalığın bakışları avcının yıpranmış ve güneş yanığı yüzüne odaklandı. İlk şaşkınlık yatışınca yaşlı şef sorularına devam etti.

"Neden kulaklarımızı kapatmaya çalıştın?" dedi, Duncan'a dönerek, "Delawareler panter yav-rusuyla kediyi birbirinden ayıramayacak kadar aptallar mı?"

"Ama bir kuş gibi öten Huron'u dinliyorlar," dedi yerlilerin mecazlı söylemini benimseyen Duncan.

"Bu kadar yeter! Kimin kulaklarımızı kapatmaya çalıştığını göreceğiz," diyen yaşlı şef Magua'ya dönerek devam etti, "Kardeşim, Delawareler seni dinliyor."

Doğrudan hitap edilen ve hikayesini anlatmaya davet edilen Huron ayağa kalkıp, tutsaklarla yüz yüze geldiği çemberin ortasına kadar yürüdü ve konuşmaya hazırlandı. Başlamadan önce konuşmasını dinleyicilerinin anlayış düzeyine göre uyarlayabilmek ister gibi çevresindeki herkesle yüzleşti. Şahingöz'ü saygıyla karışık bir düşmanlıkla, Heyward'ı bitip tükenmek bilmeyen bir nefretle, korkudan sinmiş Alice'i varlığının bile farkında değilmiş gibi önemsemez bir tavırla, güçlü ve boyun eğmez bakışlarıyla karşılaştığı güzel Cora'yı ise tarifi pek de mümkün olmayan bir ilgiyle süzdü. En nihayet kendi iç dünyasındaki karanlığa dönerek dinleyicilerinin çoğunun anladığını bildiği Kanada diliyle konuşmasına başladı.

"Yaratıcıları olan ruh insanlara farklı renkler verdi. Bazılarını kara ayıdan bile kara. Bunlar, dedi büyük ruh, köle olsun ve onlara kunduzlar gibi sonsuza kadar çalışmalarını emretti. Güneyden gelen rüzgar estiği zaman kayıklar dolusu getirildikleri büyük tuz gölünün kıyılarında bizonlar gibi inlediklerini duyarsınız. Bazılarını ormandaki kakım gibi beyaz yüzlü yarattı ve bunlar tüccar olsun, kadınlarına köle ve esirlerinin karşısında avcı kurt olsun dedi. Bu insanlara güvercin kanatları gibi asla yorulmayan kollar, ağaçlardaki yapraklar kadar çok çocuk ve bütün dünyayı yiyip bitirmelerine yetecek kadar açgözlülük verdi. Vahşi kedinin dili gibi yalancı bir dil, tavşan gibi korkak bir kalp, domuz gibi hinlik, ve geyiğin bacaklarından bile uzun kollar verdi. Dilleri Kızılderililerin kulaklarını tıkar, kalbi kendi savaşlarında dövüşmesi için askerlere para öder, kolları büyük tuz gölünün kı-

yılarından büyük gölün kıyılarına kadar bütün topraklara uzanır. Doymak bilmeyen iştahı yüzünden hasta olur. Tanrı ona ihtiyacı olanı verir ama o her şeyi ister. İşte Solukbenizliler böyledir."

"Büyük ruh bazılarını güneşten daha parlak ve kırmızı yarattı," diyen Magua, sisli gökyüzünde yükselmekte olan güneşe işaret etti. "Bunlara kendi aklından verdi. Onlara yarattığı toprakları verdi ve üzerini arasında av hayvanlarının gezdiği ağaçlarla kapladı. Rüzgâr ovaları oluşturdu, güneş ve yağmur meyveleri olgunlaştırdı. Ve kar şükretmeyi unutmamaları için geldi. Yolculuk etmek için yollara ihtiyaçları yoktu. Tepelerin ardını görürlerdi. Kunduzlar çalışırken gölgede yatıp izlediler. Rüzgâr yazın sıcağında serinliğini verdi. Derileri kışın ısınmalarını sağladı. Kendi aralarında dövüşseler de erkekliklerini kanıtlamak için dövüşürlerdi. Cesur, adil ve mutluydular."

Burada duraklayıp dinleyicilerle bir bağ kurup kuramadığına baktı. Nereye baksa kendi gözlerini karşılayan gözlerle, dik duran başlarla ve ırkının yaptığı hataları düzeltmeye hazır ve istekli görünen yüzlerle karşılaştı.

"Büyük Ruh çocuklarına farklı diller verdiyse," dedi hüzünlü bir ses tonuyla, "Bütün hayvanlar onları anlasın diye yaptı. Bazılarını karda uyuyan kuzenleri ayının yanında, bazılarını kutlu avlaklara yakın güneşin yanında yarattı. Bazılarını tatlı su göllerinin yanında en sevdiklerini ise büyük tuzlu gölün kıyılarında yarattı. Kardeşlerim bu sevgili çocukların kim olduğunu biliyor mu?"

Dinleyiciler hep bir ağızdan cevap verdi, "Lenape!"

Andıkları ataların büyüklüğü karşısında boyun eğer gibi eğilen Magua, "Evet, Lenni Lenape!" dedi. "Lenape kabileleri! Güneş tuzlu suyun içinden doğar, tatlı suyun içinde batar, hep gözlerinin önünde olurdu. Ama neden, bir Orman

Huron'u olan ben, bilge insanlara kendi geçmişlerini anlatayım? Neden uğradıkları haksızlıkları, eski ihtişamlarını, kahramanlıklarını, zaferlerini, mutluluklarını, kayıplarını, yenilgilerini ve sefaletlerini hatırlatayım? Aralarında bütün bunları bilen biri zaten yok mu? Magua artık sussun. Dili sessiz, kalbi kurşun gibi ağır. Magua dinlesin."

Konuşmacı susunca bütün bakışlar saygıdeğer Tamenund'a döndü. Topluluk önündeki yerini aldığından beri ne dudakları kıpırdamış, ne de bir yaşam belirtisi göstermiş olan kırılgan ihtiyar, avcının yeteneklerini sergilediği bütün o süre boyunca çevresinde olan bitenin farkında olduğuna dair herhangi bir işaret sergilememişti. Magua'nın konuşması sırasında ise kendinde olduğu yolunda yorumlanabilecek bir iki harekette bulunmuş hatta söylenenlere kulak vermek istercesine kafasını çevirmişti. Huron halkından adıyla bahsettiği zaman ise gözlerini açmış ve çevresindekileri bir hayalet gibi boş gözlerle izlemişti. Ayağa kalkmaya çalışınca yanındakiler yardım ettiler. Ayaklarını yere bastı ve bütün zayıflığına rağmen otoriter bir duruşla gırtlaktan gelen ve derin sessizlik içinde rahatsız edici bir hal alan bir sesle sordu:

"Lenape'nin çocuklarına seslenen kim? Kim geçmiş günlerden bahseden? Yumurtadan kurt, kurttan sinek olmaz mı? Sinek sonunda ölmez mi? Neden Delawarelere geçmiş güzellikten bahsetmek? Elimizde kalanlar için Manitou'ya şükretmek daha iyi."

"Bir Wyandot," dedi berikinin dikildiği platforma yaklaşan Magua, "Tamenund'un dostu."

"Dost!" diye tekrar etti alnına gençliğinde bakışlarını dayanılmaz kılan öfkeden geriye kalan bir karanlık çöken yaşlı bilge. "Dünya Mingoların eline mi geçti? Mingo'yu buraya getiren ne?"

"Adalet! Tutsakları senin topraklarında ve onları almaya geldi."

Başını çeviren Tamenund yanındakilerden birinin açıklamasını dinledi.

Tekrar karşısındakine dönerek dikkatle inceledi ve alçak ve isteksiz bir sesle, "Manitou'nun yolu adalet yoludur. Çocuklarım, yabancıya yemek verin. Huron! Yemeğini ye, sana ait olan ne varsa al ve git!" dedi.

Bu kısa ve öz hükmü verdikten sonra tekrar yerine geçip oturan pederşah, çevresindeki dünyanın yerine engin tecrübesinin şekillendirdiği kendi iç dünyasının görüntülerini yeğlercesine gözlerini kapattı. Verilen karar karşısında lehte ya da aleyhte herhangi bir görüş bildirecek kadar boşboğaz bir Delaware yoktu. Hüküm verilir verilmez, dört genç savaşçı harekete geçip Heyward ve Şahingöz'ü tuttukları gibi kıskıvrak bağladılar. Heyward olan bitene o denli kendini kaptırmıştı ki, her şey sona erene kadar neler olduğunu bile anlayamadı. Karşı karşıya gelmiş olsalar dahi Delawareleri diğerlerinden üstün tuttuğu için herhangi bir direnç göstermeyen Şahingöz az önceki konuşmayı tam olarak anlamış olsaydı bu denli pasif kalmayı tercih etmeyebilirdi.

Magua bir sonraki adımını atmadan önce çevresindeki kalabalığı muzaffer bir edayla süzdü. Erkeklerin herhangi bir direniş göstermediğini görünce en çok değer verdiği tutsağına döndü. Cora'nın bakışları o kadar sert ve soğukkanlıydı ki az önceki kararlılığını kaybeder gibi oldu. Hemen toparlanarak Alice'i diğerlerinden çekip kopardı ve Heyward'a takip etmesini çevrelerini saran kalabalığa ise açılmalarını işaret etti. Ancak beklenenin aksine Magua'nın peşinden gitmeyen Cora pederşahın ayaklarına kapanarak yalvardı:

"Adil ve saygıdeğer Delaware, senin bilgeliğine ve gücüne sığınıyoruz. Kendi kana susamışlığını tatmin edebilmek için kulaklarınızı yalanla dolduran bu acımasız ve kurnaz canavarı dinleme. Dünyadaki kötülükleri yakından tanıyacak kadar uzun bir yaşam sürmüş olan sen, felakete uğrayanların acısını hafifletmek gerektiğini bilirsin."

Yaşlı adam bir kez daha ağır ağır açtığı gözleriyle kalabalık üzerinde şöyle bir göz gezdirdi. Merhamet dilenen genç kadının kalpleri dağlayan yakarışları kulaklarını dağlarken bakışları da sonunda gelip onun üzerinde sabitlendi. Hemcinslerine özgü nadide güzellikleri bünyesinde toplamış bir heykel gibi, ellerini göğsünün üzerinde kenetleyen Cora, önünde diz çöktüğü yaşlı adama derin bir saygıyla bakmaktaydı. Tamenund'un umursamaz bakışları yavaş yavaş değişirken, gözleri, yüzyıl önce kalabalık Delaware toplulukları önünde, gençliğinin ateşini ortaya koyarken gösterdiği günlerden kalma bir kıvılcımla canlandı. Kimseden destek almadan ayağa kalktı ve duyan herkesi şaşırtan gür bir sesle sordu:

"Sen ne menem bir şeysin?"

"Bir kadın. Nefret ettiğiniz Yengee neslinden bir kadın. Ama size zarar vermemiş istese de veremeyecek, ancak yardımınıza sığınan bir kadın."

Eliyle çevresindekilere işaret eden pederşah, gözlerini Cora'dan bir an bile ayırmaksızın, sordu, "Çocuklarım, söyleyin, Delaware halkının ocağı nerede tütüyor?"

"Iroquois'lerin dağlarında, Horican'ın berrak kaynağının berisinde."

"Kendi ırmağımın sularından içmeyeli," diye devam etti yaşlı bilge, "Kaç kavurucu yaz geldi geçti. Minquon'un[47]

---

47. Delaware halkı arasında Minquon adıyla tanınan William Penn, kendileriyle olan ilişkilerinde her zaman adil davrandığı Kızılderililerin atasözlerinde anılır olmuştur. Amerikan halkı eşi benzeri görülmemiş tari-

çocukları beyaz adamlar arasında en adil olanlarıydı ama onlar da susamıştı ve bütün suları kendilerine sakladılar. Hâlâ peşimizdeler mi?"

"Kimsenin peşinde değiliz ve hiçbir şeyde gözümüz yok," diye cevapladı Cora. "Aranıza rızamız olmadan katıldık ve buradan kendi isteğimiz doğrultusunda ayrılmak için sizden izin istiyoruz. Sen Tamenund değil misin? Bu halkın atası, hakimi ve belki de peygamberi demeliyim, her şeyi değil misin?"

"Ben günleri sayılamayan Tamenund'um."

"Yedi yıl önce halkından birisi beyaz şeflerden birinin eline düştüğü zaman Tamenund'un soyundan geldiğini iddia etmişti. Beyaz adam da ona, 'Atalarının yüzü suyu hürmeti için seni serbest bırakıyorum demişti. O İngiliz şefi hatırlıyor musun?"

"Ben daha çocukken," dedi düşünceli bir sesle konuşan pederşah, "Deniz kenarındaki kumsalda kanatları kuğudan daha beyaz ve kartaldan daha büyük bir kano gördüğümü hatırlıyorum, güneşin doğduğu yerden gelen."

"Yok, yok; ben o kadar uzak bir geçmişten değil, en genç savaşçının bile hatırlayabileceği bir zamandan, senin soyundan birine benim soyumdan birinin gösterdiği merhametten bahsediyorum."

"Yengee'lerle Hollandalıların Delawarelerin avlakları için savaştığı zamanlardan mı? O zaman Tamenund kabilesinin reisiydi ve solukbenizlilerin şimşekleri karşısında yayını yere bırakan ilk o olmuştu."

"Hayır, o zaman da değil, senin ömrüne kıyasla daha dün sayılır, unutmuş olamazsın."

---

hiyle gurur duymakta haklıdır. Ama aralarında özellikle Pennsylvania ve Jersey'liler bu konuda ne kadar övünseler azdır çünkü bu bölgedeki toprakların önceki sahiplerine karşı haksız bir tek uygulama dahi yapılmamıştır. (Yaz.)

Dokunaklı bir sesle tekrar konuşmaya başlayan yaşlı adam, "Dün Lenape'nin çocukları dünyanın hakimiydi. Göllerdeki balıklar, kuşlar, hayvanlar ve orman Sagamore'un emanetçisiydi."

Hayal kırıklığı içinde başı önüne düşen Cora, umutsuzluğuna yenik düşmemeye çalışarak son bir çabayla, ve en az yaşlı adamın sesi kadar dokunaklı bir sesle, "Söyleyin bana, Tamenund da baba değil mi?"

Üzerinde dikildiği yükseltiden Cora'ya bakmakta olan yaşlı adam, yüzünde müşfik bir gülümsemeyle çevrelerini saran kalabalık üzerinde şöyle bir göz gezdirdikten sonra cevap verdi:

"Hem de koskoca bir ulusun babası!"

Cora ellerini göğsüne bastırıp, yüzü parlak siyah bir tül gibi omuzlarına dökülen dağınık bukleleri arasında görülmez olana kadar başını önüne eğerek, "Kendim için bir şey istemiyorum," diyerek devam etti. "Sizinkiler gibi saygıdeğer şef, bizim atalarımızın laneti de çocuklarının omuzlarına çöküyor. Ama şuracıkta Tanrı'nın hoşnutsuzluğunu tatmamış bir masum var. Günleri sayılı, yaşlı bir adamın kızı. Seveni ve bekleyeni çok ve bu alçağın insafına terk edilemeyecek kadar iyi ve değerli bir kız."

"Solukbenizlilerin aç gözlü ve kibirli olduklarını biliyorum. Sadece dünyanın kendilerine ait olduğuna inanmakla kalmayıp, kendi renklerinin en aşağılık olanlarını dahi Kızılderililerin en soylu şeflerinden üstün tuttuklarını da. Kanı kar gibi beyaz olmayan bir kadını," diyerek devam etti, karşısındakinin altında ezildiği yükle neredeyse yere değene kadar eğilmiş başına aldırış etmeyen yaşlı adam, "eş olarak alacak olsalar köpekleri ve kargaları bile velvele koparır. Ama Manitou bu kadar övündüklerini duymasın. Bu topraklara gün doğumunda ayak bastılar, gün batarken de çekip

gidebilirler. Çekirgelerin yaprağı daldan ayırdığını çok gördüm ama çiçeklerin açtığı mevsim asla gelmezlik etmedi."

"Öyle," dedi, derin bir nefes alıp, ölü gibi solgun yüzüne inat parlayan gözlerle bir transtan çıkar gibi silkinen Cora, "Öyle olmasına öyle de, nedenlerini sormak bize düşmez. Yine de böyle huzurunuza çıkarılırken aramızda sizin kendi halkınızdan biri de var. Huron'un ganimetleriyle ayrılmasına izin vermeden ona da kulak verin."

Aklı karışarak etrafına bakınmakta olan Tamenund'un yanındakilerden biri konuştu: "Bir yılan – para karşılığı Yengee'ler için çalışan bir Kızılderili. Onu işkence ederiz diye alıkoyuyoruz."

"Bırakın gelsin!" diyen Tamenund bir kez daha eski yerine oturur ve genç yerli kendisinden istenileni yerine getirmeye hazırlanırken meydanda öyle bir sessizlik hüküm sürmekteydi ki köyü içine alan ormanda kanat çırpan bir kuşun sesi bütün köyde yankılandı.

BÖLÜM XXX

Beni geri çevirecek olanın yazıklar olsun yasalarına,
Venedik de kanunların hükmü yok demektir, öyleyse.
Adalet için buradayım, Söyleyin hakkımı alacak mıyım?
Venedik Taciri

Hiç kimsenin bozmaya cesaret edemediği sessizlik dakikalarca devam etti. Canlı halka bir kez daha açılarak Uncas'ı içine kabul ettikten sonra tekrar kapandı. O ana kadar bilgi kaynağı olarak görülen bilgeye odaklanmış olan bütün bakışlar, bir anda hayranlık ve merak karışımı bir duyguyla tutsaklarının çakı gibi dimdik, atik ve kusursuz bedenine çevrildi.

Ne bir anda kendini içinde bulduğu kalabalık, ne de uyandırdığı merak genç Mohikan'ı etkilemiş gibiydi. Gözlerini kaçırmadan çevresini saran kalabalığı süzerken çocukların bakışlarında görülene benzer açık bir düşmanlığın gelip yerleştiği yüzlerle karşılaştı. Kibirli bakışları Tamenund'a gelip çattığı zaman ise, yaşlı bilgenin yüzünde sabitlenen bakışlarında başka bütün yüzleri çoktan unuttuğunu gösteren bir ifade belirdi. Yaşlı bilgenin tam önündeki yerini alana kadar sessizce ilerledi. İhtiyarlardan birisi gelişini duyurana kadar dikkatle izlediği bilge tarafından fark edilmeyi bekledi.

Pederşah gözleri hâlâ kapalı olduğu halde sordu, "Tutsak Manitou'yla hangi dilde konuşur?"

"Ataları gibi," dedi Uncas, "Delaware dilinde."

Bu beklenmedik açıklama karşısında kalabalıktan yükselen çığlık gelecekteki büyük öfkesinin ilk sinyallerini veren bir aslanın kükremesine benzetilse yeridir. Aynı güçlü etki yaşlı bilgede de görülse de dışarı vurumu farklı oldu. Duyduğu sözlerin zihninde yarattığı utanç verici görüntüyü dağıtmak ister gibi eliyle gözlerini sıvazladıktan sonra gırtlaktan gelen sesiyle, "Bir Delaware! Çok zaman önce, Lenape'nin çocuklarının meclisten kovulduklarına ve çil yavrusu gibi Iroquois topraklarına dağıldıklarına tanık oldum. Girişinde rüzgârların nöbet tuttuğu vadilerde güçlü savaşçıların baltalarının seslerinin yankılandığına, dağlarda yaşayan hayvanların ve göklerde uçan kuşların insanların hanesinde yaşadığına tanıdık oldum da, bir Delaware'in kendi halkının yaşadığı bir köye zehirli bir yılan gibi sürünerek girdiğine ilk defa tanık oluyorum."

"Yalancı kuşlar şakıyınca," diye yanıtladı Uncas, kendi yumuşak ve müzikal ses tonuyla, "Tamenund da onlara kulak vermiş."

Bir an şaşıran Tamenund uzaktan gelen bir ezgiyi daha iyi duymaya çalışır gibi başını hafifçe yana yatırdı.

"Tamenund rüya mı görmekte?" diye sordu. "Kulağına gelen bu ses nedir? Geçmiş kışlar geri mi geldi? Yaz güneşi bir kez daha mı Lenape'nin çocuklarının yüzüne doğacak?"

Delawareler için bir peygamber mertebesinde olan adamın dudaklarından dökülen bu beklenmedik sözler saygı dolu ve ağırbaşlı bir sessizlikle karşılandı. Bu konuşma yaşlı adamın doğaüstü bir varlıkla yaptığı konuşmalardan biri olarak yorumlandı ve herkes merakla gelecek vahyi beklemeye başladı. Sabırlı bekleyiş biraz fazla uzayınca ih-

tiyarlardan biri huzuruna gelen tutsağın varlığını tamamen unutmuşa benzeyen pederşaha içinde bulundukları durumu hatırlatma ihtiyacı duydu:

"Tamenund konuşursa sahte Delaware'in dizlerinin bağı çözülür," dedi. "Bu olsa olsa Yengee'lerden aldığı emirle havlayan bir köpektir."

"Siz de," diye karşılık verdi haşin bakışları bir kez daha kalabalığı dolaşan Uncas, "Fransız yediği geyiğin artıklarını önünüze attığında ona yaltaklanan köpeklersiniz."

Hak ettikleri bu çıkış karşısında bir anda ayağa fırlayan savaşçılar ve kınından çekilen bıçakların yarattığı dalgalanma kısmen şeflerden birinin el hareketiyle, daha çok da Tamenund'un konuşmak üzere olduğunu belli eden bir hareketiyle görünürde de olsa yatıştı.

"Delaware, adını hak etmiyorsun! Halkım güneş yüzü görmeyeli kaç kış geçti... Kabilesine güneşin bulutların arasına saklandığı günlerde ihanet eden savaşçı iki kere haindir. Manitou adildir. Bu şimdi de böyledir, ırmaklar kuruyup, dağlar devrilmedikçe ve ağaçlar yaprak döküp tekrar yeşerdikçe de böyle olacaktır. Tutsak sizindir çocuklarım, ona hak ettiği cezayı verin!"

Tamenund hükmünü açıkladığı cümleyi noktalayana kadar ne bir ses duyulmuş, ne de kimse kılını kıpırdatmıştı. Ardından bütün kabilenin tek bir ağızdan attığı intikam çığlıkları ise Delawarelerin niyetini açıkça ortaya koyan korkunç bir kehanet gibi yankılandı. Ardı arkası gelmeyen çığlıklar arasında konuşan şeflerden biri tutsağa yakarak işkence edileceğini açıkladı. Hemen girişilen hazırlıkların sebep olduğu heyecan ve karmaşayla dağılan çemberde bu kez sevinç çığlıkları atılıyordu. Heyward gardiyanlarının elinden kurtulabilmek için kıyasıya bir mücadeleye girişir ve Şahingöz her zamankinden de ciddi bir bakışla çevresini kolaçan

ederken, Cora da bir kez daha pederşahın ayaklarına kapandı.

Bütün bu velvele içinde soğukkanlılığını kaybetmeyen tek kişi Uncas oldu. Yapılan hazırlıkları hiçbir korku emaresi göstermeksizin izledi ve kendisini almaya gelen savaşçıları da dimdik karşıladı. Diğerlerinden daha korkunç ve vahşi görünen bir savaşçı genç kızılderilinin bedeninin üst kısmını örten mintanı tek bir hamlede yırtıp attı. Zevkten delirmiş bir halde kurbanının üzerine atılmaya hazırlandığı anda, Uncas'ın bedenini ele geçirmiş olağanüstü bir yaratıkla yüz yüze gelmiş gibi olduğu yerde kalakaldı. Gördüğü manzara karşısında gözleri yuvalarından fırlayan Delaware'ın ağzı açık kaldı. Ağır ağır ve zorlukla kaldırdığı eliyle tutsağın göğsünü işaret etti. Olan bitene bir anlam vermeye çalışan arkadaşları da, onun kapıldığına benzer bir hayretle bir bir oldukları yere mıhlandılar. Hepsinin gözleri tutsaklarının göğsüne incelikle işlenmiş parlak mavi kaplumbağa dövmesine kilitlenip kalmış gibiydi.

Yol açtığı şaşkınlığın tadını çıkaran Uncas'ın yüzünden bir gülümseme geldi geçti. Kendine güven dolu ve mağrur bir el hareketiyle çevresindeki kalabalığı kendinden uzaklaştıran Uncas, bir fatih edasıyla ve kalabalığa hakim olan uğultuyu bastıran bir ses tonuyla konuştu:

"Lenni-Lenape halkı! Dünyayı ayakta tutan benim soyumdur. Acınası kabileniz sırtımdaki kabuğun üzerinde yaşıyor. Hangi Delaware'in yakacağı ateş benim atalarımın çocuğunu yakabilir?" Göğsündeki gösterişli dövmeyi işaret etti. "Benim damarlarımda dolaşan kan yaktığınız ateşin alevlerini boğacak. Benim soyum bütün halkların ortak atasıdır."

"Kimsin sen?" dedi, tutsağın sözlerinden çok hitabetinden etkilenerek ayağa kalkan Tamenund.

" Büyük Unamis'in[48] çocuğu," diye cevaplayan genç savaşçı, muhatabının yaşına ve mertebesine duyduğu saygıyla sesini az öncekine göre biraz yumuşatarak, "Ve Chingachgook'un oğlu Uncas."

"Tamenund'un miyadı dolsun!" diye haykırdı yaşlı bilge, "Geceyi sona erdirecek gün sonunda geldi. Manitou'ya şükürler olsun – mecliste yerimi alacak olan nihayet ortaya çıktı. Uncas'ın oğlu Uncas bulundu! Açılın, bırakın da ölmekte olan kartal yeni doğan güneşi görsün."

Zarafetle hareket eden genç bütün kalabalığın kendisini görebileceği yükseltideki yerini aldı. Uzattığı kollarıyla genç savaşçıyı iki omzundan kavrayan Tamenund, Uncas'ın yüzüne eski güzel günleri hatırlayan biri gibi bıkmadan usanmadan ve en küçük ayrıntılarına dahi dikkat ederek uzun uzun ve keyifle baktı.

"Tamenund hâlâ küçük bir çocuk mu?" dedi neşesinden deliye dönen pederşah, "Gelip geçen bunca kış, hep rüya mıydı? Halkımın göğe serpilen bir avuç kum gibi dağılıp gitmesi, ağaçlardaki yapraklardan daha kalabalık Yengee'lerin gelişi, hepsi rüya mıydı? Yaşlı Tamenund'un atacağı ok kuşları bile korkutmaz, kolunu uzatsa kuru bir dala benzer, yarışsalar bir salyangoza dahi geçilir! Gel gör ki Uncas geri dönmüş! Solukbenizlilerle ilk dövüştükleri gün gibi genç, Uncas, kabilesinin dağ aslanı, Lenape'nin büyük oğlu, Mohikan Sagamore'larının en bilgesi! Söyleyin Delaware halkı, söyleyin, Tamenund yüzyıldır uykuda mıydı?"

Bu sözleri takip eden sessizlik pederşaha gösterilen saygı ve sözlerinin ne denli güvenle kabul edildiğinin en güzel göstergesiydi. Herkes nefesini tutmuş neler olacağını izlerken, kimse ağzını açıp bir laf etmeye cesaret edemiyordu. Tamenund'un yüzüne, diğerlerinden üstün tutulan

---

48. Unamis: Kaplumbağa (Yaz.)

bir çocuğun mutluluğu ve özgüveniyle bakan Uncas, kendisine verilen payenin gereği cevap vermenin de kendisine düştüğüne kanaat getirdi.

"Tamenund'un, halkının önüne düşüp sefere çıkaran can dostunun neslinden, o günden beri, dört nesil savaşçı geldi geçti. Kaplumbağanın kanı pek çok şefe bölündü ve hepsi geldiği toprağa geri döndü; ikisi dışında: Chingachgook ve oğlu."

"Öyle, öyle," dedi, hatıraları gerçek olmasını canı gönülden istediği düşü yerle bir eden bilge, halkının gerçek tarihinin bilincine yeniden kavuşurken. "Soylarını korumayı başarmış iki savaşçının Yengee topraklarında halen yaşadığı söylenegelmiştir; Delaware meclisindeki yerleriniz bunca zamandır neden boş kaldı?"

Hâlâ saygıyla eğik duran başını kaldıran genç savaşçı, herkesin duyabileceği bir sesle, ailesinin o güne kadar sadık kaldığı düsturu ilk ve son kez açıkladı:

"Bir zamanlar tuzlu gölün dile getirdiği öfkesini duyabileceğimiz topraklarda gecelerdik. O zaman bu diyarın hakimi biz Sagamorelardık. Ama her taşın altından bir solukbenizli çıkmaya başladığı zaman, geyiklerin ardına düşüp, halkımızın ırmağının kaynağına göçtük. Delaware'ler gitti ve sevgili ırmaklarının suyundan içen savaşçıların sayısı bir elin parmakları kadar kaldı. O zaman atalarım, 'Artık burada avlanacağız,' dediler. 'Bu nehrin suları tuzlu göle karışır. Zira batan güneşe doğru gitmeye devam eden Mohikan, kendisini tatlı sularda bulan bir deniz balığı gibi ölüp gider. Manitou hazır olup 'gel' dediği zaman ise, bu ırmağın akıntısıyla bir olup, bir zamanlar bizim olan denize yeniden kavuşuruz.' İşte, Delaware halkı, kaplumbağanın çocuklarının düsturu budur. Bizim yüzümüz batan güneşe değil, doğan güneşe dönüktür. Biz onun nereden geldiğini biliriz, nereye gittiğini değil. Bu kadar yeter!"

Lenape halkı genç savaşçının gizemli bir kutsiyet bulduklar her sözünü olabilecek en büyük dikkatle dinledi. Uncas da yaptığı konuşmanın yeterince etkili olduğuna kanaat getirerek büründüğü otoriter havadan yavaş yavaş sıyrıldı. Tamenund'un yüksekte oturduğu yerin etrafını saran kalabalığı boydan boya geçen bakışları ilk olarak eli kolu bağlanmış durumdaki Şahingöz'e takıldı. Derhal bulunduğu yerden ayrılarak doğruca dostunun yanına gitti. Kızgınlığını gizlemeyen bir hareketle bağları kesip attı ve kalabalığa açılmalarını işaret etti. Sessizce itaat eden kalabalık, ikili geçip gittikten sonra yeniden eski şeklini aldı. Uncas elinden tutuğu avcıyı pederşahın huzuruna çıkardı.

"Baba," dedi, "Bu solukbenizli, dürüst bir adam ve Delawarelerin dostudur."

"Miquon'un evlatlarından biri mi?"

"Hayır, Yengee'lerin saygı duyduğu, Mingoların ise yüreklerine korku salan bir savaşçı!"

"Rüştünü ispatlayıp, hak ettiği bir ismi var mı?"

İsmin Delaware dilindeki karşılığını kullanarak, "Biz ona Şahingöz deriz," diyen Uncas, "Zira hedefini şaştığı görülmemiştir. Mingolar ise onu savaşçılarına tattırdığı ölümle tanır ve 'Uzun Tüfek' adıyla anar."

Hayretle "La Longue Carabine!" diye tekrar eden Tamenund, gözlerini açıp, avcıyı tepeden tırnağa süzdükten sonra, "Oğlum ona dost demekle iyi etmiyor."

Bu sözler karşısında taviz vermeyen genç adam, "Öyle olduğunu kanıtlayan herkese 'dostum' derim," dedi. "Uncas'ı bağrına basanlar arasında, Şahingöz dostlar arasında olmalıdır."

"Solukbenizli pek çok genç savaşçımı öldürdü. Biz onu Lenape'lere vurduğu amansız darbelerle tanıyoruz."

Artık kendisine yöneltilen suçlamalara karşılık vermenin

ve kendini müdafaa etmenin zamanının geldiğine hükmeden avcı, "Eğer Mingolar kulaklarınıza bunları fısıldıyorsa, ne kadar yalancı olduklarını bir kez daha ispat etmişler demektir," dedi. Muhatabının alışkın olduğu şekilde konuşsa da kendi kişisel tarzından da tam olarak kopamayarak devam etti. "Maqualarıı öldürdüğümü kendi meclislerinde bile sorulsa inkar edecek değilim, ama bilerek Delaware kabilesinden birine zarar vermek, bütün Delawareleri dost bilen ve saygı duyan yapıma ters düşer."

Savaşçılar arasında hata ettiklerini anlamaya başladıklarını gösteren sesler yükseldi.

"Huron nerede?" diye sordu, Tamenund, "Kulaklarımı yalanlarla mı doldurdu?"

Pederşahın karşısına başlangıçtaki cesaretinden hiçbir şey kaybetmeden dikilen Magua'nın, Uncas'ın kalabalığı yanına çeken konuşması esnasında hissettiklerini tarif etmektense hayal gücüne bırakmak daha doğru olacaktır.

"Adil Tamenund," dedi, "Huron'un emanetine hıyanet etmeyecektir."

"Tamenund söyle, kardeşimin oğlu," derken Le Subtil'in nursuz suratından yüz çevirip, yüzünde büyük bir mutlulukla Uncas'a doğru döndü. "Üzerinde bu yabancının hakkı var mı?"

"Yok! Bir panter bile kadınların kurduğu tuzağa düşebilir. Ama güçlü olan bu tuzaklardan kurtulmayı da bilir."

"La Longue Carabine?"

"Mingolara güler geçer. Git de kabilendeki kadınlara ayı ne renk olurmuş sor, Huron!"

"Köyümüze gelen yabancıyla beyaz genç kız?"

"Yolları açık olsun!"

"Huron'un savaşçılarıma emanet ettiği diğer kız?"

Uncas sessiz kaldı.

"Mingo'nun getirdiği kadın?" diye sertçe tekrar etti, Tamenund.

Uncas'ın yüzüne doğru salladığı yumruğuyla, kazandığı zaferi kutlayan Magua, "O benim," dedi, "Sen de biliyorsun, Mohikan, o bana ait."

Genç Kızılderilinin yüzündeki ifadeyi nasıl yorumlaması gerektiğini anlamaya çalışan Tamenund, "Oğlumun sesi çıkmıyor," dedi.

Uncas'ın ağzından cevap olarak zar zor duyulabilen bir tek kelime çıktı, "Haklı!"

Mingo'nun haklı olduğunu kabul etmekteki isteksizliğin açık bir ifadesi olarak kısa ama ağır bir sessizlik yaşandı. Sonunda, nihai kararı verecek tek kişi olan yaşlı bilge, kararlı bir sesle konuştu:

"Huron, çek git!"

"Huron geldiği gibi mi gitsin, yoksa," dedi, işgüzar Magua, "Delawarelerin onuruyla mı? Le Renard'ın hanesi hâlâ soğuk. Kendine ait olanı verin de gitsin."

Yaşlı adam bir süre düşündükten sonra, yanındakilerden birine, "Duyduklarım doğru mu?" diye sordu.

"Doğru."

"Bu Mingo kabilesinde bir şef mi?

"En önde geleninden."

"Ne dersin, kız? Büyük bir savaşçı seni eşi olarak almak istiyor. Git! Soyun devam etsin."

"Böyle aşağılanmaktansa," dedi, beti benzi atan Cora, "Etmesin daha iyi!"

"Huron, kızın aklı babasının dizinin dibinde olmakta. İsteksiz bir eş mutsuz bir yuva demektir."

"Kendi halkı arasında kabul görecek şekilde konuşuyor," dedi acı bir ifadeyle Magua. "Onun soyu tüccar soyudur. Güler yüzünün karşılığını almak ister. Kararı Tamenund versin."

"Kadını al ve iyi dileklerimizle git."

"Magua kendine ait olandan başka bir şey istemez."

"O zaman sana ait olan ne varsa al ve git. Büyük Manitou Delaware'e adil davranmasını emreder."

Öne çıkan Magua kolundan yakaladığı tutsağıyla ayrılmak üzere harekete geçerken, karşı koymanın faydasız olduğunu fark eden Cora hiçbir direnç göstermedi.

"Dur, bekle!" diye atıldı Duncan, "Huron, merhamet et! Onun için alacağın fidye, halkın arasında kimsenin olmadığı kadar zengin olmanı sağlayacaktır."

"Magua, beyaz adamlara benzemez. Kızılderili beyaz adamın ekmeğine tenezzül etmez."

"Altın, gümüş, barut, kurşun – bir savaşçının sahip olmak isteyeceği her şey, her şeye sahip olacaksın. Büyük bir şefe yaraşan şekilde, tabi!"

"Le Subtil artık çok güçlü." diyen Magua, kolundan sürüklediği Cora'yı şöyle bir silkeleyerek, "Artık intikamını aldı," dedi.

"Yüce Hükümdar!" diyerek yalvaran gözlerle Tamenund'a dönen Heyward, "Buna izin veremezsiniz. Tamenund, merhamet edin!" dedi.

"Delaware söyleyeceğini söyledi," diyen yaşlı adam bir kez daha gözlerini yumdu ve sarf ettiği akli ve bedensel çabadan yorgun düşmüş bir halde eski yerine otururken, "Erkek olanın sözü ağzından bir kere çıkar," dedi.

"Bir reisin ağzından çıkan sözleri geri almak için uğraşması doğru olmaz," diyen Şahingöz, Duncan'a sessiz olmasını işaret etti. "Ama her savaşçı baltasını tutsağının kafasına indirmeden evvel bir kez daha düşünmelidir. Ne seni, ne de başka bir Huron'u sevmem. Benden iyilik gören bir Huron da olmamıştır. Eğer bu savaş sona ermezse bundan sonra da savaşçılarınla karşı karşıya gelmeye devam

edeceğiz demektir. İyi düşün, halkın yanlarına döndüğüne yanında bu kadını mı görmek ister, yoksa silahsızlanmış 'La Longue Carabine'ı mı?"

Tutsağıyla birlikte köyden ayrılmaya hazırlanan Magua, "Uzun Tüfek bu kadın için hayatını mı ortaya koyuyor?" diyerek bir an durakladı.

Kızılderilinin dikkatini çekmeyi başardığını fark eden Şahingöz, "Yok, o kadar da değil!" diyerek vaatlerini kısıtlayarak devam etmek üzere geri çekildi. "En verimli yıllarındaki bir savaşçıyı kıtadaki en iyi kadınla değiş tokuş etmek bile adilane olmazdı. Sana başka bir teklifim var. Yaprakların sararmasına en az altı hafta var, kızı serbest bırakırsan bu günden tezi yok, karargâha dönerim."

Magua kafasını olumsuz anlamda sallayarak kalabalığa açılmalarını işaret etti.

"O zaman," diye ikinci bir girişimde bulunmaya karar veren Şahingöz, karar vermekte zorlanırmış gibi bir süre duraksadıktan sonra, "Bu pazarlığa tüfeğimi de ekleyelim. Bu konuda sözüme güvenebilirsin, eşsiz bir parçadır."

Cevap vermeye tenezzül etmeyen Magua kalabalıktan sıyrılmaya çalışarak yoluna devam etti.

"Belki de," diye yeniden söze giren avcı, tekliflerini diğerinin umursamazlığına ters orantılı şekilde artırarak, "Yeni yetmelerinize nasıl tüfek kullanılacağını öğretirsem aramızdaki fikir ayrılıklarını giderebiliriz."

İyiden iyiye sabırsızlanan Le Renard, tekliflerden birini kabul eder mi diye umutla bekleyen kalabalığın arasında, artık neredeyse ite kaka yol almaya çalışırken bir yandan da bir kez daha 'peygamber'lerine başvurmakla tehdit edercesine ara sıra ondan yana bakıyordu.

Üzüntülü ama metin bir yüzle Uncas'a dönen avcı, "Başa gelen çekilir. Elinde bulundurduğu kozun kıymetini

biliyor. Ondan vazgeçmek istemeyecektir. Tanrı seni korusun, evlat. Kendi halkından edindiğin dostlar da halkından olmayanlar kadar hakikatli olur, umarım. Bana gelince er ya da geç öleceğim ve maalesef ardımdan ağıt yakacak fazla kimsem olmayacak. Nasıl olsa bir gün gelip hakkımdan gelecekler, zamanın sonsuzluğunu düşünecek olursak bunun bir gün önce ya da bir gün sonra olmasının da pek bir ehemmiyeti yok. Tanrı yanında olsun," diyen ormancı, gözünde müşfik bir bakışla devam etti. "Varsın derimizin rengi bir olmasın, varsın inançlarımız birbirinden farklı olsun; babanı da, seni de gerçekten sevdim, Uncas. Sagamore'a her zaman yanında olduğumu söyle ve ne zaman iz peşindeyken işin yaver gitse beni hatırla. Unutma, birbirinden farklı cennetler var mıdır bilmem ama, öbür dünyada dahi olsa, dürüst adamların yollarının kesişeceği bir patika elbet bulunur. Tüfeğimi birlikte sakladığımız yerde bulacaksın, benden sana yadigardır. Doğuştan gelen yeteneklerin intikam alman için yeter de artar bile. Mingolardan intikam alırken azla yetinme. Benim ardımdan duyduğun acıyı ve zihnindeki ağırlığı hafifletmek için intikam birebirdir. Huron, teklifini kabul ediyorum. Kadını bırak, yerine beni al!"

Bu serdengeçtilik karşısında kalabalıktan onaylayıcı bir uğultu yükseldi. En amansız savaşçılar bile avcının bu fedakarlığını takdir ettiklerini gizlemedi. Bir an ne yapacağına karar vermekte zorlanan Magua, Cora'ya hayranlık ve öfkenin birbirine girdiği tanımlaması imkansız bir bakışla bir süre baktıktan sonra nihai kararını verdi.

Bu teklifi hakir gördüğünü belli eden bir edayla ve kararlı bir sesle, "Le Renard Subtil, büyük şef. Kararını verdi," dedi. Elini kırk yıllık dostuymuş gibi omzuna attığı Cora'yı yürümesi için hafifçe ittirerek devam etti. "Huronlar gevezelikten hoşlanmaz. Gidelim."

Kadınca bir tepkiyle direnen Cora'nın gözünde parlayan öfke yüzünde de akşam güneşi gibi kırmızıya yakın bir renkte kendini buldu.

"Tutsağın olabilirim. Canım pahasına da olsa seninle geleceğim. Bunun için zor kullanmana gerek yok," dedikten sonra Şahingöz'e dönerek ekledi, "Cesur avcı! Yaptıkların için sana minnettarım. Teklifin kabul edilmedi ama edilseydi de ben buna razı olamazdım. Yine de benim için bu yaptığınızdan bile daha büyük bir hizmette bulunabilirsiniz. Bakın şu yavrucuğa! Onu kendi halkından birilerine teslim edin." Avcının nasırlı ellerine sarılarak, "Babasının sizi ödüllendireceği sözünü veremiyorum; zira sizin gibi insanlar yaptıkları için bu tür karşılıklar beklemez. Ama size minnettar ve duacı olacaktır. İnancım odur ki, onun gibi yaşlı ve acılı bir babanın duaları Tanrı'nın nezdinde kabul görecektir. Keşke ben de onun sesini son bir kez duyabilseydim." Sözleri boğazında düğümlenen genç kadın bir an durakladı. Sessiz kaldığı bu süre sonunda kendinden geçmiş olan kardeşini kollarında taşımakta olan Duncan'a doğru bir adım atarak, hemcinslerine özgü bir hassasiyetle ve büyük bir çaba sarf ederek, "Elindeki hazinenin kıymetini bileceğinden eminim. Onu sevdiğini biliyorum, bu da onun hiçbir kusurunu görmeyeceksin demektir. Kimse ondan daha iyi kalpli, daha nazik ve tatlı olamaz. İçinizdeki en kibirli insan bile onda en küçük bir kusur bulmayacaktır. Ve çok güzel... Nasıl da güzel! " derken kendi güzel elini kardeşinin bembeyaz alnına koydu ve altın rengi saçlarını düzeltirken, "Ama ruhu yüzünden ve teninden daha da güzel ve pak. Daha söylenecek ne çok şey var. Ama artık yeter." Sözleri duyulmaz bir hal alırken yüzü kardeşinin yüzü üzerine kapandı. Muhabbet dolu uzun bir öpücüğün ardından ölü gibi bembeyaz bir yüzle ama gözlerinde bir damla bile yaş olmaksı-

zın toparlandı ve Magua'ya dönerek, "Şimdi, bayım, eğer istediğiniz buysa sizinle gelmeye hazırım."

"Git bakalım," diye haykırdı, kucağındaki Alice'i bir yerli kıza emanet eden Duncan, "Git, Magua! Delawarelerin seni takip etmelerine izin vermeyen yasaları olabilir. Ama benim yok! Git, adi canavar! Ne duruyorsun?"

Magua'nın bu şekilde tehdit edilmekten duyduğu haz yüzünde kendini ele verse de kurnaz yerli hemen toparlanıp kafasından geçen hain planı sezdirmeyen bir ifadeye büründü.

"Sözler serbest!" demekle yetindi. " 'Açık el' istediği zaman gelebilir."

Duncan'ı kolundan yakalayan Şahingöz, zorla zaptettiği genç adamı, "Neler planladığını bilmiyorsun. Seni tuzağa düşürecektir," diyerek durdurdu.

Olan biteni halkının diğer mensupları gibi ağırbaşlılığını kaybetmeden dinleyen Uncas, "Huron," diye araya girdi. "Delawarelerin adaleti Manitou'ya dayanır. Güneşe iyi bak. Şimdi baldıran ağacının üst dallarında. Yolun hem kısa, hem de açık. Güneş kendini dallardan kurtardığı zaman, peşinde olacağız."

"Bir karga konuşuyor," diyen Magua kibirli bir kahkahanın ardından ekledi. "Hadi oradan! Delawareymiş! Eteklerinizi giyin de ok ve yaylarınızı Wyandotlara gönderin. Onlar da size et ve mısır versin. Köpekler, tavşanlar, hırsızlar. Yüzünüze tükürüyorum."

Bu aşağılayıcı sözler meşum bir sessizlikle karşılanırken, köyü zaferle terk eden Magua, itiraz etmeden arkasından giden tutsağı eşliğinde ve yerlilerin tam bir güvence sağlayan yasalarının koruması altında ormanda kayboldu.

BÖLÜM XXXI

Fluellen: Çocukları öldürüp ne var ne yoksa talan etmişler.
Bu savaş kanunlarına sığmaz besbelli.
Bakın size söylüyorum, ötesi yok! Alçaklığın dik alası bu!
Beşinci Henry

Düşman ve tutsak gözden kaybolana kadar Huron'u kayıran bir güç tarafından büyülenmişçesine hareketsiz bekleyen kalabalık, ikili görüş alanlarından çıkar çıkmaz son derece güçlü ve vahşi bir tutkuya kapılmış gibi sarsıldı. Cora tamamen görünmez olup, elbisesinin rengi ormanın kolajında kaybolana kadar yükseltideki yerini terk etmeyen Uncas, daha sonra kalabalığın arasından sessizce geçip olayların başlangıcında terk ettiği kulübeye geri döndü. Soğukkanlılığını korumayı başaran ve Uncas'ın gözlerinde alevlenen öfkeyi fark edecek kadar dikkatli birkaç savaşçı genç savaşçının tefekkür için çekildiği kulübeye kadar onunla birlikte gittiler. Tamenund ve Alice de kendi başlarına kalabilecekleri hanelere çekildikten sonra meydanda kalan kadın ve çocuklar da dağıldı. Sonraki bir saat boyunca bütün kabile, uzun ve acil bir yolculuğa çıkmak üzere liderlerinin harekete geçmesini bekleyen bir kovan dolusu arı gibi huzursuzdu.

Nihayet çadırdan genç bir savaşçı çıktı ve doğruca ka-

yalık sekide bulduğu bir çatlakta kök salmış bodur bir çam ağacına yöneldi. Tek kelime etmeden ağacın bir dalını kopardı ve çadıra geri döndü. Çok geçmeden ikinci bir savaşçı daha göründü ve ağacın bütün dallarını koparıp kabuğunun da yarısını sıyırdı. Üçüncü bir savaşçı ise çırılçıplak kalan ağacın gövdesine koyu kırmızı bir boya çaldı. Liderlerinin sefere çıkmaya niyetli olduğunun birer göstergesi sayılan bütün bu hareketler kasvetli ve meşum bir sessizlikle izlendi. En sonunda çadırdan bizzat çıkan genç Mohikanın belinden üstü çıplak vücudunun bir yanı siyaha boyanmıştı.

Ağır ve zarif adımlarla savaş nişanı olarak belirlenen ağacın yanına kadar gittikten sonra, ağacın çevresinde dönerek sergilediği savaş dansına bir şarkıyla eşlik etti. Zaman zaman ağlamaklı ve kederli bir havaya bürünen, ani dönüşlerle insanı şaşırtacak kadar hareketli bir hal alan şarkı insan sesinin bütün sınırlarını zorluyordu. Genellikle Yaratıcıya yönelik dualar ve savaşçının gerçekleştirmeyi hedeflediği amacı dile getiren şarkı sık tekrarlar içeriyor ve her bölüm Büyük Ruha olan bağlılığın dile getirilmesiyle sona eriyordu. Çevirisini yapmak mümkün olsaydı, muhtemelen şuna benzerdi:

'Manitou! Manitou! Manitou!
Sen büyüksün, sen iyisin, sen bilirsin.
Manitou! Manitou! Sen adilsin!
Gökyüzünde ve bulutlarda gölgeler görüyorum,
Kimi siyah, kimi kırmızı,
Bulutlar görüyorum.
Ormanda ve havada çığlıklar çınlıyor,
Savaş çığlığı ve uzun naralar duyuluyor
Ormanda çığlıklar
Manitou! Manitou! Ben zayıfım, sen güçlü
Manitou! Manitou! Ben yavaşım, sen hızlı,
Bana yardım et...'

Her bölümden sonra kısa bir duraksama ve ardından diğer kısımlara göre daha yüksek sesle söylenen ve takip ettiği sözlerin uyandırdığı duygulara uyan tek hecelik bir kısım geliyordu. Ağırbaşlı ilk bent saygı uyandırmayı amaçlar nitelikteydi; bilgi verici ikinci bent, endişe verici bir durumun habercisi mahiyetindeydi; er meydanında duyulabilecek bütün sesleri içeriyora benzeyen üçüncü bent ise genç savaşçının savaş naralarından oluşuyordu. Son kısım da ilki gibi yakarış ve tevazu içeriyordu. Uncas savaş dansı süresince savaş nişanı olarak belirlenen ağacın çevresinde üç tur attı ve her turda şarkısını yineledi.

Birinci turu tamalamasından sonra kabilenin en saygın savaşçılarından biri de kendi sözleriyle Uncas'ın savaş dansına katıldı. Teker teker bütün diğer savaşçıların da bu ikiliye katılmasıyla devam eden tören giderek ürkütücü bir hal aldı. Bütün savaşçılar bir araya geldikten sonra kendine has savaş narasıyla birlikte savaş baltasını ağaca saplayan Uncas, bu hareketiyle çıkılacak sefere önderlik edeceğini de belirtmiş oluyordu.

Bu hareket tüm Delaware'lerin uzun süredir uykuda olan tutkusunu uyandırmayı da başardı. Yaşlarının küçük olmasından kaynaklanan çekingenliğini yenen yüz kadar genç hep birlikte düşmanlarını temsil eden ağaca çullandılar. Kıymık kıymık parçalanan ağaçtan geriye ancak toprağa gömülü kökler kaldı. Bu karmaşa anında ağacın ellerine geçirdikleri parçaları üzerinde gerçek düşmanlarının üzerinde tekrar etmeyi planladıkları her eylemi gerçekleştirdiler. Sözde kurbanların kafa derileri yüzüldü, savaş baltaları ve bıçaklar insafsızca kullanıldı. Kapıldıkları heyecan ve sergiledikleri davranışlardan alınan keyif o denli büyüktü ki, bu seferi ulusal bir savaş gibi benimsediler.

Baltasını ağaca sapladıktan sonra grubun geri kalanın-

dan ayrılan Uncas, güneşin geldiği noktayı kontrol etti. Magua'ya anlaşma gereği tanınan sürenin sonuna gelinmişti. Güneş belirlenen noktaya ulaşınca bir tek el hareketi ve çığlıkla beklenen anın geldiği ilan edildi. Savaşçılık oyununu bir kenara bırakan heyecanlı kafile, gerçek ve tehlikeli deneyimlerine attıkları son savaş çığlıklarıyla hazırlandı.

Köyün genel görünümü bir anda değişmişti. Silahlanmış ve gereğince boyanmış savaşçılar, artık duygularını dışa vuracak hareketlerde bulunmaları yasaklanmışçasına durgunlaştı. Çadırlarından çıkan kadınlar bir yandan zafer şarkıları söyler, bir yandan ağıtlar yakarken, mutluluğun mu yoksa kederin mi daha ağır bastığını söylemek imkânsızdı. Hiç kimse boş durmuyordu. Kimi en sevdiği eşyalarını, kimi kucakladığı çocuğunu, kimi omuz verdiği yaşlı akrabalarını taşıyarak, köyün konuşlandığı yamaçtan çağlayan yeşil bir ırmağa benzeyen ormana doğru harekete geçti. Uncas'la kısa bir konuşma yapan Tamenund da uzun süre önce ayrılıp daha yeni kavuştuğu çocuğundan bir kez daha ayrılmak zorunda kalan bir baba gibi zorlanarak, diğerleriyle birlikte ormanın derinliklerine çekildi. Bu arada Alice'i emin ellere teslim eden Duncan da yüzünde yaklaşmakta olan çarpışmayı sabırsızlıkla beklediğini ortaya koyan bir ifadeyle avcıyı aramaya koyuldu.

Kızılderililerin savaş hazırlıklarına fazlasıyla alışkın olduğundan olan bitene fazla ilgi göstermeyen Şahingöz, Uncas'a cenk meydanında eşlik etmeye hazır olduğunu bildiren savaşçıların sayı ve niteliklerine bakmakla yetindi. Genç şefin sergilediği güç, kabiledeki bütün savaşçıları etkisi altına almayı başardığından, bu yöndeki kaygılarından kurtulması fazla sürmedi. Bu konu hallolduktan sonra köye geldiklerinde, olur da esir muamelesi görürlerse, silahları düşmanın eline geçmesin ve çarpışmaya hazır savaşçılar gibi

değil de, savunmasız tutsaklar gibi görünsünler diye sakladıkları tüfeklerini alıp getirmesi için bir yerli çocuğu gönderdi. Tüfeğini getirmesi için bir başkasını göndermesinin altında yatan sebep, daha önceki gibi ihtiyatı elden bırakmamasıydı. Magua'nın buraya yalnız gelmediğinden ve köyü çevreleyen ormanın hemen kıyısında gizlenmiş Huron casuslarının köyü ve köydeki her hareketi izlemekte olduklarından emindi. Dolayısıyla bu işi kendi başına halletmeye kalkması ölümcül bir hata olurdu. Öte yandan, bir çocuk ve ona verilen görev her şey olup bitene kadar dikkat çekmezdi. İşte Heyward yanına geldiğinde avcı bu denemenin sonucunu beklemekteydi.

Avcının yapması gerekenleri bir bir anlattığı çocuk kendisine verilen görevin göstergesi olduğu güvenden duyduğu gururla göğsü kabarsa da sanki öylesine yürümekteymiş gibi ormana doğru yollandı. Tüfeklerin saklandığı zulaya yakın bir noktadan ağaçların arasına dalan çocuğun hareketleri, çevresini saran dallar görülmesini engellediği anda birden değişti. Bir yılan gibi kıvrıla kıvrıla ve hızla yol alan çocuk tüfekleri buldu ve ormanla köyü ayıran açıklığa bir ok gibi daldı. İki elinde iki ganimetle ve inanılmaz bir hızla koşan çocuğun arkasından ateşlenen bir tüfek ávcının ne kadar haklı olduğunu ortaya koyuyordu. Cesur çocuk bu atışa küçümseyen bir çığlıkla karşılık verirken ormanın bir başka noktasından ikinci bir tüfek daha ateşlendi. Göz açıp kapayıncaya kadar köyün üzerine kurulmuş olduğu taraçanın beriki ucuna varan çocuk, bir fatih edasıyla namlı savaşçının yanına geldi.

Görevlendirdiği çocuğun başına bir şey gelmesinden duyduğu endişe ne kadar büyük olsa da, 'geyiköldüreni' eline alır almaz başka her şeyı unutmuşa benzeyen Şahingöz, silahı titizlikle inceleyip, mermi yuvasını, namluyu ve tetik

mekanizmasını defalarca kontrol ettikten sonra kendine geldi ve büyük bir sıcaklıkla çocuğun iyi olup olmadığını sordu. Gururla yüzüne bakan velet cevap vermeye gerek görmedi.

"Gel bakayım, ah! Kurşun kolunu sıyırmış!" diyen avcı acısını sabırla bastıran çocuğun yaralı kolunu inceledi. "Biraz kızılağaç özü sürsek hiçbir şeyin kalmaz. Yine de buraya bir pazıbent saralım. Küçük yaşında bir savaşçıya yaraşır bir iş başardın. Cesur çocuk. Mezarına buna benzer pek çok yarayla gireceksin. Bir sürü kafa derisi olup bunun gibi gururla gösterilecek bir tek yarası olmayan bir sürü savaşçı tanıyorum. Haydi bakalım," dedi kolunu sardıktan sonra, "Büyüyünce büyük bir şef olacaksın."

Avcının yanından, aldığı yaradan en kibirli şehir züppesinin parlak kurdelelerinden duyacağından bile daha fazla gurur duyarak ayrılan çocuk yaşıtlarının arasında büyük takdir ve kıskançlıkla karşılandı.

Ne var ki bu delikanlının cesaret gösterisi daha başka koşullar altında göreceği genel takdirden uzak kaldı çünkü o anda bütün köy ciddi ve önemli hazırlıklarla meşguldü. Yine de bu cesur girişim Delaware'lere düşmanın konumu ve niyeti hakkında gerekli bilgileri sağladı. Cesur çocuğun yerini alan bir grup öncü bu artçıları püskürtmekle görevlendirildi. Fark edildiklerini gören Huronların bir kısmı kendiliğinden geri çekildiği için bu görev çabucak yerine getirildi. Pusuya düşürülebileceklerini bilen Delawareler bir yere kadar takip ettikleri grubun peşini bırakıp gelecek emirleri beklemeye koyuldular. Her iki grup da gizlenmeyi seçince orman bir kez daha bir yaz sabahının ıssız sessizliğine teslim oldu.

Belli etmese de sabırsızlanan Uncas şeflerini bir araya topladı ve güçlerini böldü. Şahingöz'ü pek çok kere kendini ispatlamış güvenilir bir savaşçı olarak diğerlerine tanıttı.

Beyaz dostunun hoş karşılandığını görünce kendisi gibi yetenekli, kararlı ve cesur yirmi kişilik bir grubu onun komutasına verdi. ikinci bir yirmi kişilik grubu da, Yengee ordusundaki rütbesini açıkladığı Heyward'ın emrine verdiyse de bu görevi geri çeviren Duncan avcının yanında çarpışmaya gönüllü oldu. Bundan sonra itibarlı savaşçıların liderlik edeceği ve değişik görevler üstlenecek başka gruplar da oluşturan Uncas, fazla zamanları olmadığından emirlerine sessizce ve seve seve itaat eden iki yüzden fazla savaşçıyı hemen harekete geçirdi.

Ormana girdikleri andan kendi öncülerine yetiştikleri ana kadar geçen süre zarfında harekete geçtiklerinin anlaşılmasına yol açacak herhangi bir hayvan ya da kendilerine yönelik tehdit oluşturabilecek herhangi bir düşmanla karşılaşmaksızın ilerlediler. Burada bir mola verildi ve şefler bir 'fısıltı meclisi' oluşturmak üzere bir araya toplandı.

Toplantıda gündeme gelen çeşitli tekliflerin hiçbiri coşkulu liderlerini tatmin etmedi. Uncas kendi içgüdülerine kulak vermiş olsa savaşçılarını hemen harekete geçirir ve çarpışmayı daha fazla ertelemezdi ama bu tür bir davranış yandaşlarının fikirlerini dikkate almamak olur ve alışkın oldukları hareket tarzına ters düşerdi. Bu yüzden istemeye istemeye ve küstah Magua'nın elindeki Cora'nın başına gelebilecekleri düşündükçe içi yanarak da olsa, İhtiyatlı davranmayı ve savaş arkadaşlarının tavsiyelerine kulak vermeyi tercih etti.

Dakikalardır devam eden fikir alışverişinin sonuna doğru düşmanlarının bulunduğu taraftan bir yabancının aceleyle yanlarına geldiği görüldü. Delawarelerin toplanmış olduğu yere yaklaşık yüz metre kala ne tarafa gitmesi gerektiğini bilemiyormuş gibi yavaşladı ve en sonunda tamamen durdu. Bütün gözler nasıl davranılması gerektiğine karar verecek olan Uncas'a döndü.

Genç savaşçı, alçak sesle avcıya dönüp, "Şahingöz, bu Huron halkıyla tekrar konuşamamalı," dedi.

"Onun vadesi doldu," diyen avcı yaprakların arasından nişan aldı. Tetiği çekmeden yere çevirdiği namlusu sessiz kalırken, kendisine özgü gülüşüyle, "Ben de bunu Mingo zannettim. Yazıklar olsun bana! Tam kaburgalarının arasında kurşunu doğru yere gönderecek bir boşluk ararken – buna inanmayacaksın Uncas – musikişinas dostumuzun düdüğünü gördüm. Yani bu Gamut denen adamın ta kendisi. Ölümünün kimseye bir faydası olmaz ama şarkı söylemekten vazgeçirebilirsek konuşması bizim işimize yarayabilir. Eğer işler umduğum gibi giderse, onunla 'geyiköldürenin' sesinden daha sevimli bulacağı bir sesle irtibat kurmaya çalışacağım."

Bunun üzerine tüfeğini bir kenara bırakan Şahingöz, David'in duyabileceği bir mesafeye kadar çalılıklarda sürünerek ilerledikten sonra Huron kampında kimsenin dikkatini çekmeden büyük bir başarıyla sergilediği müzikal performansını yineledi. Bir başkasını belki ama Gamut'un hassas kulaklarını asla aldatamayacak (ve doğrusunu söylemek gerekirse avcının kendisinden başka kimsenin de taklit edemeyeceği) bir ses duyan Gamut daha önce de duyduğu bu sesi hatırlayarak sesin geldiği yöne gitmesi gerektiğini anladı. Bir sesi takip ederek hareket etmeyi, koca bir askeri birliğin izlerini takip ederek hareket etmekten daha kolay bulan zavallı David, utanç verici durumundan kurtulmanın verdiği rahatlıkla kısa süre içinde çalılıklara saklanmış olan şarkıcıyı buldu.

Arkadaşını kolundan yakalayıp geldikleri yöne doğru geri çekilen avcı, "Huronlar ne düşünecek merak ediyorum," dedi. "Eğer sesleri duyacak kadar yakındalarsa, bir değil iki deli var sanacaklar." Uncas ve yandaşlarını işaret

ederek devam etti: "Neyse ki güvendeyiz. Şimdi, doğru düzgün bir İngilizce'yle, anlat bakalım. Mingolar ne işler karıştırıyor?"

Korkunç görünümlü savaşçılara bakarken donakalan ama tanıdık yüzler gördükçe rahatlayıp tekrar bedenine hakim olmayı başaran David, sonunda cevap verebildi.

"Kafirler kalabalık ve korkarım kötü niyetli bir grup halinde harekete geçtiler. Uludular ve dine aykırı şenlikler yapıldı. Çıkarılması bile günah sesler çıkardılar. Köy geçen bir saat içinde o kadar korkunç bir hal aldı ki, biraz huzur bulabilmek için Delawarelere sığınmaya karar verdim."

"Biraz daha erken gelseydin, görürdün huzuru!" dedi avcı. "Neyse, Huronlar şimdi nerede?"

"Kendi köyleriyle burası arasındaki bir noktada, ormanda pusuya yattılar. O kadar kalabalıklar ki, hemen geri dönseniz iyi edersiniz."

Uncas kendi adamlarını gizleyen ağaçlığa bir göz attıktan sonra, "Magua?" diye sordu.

"O da aralarında. Delaware'lere misafir olan genç kızı getirip mağaraya bıraktıktan sonra bir kurt gibi uluyarak vahşi güruhun önüne düştü. Onu bu kadar kızdıran neydi, bilmem."

"Mağarada bıraktı diyorsun," diye araya girdi Heyward. "En azından nerede olduğunu biliyoruz. Hemen bir şey yapılamaz mı?"

"Şahingöz ne diyor?" Soruyu soran Uncas'tı.

"Bana yirmi tane tüfekli adam ver. Dere boyunca gidip sağa döneriz. Kunduzların yuvalarını geçtikten sonra da Sagamore ve Albay'la buluşuruz. O noktada işaretimizi bekleyin. Bu rüzgarda bir mil uzakta da olsak duyulur. Sonra sen dümdüz ilerle. Menzilimize girdikleri zaman, bunca yıllık öncülükle kazandığım şerefim üzerine bahse girerim, onlara

öyle bir darbe vuracağız ki, üvez yay gibi belleri bükülecek. Ondan sonra köye gider kadını kurtarırız. Sonra beyazlar gibi topyekün savaşla mı, yoksa Kızılderililer gibi ani bir saldırıyla mı olur, işlerini bitiririz. Pek tahsilli askerlere göre olmayabilir, binbaşı ama sabır ve cesaretle uygulanırsa başarılabilir."

Avcının kafasındaki öncelikli amacın da Cora'nın kurtarılması olduğunu gören Duncan, "Bence harika bir plan," dedi. "Çok beğendim. Hemen harekete geçmeye ne dersiniz?"

Kısa bir fikir alışverişinden sonra plan olgunlaştı ve diğer gruplara anlatıldı. Haberleşmek için kullanılacak işaretler de belirlendikten sonra her grup belirlenen görev yerine gitmek üzere harekete geçti.

BÖLÜM XXXII

Büyük Kral fidye almadan geri göndermezse
kara gözlü hizmetkârını Chrysa'sına,
salgınların arkası kesilmeyecek ve
cenaze ateşleri yükselecek durmadan.
Pope

Uncas'ın birliklerinin görev dağılımıyla meşgul olduğu sırada, orman, Yaratıcının elinden çıktığı anda olduğu kadar sessiz ve kimsesiz görünüyordu. Ağaçların gölgelediği huzur ve sükunet dolu manzarada buraya ait olmayan hiçbir şey görmek mümkün değildi.

Ara sıra dallar arasında kanat çırpan bir kuş ya da elindeki yemişi düşüren bir sincap olduğunda bütün bakışlar o yöne çevriliyor, bu sesler de kesildiğinde, ülkenin bu bölgesinde akarsular ya da göller dışında hiçbir kesintiye uğramadan çok geniş bir alanı kaplayan ormanın, yeşilin her tonundan yapraklarla örtülü uçsuz bucaksız çatısını süpüren rüzgârın sesi duyuluyordu.

Delaware savaşçılarının o anda bulundukları noktayla düşmanlarının köyü arasında uzanan bölgede o kadar derin ve neredeyse elle tutulur bir sessizlik hüküm sürüyordu ki, bölgeye ezelden beridir hiçbir insanın ayak basmadığı zannedilebilirdi. Ne var ki görevi gereği birliklerin ön safın-

da yer alacak olan Şahingöz, karşı karşıya olduğu düşmanını tekinsiz sessizliğe aldanmayacak kadar iyi tanıyordu.

Liderlik edeceği küçük grubun bir araya toplandığını gören Şahingöz 'geyiköldüreni' koltuğunun altına kıstırıp, kendisini takip etmelerini işaret ettiği beraberindekileri geliş yolunda geçtikleri dereye kadar geri götürdü. Burada durup sessiz ve dikkatli savaşçılarının çevresinde toplanmaları için biraz bekledikten sonra, Delaware dilinde sordu:

"Bu akıntının ne yönde devam ettiğini bileniniz var mı?"

Elini uzatıp iki parmağını açarak parmaklarının birleştiği noktaya işaret eden bir Delaware, "Küçük su güneş yolculuğunu tamamlamadan büyük suya karışır," dedi. "İkisi bir araya gelince kunduzlara yuva yapmaya yeter."

"Akış yönüne ve dağlara bakınca ben de öyle tahmin etmiştim," diyen avcı, kafasını kaldırıp yaprakların arasından görebildiği kadarıyla gökyüzüne baktı. "Huronlara kokularını alacak kadar yaklaşıncaya kadar bu derenin yatağında ilerleyeceğiz."

Kızılderili yoldaşlarının onayını alan avcı, bizzat önlerine düşüp harekete geçmek üzereyken, her şeyin yolunda gittiğini düşünerek ne kadar yanıldığını anladı. Yerlilerin işaret ettiği yöne bakınca meşhur mezmurcu dostlarının buralara kadar peşlerinden gelmiş olduğunu gördü.

"Bilmem farkında mısın?" diye söze giren avcı, biraz da haklı bir gururla devam etti. "Bu birlik son derece tehlikeli bir harekâtla görevlendirilmiş bir birlik ve başlarında da, başkası söylese daha uygun olurdu ama, başka kimseyi aratmayacak bir liderleri var. Beş on dakika, bilemedin yarım saat içinde ölü ya da diri bir Huronla burun buruna gelmemiz işten bile değil."

"Niyetinizden haberdar olmasam da," diyen David, yüzünde her zamankinden farklı bir canlılık, genellikle durgun

ve mat görünen gözlerinde ise sıra dışı bir parıltıyla devam etti. "Bana Yüce Tanrı'nın sevgili kullarından bir kadını kendilerinden biriyle evlenmeye zorlayan Shechemite'lara[49] karşı sefere çıkan Yakuboğullarını hatırlattınız. Kurtarmaya soyunduğunuz hanımefendiyle birlikte bir çok badire atlattık; normal şartlar altında bu işin adamı olmasam da, sizler gibi giyinip silahlandım ve icap ederse onun için dövüşmekten onur duyarım."

Birliklerine katılmak isteyen bu garip gönüllüyü kafasında tartıyormuşçasına bir an duraklayan avcı, "Silah kullanmayı bilmiyorsun. Silahın da yok zaten. Neyse, Mingolar alıkoydukları tutsağı seve seve geri verecekler, inan bana."

"Kana susamış ve kibirli Golyat'a benzemesem de," diyen David, alacalı bulacalı gömleğinin yakasını aralayıp, "Yahudi gencin yaptıklarını unutmadım. Gençliğimde eski çağlarda sık kullanılan bu savaş aletiyle çok çalıştım. Bakarsınız henüz yeteneğim körlenmemiştir," dedi.

Pek etkilenmişe benzemeyen avcı, "Bu alet ok ve yay, hatta bıçaklı rakipler karşısında iş görebilir ama bu Mengwelerin her biri Fransız tüfeği taşıyor. Yine de bu kadar arbededen yara almadan çıktığına göre, hakkını da vermek lazım. Binbaşı, tüfeğini kurulu bıraktın! Vaktinden önce çekilen tek bir tetik bile boşu boşuna kaybedilmiş yirmi kafaderisi demektir. Şarkıcı, sen de bize katılabilirsin, belki haberleşmede faydan olur."

Soylu adaşı gibi derenin kenarındaki çakıl taşları arasından susuzluğunu gideren David, "Teşekkür ederim, dostum," dedi. "İçimde öldürme arzusu olmasa da, geri çevrilmek beni üzerdi."

---

49. Bugünkü Filistin'deki Nablus'un İncil'de geçen adı Shechem'den türetilmiş, Nablusiu anlamında (Çev.)

"Unutma," diyen avcı, Gamut'un başında hâlâ tam olarak iyileşmemiş yeri işaret ederek, "Savaşmaya gidiyoruz, meşk etmeye değil. Savaş nidaları atılmadan önce sadece tüfekler konuşacak."

David söylenenleri kabul ettiğini başıyla onayladıktan sonra, yoldaşlarıyla son bir kez göz göze gelen Şahingöz, harekete geçmeleri için beklenen işareti verdi.

Bir mil boyunca dere yatağında ilerlediler. Dik yamaçlar ve suyun kıyısındaki yüksek çalılar görülmelerini engellese de, Kızılderililerin her zamanki tedbirli hareket tarzını elden bırakmadılar. Her iki cenahta neredeyse sürünerek yol alan iki yerli ara sıra ormanı kolaçan ediyordu. Birkaç dakikada bir duraklayan grup, doğadan kopuk yaşayanların asla sahip olamayacağı hassasiyetteki duyularıyla çevreyi inceliyor, düşman ait olabilecek bir iz ya da ses var mı kontrol ediyordu. Düşman tarafından fark edilmeyen yürüyüş herhangi bir aksaklığa uğramaksın, derenin akarsuyla buluştuğu noktaya kadar devam etti. Avcı ormandaki işaretleri gözden geçirmek amacıyla bu noktada bir kez daha durdu.

Rüzgârın önüne katıp getirdiği uzun şeritler halindeki bulutlar gök kubbeyi yavaş yavaş kaplamaya başlarken, "Savaşmak için güzel bir gün olacağa benzer," dedi, Heyward'a dönerek. "Düşmanının gözleri iyi görüyorsa, parlak bir gökyüzü ve güneşin ışığını yansıtan bir namlu pek işine gelmez. Her şey yolunda görünüyor. Rüzgar bize doğru esiyor; yani hem seslerini, hem de ateşlerinin kokusunu daha yaklaşmadan duyabiliriz. Bu da pek yabana atılacak bir üstünlük değil; zira biz ateş edene kadar onlar bizi görmemiş olacak. Yalnız, korunaklı yolculuğumuz burada sona eriyor. Kunduzlar yüzyıllardır burada ve su bendiyle aramızda devrilen ağaçların kökleri dışında arkasına saklanılacak fazla bir şey yok."

Şahingöz bunları söylerken kalkıştıkları işin başlarına getireceklerini pek de abartmış sayılmazdı. Yatağında yol aldıkları dere zaman zaman iki yakayı oluşturan yamaçlar arasında daralıp hızlanıyor, zaman zaman geniş düzlüklere yayılıp göletler oluşturacak ölçüde yavaşlıyordu. Dört bir yanları devrik ve çürümekte olan ağaç gövdeleriyle doluydu. Kimi ağaçlar iyice kuruyup takırdamış, kimileri ise özsularını muhafaza eden kabukları daha yeni soyulmuş gibi tazeydi. Devrik ağaç gövdelerinin arasında geçmiş nesillerin anısına dikilmiş anıtlar gibi yükselen yosun kaplı tümsekler göze çarpıyordu.

Manzaraya hakim olan bütün bu unsurlar avcı tarafından o ana kadar hiç görmedikleri bir dikkat ve ciddiyetle inceleniyordu. Huron kampının yarım milden az bir mesafede olduğunu biliyor ve gizli bir tehlikenin varlığını bildiği için görünürde düşmandan en küçük bir iz bile olmamasını yadırgıyordu. Birkaç kez hızlı bir koşuyla köye baskın vermek hevesine kapılır gibi olduysa da engin tecrübesi bu kararı almasına mani oldu. Bu tez canlı kararından caydıktan sonra Uncas'ı bıraktıkları bölgeden gelebilecek seslere kulak kabarttıysa da, bir yaz fırtınasının habercisi olarak algılanabilecek derecede şiddetlenen rüzgarın uğultusu dışında hiçbir ses duyamadı. Sonunda pek adeti olmamasına rağmen, aklının sesini dinlemedi ve akıntının tersi yönündeki ilerleyişlerine dikkatle ama hızla devam edip neler olacağını görmeye karar verdi.

Arkasına saklandığı bir fundalıktan faydalanarak ayağa kalkan avcının emrindeki birlik hâlâ derenin iki yakasını oluşturan yamaçların arasında gizlenmeyi sürdürüyordu. Zorlukla duyulsa da herkesçe bilinen işaret geldiğinde bütün grup dere yatağının korumasından ayrılıp dilsiz hayaletler gibi çevresinde toplandı. Ne yönde ilerlemek istediğini

işaretlerle anlatan Şahingöz harekete geçince, bütün grup tek sıra halinde harekete geçti. Heyward ve David sayılmazsa avcının ayak izlerine basarak ilerleyen bütün kafilenin geride bıraktığı izler tek bir insanın izinden farksızdı.

Henüz birkaç adım atmış olan kafile, arkalarından ateşlenen bir düzine kadar tüfeğin yaylım ateşinde kaldı. Yaralı bir ceylan gibi seken bir Delaware'in cansız bedeni ayaklarının dibine yuvarlanıverdi.

"Ben de bundan korkuyordum," diye bağıran avcı, hemen geri kalanları düşünerek yeniden Delaware diline döndü. "Dağılın ve saklanın!" diye bağırdı.

Yeni emri duyan yerliler bir anda dağılırken, hâlâ neler olduğunu anlamaya çalışan Heyward kendisini David'le yan yana buldu. Neyse ki Huronlar ilk saldırıdan sonra geri çekilmiş ve ateşi kesmişti. Bu durumun fazla sürmeyeceği daha başından belliydi; zira geri çekilen düşmandan boşalan arazide bir ağaçtan bir ağaca siper alarak ve bir yandan da fırsatını bulduğu zaman tüfeğini ateşleyerek ilerleyen avcının önderliğindeki kafile karşı harekâta başlamıştı bile.

Pusuyu kuran Huronlar kalabalık olmasalar da geri çekildikçe bir araya geldikleri arkadaşlarıyla birlikte peşlerine düşen Delawarelere yakın bir sayıya ulaştılar. Zaman kaybetmeden, vuruşarak ilerleyen saflara katılan Heyward, diğerlerinde gözlemlediği ihtiyatlı ilerleyişten aldığı ilhamla güvenliği elden bırakmıyor, fırsat buldukça seri şekilde ateş etmekten de geri kalmıyordu. Çatışma artık iki tarafın da hareketinin yavaş yavaş imkansız hale geldiği bir hal alırken, ağaçlar elverdiği ölçüde bir arada kalan iki gruptan da yaralananlar olmuştu. Savaşçılar nişan aldıkları kısa süreler dışında vücutlarını hedef olacak şekilde açığa çıkaracak hiçbir harekette bulunmuyordu. Şahingöz'ün durumun aleyhlerine geliştiğini fark etmesi fazla sürmedi. Ne yapması ge-

rektiğini kestiremese de, bulundukları mevkiyi muhafaza etmenin geri çekilmekten daha tehlikeli olmayacağına karar verdi. Sol cenaha doğru yayılmaya başlayan düşmanının gizlenmelerini daha da zor, ateşe karşılık vermelerini ise imkansız hale getireceğini fark etti. Durumun gitgide kötüleştiği ve çevrelerinin sarılmaya başlandığı o anda, tutunmaya çalıştıkları mevziye göre daha aşağıda kalan bölgeden, Uncas ve birliğinin savaş nidalarını ve silahlarının sesini duydular.

Bu beklenmedik hengame Huronları hazırlıksız yakalarken, Şahingöz ve yandaşları da rahat bir nefes aldılar. Anlaşılan, Şahingöz'ün öncülüğündeki birliğin vermeyi planladığı baskın öngörülmüş ve bu sayede de püskürtülmüştü ancak amacı ve birliğin gücü doğru kestirilemediğinden yeterince kalabalık bir güçle karşılanmayan Uncas'ın birlikleri coşkulu saldırılarında etkili oluyordu. Bu gerçek, ormanda süregelmekte olan çatışmanın köye doğru kaymasıyla ve birinci grubu yaylım ateşine tutan savaşçıların bir kısmının daha büyük tehdit oluşturan yeni cepheye kaymasıyla bir kez daha anlaşılmış oldu.

Verdiği emirle birlikte birliklerinin önüne düşen Şahingöz düşmana yüklenmeye başladı. Bu şartlarda yürütülen çarpışmada kalkışılacak bir hücum ağaçtan ağaca yapılan kısa koşulardan ibaret olsa da bütün kafile harekâta başarıyla katıldı. Sonuç olarak Huronlar geri çekilmek zorunda kalırken ağaçların daha yoğun olduğu bir bölgeye taşınan çarpışmada sığınabilecekleri bir fundalık buldular. Çatışma bu aşamada bütün çabalara rağmen sürüncemede kalmış gibi görünüyordu. Kayıp vermeseler de bulundukları yerin yeterince korunaklı olmaması nedeniyle bir çok Delaware yaralanmış, kan kaybetmekteydi.

Sağ tarafında, sesini duyurabileceği mesafedeki birlikleri iyi mevzilenmiş düşmanlarına faydasız da olsa kurşun

yağdırmakta olan Şahingöz, bu kriz anında Heyward'ın arkasına saklandığı ağaca kadar geldi.

"Sen genç adamsın, binbaşı," diyen avcı, geride bıraktığı sürede verdiği mücadeleden kaynaklanan bir yorgunlukla, tüfeğinin kabzasını yere yaslayıp, kendisi de namluya yaslanarak devam etti, "Bir gün sen de birliklerinin başında bu Mingolarla karşı karşıya gelebilirsin. Yerlilerin çatışmalarının, şaşırtmaca, hız ve iyi mevzilenmeye dayandığını görebilirsin. Eğer Kraliyete Bağlı Amerikalı birliklerden birinin başında olsan, bu durumda nasıl hareket ederdin."

"Süngü ya da süvari taarruzuna kalkardım."

"Evet! Beyaz adama göre yapılması gereken bu ama bu ormanlık alanda kendimize şunu sormalıyız: Atsız kalkışılacak bir yarma harekatı kaç adamın hayatına mal olur? Bu çarpışmalara son noktayı koyacak olan eninde sonunda yine atlar[50] olacaktır. Onlarca adamla yapamayacağın işi birkaç atla yapabilirsin. Kızılderililerin de ayaklarında nallar olsaydı, tüfeğini ikinci bir kez doldurmak için beklemeye gerek kalmazdı."

"Bu tartışmayı başka bir zaman yapsak..." diyen Heyward, "Hücum edecek miyiz?" diye sordu.

"Nefesini faydalı düşünceleri dile getirmek için kullanmakta bir sakınca görmüyorum. Hücum etmeye gelince, bu birkaç adamın kafaderisini feda etmek anlamına gelir, bu

---

50. Amerika'daki ormanların zemini çalılıklarla kaplı olmadığından atların kullanılmasına imkan verecek özelliktedir. Şahingöz'ün planı beyazlarla Kızılderililer arasındaki çarpışmalarda en başarılı olan hareket tarzıdır. Miami seferinde yerlilerin ilk ateşlerine göğüs geren Wayne önderliğindeki birlikler, tüfeklerini yeniden doldurma fırsatı tanımadıkları yerlileri yanlardan sıkıştırarak mevzilerinden söküp atmıştır. Miami'de savaşa katılmış şeflerin en önde gelenlerinden biri bir keresinde yazara Kızılderililerin 'uzun bıçakları ve deri çorapları olan" askerlerle yani kılıç ve çizme kuşanmış süvarilerle baş edemediğini anlatmıştır. (Yaz.)

yüzden bu konuda kararsızım. Öte yandan, bu engeli ortadan kaldırmazsak Uncas'a pek bir faydamızın dokunacağından da şüpheliyim."

Kısa bir süre düşündükten sonra kararlı bir şekilde yerli yoldaşlarına dönüp, kendi dillerinde bir şeyler söyledi. Savaşçılar verilen işaretle birlikte arkasına saklanmakta oldukları ağaçlardan bir anda fırladılar. Aynı anda ortaya çıkan esmer hedeflerinin telaşa sürüklediği Huronlar hep birlikte ve aceleyle, iyi nişan almadan ateş ettiler. Huronların nefes almasına bile fırsat vermeyen Delawareler avının üzerine atlayan panter gibi uzun ve hızlı adımlarla aradaki mesafeyi bir anda kat ederken, tüfeğini bir balta gibi savurarak ilerleyen Şahingöz en önde ileri atıldı. Bu sürpriz saldırının tüfeklerin verimsiz şekilde boşalmasını amaçladığını anlayan daha tecrübeli ve akıllı birkaç Huron, kurşunlarını daha iyi nişan alana kadar saklamayı tercih etmişti. Bunların tüfeklerinden çıkan kurşunlar, Şahingöz'ün tahmin ettiği gibi, en öndeki üç savaşçıyı alaşağı etti. Düşman mevzilerine hışımla dalan Delawareler göz açıp kapayıncaya kadar düşmanın direncini kırdılar.

Göğüs göğüse mücadele çok kısa sürdü ve saldırı başarılı oldu. Ancak fundalığın karşı sınırına yaklaşan Huronlar köşeye sıkışan hayvanlarda görülene benzer bir inatla yeniden direnmeye başladı. İki tarafın da birbirine üstünlük sağlamayı başaramadığı o anda kunduz yuvalarının olduğu arka taraftaki açıklıktan gelen bir kurşun ıslık çalarak yanlarından geçti. Hemen arkasından da korkunç bir savaş çığlığı duyuldu.

Bu çığlığa kendi gürleyen sesiyle karşılık veren avcı, "İşte Sagamore," dedi. "Şimdi hem önden hem de arkadan menzildeler."

Beklenmedik saldırının şokuyla sarsılan Huronlar sakla-

nacak bir yer bulamamanın şaşkınlığıyla, canlarını kurtarmak için kaçmaktan başka çare göremeyerek açıklığa dağıldılar. Bu hengamede pek çoğu ya arkalarından gelen Delawarelerin darbelerine ya da sıkılan kurşunlara hedef oldu.

Bir yanda avcıyla Chingachgook'un, öte yanda Heyward'la Munro'nun hasret gidermesinin detaylarına girmeyeceğiz. Durumu birbirlerine açıklamaları için kısa bir konuşma yeterli oldu. Şahingöz emrindeki birliğin idaresini soy ağacının ve tecrübesinin getirdiği mertebeye uygun olarak Chingachgook'a devretti. O da bu görevi bir Kızılderili savaşçının idari otoritesine katkıda bulunacak bir ağırbaşlılıkla kabul etti. Sagamore savaşçılarını avcının geldiği yoldan geri çekerken, ölü Huronların kafa derilerini yüzen Delaware savaşçıları kendi arkadaşlarının cesetlerini de gizleyerek yeni liderlerinin yeterli gördüğü mesafeye kadar geri çekildiler.

Az önceki çatışmada sarf ettikleri çaba nedeniyle nefes nefese kalmış olan savaşçılar az da olsa gizlenmelerine imkân veren ağaçlar arasındaki bir düzlükte dinlenip soluklandılar. Önlerindeki arazi dik bir yamaçla alçalıyor ve göz alabildiğine uzanan ormanın kapladığı ve yarı karanlık bir vadide kayboluyordu. Uncas'ın Huronların asıl güçleriyle çarpışarak yolunu açmaya çalıştığı orman da işte bu sık ve karanlık ormandı.

Mohikanlar duydukları sesleri yorumlamayı bilen kulaklarla dinledikleri çatışmanın seslerini daha iyi duyabilmek için yamaca iyice yaklaştılar. Yuvalarının yakınlarında cereyan eden hengameden ürken birkaç kuş havalanarak ağaçların üzerinde birkaç tur atarken mücadelenin yoğunlaştığı ve uzun süre devam ettiği kesimlerinden yükselen belli belirsiz bir bulut ormanın üzerindeki havaya karışarak kayboldu.

Silah seslerinin yoğunlaşmaya başladığı yöne dikkat çeken Duncan, "Çarpışma yokuşa doğru yayılıyor," dedi. "Aynı hizadayız. Bu açıdan yardımımız dokunmaz."

"Ağaçların daha sık olduğu çukura doğru gideceklerdir." Bu defa konuşan avcıdan başkası değildi. "O zaman sol cenahlarında kalacağız. Haydi, Sagamore, hemen yola çıkarsan genç savaşçılarla zamanında oraya yetişebilirsiniz. Ben bu tarafı kendi rengimden olanlarla idare ederim. Beni tanırsın, hiçbir Huron'un 'geyiköldüreni' atlatıp arkanıza dolanmasına izin vermem."

Tecrübeli savaşçı, kuru yapraklar üzerinde fırtınadan önce atıştıran dolu taneleri gibi patırdayan kurşunların sesine kulak kabartarak, hem yandaşlarının hem de düşmanlarının yerini tam olarak saptayıncaya kadar bir süre daha bekledi. Çatışma yamaca doğru taşınıyordu ve bu Delawarelerin üstünlük sağladığının kesin kanıtıydı. Şahingöz ve üç yoldaşı gelebilecek saldırılardan korunabilecekleri bir yer seçip ancak benzer badireler atlatmış insanların gösterebileceği bir soğukkanlılıkla olayların sonucunu beklemeye koyuldular.

Kısa süre sonra silah sesleri ormanda yankılanır gibi değil de açıklıktan gelir gibi duyulmaya başladı. Hemen ardından sağda solda koşarak açıklığın sınırına kadar gerileyen ve son direnişlerini burada sergilemeye hazırlanan Huronlar görüldü. Kısa süre içinde başkaları da onlara katıldı ve umutsuzca ormanın sınırındaki son cephelerini savunmaya giriştiler. Sabırsızlanan Heyward'ın gözleri Chingachgook'u aradı. Tecrübeli savaşçı sanki olan biteni seyretmeye gelmiş gibi üzerine oturmuş olduğu kayadan aşağıda sürüp giden çatışmayı meraklı gözlerle izliyordu.

"Artık harekete geçmesi gerek!" dedi Duncan.

"Yok, yok," diye cevapladı avcı, "Burada olduğunu yoldaşlarının kokusunu duyana kadar belli etmeyecek. Bak,

kovana dönen arılar gibi öbek öbek şuradaki çamlıkta toplandılar. Bu esmer güruhun göbeğine ateş eden yaşlı kadınlar bile ıskalamaz."

Derken Chingachgook'un savaş çığlığı duyuldu ve ilk yaylım ateşinde bir düzine kadar Huron yere serildi. Bunu ormandan gelen tek bir çığlık, onu da hep bir ağızdan atılan kulakları sağır eden başka çığlıklar izledi. Neye uğradıklarını anlayamayan Huronların hattı delindi ve başlarını Uncas'ın çektiği yüz kadar Delaware savaşçısı açılan gedikten içeri daldı.

Genç şef arkasından gelenlere önlerinde dağılan düşmanı işaret ediyordu. Çatışma iki kanatta devam ederken, Lenape savaşçılarının peşini bırakmadığı Huronlar her iki yanda da yeniden ormana sığınmaya çalışıyordu. Daha bir dakika bile geçmeden dağılan ve durulmaya yüz tutan sesler ormanın kemer ve kubbeleri altında silikleşmeye başladı. Siper almaya tenezzül etmeyen küçük bir gurup Huron ise köşeye sıkışmış aslanlar gibi vuruşarak Chingachgook ve beraberindekilerin arbedeye katılmak amacıyla az önce boşalttığı yamaca doğru çekiliyordu. Gurubun başını çeken Magua, yeğin tutumu ve hâlâ kaybetmediği otoriter havasıyla dikkat çekiyordu.

Kovalamacayı bir an önce sona erdirmek için iyiden iyiye öne atılmış olan Uncas Le Subtil'le göz göze geldiği anda neredeyse yalnız başına kalmıştı. Savaş çığlığına karşılık veren altı yedi yandaşıyla birlikte sayıca az olmalarına bakmaksızın düşmanının üzerine atıldı. Uncas'ın düşüncesiz hareketini izlemekte olan Le Renard içten içe seviniyordu. Aceleyle harekete geçen genç rakibinin avucuna düşmesini beklerken duyulan yeni bir nara ile birlikte Şahingöz ve beyaz yandaşları da saldırıya geçtiler. Hızla geri dönen Huron yokuş yukarı da olsa geri çekildi.

Kutlamalarla kaybedilecek zaman yoktu; zira Uncas rüzgar gibi çekilen düşmanlarının peşine düştü. Şahingöz'ün kurşunlara hedef olmaması için yaptığı ikazları dikkate almayan genç savaşçı, gözünü bile kırpmadan kendisini kurşunların üzerine attı ve kısa süre sonra önüne kattığı düşmanları da onun kadar hızlı koşarak kaçmaya başladılar. Beyaz savaşçıların bulunduğu konum çevresine bu kadar hakim olmasaydı ve geri çekilme daha uzun sürmüş olsaydı, genç Delaware kendi tedbirsizliğinin ve gözü pekliğinin kurbanı olacak ve bütün yandaşlarının da hayatını kaybetmesine neden olacaktı. Neyse ki, Huronların köyü fazla uzakta değildi ve iki kafile köye birbirlerine hayli mesafeli şekilde girdiler.

Kendi köylerinde olmanın verdiği heyecan ve geri çekilmenin verdiği bıkkınlıkla bir kez daha geri dönüp düşmanlarına karşı koyan Huronlar kabile meclisinin toplandığı kulübenin önünde her şeylerini ortaya koydukları bir mücadeleye giriştiler. Delawarelerin düşmanın bu son safına girmeleriyle çıkmaları bir oldu. Bir kasırga gibi aralarına dalan Uncas'ın baltası, Şahingöz'ün dipçiği ve gücünden pek bir şey kaybetmişe benzemeyen Munro'nun boş durmayan eli kolu var güçleriyle çalışarak ayaklarının dibindeki toprağı düşmanlarının cansız bedenleriyle kapladı. Gözü kara Magua ise kimseden çekinmeden dövüşmüş olsa da, antik şiirlerde Tanrıların kayırdığı savaşçılar gibi, hayatına kasteden her savaşçıdan ve her darbeden sıyrılmanın bir yolunu bulmuştu. Yoldaşlarının bir bir yere serildiğini gören Magua son bir gayretle sağ kalan iki savaşçıyla birlikte kaçarak, zaferlerinin kanlı ganimetini toplamakla meşgul Delaware'lerden kurtuldu.

Şahingöz, Heyward ve David'in yalnız bırakmadığı Uncas, meydan muharebesinde bir türlü eline geçiremediği

düşmanının peşini bırakmamakta ısrarlıydı. Avcının tek yaptığı tüfeğinin namlusunu arkadaşının bir yanını kollamak için kullanmaktan ibaret de olsa, emektar silah sihirli bir kalkan gibi gelen her darbeyi savuşturmasını sağlamıştı. Magua kaybettiği silah arkadaşlarının intikamını almak için son bir hamle yapmaya hazırlandıysa da, bu niyetinden vazgeçmesiyle daha önce bahsedilen mağaraya dalması bir oldu. Ateş etmekten Uncas'a olan saygısının alıkoyduğu avcı düşmanlarının artık ellerinde olduğunu bildiren bir nara attı. Avlarının peşinden mağaraya dalan takipçiler düşmanlarını ancak bir sonraki köşeyi dönerken görebildiler. Yer altındaki galerilerden geçişleri yüzlerce kadın ve çocuğun çığlıklarıyla karşılandı. Yarı karanlık bölmeler huzursuz hayaletlerin ve vahşi zebanilerin cirit attığı cehennemi zindanlara benziyordu.

Uncas hayatının tek amacı onu yakalamakmışçasına gözünü Magua'dan ayırmıyordu. Onun kadar olmasa da aynı ateşle yanıp tutuşan Şahingöz ve Heyward da hemen arkasındaydılar. Ne var ki daha karanlık bir hal alan koridorlarda devam eden takip giderek zor bir hal alıyor, izledikleri siluetler zaman geçtikçe daha zor ayırt edilir hale geliyordu. Tam göz temasını kaybettiklerini sandıkları anda, yükselerek dağın derinliklerine doğru ilerliyor gibi görünen bir koridorda beyaz bir elbisenin uçuştuğunu gördüler.

"Cora" diye haykıran Heyward'ın sesi bir yandan korku bir yandan sevinçle çınladı.

"Cora! Cora!" diye bağıran Uncas da bir ceylan gibi ileri atıldı.

"Kız orada," diyen Şahingöz, bağırdı, "Dayan kız, yettik!"

Tutsakla kurulan göz temasının on kat daha fazla şevk kattığı takip hızlanarak devam etti. Geçilen yol kırık dökük

ve bazı yerlerde geçit vermez nitelikteydi. Tüfeğini bırakan Uncas telaşla ileri fırladı. Aynı şekilde onu izleyen Heyward da bir galeriden diğerine hızla seyirten Huronların her nasılsa doldurmaya vakit bulabildiği bir tüfeğin kükremesi ve Uncas'ı sıyırıp geçen bir kurşunla kendine geldi.

"Daha yakından takip etmeliyiz," diyen avcı diğer ikisinin önüne geçip devam etti. "Bu mesafeden hepimizi indirecekler. Kadını da kendilerine siper ediyorlar."

Ne söylediği tam olarak anlaşılmamış olsa da, hareket tarzı aynen benimsenen avcıya katılan diğer iki savaşçı inanılmaz bir çabayla Cora'nın iki yerli tarafından yer yer sürüklenerek, yer yer karga tulumba taşınarak kaçırıldığını ve önlerinden giden Magua'nın da gruba yol gösterdiğini görecek kadar yaklaştılar. Bir anda aydınlığa çıkan dörtlü gözden kayboldu. Uncas ve Heyward sarf ettikleri insanüstü çabayı biraz daha artırıp, dağın yamacına açılan mağaradan kaçakların ne yöne gittiğini görebilecek kadar çabuk çıktılar. Yukarı yönelen yol hâlâ zorlu ve tehlikeli bir halde devam ediyordu.

Taşıdığı tüfeğin ağırlığının da yavaşlattığı avcı, Cora'ya olan düşkünlüğü nedeniyle daha büyük bir şevkle ileri atılan iki gencin gerisinde kalırken, Uncas Heyward'ın da önüne geçti. Başka koşullar altında aşılmaz olarak değerlendirilecek yamaçlar, kayalıklar ve geçitler inanılmaz bir çabuklukla aşıldı. Canını dişine takmış ilerleyen genç savaşçı, Cora'yı taşımak zorunda kalan Huronlara yavaş yavaş yaklaşmakta olduğunu gördü.

"Durun, Wyandot köpekleri!" diye bağıran Uncas, alev alev yanan savaş baltasını sallayarak gözdağı verdiği Magua'ya, "Delaware 'karısı' durmanızı emrediyor," diye bağırdı.

"Yeter! diye bağıran Cora, zirveden pek de uzak olma-

yan bir noktada kıyısında durmakta oldukları yamaca çıkıntı yapan bir kayada durdu. "İstersen öldür beni, alçak Huron, daha ileri gitmiyorum."

Cora'yı o noktaya kadar sürükleyen kollar şeytani bir zevkle kaldırdıkları savaş baltalarını indirmek üzereyken Magua tarafından engellendiler. Diğer iki savaşçının ellerinden aldığı baltaları yere atan savaşçı bıçağını çekti ve iç çatışmasını ele veren gözlerle tutsağına döndü.

"Ya Magua'nın hanesi, ya da bıçağı, kadın, seçimini yap!"

Diz çöken Cora göğe açtığı elleriyle uysal ve güven dolu bir sesle yakardı.

"Ben seninim, sonumun ne olması gerektiğine en iyisini bilen sen karar ver."

Umutsuzca gözlerine bakmasını beklediği kadına öfkeden boğulan bir sesle bir kez daha bağırdı, "Seçimini yap, kadın!"

Cora ne duyuyor ne dinliyordu. Öfkeyle sarsılan Huron'un hızla kaldırdığı kolu, tereddüt dolu bir yavaşlıkla yanına düştü. Bir türlü ne yapacağına karar veremez gibiydi. Sonunda tam bıçağını tekrar çekerken sessizliği yırtan bir çığlık duyuldu. Yukarıdaki kayadan aşağıda beklemekte olan kalabalığın arasına dalan Uncas'ın sesiyle irkilen Magua'nın bir adım yana çekilmesini fırsat bilen Huronlardan biri bıçağını Cora'nın göğsüne daldırdı.

Cora'yı öldüren Huron, bir kaplan gibi üzerine atılmaya hazırlanan Magua'dan korkarak gerilerken bir anda karşısında aralarına giren Uncas'ı buldu. Az önce şahit olduğu manzarayla deliye dönen Magua bıçağını arkası kendisine dönük olan Uncas'ın sırtına saplarken namert saldırısını dünya dışı bir çığlıkla kutladı. Yaralı bir aslan gibi tekrar ayağa kalkan Uncas son bir çabayla Cora'nın katilini yere indir-

di. Kalan son takatiyle gözlerini diktiği Magua'ya bakan Uncas canı bedenini terk etmiyor olsa neler yapacağını bakışlarıyla anlattı. Bıçağını tekrar tekrar karşı koyamayacak durumdaki Uncas'ın göğsüne saplayan Magua, yine de, Uncas'ın gözlerindeki sonsuz küçümsemeyi cansız bedeni ayaklarının dibine yığılana kadar silemedi.

"Yeter, Huron, merhamet et ki merhamet göresin!" diye haykırdı dehşete kapılmış, zorlukla konuşan Heyward.

Kanlı bıçağı Heyward'a fırlatan Magua'nın attığı zafer çığlığı yüzlerce metre aşağıdaki savaşçılara kadar ulaştı. Bu çığlığa cevap ona doğru fırlayan avcıdan geldi. Sanki gökyüzünde yürüyebilirmiş gibi gözü kara bir koşuyla kayaların ucuna, çatlaklara ve yarıklara kulak asmadan ilerleyen avcı kanlı katliamın sahne aldığı kayalığa ulaştığında Magua ve hayatta kalan diğer Huron'un oradan ayrılmış olduklarını gördü.

Sadece bir anlığına yerde yatmakta olan kurbanlara baktıktan sonra önündeki zorlu inişi kolaçan etti. Dağın yamacında baş döndürücü yükseklikteki daracık bir terasta ellerini başının üzerine kaldırmış dikilmekte olan birini gördü. Kim olduğuna bakmaksızın silahına davranan avcı, son anda, kaçaklardan birinin başına düşen taşı atan Gamut'la göz göze geldi. Son silah arkadaşının cansız bedenini çiğneyerek bir çatlaktan diğerine geçen Magua, David'in atacağı taşların kendisine ulaşamayacağı bir yarığa doğru sıçradı. İkinci ve son bir atlayışla yamacı aşıp, takipçilerinden kurtulmak üzereyken, durup avcıya el sallayan Huron, avazı çıktığı kadar bağırdı:

"Solukbenizliler köpek, Delawareler karıya benzer! Magua onları kargalar yesin diye kayalıklarda ekip gider."

Hain kahkahasından sonra yarığın karşısına doğru sıçradı. İstediği mesafeyi geçemediyse de, yamaçtaki bir tu-

tam otu yakalamayı başaran Magua, yamacın ucunda asılı kaldı. Sıçramaya hazırlanan bir hayvan gibi sinmiş durumda bekleyen Şahingöz'ün bütün vücudu sıtmaya yakalanmış gibi titriyordu. Tüfeğinin namlusu bir inip bir kalkıyor, gerilim dolu bekleyiş yüzünden nişan alması imkansız görünüyordu. Başka bir yol bulması gerektiğinin farkında olan Magua, gücünü bu nafile çabalarla tüketmek istemediğinden vücudunu olabildiğince aşağı kaydırdı ve sonunda ayağıyla destek alabileceği bir çatlak buldu. Son bir çabayla kendini yukarı iten Magua dizini yukarı atmayı başardı. İşte avcı da düşmanının vücudunun bu en derli toplu olduğu anda tüfeğini omzuna götürdü. Heyecandan sabit tutması imkansız gibi görünen tüfeğin namlusu, tetiği çektiği anda sarsılmazlık açısından üzerinde durdukları kayalarla bile yarışabilirdi. Huron'un kolları gevşerken vücudu geriye doğru kaykıldı. Boyun eğmez bakışları avcıya dönerken eliyle meydan okuyan bir hareket yaptı. Ama kolları ve dizleri ağırlığını daha fazla taşıyamayan Huron, dik yamaçta büyümüş çalıları teğet geçerek kafa üstü kayalık vadiye çakıldı.

BÖLÜM XXXIII

Cesurca ve yılmaksızın vuruştular, meydanı ölü Müslümanların bedenleriyle kapladılar. Galebe çaldılar, ama Bozaris de öldü. Her yanı kanlar içinde. Hayatta kalan son yoldaşları gördüler zafer nidalarına yine de gülümsediğini. Kana boyanan toprakları ele geçirdiler. Uyur gibi kapadı gözlerini, gördüler günbatımında kapanan çiçekler gibi öldüğünü.

Halleck

Sonraki gün doğan güneş, Lenape halkını yasta buldu. Savaş artık sona ermişti ve Mengwelere karşı verilen son mücadelede kadim hınçlarını kana kana çıkarmışlar ve bütün kabileyi ortadan kaldırmışlardı. Huron köyünün bulunduğu topraklarda hüküm süren kasvetli hava olan bitene tercüman olmaya yeterken, yüzlerce karga dağların zirvesinde daireler çizerek süzülüyor, ormanı boylu boyunca geçip bu köye doğru uçuşa geçen bir o kadarı da korkunç sahneye doğru yol alıyordu. Kısaca söylemek gerekirse, Yeni Dünya'da cephe savaşı tecrübesi olan herkesin tahmin edebileceği gibi Kızılderililerin tam bir intikam savaşı verdiklerinde ortaya çıkacak manzara eksiksiz olarak görülebiliyordu.

Yine de güneş doğduğunda Lenape halkı yas havasındaydı. Zafer kutlamalarına eşlik etmesi beklenen zafer şarkıları ya da koçaklamalardan eser yoktu. Son savaşçı da köye dönmüş, kanlı sefere giderken büründüğü korkunç boyalardan temizlenip halkının matemine ortak olmuştu. Gurur ve coşku yerini alçakgönüllü bir hüzüne bırakmış, insan ruhunun en vahşi tutkuları eşi görülmemiş bir kederle bastırılmıştı.

Çadırlar boşalmış, köyde nefes alıp veren herkes derin ve iç burkan bir sessizlik içinde tek bir kulübenin çevresine toplanmıştı. Kalabalığı oluşturanlar arasında her yaştan ve rütbeden savaşçılar, her iki cinsiyetten yetişkinler ve çocuklar gibi farklı sorumlulukları olan farklı bireyler görülse de hepsi aynı duyguları paylaşıyordu. Bütün gözler soluk alıp veren bu çemberin merkezine odaklanmıştı.

Siyah saçları omuzlarına dökülen altı Delaware kızı, ara sıra kalabalıktan ayrılıp, ateşli, cesur ve asil ruhlu Cora'nın cansız bedenini taşıyan yumuşak bitkilerden oluşan yığının üzerine serilmiş örtüye hoş kokulu çiçekler serpiyorlardı. Çiçekten yatağını örten aynı kumaşla bedeni ve yüzü de örtülmüş olan Cora artık fani gözlerin ulaşamayacağı bir durumdaydı. Kızının cesedinin ayak ucunda diz çökmüş, perişan haldeki Munro'nun, Tanrı'nın takdir ettiği bu ağır darbenin ağırlığıyla eğdiği başı neredeyse yere değecekti. Kırlaşmış dağınık saçları alnında zaman zaman titreşen ıstırabı gizlemeye yetmiyordu. Şapkasını çıkarmış yaslı babanın yanı başındaki yerini almış olan Gamut, teselli etmek istediği yaşlı adama bir şeyler söylemekle, biraz antika düsturlarla dolu olsa da bu gibi durumlara en uygun ve kutsal sözleri içeren kitapçığından bir şeyler okumak arasında gidip geliyordu. Bir ağaçtan destek alarak ayakta durabilen Heyward da, içinden yükselen hüznün gözyaşlarına dönüşmesini engellemek için bütün gücüyle mücadele ediyordu.

Bu sahne ne kadar kederli ve acı dolu olursa olsun, aynı alanın bir başka köşesinde yaşananlar kadar dokunaklı olamazdı. Vücudu hayattayken olduğu gibi ciddi ve ağırbaşlı bir ifadeyle oturacak şekilde desteklenen Uncas'ın çevresi, kabilenin sahip olduğu en kıymetli eşyalarla çevrilmişti. Başı en güzel tüylerle süslenmiş, bütün vücudu ziynet eşyaları, zırh ve madalyalarla donatılmıştı ama yüzüne ve gözlerine yerleşen ifadesiz bakış, gurur dolu hikayesine yakışmıyordu.

Cesedin hemen karşısında oturmakta olan Chingachgook'un üzerinde, kendi soyundan gelen savaşçıların göğsüne işlenmiş silinmesi imkansız dövme dışında hiçbir silah ya da süs eşyası yoktu. Kabilenin o ana kadar hazırlıklarla geçirdiği tüm süre boyunca gözlerini oğlunun hissiz yüzünden bir an olsun ayırmamıştı. Neredeyse gözünü bile kırpmadan sürdürdüğü bu oturuşa şahit olan bir yabancı, babanın yüzünden gelip geçen acı yüklü bulutlar ve oğlunun geçit vermeyen soğukkanlı bakışları olmasa hangisinin ölü hangisinin diri olduğunu anlamakta zorluk çekebilirdi. Tüfeğine yaslanmış dikilmekte olan avcı hemen yanında, suskun ve matemli halkını görebileceği bir yere oturmuş olan Tamenund ise hemen arkalarındaki yükseltideydi.

Kalabalığın ortasında kalan dairenin bir diğer köşesinde ise üniformalı bir asker duruyordu. Eyer vurulmuş birkaç başka atla bir arada bekleyen savaş atı uzun bir yola çıkacak şekilde hazırlanmıştı. Apoletlerine bakılacak olursa Kanada'lı kumandanın yüksek rütbeli subaylarından biri olduğu söylenebilirdi. Müttefiki kabileler arasında fevri bir kararlar zinciriyle meydana gelen çatışmanın bozduğu barış ve birlik havasını koruma görevine gecikmiş olmanın verdiği suskunluk ve üzüntü içindeydi.

Şafak vaktinden beri korunan sessizlik, günün ilk dör-

dününü tamamlanmak üzere olduğu şu vakte kadar devam etmişti.

Ne bastırılmış bir hıçkırıktan yüksek bir ses duyuldu, ne de sunulan ve kabul edilen taziyeleri ifade etmek için kaldırılan bir koldan daha fazla bir hareket görüldü. Herkesi heykele çeviren, bu tür bir dinginlik ancak Kızılderililere özgü sabır ve tahammülle mümkün olabilirdi.

Uzun süren sessizlik, en sonunda elini kaldırıp, bulunduğu yükseltide ayağa kalkmak için yanındakilerden yardım isteyen, ve dün çıktığı halkının karşısına bir yıl daha yaşlanmış gibi çıkan yaşlı bilge tarafından bozuldu.

"Lenape halkı!" dedi bir peygamber gibi, "Manitou'nun yüzünü bulutlar kapladı ve O bizden yüz çevirdi. Kulakları bizim sözlerimize sağır ve dili tutuk. Siz onu görmeseniz de, onun verdiği hükmü görebilirsiniz. Kalbinizi açık tutun ve ruhunuz yalan söylemesin. Lenape halkı! Manitou'nun yüzünü bulutlar kapladı."

Bu kısacık ve basit konuşma kalabalığın üzerinde sanki etten kemikten bir insan değil de bizzat tapındıkları ruh konuşmuş gibi derin bir etki yarattı. Perişan ve boynu bükük kalabalık o kadar suskundu ki çevresinde toplanmış oldukları Uncas bile onlara göre daha hayat dolu görünüyordu. Bu etki kalabalığın ölünün ardından saygılarını sunmak için hep bir ağızdan söylemeye başladığı bir tür ağıtla sona erdi. Ağıt yakanlar kadınlardı ve sesleri insanın içini ezen yumuşak bir matemle çınlıyordu. Herhangi bir düzen gözetilmeksizin sürdürülen ağıt, birinin bıraktığı yerden öbürünün devam etmesiyle ve her bireyin hissettiklerini kendine göre ifade etmesiyle sürüp gitti. Kelimeler arasındaki boşluklar, acı dolu feryatlarla dolduruluyordu. Paylaştıkları acıyla Cora'nın üzerine serptikleri çiçekleri yolarcasına toplayan kadınlar kapıldıkları isteriden kurtuldukları anda acılarını ifade

etmek için kullandıkları bu simgeleri pişmanlıkla ve yumuşak bir şekilde geri koyuyorlardı. Bir çok kez kesintiye uğrayan ağıtları, birbiri ardına sıralanan methiyeler beziyordu.

Kabiledeki genç kızlar arasından özellikle seçilmiş bir tanesi aralarından ayrılan yiğit savaşçının kahramanlıklarından bahsederken, söylevini kökenlerinin dayandığı eski kıtadan getirdikleri alışkanlıkla oryantal imgelerle süslüyor ve böylelikle bilmeden de olsa iki ayrı dünya arasında bir bağ oluşturuyordu. Uncas'tan bahsederken, onun 'kabilesinin panteri' olduğundan, makosenlerinin kırağıya bassa dahi iz bırakmadığından, bir karaca kadar çevik olduğundan, gözlerinin gece gökyüzünde parlayan yıldızlardan bile parlak olduğundan ve savaş alanında attığı çığlıkların Manitou'nun gök gürültüsü gibi güçlü duyulduğundan bahsetti. Uncas'a onu dünyaya getiren annesinin böyle bir oğlu olmasından duyması gereken gururu hatırlattı. Ondan ruhlar dünyasında annesiyle karşılaştığında Delaware kızlarının oğlunun ardından ne kadar gözyaşı döktüğünden ve annesinin böyle bir oğlu olduğu için ne kadar mutlu olması gerektiğini düşündüklerinden bahsetti.

Ondan sonra konuşanlar da daha yumuşak tonlarda ve daha duygusal bir yaklaşımla yabancı kadından ve iki gencin ölümlerinin bu kadar kısa aralıklarla birbirini takip etmesinin Büyük Ruh'un ikisinin birbirlerine eşlik etmesini arzu ettiğini açıkça ortaya koyduğundan bahsettiler. Kendilerine özgü bir duyarlılıkla, beyaz kadının, bir savaşçıyı rahat ettirmek için gereken bilgilere sahip olmaması konusunda ona karşı anlayışlı olmasını tembih ettiler. Cora'nın eşsiz güzelliği ve asil duruşundan bahsederken, kendilerinden üstün olanın karşısında ayrı bir mutluluk duyduklarına inanılan melekler gibi, en küçük bir kıskançlık belirtisi göstermezken, genç kadının bu özelliklerinin eğitimindeki eksiklikleri telafi etmeye yeteceğini eklediler.

Genç kadının kendisine hitap edenler de oldu ve onlar da sevgi ve şefkat dolu konuşmalar yaptılar. Her zaman neşeli kalmasını ve geleceğiyle ilgili hiçbir endişe duymamasını söylediler. Yanında bütün ihtiyaçlarını karşılayabilecek bir avcı ve onu her türlü tehlikeden koruyabilecek bir savaşçı olacaktı. Yolunun açık, sorumluluğunun hafif olduğundan emindiler. Dostları ve babası için endişelenmemesi gerektiğini hatırlattılar. 'Lenape'nin kutlu avlakları'nın 'solukbenizlilerin cenneti' gibi, en güzel vadilerle, berrak akarsularla ve en güzel çiçeklerle dolu olduğunu söylediler. Yoldaşının istek ve ihtiyaçlarına karşı duyarlı olmasını ve Manitou'nun ikisini farklı yaratmasının bir nedeni olduğunu unutmamasını tembihlediler. Ağıtlarına Mohikan'ın meziyetlerinden bahseden bir şarkı için ara verdiler ve asil ve cesur bir savaşçı olan gencin bir genç kızın isteyebileceği her özelliğe sahip olduğundan bahsettiler. Uncas'ın Cora'ya olan özel ilgisini en uygun ve kapalı şekilde ima ettiler. Onlara göre Uncas Delaware kızlarına dönüp bakmamıştı bile! Soyu bir zamanlar tuzlu gölün kıyılarında hüküm süren bir hanedana dayanan Uncas'ın atalarının mezarlarının bulunduğu topraklarda yaşayan yeni halktan bir kadına meyletmesinde utanılacak bir şey yoktu. Cora'nın ulusunun geri kalanından daha asil ve temiz bir soydan geldiğini görmek için şöyle bir bakmak yeterliydi. Davranışları, ormanda geçirilecek bir hayatın getireceği zorluklara ve tehlikelere göğüs gerebileceğinin göstergesiydi. İşte böylelikle, bilge varlık onu kendisi gibi başka ruhlarla sonsuza kadar mutlu olacağı bir diyara göndermişti.

Yandaki çadırlardan birinde ağlamakta olan diğer genç kızı da ihmal etmediler. Onu yazın sıcağında eriyiverecek bir kar tanesinin saf ve güzel beyazlığıyla tarif ettiler. Kendi teninin rengine sahip diğer savaşçının gözünde ne kadar

kıymetli olduğundan bahsettiler. Asla böyle bir şeyi dile getirmeseler de yasını tuttukları ablayı kardeşe yeğ tuttuklarına şüphe yoktu. Yine de güzelliğinin gerektirdiği hiçbir iltifatı esirgemedikleri genç kızın bukle bukle dökülen saçlarını asma sürgünlerine, gözlerinin rengini gök kubbeye ve güzelliğini ise güneşin bütün ihtişamıyla aydınlattığı en kusursuz ve beyaz buluta benzettiler.

Bu şarkılar ancak bir mırıltı halinde söylenirken sık sık koro halindeki yas çığlıklarıyla bölünüyordu. Delawareler yakılan ağıtları büyülenmiş gibi dinlerken, yüzlerinden okunan keder yakınlarının kaybı karşısında duydukları acıyı gerçekten paylaştıklarını gösteriyordu. David bile söylenen şarkılara kulak vermekten kendini alamadı ve tören sona ermeden çok önce gözlerindeki ifade ruhunun derinden etkilendiğini belli ediyordu.

Beyazlar arasında söylenenleri anlayabilen tek kişi olan avcı genç kızların neler söylediğini daha iyi anlayabilmek için dalgınlığından biraz da olsa sıyrılıp ağıtların sözlerine kulak kabartmıştı. Ancak Uncas ve Cora için söylenenleri duyduğu zaman bu tespitlerinde yanıldıklarını bilen biri olarak, bu kadar duygusal bir toplantıya tören denebilirse, törenin sonuna kadar tekrar kendi iç dünyasına dönmeyi tercih etti. Munro ve Heyward için ise kendilerine hakim olabilmeleri açısından söylenenleri anlamıyor olmaları daha isabetli olmuştu.

Dinleyiciler arasında törenden en az etkilenen yerli şüphesiz Chingachgook'du. Yakılan ağıtların ve yakınmaların en ateşli anında bile en küçük bir tepki vermeden, bir heykel gibi hareketsiz oturmaya devam etti. Dünyada oğlunun soğuk ve hissiz bedeninden başka hiçbir şey kalmamış gibi bunca yıldır sevgisinin tek odağı olmuş ve kısa süre sonra sonsuza kadar ayrılacağı oğlunun yüzüne, görme dı-

şındaki bütün duyuları körlenmişçesine yoğun bir dikkatle bakıyordu.

Törenin bu aşamasında er meydanındaki kahramanlığıyla tanınan ve son çarpışmada da kendisini kanıtlamış yavuz ve vakur bir savaşçı Uncas'ın naaşının yanına geldi. Canlı kanlı biriyle konuşur gibi Uncas'a hitap ederek, "Wapanackilerin gururu, bizi neden terk ettin?" diye sordu. "Yaşantın henüz ağaçların tepesine ulaşmamış güneş kadar sürdü, elde ettiğin zafer ise öğle vaktindeki güneş gibi parlak. Sen gittin ama senin ruhlar dünyasına giden yolunu yüz tane Wyandot temizleyecek. Seni savaşırken gören kimse öleceğine inanamazdı. Senden önce, savaşa giderken Uttawa'yı arkada bırakan kimse olmamıştı. Ayakların kartalların kanatlarından hızlı, kolların çam ağaçlarından güçlü, sesin bulutlarda gürleyen Manitou'nun sesi gibi heybetliydi. Uttawa'nın dili çaresiz." Kederle çevresine bakıp, "Kalbi ise taşıyabileceğinden daha ağır. Wapanackilerin gururu bizi neden terk ettin?" dedikten sonra sustu.

Uttawa'yı kabile içindeki mertebelerine uygun bir sırayla gelip ölen savaşçının marifetlerini sıralayan ve öven diğer savaşçılar izledi. Onların da sonuncusu methiyesini bitirdiğinde bir kez daha sessizlik hakim oldu.

Sessizlik uzaktan gelen bir melodiye eşlik edermişçesine ağır ve zorlukla duyulan, kaynağını ve anlamını belirsizliğe mahkum eden belli belirsiz bir mırıltıyla bozuldu. Her dize sona erdiğinde, bir yenisi başlıyor ve zaman içinde daha anlaşılır hale gelip en sonunda kelimelere ve cümlelere dönüşen her dize bir öncekinden daha yüksek bir sesle söyleniyordu. Chingachgook'un dudakları ancak sesin babaya ait olduğunun anlaşılmasına izin verecek ölçüde açılmıştı. Hiçbir bakış üzerine kilitlenmese ve hiçbir merak belirtisi sergilenmese de başlarını hafifçe yana eğmelerinden

bütün kalabalığın, Tamenund dışında hiç kimseye göstermedikleri derin bir saygı ve büyük bir dikkatle babanın ağıtını dinlediği anlaşılıyordu. Ne kadar sessiz olsalar ve dikkatle dinleseler de en yüksek noktasında ancak anlaşılabilecek kadar yükselen ağıt, rüzgara kapılıp gitmiş gibi hemen anlaşılması imkansız düzeye inen bir sesle söyleniyordu. Sonunda Sagamore'un dudakları kapandı ve oturduğu yerden kıpırdamayan büyük reis Tanrının insan suretinde ama cansız yarattığı bir varlık gibi hareketsiz haline geri döndü. Henüz kardeşlerinin ruhunun olan bitenler karşısında metanet gösterecek kadar yatışmadığını gören Delawareler ona biraz daha zaman tanımak için doğuştan gelen bir hassasiyet içinde genç kadının cenazesine odaklandılar.

Cora'nın ortasında yatmakta olduğu daireyi oluşturan kadınlara verilen bir işaretle harekete geçen genç kızlar ağır ve birbirleriyle uyum içinde attıkları adımlarla omuzlarına aldıkları naaşla birlikte, her yaştan kadının ağıtları eşliğinde uzaklaştılar. Dine uygun bulmadığı ayini dikkatle izlemiş olan Gamut, kendinde değilmiş gibi görünen babanın kulağına eğilerek, fısıldadı:

"Kızınızın naaşını alıp gidiyorlar. Peşlerinden gidip Hıristiyan adetlerine uygun bir şekilde defnedilip edilmediğine bakmayacak mıyız?"

Son borazan sesini duyan bir asker gibi yerinden fırlayan Munro, bir babanın derin ıstırabını bir askere yakışır bir ağırbaşlılıkla taşıyarak kortejin peşine takıldı. Dostları cefasına ortak olmaktan da öte bir yakınlıkla çevresinde toplanırken, genç Fransız subay bile aralarından bu kadar vakitsiz ayrılan bu güzelliğin acısını hissediyor gibiydi. Son kadın da kortejin peşine takılıp gittiğinde yeniden bir daire oluşturan kabilenin erkekleri Uncas'ın etrafındaki sessiz ve hareketsiz bekleyişlerine geri döndüler.

Cora'nın gömülmesi için seçilen yer, birkaç genç çam fidanının kök salarak kederli bir gölgelik oluşturduğu ufak bir tümsekti. Belirlenen yere geldiklerinde cenazeyi yere bırakan genç kızlar yerlilere özgü sabır ve saygıyla, cenazenin asıl sahiplerinin o ana kadar yapılanlar ve seçilen yerden memnun olduklarını gösterecek bir hareket beklentisi içinde dakikalarca süren tedirgin bir bekleyişe geçtiler. Ne beklediklerini anlayan tek kişi, adetlerini bilen ve kendi dillerinde teşekkür eden avcı oldu.

"Kızlarım en doğrusunu yaptılar. Beyaz adam onlara şükranlarını sunuyor."

Bu teşekkürden sonra hünerle oluşturulmuş beyaz kayın ağacı kabuğundan bir kefenin içine yerleştirdikleri cesedi son istirahatgahına indiren kızlar ölünün üzerinin taze toprak, yapraklar ve diğer doğal malzemelerle örtülmesi işini de sessiz ve doğal bir şekilde yerine getirdiler. Bu görevi yerine getirdikten sonra nasıl devam etmeleri gerektiğini bilemeyen genç kızlar, tereddütlerinden yine hallerinden anlayan avcının sözleriyle sıyrıldılar.

"Kızlarım üzerlerine düşeni yaptı. Solukbenizlilerin ruhu yiyecek, içecek ya da giysiye ihtiyaç duymaz. Onların ruhu kendi cennetlerine uygun özelliklere sahiptir." Kitabını açmış bundan sonrasını kutsal metinlerle getirmeye hazırlanan David'le göz göze gelen avcı, "Aramızda Hıristiyan adetlerini iyi bilen biri var," dedi.

Kızlar uysallıkla kenara çekilip daha önceki aşamalarda üstlendikleri rolden farklı olarak olan biteni sessizce izlemeye koyuldular. David'in dindarlıkla içini döktüğü bu dakikalar boyunca hiçbir sabırsızlık ya da şaşkınlık belirtisi göstermediler. Duydukları sözleri ve bu sözlerle dile getirilen hüzün, umut ve tevekkülü anlar gibi huşu içinde dinlediler.

Şahit olduğu bunca olay ve kendisinin bile farkında ol-

madığı duygularla normalden daha etkili bir performans sergileyen David'in gür sesi kızların yumuşak sesiyle mukayese kabul etmeyecek kadar güçlü ve dinleyenlerin nezdinde daha makbuldü. Okuduğu satırları başladığı kadar derin ve ağırbaşlı bir sessizlik içinde noktaladı.

David'in son sözünü söylemesinin ardından farkında olmadan babaya yönelen bakışlar onun da bir şeyler söylemesinin beklendiğini açıkça ortaya koyuyordu. Munro da belki de bir insan için en zor görevlerden biri olan bu tür bir konuşma için kendisinin beklendiğinin farkındaydı. Elinde şapkasıyla çevresini saran sessiz ve tedirgin kalabalığı soğukkanlı ve metin bir ifadeyle süzdükten sonra, avcıya kendisine tercümanlık etmesini işaret etti.

"Bu zarif ve nazik hanımlara, kalbi kırık yaşlı bir adamın onlara teşekkürlerini sunduğunu söyle. Onlara de ki, farklı isimlerle tapındığımız Varlık, bu yaptıklarını karşılıksız bırakmayacaktır. Sınıf, cinsiyet ve ırk ayrımı olmaksızın onun dizlerinin dibinde bir araya geleceğimiz gün yakındır."

Yaşlı adamın titreyen sesiyle söylediği bu sözleri dinleyen avcı amaçlanan etkiyi yaratacaklarından pek de emin olamayarak başını salladı.

"Onlara bu sözleri söylemek, karın kışın yağmadığını ve güneşin en ferli zamanının ağaçların yapraklarını döktüğü zaman olduğunu söylemekten farksız olur."

Avcı, genç kızlara yaşlı adamın sözleri yerine, dinleyicilerinin kapasitesine uygun bulduğu kendi ifadeleriyle teşekkür ederken, daha önce bahsedilen Fransız asker öne çıkıp, başı bir kez daha önüne düşmüş ve kendi düşüncelerine dalmak üzere olan yaşlı adamın koluna dokundu. Yaslı adamın dikkatini çekmeyi başardığı zaman da önce beraberlerinde hafif bir tahtırevanla yanlarına gelmekte olan bir gurup yerliyi sonra da güneşi işaret etti.

"Anladım," diyen yaşlı adam, zorlukla koruduğu bir metanetle, "Anladım. Tanrı böyle istedi. Ben de bunu kabul etmek zorundayım. Cora, çocuğum! Keşke kalbi paramparça olmuş bir babanın dualarının sana bir faydası olsaydı." Yaşlı adam, bastırılamayacak kadar büyük acısını gizlemeyi başaramasa da mağrur bir sükunet içinde çevresindekilerle yüzleşti. "Beyler, buradaki görevimiz sona erdi. Gidelim."

Heyward kalmanın kendisini giderek daha da zayıf düşürdüğü bu yeri terk etme çağrısını seve seve kabul etti. Yandaşları atlarına binerken, o da İngiliz ordusunun komutasında tekrar görüşmek üzere sözleştikleri avcıyla el sıkışma fırsatı buldu. Sonra hızla atına binerek, dışarıdan hıçkırıkları duyulan Alice'i taşıyan tahtırevanın yanındaki yerini aldı. Başı önünden kalkmayan Munro, arkasından gelmekte olan Heyward ve David'e ek olarak, Montcalm'ın yaveri ve onu korumakla görevli muhafızı eşliğinde, yani Şahingöz dışındaki bütün beyazları yanına alarak, Delaware'leri geride bırakıp bölgenin uçsuz bucaksız ormanlarında gözden kayboldu.

Ormanda yaşayan bu insanların kendilerine tamemen yabancı Solukbenizlilerle bu ortak felaket sonucu kurdukları gönül bağı pek çabuk kopacak gibi değildi. Beyaz kadınla genç savaşçının genç savaşçıları cesaretlendirmek, uzun yürüyüşleri renklendirmek uzun ve sıkıcı gecelere heyecan katmak için tekrar tekrar anlatılan hikayesi gibi bu olayda yer alan diğerleri de yıllarca unutulmadı. Modern dünyayla bağlantılarını oluşturan avcıdan sorup öğrendikleri kadarıyla "Kırbaş" güya askeri kariyerindeki talihsizlikler yüzünden fazla yaşamamış, hayatta kalan kızı ise "Açıkel" tarafından gözyaşlarının yerini neşeli tabiatına daha uygun gülümsemelere bıraktığı beyaz yerleşimlerin içlerine götürülmüştü.

Ama bunlar hikayemizin geçtiği dönemden çok sonra cereyan etmiş olaylardır. Irkdaşlarınca yalnız bırakılan Şahingöz hiçbir gücün koparamayacağı bir bağ ile bağlandığı dostunun yanına döndü. Böylelikle Delawarelerin son kıyafetini giydirmek üzere oldukları Uncas'ı da son kez görme fırsatı buldu. Orman ehli avcının kederli bakışlarını fark edip ona biraz zaman tanıyan yerliler, Uncas'ı daha sonra bir daha açılmamak üzere kürklerle sarıp sarmaladılar. Bu hazırlıkları bir önceki cenaze törenine benzer bir seremoni izledi ve Uncas geçici – zira bir gün kemiklerinin atalarının da gömülmüş olduğu topraklara taşınması uygun düşerdi – istirahatgahına uğurlandı.

Aynı duyguyu paylaşıyorlardı. Herkes aynı hüzünlü ifadeyle, aynı sessizlik içinde ve cenazenin asıl sahibinin matemine duydukları saygıyla hareket ediyordu.

Uncas son uykusuna yüzü doğan güneşten yana olacak şekilde, dinlenirmiş gibi ama savaşmak ve iz sürmek için ihtiyaç duyacağı aletleriyle yatırıldı. Bedenin sarıldığı kefenin bir ucu dünyevi meskeniyle temas kurabilmesi için açık bırakılırken, cenaze gözlerden ve vahşi hayvanlardan ancak yerlilerin bildiği yöntemlerle korunacak şekilde kaldırıldı. Fiziksel gereklilikler yerine getirildikten sonra ruhani hazırlıklara geçildi.

Bir kez daha dikkatler Chingachgook'a yöneldi. Henüz bir konuşma yapmış değildi ve onun gibi saygı duyulan bir savaşçıdan hem teselli edici, hem de dersler çıkarılacak sözler bekleniyordu. Halkının beklentilerinin farkında olan metin savaşçı, uzun süredir önüne eğik duran başını kaldırdı ve kararlı gözlerle çevresine baktı. Sımsıkı kapalı dudakları aralandı ve törenin başlangıcından bu yana ilk defa net olarak duyulabilecek şekilde konuştu. "Kardeşlerim neden yas tutuyor?" diye sordu etrafında toplanmış perişan yüz-

lere bakarak. "Kız kardeşlerim neden ağlıyor? Bir genç savaşçı kutlu avlaklara göçtü diye mi? Bir genç savaşçı kendisine tanınan zamanı en onurlu şekilde doldurdu diye mi? Saygılıydı, iyiydi ve cesurdu. Buna kim itiraz edebilir. Manitou onun gibi bir savaşçısı olsun istedi ve onu yanına çağırdı. Uncas'ın oğlu ve Uncas'ın babası olan, bana gelince: Ben solukbenizlilerin düzlüğünde alaz vurmuş bir ağacım. Benim soyum tuzlu gölün kıyılarında olduğu kadar Delawarelerin tepelerinde de görülmez oldu. Kim yılanın bilgeliğini kaybettiğini söyleyebilir? Ben artık yalnızım –"

O ana kadar sessiz kalmak için elinden geleni yapmış olsa da aklı artık kendisini tutamayan Şahingöz, "Hayır, Sagamore, hayır," diyerek söze karıştı. "Yalnız değilsin. Derilerimizin rengi farklı olsa da, Tanrı bizi aynı yola revan etti. Benim de senin gibi bir akrabam ya da mensubu olduğum bir halk yok. O senin oğlundu ve bir Kızılderiliydi. Senin kanından olduğu için sen ona daha yakın olabilirsin. Ama sayısız kereler yanımda savaşan ve yanımda huzur içinde uyuyan çocuğu bir gün unutursam, Tanrı da beni unutsun. Çocuk bir süreliğine bizden ayrılsa da, Sagamore, yalnız değilsin."

Üzüntüyle kendinden geçen avcının Uncas'ın taze mezarının öte yanından uzattığı elini sımsıkı kavrayan Chingachgook, acısını paylaşan dostuyla birlikte başını önüne eğip Uncas'ın mezarını gözyaşlarıyla suladı.

Bölgenin en namlı iki savaşçısının sergiledikleri bu duygusal patlamanın dışında hüküm süren sessizlik kalabalığa hitap eden Tamenund'un sesiyle bozuldu.

"Bu kadar yeter! Lenape'nin çocukları, Manitou'nun öfkesi durulmadı. Tamenund'un yaşaması için de bir sebep kalmadı. Solukbenizliler dünyaya hükmetti. Kızılderilinin dünyaya bir kez daha hakim olacağı gün henüz gelmedi.

Ömrümün bu kadar uzun süren gününün sabahında Unamis'in çocuklarının mutlu ve huzurlu olduğu zamanları gördüm. Gecesinin arefesinde ise Mohikan soyunun son savaşçısını..."